

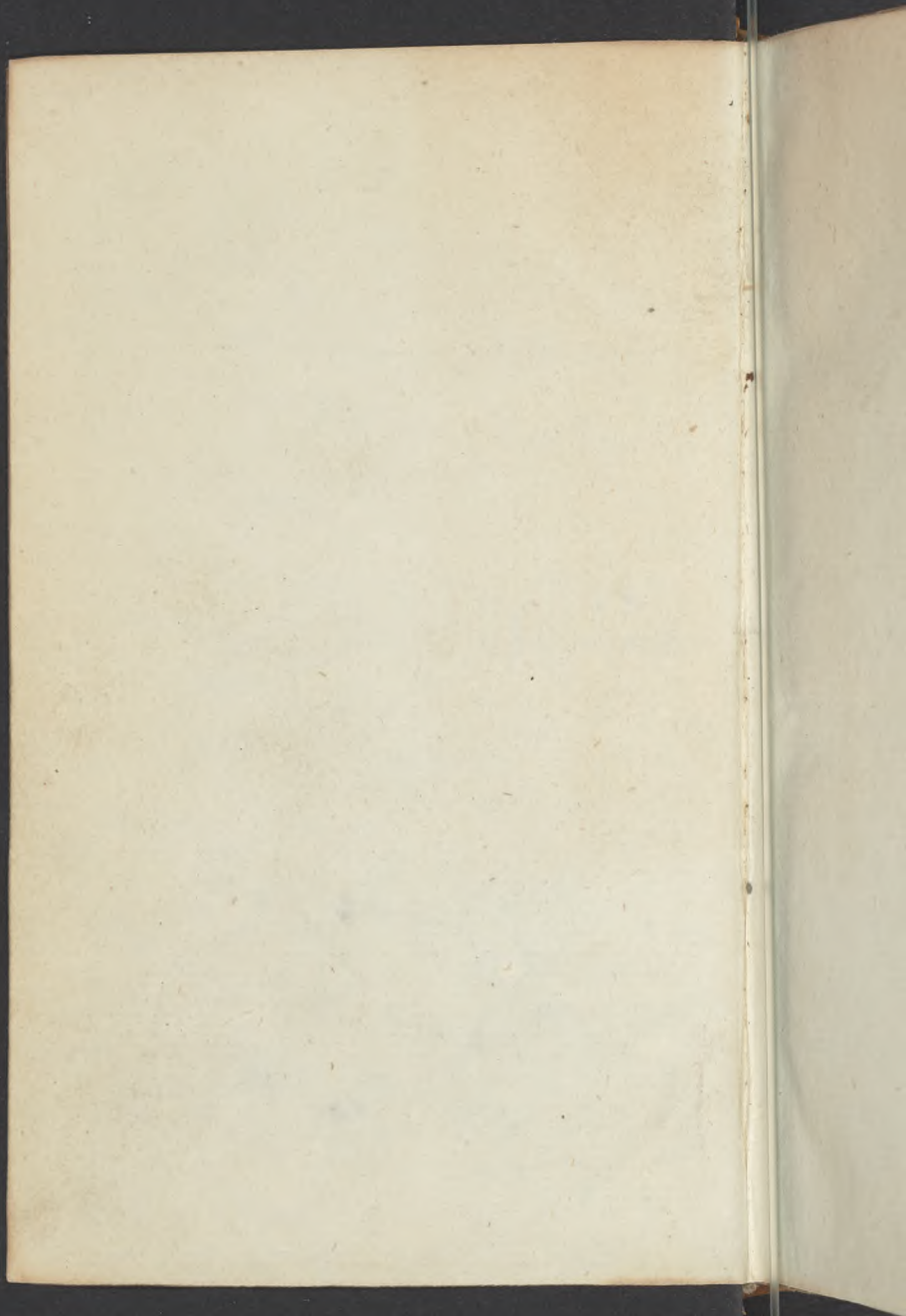
B. M. K. I.

432.

1. péld. (Széchényi.)

(Teljes.) (Az a_2 lev. sérült.)

ii.)
v. p. v. l. t.)

432

H
AZ
FIAINA

Előben Ba

POL

Az sok kereszt alatt
hiborodot Mag
Magyar n

M
Az Epperi
mel

Ez az örök élet
ienek lenni igaz Ist
Iesus Christust.

BA
Nyomtatva

1632.

Hét Prædicatio, 432

AZ ISTEN FIAINAK ŐRŐK ELE.

TEKRŐL.

Elsőben Barazlóban Német nyelven

POLLIO LVKACZ

által prædicál-
tator.

Möstan pedig

Az sok kereszt alatt meg kösereket és szünökben meg
háborodot Magyar nemzetnek vigasztalására

Magyar nyelvre fordítatot és meg
irattatot

MINALYKO JÁNOS

Az Epperiesi Magyar Gyülekezetnek

meliatlan Lelki-Páztora

által.

✠✠✠

Ioan. 17. v. 3.

Ez az őrök élet, hogy tégedet egyedül isteni-
ienek lenni igaz Istennek, és az kit el bocsátal az
Iesus Christust.

BARTPHAN

Nyomtatator: Klöz Iacab által,

1632. Eziendőben.

27858
EPISTOLA DEDIC

AZ NAGYS ES NEMZETI

BOR. S. Mihály CZOBOR
Apöbnynek, az Tekentetes es
GROFF THVAZO Gyö
wa Var-Megyének es Várának
nyának es Vrának, Magyar Or
nyának, az Kúnok Biráinak, es
Romai Czárar es Magyar s-Cz
lvának fő Tanácsának, es az es
helytartóinak, &c. Istenfél
berelmes Házas-Társának, Iste
laztiát az megismert igaz h
lelki örömet, bekesleget es
egészes es bódoglagos h
Iesus Christus által, es
kolgalattiát

L VASVN
neues The
seidelemr
vdöben az

be gyöötter seregüi éa ha
az töb viézek közöt láu
nek búuér az nagy some
vala el, ezt kérdé Them
ez ő nag bánarjának es
nek az Ifiu viéüz ezt fele
dös ember vagyok imm
emmi emléközetre való

AZ NAGYSAGOS ES NEMZETES CZO-

BOR S. Mihály CZOBOR ERSEBETH
Aßonyinak, az Tekéntetes és Nagyságos Vrnak
GROFF THURZO GYÖRGY Vramnak, Ar-
wa Var-Megyének és Várának fő és örökös Isván-
nyának és Vrának, Magyar Országának Nádor-Isván-
nyának, az Kúnok Biraiának, és az felséges Máthias
Rimai Czaár és Magyar s-Czeh Ország &c. Királ-
lyának fő Tanáczanak, és az egész Magyar Országban
Telytartoiának, &c. Istenfelő keresztien kedues és
berelmes Házas-Társának, Istentől, S. Léleknek ma-
lazziát az meg ismert igaz hűtben való neuekedést,
lelki örömet, békességet és vigasztalást, és ez világi
egészséges és bódogságos hosszú életet kíván, az
Iesus Christus által, és élteig való alazatos
Polgallattiát ajánlja.

LVASUNK AMAZ HIRESE
neues Themistocles neuú vitéz
feiedelemről, ki mikoron egy
vdőben az ő ellenségi ellen egy-
be győitett seregit és hadait meg látogainá,
az több vitézek között látott egy ifjú vitézt, ki-
nek búvárt az nagy somoruság és bánat fogta
vala el, ezt kérde Themistocles, mi volna oka
ez ő nag bánatjának és buslakodásának: ki-
nek az Ifjú vitéz ezt felele: Husankét ezien-
dős ember vagyok immáran, és még eckedig
semmi emlékezőetre való vitézséget nem pro-

EPISTOLA

bálsam és nem czelekedtem, s'ezért ily bals és bánatos az én sűuem. Ez ísu vitéz pogány léuén, mint panaszkodik, hogy az ő ísufágának virágiát így el veztegette volna, és semmi haznos és dicziretre s'emleközetre való vitézséget nem próbált volna, gondgya vagy on azért mégis arra, miképpen iuthatná ennek vranna valami dűczőségre, örökre, és ez világi méltóságra.

Vayha minden meg kereztelkedet kereztien vitézek, kik az W R Iesus Christusnak dűczőséges és menyei Zázlbia alá adtak magokat, és oda eskűtek, ez szerint gondolkodának magok felől: Mi végre élnek ez világon, és miképpen veztegetnék volna eckedig életüknek nagyobb részet ily heitában és hasonlatánál, és hogy ez vran fel serkennének az bent, kereztien, és Isten elői kedues kellemeztetés életnek köuerésére. Amaz ísu Görög vitéz néz vala csak ez világi rőuid és hertelet el múlandó életre: Minekünk penig nagyobb és mélysegesb dolgokról kel gondolkodnunk, az mint Nazianzenus mondgya: *Politicus querit gloriam in mundo, Christianus salutem in caelo.* Ez világi polgár ember az ő dűczőséget, hirtet neuert csak ez világon keresi, de az Kereztien az ő vduósseget az menyegben. Es Augustinus azt írja: *Ideo Christiani facti sumus, ut semus* plus pro anima quam pro corpore laboramus.

In Orati-
one de fu-
ture Pa-
tris, fol. 99

De Tem-
pore So-
men. 216.

remus.

DEL

remus. Azért ís-
denkor nagyob-
közendő örök el-
hogy nem min-
telendő jeltre,
mint Christus
nál az emberne-
nyernés, lelkéb-
gonczságbán
merült világnak
dor nem visel, h-
lágnak adia ma-
coelestia nolunt.
Hogy valaki e-
nak nem kel az
Mi penig m-
suaor, és az ör-
reztienek, gya-
életünknek ke-
z vran köuer-
az mi életünk-
nűságot, vig-
az mi sűuünk-
Discurrályu-
né ez Prefatioba-
ki penig arról
mélkódni, és a-
del bejelgeni,
lőző életet bami-
Először, Az

DEDICATORIA.

remus. Azért lőünk Keréziéneckê, hog min
denkor nagyob gondot visellyünk az kőuet-
közendô örök életre, és lelkünk vduósségére,
hogy nem mint ez hituán rotharandó földé
lelendô testre, és el mulandó életre. Mert az
míni Christus Wrunk mondgya: Mit haz-
nál az embernek, ha ez világot mind meg
nyerneis, lelkében pedig kárt vallaná. De ez
gonozságban és mindenféle tévelygésben el
merült világnak nagyob része erre sem gon-
dot nem visel, hanem tellyeséggel csak ez vi-
lágnak adia magát. *Credite, qui terrena volunt,*
caelestia nolunt. Hűdgye el minden ember.
Hogy valaki ez világhoz ragazkodik, an-
nak nem kel az Istennek orsága.

Matth. 16

Mi pedig mint feni, Isteniöl meg világo-
sítator, és az örök vduósséget somiuhozó Ke-
reziének, gyakorta gondolkodgyunk az mi
életünknek kezdetiről, közepiről, végiről, és
ez vtán kőuetközendô állapotunkról. Mert
az mi életünknek ily *consideratió*ia sok szép ra-
núságokat, vigasztalásokat, intéseket söröz-
az mi sűuünkben.

Discurrálljunk annak okáért egy kiczin-
né ez *Præfatióban*, az embernek életéről. Az
ki pedig arról igazán és haznosan akar el-
mélkődni, és arról ió módgyauál és szép ren-
del beszélgetni, Hárfele, és egymástól külö-
böző életet sámlalhat elő.

Először, Az embernek élete felőre igen

1.

EPISTOLA

czudallatos, Erczed, mikor az kis Gyermecek az ő Anyának méhében resideál, ott fekszik, és az föltetésben neukeedik, semmit nem lát, nem hall, és ez világnak állapattja felől semmit sem tud, és mind azon által az kis Gyermecekke czudallatosképpen tapláztatik, és meg tartatik. Mert mint hogy az kis vőzgyőrtőczkát akar minemű kis beleczeis küfuyhattia és el őlthattia, sinitén olly könnyen az kis Gyermeckének is élete el őltathatik az ő Anyának méhében. De vallyon, kiczoda őltalmazza és ki tartja azt meg? Az mindenhátó és minden helyeken vralkodó Isten, az mint S. Iob mondgya: *Visitatio tua custodivit spiritum meum.* Az te vigyázásod és meg látogatásod őltalmazza meg az én lelkemet.

Mikoron azért immáran a kis Gyermecek az ő Anyának méhében valamennyre meg neukeedet, és az ő őrája el közelget, hogy ez látható világra kell iőni, akkor is az Seregeknek Wra Istene az ő sületésekör ielen vagyó, az mint az Propheta mondgya: *Tu extraxisti me ex utero matris,* Te vontál és szakítottál kü engemet az én Anyámnak méhéből. Erről az Anyának méhében el rőitetet és bé rekesztetet embernek czudallatos életéről gyakorta kel nekünk gondolkodnunk, hogy az Istennek mindenhatósága mi tőlünk meg ismeretessék, és az mi termését szerint való hídeg főucink az buzgólagos Isteni szeretetre, aita-

tos hála

Iob 10.

Psalm. 32.

DEDI

tos hálaadásra, és n
teknek közelet
jeztesse. Meri
denháó Isten, az
engemet isonyu
gyéb vállatos ok
na, ha akara vól
okos emberré, és
mált, az én Anyá
képpen meg őltal
ta, és az földre ra
épp tagokkal me
énis az én tellye
dálni, hogy az
czőrtessék, orság
kü teriedgyen, é
szellel ez egész v
beni és keresztie
déseffel kellene
ferkenteni és fel
er. De hól vag
Az embernek
tos Isteni meg
kat, az kereszt a
Vgy mint: Elai
tának, mi pedig
tőnk vagy; és mi
munkáta és alk
Constantinapol
NYEL Palazo

DEDICATORIA.

tos hálaadása, és minden jószágos czelekede-
teknek köüetése és bé tellyesítésére fel ger-
ieztessenek. Mert lás nagy czudát: Az min-
denható Isten, az menynek földnek Királya,
engemet isonyu békáua, kigyóua, auagy e-
gyéb vrállatos oktalan állatá, teremthetet vól-
na, ha akarta vólna: de miuel hogy engemet
okos emberré, és az maga abrázatiára, for-
mált, az én Anyámnak méhében czudállatos
képpen meg őltalmazot, életemet meg tartot-
ta, és az földre talpamra állatot, s'egészleges
épp tagokkal meg látogatot: Annak okáért
énts az én tellyes életemet vgy akarom ren-
delni, hogy az által az ő fenisleges neue dű-
czóitessék, orsága saporodgyék, s'ent Igéie
kü teriedgyen, és az kereztieni tiszteleges élei-
ssel ez egész világon el plántáltassék. Illyen
s'ent és kereztieni gondolatokkal és elmélkő-
désekkel kellene minden embernek magát fel-
serkenteni és fel gerieztetni. *Novem autem ubi*
etc. De hól vagyön az kilentze? &c.

Az embernek éleienek ez illyen czudállat-
tos Isteni megtartásuval vigaztalták magoz-
kat, az kerezt alatt, amaz nagy Prophéták,
Vgy mint: *Esaías*: Wram, te vagy az mi A-
nánk, mi penig saár vagyunk. Te mi terem-
tőnk vagy, és mi mindnyáian a te kezédnek
munkáta és alkotmánya vagyunk. Amaz
Constantinápoli Kereztien fejedelemis *M. A.*
NVEL Palaeologus, az ő foházkodási közön,

Esaías 64.

EPISTOLA

ecképpen könyörög vala: Wram, Seregeknek Wra Istene, Hűsem te teremtetél engemet az te bent abrázardra, azért légy mellettem, és segécz meg engemet kegyelmesen, hogy az gonosz lélek az ördög engemet meg ne tántorítzō és ráítam hatalmat ne vegyen. Ez szerint akar mely keresztien emberis, meg emlékezőuén Istennek az ő véle tőtt előbbeli jó voltáról, vigasztalhattia magát, ezt mondván: Mindenható örökké való Atria Isten, hűsem nem én magam teremtettem magamat, nemis vgróttam kű valamí kősziklából, az földnek porából sem buytam kű, mint az fergek és bogarak; Hanem az te mindenható erőd formált engemet az én Anyámnak méhében; Te tartottad meg az én életemet, és én hozzáam naponként, tellyes életemnek rendiben, minden jó voltodat meg mutattad. O te minden vigasztalásnak Istene, imé mostan mely igen nagy nyaualyába estem, és én magamnak segítséggel nem lehetek, kérem te bent felfegeder, mutasd meg én hozzáam ez mai naponis az te irtalmatlágodat, távoztasd és vžd el én tőlem az ördöget, az én reissám boczátot keresztet könnyebécz meg, és mind örökké te légy én Wram és én Istenem. Mert hogy ha az ördög engemet meg győzne, dűczekőduén bosszontaná, és czúffoluán imezt mondaná: Prevalui, prevalui, Hűsem meg győztem (vgy mond) őtet. Az ki ez

berint

DEDI

berint kolompoz e
nek dűczőfeges
mindenek ellen m
meg nagyon irut
nyörgez, és az W
áltaz, és azt mond
gustinus penig az
tio, & descendit De
az Inádlág, és le
irtalmatlága.

Bitor iobban
bernek az ő Anya
meg tartásáról, a
elmeit, és uőkben
ben féllal rebdef
feges Istennek tul
okosságtól el röit
őckel akariák v
czinált légyen az
uán: Höl volt
az Teremés elő
az Atriától: Mik
az Atriától és Fiut
hanem csak az
halála által váto
ter: Míképpen le
stusnak igaz és va
Váczorában: M
imezt auagy ama
hasznó heitában v

DEDICATORIA.

Serint kolompoz és zörget az teltseges Istennek dúczófeges sarki elöt, meg halgattatik, és mindenek ellen meg óltalmaztatik, az mint meg vagy on ír uán : Ackor, vgy mond, könyörgez, és az W R meg halgat tégedet, Kiáltaz, és azt mondgya : Imhól vagyok. Augustinus penig azt mondgya : *Ascendit precatio, & descendit Dei commiseratio.* Fel megyen az Imádság, és le száll az Istennek könyörülő Argalmaffága.

Esak 11.

Serm. 266
de Tempore.

Bitor iobban gondolkodnának, az embernek az ő Anya mehében való czudállatos meg tartásáról, amaz keüely, nyughatatlan elmeü, búuókben fel sualkodot, és az Egekben séllel rebdeső Speculatorok, az kik az teltseges Istennek tiikos tanácsát, és az emberi okosságtól el rötteret mennyei dolgait, elmeü öckel akariák visgálni és speculálni, Mit csinált legyen az W r Isten örök vödöktől foguán? Hól vökt az ő Király dúczófeges sarki az Teremtés elöt? Miképpen sületer az Fiú az Afiától? Miképpen sármazik az S. Lélek az Afiától és Fiútól? Miért nem másképpen hanem czak az ő Fiának sörnyü kénnya és halála által vákorta meg az emberi nemzeter? Miképpen lehet jelen az W r Iesus Christusnak igaz és valóságos teste és vére az Vég Vaczorában? Miért engedi meg az Isten imezt auagy amazt? &c. Es ha töb ezekhez hasonló heitában való és visgafágból sármaz-

EPISTOLA

zó kérdések vadnak.

Effele, Eghekben sűrűlő és Isten műstráló lelkek magokban sáluán, gondollyák meg imezt: Ha ő magok magok felől meg nem mondhatták azt, miképpen neuekedtek, éltek, és tartattak meg az ő Anyoknak mehekben: Miképpen mehetnek tehát végére az ő nyomorúlt és meg vakúlt okosságokkal az Istennek czudálatos dolgainak és czelekedésinek: Az Bölcz Salamon keménnyen feddődik effele visga elmeiűek ellen, és azt mondgya: Miképpen hogy nem tudod az félnek viát, és mi módon gyarapodnak az Czontok az Assoniállatnak mehekben: azonképpen nem tudod az Istennek dolgát, mi módon czelekedgyék mindeneket. Es Nazianzenus azt mondgya: *Si te ipsum non nosti, quis quis es, quo tandem modo, quid et quantus sit Deus, te scire arbitraris? Magna profecto stultitia est, etc.* Hogy ha te magadat nem ismered, ki és mi légy, Hát az W Isten mi legyen és kiczoda, miképpen gondolod hogy ismerheined és tudharnád: Bezzeg nagy bolondság ez.

Mi pedig, mint Istenről meg tanítatot és meg világosítatot Kereztienek, el hagyván effele visgalágot, fogadgyuk saúat az Istennek bent emberének, ki ezt mondgya: *Qua tibi mandata sunt, sanctè cogita.* Az te elmédel fellyül haladó dolgokat ne visgállyad vakni

rökép

Ecl. 12.

In oratione de Dogmate & statu Episcop. fol. 144.

Syrac. 1.

DEDIC

röképpen, és az te er tudakozál bolon czolatanak teneko kodgyál. S. Agostinus in disputationibus pigri. Szűve ferini sockal bódoglagost disputálni. Amaz n es visga elmeiű Spre Mi peniglen mint sy korekák, és meñyei iuhozó sűnek, imác Revela oculos meos, tua. Nisd meg az én az te czudálatos cz nyedben.

Masodszor. Hogy az Istennek hatalma lágra ióit, vagy on de az igen rőuid ed meczkek rothadtak rában, kik között napég, auagy egy na sem éltenek, s' ment kik húz auagy ha rkek.

Amaz Világ Bírő ztendeig élt, az ő Szobbog éltenek. Mert endőud, nemellyek

DEDICATORIA.

rőképpen, és az te érődnél nagyobbakról ne tudakozzál bolondul: Az mellyek paranczolatának teneked; azokról bennül gondolkodgyál. S. Agostonis azt mondgya: *Non sumus in disputationibus prompti, & in orationibus pigri.* Szűve szerint az embernek imádkozni sokkal bódogságosb, hogy nem mint sokat disputálni. Amaz nyughatatlan, heuolkodó és visga elmeiü *Speculatorok* disputállyanak, Mi peniglen mint syllabicáló keresztien Dákokskák, és menyei dűczőség kiűző és bõmiuhozó sűuek, imádkozzunk S. Dauiddal: *Revela oculos meos, ut videam mirabilia in lege tua.* Nisd meg az én bõimeimet, hogy lássam az te czudállatos czelekedetidet az te törvényedben.

De bono
perseve-
rant. cap
22.

Psal. 119

Másodszor. Hogy ha imimáran az Ember, az Istennek hatalmas ereie által, ez látható világra iött, vagy on természet szerint való élte, de az igen rövid vdeig tart. Sok ezer gyermek rothadtak meg az földnek gyomrában, kik közzül nemelleyek csak egy holdnapég, auagy egy napég, sőt csak egy óráig sem éltenek; s' menit foytot meg tehát az halál, kik húz auagy harmincz eztendő el nem értek.

11.

Amaz Világ Biró Nagy Sándor csak 33. eztendőig élt, az ő Szaruasij peniglen sokkal többig eltenek. Mert az ő halála után ház eztendőel, nemelleyek az Szaruasok közzül,

kiknek

EPISTOLA

kiknek Sándor aranyas nyakba verőket füg-
geztet vala nyakokban, fogatattanak meg.
Oh nyomorúlt élet. Az hatalmas Király meg-
hal, és az ő Szaruasi élűen imit amot vgrán-
doznak és futónak. Mostis kinte így vagy or-
a dolog. Tekenczük meg az fűpen és éköset
fel építet házakat és palotákat, ezek alkai-
mas vdeig tartanak, de az kik azokat építe-
tek, és Képírókkal fűp módgyáual meg irat-
ták, s' beñe lakának, meg hóltanak. Az emb-
nek penig az ő élete ez világon nem csak ró-
uid, hanem oly igen nyomorúlt, kőserues és
veszedelmes, hogy annak nyomorúlt állapot-
tiát az ember ingyen meg sem mondhatta.
A mint Augustinus mondgya: *Surgat Adam cum
omnibus filiis suis, & uno ore loquantur, utrum in
hac vitâ gaudium habuerint sine dolore, pacem si-
ne discordiâ, sanitatem sine infirmitate.* Kelyer
fel Adám (vgy mond) minden ő fiaival egy-
temben, és egy általlýában mondgyák meg.
Ha vólté őnekik valaha ez világon örömök
kőserűség és bánat nélkül, békességök hábo-
ruság nélkül, egészségök betegség nélkül.

Mi, kik ez világnak viólsó sonkolyára íu-
totunk, fűleig vűnk az nagy nyomorúsá-
gokban. *Tempora plena. dolis, tempora ple-
malis.* Es Augustinus aзи mondgya: *Quotidie
crescit poena, quia quotidie crescit & culpa.* A
czapások és büntetések mindennap neuke-
ten neukekednek, Mert az bűnekis az emb-

rekb

Sermo. 91.
ad fratres
in Exémo

De Tem-
pore Ser-
monis 311.

DEDI

rekben meg nem
Ez noha ez mi
Eánmálán sok nyo-
vetetet. (Mert ne-
neha ehseg és drág-
segeknek nem e-
ért az emberek be-
örömet el hadnák
pen panafolkodil-
men amatur. Ez mi-
morulagos, és me-
annira keretnők a-
git. Miuel táhár h-
eleűnknek állapa-
litenfő ember m-
nyomorulagos, és
eletet az littenek
bent és istenes ele-
gondor vilellyen
mind öröcke meg
mond:

*In terris quæcunq;
in celo sunt vera
Terrenis igitur te-
Latemur celo, pl
Ez világon kedues
Az mennyegben v-
Ez világit táhár ha-
Es mőrtuendeezzün
Harmadsor. Tal*

DEDICATORIA.

rekben meg nem fűnnek.

Ez noha ez mi ez világi testi életünk ennin
sámtalan sok nyomorúság és veszedelem ala
vetetet. (Mert neha dőghalál, neha fegyver,
neha éhség és drágaság, és mindenféle beteg
ségeknek nemén vralkodnak rajtuk). De az
ért az emberek szeretik ez világot, és azt nem
örömezt el hadnák. Kiról S. Agoston eckép
pen panaszkodik : *Hæc vita misera est, et ta-*
men amator. Ez mi életünk im mely igen nyo
morúságos, és mégis szeretjük azt. Vayha
annira szeretnők az örök életet, mint ez vilá
git. Mivel tehát hogy illy nyomorúlt az mi
életünknek állapotia, minden keresztien és
Istenfélő ember meg lássa, hogy az ő rőuid,
nyomorúságos, és hamarfággal el múlandó
életet az Istennek tisztességére rendellye, az
bent és istenes életet kövesse, és az örök életre
gondot viseljen. Mert ez bizony dolog, és
mind öröcke meg marad, az mint az Poéta
mond :

In terris quæcunq; placent, sunt omnia nuga :

In cælo sunt vera bona, et durantia semper.

Terrenis igitur terrena hæc liquito porcis.

Latemur cælo, placeant cælestia nobis.

Ez világon kedues, csak merő bolondfág,

Az mennyegben vagyon az igaz bódogság.

Ez világit tehát hadgyuk ez világnak,

Es mi örüendezzünk az mennyei ióknak.

Harmadsor. Találatik még egy igen czu-

dalla-

Augustin
de Tem
pore Ser
monis 113

111.

EPISTOLA

dállatos Bélet, vgy mint: Mikor az ember ágyában fekszik és aluszik, kezeit és lábait kinyújtván, semmit sem tud benne, mi történhetnék az piacon auagy az maga házában; töllehet aluuis ell, sinton vgy mint nappal, de azt nem tudgya, miképpen áll: Ackor az emberi állat az leg aláb való teréret állatoczkátólis meg foytatathatnék, auagy az förtélegnek feiedelmétől meg öleutethetnék, ha az mindenható Isten, kit az S. Iob embereknek örzőienek neuez, ístrásat az ő feie felőt nem állaná, á mint meg vagyon írva: En őtet meg örzöm éyel és nappal.

Job 6.

Esaia 27.

Az terméset szerint való Alom az Istennek kiutálképpen való áldása: és az ió egészlegnek íele: De hog annak felőte bennünket az világoftágnak Ária az förtélegnek feiedelmellen meg örz és őltalmaz, erről ő sent fellegetnek elégséges hálákat nem adhatunk. Mert hog ha az Wt Isten minker az maga kárnya inak őltalma alá nem vott volna, amaz gonoz búrtuó gyilkos árdög, az ő fekete hegyes és éles körmeivel hozzánk kapuán, minkünk sok nyughatatlan éyizakákat sörzö volna. De ielen volt az mindenható és mindenütt vralkodó Isten, az ki ezt paranczolta: *Nolite tangere Christos meos.*

Pfalm. 109

Az Istennek az ő mi velünk való létenek és éyeli gondviselésének meg mondhatatlan kegyelmessége, serkenczen fel immáran min-

den

DEDI

de embert, az ián
félre. Es minden k
képen bátoricza:
elenek mindenha
mit éyizaka ísmeg
mit meg őltalmaz
na por az ő nevének
mlatom el sent és
kelecekel. Et pfallam
Dzirem az Wrat m
az az ki ezt meg gon
cz lekefi.

Negyedő. Vag

az Istennek népe

az ember ez vil

t, de lelek szerint

gya Christus Wrat

ha orak az ő halot

m ondgya: Az Iste

m íllágban, az ő na

e et minket, mikor

n lunk volna is, eg

k az Christus által

e abernek meg holt

dúlhat, nemis mo

agut fel támaszthat

rini meg holt nyau

ket meg nem eleve

k dolga, ki az em

Ige által és az S. L

int: Mikor az ember a-
sik, kezeit és lábait kő-
n tid benne, mi történ-
agy az maga házában,
inten vgy mint nappal,
mikeppén áll: Ackor az
áb való teréret állatoz-
hatnék, auagy az föte-
meg öleuerhetnék, ha az
az S. Iob embereknek
álat az ő feie fölöt nem
gyon irua: En ötet meg

való Alom az Istennek
fa és az ió egézfegnek
lőte bennünket az vi-
őreűségnek feledelme-
maz, erről ő ſent felfe-
ai nem adhatunk. Mer-
inket az maga bányá-
votti volna, amaz go-
rdóg, az ő fekete he-
hozzánk kapuán, mi-
tlañ éyizakákat bőrző-
z mindenható és min-
az ki ezt paranczolta:
neos.

í velünk való létének
k meg mondhatatlan
zen fel immarán min-
den

DEDICATORIA.

den embert, az iámbor és ſent életnek köve-
teſſre. Es minden kereziűen ember magát ez
képpen bátoricza: Nő, Miuel hogy az őróle
életnek mindenható Hertzege engemet ez el-
múlt éyizaka ísmeg meg tartot, és az én élete-
met meg őltalmazta, azért én is ez ielen való
napot az ő neuének tizteſſégére és dicziűre
mulatom el ſent és kereziűeni ióſágos czele-
kedeteckel. Et psallam Deo meo quám diu fuero.
Dicziűem az Wrat míg élek. Bódog ember
az, az ki ezt meg gondollya ſűűében, és meg
czelekeſi.

Negyedőő. Vagyon mēg egy vy és lelki
let az Istennek népe közöt. Tudni illik: Mi-
or az ember ez világra ſűűeterik, áll teſt ſe-
int, de lélek ſerint meg holt. Azért mond-
gya Chriſtus Wruk: Hadd temeſſek el az
halotak az ő halotakat. Es S. Pál apoſtal azt
mondgya: Az Iſten, az ki gazdag az irgal-
maſſágban, az ő nagy ſerelméből, mellyel ſe-
tetet mīket, mikor az vétkekek általa meg-
hóltunk volnais, eggyűt meg eleuenitet mī-
tet az Chriſtus által. Az miképpen penig az
embernek meg holt teſte magától meg nem
ndúlhat, nemis mozog, nem vgy hog mēg
magát fel-támazthatná: Ezenképpen az lélek
ſerint meg holt nyaualyás ember az ő ſűűet
elkēt meg nem eleuenjtheti, hanem ez Iſten-
nek doiga, ki az embernek lelkēt fel ſerkenti
az Ige által és az S. Lélek által, benne lakozik

IIII.

Math. 8.

Ephes. 2.

és reſe

EPISTOLA

oan 14.

Galat 2.

Philip. 1.

és resideál, az mint meg vagyón írva: ő hoz-
zá iőuünk, és lakó helyet főrzünk ő nála. Es
benne vy lelki életet főrzőz és kezd. Kiről S.
Palazt mondgya: Az Christus éll én ben-
nem. Es másut: Christus az én életem.

Ezek az Istennek igazán vyonnan főlelet
fiañ, kik az ő Adamból kü vetközüen, az vy
emberbe őltöznek, magokban vy indúlato-
kat éreznek, nyeluőket iól bíriák, az gonoz-
kiuánfágok ellen viaskodnak, és az mi őke-
illeri, az ő főuekből az bűnnek gyűkerét őro-
mest kü irtanak és főagatnák, és oly nag fően-
ségben élnének, mint az Istennek sent An-
gyali: Hőg ha házok és őrókfégők, aranyok
ezüstök, és egyéb ez világi iőfágok vagyón-
nem ragazkodnak hozzá az ő főuőckel; Az
ő gazdagfágok mellet ők lélek főrint főge-
nyek, vraságok mellet kegyesek és alázato-
sak, az ő pénzőckel és kenczőckel felebarát-
tioknak ők őrómest főlgálnak. Chrysostomus
erről azt mondgya: Sancti sunt, ubi nondum
sunt. Et, non sunt, ubi sunt. Nem sokat gondol-
nak ez világi éleettel, hanem csak az őrók élet
felől gondolkodnak.

Psalms. 71.

Éffle ember, az kit az Wr Isten lélek fő-
rint fel támaztot és meg eleuenitet, ez vilá-
gon igen nagy czuda dolog, a mint az Pro-
pheta mondgya: Tanquam prodigium factus
sum multis. Vgy mint Czudaua lőtem sokak-
nak. Sőt reia accomodálhattiuk az Isten em-
beres

DEDICAT

De ének mondásat: Fecit
Soc czudakat czelekedé-
dag ember az mind őró-
te serint, es az élő Isten
uait, annak főueben va-
őc életnek kezdei és sen-
Oh Wram Iesus Christ
őfeges Királya, ki az m
emetetet Lázárt, test fő-
támozottad, főfel az
kencz fel az mi lelkeink
zérlyed az mi főueink
ni Istennek vyonnan fő-
lélek főrint élyünk.
Ez sent és lelki élet felől
at meg főli világ semm
van egy czeppet sem go-
g annak az léleknek, a
lban marad. Mert az m
mondgya: Ha az ember v
ndik, semmiképpen ne
ek őrófágába. Es Macarius
omai, in quā non habitat D
im verum Gubernatorem Ch
verit. Iay annak az házna
Christus nem lakozik. Iay
nely az ő igaz vezérít és
Christus magából el vezet
őrófő. Az Istenelenek
ében más életők, de igen iő

b

meg vagyen írva: ő hoz
helyet főzünk ő nála. Es
főz és kezd. Kiről S
Az Christus áll én bene
ristus az én életem.

igazán vyonnan főle
ból kü verkőzűen, az v
magokban vy indúlato
ket iól bíriák, az gonoz
askodnak, és az mi őko
az bűnnek gyűkerét őro
ggatják, és oly nag fien
ni az Istennek sent An
k és őrókségők, aranyok
világi főfágok vagy on
hózzá az ő főűöckel; Az
lelők lélek serint főg
lel kegyesek és aláza
és kenczőckel felebará
főlgálnak. Chrysostomus
: Sancti sunt, ubi nondum
sunt. Nem sokat gondol
hanem csak az őrók élet

kit az Wt Isten lélek se
meg eleuenitet, ez vilá
la dolog, a mint az Pro
anquam prodigium factu
t Czudáua lőtem fokáke
odálhattuk az Isten eme

beret

berének mondását: *Fecit mirabilia in vita sua.*
Soc czudákat czelekedet az ő életében. Bő
dog ember az mind őrócké, az ki így áll lé
lek serint, és az élő Istennek sent templomá
ua lőit, annak főűében vagy on immár az ő
ők életnek kezdeti és sengeie.

Oh Wram Iesus Christus őrók életnek dű
czőséges Kírálya, ki az meg holt és immáran
el temettetet Lázárt, test serint és lélek serint,
fel támaztottad, főjfel az te S. Lelkoddal, és
serkencz fel az mi lelkeinketis, igazgassad és
vezérellyed az mi főűeinket, hogy mi vgy
mint Istennek vyonnan főlettetet fiañ és lea
ñj lélek serint álljűnk.

Ez sent és lelki élet felől az vak és lélek se
rint meg holt világ semmit sem tud, főt v
gyan egy czeppet sem gondol véle. Iay pe
rig annak az léleknek, az mely az lelki há
alban marad. Mert az mint az Istennek fia
nondgya: Ha az ember vyonnan nem főle
endik, semmiképpen nem mehet be Isten
ek orságába. Es Macarius azt mondgya: *Ve*
omui, in quā non habitat Dominus. Ve anima,
im verum Gubernatorem Christum in se non ha
uerit. Iay annak az háznak, az melyben az
Christus nem lakozik. Iay az léleknekis, az
nely az ő igaz vezérít és Gubernátorát az
Christust magából el vezette.

őtdőör. Az Istenetleneknekis ez élet vián
lésen más életők, de igen főbonyűfágos, főtte

b

netes

Syrae. 31.

Ioan 3.

Homil. 22

v.

EPISTOLA

Psal. 140.

netes és felőtte veszedelmes, az mint meg vágyon írva: Szálljon azokra sűn: Vesse Isten azokat az tűzbe, és az verembe, honnét meg ne szabadúllanak. És az S. Iános mennyei látásának könyvében: El kü vettenek az tűznek és kénkönek tauába. Mert miuel hogy mostansággal az Istennek offeráltatot irtalmasságát ők meg verik, az mi Wrunk Iesus Christust meg vrállyák, az S. Lélek ellen rugodoznak, az Euangéliomot sicalmazzák, és az ő életőket sok sántalan bűnökkel, istentelen ségeckel és botrántoztatásokkal mulasztják el: annak okáért ők is el vettenek az Istentől, hogy az ő sentséges és düczőséges országát soha ne láthassák, akkor minden ő tükön és niluán való sokot latortagok meg nilatkoztatnak, és meg büntetődnek, mind külső mind belsőképpen. Mert miuel hogy mindensele tagokkal az élő Istent meg haragították, annak okáért sűkség, hogy minden tagokban, mind tűzzel, hideggel, betegségekkel, somorusággal, és egyéb meg mondhatatlan nagy kénockal meg kénosztassanak. Ez sefe nyomoruságos pokolbeli életől is nem ártaná, hogy ha az emberek minden sőmpillantásban gondolkodnának, a mint Chrysostomus mondgya: *Vitam cum coenatur, cum prandium sumitur, aut cum lavatur, gehennae apud nos mentio fieret.* Vayha mikor az emberek vaczorálnak, auagy ebellenek, auagy mos-

danak

DEDICAT

Ja ak, az pokolnak k
né nek. De ez világnak fi
előkől, semmit nem
lan, sem tudni, és sőmla
ga nak, és vgyan ságudn
g zó tűzére.
Erről panaszkodván
mondgya: Az malomb
m nű sákor rakys fel, az
ho gy az Szamár el bír, m
ha bört az tűzbe vñzéd,
ha nem meg all, és inkább
re nem, hanem vgyan n
gy, hogy nem mint ő reia
az emberek közül nag ő
g dua futnak az őrcőké v
k duán és tráfáloduan a
n en lélek ott az első, V
k nek ottis énnékem. Na
s nien oly nagy kinunk,
h tñenk. O minden val
z ki okos ember, az cz
k langiától is fel, és mag
azza: Ah miért nem
kolbeli őrcőké való tűz
stinus azt mondgya: Ti
eatis mecum. Oh én sere
elyetek én velem itt ez vi
tűznek langiától, és az
yúr amot és az Istennek

Homi. de
premiis
Sancto-
rum diver-
sis.

delmes, az mint meg vá-
n azokra sém: Velle lsten
az verembe, honnét meg
Es az S. Iános mennyet
n: El kü vettek az tűz
ába. Mert miuel hogy
tennek offerátiót irgal-
erik, az mi Wrunk lesun-
ák, az S. Lélek ellen ruz-
géliomor bídalmazzák,
untalan bűnökkel, isten-
ánkoztatófokkal műla-
kis el vettek az lsten-
ges és dűczőseges orr-
ackor minden ő tiukon-
t laorfogok meg nila-
ünterődnek, mind köllő
Mert miuel hogy min-
elő lsten meg haraguto-
ik seg, hogy minden na-
el, hideggel, betegsegek-
és egyéb meg monda-
l meg kénoztassanak. Ez
pokolbeli életölis nem
emberek minden bõm-
kodnának, a mint Chry-
stinam cum coenatur, cum
um lavatur, gehennæ ap-
ya mikor az emberek
ebellenek, auagy mof-
danak,

DEDICATORIA

danak, az pokolnak kényáról meg emleköz-
nének. De ez világnak fiaj kü vetik ezt az ő
elmeiőkből, semmit nem akarnak erről hal-
lani, sem tudni, és bõmlátomást erőssen nyar-
galnak, és vgyan sagúdnak az pokolnak lan-
gozó tűzére.

Erről panaszkoduán a S. Bernhard, azt
mondgya: Az malombeli Szamárta akar
menő lakot rakýs fel, az menő gondolná
hogy az Szamár el bir, mind el vísi, de hog-
ha őtet az tűzbe vñzéd, nem megyen reia,
hanem meg all, és inkább nem csak meg ve-
retetné, hanem vgyan megis őletetné ma-
gar, hogy nem mint ő reia menne. De sokan
az emberek közzül nag őrómmel vgyan sa-
gúdua futnak az őröcké való tűzre, sőt czufo-
loduán és tráfáloduán azt mondgyák: Mi-
nē én léslek ott az első. Vay mē sok barátim
lésznek ottis énnékem. Nem lésen azért ottis
fintén oly nagy kinunk, kit el nem sedued-
hetnénk. O minden vakfagnak vakfaga:
Az ki okos ember, az csak ez testi égő tűz-
nek langiátólis fel, és magát aztól meg óltal-
mazza: Ah miért nem felünk tehát mi az
pokolbeli őröcké való tűznek langiától. Au-
gustinus azt mondgya: Timeo tecum, ut gau-
deatis tecum. Oh én szerelmes Kereztienim,
fellyetek én velem itt ez világon az pokolbe-
li tűznek langiától, és az vián én velem eg-
gyüt amor és az lstennek minden vála-
zotti-

Lib. 5. Mo-
milia rum
Homil. 11.

EPISTOLA

Sermo. 26
ad fratres
in Eremo.

ual öröckön öröcké örülni és örüendezni fogtok az Istennek országában. És másut a mondgya az Istennek embere: *Caveamus, ne ad istam flammam perveniamus.* Minden ember vgy viselleyen gondot magára és az ő begény lelkére, és vgy viselleye életét ez világon, hog ez világból való kü mülása vtán ne kelleflek néki az pokolbeli tűznek langiában kénlődni és győtrődni. *Naxianzenus* egy prædicatióban ezt kiuánnya vala az ő halgatoinak: *Vtinam nemo pereat.* Vayha soha senki el nem kárhoznék. Ezenképpen én is tellyes sűuemből kiuánom ezt: Engedgye az mindenható és öröcké való *Wt* Isten, az ő benti fiának kedueiért, hogy senki azok között, az kik ez Prædicatiókat én tőlem halgatták, a nagy ió sűuel oluafni fogiák, az pokolbeli kénköuel langozó tűznek kényyár meg ne köstöllyák, és el ne kárhozzanak, hanem mindnyáian én velem egyetemben az örök életet meg nyeriék.

VI.

Hatodszor és vtólszor. Az embernek hatodik élete még ide hárta vagyon, és az, az köuetközendő világon kezdődik el. Mely nem egyéb lében, hanem az Isten fiainak régutától foguán kiuánt benti, bódogfágos, düczőseges örök életök. Melyben az Seregeknek Istene az ő választottinak öröcké meg marandandó, egészséges, világoskodó és düczőseges resteket ádd, az ő lelkőket Isteni bölce-

seggel

DEDICATORIA

é örülni és örüendezni
országában. Es másut a
nekembere: Caveamus, ne
veniamus. Minden ember
ot magára és az ő seregny
lye életét ez világon, hog
múlása után ne kellest
őznek langiában kénlőde
xianzenus egy prædicat
a vala az ő halgatoinak:
Vayha soha senki el nem
eppen én is tellyes földem
Engedgye az mindenha
Wr Isten, az ő feni fának
nki azok között, az ki
tölem halgattak, a mag
giak, az pokolbeli kénlő
kénnyat meg ne költöl
hozzanak, hanem mind
gyeremben az örök életet

Isor. Az embernek hat
ára vagyon, és az, az kö
n kezdődik el. Mely nem
m az Isten fiainak regu
ent, bódogságos, dűcz
Melyben az Seregeknek
tinak öröcké meg mar
világoskodó és dűczölő
z ő lelkőket Isteni bölcs

legge

szeggel bé tölti, szentséggel és igazsággal ke
gyelmelen meg ékösíti, és olly prívilégiom
nal szabadtsággal meg aiandékozza, hog
ha öröcké semmi bünt ne czelekedhessenek,
és ezen küüölis egyéb czudállatos meg mőde
hataatlan mennyei aiandékokkal meg ékösí
i és meg coronázza.

Erről az örök életnek gyönyörűséges, ör
uendetes és bódogságos állapotjáról, az idő
anitásim és Prædicatióim között, az magam
s Halgatoimnak vigasztalásokra, prædicál
ottam immáran tízenkilentz egéz eztende
g ez egy helyben, vgy mint Epperies város
ában, melly városnak fő Birán és Esküti
gyermeksegeimtől foguán én hozzám íó aka
atiokat és patrocíniumokat, sinitén ez vde
glen, bőségesen meg mutatták, kiket az Wr
Isten kegyelmes íó voltából sok jóckal, lelki
eckel és testieckel, meg áldgyon és meg látog
gallon, Es miuel hogy az Wr Isten az Né
met nyelvnek értelméuel valami kiczínnyé,
az ő íó voltából, engemeris méltatlan solgá
tát meg aiandékozot, és azbeli giráczkáit
velemis közlőte, nem akartam azt el ásnom
és el róitenem, hanem idő kereztién Afiám
fiávalis, az kik ez idegen nyelvet nem értik,
és az kik én velem egyetemben az örök életet
bőmiuhozzák, és bizonynyal várják, az Iesus
Christusnak feni érdöme által, akartam köz
lenem.

EPISTOLA

Mely munkára engemet egyéb dolog nem
indítot eznél: Látom, hogy nem csak Né-
met hanem Déák és Cseh nyeluenis vagyon
nyomtatua ez kis Könyueczke, és sokan na-
gylelki haőonual forgatták azt kezőkben, vgy
hogy az Német Országí városokban ritkán
találatik oly Gazda, kinek házánál ez Köny-
ueczke nem volna, csak az Magyar nemzettől
rőitettet el. Várom vala, hogy más bi-
zor Vram és atámfia vőtte volna magára ez
munkáczkát, az ki sokkal job módgyáual,
ékőőőő phrasiseckel, és magyaráb ígékkel to-
lmaczolta volna meg ez Könyueczket. De
míuel hogy senki ez munkáczkát nem akará
fel venni magára, En, az menjre az en vő-
kony elméműől lehetet, igen egy vgyű, de az
míni reménlem, értelmes bőckal, magyaráz-
tam meg, hogy nem csak az nagy elműű,
hanem még az egy vgyű és parazt emberekis
megérthessék. Mert az W R Isten az ő in-
gyen való irgalmaslágából és kegyelmessé-
ből, semely válogatás nélkül mindeneckel,
az kik ő benne igazán húznak, akarja köz-
leni az őőők életet.

Miuel penig, hogy jól tudom, az Nagyságod keresztényi affectióját és jó indulatját az Isteni tisztelethöz, és az Istennek feni Igéjnek igazán való prædicálásához, s'annak buzgóssággal való halgatásához; Es meg tekerintén más felől, az én kegyelmes Wram-

nak

DEDICATORIA.

de Palatinus Vramnakó Nagyligodnak
 Nagyligodnak én hoztam és az én
 sok keppen megmutattam és az én
 az akaram Nagyligodhoz hűlt
 mat, valami féltől, megmutattam
 emei nyelvből Magyarán fordított
 ezeket Nagyligodnak dedikáló
 ligodot nevezni ki börtén
 azon Nagyligod, mint ki
 könyomat és is akáro Páron
 ligodot én tolem és én ki
 munkák kézművegye is kedve
 állalagnak léte Nagyligodot
 a Kegyelmes Vrammal, és az Na
 gyligodt én fűvel, és leann
 hozzával vduatval egyetemben
 arca meg sok bódóligod és
 és énekeken tiszteletre, és vi
 és viékedő Anyaféltégyáz
 tudására és neukefedre, az és
 a Wlclous Christushnak kedve
 öperiesi.

Nagyfagodnak

Álázatos Szolgája

Mihályko lánca, az
első Magyar Gyűj-
mészetek Lelke

DEDICATORIA.

nak Palatinus Vramnak ő Nagyságának, és
 te Nagyságodnak én hozzám és az ennyeim
 hoz sok képpen megmutatói jó akarattal;
 ezzel akarom Nagyságodhoz hálaadó-völ-
 tomat, valami réséből, megmutatnom, és ez
 Német nyelvből Magyarra fordítatói Köny-
 ueczkét Nagyságodnak dedicalnom, és az
 Nagyságod nevére alat kü boczáranom: Kér-
 üen azon Nagyságodat, mint kegyelmes
 Asszonyomat és jó akaró Patronámat, hogy
 Nagyságod én tölem ez én kiczin és egy-
 gyű munkáczkámot vegye jó kedvel. Az I-
 gálmasságnak Istene Nagyságodat, mind az
 en Kegyelmes Vrammal, és az Nagyságotok
 egyetlen egy fiával, fegy leánijával, kedves és
 bőczülletés vduarával egyetemben, éltesse és
 tarcza meg sok bódoglagos eztendőkig, az
 ő bent nevének tisztességére, ez világon leud
 és virézkedő Anyaszentegyházának daykal-
 kodására és neuekedésére, az ő bent Fiának
 az Wt Jesus Christusnak kedueiert, Amen.
 Epperiest.

Nagyságodnak

Alázatos Szolgája

Mihályko Iános, az Epperi
 Iestij Magyar Gyűlekezetnek
 méltatlan Lelki-Pásztor.

Epi-

Epigramma

IN REVERENDI juxtaq, CLARISSIMI VIRI DN. IOANNIS MIRALYKO, Ep-
perieschinen Ecclesiæ Hungariæ Concionatoris,
versionem Hungaricam Aurei & divini Libelli, san-
ctæ memoriæ Wratislaviensium summi quon-
dam Theologi

D. LVCAS POLLIONIS,

de

VITA AETERNA.

FLuxa fluunt, mundana ruunt, nil deniq, firmum,
Quidquid in ORBE patet, quidquid in ORBE
Annus abit, mortale perit, natura labascit (latet.
Aeviter Omnis Homo, non manet ille SOLO.
Aevica sunt Caelis tantum, diuturnaq, tantum
Non ibi dia ruunt, non ibi vana cluunt.
Annorum series isthic æterna, coruscat
Sol velut Omnis Homo, qui manet endo POLO.
Ergo quid in MVNDO, metimur singula MVNDO,
Spernentes sancti sancta Theatra DEI?
O mentes cœcas, ad carnis fravia pronas:
Vnde animæ æternum pullulat exitiū.
O mentes sanctas, quin toto ex asse beatas,
Est quibus Elysia, fervida cura, via.
Aethrica mundanis durant, immo æthrica præstant,
Quippe ubi summa quies, clara DEI facies.
Hinc quis non mulctet dignâ te laude IOANNES,
Quisq, probare eum, ne volet hoc studium?

Celica

namq, TIBI magis quam terræ
Orica fastidis, celica corda cupi.
HUNGARICÆ domi solvite
scripta, quibus succus infudit ætherum.
et tua dicam; nil hoc, mihi crede, LIB
Sanctum ORBIS habet, doctum ORB
sic labor, hoc opus est, per quod salu
Divitias veram, græ sit ad ætra, nam
pro studio, FRATER clarissime ma
Garrat hoc summus, post tuas fides, DE

Honoris & amoris ergo scribebat
Georg Fabricius Secundus. Fa
galyes. P.L.C. Ecclesiæ Co
ca Calovien Palae & la

Ivis nosse meum, mi fraternissime ami
De libro hocce tuo, dicam ego iudi
si vult, suspiciat septem miracula Man
Hæc septena mihi Concio plaris erit.
nge plaris erit quam Romuleo Imperial
Cæsari quod Septem dant diadema Viri.
M. Ioan. Bocianus, P

POLLIO, Theologæ Numē venerabilis
De Vita æterni nobile scripsit opus.
nobile scripsit opus, stupuit quod B a s s e
Dedit ut patulas hinc daret auricular. (C
uquā l a n e, ludes bene de pietate mem
Et vita æternæ præmia certa docet
ingatis Germanum idioma idiomate veritas
Polus et Hungaricæ POLLIO voce loqui

gramma

Iuxtaq; CLARISSIMO
MIRALYKO, E
Hungaricæ Concionatori
Aurei & divini Libelli, fa
slaviensium summi quon
Theologi

POLLIONIS,
de
ÆTERNA

ma ruunt, nil deniq; firmu
patet, quidquid in OR
it, natura labascit (lat
o, non manet ille SOLO.
am, diuturnaq; tantum
non ibi vana cluunt.
eterna, coruscac
mo, qui manet endo POL
, metimur singula MVND
antæ Theatra DEI?
nus fravia pronas:
m pullulat exitium.
toto ex asse beatæ,
ervida cura, vie.
ant, immo æthrica præst
quies, clara DEI facies.
dignæ te laude IO ANNE
m, ne volet hoc studium?

Cel

Celica namq; TIBI mage quam terrestria Cura
Orbica fastidis, celica corde cupis.
scilicet HUNGARICÁ dum solvis TEVTONA
Scripta, quibus succus insidet æthereus. (lingvâ
pace tua dicam; nil hoc, mihi crede, LIBELLO,
Sanctius ORBIS habet, doctius ORBIS habet.
Heic labor, hoc opus est, per quod fâissime MY-
Diradius veram, quæ sit ad astra, viam. (STES,
Maîte pio studio, FRATER clarissime maîte,
Sarciet hoc summus, post tua facia, DEVS.

Honoris & amoris ergò scribebat

Georg Fabricius Secundus, Falcobem-
gasyles. P.L.C. Ecclesiæ Germani-
cæ Cassoviæ Pastor & Inspector.

Si vis nosse meum, mi fraternissime amice,
De libro hocce tuo, dicam ego iudicium.
Qui vult, suspiciat septem miracula Mundi,
Hec septena mihi Concio pluris erit.
Longè pluris erit quàm Romuleo Imperiale
Cæsari quod Septem dant diadema Viri.

M. Ioan. Bocatius, P. L. C.

POLLIO, Theiologæ Numé venerabile Svadæ,
De Vitâ æternâ nobile scripsit opus.
Nobile scripsit opus, stupuit quod BRESLA Si-
Doctori ut patulas hinc daret auriculas. (lesam
Tu qui, IANNE, studes benè de pietate mereri,
Et vitæ æternæ præmia certa doces.
Hungarico Germanum idioma idiomate vertis,
Possit ut Hungaricâ POLLIO voce loqui.

Rem

Rem magnam præstas, mihi crede, vel æthere digna.
 Qui tristes animas hac pietate animas.
 Scribere ceu non est cuiusvis, scribere doctè,
 Vertere sic quisvis non benè scripta potest.
 At cum jam liceat tibi scriptis esse beato
 Codicibus præstas rectè operam hancce piis.
 Nam velut ad metam convertunt lumina athletæ,
 Sic mens cælorum debet hiare thronum.
 Nempe viæ æternæ duplices mortalibus obstant,
 Mors ubi perpetua est, vitæve perpetua.
 At quia vitæ fatiùs complectier auram est
 Hinc vitæ quisvis discat inire viam.
 Iuro Deum, liber hic te non in devia ducet,
 Nec qui te doceat rectius ire, patet.
 O vitæ æternæ dignos, qui talia vulgant,
 Ad vitam æternam quæis revenitur homo.

M. Balthazar Exnerus de Hirsberga.
 P L C.

Qvis neget æternam surgentibus æthere vitam,
 Dux vitæ, letho cum redivivus ovet?
 Dum Caput arcanâ nascentis prominet alvo,
 Exire est capitis membra necesse sui.
 Credis te capitis membrum? Caput aspice Christū:
 Si caput exie humo, membrane claudet humus?
 Est ita; Surgendum: sed quò? Caput æthere vivit:
 Si caput in cælo est, membrane linquet humo?
 Vive igitur Christilâne, memor vitæ illius; eo-quam
 Explicat hic verbis Mysta Mihalko sacris.

Abraham Cebani de Earkasfalga,
 Iuratus Notarius Comitatus Scepusi.

Sanguinis est fufum satis, cheu! Sanguine tetro
 Rudera Pannoniæ contaminata rigent.
 Sævum satis est: Hunnorum millia multa
 (Millia quid? terra hæc sanguine tota scatet!)

Ma

mihi crede, vel æthere digna
hac pietate animas.
cujusvis, scribere doctè,
non bene scripta potest.
scriptis esse beato
recte operam hancce piis.
convertunt lumina athlete
debet hiare thronum.
plices mortalibus obstant
est, vitæ perpetua.
implectier auram est
scat inire viam.
ne non in devia ducet,
scilicet ire, patet.
qui talia vulgant,
quævis reventur homo.

Balthazar Exnerus de Hirsbr
F L C.

urgentibus æthere vitam,
cum red i vivus over i
scantis prominet alvo,
mbra necesse sui.
rum? Caput aspice Christi
membrane claudet humus
ed quò? Caput æthere vivit
membrane linquet humo
memor vitæ illius; eo-que
Mytha Mihalko sacris.

m Cebani de Earkasfalya,
Notarius Comitatus Seepus

tis, cheu! Sangvine tetro
contaminata rigent.
norum millia multa
ac sangvine tota scatet!

Mal

Marte Orthomanigenæ medio sublata: & in ejus
Immanes laqueos quot cecidisse reat?
Templa jacent, Aræque silent, & tecta Sororum
Castalidum, fiunt fœda lacuna, Getis.
insultant Templis remanentibus Orbis & Orcus
Tentantes variis, dira venena, modis;
Dira venena puto perversi dogmatis, olim
Semine Tartarei progenata Ducis.
Ille perit, ille perit: paucos habet ægra Dynastis
Hungaris: & vidua est Religiosa Fides.
Sævum satis est: Terras Astræa reliquit:
(Proh pudor!) est justo nullus in orbe locus.
Nulla fides, nullus candor, concordia nulla,
Pro virtute scelus degener Orbis habet.
Impietas floret, pietas extincta, Deumque
Nemo timet: mores quisque suos sequitur,
Sempe scelus quodvis nostrum omne erupit in ævum
Quod ferro & quovis durius est Chalybe.
Da parens tellus hinc fructus abnuat omneis,
Squalent & luctu, sidera celsa, gravi.
Nunc steriles messes frustrantur sæpius agri,
Siqui gerant fortum: Iupiter imbre nocet.
Ille juvat humanis, mortales fidere, rebus,
Instabiles semper quas levis aura movet.
In dubis his fides: Pario quia marmore structa?
O stolidè! en præsens non habet hora fidem.
Perpetuum nihil est in terris, nilque perenne,
Omnia dispereunt tempore: migrat homo.
Ergo quis hac cupiat sentina longius uti
Mundi? quis demens vincere secla Pyli?
Mior est querenda domus, sedesque, beatæ:
Relinquenda Orbis, fordida tecta, domus.
Sed nobis venanda palatia Regni,
Sacrata sedis Regia celsa Dei.

Ver

Ver hinc perpetuum: Pax hinc, concordia summa,
 Hinc D e v s, hinc requies, gaudia, risus, amor!
 Hæc domus, hæc patria est, hinc hinc contendite cum
 Christicolæ hinc sedes figite perpetuas! (Et
 Hæc Canaan est lacte fluens: hinc roscida mella,
 Hinc æstus nullus, frigora nulla premunt.
 Musica Cœlicolùm totos hinc personat annos,
 Hinc gratum cantat, turba beata, melos.
 Hinc habitant Sancti, Domini qui iussa secuti,
 Hinc habitant, castas qui coluere Deas.
 Hinc pater, hinc mater, fratres, dulcesq; sorores,
 Perpetuæ vitæ Nectare labra rigant.
 Hæc nobis largire D e v s, lætissima Regna,
 Ventum ad supremum est: jam ruet Orbis atrox
 Sed Tibi, I A N A, Vir eximie, & mi candide Frater
 Quas grates recinet, Pannonis alma Tibi?
 Quod reeves pressam, lingvâ scriptisq; sacratiss,
 Et monstres Genti, Cœlica regna, Tuæ?
 Optabit, curras ut longos faustiter annos,
 Ac quondam videas regna beata poli,

Singularis amoris & frater-
 ni candoris g. deproper.

Martinus Weigmannus,
 Ludi Bapthea Moderato

SYNOPSIS GENERALIS, CONCIO pietatis, de Vita æterna.

in primâ enarrantur causæ, pro
 celestis latitâ Filiorum Dei qua
 menti cogitatio & commemoratio
 secundâ XV. argumentis com
 eterna, celestis & angelica ve
 tertâ commemorantur sex in
 minatur hominibus, quomodo a
 rent, & simul docentur ratione
 edimenta pie removeri debeant
 in quartâ tractatur de glorific
 rorum in vitâ æternâ.
 in quintâ recensentur nequiti
 torum in vitâ æternâ ornabuntur
 in sextâ proponitur, quibus in
 na letitia consistat.
 in septimâ docetur de modo con
 rnam.

SYNOPSIS

GENERALIS, CONCIONVM SE-

ptem, de

Vita æterna.

In primâ enarrantur cause, propter quas de futurâ celesti lætitiâ Filiorum Dei quotidie & singulis momentis cogitatio & commemoratio sit instituenda.

In secundâ XV. argumentis comprobatur, quod vita æterna, celestis & angelica verissimè sit securura.

In tertiâ commemorantur sex impedimenta, quæ obijciuntur hominibus, quò minus ad vitam æternam aspirent, & simul docentur rationes, quo pacto illa impedimenta pie removeri debeant.

In quartâ tractatur de glorificatione corporum nostrorum in vitâ æternâ.

In quintâ recensentur κειμήλια, quibus animæ electorum in vitâ æternâ ornabuntur.

In sextâ proponitur, quibus in rebus celestis & æterna lætitia consistat.

In septimâ docetur de modo consequendi vitam æternam.

SINOPSIS SPECIALIS CONCIONIS

prima, quæ sentinet

Censuræ enumeratio-
nem, propter quas cte-
bra de vitâ æternâ insti-
tuenda sit cogitatio. &
commemoratio, qua-
rum prima est

I.
Differentia Ecclesiæ ab aliis Gentibus.

II.
Præsentium periculorum & calamitatum
consideratio.

III.
Epicuræorum & Procrastinatorum cogi-
tatio & multitudo.

IIII.
Credentium & Sæctorum frigiditas.

V.
Electorum ad alacrius exequenda Dei
opera inflammatio.

VI.
Æternorum gaudiorum vicinitas.

VII.
Ecclesiæ Dei consolatio.

PRIM

Az örök Elettl.

PRIMA C

CIO.

Hebr. 13. vers. 14.

Con habemus sic man

fat m: Sed futuram ing

ingen itt maradando városl

uendót kerefünk.

HRISTVS B

mes Ártámha

ses az Istennek

phétája, az

ágoskodó c

az Istennek válaizor Edénye

ter az harmadik Eghbe fel

m tanfággal az Istennek

me kövarközendő dúcölg

re bódogságokról, meliól

n bállani; az ő Orátíciók

it an és kezdeiben mindiá

n menék magokat, hog ök

r killy nagy bódogságokról

r mökről, az ő Prophétái

A 2

PRIMA CON-
CIO.

Hebr. 13. vers. 14.

*Non habemus hic manentem Civi-
tatem: Sed futuram inqvrimus.*

Ninczen itt maradandó városunk, hanem iőa
uendőt keresünk.

HRISTVS BAN SZEREL-
mes Átiámfiáj: Hőg ha Moy-
ses az Istennek amáz bēnt Pro-
phétája, az ő tündőklő és ví-
lágoskodó orizátiával, áuagy

Exordium
constans
præocu-
patione
infirmita-
tis.

az Istennek válastot Edénye az S. Pál, ki bina-
én az harmadik Eghbe fel raggattatot vala,
mostansággal az Istennek fiainak és hűuei-
nek köuerközendő dűczősegekről, örömőke-
ről, bódogságokról, méltóságokról, akarná-
nak állani; az ő Oratibioknak Exordium-
ában és kezdetiben mindiárást protestálván
mentenék magokat, hōg ők az Válastottak-
nak illy nagy bódogságokról, és mennyei &
römőkről, az ő Prophétai és Apostali nyel-

uőckel elégségesképpen nem bálharnának, és azt elő nem bámlálharnák. Mit bállyak tehát én együgyű alázatos Prædicátor azokról:

Mind azon által azért mégis ez örüendes és az Istenes elméknek vigasztalására való édesléges és gyönyörűséges Articulus, A Z Ö R Ö K E L E T R Ő L, vőtem előmbbe, hogy arról bállyak: Kegyelmetek pedig, vgy minő Istennek Szentihj és áldottahj, és az örök dicsőségnek kiánóh, kik ez előt való vődőkben az Kereztieni tudománnak édeslégeuél meg elégitetűen, az Istennek vőduőléges igéiének ízit és erejét vőuen, kiánnyatokis halgatni, minemű iókat bőrzőt legyen az örök életben az mindenható, erős és halhatatlan Isten, az ő válaztot hűueinek, ohaiciátok az tū magzatitockal egyetemben, hog az örök ké való örömmel fel geriezteftetek: Sőt minden kiánfagtok ez, hogy az Szent Lélektől az örök életnek reménfégéuél és kiánfagatual fel geriezitetet erős hűuet vigyetek magatockal haza. Es valóban ez nag gondot méltán vőitetek magatokra. Mert igazán mondgya egy régi sent Atia: *Quid est Adolescens sine Religione, & Senex sine devotione, nec vllum motum sentiens.* Miczoda az ember akar lfiú s'akar Vén, akar begény s'akar gazdag legyen, az kinek az hűinek és Religiónak dolgában ninczen aitaros hűue lelke, és a ki sem

Psalms. 34

7. 9.

mine

emű Isteni buzgósgos
az ő hűueben.
izony dolog pedig, hog
k, mely az iő hűueitöke
tū lelketöknek erős s'ha
öröcké való örömet hoz
gk oly igéket, mely az tū
se és fel serkencze.
O Wram IESVS CH
de haró Istenfeg, menyn
ki az Istennek öröcké va
d az Patriarchákat és P
ad. Eláiasnak fáiát az
az eleuen és égő benuel
ndottad: ITE ET P
da o vobis Os & sapientiam.
p. edicalliatok, adok én
b. czeleget. O én Wram
öröcké való vralkodó Királ
lo az te Isteni dicsőséged
len ged előt, Wram nisd n
me czelekedgyed azt, hog
en gyors Irónak pennáia
és minden kereztien hűuekn
di tőit hallják és oluafák, i
öröcké való örömet. Es mik
völ idestouá sok apró biki
völ hallanak és birkáznak
el, hogy az te bentséges Igé

den nem állhatnának.
atnák. Mit álljak tal
Prædicátor azokról
zért mégis ez örüen
éknek vigasztalására
örüfges Articulus, A
L, vötem előmbé, ho
elmelek pedig, vgy m
aldottaj, és az örök
kik ez előt való v
dománnak edelleg
Istennek vduósfges ig
én, kiúánnyarokis
törzöt legyen az
nát, erős és halhat
húueinek, ohaiti
yetemben, hog az
geriezteftetek: Sőt m
hogy az Szent Léle
nénségüel és kiúánl
s húuet vigyetek m
oban ez nag gondot
okra. Mert igazán mo
tia: Quid est Adole
ex sine devotione, nec
zoda az ember akar
egény s'akar gazdag
tinek és Religiónak
os húue lelke, és a ki

ninemű Isteni buzgólagos indúlatot nem ez az ő húueben.

Bizony dolog pedig, hog tū oly tűzet kezestek, mely az tū húueitöket fel gerieffe, és z tū lelketöknék erős s'hatható vigasztalást s öröcké való örömet hozzon. De hól vezgyek oly igéket, mely az tū húueiteket fel gerieffe és fel serkencze.

O Wram IESVS CHRISTVS, mindenható Istenfeg, menynek és földnek Kiráya, ki az Istennek öröcké való Igéie vagy, és mind az Patriarchákat és Prophétákat igazgattad. Efaíasnak fáiat az Seraphin angyalal az eleuen és égő senuel illeted, sőt ki azt mondottad: ITE ET PRÆDICATE, *abo vobis Os & sapientiam.* Menyetek el és prædicálljatok, adok én tūnéktek fáiat és ölczefegget. O én Wram Iesus Christus, én öröcké való vralkodó Királyom, Ihól itt állok az te Isteni düczöfeged előt, és az te senuereded előt, Wram nisd meg az én aikiat, czelekedgyed azt, hogy az én nyeluem gyen gyors Irónak pennáia. Adgy énekem minden kereztien húueknék, kik ez prædicatiót hallják és oluassák, igaz vigasztalást s öröcké való örömet. Es miképpen az tűzes asból ideftouá sok apró fíkrátskák Kouacz részről húllanak és fíkráznak kű; Igy engedyed, hogy az te senufges Igédnek elmélkő

Votum
Aurhoris.

Esaia 6.
v. 6.

Marc. 16.
v. 15.
Lucz 21.
v. 15.

Psaln 51.
v. 17.

Psaln 45.
v. 2.

déséből és gondolkodásából, mely mint az
tűz immáran az ő világosságát féllal küter-
icette, az mi hűveink az öröcké való öröms-
nek langiát érezzék, és azt nagy buzgóssággal
és geriedezéssel kiűnyák. Ozelekedgyed ke-
gyelmesen, hog effele elmélködésben és gon-
dolkodásban, életünknek tellyes rendiben,
vagy imádkozunk, vagy esünk, vagy munk-
kálkodunk, Isten szerini meg haljunk, és ez
siralomnak völgyéből az igaz mennyei há-
zánkba költözzünk. Ki áldandó és felmagaz-
talandó Isten vagy, mind öröckön öröcké.

Ezt azért el végezuen, az tellyes Szent Há-
romság nevében, vgy mint gyermek módon
czáczogó, és A b c tanulóia és tanúatnya az
Christusnak, böllyunk A Z Ó R Ö K E L E T
R Ö L.

Mert a miképpen Chrysostomus mondgya
Prædicamus quantum possumus, quandoquidem nō
possumus quantum debemus. Mi begény embes-
rek szólunk és prædicálunk az Mennyei Dű-
czőségről, és az öröcké való örömről és Bő-
dogláról, nem az menijuel-tanoznánk, ha-
nem csak az menijre mi tölünk-ez gyarló és
halandó emberi testben lehet. Bizonyal res-
menlyük pedig, hogy az felfeges Wt Isten az
ő igaz hűveinek együgyű munkaiokat meg
nem veti, hanem azt approbállya, és helyén
hadgya, annak hadhatóságát meg mutatja,

In Homil.
super Di-
ctū, Cū
autem sub
jecta illi
faciunt.

és az

zközök által az ő cz-
viti mint meg vagyon ir-
lato bunt frustra. Az en V
munkálkodnak hebban.
Hgy pedig ez mi munk-
haz os legyen, csak az egy
lyu tudni illik:
Bonyos, széles és elég
kálly elő, a melyek minket fel-
fgerenek, Miért kell minenk-
örök letről, és az Istennek fiam-
uek cendő Dűtősegről szól-
lann, és enekelnünk.

A Z Wt Isten ez látha-
deh és helyhezertet ber-
lig árt, életet, felfeg, b
val bölást ad, és az ő nōn-
kiu meg ékesitet, minden
nag bölgeesen közölten, h
ő n lleie rendelteret köveit
mit lenharóságát, ió vőltat-
gaz gán, és Isteni méltóság-
pre amállyuk. kü kiálczuk,
tal ik, és hogy együnk az
ma és fel geriekké az Iste-
rez eni engedelemre, és az
mē cōdēre. Kire bennünk
zer tő olók keberteznek.

dásából, melly mint a
 ágóságát féllal kü
 s az örökre való örö
 s azt nagy buzgósa
 yák. Czelekedgyed
 elmélködésben és go
 knek tellyes rendibe
 agy éssünk, vagy mu
 ni meg halljunk, és
 az igaz mennyei ha
 i áldandó és fel-maga
 ind örökön örökre
 en, az tellyes Szeni
 mint gyermek mód
 mulóia és tanéuánya
 K AZ ÖRÖK ELE

ez Ezközök által az ő czelekedését véghöz
 rísi, a mint meg vagyon írva, Elesti mei non
 aborabunt frustra. Az én Valasztouim nem
 munkálkodnak heában.

Hogy pedig ez mi munkánk frerenczés és
 aznos legyen, csak az egy Articulusról szól
 yunk, tudni illik:

Bizonys, szükséges és elégseges okait szám
 álljuk elő, a mellyek minket fel indiczanak és ké
 zerlezenek. Miért kell minékünk gyakorta az
 örök életéről, és az Istennek fiainak maid maid kö
 zeközendő Dűtsőségekről szölganunk, predicál
 anunk, és énekelnünk.

AZ Wr Isten ez látható világra ezéri ren
 dek és helyhezteret bennünket, meg vi
 gohítoi, életete, belseget, bölczeséget, ékefen
 aló solást adoi, és az ő nómös drága aiaandé
 iual meg ékesitet, minden aiaandékj velünk
 agy bölczesegen közölüen, hog mi, vgy mint
 melleie rendelteret követij és postaj az ő
 mindenhatóságát, ió voltát, bölczeséget, i
 aszágát, és Isteni méltóságát, dűczöséget,
 roclamállyuk, kü kiálczuk, és azt fel magaz
 álljuk, és hogy egyyink az másinkat inflam
 állja és fel gericsse az Isteni tizeletre, ke
 ztzeni engedelemre, és az örök életnek el
 melködésére. Kire bennünket imez követkö
 endő okok késéricezenek.

zst. 63.
 p. 21.

Status &
 Proposi
 tio princi
 palis Con
 clusionis
 prima.

Enumera
 tio Causa
 rum, pro
 pter quas
 de xter
 na vitz
 gloriá sz
 pissime
 instituen
 da predi
 catio.

Chrysostomus mondgy
 offsumus, quandoquidem
 mus. Mi begény emb
 alunk az Mennyei D
 ké való örömről és B
 enijuel taroznánk, ha
 mi tölünk ez gyarló
 en lehet. Bizonyal
 y az felfeges Wr Isten
 ügyü munkáiokat m
 approbállyá, és hely
 ratóságát meg manta

és

I. Cause,
Differen-
tia Eccle-
siaz ab ali-
is Genti-
bus.

Első Oka: Hogy ebből az Istennek Anyaszentegyháza, és egyéb Pogány népeknek Gyülekezetek között való külömbség és vázlatlás meg tessék, és az keresztieni Professio, hűt és vallás annál világosb legyen, és küterjedgyen. Mert minden nemzetiségek, kik az Istennek Anyaszentegyházának küülete vadnak, nagy vaktságban vadnak, panasfolkodnak, sirnak és iaygainak az emberi nemzetnek nagy nyomorúságán, de annak eredetét honnan származot legyen nem tudgyák, és annál kevesebbé viselnek gondot az ő lelköknek vigasztalására, tapialására. Hogy pedig minden ember meg érceze, hogy az Anyaszentegyháznak tudománya minden emberi bölcseségnél, és ez világi tudománánál, jobberőssébb, hathatób, és álhatarosb legyen; rövideden elő bömlállyuk az emberi bölcseségnek vélekedését, mely nagyob részére az pogány embereknek böüőkben meg rögzöt.

1.
Comme-
moratio
opinionū
humana-
rum, de
cōditione
vitæ no-
stæ.

1. Nemellyek csak *simpliciter* erőssen la-mentáltanak, sirtanak, iaygainak, panasfolkodván az emberi nemzetnek nagy nyomorúságán, és concludálván ezt mondgyák vala: Iob vólna, hogy az ember spha ne sületetnék, auagy ha sületik, hogy mindiárást az első földöben meg halna. Mely panasfolkodásokkal és Isteni káromló gyalázatos sirásokkal az Dúcözégnek Wra ellen börnynen vé-

keztes

nek.

Nemellyek pedig és Rendeket, az mellő vadnak, csak neuentet azagták.

3. Egyebek pedig semm

féle nyomorúságot, és a

lagot az halálual egyete

az magok böüőknek

nak, és minden testi bö

örülégeknek. Xerxes az

Királya, mikor meg te

seregét, melyben tíz

ber vala, gondolkodni

tr nemzetnek romlandó

l, köservesen kezdé ur

zép válogatot lovas és g

ak itennékem, de ház

h fokaságú ember kö

arad meg, és senkinek

eg nem találtaik. Mik

Király atiasa az ember

adó, álhataran és el m

aggerálná és öregbítet

gya. hogy vezteg halg

mittamus ista, neq; trisium

onens, cum incunda in mani

nyomorúságra indító dolg

neket, ne böllünk többé

bból az littenek Am
yeb Pogány népek
való külömbfég és
az keresztényi Profess
ilágosb legyen, és kü
den nemzetségek, kil
gyházának küülete v
vadnak, panaszkol
nak az emberi nemz
gán, de annak ered
gyen nem tudják,
nek gondot az ő lelke
plálására. Hogy per
érceze, hogy az Am
mánya minden emb
ilági tudománna, in
és álhatarosb legyen;
yuk az emberi bölcsel
y nagyobb részére az p
üökbén meg rögzöl
zak simpliciter erőll
k, iaygatanak, panas
emzetnek nagy nyom
luán ezt mondgyák v
az ember soha ne fül
tik, hogy mindhárdit
alna. Mely panaszkol
omló gyalázatos fírá
Wra ellen bőrnynen v
kez

keziének.

2. Nemellyek pedig mindenféle Statu-
sokat és Rendekezt, az mellyek az emberek
közöt vadnak, csak neuettek, és czuffolták,
és katzagták.

3. Egyebek pedig semminek tartuán min-
denféle nyomorúságot, és az ifonyu romlan-
dóságot az halálual egyetemben, keduezte-
nek az magok süüöknék gonoz kiutánsá-
goknak, és minden testi bömfény vezető gyö-
nyörűségöknék. Xerxes az Persáknak harak-
mas Királya, mikor meg tekéntene az ő rop-
pant seregét, melyben tűzör való száz ezer
ember vala, gondolkodni kezduén az em-
beri nemzetnek romlandó és halandó voltá-
ról, köferuesen kezde fírní, ezt monduán:
Szép válogatot louas és gyalog vitézim vad-
nak itt énnékem, de száz eztendő múluán en-
nő fokaságú ember közzül csak egy sem
marad meg, és senkinek se bőre se hay fála
meg nem találtaik. Mikor pedig Artabanus
az Király atafia az emberi nemzetnek rom-
landó, álhatarlan és el múlandó állapotúát
exaggerálná és öregbíténé, az Király meg-
hagyá, hogy vezteg halgasson, és monda:
Omittamus ista, neq; tristium rerum faciamus men-
tionem, cum iucunda in manibus habeamus. Effele
bomoruságra indító dolgoknak hadgyunk
békét, ne böllyunk többé az halálról, hanem

2.
Quidam
Iudibrio
habuerūt

3.
Quidam
volupta-
tes & de-
litantes
erūt.

vigasztalásos és örüendetes dolgokat vegyünk
előnkbe.

4. Vótanak az Philosophusok között
igen éles elméű emberek, kik rőttenetes és is-
zonyu Tragédiákat rendeltenek és gondola-
tanak kü, mellyekben az embereknek sok fe-
le eseteket, és hitetleniséggel történt szerenczés-
lenségekkel jegyezték meg, hogy az által az
embereket az ő magok nyomorodót és rom-
landó állapotúknak elmélkedésére hozhat-
nák. Nemelylek pedig igen rövid prouerbis-
mokban és példabeszédekben hozták elő
az emberi nemzetnek nyomorúságos állapa-
tát. Mert mikor Nagy Sándor Babyloniában
meg hólt volna, nagy pompával és Királyi
késülettel aranyas koporsóban Alexandria
városába vitetették, hogy ott el temettezzék,
sok Philosophusok és ez világi Bölczek gyü-
leköztenek egybe, disputálván egymás között
az emberi nemzetnek nyaualyos állapotjáról.
Az első azt mondta: Ez előt egy néhány
nappal Nagy Sándor az ő Királyi palotájában
és békében vlt, most pedig az koporsóban
fekszik. Az második azt mondta: Ez előt egy
nehány nappal igen hatalmas Király vala, ki
ez egész világot bírta vala, és még azzal sem
akar vala meg elégedni, mostan pedig az ha-
lálnak ily keskeny házarszájában fekszik. Az
harmadik elő állta, s mondta: Ez előt az Nagy

Sándor

Deplora-
tio mortis
Alexan-
dri M. &
Philoso-
phis insti-
tuta.

or az ő tettei drága Ki-
vala, most pedig azzal im-
zák meg. De ezek m-
morólt, elégtelen, és v-
realások és beszélgetések.
nak, mert csak közönf-
naólkodnak.
Más Király maga Philo-
sophozollya, hogy magát
peri nemzetnek nyomo-
nél mestersegesben leh-
ány bölcz Philosophus-
en az Király előt, sok b-
el hozván, az ego Györi-
munda: Az miképpen az-
é tegyen égh, de azért v-
ragában: Így az emberi
áll, de azért ereiben fo-
zik, és napról napra meg-
h pedigten valami félnek
Cőriat, elalózik, és igen
malmas hágot söröz. Ig-
b valami ártalmas félens-
társágos, ártalmas, bűd-
k az embernek meg hólt t-
nan el kelvinni, és az f-
tis ember igazán és ige-
cőloghoz, de az leg fűkfe-
el na. Mert meg kellett v-

tes dolgokat vegyünk

Philosophusok között

rek, kik rőttenetes és

endelenek és gondok

az embereknek sok fe

ggel történt szerencze

meg, hogy az által az

nyomorodot és roma

elmélködésére hozha

igen rövid prouerb

bedekben hozták elő

nyomorúságos állap

Sándor Babyloniában

pompával és Király

sóban Alexandria

gy ott el temetették

ez világi Bölczek gy

urálván egymás köz

nyaualyás állapot

a: Ez előt egy nehá

ó Király palotájában

enig az koporsóban

ez monda: Ez előt egy

rtalmas Király vala. ki

ala, és még azzal sem

mostan pedig az ha

rtakájában fekszik. Az

monda: Ez előt az Nagy

Sándor az ő tettei drága Király ekeekkel capla-
lya vala, most pedig az immáran az fergek
eméztik meg. De ezek mind igen segény
nyomorult, elégtelen, és vgyan pogány vi-
gaztalások és beszélgetések, melyekben völe-
tanak, mert csak közönséges nyomorúságról
panaszkodnak.

Más Király az maga Philosophusának meg-
paranczolja, hogy magát resoluálja, és az
emberi nemzetnek nyomorodot állapautat
mennél mestersegesben lehet meg írta. Az
pogány bölcz Philosophusnak audientiája
lévén az Király előt, sok hasonlatosságokat
elő hozván, az égő Győrtiárólis főla, és az
monda: Az miképpen az Győrtia világosít,
és égten égh, de azért vgyan fogyton fogy
magában: Így az emberis valami keüés vde
ig él, de azért ereiében fogyarkozton fogyat-
kozik, és napról napra meg eméztődik. Hog-
ha penigten valami felnek fuuáfa éri az égő
Győrtiát, el aluszik, és igen vtállatos, gonoz
és ártalmas fagot söröz. Így hogy ha az em-
bert valami ártalmas felenske éri, meg hal, és
oly rútságos, ártalmas, bűdös fagg sármazik
kú az embernek meg holt testéből, hogy az
onnan el kelvinni, és az föld alá temetni. Ez
bölcs ember igazán és igen csefen főllot az
dologhoz, de az leg szükségeseb és főb dologt
el hadia. Mert meg kellett volna az Királynak

Vita ho-
mana co-
paratur
ardenti lu-
myni.

Sándor

monda-

mondani, Honnan vagyon minden nyauáz-
lyának eredeti, tudni illik, az bűnről. Vigaz-
tálniis kellett volna őtet, az Evangéliomnak
őruenderes sauáual. De miuel hogy ez fe-
gény Philosophus nem tanúlt az Szent Lás-
leknek Oskoláiában, semmit nem tudot az
Iesus Christus felől állani, azért csak idefo-
ta haboz nyaualyás, mint pogány Orator.
panaszkoduán siratua és ohaitua az ember-
nek nyomoruságos állapotjáról.

5. Egyéb ez világi Bölczek az betegsé-
geknek és halálnak okát tulajdonították az
materiának, és azt ecképpen declárlták: Mint
hogy mikor az neuekedendő Almának fok
neduessége és leue vagyon, meg rothad és el-
vész: Ez ferint hog ha az embernek testében
az neduességek öregbednek, tehát abból fok
betegségek származnak. Ezekről szólván mon-
dottak valamit *de causa propinqua*, de mégis
annak a fondométomát és eredetét meg nem
jelentőtték, és az halálnak kőserues állapotia
ellen az mi lelkünknek annál keuefeb vigaz-
talást mutathattak. Ióllehet penig egynehány
rendbeli és tettei sinű vigasztalásokat egybe-
gereblettek, de mikoron reia költ az dolog,
az lelki kiűrtetnek vdeien az ő sűuőkken és
elmeiőkben semmi nyugodalmat és czendez-
séget nem érzettek, hanem mint az fűt az E-
gen semmiuē lőttének és el enyéztenek.

Miko-

likoron amaz pogány
Sententiáztatot volna, és
tet mérget meg kellene in-
en az ielő Birákról, és v-
nda: Mostan énnekem h-
meg kel halnom, még tū-
maradtok, ki lēsen azért t-
y én: Senki az én iele-
k közül meg nem mor-
lőitēgben élt az emb-
rob rébe.

De az Istenek Anyafenteg-
a az emberi nemzetnek
és az kőserues halálnak
dó okát, és az mellet vig-
az örök életnek remen-
ez bent, nōmōs, drága, és
g ielenreter mennyei vig-
n rűs volna, miēs oly bō-
rō karhozatra teremtetet és
vőlnánk. De légyen áldo-
lőnek neue, ki nekünk ez
és az emberi okoságról
g ielenreter. Az ki azért
k: Pogány módon elni, és n-
ő k vduölleg felől kételked-
n o tanítlyon, és sűntelen el-
K reziēpi bűtnek ez ő Artic-
Műsűtők Oká, mely minket

vagyon minden nyau
illik, az bűnről. Vig
tet, az Evangéliom
De miuel hogy ez
em tanult az Szent
, semmit nem tud
állani, azért csak ide
mint pogány Orat
ua és ohatua az emb
lapatjáról.
gi Bölczek az beteg
ókát tulajdonították
ppen declárálták: Mi
edendő Almának
gyon, meg rőrhád és
az embernek testéb
ednek, tehát abból
ak. Ezekről szólván mo
usa propinqua, de meg
mát és eredetét meg ne
álnak kőserues állap
k annál keuefeb vig
lehet peníg egynehá
nő vigasztalásokat egy
oron reia költ az dolg
deien az ő bűnűökken
yugodalmat és czend
aneim mint az fűt az
c és el enyéztenek.

Mik

Mikoron amaz pogány Dolts Socrates ha
lálra sententiáztatot vólna, és az ő eleiben tē
tettetet mérget meg kellene ínnya, bulczuiát
véüen az ítélő Bíráktól, és valedicáluán ezt
monda: Mostán énnékem háza kel mennem
és meg kel halnom, még tū egy keués vdeig
itt maradtok, ki lēsen azért bódogb, Tűe a
uagy én? Senki az én ítéletem serint az em
berek közzül meg nem mondhattia. Illyen
elki főtēfegben élt az emberi nemzetnek
nagyob része.

Socrates
monitu
rus.

De az Istenek Anyasentegyháza meg mut
tatia az emberi nemzetnek nyomorúságá
nak, és az kőserues halálnak bizonyos és cre
dendő okát, és az mellet vigasztal bennünket
az örök életnek reménsegeuel. Hogy ha mi
ez sent, nōmős, drága, és az Istennek Fiától
meg íellentet menneyei vigasztalást meg nem
nyertük vólna, miēs oly bódogtalan és az ő
rők káthozatra teremtetet és rendeltetet álla
tok vólnánk. De légyen áldot az öröcké való
Istennek neue, ki nekünk ez drága Mysteriū
mot, és az emberi okoságtól el rőitert dolgot
meg íellentette. Az ki azért imimáran nem a
kar Pogány módon élni, és meg halni, és az
örök vduőssleg felől kételkedni, az minden
nap tanúllyon, és fűntelen elmélkődgyék az
Kereziáni hűnek ez ő Articulusáról.

Második Oka, mely minket az örök életnek

elmélz

elmélkedésére és beszélgetésre serkenczen és indiczon, ez: Az mi ez világi életünknek ielen való és semeink elői forgandó nyauas-lyás és nyomorodot állapattia. Mert miczoda az mi életünk? Es miczoda az mi életünk nek ez világon való öröme, dűczősege, mel-
tósága és gyönyörűsege? Meddég tart: Es minemű vége lésen? Az Halál az ő vitéz drabantuial egyetemben semminemű nyugodalmat és békességet nem hág minékünk; Ninczen itt maradandó városunk. Az halál eggyink vtán az másikat rántia el: kit egy-
nehány fő és Királyj exemplomockal meg bizoniczunk.

Ab exem-
plis Regi-
is decla-
ratio.

Dartj Per
Carum Re-
gis exirus
Tragicus.

Nagy Sándor, az hatalmas Darius Királyt meg győzuén, és népét meg veruén, őmagá-
nakis Dariusnak el kellett futni és haladni, ki az után az maga solgaitól motdállyúl és ar-
lóképpen meg sebesitetet: az louan pedig ki ide ki touá fukosnak vala, és némellyek az sarban heuernekvala. Nem messze az helytől egy Kúratska vala, melyhöz egy Macedoniát vitéz megyen vala, hogy Sisagiával az víz-
ben mericzen, és somiuságát el ólcza: Ezen-
közben idestouá nézuén és vigyázuán, meg látia az sebes Királyt az Darius, ki minden ember keres vala, ki midőn meg ismert vól-
na, meg kérdé, miképpen iőu vólna az hely-
re. Es az segény Király halálos sebeiben ott

fekü-

fel-
ellen, örüendeti magh-
alla-
attán, hogy halála ele-
lőu, hogy csak ember-
fog-
monda neki, mit foly-
az-
Jagy Sándornak. Es mi-
vie-
e immáran nagyobb ré-
ma-
a, ki folyt vala testéből,
de-
és kére az vitézt, hogy a-
vitéz, ki midőn el viuén m-
vitéz az solgátot meg-
vitéz-
közárta. Ez hatalmas K-
kér-
erkes és somoruságos vó-
sa-
es minden ő Király dűcz-
de-
kinczéből semmit sem-
sándor pedig touáb indi-
u-
s, mene Indiának Kira-
n-
dön meg vert és meg-
n-
gy sebekben hozatam-
l-
be, kérdé őt, Hogy ho-
a-
meg próbálni, hogy ő-
le-
mert állani: Felele Poru-
nem vólna, hogy magar-
n-
ezéb emberre találhau-
n-
is eléggé panaszkod-
n-
mzenek változó állapa-
n-
vóláról.
De vallyon minemű vó-
n-
rheinek vége? Résege-
n-
l-
tandité meg életét, és

geiesre serkenczen
ez világi életünknek
előt forgandó nyau
lapauia. Mert miczo
miczoda az mi életün
róme, dúcóssege, mé
ge? Meddég tart: E
Az Halál az ő vité
ben semminemű nyu
nem hág minekünk
dó városunk. Az hal
nkat rántria el: kit eg
exemplomockal mo

atalmas Darius Kirá
é meg veruen, ömag
ellet futni és baladni,
gaitól morállýúl és an
teret: az louan penig
k vala, és némelyek
t. Nem mészé az hely
helyhöz egy Macedoni
hogy Sisagiával az v
miúságát el ölca: Eze
ruén és vígyázván, m
az Dariuszt, kit minde
midőn meg ismert vo
ppen iott volna az he
aly halálos sebeiben

feküen, öruendezet magában az ő bódog
állapattján, hogy halála előtt oly alkalmaso
sága lott, hogy csak emberrel beszélhetet. Es
meg monda néki, mit szóljon az Királynak
az Nagy Sándornak. Es miuel hog minden
vére immáran nagyobb részere, az lok sebek
mia, kü folyt vala testéből, bágyadozni keze
de, és kere az vitézi, hogy adna néki egy ital
vizet, kit midőn el viuén meg iuot volna, az
vitéznek az solgálatot meg köszöné: és lelkét
kü boczáta. Ez hatalmas Királynak hűsem
köserues és somoruságos volt. az ő kü mülá
sa, és minden ő Királyn dúcsefégeéből és temér
dek kinczéből semmit sem vitt el magával.

Sándor penig tovább indúlván az ő hadá
ual, méne Indiának Királya Porus ellen, kit
midőn meg vert és meg győzöt volna, és
nogy sebekben hozattatnék Nagy Sándor es
leibe, kérdé őtet, Hogy hogy merte volna ő
azt meg próbálni, hogy ő Nagy Sándor el
len mert állani? Felele Porus király: Soha sem
hűtem volna, hogy magamnál erősebb és se
renczésb emberre találhattam volna. Ez Ki
rályis eléggé panaszkodhatot az emberi
nemzetnek változó állapotjáról, és nyomo
rult voltáról.

De vallyon minemű volt tehát a Nagy Sándor
életinek vége? Réseggel és tobzódás
al tövidité meg életét, és az ő életinek hars

Port Ind
orū Regis
exitus mi
ferabilis.

Mors An
lexandri
Magai.

mintz

Mors In-
lij Cas-
ris.

Regum
rium in
Aphrica
interitus

míntz három eziendős korában ez hatalmas
és győzhetetlen fejedelem nagy nyomorú-
tlal mívelék kü ez világból.

Iulius Czászár mikor Romában az ő Czár-
sági palotájában az aranyas Zetzelben vlné,
husan három sebet eitének raita, holot in-
gyen efébe sem vévte magát, és meg hala.

De mit hozunk régi és idegen példákat e-
lő Gondolkodgyunk csak amaz hírtelen lő-
tő Casusról és eferől, ki anno 1378. die 4. Au-
gusti Aphricában lőtt: Három hatalmas feje-
delmek hadakoztának Mauritania orfágért,
és mind az hárman egy órában minden rop-
pant seregöckel sok ezer louagockal és gya-
logockal egyetemben nagy nyomorútlal
sörnyen vesének el. Az első Király Abdelme-
lecus vgyán az harizalat meg betegedék, és
nagy hertelenséggel meg hala. Az második
Muleius Mahometus az harizról futásban esűen
louával, egy féles és mély vizet akar vala áltá-
vztatni, de loua határol le veretteti, az ví-
ben el merüle, és oda hala. Az harmadik pe-
nig **Portugaliának Királya**, az Mauritaniusok
tól halálos sebekbe esűen, az harizon el dől-
le, és meg hala. Es így ez három Királyok az
ő roppant seregöckel sok ezer louagockal
és gyalogiockal egyetemben, ki imit ki amo-
el vagdaluán és elkontzoluán halua fekű-
nek vala. Es mikoron az Királyoknak hó-

teitoke

ős korában ez hatalmas
delem nagy nyomorúsá-
gából.

örök Romában az ő C
aranyas Zetzelben v
tétének raita, holott
magát, és meg hala,
égi és idegen példák
csak amaz hírtelen
ki anno 1578. die 4.

Három hatalmas
Mauritania orfágo
gy órában minden
zerlouagokkal és g
nagy nyomorúsá-
Az első Király Abde

alat meg betegedék
meg hala. Az más
hartzról futásban el

mély vizet akar vala
ról le veretteti, az v

a hala. Az harmadik
rálya, az Mauritania

füen, az hartzon el
gy ez három Királyok

el sok ezer louagok
etemben, ki imit ki an
ontzoluán halua fele

on az Királyoknak

estőket a sátorba hozták és őket egymás mel-
lé rakták völna, ez köserűes Spectaculumon
egy meg indult az tőnek az Barbarus ellen-
egnekis, hogy magokat az hírsől és a köny-
nullatástól meg nem tartoztathatniák vala.

Igazán mondgya tehát az lstennek fent
embere Syrach: Nagy nyomorúság rendel-

etet minden embereknek, és nehéz Iga ver-

etet az Adám fiaira, anyok mehéől foguán
mind az napig, mellyen az mindeneknek az
nyekhoz (az földbe) meg térnek. Az ő gon-

olatioknak és lúvóknek felelmének forgals-
matos várása, tudni illik, az halál napiának
várása. Egyaránt az düzőségnek fékiben v-

őnek, és alázatosan az földre és hamuban le-
vetteknek. Egyaránt veres bársony és Co-
ronát viselőknak, és nyers lenben öltözöknak

Éc. a mint eféle dolgokat minden városok-
ban, várakban, falukban, és házakban min-
dennap keműnkel látunk és experiálunk.

Sőt egy főval meg monduán, Mi ez vilá-
gon az nagy nyomorúságokban erőssen sör-
dünk, vödögalunk, és vgyán el burúlunk, és

végreis ez világot nagy köserűséggel, kinual
és rezkeréssel el kel hadnunk. Nagy fűkség
kiuánatua tehát mi velünk, hogy mi minde-

nút az örök Eletről örömeft főllunk, hogy
minden ember az kegyelemnek és irtalmas-
fágnak napián meg gondolgya, hól kellyen ő

Cap. 40.

* 1. 2. 3. 4.

neki mind öröcke meg maradt. Nam ez világnak fiaj oly ekefék és borsalmatosak, hogy ha valamely állásról ő nekik kükel bontakozni és költözni, mindarást más állásfőre értekeznek és udakoznak, minek előtte még kü sem költözienek, aholot meg maradhallanak. Miért nem viselünk tehát ilyen borsalmatos gondot az örök Eletre?

Azert íol gondolkodgyál, ő Emberi állat az te vtólso kü mulasodról: mit visen kü innet magauul az Test? mihöz ragazkodik az Lélek? houá mégyen. holot lében állása és lakohelye? De iay mely igen ritkan, auagy vgyan soha sem gondolkodunk erről. Hogyha penig az Istennek Anyasentegy házában is az örök Elettről semmi emlékezet, nem lenne, amaz bódogtalan, el veset, és el kárhozott emberek, kik az Isten haragjának Edénj. és kik az örök kárhozatra rendeltettek, panaszkoduán ezt kiáltanak: En soha csak egy embertől sem hallottam semmit az örök Elettről. Vayha énnékem ezt meg mondoták volna, énnékem is nagyobb gondom volt volna az én vduósságemre. Hogy tehát az ő mentsegőknek helye ne legyen, gyakran és fűntelen kell az Embéri nemzeten meg emlékeztetni az örök Elettről.

Harmadik Oka. Az Istennek Anyasentegy házában sokan vadnak igen bemtelen Epicu-

III
Epicura-
cium és

rususok

rususok, az kik az örök Elettről
módra, értekeznek és
Gomorra az
ia el veset és el szállved
Sido Oskolások
tatot, de mégis mind
az ördögnek oly edent
kik az Sadduceusok
roficiállyak, és az G
állásokat elalmazzak,
ren hűtőknek imez fő
eternam, niuán taga
Pöris meg iouendüte:
ba. Czusfólók tőnek, kik
kínaságok ferin ian
gk: Hol vagyon az o
Mint ha mondoua
őzerek iol eről en fer
gy sok Isten káromlók
ezt mondani: Hol va
nek Királya? Smik
kélér?
Es hogy az emberekne
Anticuust csak Fabu
kel és vzekekedettek
enazi mondgya S. lán
menleg vagyon, (ércze
ök elvöl) meg tiuuiia
onnan imez bizonynyal

meg maradni. Nam az
sek és forgalmazókat
ról ő nekik kükel bo
mindírást más állá
koznak, minek eld
x, ahol meg maradt
felünk tehát ilyen bo
rök Eletről

lkodgyál, ő Embere
fodrol: mit viben k
t? mihöz ragazkod
n, ahol lében álláfa
ely igen rukán, aug
dolkodunk erről. E
k Anyasentegy házi
mi emlékeztet nem
an, el veset, és el kár
ten haragjának Edén
zatra rendelteték, p
ának: En soha csak
utam semmit az örök
n ezt meg mondoták
gyob gondom volt
t. Hogy tehát az ő m
légyen, gyakorta
i nemzeti meg emle

az Istennek Anyasent
nak igen bémelenEp

rausok, az kik az örök Eletről oktatánál, ba
rommódra, értekeznek és hűznek: Ióllehei
Sodoma és Gomorra az úzex és kénköves
elő mia el veset és el sülyedet, az Sadduceus
foknak Sídó Oskolárok és Synagogaiok el
romiátor, de mégis mind azon által találato
nek az ördögnek oly edénj, Epicurei de grege
porci kik az Sadduceusoknak Catechismus
sat profiteállyák, és az Gomorrhabelieknek
Postillárok okalmazzák, és vgy az mi kes
reztien hűtünknek imez fő Agazatiát, Credo
vitam eternam, niluán tagadgyák, az mint S.
Péteris meg iouendülte: Az viölfo napok
ban Czuffiolók iőnek, kik az ő ulaydon go
noz künánságok berint iárnak, és azt mond
gyák: Hol vagyon az ő el iouetelinek Igtes
t? Mint ha mondotta volna S. Péter: Em
közzeret iól erről en berelmes Kereztienim,
hogy sok lsten káromlók és Czuffiolók fog
ak ezt mondani: Hol vagyon tehát az Men
nyeknek Királya? S mikor kezdődik el az
örök élet?

Es hogy az embereknek nagyob része ez
ő Articulus csak Fabulának tartia, azt eles
teckel és rzelekedeteckel meg bizonyiták.
Mert azt mondgya S. Iános: Valakiben ez a
reménység vagyon, (érczed az köveiközendő
örök életől) meg tizuitia önnön magat. A
honnan imez bizonynyal köveiközik? Vala

procrasti-
natorum
cepia &
multitu-
do

2 Petr 3
7. 3. 4.

ki sűnében el hűsi, hogy léssen örök élet, az igazságban és szentségben rendeli és foglalja ez világi életét. De az embereknek nagyobb része magát sok bűneekkel meg fertézteti, az Istennek paranczolatát lábbal tapodgva, az szentéges Sacramentumokat meg veri és meg vitálja, az Christusnak iuhait háborgatja, és az ő bolond affectusának enged és kedvez. Ergő bizony dolog, hog az embereknek nagyobb része az Kereziáni hűnek ez ő Articulusát, az örök Eletről tagadgva. Mert az miképpen amaz régi kereziáni Atria mondgya: *Si homines futuram vitam firmiter crederent, nunquam peccarent.* Hogy ha az emberek az köteközendő életet erőssen hűnnék, soha nem vétkeznének. Hogy ha el hűnnék, hogy am az *Antiquus dierum* mindennek meg fizet az más világon, az ő érdeme szerint, nagyobb Isteni felelem, szeretet, szentség, jámborság és igazság volna az emberekben, és *e contra* kevesebb bűn, látorfág és hamisfág találának őbennek. De ők semmi nem gondolnak az örök élettel, azért az mint hűznek vgy élnek. Vgy hűznek mint az Díznök, az mint Dóktor Luther mondgya, azért vgyis élnek, s' vgyis halnak meg mint az Díznök. Hoő ha immáran az Istennek fiais az örök Eletről semmit nem bolnának, és az Epicuræusoknak Dízno termésedő életet meg nem fed-

Dan 7.
§ 9.

Tomo 6.
Ithenensi
fol. 245.

denék

denék és nem kárhozzant.
az A eismus, Epicuræus, C
turo um cretus, annia meg
gya podnék, hogy azok
ind ok. Annak okáért ho
be tobör és kö teridet vra
mu nak ellene állhassunk, és
dög ek torkából kü ragga
ges, aznos, és vduelléges, h
ni t unek Articulusa, CR
AET ERNA M. gyakora ro
lter ek Anyabent-gyházak
részék.
E nek felőtte találának
kik ölhet az Sadduceus
mu t nem vallyák, de egy
füli szának, ezek az Procr
me terést el napozzák. M
do rak ingokban: Még é
és e lléges vagyok, Még c
tear z világi élethöz, és m
és g önyörűsleges kívánság
vilá nak, és immár ily hama
koc yamé az örök Eletről: h
gre elő ez világi gyönyö
én kor keduem telik, és ez
me vni, akkor kezdem o
az örök életet kéri: Elég na
az ennyeknek orsága, min

hogy lében örök élet
egben rendeli és fogl
az embereknek nagy
ekkel meg fertezteti.
túit lábbal tapodgva
omokat meg veti és
nak túhait háborgat
túlnak enged és ked
hog az embereknek
léni hűnek ez ő An
tagadva. Mert az
reztien Áia mond
m firmiter crederent
y ha az emberek az
ssen hűnek, soha
el hűnek, hogy
mindennek meg fize
demé berint, nagyob
fentfeg, jámborlág
berekben, és e contra
és hamiság találatné
mü nem gondolnak
mint hűnek vgy éln
Diznök, az mint D
a, azért vgyis élnék
int az Diznök. Hög
k fiais az örök élet
k, és az Epicuræus
életeket meg nem te
derit

denék, és nem kárhoznának, rövid v'dőben
az Athéismus, Epicuræismus, & Cyclopicus Cen-
aurorum cœtus annjra meg sokalodnék és
gyarapodnék, hogy azoknak fámokat nem
idnők. Annak okáért hogy az mi közünk
be czúfot és kü teriedet vráikodó Epicuræis-
musnak ellene állhassunk, és nemelleyek az ör-
dögnek torkából kü raggatassanak, fákse-
ges, haznos, és v'duésfeges, hogy az Kereztie-
ní hűnek Articulus, Credo Vita M
AETERNA M. gyakorta repetáltassék, és az
Istennek Anyakentegyházában meg magya-
ráztassék.

Ennek felőtte találatnak olly emberekis, á-
kik jóllehet az Sadducæusoknak Catechis-
musat nem vallyák, de egyéb fele bűnekben
ülíg úznak, ezek az Procrastinatorok, kik az
meg terést el napozzák. Mert sokan azt gon-
doliyák magokban: Még én ifu, erős, gyors,
s egéssleges vagyok, Még csak alig kezdem
em ez világi élethöz, és még semmi örömet
s gyönyörűsleges kiuánfagát nem láttam ez
vilagnak, és immár ily hamarssaggal gondola-
kodgyamé az örök élettről: Hadd keduesked-
gyem előb ez világi gyönyörűsleges életben,
s mikor keduem telik, és ez világot kezdem
meg vnni, akkor kezdem ozton az Istenről
az örök életet kérni: Elég nagy és igen tágas
az mennyeknek orsága, minden órában he-

Luce 15.
v. 24.

lyem lehet énnekem ott, hog ha csak az me-
lyemet veruén, semelimből egynehány köny-
hállatást boczátok, és azt mődom: Pater p-
cavi, miserere. Ariám, verkeztem, könyörű-
raítam, mindiárást meg nyitattik énnekem az
menyországnek kapuia.

Ez az ördögnek az ő régi álnoksága és czar-
 lárdfága, mellyel az Satan az ő országát eke-
 dig öregbítette. Efféle hiúsikodo *Procrasti-*
natorok non sunt fratres ignorantie, sed malitie.
 bűnbén gyönyörködők, és poenitentia taros-
 nélkül élők, Istennek haragjának edény, kik
 az Istennek irgalomságai gonoszúl élnek, az
 Iesus Christusnak drága, vérért lábokkal me-
 podgyák, az S. Lelek meg czufollyák, az ör-
 döggel iadzanak és treffalódnak, mint ha-
 minden kömpillantásban ötet magoktól oly-
 könnyven el vészernék, mint a legyet az aza-
 ról. Mellyel magokat igen nagy vesedelembe
 eítik. Mert á mint S. Agoston D. mondgya:
Homo per se cadere potuit, sed per se surgere non
valuit. Vétkezni, botlani és el esni meg leha-
 tet az emberől, de az bűnnek ostmányságotól
 meg menekedni, fel kelni, és Istenéhez igaz-
 zán térni, az Iesus Christusnak irgalomságát
 hűvel meg fogni, az ördögöt, vgy mint az
 bűnnek authorat, meg győzni, nem az emberi
 erőn áll, annira meg rögzőttek és meg kemé-
 nyetennek az emberek az gonoszságban.

De tem-
pore, Ser-
mon, 123.

Basilus

...hog ha csak az me
...ből egynehány köm
...zt mődom: Pater pro
...vékeztem, könyörö
...g nyitnak nekünk
...a.
... régi álnoksága és
...tan az ő országát eke
...hiuolkodo Procrasti
... ignorantie, sed malit
... és pœnitentia tam
... aragiának edenij, k
... uui gonosúl elnek
... ga veret lábokkal
... meg czufollják, az
... restálodnak, minin
... ban ötöt magoktól o
... mint a legyet az aza
... igen nagy vesedelem
... gonstom D. mondgya
... t, sed per se surgere
... ani és el esni meg jeh
... bűnnek otsmánligan
... elni, és Istenhez ig
... istusnak irgalmaság
... rdőget, vgy mint a
... győzni, nem az emb
... gzőtnek és meg kem
... az gonoszságban.

... *Quot febricitantes sunt delirantes?* Sokan a nagy fő fátság mia
... kéből kü bódultak, Istenökről és az örök é
... tről telveleggel el felelköztenek. *Quid ex*
... *ectas tempus, in quo sepe non es Dominus tuarum*
... *ogitationum?* Mit hallaztod az pœnitentia
... riást bintén az te vőlső kü mulafodnak ós
... iúra, mely órán nem vagy Vra az te gon
... oluidnak, hanem ou fektel, és nyeluednek
... gvaikozása mia, mely immáran felig meg
... oit. feki nem erti mit mondaz. Az kárho
... ot Lélek és effeie embereket czuffolni fogia,
... ezt mondgya: Az mindenható és igaz la
... en az ő kegyel nelliget és aiai ió voltár a
... alotta, és id azt nem akartárook fogadni. Az
... ten tünétek az ő Országának külczát adta,
... penig azt meg veitették. Effeie Procrasti
... torokat az Chrysostomus ecképpen inti és ezt
... mondgya: *Quid tibi dices? Ad quem confugies?*
... *d Abrahamum? Sed non audiet. Ad Virgines?*
... *d neque ipse tibi de oleo suo dabunt.* Miképpen
... laz meg az Istennek igaz és kemény Itélő
... ki előt? Miel mented magadat? Ki lében
... z te Szósolód? Abrahám patriarcha? De
... tegedet meg nem halgat. Auagy amaz eses
... zúzeket hiudé segitgöl? De: még ezek
... m adnak tenéked semmit az ő olayokban.
... c. Hogy penig effeie bűnben heuerő em
... ereknek az ő bűnök meg röttenven, és ok

In Homil
ad Davi
tes, font
160.

In Epist.
ad Rom
fol. 88.

az Sarannak körelitől meg öldartassanak, nagy forgalmatosággal és buzgóssággal kel ez *Lucus communis tractatunus*. Mely dolgot hogy mi haznosan véghez vihessünk, nagy forgalmatosággal, semminemű munkától és fáradságtól magunkat meg nem kímélvén, azon legyünk, hogy sokan az poenitentiára térjenek, az mint meg vagyom nekünk parancsolua, *Et tu conuersus confirma fratres tuos*. És te valaha meg térvén erőslecz meg a te atyáidat. És *Iudas apostolis* azt írta az ő leveleiben: Nemellyeken könyörülvetez, meg valóztván azokat egyebektől: Nemellyeket poenitentiával tartoztatok meg, mint egy úz nek langyából kapván kü azt. *Chrysostomus* azt mondgya: *Vnusquisq; videt, quomodo proximum suum ex faucibus Diaboli eripiat*. Minden ember meg lássa, hogy az ő felebarátját az ördögnek torkából kü bakaába. *Theophylactus* azt mondgya: Hogy ha annij embert meg nem téríthet, az mennijt S. Péter és S. Pál, mégis arra legyen forgalmatos gondod, hogy egynehányan te általad az poenitentiára hozattassanak. Valaki azért az ő felebarátjának meg térítésben forgalmatosnak és buzgósságnak találjuk, azt az hatalmas *Wr* listenis szereti, és nagy dúczősséggel meg koronázza, az fenti Angyalok és Archangyalok magasztalni fogják őtet, és azok az

Lucz 22.

¶ 32.

¶ 33. 34.

In Genesim
Hem.
Ira 41.In Lucam
cap. 19.

-kiket

kiket az förtettségből az vias
aló az eleire legietek hoz
örök fogják nekik köszönni
egyedik Oka: Az nagy f
dallik: *Credentium & San*
M nem nyertük meg me
kezes és Angyalok dízsa
hitig búveket vislünk m
bíten oly gyakorta, oly bu
búink berint gondoltod
örök, az mint kiutamat
örök és sok gyönyörűsége
ho az ember csak egy b
búben az *Sursum Cordat*. S
ny ab dolog sokan vadna
hlyák az Prædicatión, au
te nevelésköz el mennek,
e lekezeknek serió az listen
Az listen azt mondgya
In medio Scorpionum habitas,
kepette lakozol. Hasonla
az ördögnek. kegyetlenked
és hypocritáknak középette
ilmetlenégeket, börtánk
omlásokat kel hallanunk
a által az mi búveink ne
znak amaz örökke való
jpe, és nyugodalomba, l
ában való gyönyörűsége

l meg öldartassanak, meg
s buzgóssággal kel ez La
unk. Mely dolgot hog
z vihélsünk, nagy bi
minemű munkától és
meg nem kémetlen, a
kan az penitentiára
vagyon nekünk par
s *confirma fratres tuos*
erőllec meg a te a
tis azt írja az ő le
gyönyörűlvetek, meg
ekről: Nemellyeket
tok meg, mint egy
n kü azt. *Chryso*
usq; videat, quomodo
us Diaboli eripiat, M
hogy az ő felebar
ól kü hákásba. *Theop*
Hogy ha annij embe
az mennijt S. Peter
n forgalmatos gond
te általad az peniten
laki azért az ő felebar
ben forgalmatosnak
katik, azt az haral
nagy düczöléggel m
Angyalok és Arch
fogiák ötlet, és azok

kil

kiket az főietésből az világosságra, és az na
lálból az életre segitettek hozni, amot mind
őročke fogiák nekie köszönni.

Negyedik Oka: Az nagy fogyatkozás: tus
dni illik: *Credentium et Sanctorum frigiditas.*

Mert nem nyerűk meg meg amaz igaz, tö
kélletes és Angyali tisztaságot, hanem igen
hideg sűueket viselünk magunkban. Nem
sintén oly gyakorta, oly buzgóssággal, és
sűuünk sserint gondolkodunk az mennyei
őromról, az mint kiutántárnék. O mely sok
órak és sok gyönyörűleges napok mülnek el,
hogy az ember csak egy sör sem practicállyá
sűueben az *Sursum Cordat*. Sőt, ki annál is
nyuab dolog, sokan vadnak az Templóban,
hallják az Prædicatiót, amaág az halottaknak
temetűfőkhöz el mennek, és csak egy sör sem
emlekeznek serió az Istennek orságaról.

Az Isten azt mondgya az Prophétának:
In medio Scorpionum habitas, Az Scorpióknak
közepette lakozol. Hasonlatosképpen mics
az őrdögnek, kegyetleneknek, Eretnekeknek
és Hypocritáknak közepette lakozuk, és sok
istentelenségeket, borránkozásokat, és Isteni
káromlásokat kel hallanunk, és mégis mind
azon által az mi sűueink nem felőtteb kiutá
koznak amaz őročke való őrombe, düczó
ségbe, és nyugodalomba, hanem ez világi
heában való gyönyörűségben foglalván ma

IIII
Creden-
tium &
Sanctorū
frigiditas

Ezech 2.
76.

gunkat, veztegetniük és el mulatniuk az mi
eletünket.

Sokan mikoron imádkoznak aze monda-
gyák: *Adueniat regnum tuum.* Iődön el az te or-
szágod. Mint ha mondanák: O Wt Isten vese-
vég t immáran ez hiután világnak, Mutasd
meg az te kemény igazságodat, ronez el az
ördögnek országát, bűntekd meg ez világot,
és szabadicz meg immár az te meg eper ide-
stoua el féltedet, és sok vődökről foguán nyo-
morgatator keresztienidet, és vigyed őket az
te dűczősféges országodba. Illyeket czűczog-
néha az embernek káia, de az lélek olyan-
kor ez világi dolgokban forgolódik és bors-
galmatorkodik, és az tő semminemű Isteni
indulárokat magában nem érez,

Es hogy semmit ne ípallyak: Hogy ha az
örök életnek neműnemű kiczin biktátskái-
támad fel mi bennünk, hogy az mi lelkünk
tellyes bűvel kiűankoznék az Wt Istenhöz,
azis a buzgófság nagy hirtelenséggel elenyé-
szik és el alutik mi bennünk, és vgy járunk,
mínt amaz régi benti Ária panaszkodik ezt
monduán: *Est rara hora et brevis mora.* Az
Ozeis bopó kis gyermecke kiűankozik az
Anyához, az kakikában rekeztetet kis ma-
daratska kiűannya és ohajutia az zöld ágak
között való repdeséset. A kis Barányka mind-
addég bög, míg az anyára talál, Az kis Czir-

ketske

és el mulattunk az u-

adkozni az mond-

tum, Ión el az te or-

ának: O Wt Isten ve-

án világnak, Mutat-

lagodat, ronez el az

tef meg ez világo-

r az te meg epe- id-

ödörrel foguán nyo-

det, és vigyed őket a-

ba. Illyeket czáczog-

de az lélek olyane-

n forgolódik és for-

d semminemű Isten-

m érez,

pallak: Hogy ha az

ú kiczin bíkráskák

hogy az mi lelkünk

ék az Wt Istenhöz,

irtelenséggel elenyé-

ünk, és vgy járunk

ia panaszkodik ez

a ex brevis mora. Az

tske kiánkodik az

n rekeztet kis ma-

aiuia az zöld ágak

kis Barányka mind

ra talál, Az kis Czir-

Elő Prédicatio.

27.

kereske idefönn futofuan mind addig czípeg
nig reia talál az fias tükra az anyára, és an-
nak bárnayj alát meg melegszik. Czak az
ember oly ostoba és vad, hogy nem kián-
kozik az ő mennyei szent Ariához.

Mivel hogy penig mi ilyen könnyák, rő-
tek, betegek és erőtlének vagyunk, búk se-
képpen késerítünk, hogy az Templo-
narfogó Trombitáit meg fuyuk, és az lelki
rez Döbököt meg perdiczük, és együnk az
máinkat az Istennek báruval fel serkenezük,
hogy mi bennünk az desiderium vite aeterna-
iz örök életnek buzgólagos kiánfaga tele
lvefleggel el ne aludgyék. Nazianzenus azt
mondgya: *Spiritu feruamus, ne paulatim in
morte obdormiamus.* Az örök életnek buzgó-
lagos kiánfagában lelekbé őruendezue ger-
tedezzünk, hogy lassan lassan az halálban el
ne aludgyunk. Hogy ha azért az örök életről
soha meg nem emelkedőznénk, az S. Lélektől
fel gerieztetett bíkráskák az mi bűnünkben el
alunának, sőt igen kevesen találkoznak,
kiknek bűnök az örök életnek kiánfagára
geriedeznének.

ötödik és leg főb Oka, Miért kel minekünk
az örök életről gyakorra elmélkednünk és
gondolkodnunk, s'arról énekelnünk és be-
szelgetnünk, ez: Hogy az által az Istennek vá-
lasztos fiai, az istenes, szent és fogyheteuden élet-
nek

In Orati-
one, De
mo lera-
tione fer-
uanda in
D spira-
tionibus
fol. 150.

V.
Electo-
ad alaci-
in exequ-
da Dei
pera, &
mandata
in summa
uo.

kereske

nek viselésére, és az Istennek paranczolatia² nak meg tartására fel serkentessenek. Az fel seges és örökké való Isten nem akaria, hogy ő nekie ingyen fogálljunk, hanem meg igir te, és magát esküvéseuél kőrtte, és azt az ő kegyelmellegeből kötöt frigyét ez féles vilá gon proclamáltatja és kü kiáltatja, hog min den mi jó gondolatinkat, buzgósfagos és aita tos foházkodásinkat, bent besédünket, és jósfagos czeleködetünket, mellyek az mi kes reztien jó hűűnkől hármaznak, és Isten nek tisztességére dirigálnak, nagy bőfegfe sen és gazdagon meg fizeti.

De sokféle akadályok vetetnek előnkbe, mellyek mia az jó dolgoknak exercitiuma² ban hamar meg lánkadunk. Mert az emberi elme azt akarna és kiüánná, hogy efféle Re tributio mindiárást vgyan azon hōmpillan tásban meg lenne, és ráitunk bé tellyesédnek, vgy mint: Hogy ha az ember az Mi Atián kot aitaoslan el mondgya, mértékletes és jó zan életetet visel, és az ő tisztiben és hűatala lyában, tehetsege serint, hűuen és igazán el jár, tehát mindiárást azt kiüánnya, hogy az Gabriel archangyal el időn, és ő neki az mennyegből aranyat és ezüstet, és egyéb ked ves aiaandékokt hozzon magáual, és vgy fizet sen meg neki. Illyen gyorsan meg fizető We rat és mennyei Királyt szeretnénk mi. De mi

uel

uel gy az felseges We Iste
tanában másképpen dīp
land ságba nem hűtelenked
lekő etünknek meg fizetseu
bőfeg es retributioat halazrou
Eze közben peng az ő vála
plen at sokféle keresztet, k
kal tógatja meg, azt az ál
uán, s meg útziután. Innen
sok az engedetlenség és az
nek nokfaga által meg győ
forg matlanul, tűnyán és rófi
ő tizt kben és hűatallyokban
Isten bent és keresztien életet
az el obenit tiziatalan életbe
salo non mondgya, mint a
tali tēnek.
Knnak okzért, hogy az g
az b nnek authora, minket
el ne akasfson, és minekünk
pert ne árthasson, tükfeg h
teret yakorta emléközzünk é
Machias propheta az meg r
radicai ecképpen vigaziatly
erős midőn nemelylek czu
dant: Héában fogálunk Iste
nav gyon, hogy az ő Törven
hog alazaslan viseltük mag
okk k We előt. Az Istenel

Istennek paranczolatát
 Isten nem akaria, hogy
 yunk, hanem meg
 felel kórótte, és azt
 őt frigyét ez felel
 és kú kialtatia, hogy
 nkat, buzgólagos
 t, feni bebedünk
 ket, mellyek az mi
 őt bármaznak, és
 álatnak, nagy bősé
 fizeti.

rok vetetnek előnk
 lgoknak exercitiu
 dünk. Mert az emb
 uánna, hogy effle
 vgyan azon bompilla
 raunk bé tellyesédm
 az ember az Mi Ad
 dgya, mértéketes
 z ő tiztiben és hiu
 rint, hüven és igazán
 azt kiüánnya, hogy
 el iódon, és ő nek
 és ezüster, és egyéb
 n magával, és vgy
 gyorsan meg fizet
 t keretnénk mi. De

uel hogy az felféges Wr Isten az ő melyféges
 anáczában máskeppen disponált, és ez ha
 andóságba nem hirtelenkedik az mi ió cze
 ekódetünknek meg fizetésuel, hanem annak
 bőséges retributioi at halasztotta az örök életre.
 Ezenközben penig az ő válastot feni Tem
 olomát sok fele keresztiekel, nyomoruságok
 al, látogatia meg, azt az által meg próbál
 rán, és meg üztitüán. Innen vagyón, hogy
 okan az engedetlenység és az morgó ördög
 nek álnokfaga által meg győzeüen, igen
 orgalmatlanul, tünván és rősten iárnak el az
 ő tiztekben és hiuatallyokban, és az el kezdet
 stenes feni és keresztüeni életüöl meg bünüen,
 z előbbeni tiztatalan életbe esnek, és a mint
 Salomon mondgya, mint az Ebek az okáz
 táfra iérnek.

Annak okáért, hogy az gonoz ördög, ki
 az bünnek auihora, minket az Istenes életüöl
 l ne fakasszon, és minekünk *in cursu bonorum*
perum ne ártasson, szükség hogy az örök Es
 etről gyakorta emléközzünk és bollyunk.

Malachiás propheta az meg rőtentü sduü Iz
 aeliákat ecképpen vigasztallya, és őkei meg
 rófsiti, midőn nemelleyek czuffolián mon
 danák: Heában szolgálunk Istennek, mi haza
 na vagyón, hogy az ő Törvényei örűzzük, és
 hogy alázaotlan viseltük magunkat az Sere
 teknek Wra előtt. Az Istentelenek és keüés

Prouer 26
 y 11.
 2. Pet. 2.
 y 22

Malachi. 3.

lyek

lyek kifizetik az w rat, és iöl vagyon dolgok.
neuekednek és meg saporodnak. Kire meg
felel az Istennek embere az Prophéta, és az
mondgya: Legyetek veziegseggel is Izrael
nek iám bor ferfiáj, és az Epicuráusoknak
hamis és álnok nyelűek mia meg ne hábo
rodgvaotok.

Ackor akik az WRAT felik, sölának kik
mind az ő felebarátjának. Es reáia figyelme
zek az Wr, és meg hallá, és irattatik emléke
zetnek könyűe ő elötte, azokért a kik az W
rat felik, és az ő neuet meg böczűlik. Es lez
nek ennékem azon az napon, meilyen igé
retemet meg tellyesitem, kiualiképpen való
népemme, azt mondgya az Seregeknek W
ra, és keduezek nekik, miképpen ember az
ő fiának keduez, az ki ő hozza engedelme.
Ackor meg ieruen, meg látiátok miczoda
külömbfég legyē az Igaz és az Istenelen kö
zöt, az közöt az ki szolgál Istennek, és az ki
nem szolgál nekik. Mert imē el iő a nap, min
az égő kementze, és meg emézteinek mi
den keűelyek, és minden álnokfagnak cze
lekedőj, mint az pozdória, és meg égeti ő
ket az a iőuendő nap, azt mondgya az Sere
geknek Wra, annira hóg sem gyűkerek sem
agok ne maradgyon. Es fel iámad iűnétek
kik az én neuemet felitek, az Igazfagnak Na
pia, és vduóffeg leűen az ő bányai alat.

Isaac. 4.

19. 20

Tekén

Tekénzerek meg az S.
don ő Istennek engede
ról meg foizatot, és a
m reieig vndok felkely
teret vóna elibe állá a
dar, és is iökélterellen m g
bor agodar. Mint ha mon
terien, Te bennünket mind
ligr, az Isteni spelemre, és a
való igalmatágra, felebarát
nyón terelűegre, és egyeb iöl
nekne leduutólere, ineniel, és
torit, hogy az Isten azt minel
fiainak, gazdagon és bőfeg
ai: Egy el im nár, és el ne ből
mes, zűténnek: Gyermekink
bör, vűk éppen el vesének, iöl
jűg, nk praēdira kele, az mar
nek, zűtől meg emézteiek. Te
oly onyufagos felkelyekkel é
reie el meg, vgy hogy min
bűs, rozik csak reádis nézni
mar, ele, minemű haznit vő
bor, godnak. Illy őrdőgi sa
főke, lel trefalta meg ez Affe
rat, zűt igazán mondgya
mul, erat Diaboli adiutrix, mo
trix, Ez Affeoniállat az őrdő
es, bű, bűbia vala, és az ő iám

Tekenczétek meg az S. Ióbnak példáját: minemodon ő Istennek engedelmeiből minden jószágától meg fosztatott, és az ő teste talptól fogvaan teteig vándok fekélyes varackal meg veretett voltna. eleibe állta a felesége, és mondta: Mégis tökéletesen meg tartod az te Isten borsagodat: Mint ha mondaná: Ah én jó fériem, Te bennünk minden nap az Isten sagra, az Isteni sejelemre, és az szegényekhez való irgalmasságra, felebarátunkon való köznyörületességre, és egyéb jószágos cselekedeteknek követésére, intetél, és arról sokat boldogultál, hogy az Isten azt minékünk, és az mi fiainknak, gazdagon és bőségesen meg fizeti: Eregy el immár, és el ne bóký véle, a mint meg fizetének: Gyermekink egybőrs' mind bőrnýüképpen el vesének, jószágunk és örökségünk praedára kele, az maradéka az Istennek úzértől meg emézteték, Te magad pedig oly iszonyúfagos fekélyekkel és varackal veretettél meg, vgy hogy minden embernek szűre irtozik csak reádis nézni. El mehetz immár véle, minemű haznát vótted az te Isten borsagodnak. Ily ördögi sarcasmussal és tökökkeléllal mofakta meg ez Affsoniállat az ő Varrát. Azért igazán mondgya Augustinus: *Hec mulier erat Diaboli adiutrix, non Mariti consolatrix.* Ez Affsoniállat az ördögnek pócátora és főbolója vala, és az ő Istenbor Vranak fű-

Iob 1.
7. 13.

Lib. 1. de
Symbolo
apostoli-
co.

Tob 2. ver
lu 20.

uet erőssen östörömlölyä vala. Mert az vigaz-
talás helyben az meg nyomorodot löbor gya-
lázattal és annál nagyobb kínokkal illeti vala.
De mit mond erre S. Iob: Vgy föllaz mint
egy az bolond Affönállatok közzül. Az iör
az Isteniöl el vöütk, és az nyomorúságot nem
fenüednéneké el: Mint ha mondaná: Am-
neues és czufoly engemet, az mint akarod,
tellyen kedüed: de én azt bizonynyal tudom,
hogy az Wt Isten az istenes és iámör életet
remunerállyva és meg fizeti, itt és az más vilá-
gon mind öröcké.

Tobias 2.
v 14.

Ecképpen menti magát az vén Tobiasia
azok ellen, az kik ötet czufolyák vala, Höl-
immár az te hűted? Mit haználtak tenéked
az te alamisnaid és az te igazságid? Mi azt
gndollyuk vala, hog temagadnak az te iste-
nes és iámör életreddel nagy gazdaglágot és
méltságot nyerz, és im láttuk, hogy egy fe-
gény világtalan és nyomorúlt vak emberé-
löüel? Tobiasa pedig meg fedde öket, és ezt
monda: Ne föllýatok így. Mert mi az Sze-
teknek fiaj vagyunk, és más életet várunk,
mellyet az Wt Isten ádd azoknak, az kik ö-
előtte az igaz hűben állhatatossan meg mar-
radnak.

Es az S. Pál apostal, mikor immáran 36.
esztendeig, mind vizen mind szárrazon, az
Evangeliumot prädicállotta volna, és a mel-

let sok

te verelegéket kövél-
ke benüedüen, az marty-
k, és fel áldozatnék, bñ-
mo neköl, azt írta neki: Bon-
tar etc. Amaz nómós har-
zo tam, süzsfomat el végez-
tar duam: Vegezere el tét-
Iga sagnak Coronáia, mell-
nék az WR amaz napon,
ró nem csak énnékem pen-
der nek, az kik várandgy-
czó ges el öüerelt.
ly kell minden keresztie-
cur bonorum operum. előb el-
fed yen meg az ördögnek
ki k az istenes életöl akar-
ha nem mindenkor gond-
ró ké való örömröl, hól-
ke letekéri bőséges fizetést vé-
ugustinus inuillyen hason-
Hy ha valami napisámos
és ti mondaná néked: Nem
to előb, hanem fizés meg é-
na válna annál iob ked-
to; Bizony dolog hogy
bi gy nem akari tégedet meg-
fi tes felöl. Nem méltán ha-
a Wt Isten te reiad, hogy h-
te si kettekedel, áuag vgyan

a vala. Mert az vig
nyomorodot lóbor
ob kőnokkal illeti val
lob: Vgy főllaz m
niállatok között. Az
az nyomorúságot me
nt ha mondaná: A
emet, az mint akart
azt bizonytal tudom
istenes és jámbor éle
fizeti, itt és az más v

magát az vén Tobia
et czufolyák vala, h
lit haználtak ten
z te igazságot. Mi
g temagadnak az tel
del nagy gazdagágo
im lártuik, hogy egy
nyomorult vak ember
g meg fedde öket, és
k így. Mert mi az S
k, és más életet vár
ádd azoknak, az k
állhatatossan meg

al, mikor immáran
zen mind hárrazon,
icállotta volna, és a
let

let sok vereségeket, kövezeleket, tőmlőzözés
s ket benveduén, az mátyromságra raggat
tatnák, és fel áldoztatnák, búczút véuen This
motheustól, azt írta neki: Bonum certamen cer
tari, etc. Amaz nőmös harizot én meg har
toltam, futásomat el végeztem, az hűtet meg
tartottam: Végezetre el ítéletet énnékem az
Igazságnak Coronáia, mellyet meg ádd énn
ékem az WR amaz napon, amaz igaz Bi
ró, nem csak énnékem penig, hanem min
deneknek, az kik várandgyak amaz ő dű
czőséges el íduetelit.

2 Thimo.
4. 7. 8.

Igy kell minden keresztien embernek, in
cursum bonorum operum, előb előb menni, és ne
fedgyen meg az ördögnek ostromlásáról, az
ki öket az istenes életől akarná el szakasztani,
hanem mindenkor gondolkodgyon az ö
rdöké való örömről, holot minden jó czele
kedetekért bőseges fizetést vésen.

Augustinus imillyen hasonlatossággal áll:
Hogy ha valami nápisámos műves el időne,
és azt mondaná néked: Nem munkálodha
tom előb, hanem fizes meg énnékem, és an
nak utánna annál job kedvel munkálodha
tom; Bizony dolog hogy neheztebbel reia
hogy nem akart tégedet meg hűnni az meg
fizetes felől. Nem méltán haragudnéké tehát
az WR Isten te felád, hogy ha az meg fizetés
felől kéteikedel, auag vgyan mindiárait meg

In explic
tione Plal
m 33.

kiutánod. Azért így szól az S. Agoston: *Quid iam flagitas mercedem, antequam opereris?* Miert kiutánod az jutalmat, minek előre még semmit nem munkálodtal volna? Annak okán érti tő, az S. Lélektől meg világosított, Istennek bent és kereztien vítézi, hadd világoskodgyék az tő is czelekedetnek, Imádkozzatok tizta szűel, Magaztallyatok az felfegyeltent, Szolgályatok felebarátoknak, Mikor amaz dűczőség és réghútától fogva kiutántator estue el iduend, mind ezek nagy gazdagon és bősegefen meg fizettetnek nektek: sőt a mini Cyprianus mondgya: *Maiora illis accipiemus, quam hic aut operamur aut patimur*, Nagyobb jutalmat veszünk amott, hog nem mint itt munkálodtunk, auagy szenvedtünk volna.

L. br. 4.
Epist. 6.

Ez világi hatalmas fejedelmek nagy honorariomokat és aiandekokat szoktak osztogatni, mely ő Király aiandekokkal az embereknek szűőket magokhoz kapczolják és megvidaminíták. De mikor az Dűczőségnek felsőges Királya az ő kinczes tärháza meg nyitandgya, és az ő aiandektit osztogatni fogja, akkor az Istennek valasztot fiait, nem csak ezor dalkozni és örülni fognak, hanem az is tőő hatalmas mennyei Királyt mind öröcké fogják diczirni és felmagasztalni, az mini mag vagyon írva: *misericordias Domini in aeternum*

l. m. 29.
y 1.

cantabo

Az Istennek ingalmat
irderem. Es: örülnék és
ak, melyeket én teremte
röcké.

Hozzjár: Az örök életnek
il való elmék ödelere és b
in és sörkenczen bennün
vram viemita, Az öröcké
elgüel. Mert az bent
uamati gyönyörűsege
elger, amaz öröcké me
ath el is, az Istennek h
id hasfogni és zengen
le bál indio kiállall
eni kereztien legyely
haza viit, Es miköuer
olga, aki azt mondgya
g az én Vram az haza
rekegsegek és tozoz
ala verni az ő bolga
yök ezt, sőt azon legv
m semondhallak ezt m
gyunk az málinkat fel
eközendő Nagy Szor
ünk, mint igaz és hű S
indokozunk, hogy
vigaággal micheün
odoglagba.

Hozzjár: Az örök életnek

söl az S. Agoston: *Quia antequam opereris*...
 minek előtte meg...
 volna? Annak...
 meg világosított...
 vizezi, hadd világ...
 elekedetek, Imádk...
 agaztallátok az fel...
 felebarátoknak...
 s és réghűtől fog...
 uend, mind ezek...
 sen meg fizetnek...
 prius mondgya: *Quia hic aut operamur*...
 almat vesünk am...
 dtrunk, auagy b...
 s fejedelmek nagy...
 kokat soktak oztog...
 kockal az ember...
 kapczollyák és meg...
 or az Dűczőségnek...
 nczes tarházat meg...
 ndekt oztogaim...
 zior fiai, nem ez...
 ognak, hanem az...
 irályt mind öröck...
 agaztallni, az n...
 corat Domini in a...

cam

cantabo. Az Istennek irgalmasságát mind öröcké hirdetem. Es: örüinek és örüendeznek azoknak, mellyeket én teremtek, mind örökön öröcké.

Hatodszor: Az örök életnek gyakorlatos soggal való elmélek ödelére és befelgetésre indíczon és serkenczen bennünket, *Aeternorum gaudiorum vicinitas*. Az öröcké való örömmel el közelgetése. Mert az benti és régutatól fogván kiuntatót gyönyörűséges Estue immai el közelget, amaz öröcké meg maradandó Szombath el ió, az Istennek hangas trombitája maíd harfogni és zengeni fog, az Iesus Christus le áll indíto kiáltással az Eghből, és az ő benti kereztien legyessz. Anyabentegyházat haza vísi; Es mi köuermőké amaz laator Szolgát, aki azt mondgya vala, El halazta még az én Vram az haza íduetelt, és magat az refegségnek és robzodásnak aduán kezd vala verni az ő bõlgatársait: Ne czelekedgyük ezt, sőt azon legyünk, hogy bõltük vran se mondhasllak ezt mi felölünk, Ha nem együnk az másinkat fel serkentűen am az köuermőzendő Nagy Szombathra hozzákerüllyünk, mint igaz és hű Szolgák vigázzunk és imádkozzunk, hogy nagy örömmel és leiki vigassággal mehessünk be az öröcké való bõdegységbe.

Hetedszor: Az örök életnek Articulusai ez:

Esau 65.
 #18

VI.
 Aeternorum gaudiorum vicinitas.

Thess.
 #16.

Math 24
 #49.

Secleſia
Doleant
ſolatio.

ezértis gyakorla kel és süntelen elménkben
forgatnunk. Mert az Istennek Ecclesiastája ez
vilagon az nagy kerezi alai leüen, nagy hvo
moruságban vagyon, az büni nyakan hura
izollya, az ördögtől kenoztatik, az hűtö
nektől és Isteni nektől czufoltatik, az Ere
nekektől kergettesik, és az Iudas búu hámio
ariasiaktól minden felől gyaláztatik, az mini
Prosper mondgya: *Et cum quo certet mens pia
semper habet.* Annak okáértis annál nagyob
vigaztálás nélkül búkólkodik, hog nem min
egyeb emberek. Ninczen penig az egész de
tek bent Irásban oly dolog, mely az mi hű
ueinkben nagyob örömet, vigaságot, és lele
ki bekelességet bórözne, mint ez fő és örüen
detes **Articulus, Credo vitam aeternam.** Hűsem az örök életet. Valaki
azéri ez dologról az ő búueben ió fondom
tomoi véi, ahnak semminemű félvész nem
árthat, ez keüely és fel fualkodot világi sem
minek tartita, és meg vtállya, az leg nagyob
ferenczeletenségben triumphál és győződel
mes lében, fő az halálnak közepette leüen,
nagy bátorságos búuel azon magai alai ver
és perrumpál.

1027. 81.

3. Tim. 4.

Ez világon ráborban vagyunk, és erőfőn
hartzolunk és viaskodunk, amcsi pedig az
mennyei és dűczőseges Coronáual meg cor
ronázatunk, amaz mondas berint: Legy hű

és bűntelen elménke
Istennek Ecclesiast
zi alai leuen, nagy ny
; az bűnt nyakan
kenoztatik, az hűn
ról czufoltatik, az E
és az ludás bűnő ha
ól gyaláztatik, az m
cum quo certet men
okáértis annál nag
lködik, hog nem m
zen pedig az ege
biog, mely az m
met, vigátságot, e
mini ez fő és ör
EDO VITA M
az örök életet. Val
ő bűnben is fonda
minemű felvessz
fualkodot világos
g válya, az leg nagy
triumphál és győz
álnak közepette le
el azon magai által
an vagyunk, és erő
odunk, amot pedig
ges Coronával meg
mondás berint: Leg

mind halálig, és meg adom néked az életnek
Coronáját. Item: Az ki meg győzi, feier ru
ába ő tözterik. Ez világon még az leg szen
b embernek is minden nap nagy ohaitással
el foházkodni és imádkozni, Pater peccau
és az Mifereret kel énekelni: De amot az ör
endetes és öröcké való bódogságban sem
mineinü gonoz kiánfag, se amaz ő kouáz,
az bűnnek gyökere nem találhatik mi bens
ánk. hanem akkor az Isten belénk önti az ő
öröcké való igazságot, a mint Daniel mond
gya, Ott az örök igazság meg hoztatik. Es
S. Peter azt mondgya: Vy Eghez és vy földet
várunk az ígérés berint, mellyekben lakozik
az igazság.

Ist az siralomnak völgyében buidosunk
mint időteuények és sarandokok, amot pedig
az Angyaloknak várában lakozunk. Ackor
tellyesedik be az Prophétának mondása: V I
DEBO COELOS TVOS, Meg kiom az
te Eghezider. Ez világon az világosságnak
fian gyűlötetnek, kergettetnek, és vldözte
nek: de az örök életben meg mondhatatlan
örömben, dűczőségben és bódogságban léz
nek. Ezzel e vigasztalással erősítetnek és con
firmáltak magokat mindenkor az Istennek
sant Maryromij, kiáltképpen pedig amaz
hét atiafiak, kiknek az egyike mikor rőtene
tes és ifonyul éppen kinoztatnek, az örök és

Apoc. 2.

v 10.

Apoc. 9.

v 5.

Lac 156

Cap. 9.

v 24.

2. Petr. 3.

v 13.

Psalm. 9.

v 13.

2 Mach. 7
vers. 9

letről való vizgatalással bátorítá magát, és azt monda: Vgy vagyon, hog' te kegyetlen hóhér ez ielen való életünket el veszed, amaz világnak Királya pedig minket, kik az ő törvényére meg halunk, fel támaszt az örök életre, ilyen czudallatos, és az Szent Lélek Istentől fel gerieztetett örömmel elő áll az másik atafais, nyelvet és kezeit bátorfaggal künyvitván, azt mondgya: Ezeket az tagokat én az Istentől az Ehgből vőtem, vgyan ezeneket meg vállom az ő törvényeiért, az kitől reménlem, hogy én is meg vissza vésem. Ez ferint a többi atafiakis nem néznek vala, a tűznek lángjára, se az fegyvernek fényes élire, hanem az örök életre.

In Orati-
one de
Macchab.
fol. 148.

Nazianzenus diczirván ezeknek Anyokát, ezemondgya: Mikoron látná az ő hét fiát az földön halva fekve, az földhöz arczra borítván, ecképpen ada hálát az Wt Istennek: O te szent Isten légyen áldos a te neved mind öröcké. Mert én nálamnál bódogb. anya ez világon ninczen. *Thesaurum meum DEO tradidi.* Az én drága kincsemet vissza adtam az hatalmas mennyei Királynak. O én szerelmeim, kik előtem el vagdalva, meg czonkítva, meg pörfölve, és meg égetve sírva fekvőtek, Most én előtem sokkal kedvesbbek vagtok, hogy nem mint annak előtte voltatok. *Non extinguitur, sed Deo oblata estis: Non perieritis.*

sed alio

sed alio migrastis, Nem h
Istenné k áldozataiok:
em t uáb és másiuá m
ten Tannus tőceket ez
meg oitot. De az én
tőce. O en szerelmes n
teled tőceket. Es ezek
ömm el, és vig keduel
grék, z mint Nazianzen
Ez A sionállat az örök
ist ig: zán és valóban u
altatol volna olyan, a k
ma és yórelme mia el
na; de z mind magát,
vigazt llyá és bátoritva
Mert a örök életnek an
geriez eiei tűze, ki ő az
nnir meg erősítötte,
gerő iznek lángjával
tolt. é a ziól nem felt ne
igy tel minekünkis
munk: minden fele nyau
usági kban, kísértetink
malat knak óráian, az
ködese tel, és kívánságo
Mert a bizonyos dolog
ez vilá gon fenuedünk,
az dü köfeghez, mel' rai
M zoda az egy czepe

al bátoritá magát, és
n, hogy te kegyetlen
nket el vesed, amazi
minket, kik az ő tör
el támasz az örök élet
az Szent Lélek Istent
el elő áll az másik an
bátorlással künyvün
t az tagokat én az l
vgyan ezeket m
ért, az kizől remen
vésem, Ez sérin
ek vala, d tűznek k
senyes élire, hanem
ezeneknek Anya
ron látná az ő h
e, az földhöz arza
a hálát az Wt Istent
áldot a te neved m
annál bódogb. any
esaurum meum DE O
nczemei visba adian
irálnak. O én szerb
vag dalna, meg czom
meg égenue sicut fel
sockal keduesbbek v
t annak előtte vót
oblati estis: Non per

fel

sed aliò migrastis. Nem hóliatok meg, hanem
Istennek áldoztattatok: El nem vezitetek, ha
em tovább és másuá mentetek: Az kegyet
en Tyrannus tőteket ez életől meg foztot, és
meg fojtot. De az én Istennem meg eleueni
tőteket. O en szerelmes magzatim nem el vez
tetelek tőteket. Es ezeket monduán, nagy ő
ómmel, és vig keduel ő magais az tűzbe v
grék, az mint Nazianzenus írta.

Ez Assioniállat az örök életől való Artic
ust igazán és valóban meg tanúlta vala. Tar
altatot volna olyan, a ki fűüének nag faidu
ma és gyötrelme mia el dűlt és meg hólt vol
na; de ez mind magát, mind penig az őueit
vigasztallya és bátoritá, sőt vgyan triúphál.
Mert az örök életnek amaz sent és Istentől fel
gerieztetet tűze, kit ő az ő fűüében érzet, őte
nnira meg erősítette, hogy ez világi és testi
gető tűznek langiával egy czeppet sem gon
dolt, és a ziól nem felt nem rőteget.

így kel minckünkis magunkat vigasztal
unk minden fele nyaualyánkban, nyomos
uságinkban, kísértetinkben, életünkben, és
halalunknak óráján, az örök életnek elmél
ködésuel, és kívánságos gondolkodásuál.
Mert az bizonyos dolog, hogy az mellyeket
ez világon szenvedünk, nem hasonlítandók

Rom. 8.
vers 18.

az dűczőséghez, mel raitunk meg jelentetik.

Miczoda az egy czepe viz az heles nagy és

meg mérhetetlen tengernek sokságának vis-
szához képest: Így, micsoda én, tűz, hűz eze-
ndő, az örökre valófaghoz képest? *O atera-
itas quam diu duras!* O örökre valófag be-
zeg sokáig tartaz! Valaki az örökre való dű-
czőség az ő hűvőből kü eiri, azt az leg aláb
való és leg erőtlensb ördögis földhöz verheti,
és meg győzheti. Ez ellen pedig, valaki az ő
elmeiét, gondolatiát, és hűvűt az örökre való
örömmnek dűczőségére fel emeli, azt se nyor-
morúság, se az ördög, se az halál, az Istene-
nek társaságától el nem szakazhatja. S. Lőr-
riniz mátyr. czufollya az kegyetlen Tyrannus-
tust:

Prudentius.

*Converte partem corporis,
Satis crematam, iugiter,
Et fac. periculum, quid tuus
Vulcanus, ardens egerit.
Fordécz meg az én testemet,
Az mely eléggé meg éget,
Es próbáld, te azt mostan,
Az tűz mit fogot én raiam.*

Effele sokat az test és vér öruenderes hűvűt,
az maga ereiéből nem mondhat. Mondhat-
na azért valaki: Wt Isten hogy hogy vagy-
ez, hogy S. Lőrincz így örül és öruendez az
ő halálának óráján, hűsem ő sem vasból sem
atzéblől teremtetet, hanem ilyen teste és vére
volt mint mienkünk. Micsoda tehát az ő ö-
römmének oka? Felelet: Az S. Lélek Isten az
ő hűvűt

ő hűvűt, imez Articulus
nem, anna mélyen bé o
vala, vgy hogy abból az
mámanyak kedességét, és
és czoda atos langiat ko
kostolás és érzés semmi
az örök lennek első feng

Enne okáért, mivel
való Articulus küömbö
stulnak ecclesiája és min
közözetel közőt, és minel
maradandó városunk,
sellyünk arra gondot, ho
Epicurus sok és Istentele
jagórasnak, és meg te
bennün is az örök eleu
neuekegyek, mindny
kedereke ingerletessü
morusáinkban igaz v
sünk, minden keresztien
tes Articulus nagy forg
ván, azt az mi maradéki
teriesse

Mert mi haználna a
onál és Aristotelesnélis
na, és z Czillagokat P
ismern, Galenus és Eu
ual fellől haladná, min
ben és ené Bartholus

ő bűnében ímez Articulus, Credo vitam æternam, annira mélyen bé öltötte és imprimálta vala, vgy hogy abból az Iesus Christus tudományának édesleget, és az örök életnek bent és czodállatos langiát kostolná és érzéné, mel' kostolás és érzés semmi nem egyéb, hanem az örök életnek első senege.

Ennek okáért, miuel hogy az örök életből való Articulus külömbseget tessen az Christusnak Ecclesiája és minden népeknek gyűlékezetek között, és minekünkis nem leuen itt maradando városunk, forgalmazóssan vissellyünk arra gondot, hogy mégis valakik az Epicuræusok és Istenielenek között meg vizsgálóssanak, és meg térjenek: sőt hogy mi bennünkis az örök életnek airtatos kívánsága neukekedgyék, mindnyáian az ióságos czelekedetekre ingerletessünk, és minden nyomorúságinkban igaz vigasztalásokat vehessünk, minden keresztien ember ez örüenderes Articulus nagy forgalmazóssággal tanulván, azt az mi maradékinkra nagy hasónnal teriessé.

Meri mi használna az valakinek, ha Platonál és Aristotelesnélis báboria tudóssab volna, és az Czillagokat Ptolomæusnál jobban ismerné, Galenust és Euclýdest az tudomány ual fellyül haladná, minden törvényeket jobban értené Bartholufnál és Baldusnál, és az

Matth. 16.
vers 26.

Matth. 19.
vers 43.

In Regu
lis.

Vorum.

Oratoria faculiasban, az ékesen való bölös-
ban, Periclest és Demosthenest meg győzné,
arannyal és ezüsttel Salamonnak királyné tárha-
zat fellyűl haladná, sőt, ha vgyan ez egész vi-
lágot mind egyedül birná, és az örök életből
való Articulus nem tanúlta volna, és így lel-
kében kárt vallaná: sokkal job volt volna,
hogy az az ember soha nem születtetet volna.

Az kinek süle vagyon az hallásra hallya
meg, és fogadgya az S. Hieronymus Doctor-
nak tanácsát, ki azt mondgya: *Discamus in
terris, quorum scientia persequeret in caelis*, Tan-
nüllünk ez világon, mely tudomány meg
maradgyon az mennyegben.

Az mindenható és örökké való Szent Lé-
lek Isten, az ki minket ő választot hűveit, ez
világon igazgat és vezérel; engedgye, hogy
miés mindeneknek felőtte az örök életből ör-
galmatoskodgyunk, és áttatossan elmélkedő-
gyunk, azt nagy buzgóságossan keressük, és
meg mondhatadan s'kü jelenthetetlen nagy
örömmel meg nyerhefsük, és meg tarthassuk.
Az mi Wrunk Iesus Christusnak általa, A-
men.

IMADSAG.

ÖRök mindenható Wt Isten, az mi W-
runk Iesus Christusnak dicsőleges Szent
Aria, Mi segény nyaualyás bűnös emberek,
buidosunk ez földön mint időseünyek, és

minden nap m-
kok, k köferőségeket
felh- kel és röttegeket
minden nap mi-
köz- k az halál, és eg-
bón a meg foit és el-
te ben felfegednek, az
irgal- aságozról, hog-
ket az sötettségben, és
mint e yeb népeket telly-
és meg nálnunk: hanem
nak fel gyútor kegyelm-
lágosá gára huan, az ei-
moru- gának és halálán-
ed, és z mellet amaz ö-
nos me nyei vigasztal-
ket meg enyhít, meg
penig hogy hűvünknel-
főház odafüvel kel az
lelkek (kik vgyan ger-
gyűlöl- gében) ez világ-
ban, n ely nag kegyetle-
az lte ek hűveit, fok if-
tránk zafokat söröz-
penig n tünnyak és röt-
gyar- süvel birunk, n
lágga tellyeféggel m-
Isten i galmaz nekünk
god- rint, indicz és

az ékefen való böl-
siheneft meg győz-
monnak királyné tárt-
ha vgyan ez egész
rná, és az örök élet
múlta volna, és így
ókkal iob volt volna
nem sültetett volna
yon az hallásra hall-
S. Hieronymus Docto-
ondgya: Discamus
perferret in celis, Ta-
mely tudomány ma-
gben.

örökké való Szent-
d vála: hűvén, a
érel; engedgye, hog-
dte az örök életől
aiatossan elmélked-
ofagossan keresük,
d jelenthetelen meg-
sük, és meg tarthass-
christusnak általa, A-

S A G.

W: Isten, az mi W-
fnak düczőfeges b-
lyás bűnös emberek
mint tövevények, t-

am

mint minden nap meg halandó, sarándos
kok, sok köferűsegekkel, nyomorúságokkal,
felemekkel és rőtégésekkkel meg terhelteüen,
látjuk minden nap mint kegyetlenkedik mi
közünk az halál, és egyet az másik után az
bűn mia meg foit és el ragad: Hálakat adúle
te bent felfegednek, az te mi hozzánk való
irgalmasságodról, hog nem hadtal bennün-
ket az sötettségben, és pogány vakságban,
mint egyéb népeket tellyeséggel elvezünk,
és meg halunk: hanem a te irgalmasságod-
nak fel gyüttor kegyelmes sűvednekének vis-
lágosságra hiuán, az emberi nézetnek nyom-
morúságának és halálának okát meg jelentet-
ted, és az mellet amaz örök életnek czudál-
tos mennyei vigasztalást, mel az mi sűvein-
ket meg enyhít, meg nyilatkoztatad. Miel-
penig hogy sűvünknek nag' fájdalommal és
söházkodással kel az látnunk, az átkozot-
lekek, (kik vgyan griedeznek az Istennek
gyűlölségében) ez világnak vióiso fonkolya-
ban, mely nag' kegyetlenséggel ostromolják
az Istennek hűveit, sok istentelenségeket és bo-
tránkozásokat bűvözüen és indiuán, más
peniglen túnyák és rőstek leuén az ióra, igen
gyarló sűvel bírunk, mely az gonoz kiuan-
sággal tellyeséggel meg ferteztet. O W-
Isten irgalmaz nekünk a te nagy irgalmassá-
god berint, indicz és tizitcz meg az mi sű-
ueinket,

ueinket, hogy tégedet felüen és fereüen, az mi nagy és sokfajta bűneinket igazán meg tisztassuk, az te fent igédnek erőssen és állhatatosan hűdgvünk, és az mi életünknek megmarat réffet fenfegyben és igazságban végezhetsük. És miuel hogy az emberi nemzetnek nagyob része az Sodomabelieknek gvőnydőséges gonoz kiánfágában, és az Epicurus ufokrak hitolkodásában tellyeséggel elmentült, és az örök élettel semmit nem gondol: Adgy mi nekünk és az mi magzatinknak, és minden kereztien felebarátinknak, igaz ajtós és buzgósfagos örök élet kiürnható fűtiet, igazgas és vezérelly bennünket az te fent Lelekeddel, hogy az bódogságos és öröcké megmaradandó dűczőseges mennyei örömről gyakran gondolkodgyunk, róla énekeljünk és beszélgesjünk, magunkat azzal fűtűnknek tellyes indulattából vigasztalljuk, örüendeztessük, és vgy mint Christufnak hű és erős vitézi az sok nyomoruság, kerezt és halál által, által menyünk, és az te tündöklő és világoskodó sined eleibe az öröcké való dűczősegebe nagy örömmel iuthassunk. Kiért mi az te öröcké való és végheterlen hatalmas dűczősegedet, az fent Angyaloknak amiz ő nagy világoskodó és fenveséggel tündöklő Chorusokban felmagasztalljuk, és öröcké való TE DEVM LAUDAMVST énekeljünk,

lünk,

Első Predic

lünk, és d... ziretei mon...
addal es... z Szeni Lelect...
és v... lkodol, mind...
Amen, Amen

INOPSIS

1. A Decreto & rarij fac
2. A bonitatis & iustitiae divi
3. A Dei sapientiae
4. A hominis actione
5. A legis vinctu
6. A legis clarificatione
7. A patriarcharum & prophetarum transi
8. A incarnat
9. A Gortificati
10. A boni naturae evocatione
11. A S. Pauli & aliorum
12. A sanctorum cruciatibus admirandis
13. A hominis a
14. A Regni Chri
15. A Martyris & sacra
16. A iustis &

felüen és heretüen, az
neiker igazán meg
nek erőssen és állhat
z mi életünknek meg
és igazságban vég
az emberi nemzet
nabelieknek gyón
ában, és az Epicur
an tellyeséggel el m
emmit nem gondol
mi magzainknak
rútnknak, igaz a
ök élet kiürinható
bennünket az te her
ódoglós és örök
sleges mennyei örö
dgünk, róla éneke
magunkat azzal f
tárból vigáztalluk
mint Christusnak
omoruság, kereszt
k, és az te ründök
leibe az öröcké val
mel iuthassunk. Kien
véghetetlen haral
Angyaloknak am
tenyességgel ründök
zalluk, és öröcké
DAMVST éneke
lünk

Elő Predicatio.

48.

lünk. és dicziretei mondunk. Ki az te Senti fi
addal és az Szeni Léleckel egyetemben, elz
és vralkodol, mind öröckön öröcké,
Amen, Amen, Amen.

SINOPSIS CONCIONIS SE
cunda.

1. A Decreto & permissione divina, lito-
rar, inq; sacramentum auctoritate	7. Peccatorum
tunc p. lo.
& ira divi-
na magni-
tudo
2. A bonitatis & misericordiae divinae amplitudine.	8. A peccatis
ad peniten-
tiam revo-
catio
3. A iustitiae divinae severitate.	9. Indignum
Diaboli: &
seductionis
malorum ho-
minum evi-
tatio.
4. A Dei sapientia & omnipotentia.	10. Parentum
vita scelo-
rata
5. Ab hominis ad Imaginem Dei crea-
tione.	11. Aeterna vi-
ta certote-
stata
6. A legis divinae promulgatione & de-
claratione.	
7. A Patriarchae Henoch admiranda in
caelum translatione	
8. Ab incarnatione, Passione, Resurre-
ctione, & Ascensione Christi	
9. A Glorificatione Christi in monte
Thabor	
10. Ab immatura iuventute ex hac vita
evocatione Cuius causa	
11. A S. Pauli & D. Ioannis testimonio.	
12. A sanctorum Martyrum in tolerantia
cruciatibus & mortis acerbitate,
admiranda laetitia & alacritate.	
13. Ab homini admiranda creatio	
14. A Regni Christi perpetuitate	
15. A Martyrio Sanctorum, verbi divini
& sacramento unam administrationem,
ad se quis pietatis exercitum	

SEC VN.

SECUNDA CON- CIO.

2. Petr. 3. ver. 13.

*Expectamus novum Cælum &
novam terram, secundum promissio-
nem Dei, in quibus iustitia habitat.*

Vy Eget es vy földet várunk, az Igeret szerint,
mellyekben lakozik az igazság.

VBI EST, quod dixisti NEQVAM,
Nequaquam moriemini.

ECCE OMNES MORIMVR:

Höl vagyon az mit mondál te Lator.

Senniképpen nem haltok meg.

Imé mindnyájan meg halunk.

Sermo. 2.
die Nata-
lis.

Te irigy, átkozó, hazug ördög,
(azt mondgya Szent Bernhard)
mely itony keppen és vesztül
czakad meg az mi első Szüleink-
ket, és az egész mi er nemzete
az paradicsomnak kertiben, mi u n és töm-
telenül mondotad, Nequaquam moriemini. Ha-
sintén az meg tiltó fanak gyümölcze őt é-
tekis, mind az ő által vgyan nem haltok meg.
Laddé te álnok és gyilkos ördög, miképpen
vakítottad meg az mi első Szüleinket, az te
hazug nyelveddel, és miképpen czakad meg

Con. 2
4

az te

te hazug Nequaquam
lik és fedődik az Isten
liczomboli hazug lelecke
mettetués, az ő álnoksa-
bigal, az uk, és ennek vi-
iggyazznk az ő vñán-
lara és lelkedéfer. Az h-
z. Selesv lágra, az mi in-
ben kö n vzhentük, és
tiük. Me akár Görög or-
Német oágban, auagy
ngy fin: Perliában lakit-
ere cutis neg talál, és meg
Constatius Imperator n
nagy Kiti p. mpauat é-
nyas bekren be vitetné
tantinaoli polgárok k
Hormitla vala neit; n
mint terene ő neki Rom-
ge, dráa és palorin.
ge: Ezele ez idegen v
to Fetedemnek: Video h
la vrbe que mori, atq in
vgy mnd hogy ez fep
oanis a ember: k bñtén
minimut. kiról az min-
tais hñtan való bizonfa
ellen ne n haznál sem az
az erős ár, ő az mely és

rum Caelum
undum promissio
justitia habuit.
runk, az Igeret szent
szag.

NEQVAM,

MORIMVR:

ndál te Lator,

ok meg.

alunk.

tkozon, hazug ördög
dgva bent Bernhard
y keppen és veszt
eg az mi első Szüleink
egéz mi er nemzet
riben, mi u n es hom
quaquam moriemini. H
nak gyümölcze öle
gyan nem haltok meg
kos ördög, miképp
első Szüleinket, az
miképpen ezáltal ma

te hazug Nequaquam boddal. Így pantolo
lik és feddődik az Istennek Embere az para
ticzombeli hazug lélecekkel. Hogy mi ebből
intetvén, az ő álnokságától magunkat meg
óltathassuk, és ennek utánna annál jobban
vigyázzunk az ő utánunk való olalkodá
sára és lefelkedésre. Az halál immáran el iőt
ez féles világra, azt mi immáran semmikép
pen kü nem vzhettük, és kü nem kergethet
tük. Mert akár Görög országban légy, akár
Német országban, auagy Olaz országban, a
nagy finte Persiában lakális, de az halál vég
tère outis meg talál, és meg foyt.

Constantinus Imperator, mikoron Romában
nagy Kiráji pompával és maiestással az ara
nyas sekéren bé vitetvén, egypt az Con
stantinapoli polgárok közül kérdé, kinek
Hormida vala nevé, mondaná meg neki,
mint tenezene ő neki Roma városának szépsé
ge, drága ékes palotái, erőssége és dúcölé
ge? Ezi felele ez idegen vendég az triumphá
to Fejedeleme: Video homines in hac splendi
da vrbe aequè mori, atq; in ceteris locis, Látom
vgy mond hogy ez szép és hatalmas város
banis az emberek bñtén vgy meg hálnak,
mint másut. kiról az mindennapi experiē
tiás hűlőán való bizonságot tesen, Az halál
ellen nem haznál sem az magas torony, sem
az erős vár, ő az mély és féles árkokat által va

Hormida
ad Con
stantinam
Impera
torem re
sponso:

gord:

gordgya, és a magas sík kőfalokó által hágg,
mindent ől. foyt, és diribről darabra bágga,
nem csak *inutilia pondera terra*, az heában
való és *inimire* kellő embereket, az Istennek
haragjának edénjé: hanem még az bent, lo
stenfő, és Istennek drága aiandekaiual meg
ékeksitett tudós és bölcz embereketis. Summa
ma kerint, Czak egy élő embernek sem ked
uez. Ezzel pedig az Satan magának felőre
igen nagy örömet törzöt, Minekünk pedig
meg mondhatatlan nagy kőserűsget és tő
fájdalmat, és azon volna, hogy bennünket
az öröcké való vesedelembé bé eithetne, és
abban meg tarthatná. De legyen hála az fels
leges mindenható Istennek, ki az ördögnek
bandékát és álnokságos tanácsát semmiüet
te, és raitunk könyörölven az ő egyeden egy
és herelmes bent fiát az Iesus Christust minek
künk meg szabadítónkúl és meg váltónkúl
rendelte, és ő általa minekünk az örök életet
meg törzötte, és nekünk aiandekozta. Ezt
az embernek czodállatos és kegyelemből val
ló fel vételét igen bannya az irigy ördög, ana
nak okáért vy prafticákat és machinatiokat
gondol kü, mellyekkel minket az Istennek
öröségától el szakaztasson.

Meri jóllehet az mindenható W Isten az
mennyeknek öröségának dűczőségéről, és az
öröcké való örömről való tudománt ez fele

Vita et
na per si
lum Dei
gustitua

vila

világos praedicantia,
deneke ek aialva és offerat
azon á tal el ő amaz reg
hazug ördög, és vy áln
bercke meg teuelit, és k
tanagy az hog az örök él
nek, a tagy hogy azzal
lyának
S. P ter az Iesus Chri
nagy A postola azt mond
fődei v unk. Az Lucip
czufolá alnok ördög el id
Hoc ne rum est? Quis est
in celo quis vidit gloriam
celo ven t? Ki tudgya ho
czoda Peter? volté ő a
lata az Isten fiamak dűc
más v ágról? Effle á
ladfig ekel az Epicur
ez vil nak vióltó sonk
az lten nek AnyaBenmeg
hogy z kercziéni gyü
vadnal az Sadduceusok
zöl, és z Venus atsony
kutin gockal való tiz
örök nek vigasztalhan
culul cöppugnallyák és
okát csak az egy dol
azi en és fel bomo

ik kőfalokó által hága
ribról darabra bago
dera terra, az heil
embereket, az lsten
hanem még az Ben
rága aiandekaiual m
lez emberekis. Sa
elő embernek sem ka
Satan magának fel
fő, Minekünk per
nagy kőserűseget és
bina, hogy bennün
elembe bé eithetne
De legyen hála az
nek, ki az őrdög
tanácsát sem miue
lűen az ő egyeden
z Iesus Christust m
nkül és meg válón
nekünk az örök él
ünk aiandekozia. E
ros és kegyelemből
nya az irigy őrdög
cákar és machinatio
kel minket az lsten
főn.
indenharó Wt lsten
ak dűczősegeről, és
való tudománt ez

világon prædicáltania, hirdeteti, és azt min
deneknek aialya és offerállya, de mégis mind
azon által el ió amaz réghi paradicsombeli
hazug őrdög, és vy álnoklással áll, az em
berket meg teueli, és kérségelse teszi, hogy
auagy az hog az örök élet felől kérelkedgye
nek, auagy hogy azzal semmit ne gondol
lyának.

S. Péter az Iesus Christusnak amáz fő és
nagy Apostola azt mondgya: Vy Eget és vy
földet várunk. Az Lucipernekis apostola az
czufoló álnok őrdög el ió, és azt mondgya:
*Hoc ne verum est? Quis est Petrus? Estne versatus
in celo? quis vidit gloriam filiorum Dei? quis e
celo venit?* Ki tudgya hogy ha igaz az? ki
czoda a Peter? vólté ő az mennyegben? ki
láta az lsten fainak dűczőseget? ki ió ide az
más világról? Effele álnoklásokkal és czar
lardásokkal az Epicuræus és hazug őrdög
ez világnak viólsó sonkolyában sokat árt
az lstennek Anyaszentegyházának. Es miuel
hogy az kereziáni gyülekezetbenis sokan
vadnak az Sadducæusoknak czordáiok köz
zül, és az Venus atkősynak minden gonoz
küánásokkal való tiztelőh közzül, kik az
örök életnek vigasztalható és edességes Arris
culusát oppugnállják és tagadgyák; Annak
okaért csak az egy dológról főllünk. Es
azt igen erős és felbomolhatatlan s'győzhes

Status &
propositi-
onis.

Quid æ-
terna &
beatitudi-
nis certu-
m indubi-
tate sit se-
ntura.

ban. 3
18.

De verbis
apostoli
certumne

In Epist.
ad Rom.

1.
prima ra-
tio sumi-
tur à De-
creto &
promissi.

telten Argumentomóckal meg bizonyítjuk,
Hog ez világi nyomorúságos, nyughatatlan
és halandó életet, öröcké való, mennyei és ör-
üendetes élet bizonynyal követi. Igen bányia
az keüely és hazug ördög, hogy az Istennek
országából kü tasigáltatott, és hogy az Ember
amaz örüendetes és kü ielenketheitő világos-
ságban és Istennek társaságába fel vétetteten.
Annak okáért sokakat az Istentelenek közül
reca véssen és késerít, hog ez Articulus. Credo
vitam æternam, ex professio tagadgyák, Iay pe-
nig effele káromló baiaoknak. Az ki nem hűs-
sen immár el kárhozott. Augustinus azt mőde-
gya: Si Epicureus eris, inter filios Dei non eris,
Ha Epicureus dizno lésez, az Istennek faj kö-
zöt nem találhatol. Valaki az örök életet nem
hűsi, annak pokol helye. Annak okáért hog
a hazug lélek meg fégyenítettessék és confun-
dáltassék, az Epicureismus kü gyomláltassék, és
az mi hűtünk meg erőslődgyék, Circumvolita-
bimus per Apostolica prata, röpdelünk alá s fel
az Apostoloknak réteken és szép virágos me-
zőiken, mint Theodoretus föl, és ennek egy-
nehány fondomentomit és erőslégít elő báma-
lállyuk.

Leg először azért, hogy ez nyomorúságos
nyughatatlan és halandó élet vián, más, tud-
ni illik, mennyei, öröcké való, és örüende-
tes élet követközzék, így bizonyítottuk meg:

Mert

... az imbecillitas, igaz, véghetetlen és
... Isten, így végezte és rendelte,
... ígerte, az írásban fel jegyzettette,
... elő hozta, és ez egész féles világon
... Propheták, Apostolok, és Martyrok, ke-
... Doctörök és Tanítók által proclamál-
... ta, prædicáltatta, és hirdettette, hogy bi-
... nyval léhen örök élet. Henoch patriarcha
... a vióiso íteleiről és az örök életéről prædicál-
... t, mikor azt mondta: Imè, Ihól id az WR,
... &c. Es Esaiás: Az fül nem hallotta, és az em-
... nek töme nem látta, &c. Es Daniel: Es
... okan azok között a kik alvznak az földnek
... rában fel seikennek az örök életre, nemel-
... rek pedig gyalázatra és öröcke való vrállas-
... ságra: Es az Istennek fia azt mondgya: Az
... Iuhai in az én tömarchalgatták, és én ís-
... nerém őket, te engemet követség, és én ne-
... rek örök életet adok. Math. 25. Venite be-
... dicti &c. 1. Thessal. 5. 2. Petr. 1. Vy Eghet
... arunk, &c. Ezek nem valami el vetendő
... el mitlandó emberi befédék, hanem az Sz-
... egeknek Wrának fiaia mondotta ezt, kihöz-
... i, vgy mint Chri stusnak igaz, hű és benteit
... virezi erőssen ragazkothatunk, és az ördö-
... get ezzel bösönthathatunk.

Az embereknek fiaij közöttül gyakorta eg-
... vik az másiknak nagyot ígér, de egy kiezin

one divi-
na, sacra-
rumq; li-
teraturæ
auctorita-
te

In Epist.
Iude 14.
Esa. 64.
+ 3
Dan 12.
Petr 2.

Malach. 2.
vers 6.

Luc. 2.
vers 17.

Luc. 18
vers 27.

vártatva semmit sem akar affelől tudni, auagy
többet és nagyobbat ígérnek, hog nem mint
azt meg adhatnák. De az Seregeknek Wra
Istene soha senkit meg nem czal, és magában
meg nem változik, hanem hű, igaz, átharar-
tos és mindenható Isten, az mit meg ígér,
megis adhatia, és fogadását bé telylestheti.
Mert ő előtte semmi lehetetlen ninczen, azt
mondgya az Istennek amaz ő nagy Angya-
la Gabriel. Es Christus Wrunk ő maga azt
mondgya: Az mi az embereknel lehetetlen,
az az Istennel lehető. Az Hadaknak fő fő Ca-
pitánj gyakorta az alatiók való vitézeknek
sokat ígérnek, és hogy őket fő riztekre és méltó-
ságra promoueállják, de holot az Capita-
tány esébe sem venne magát, loua hátáról le-
dül, és meg hal, auagy lőües mia, auagy ökle-
lés mia, auagy egyéb eset mia, az harizon, és
az segény vitéz Katonának minden reménye
sege oda lésen. Effele forgalmatosság nélkül
mi el lehetünk, mert az mi Istenünk és Kirá-
lyunk meg nem halhat: ő az örök élet. Mint
hogy azért az élő és mindenható Isten soha
meg nem halhat, és el nem vezhet, Ezenképe
pen lehetetlen dolog, hogy az ő Decretomj
és végezési semmüé legyenek. Az ember gya-
korta nagy és sok dolgokat és gondolatokat
vesen magára, de ő azokat nem viheti véghőz,
hanem valami akadállyal kőuetkőzik.

Az Ba

Az Babilon tornya
steri magában el hűtök
magas tornyoknak építel
haratlan és öröcké való
de nem viheték véghőz
uel és valázatal el ha
sándék okat.

Ez Brint oluassuk az
beédelis amaz Gaz
hűvén agát, csak ezt n
Volo, Volo, Ezt műuelem.
reimet rontom, és nag
abba tarom az én io
én saua mor, és azt mo
nek: E lelkem, sok ez
vadna, nyugodgyál,
kódgyál. De az minde
mind n helyeken ieler
monca: Nolo, Nolo, No
ber soáig akar vala él
sagáb n gyönyörködü
ni: D az Wr Isten az l
ga né i, hogy ő az hal
Gazd g az ő czürit ép
Az l n penig ő néki k
ám a az mint soktak r
ponit fed Deus disponit. A
ő D retoma, tanácza,
seni nem alhat, és anna

Az Babylon toronyának építő Alcz-Mes-
steri magokban el hűtök vala, hogy ők az
magas toronynak építésével magoknak hal-
hataulan és öröcké való hirt nevet söröznék,
de nem viheték véghöz, hanem nagy fégyen-
uel és gyalázzattal el hagyatatták vélek az ő
sándékiokat.

Ez sörint oluassuk az Christusnak példas-
besédében is amaz Gazdag emberről, ki el-
hűtök magát, csak ezt mondgya vala, *Volo,*
Volo, Volo, Ezt műuelem, Az én gabonás czü-
reimet el rontom, és nagyobbakat épírek, és
abba takarom az én iőfágom haznát, és az
én iauaimot, és azt mondom az én lelkem-
nek: En lelkem, sok eztendőre el tőit iauaid
vadnak, nyugodgyál, egyél, ígyál, gyönyör-
ködgyél. De az mindenható, halhataulan, és
minden helyeken ielen léuő Isten ez ellen azt
monda: *Nolo, Nolo, Nolo.* Az Gazdag em-
ber sokáig akar vala élni, és az az ő gazdag-
ságában gyönyörködüen, azt meg öregbíte-
ni: De az *Wr* Isten az harangotskával czen-
get néki, hogy ő az halálhoz közellyen. Az
Gazdag az ő czürit éppíti és nagyobbítja:
Az Isten pedig ő néki koporsót csináltat. Ez
ám az, az mint sokrak mondani: *Homo pro-*
ponit, sed Deus disponit. Az Istennek pedig az
ő Decretoma, tanácza, és végezése ellen soha
senki nem álhat, és annak senki nem árthat.

D ;

Azért

Az B

Első 17.

27.

Azért örüend ez a nagy Prophecia, és
mondgya: Az Seregeknek Wra végezte, és
kiczoda testi azt erőtlenné, és az ő fel emeli
kezét kiczoda fordíthatja el. Annak okért
miel hogy az öröcké való, mindenható, i
gaz és halhatatlan Isten, az ő Anyaszentegy
házának öröcké való és örüend és eletedt igiri,
azért annak bizonyval meg kell lenni.

Inez örüend ez Argu mentomoris eűnk
be kel vennünk, *Consequentiam á fortiori*. Az
Isten egybör mondogta ezt, hogy az föld zöl
düllyen, és az fak gyűmölcszet teremienek, és
vgy vagyon. Sőt az Istennek egybör mon
dattatott igiének oly erős az ő operatiója, va
tusa, ereje és hathatósága, vgy hogy az okos
emberi állat azon méltán el al mélkodhatik és
czodálkozhatik. Hogy ha azért az erős és i
gaz Isten az földnek tőz igirét, kit mi az lá
bunkal tapodunk, így tellyesít bé, Nem tel
lyesíteneiétahát azt be, az kit az egész emberi
nemzetnek igiri. Az erdei fak az földnek
sínén vezteg állanak, és az vrán le vágat
nak, és az tűzre vetetnek: de mégis az W
Isten minden eűtendöben azt czelekebi, hog
vyonnan meg zöldüllyenek, virágozzanak.
gyűmölcszet teremczenek bizonyos és alkal
matos ydöben, melyre mi nagy al mélkodás
sal nézünk: Mi penig emberek hűsem ioba
bak vagyunk az faknál. Ennek okért az Se

regek

regnek vira itene,
az ő igaz és feni
yeli: En ő néki
Mit ki lozzuk mi talh
telkő és bizontalá go
ert non örül és örüen
Isten k mindenhatósa
En ek felőre, ezis erő
ker: alamit az Patria
büen itenek az Izraeln
taléké pen amaz Nég
almas sirodalmokról, a
nek: s az mit az W
Istenn e hatalmas fia, A
arum minis, az Angy
akna Wra, az ő Anya
igéri és az ő ellenfegit
neab vaio voinae, és
zai: Menynek nagy
nogi ő felőle azt mondl
meg utiatok, hogy egy
zud. Mert én vagyok az
anna meg kell lenni.
V gyerek előőkbe A
dor: alamit az W Iste
igéri azt sínén holtok v
lete en bé tellyesítette. Es
ber nemzetnek igéri, h
ná Nem. Ez semmikép

Istennek Wra Istene, qui cunctas veritates in
 sæculum, az ő igaz és fent beszédit mi raitunk-
 is bé tellyesíti: En ő nékiek örök életet adók.
 Mit kínozzuk mi tehát magunkat, az mi kés-
 telkődő és bizonytalā gondolatinkal. Es mi-
 ért nem örül és örüendéz az mi fűűünk az
 Istennek mindenhatóságán és igazságán.

Ennek felőtte, ezis erősítcen meg bennün-
 ket: Valamit az Patriarchák és Prophéták
 őnendültenek az Izraelnek orságáról, és ki-
 sáltképpen amaz Négy Monarchiákról, ha-
 talmas birodalmokról, azok bé tellyesfedte-
 nek: Es az mit az Wra Iesus Christus, az élő
 Istennek hatalmas fia, Angelorum & Prophe-
 tarum Dominus, az Angyaloknak és Prophé-
 táknak Wra, az ő Anyaszentegyházának meg-
 ígért, és az ő ellenfegit meg fenyegette, mind
 neába való volnaé, és bé nem tellyesfednek:
 Ezt az Menynek nagy Királya nem engedi,
 hogy ő felőle azt mondhatnók. Tű magatok
 meg látiátok, hogy egy Prophétia sem ha-
 zud. Mert én vagyok az Wra, az mit sólok,
 annak meg kel lenni.

Vegyétek előtökbe Abrahámot és Davi-
 dot, valamit az Wra Isten ez két embernek
 ígért, azt fíntén holtok utánis hűuen és tőkél-
 leteffen bé tellyesítette. Es az mit az egész em-
 beri nemzetnek ígért, hogy ő azt reirafál-
 ná: Nem. Ez semmiképpen nem lehet. Az

Psal. 146.

§ 6.

Ezech. 12.

§ 25.

Pfalm 13.
vers.

Super Pfal
mum 39.

ért örülljete az Wrban, ő tő Igazak. Mert az Wrnak sána igazság, valamit ígér azt ő meg állja.

Augustinus ecképpen argumentál: Az sents Irás azt mondgya, Hogy a Sidóknak az bűn mia ez féles világra el kel féltedni. Es vgy lott. Az Irás arról bizonyfagot tesen, hogy sok téuelgések és eretnekfések leznek, Es vgy vagyon. Az sents Irás azt mondgya. Hoő az kereztién Anyasente gyház meg marad sints te az feltámadásnak napjáig. Es vgy vagyon. Hát az mit az Wr Isten mond de premis bonorum et penis malorum, az loknak jutalmá ról, és az gonosoknak büntetéséről, semmié lenne? Ha ha, lehetetlen dolog az. In omnibus Deum fidelem inuenimus. in ultimo deficiet et fallit? Minden dolgokban igaznak találhatót az Wr Isten, hát a leg főb Articulusban czak naé meg? Ez soha semmiképpen nem lehet. Annak okáért hűssük, és nagy örömmel reménylünk, hog maid bizonyal el idő az mens nyei dúczófeges örök élet.

Iosua mikor az Izrael népet az Igéretnek földébe bé vitte volna, magasztalni kezde az Istennek hatalmasságát, és igazságát, és azt monda: Mindenek meg lőtenek, valamit az Wr az Izrael házának ígért. Igy az Istennek válastot fiais nagy örömmel és almelködés sal fogják nézni az Istennek az örök élettről

30 fuz 22.
v 22.

való

való hau nak bé tellyed
Doctor uther mondgy
inez ige nek helye, FIA
EST, L gyen meg, han
az ő me dúczóók kezel
höz fel meluén, nagy
ual éne elni fognak, és
audiuim s se vidimus, Va
Istenne igeiből hallott
tünk és ménletünk, mi
nyen és ldón, mind celi
betyelye tednek. Enge
stus, ho gy ez őruendees
zöldim s éneket, az te
puotád van, miés az s
mind az válastonackal
ki vig laggal mondha
Mó odkor: Hogy a
nyal eg keltenni, azt
írgalm állaga kiúánnya
rezüé i és Istenről para
mellye: hűből kármazn
dagar meg fizetnek,
trua: ol meg fizet az ol
te neu der. Es az Istenek
gya: Az ki csak az leg
hide vizer adand inny
nak enében, Bizony m
vez el jutalmát. Az Ist

an, ő ü Igazak, Me
tag, valamit ígér az

argumentál: Az
gy a Sidóknak az
el kel féltedni, Es
onvágott esen, hog
ekfegek leznek, Es
azi mondgya, Hög
yház meg marad
piáig, Es vgy vagyo
n mond de prami
s, az loknak iural
büntetésérő, sem
n dolog az. In om
in ultimo deficit
an igaznak talá
főb Articulusban
mikeppen nem le
s, és nagy örömmel
bizonyal el jó az mo
let.

ael népét az Igére
s, magasztalni kezd
t, és igazságát, és
eg lőtenek, valami
ígért. Így az Istenn
ömmel és almélkod
ennek az örök élet

való sauának be tellyesedésér. Sőt, az mint
Doctor Luther mondgya, amoi nem lése
inez igének helye, FIAT, sed FACTVM
EST, Légyen meg, hanem Meg lőtt. Ackor
az ő meg dűczőült kezeket az felséges Istens
höz fel emelűen, nagy örüendetes torok fő
ual énekelni fognak, és ezt mondgyák: Sicut
audiuimus sic vidimus, Valamit ez világon az
Istennek igéiből hallottunk, tanultunk, hűs
tünk és reménlettünk, mindenek mind Mens
nyen és földön, mind testünkön és lelkünkön
be tellyeslédtenek. Engedgyed ő Iesus Chris
tus, hogy ez örüendetes Epinikiumot és győ
ződelmes éneket, az te Mennyei dűczőféges
pilotádban, miés az fent Angyalokkal és
mind az válazottackal nagy örömmel és lela
ki vigassággal mondhasluk.

Másodszor: Hogy az örök életnek bizons
nyal meg kel lenni, azt az Istennek jó volta és
írgalmassága kiuánnya. Mert minden jó, ke
reztűeni és Istentől paranczolt czelekederek,
mellyek hűtből származnak, bőfégesen és gaz
dagon meg fizetnek, a mint meg vagy on
írva: Iól meg fizetz azoknak, az kik felik az
te neuedet. Es az Istének fia ő maga azt mōd
gya: Az ki czak az leg külsőnek egy pohár
hideg vizet adand innya, czak az Tanítuáns
nak neneben, Bizony mondom nékrek, nem
vezti el iuralmát. Az Istennek válazottij pe

Tomo 6.
Ihenenfi
fol 268.

Psaln 48.
79.

11.
A bonita
te & mi
sericor
dix divi
nz ampi
tudine.

Psaln. 61.
76

Matth 30

nig ez nyomprúlt világó az élő Istennek b^ol-
gáltak, s mostis b^olgálnak, b^ont^osgben és igaz
ságban, de mégis igé kiczin nyugodalnok,
békességek és örömök vagyon: sőt minden
felől czuffoltatnak, kergettenek, és iszony-
képpen v^odóztetnek. Ez ellen penig az Isten-
nek és az ő Anyaszentegyházának káromló
ellenfégi é világon erőssen virágoznak, mint
ha az paradicsomban és valami r^osás kert-
ben v^olnének, és ez világnak kén^oczéuel, gaz-
dag^osgáual, d^ocz^osgéuel, örömmel és min-
den testi k^ouán^osgokkal bírnának.

Isaias
propheta

Esaias Istennek amaz nagy prophétája v^ol-
sollja az Királyokat, Vrakat, és az Izrael né-
pét, az poenitentia r^oráfra, elöl kámtáliya az
Mesiáfnak velünk való i^otétét, segéti Ierusa-
lemet és az Sidó or^osgnak politiaát r^omoz-
gatni és megtartani, mely dologért az nép-
nek sokasságáról és nagyob réferói meg czu-
foltatik, és gyalázzattal illetetik, sőt vgyan
czuffoló éneket b^ordóznak felölé, végiére pe-
nig az nagy vén Istenfelő b^ont embert, Isten-
nek kedves Prophétiaát, egy fűrésszel merzék
áttal.

Paulus A-
postolus.

S. Pál Istennek válastot edénye 36. ezten-
deig mind földön mind tengeren pr^oedicál-
totta az Istennek igéit, segitette az ördögnek
or^osgát rontani, és az Evangéliomot plá-
tálni, sok tartományoknak haznált, drága

fép

gő az élő Istennek
ak, kéntségben és igé
kiczin nyugalom
vayon: főt min
rgettenek, és ibony
ellen pedig az Isten
egyházának károm
Isten virágoznak, min
és valami rósás ken
gnak kénctüel, ga
uel, örömmel és min
l bírnának.

nagy prophétia
rakat, és az Izrael
sfra, elől sámállva
ő törtéti, segéti Isten
gnak politiáiár ránk
mely dologért az n
gyob réferói meg
illettenek, főt vgy
nek felőle, végére p
elő bent embert, Isten
t, egy főréssel mezt

etor edénye 36. ez
d tengeren praedica
segítté az őrdög
Evangeliumot pl
knak haznált, drág

Sép Epitofiakat, in, melyek szép haznos ru
dományokat és vigasztalásokat foglalnak ma
gában, kik drágábbak ez világnak aranyá
nál ezüstenél, és minden kinczinél, és azzé
világnak hadta. Az Wt Isten láthatóképpen
jelen volt ennek az embernek az ő segítségé
uel, és ő általa nagy, és az emberi okosságtól
meg foghatatlán czudakaratzelekedet, de vég
tetre miczoda iutalmat vesi ez ő hűséges hol
gálatiának: fogfagot, tömlőzözést, vesző
zést, sámküvetést, és végtére az gyalázatos
halált. Meg vagy on pedig írva: Ibl meg fi
zett azoknak, az kik az te nevedet félék. An
nak okiért lenni kell az őrdök eleinek. Mert
mivel hogy Elías, S Pál, és egyéb válaztot
Szentek az őrdöcke vralkodó Királynak hol
gálatnak, és mőtis holgálnak, sűkség hogy
az ő holgálatiokert őrdöcke való iutalmat ve
gyenek. Toulbbá, az Wt Isten nem semély
válogató, hanem mindennek az ő érdöme
sértit fizet meg. *Exempli gratia:* David és
Daniel ez világon nagy Király és Vri mel
tósagra iutnak, Ionathas pedig és Lázár, iöl
lehet ökis Istennek bent Templomi és kedves
edenij valának, de mégis nem iutattak arra
az nagy méltósagra. Mert Ionathas bőnyű
halállal megölette, Lázár pedig sok fekél
lyes varackal meg rakodván, mint fegény
nyomorúlt küldös, az vizán az Gazdagnak

aytaia

Psalm 61.
vers 6.

Astor 10.
vers 34.
Psalm 82.
vers 1.
Roid. 6.

1 Sam. 31.
vers 2.
Luga 2.
vers 28.

aytaia előt, nyomorúltul hal meg. Annak okáért kővetközni kel más életnek, a holot Loz nathas, Lázár és egyéb sámtalan sok ezer keresztienek, kik ez világon sok nyomorúságot és nagy bégénységet szenvednek, az ő imálmokat el vegyék, Istennek kegyelméből.

Mind ezeknek felőteis erről vigasztaljon, erősiczen és örüendztesen minket, ez világgi testi jóknak czudállatos distributiója és elosztása. Mert gondolkodgyatok csak róla szerelmes Keresztienim. Hogy ha az mennyei Atria Wr Isten oly kegyes és oly jó, hogy még az ő ellenfegitis ez világon sok jóckal meg látogatja, az Nap, az Hóld, az élető Egh, tűz, víz, és egyéb teremtet állatok, szolgálak nekik, aranynak, ezüstnek, és minden gazdagiságnak bőfegét, orságokat, tartományokat, és ez világi nagy dűczőfegét ádd nekik, &c. Hogy ha (mondom) az Istennek ellenfegiti enni sámlálhatatlan sok jóckal meg látogatnak; lehetetlen dolog, hogy ő bent felsége az ő szerelmes fiait és hűueit az halálban hagyván fizetetlenül hadná. Annak okáért kővetkőzik minden kétség nélkül, hogy bizonynyal lében örök élet.

Harmadsor. Ezt kiüánnya az Istennek szereny és kemény igazsága. Mert sok Istenfelő, bent és ártatlan emberek e világon hamissan bé vádoltatának, rúttul meg gyaláztatának,

111.
A iustitia
diuina
seuerita.
c.

és isb

és isb yukeppé le nyomorított és igaz Isteni elő, és az le rapotigazságot meg nilakozeti.

Vdnak ez halandó ták és cépmutató tetetienek, kik (a mint S.P. ni sámtalnak képet megteér meg tagadgyák: E meg n ustrállya őket, itetet b u hypocritákat kereztieneket; az igaz lti. E nek felőte minőségok ak és Istenelend latorcaini és meg bündoldó oly rőitekben napo meg nem nilak

Nilán való dolog p kőssok, lopások, paz rőtien és iszonyu halálkerfeg sen el iüköltatnak sokal edeztettenek b nem üntetettnek: Az bűbűllő Isten, az gonarekben meg bűradicomban iőt bűnembeket harodfel ezer veri és bűnetre, és meg

és iszonyuképpē le nyomortattanak. Az Isten
penig ſent és igaz Isten. Añakokáért bizony-
nyal el iő, és az le tápotattor, le nyomortatot
igazságot meg nilatkoztattá, és azt meg ſi-
zeti.

Vadnak ez halandó életben ſok Hypocry-
ták és képmutató tetteit ſinuel való Kereze-
tiének, kik (a mint S.Pál mondgya) az Iste-
ni ſolgálatnak képét mutatták, de annak es-
reiet meg ragadgyák : Ennek okáért az Isten
meg muſtrállyá őket, itélelet teſen, és az tet-
tetet ſinü hypocrytákat, és csak ſáyual való
kereztieneket, az igaz hűuektől meg vála-
ztá. Ennek felőtte minden bűnöknek, latör-
ſágoknak és Iſtenteleneſeknek meg kell ni-
latkoztatni és meg büntetetni. Mert ſemmi
dolog oly röirekben nem lehet, az mely azon
napon meg nem nilatkoztattának.

Niluán való dolog penig ez, hog ſok gyil-
koſſágok, lopáſok, pazáznaſágok, és egyéb
rőténetes iſonyu halálos bűnök czüda me-
ſterſégesen el titkoltainak, és ſok ſele pretextus-
ſokkal fedéztetnek bé ez világon, és meg
nem büntetnek : Az mi Iſtenünk penig
boſſuálló Iſten, az gonozt gyűlöli, és az bünt
az emberekben meg bünteti. Adámnak pá-
radiczomban tött bűneiért az Wt Iſten az
embereket hatodfél ezer éztendőkiől foguán
verte és büntette, és meg ez mai naponis ſok

2. Tim. 3.
vers 5.

Lucz 1.
vers 17.

örszágokat, tartományokat, városokat, falvakat, és familiákat veriten vér, és keménnyen östöröz. Gondolodé tehát, hogy ez atközött világnak az ő mindennapi listentelensége és rőttenetes bűneit büntelen hadná? Ez semmiképpen nem lehet.

Gondoljátok meg kérlek: Hogy ha az mindenható Wt listen, az ő öröcké való egygyetlen egy és heremes bent fának nem keduezet, hanem (reia vetuen, mint igaz közben járóra, minden bűneinket) az ő véghe-tellen és meg eméztő langiának haragiát ő reia egybör s mind kü őntöte: Kedueznie tehát az bűnnek fogainak, és nem büntetnie meg azokat, az kik az Wt listen megvetik, az ő Anyakentegyházát czuffolyák, és az fejedelmekre való bosszúságokra magokat mindenféle bűnnel meg ferteztetik, és amaz vndokfájas Sodomitafágot és mindé fertelmes paráznafágot örömeit introduci-nának? Annak okáért így szól az Iehoua: Isten: Imé én östört hozok reiaiók, melyből kü nem mehemek. Es ismet: Meg esküi az WR az ő feniségére, hogy imé napok kövülköznek reiaiók, mellyeken el visén tüteket az ellenség horgokkal, és az ü maradektokat mint az haláznak halásó horgáual. Es más Prophétánál: Nem keduez az én bömem,

Jerem. 11.

9. 11.

Amo. 4.

Neh. 2.

Ezech. 7.

Neh. 3. 9

sem meg nem bánlak, ha
id berint, és a te vi
ad lez ek, és meg tudod h
WR. annak okáért kövül
örök é z, a holot minden b
temek Ackor tellyesedik
mond sa: Es kü menuen
nak h testeket, az kik én
nek. I eri az ő fergők meg
tűzők eg nem aluóik, és
löt gy azaróslak léznek.
Moi dhana valaki: So
nak az t ez világon bűn
vagyot, Az Wt listen gya
az bűn zést, és nem mind
nency örgessél és meny v
torfag k maradnak el b
vallyo miéri? Oly erőte
az Wt listen, auagy meg kö
zei: Nem, semmiképpen
Augus tus mondgya, Mult
mini, ut turum iudicium com
gokat h illazt az viólsó na
közenc iútlenek igazsága
tűlők. z testi bűnietésnek
Wt listen protektál, és ez An
lya, h gy lésen más Elei
czak. lélek, hanem az test
kaiua egyetemben az bűn

sem

sem meg nem bánlak, hanem fizetek néked
az te válad érint, és a te vállatóságid te rai-
ad leznek, és meg tudod hogy én vagyok az
WR. Annak okáért következik, hogy léssen
örök élet, a holot minden bűnek meg büntet-
tetnek. Akkor rellcsedik bé az élő Istennek
mondása: Es kü menuén meg lártiák azok-
nak holt testeket, az kik én ellenem vékez-
nek. Mert az ő fergők meg nem hal, és az ő
tűzők meg nem aluszik, és minden emberek
lőt gyalázatosak léznek.

Mondhata valaki: Sok bűnek marad-
nak azért ez világon büntetlen. Resp. Vgy
vagyon, Az Wt Isten gyakorta el halaztá
az büntetést, és nem mindiárást büntet meg
nyenydörgéssel és menyvő köveccel, sok la-
torfogok maradnak el büntetés nélkül. De
vallyon miért? Oly erőtlenné lőtte immáron
az Wt Isten, auagy meg kötözötték az ő ke-
zei? Nem, semmiképpen, hanem az mint
Augustinus mondgya, *Multa seruat ultimo exa-*
mini, ut futurum iudicium commendetur, Sok dol-
gokat hallázt az vtolsó napra, hóg az követ-
közendő iriletnék igazsága annál inkább meg
tesék. Ez testi büntetésnek hálogatásával az
Wt Isten protestál, és ez Articulus confirmál
tya, hogy léssen más Elei. Mert akkor nem
csak az lélek, hanem az testis minden tagozz
kaival egyetemben az büntetésben léssen.

Esaiæ 66.

724.

In Epist.
la 14. ad
Macedo-
niam.

Epiphaz

Contra
Harefin
64- folio
260-

63.

Az Örök Eletről

Epiphanius erről imigy argumentál: Hogy ha csak az Léleke vadoltnék az embernek, az Istennek ítélő Éeki elől, tehát imez exceptio ual élne, és azt mondaná: Oh én Wram, Nám én soha nem hazuttam, nem lopram, nem résegeskedtem, nem paráználkodtam, embert nem öltem, és senkit meg nem foytottam, hanem az Test czelekedte ezeket az ő tagiaival. Ez ellen: Hogy ha csak az Test büntetődne, azis imigy mentene magát: Az Lélek vit engemet rea. Mert az Vdórol fogua, hog az Lélek az Testből kü menti, senkit meg nem fertettem, senkinek nem vétettem, &c. Minel peniglen hogy mind az Test, mind az Lélek együtt vétkezzenek, az Istennek sereny és kemény Igazsága azt kiűánja, hogy más élet követhetőzzék, melyben mind az kettő meg büntetessék.

II. II.
A Dei sa-
pientia &
omni po-
tentia.

Negyedször. Ezi kiűánnya az Istennek és rőcké való mindenhatósága, és meg monda hatatlan bölcsesége. Az Seregeknek Wra az Embert azért tereintette vala, hogy ő véle egygyüt élne és mind öröcké vralkodná, a mint meg vagyon írva: Az Isten az embert az örök életre tereintette. Az Ördög pedig meg irigylé az emberi nemzetnek ez ő bódoglasgát, meg czalá az embert, minden aiandós kaitól meg fozta, meg sebesíté, és az halálba cye. Hog ha penig az jó és irgalmas Isten az

ördög

Második Prédica

ördögnek a nokfogos hűtő
ber nemz nek veszedelme
nem gond oluán, az ő meg
rök eleire teremtetet nóm
gggel az irdögnek hatalm
ban s'az olának gyomráb
és az ő fe ges és halhat
aldalmat és gyálázattára
az mine thanasius mondgy
mcuria m appareret imbe
ponitas, El ele gondúfelele
zenek m az liennek er
nem min io volia. Vgy tet
Wr lsten neg erőlenüt vol
or, meg ólt és meg roihat
delemből és az halálból m
narna. őt meg az kárho
aluán ő ünének és az mo
ert az I nnek tanácza és
örök el ról mi vgyan sen
meg sen mehetet be az em
rök élet e:
Hog penig ilyen ördö
nak és zuffolásoknak he
nem az Istennek bölcsesége
sága a mennyei Angyalok
től er feles világon meg i
gazu tülék, el vagyon vég
ólfo nének napján egy

E

gy argumentál: Hogy
doltnak az embernek
előt, tehát imez csepe
ndaná: Oh én Wm
azutram, nem lopna
nem paráználkodna
: senkit meg nem fo
st czelekedie ezeket
Hogy ha csak az T
migy mentene mag
het rea. Mert az v
az Testből kü men
n, senkinek nem ve
glen hogy mind az T
ut vétkezienek, az h
y igazsága az kiü
közzék, melyben m
ellék.
küánnyá az Istennek
atósága, és meg mo
Az Seregeknek W
ette vala, hogy ő véle
öcké vralkodná, am
Az Isten az embert az
e. Az ördög pedig m
emzetnek ez ő bódó
mbert, minden aia
eg sebesíté, és az hal
az jó és irgalmas Iste

ördögnek anoklágos hűtetesuel, és az em
beri nemzetnek veszedelmes meg foztásuál,
nem gondolván, az ő még ékeksüetet és az ő
rök életre teremtetet nömös állattiat, tellyes
leggel az ördögnek hatalmában és az halál
ban s'az földnek gyómrában vezűl hadná;
és az ő felesleges és halhatatlan dűczősege nek
bídalmára és gyalázattára háránlanék. Mert
az mint Athanasius mondgya: *Ex huiusmodi
incuria magis appareret imbecillitas Dei, quam
bonitas*, Esfele gondviselésenlegeből inkább te
tzenék meg az Istennek erődenlege, hogy
nem mint jó volna. Vgy tetzenék mint ha az
Wr Isten meg erődenült volna, és az meg foz
tot, meg holt és meg rohat embert az vesé
delemből és az halálból meg nem szabadít
harná. Sőt meg az kárhozot Lelkekis insul
taluán örülnének és azt mondanák: Nő, az
ert az Istennek tanácztát és propositumiát az
örök életről mi vgyan semmiué töitük, és
meg sem mehetet bé az emberi nemzet az ő
rök életbe.

Hogy pedig ilyen ördögi Sarcasmusok
nak és czuffolásoknak helye ne legyen, ha
nem az Istennek bölcsesége és mindenható
sága az mennyei Angyaloktól és az emberek
tól ez feles világon meg ismertessék és ma
gaztaltassék, el vgyon végezue, hogy az v
ólso ítéletnek napján egy bompillantásban

E

min

De huma
nitate ver
bi, ejusq;
corporali
aduentu.

Esaiz 9.

#7.

Esaiz 66.

#14

V.

Ab homi-
nis ad i-
maginem
Dei crea-
tione.

Gen. 1

#26.

Sap. 2.

#21.

Præroga-
tina una-
gini Dei

1.

minden embereket simul & semel. fel támasz-
son, az válastottakat meg dűczőicze, és öke-
magához vegye az meg mondhatatlá öröm-
be és dűczőségbe, hogy ott ő véle ellyenek és
mind öröcké vralkodgyanak. Es ezt czele-
keell az Seregeknek Wranak buzgo herelme-
Es ismet azt mondgya az WR: Meg járta-
tok és örül az tū sűuerek, és az tū teremte-
mint az fű meg virágoznak, és meg ismer-
tik az Wranak keze az ő szolgálhoz, és hara-
gja az ő ellenfégi ellen.

Ezt az erős és gyönyörűféges vígassággal
meg rakodot Argumentumot az tū sűuerek-
ben forgalmazotán ponderályátok, és elmé-
tökbe kapczollyátok, ő tū világosságnak fia-
Men az embernek sűue igen könnyen meg-
háborodhatik magában, és kétségbe eshetik.
Azért meg kel azt erősiteni és confirmálni.

Elődször. Az Isten az Embert az maga-
képére teremtette, az mint meg vagyon írva
Teremczünk Embert az mi abrázatunkra és
az mi hasonlatosságunkra. Es más helyen is
Az Isten teremté az Embert halhatatlan-
gra, és ötet az ő tulajdon hasonlatosságának
abrázatjára teremtette.

Az Istennek képének pedig, *docendi causa*,
nagy kinálképpen való fő prerogatiuum-
a, a költőága vagyon.

Először. Az Wran Isten az Emberrel közle az

ő böl

ő belczefé-
dőkő bika
elméieber
ségének bi
az ő terer
ter állat
neknek e
an állat
es minde
adgya v
nek taná
den állat
zákot.

Másod-
or. Az WR Isten
gazságon
oltos vala, hog az
z és ő parancz
dó vala, az lelkő
Benfeggel, az
ek heretetihez, va
gondol-
ockal, az Isten r
ala, m
nden kedue és gy
enne v
és tellyességelen
nek ked
lako helye és be
Harm-
dör. Az Wran Isten
den terer
ter állati felő Vn
elte és v
vaztorta vala, Me
Drozlár-
rok és Meduek kö
em és v
egés nélkül iart,
et állat
ő előtte, mint V
meg al-
zak vala.

simul & semel. fel táma-
meg dűczőicze, és ö
meg mondhatatlá ő
gy ott ő véle élyenek
dgyanak. Es ezt czele
Vrának buzgo beret
ya az WR: Meg h
uetek, és az tū te
oznak, és meg isme
ő solgaihoz, és ha

nyörűfeges vigal
entumot az tū b
onderállatok, és el
ő tū világosságnak
ue igen könnyen m
an, és kétségbe es
ssíteni és confirmál
en az Embert az ma
mint meg vagyon i
az mi abrázaturka
nkra. Es más helyen
Embert halharatani
don hasonlatosságn

ek pedig, docendi ca
való fő prerogatiu
n az Emberrel közli

ő bölcseségének czudálatos és világosan tūn-
döklő birkázó radiusát. Mert az embernek
elmeiében tündöklő az Istennek kegyelmese-
ségének tēp főuedneke, vgy hogy az ember
az ő teremő Wrát, és ennek minden terem-
tet állati meg ismeri vala. Adám minden fű-
űeknek ereiket virtusokat, és minden okta-
an állatoknak tulajdonosságokat tudgya vala,
és minden Eghí Czillagokat ismer vala: sőt
tudgya vala *Consilium Creatoris*, az Teremő-
nek tanácsát, miért teremtet volna Isten min-
den állatoczkákat.

Másodszor. Az WR Isten az emberbe oly
igazságot öltet vala, hog az ő bűne és elmeie
az Istenhöz és az ő paranczolatúához hason-
ló és illendő vala, az lelke tellyes vala igaz-
sággal és szentséggel, az bűne geriedez vala
az Istennek szeretetihöz, rakua sok jó és szent
gondolatokkal, az Istent tellyes sűből szereti
vala, minden kedue és gyönyörűsege csak ő
benne vala, és tellyeslegesen csak az élő Isten-
nek kedues lako helye és szent Tēploma vala.

Harmadszor. Az WR Isten az Embert min-
den teremtet állati felő Vrrá és Királlyá szent-
telte és válastotta vala, Mert akkor Adám az
Orozlányok és Meduek között minden fele-
lem és rötregés nélkül járt, és minden terem-
tet állatok ő előtt, mint Vrok előt, magokat
meg alázzák vala.

4.

Negyedik Prærogatiuumia és méltósága az Istennek képének; mellyel az Ember meg ékecsitett vala, ez: Mint hogy az Isten soha meg nem betegszik, se meg nem erőtlenedik, hanem áll és vralkodik mind örökké meg mondhatatlan nagy örömben, dúczóseggben és bódogságban: Így teremtet vala az Embert, hogy soha ne volt volna beteg és erőtlenség, hanem mindenkör erős, gyors, egészséges és jó kedvű: Mi nem tudnunk volna semmit, se az ártalmás főieny, közüeny, colica, auagy egyéb fele betegségek felől, semminek mű kerezt és nyaualya nem háborgatta volna, se az Ecclesiát, se az Oeconomiát; Hanem az Ember az Parádiczomban nagy örömmel el végezűen az ő el rendelt életet, az Istentől az örök bódogságban minden győzelem, kén, és halál nélkül el raggaitatoit és által plántáltatott volna. Ezt az nagy méltóságot Ádám és Eua nem csak az magok részére, hanem az egész emberi nemzeteire is vették vala. Meri hogy ha abban az tökéletességben meg maradtanak volna, táhát mind ilyen eses, bölcz, bent, és mindenkör egészséges fiakat és gyermekeket nemzettettek volna.

Ezt az Istennek képét az irigy és gonozság börtözö ördög az emberben igé meg rontotta, és ötet átkozot edénnyé és az maga áll orzán

iaut

ottra és változótta az Ember az méltóságból meg nem Homo po reformar tütthau kaért a mes ben és állat nek czu Decretum nemze elentente n. Vala i azért immára eméfer meg ismeri, meg fira tia, Istenéhez telus Chr stusban hűsik, tia, az r igazán, mindoztati, és az S. Léleknékesteti, ki az emberi meg vy tia, és az Istenek eptit, z mint S. Pál m mindny ian fel fedet orkörben quán az Wrnak azon al rázatra el váltoból dúc öségbe, vgy minöl. Ez embernek el káfá az támadáskor el Min ezekből azért

E

atiummia és méltos
 mellyel az Ember m
 int hogy az Isten
 meg nem erőtlene
 dik mind öröcke me
 örömben, dúczófeg
 teremetei vala az E
 völt volna beteg és er
 kor erős, gyors, eg
 em tudniunk volna
 ueny, kőzüeny, col
 gfegek felől, semm
 a, nem háborgata v
 az Oeconómiát; H
 aradicsomban nag
 az ő el rendelt élet
 gységben minden g
 nélkül el raggaitat
 á. Ezi az nagy mel
 m csak az magok r
 emberi nemzeteire
 ha abban az időke
 aradtának volna, tá
 cz, bent, és minden
 rmekeket nemzette

láu fordította és változtatta. Ebből ez nya
 ualából az Ember az maga ereiből magát
 meg nem menthette, a mint Beda mondgya:
 Homo potuit Imaginem Dei deformare, sed non
 reformare. Az Ember az Istennek képét meg
 rúthatta, de meg nem iobbithatta. Ennek
 okáért az mindenható W Isten az ő szerel
 mes fiát, vgy mint az maga öröcké való
 és állat serint való képét, el küldé, ki az Isten
 nek czudállatos, mennyei, tiukos és el rőit
 Decretumát, tanácsát és végezését, az embes
 ri nemzethek váltása felől, minekünk meg
 jelentette, proclamáltatta, és mostis hirdete
 ri. Valaki azért immáran az maga romlo
 terméket meg ismeri, lelki sebeit (bűneit)
 meg sirattia, Istenéhez tellyes fűuel tér, az Ies
 sus Christusbán hűsík, és életet meg iobbít
 tia, az meg igazúl, minden bűneitől meg ol
 doztatik, és az S. Léleknek aiandékául meg
 ékesítetik, ki az embert ismeg reformálja és
 meg vyettia, és az Istenek képét ő benne meg
 eppitü, az mint S. Pál mondgya: Mi pedig
 mindnyáian fel fedet orzáual mint egy t
 körben láuán az W rnak dúczófegét, vgyan
 azon abrázatra el változtatunk, dúczófeg
 ből dúczófegbe, vgy mint az W rnak Lelke
 től. Ez az embernek el kezdetteret meg vyu
 lása az fel támadáskor el végeződik.

Beda
 Ephes. 4.

2. Corint.
 3. vers 18.

Mind ezekből azért ezt concludállyuk:

Az Wrlsten az embert az maga abrázatiá-
ra teremtetie. Az Isten pedig áll és vrlakodik
mind örökké. Követkőzik azért hog az Ister
felő és meg igazult kereztien embernekis ő
rökké kel élni.

VI

A legis di-
vina pro-
mulgatio-
ne de de-
claratio-
ne.

Hatodszor. Az Isten bé őltotta az Törüen-
t az embereknek fűűőbe, és azt ő nekik gya-
korla meg magyarázia, hogy azt az ember
meg tartaná és bé töltené. Ninczen peniglen
ezvilágon oly ember, ki ariától és anyától fű-
leitetet, az ki igazán dűczekedhetnék azzal,
hogy az Istennek törüenyét ő tellyességen
minden fogyarkozás nélkül bé töltoe völe-
na. Mert az S. Lélek az egész emberi nemzet-
et egy czomóba foglallya, és ezt mondgya:
Omnes abominabiles facti sunt, Mindnyáian el-
hailottanak és egyenlőképpē meg veztenek.

Psal. 53.
78.

Az segény emberi nemzet nem csak meg-
foztatot az gonoz lélektől, hanem *in omnibus*
potentiis mind testi mind lelki ereiben rőtes-
netesképpen meg sebesívetet. Az ő elmei-
ben el alut az Istennek bölczeségének iűndő-
klő sűnyessége, és semmi egyéb nincz benne
az nagy vaklagnál és főtétlagnél. Az emberi
akarát és fű az ő teremő Istenétől el hailot, és
semmi kedue nincz az Istenes élethöz, és az-
ért kiált az Szent Irás: *Latantur in malitia sua,*
exultant in peruerso ac malo suo opere, Örűlnek
az ő gonozságokban, és örűvendeznek az ő

Plouer. 2.
714.

heában

heában v
ben. Es
gra: Cz
minder
kel vala
karná,
miticu
rodalm
gőzett
Az Em
lebel m
nek par
tal bé n
Es iő
tusban
világos
tekel l
te fel s
arról a
sűlette
nem rő
Angya
bűnek
Ani
nek az
az Ister
uán az
ton eff
bűnel
lőfágokbā és a
eremias panafo
lárd az ember
dolgoknak felb
az Isteni, és imē
ogy Isten se völn
ember, hogy az
alát vagy on, és
és fűlán tartatn
er az őrdőgnak
annira meg rő
nczolanár az ő
tellyesséhet.
Ehet az meg ker
meg igazitauak,
tatuk, meg vyl
uē, ő általa mir
skenteinek: Meg
Szent Irás, hogy
r fűűekis ez vl
rőleletelek, nem o
ok, hanem mag
yűkeret és az em
ak okáért mind
nagok bűnokről
nek iűlő fűki elő
mondgyák: Mo
mocsens, Az bűn
n. Es S. János: H

rt az maga abrázatu
penig ell és vralko
őzik azért hog az Iste
ereztien embernekis

n bé oltotta az Törv
be, és azt ő nekik gy
tia, hogy azt az emb
ené. Ninczen penig
ki ariától és anyától
dűczekedhetnék az
ruényét ő tellyelleg
nélkül bé töltőve vo

az egész emberi nem
allya, és ezt mondg
ti sunt, Mindnyájan
sképpē meg vezien
nemzet nem csak m
ektől, hanem in omni
ind lelki ereiben rō
beszűretet. Az ő elme
bölcselőségének rōn
ami egyéb nincz be
főrelőgnél. Az emb
tő Istenétől el hállo
z Istenes elchőz, és
Etantur in malitia sua
malo suo opere; örül
a, és örüendeznek az
heába

heába valóságokbā és aralmas czelekedetekben. Es Ieremias panaszkodván azt mondgya: Csalárd az embernek bűne, és el fordul minden dolgoknak felőte. Szeretni és látni kel vala az Istent, és imé gyűlöli őtet, és azzakarná, hogy Isten se volna. Bányia az Adamiticus ember, hogy az felséges Istennek birodalma alatt vagyon, és az ő tagiaij meg nyűgöztek és fátán tartatnak. Summa heret. Az Ember az ördögnek az ő sok czapási és sebei mia annira meg rōmlot, hogy az Istennek paranczolataiár az ő belső engedelme általt bé nem tellyesheti.

Es iöllehet az meg kereszteltettek és a Chri stusban meg igazítottak, s az S. Lélektől meg világosítottak, meg vyúltattak és meg szentel tettek lévén, ő általa minden jó czelekedet re fel serkentetnek: Mégis bizonyfagot tēben arról az bent Irás, hogy még effele vyomman bűlletetet bűnekis ez világon ő magokban nem tőkilletések, nem oly tiszták mint a nagy Angyalok, hanem magokkal hordozzák az bűnek gyűkerét és az emberi gyarlóságokat.

Annak okáért minden Szentek vallást te nek az magok bűnökről, és panaszkodnak az Istennek ítélő bēki előtt, s magokat vádol uán azt mondgják: Moses, Innocens coram I on est innocens, Az bűntelen te előtted nem bűntelen. Es S. János: Ha mi azt mondgja:

Ierem. 17.
79.

Exod. 14.
ver. 7.
Ierem. 17.
ver. 8.
Ierem. 17.
ver. 8.

Rom. 7.
v. 12, 19, 20

In Soliloq.
Rom. 7.

7. fejelet, 12.
vers 6.

Aktor 15.
vers 11.

hogy ninczen bűnünk, magunkat czalljuk meg. *Augustinus: Non tantum diligo quantum deo, Az én főüem és lelkem nem annira bértegedet én Istenem, az mint kellene lenni. Be da azt mondgya S. Pálról: In vis Domini ambulabas, et tamen peccatum habebas. Az Wnak vtrában járz vala, és mégis bűn nélkül nem vóltál.*

Annak okáért ísmeg így concludállyuk: Valaki magát az Istennek kemény ítéő béki előt bűnősnak vádollya, és kéri bűneinek boczánatiát, az azzal vallást téhen, hogy ő az Istennek paranczolatjának bé töltésére elégtelen. De minden Szentek vádollyák magokat ez világon, és minden nap kéri az bűneinek boczánatiát. Annak okáért könteközök, hogy ez világi nyomorúlt életben az Istennek paranczolatjának bé töltésére elégtelenek vóltak, és az tökéletes engedelem nem vólt ő bennük, hanem vduózútek czak az Iesus Christushnak kegyelme által, mint az régi Szent Atiák, azt mondgya S. Péter.

Míuel penig hogy az Istennek Törvénye czak egy embertőlis (az egy Iesus Christustól) meg válua) tökéletes engedelemmel bé nem tellyesítetett, az Törvény penig nem proclamaáltatott és nem adattatott heában, Bizony dolog iahát, hogy lenni kel örök életnek, az melyben minden meg világosítatott kereze

tién

ien főü, kik az el kez
ben az i, igazságnak vün
őket m, g fésítetek, az
olác kö, ettek, és mint i
ursum, ietatis el végezt
annira, neg úizítatnak
ilegio, nmal szabadlá
arnak, hog az Istenne
arofol, nak tieltellenek,
tes és, igazságos igére
ream in, corda eorum, Az
belétek, Es cüteket oly e
az én, paranczolatimba
Het, szór. Hogy me
zonna, téhen, azt meg
triarc, ának czudállato
az Ist, nnek bent emb
mint, Adam, se meg
bel: Hanem az mind
letne, feiedelme, ő m
örök, életbe, mikoron
Mer, níkor Adámnak
kos, ainnak maradék
fele, ünben és Isten
az Ist, nnek Anyasent
it cz, folnák, Imé el
ő ke, ues igaz fogáit
arcl, á magához vité
I z penig nem ritko

nk, magunkat czall
tantum diligo quantu
elkem nem annira
mint kellene lenni
álról: In vis Domina
atum habebis. Az W
mégis bűn nélkül me

meg így concludálva
ennek kemény ítéő
ya, és kéri bűneinek b
vallást tősen, hogy ő
tiának bé róltetere de
entek vádollyák mag
nden nap kéri az b
nnak okáért könyököl
horult életben az Isten
ak bé róltetere elég
kellertes engedelem ne
em vduózultak czat
gyelme által, mint az
ondgya S. Péter.

y az Istennek Törvén
az egy Iesus Christu
s engedelemmel bé m
ény peng nem pro
arratol heában, Bizo
nni kel örök életnek
eg világosítatou ken

ien bűvek, kik az el kezdetet engedelmesség
ben az igazságnak vtn iártak, testőket és vé
rőket meg fésítették, az S. Léleknek igazga
lást követték, és mint igaz kerezién vitézek
ursum pietatis el végezték, az fellegetes Istenről
annira meg tisztítatnak, vyétatnak, és oly pri
ilegiommal szabadlással meg aiaandékoza
tatnak, hog az Istennek törvényehöz hason
latosoknak iteltessenek, az Istennek örüendes
tes és vigasságos ígérati szerint: Dabo legem
meam in corda eorum, Az én lelkemet adom tő
belétek. Es tüteket oly embereké tézlek, kik
az én paranczolatimban járatok.

Hetedször. Hogy mennyei és örök élet bi
zonnal leßen, azt meg biznniitia Henoch pa
triarchának czudállatos el ragadása. Mert ez
az Istennek sent embere, nem holt meg az
mint Adam, se meg nem ölteteter mint A
bel: Hanem az mindenható Isten, az örök és
letnek feiedelme, ő maga el ragadra ötet az
örök életbe, mikoron 365. eztendőös volna.
Mert mikor Adámnak halála vtn az gyila
kos Caínnak maradéki és poronij, minden
féle bűnben és Istentelenségben élnének, és
az Istennek Anyasentegyházat és igaz hűve
it czúffolnák, Imé el íoue az W Isten, és ez
ő kedues igaz solgáit az vén Henoch patri
archát magához viue.

Ez peng nem tiikon se róitek helyen lőt.

Ezech. 37.
vots 24

VII
transla
tione in
corum ad
miranda
Patriar
chæ He
noch.

Mert így az elragadás az Istennek Anyasent egyházának nem örömet és vigaszt, hanem kőserűséget és somoruságot hozot volna. Es kőserűséguen őtet nagy ohaitással így szírták volna: Ennek előre az Istenfelő igaz Ábel nagy bőnyen meg ölette, és immáran eztis az sent embert el vezettük: Vay ha immáran csak tudhatnók, hól, és miképpen hól meg, és houá lóu. Effle és ehöz hasonló somoru és kőserues sőkat befellettek volna egymás közöt. Hogy penig ezt el táuoztassa ő rólók, és minden Istenfelőknek sűuőkben nagy örömet sörözzen, az Isten niuán, sokaknak sőmők látára fel ragadgya őtet: Ielenruen azzal ezt, hogy az viólso Iéleinek napján el ió, és minden Istenfelő sűueket egy sör sinind magához véssen az menyei örömbé és bódogságba. O mely őruendetes és vigasztágos nap leszen az! O Wram Iesus Christus, hozd el immáran az áldot vduólseges napot, és az régutáról foguán kiuánt őruendetes és vigasztágos kedues órát. Ielencz és mutatd meg az te Isteni hatalmadat és dűczölsegedet, és győiciz őzue á te válaztot seregedet.

Nyólgyadyszor. Bizonyfágot tesszen erről az Wram Iesus Christusnak emberré léte, kén sent uedése, fel támadása, és menybe való menetele. Mert az menynek földnek teremő Istene csak magának tarthatta volna azt a meny-

Vota pro
aduentu
extremi
dici.

VIII
Ab Incar-
natione,
passione,
morte, re-
surrectione
et as-
censione
Christi

in örömet és dűczöl-
de, izi, hanem magá-
tel n Királj sűz Mariá-
az S. Lélek Istennek c-
tiz itot, az mi ember-
az az Isteni terméket-
az vián bizonyos v-
R mában az August-
ba, se Ierusalembe-
vá ában, hanem Bethl-
segg ben, az erős hideg-
lót in. Ott fekűt á béke-
de ne, az igaz híres-
Istu nagy sűgenyfebb-
cer ite, nemo fuit. Lál-
lág on sűgenybe az-
vót. Annak vtánna-
tri, az Magni Consilij-
cz sege, és az Nagy-
pi edicállani kezdet,
leledet, nem vala cza-
O lázatosságnak aláz-
na czudáia! Ide for-
rek nek fiañ, az tő sű-
mi den gondolatitok-
Ilius ille Dei qua ven-
Qui cum esset diues
De Ember meg g-
Et azt elmédben l-

nyei örömet és dúczóseget, de nem czelekedé azt, hanem magát meg alázuán, az seplőtelen Királynő szűz Mariának méhében, niellyen az S. Lélek Istennek creie és virtusa által megüzitot, az mi emberi testünket fel vőve, és azt az Isteni természettel ő meg eggyesíté. És az vñán bizonyos időben születetet, nem Romában az Augustusnak Czásári palotájában, se Ierusalembe az Sidók Királyának várában, hanem Bethlehemben nagy segénységben, az erős hideg Téli, az főtét istállóban. Ott fekűt a békességnek hatalmas fejedelme, az igaz híres neves menyeyi Augustus, nagy segénységben. *Pauperior Christo, cernite, nemo fuit.* Lássátok meg, hogy ez világon segényeb az Christusnál senki nem volt. Annak vñánna, mikor az *Sapientia Patris*, az *Magni Consilij Angelus*, az Atyának bölcsesége, és az Nagy Tanácznak Angyala, prædicállani kezdet, és nagy czudákat czelekedet, nem vala csak feietis houá haitani. O alázatosságnak alázatossága! O czudáknak czudáia! Ide fordiczátok, ő tő embernek fiañ, az tő búveiteket, hőmeiteket, és minden gondolatitokat.

Filius ille Dei qua venerit aspice forma,

Qui cum esset dives, pauper in orbe fuit.

O te Ember meg gondollyad,

Es azt elmédben forgassad,

Az élő

Ev. 16.

vers 2.

Luc. 2.

vers 35.

Luc. 2.

vers 7.

Matth. 8.

vers 20.

Az első Istennek Fiát
 Tekénycz meg az ő Formáit.
 Miképpen ő az Mennyegeből
 Hozzánk iőue nagy Fellegeből.
 Meri holot ő gazdag volna,
 Mennyei földet maga birna,
 Mi érőitünk seregnyesget
 Vön fel, és sok gyötrelmeket.

De miet lőt az düczősegek gazdag men-
 nyei Királya ily seregnyé? Meg felel S. Pál
 és ezt mondgya: Az Christus seregnyé lőt
 iő érőitetek, hog az ő seregnyése által iő meg
 gazdagülliatok. Ezen örűlyünk mi a S. A. m-
 brus Doctossal, és azt mondgyuk: *Paupertas*
Christi est meum Patrimonium, Az Christusnak
 seregnyése az én gazdag Atiai örökségem.
 Ez az öröcké vralkodó mennyei Király ma-
 gát meg fogattatja, meg ködözteti, meg ve-
 retteti, ostromoztatja, és az kereztára segez-
 teti. *Ecce pro Impio flagellatur PIETA S, Pro*
Stulto SAPIENTIA illuditur, Pro Mendace
VERITAS necatur. Imé az Istentelenért az
 Istenségg ostromoztatik, az Bolondért az Böl-
 czesség czuffoltatik, az Hazugért az Igazság
 meg öletteik, azt mondgya Augustinus. On-
 fűg az Menynek és földnek *Conservatora* me-
 zitelen és véresen az Egh és az föld közöt.
 Meg czuffollyák és neuetik őtet, és ő mi érőit-
 rünk esedezik, vgy mint mi fő Papunk, nag

2. Cor 8.
 vers 9.

In Lusam
 cap 3.

Augustin.
 de Temp.
 Serm. 114.

torok

torok for al kialtuan
 nem, miet hadtál el ch
 ket kü do zará. Istenn
 az Egh e az föld meg
 nak ő be világos seregny
 gyazba itözuen és az
 Az Teru alémbeli köb
 halotak ak koporsón n
 nek tell és kereksege
 mini há ota rerum natur
 ne. Ann ak vránha az n
 eltemet itik, harmad ha
 és együ marad negyü
 uantual. Meg alduán ök
 és láthat keppen, miko
 fel meg en az Mennye
 stennek düczőseges iob
 penig küldi az S. L
 ezek n uán fel állanak,
 callyák az Istennek Mag
 hatatla, halhatatlan, é
 lyása en való nagy czu
 It e az Kérdés: M
 való Atia Isten az ő ha
 get? s, Mi legyen az
 Christi ilyen nagy ny
 magá? Hogy ha örök
 a min az Sodomiták és
 balko tiak, mind heab

Matth 27
vers 46

torok boual kialtuán: En Istenem, En Iste-
nem, miért hadtál el engemet. Es az vrán lel-
ket kü Boczárá. Istennek ilyen nagy dolgán
az Egh és az föld meg remülének. Az Nap-
nak ő fep világos fényessége meg fõteredék,
gyázba öltözuen és az ő teremõiét siratván.
Az Ierusalembelei kősziklák repedeznek, az
halotaknak kóporsón meg nilnak, fõr a föld-
nek tellyes kereksege reng és rezket vala,
mint ha tota rerum natura el romlana és el dül-
ne. Annak vránha az meg fõsitetet Christus
el temetterik, harmad napon ismet fel támad,
és eggyüt marad negyuen napég az ő Tanít-
uánival. Meg álduán õket el bucúzúzik tõlök,
és láthatóképpen, mikoron ő reitá néznének,
fel megyen az Mennyegebe, és vlt az Atia I-
stennek dúcõseges iobiára. Pünkõsd napján
penig el küldi az S. Lelket az Apostolokra,
ezek nullán fel állanak, és mindenfelé prædi-
cállyák az Istennek Magnáliáit, és meg mód-
hatadlan, halhatadlan, és az terméseinek fol-
lyása ellen való nagy czudákai czelekeznek.

Itt ez az Kérdés: Miért vetette az õrõcke-
való Atia Isten az ő hára ez nehéz követsé-
get? Es, Mi legyen az oka, hogy az Iesus
Christus ilyen nagy nyomorúság alá vetette
magát? Hogy ha õrõk élet meg nem lenne,
a mini az Sodomiták és az Epicureusok kas-
balkodnak, mind heában czelekedte volna

ezeket

Actot. 2.
vers 5.

Ioan. 9.
vers 16.1. Epist. 4.
vers 9.Apocal. 1.
vers 5. 6.Sermon. 2.
de Pentecoste.

ezeke az Christus. De az meg fészteret Nazarethbeli WR Iesus Christus nem heában hól meg, hanem az mint az WR ő maga mondgya: Vgy feteré Isten ez világot, hog az ő eggyetlen egy fiát adná, hogy minden valaki hűsen ő benne, el ne vessen, hanem örök élete legyen. Es S. Iános: Ebből tetzet meg az Istennek hozzánk való feterme, hog amaz ő eggyetlen egy fülöt fiát el boczáta az Isten ez világra, hogy éllyünk ő általa. Es ísmet: Az Christus feteret minket, és meg most minket az mi bűneinkből, az ő vére által. Es tört minket Királyocká és Papocká az Istennek és az ő Atiának. Annak dűczőség és hatalom mind öröckön öröcké, Amen.

Ezt az Istennek nagy, meg mondhatatlan, ezelekedetűnckel meg kereshetetlen, könyörgésűnckel meg kérhetetlő, érdeműnckel meg vehetetlen fetermét és gratiáit commendállya és igen magasztalja amaz iámbor Atia Bernhard Doctor, és azt mondgya: *Pater ut Servum redimat, filio non parcat. Filius seipsum libentissime tradit. Spiritum sanctum uterq; mittit, & ipse Spiritus interpellat pro nobis gemitibus ineffabilibus.* Hogy az segény és az károhozatra vetetett ember, az bűnnek rab foglása, meg váltattassék, és az ördögnek torakából kű fakazzassék, az mindenható Isten az ő eggyetlen egy Fiának nem keduezet. Ez

zen

zenképen az Istennek való és mindenható fia nem kimilli, hanem Istennek örüenyét, az A meg győzi, az nekünk az ő fülöt. Lelket, az mi es esedezik mi nek ilyen nagy Isten embernek n nagyzalni, és a nedeseiért, és a hálakat adni z mondani: P RISTE iniuri um, quam peribum, Wram Iesus Ch emtetel, ez az en erőnem benu meg váltottál, és metted, te bent feléges hálát arról n diczirendő há mindnő zengeni. De az világ és háladada nagy öleruessen panahard: O duri & indurati quos non emollit tanta beatitudo ardor amoris, tam

az meg fešitetet Na-
 chriſtus nem héaban
 ini az WR ő maga
 Iſten ez világot, hog
 adná, hogy minden
 el ne veſſen, hanem
 Iános: Ebből tetze
 k való ſerelme, hog
 ſilő ſiár el boczáta
 ſyünk ő általa. És
 minket, és meg mo
 kból, az ő vére által
 ká és Papocká az
 Annak dűczőſégé
 őrdöcké, Amen.
 meg mondhatatlan
 eſhetetlen, könyör
 tē, érdeműnkel meg
 gratiáiár commendá
 a amaz iámbor Aſia
 et mondgya: Pater
 parci. Filius ſeiſum
 um ſanctum uterq; mi
 pellat pro nobis gemit
 az ſégény és az kár
 , az bűnnek rab ſő
 és az őrdögnek tot
 mindenható Iſten az
 nem kedűezet. E

zen

zenképpen az Iſtennek állat ſerint őrdöcké
 való és mindenható fia magát ſem ſánnya
 ſem nem kimilli, hanem el iő és bé tölti az I-
 ſtennek törvényét, az Aſiát meg engezteli, az
 őrdögöt meg győzi, az embert meg ſabadít
 ſia, és minkünk az ő ſent Aſiával eggyűt el
 küldi a S. Leiket, az minket meg ſenvel, meg
 erőſít, és eſedezik mi erőűnk.

Iſtennek ilyen nagy és czudállatos iő vől-
 tāt minden embernek méltán kellene diczir-
 ni és fel magasztalni, és az Iſtennek ſiának az
 ő kénſenuedſeieit, és az őrdök életnek meg
 nyereſeieit hálakat adni, és S. Ambrus Do-
 ſtorral ezt mondani: *Plus DOMINE IE-*
SV CHRISTE iniuriis tuis debeo, quod re-
demtus sum, quam operibus, quod creatus sum. O
 en édes Wramſtus Chriſtus, hogy te enge-
 met teremtetél, ez az te nagy iő völtod, Hog
 penig én erőűem ſenuedtél és meg holtál, en-
 gemet meg váltottál, és nekem az őrdök életet
 meg nyerted, te ſent ſeűſegednek mind őrdök-
 ké eléűſeges hálát arról nem adhatok.

Illyen, diczirendő háladaſoknak kellene
 mindenűt zengeni. De nagy az emberekben
 az vakſág és háladaſatlanſág, az mint ez ellen
 nagy köſerűſſen panaſolkodik az S. Bern-
 hard: *O duri et indurati et obdurate filie Ade,*
quos non emollit tanta benignitas, tanta flamma,
tantus ardor amoris, tam vehemens amator, qui

pro

Libr. 2. in
 Lucam ca-
 pit. 2.

Gratiarū
 actio pro
 redemptione
 ne neſci.

Sermo. 2.
 de penite-
 ſtice.

pro vilibus sarcinulis tam pretiosas merces expanda-
dit. O tő kemény és vakmerő atzel természetű
szűnek, miért hogy nem ismeritek meg, és
miért nem fogadgyátok örömmel és jó ked-
vel az tő szűneitekben az Atria Istennek az ő
nagy irgalmasságát, az Iesus Christusnak tőz-
zel langozó és birkázó herelmét, és az S. Le-
lek Istennek meg mondhatatlan jó voltát, &c.
De mit szölyünk sokat, az régi prophetia fe-
rint vagyon az dolog: Oly dolgot czeleke-
dem én az tő vődörökben, melyet ha bebesel-
nének, nem hűnnék azt.

Habac. 8.
vers. 9.

Christus dűczőség Királya,
Mindeneknek kegyes Wra.
Ki mi értünk bűnösök
Halált túrtel hűneidert.
Aiandekoz fenisegeddel
Engemet bent érdemeddel.
Az te kőserues halálod
Erősiczen engem kinod.
Mert tenéked én testemet
Aianlom bátran lelkemet.
Aiandekoz dűczőséggel
Az bódog örök élettel.
Melyre engem az te kinod
Segéczen bőrnýű halálod.
Kiért én hálaadással
Tartozzam magasztalással.

Tellyes

Te yeficz bé bent Ig-
kaltam te eskűvel
Itt ez nyomorult élet
Amot az nagy d-
Kile ned/ször. Hogy b-
let. mg bizonyituk az
czőség sine változása-
bor hegyén, a houa erro-
más v. ágról való leg f-
ezien. özüe. Ez világr-
Christus, és az ő áldot ber-
nag az eht hegyre, az Tl-
ga miell véuen az ő háron-
ent. fac bot és lanost. A-
az örök e való Atria Isten
z ket g fbb Prophetik
li lön Midon az Wr
tozné, tündökleni és
bent o zará mint a Nap.
é lön tint az hó, Moses
nak va az Istennek fia el-
tő és enyes ruhákban,
kőlsie, el annira hogy
tiánk zozik vala az hegy-
nagy üendetes és vigass-
ia: O mine, bonum est h-
bezzel io tu laknunk.
De miért hozza magá-
Isten, az világosságnak A-

Tellyesicz bé sent Igédet

Raitam te esküvéledet.

Itt ez nyomorult életben,

Amor az nagy dűczőségben. Amen.

Kilentgedször. Hogy bizonynyal léssen örök élet, meg bizonyittuk azt az Christufnak dűczőseges sine változafából, mely lőt az Thabor hegyén, a houa erről ez jelen való és az más világról való leg főb semélyek gyűlékeztenek özue. Ez világról el iő az Wr Iesus Christus, és az ő áldot sent emberiségében fel hág az sent hegyre, az Thabor hegyére, maga mellé véuen az ő három fő Apostolit, Pétert, Iacabot és Iánost. Az más világról el iő az öröcké való Atria Isten, és magával hozza az két leg főb Prophétákat, Moleszt és Illyest: Mi lön Midőn az Wr Iesus Christus imádkoznék, tündöklenni és sentleni kezde az ő sent orizáia mint a Nap, és az ő ruháia feiert: ré lön mint az hó, Moles penig és Illyés állanak vala az Istennek fia előt mennyei tündöklő és fényes ruhákban, dűczőségessen megékőlsitue, el annira hogy még S. Peteris nem kiúankozik vala az hegyről alá iőni, hanem nagy örüendetes és vigasságos búuel ezt kiáltia: O Domine, bonum est hic manere, O Wram bezzek iő itt laknunk.

De miért hozza magával az öröcké való Isten, az világosságnak Atria, az más világ-

IX.

A Glorificatione Christi in monte Thabor.

Matth. 17.

Vers 2. 3.

Matc 9.

Vers 2. 3.

4 5.

ról ez két Prophétákat? Nem Ióh volt volna (azt mondgya az *humana Sapientia*) hogy az Cherubim és Seraphin Angyalok, és az több Angyaloknak mennyei fényes és tündöklő seregi ióttének volna eleibe, és magokamint meg jelentették volna? &c. Itt légy vezteggel te emberi állat, vedd aiakadra vyadat, és ne győzőrd ne kínozd magadat effele heiban való gondolatokkal és kérdésekkel, az mint Chrysostomus mondgya: *An Deo constitutus es iudex?* Mint ha mondaná: Kicoda engedte meg azt te néked, hogy az Istennek titkait vizsgállyad és examinállyad? *Magnus tremat homo, quám curiosè inquirat.* Rőtegeten inkább az ember és félyen, hog nem mint az Istennek dolgait *curiosè* vizsgállya. Hog haackor egy néhány ezer Angyaloknak és Archangyaloknak fényes seregek jelent volna meg, igaz az, hogy ezis elég dűczősféges volt volna, de énnékein és te néked nem bintén ily vizsgállyagos és őriendetes volt volna.

Az félféges és mindenható WR Isten, az dűczősfégnék Aúa, őróm Iñepet bőrzót, nem csak az három Apostaloknak, hanem az közönséges Anyaszentegyháznak, és az más viágról elő hozza Mosest és Illyést, ezt akarván meg bizonyítani:

1. Hogy az Iesus Christus az Szűz Mariának fia legyen amaz igaz, régen meg ígért, és

In Epist.
ad Ro.
mon. Ho.
milia 16.
fol. 77.

Quas ob
causas Mo
ses & El-

tól foguán kiua
Illyés, az több Pro
tendűttenek.

2. Ezzel vigazral ben

az mi gyarlósfágu

r dispensálni. M

és Illyést, noha ő b

arlósfágu, ő magá

ette, hanem ő rai

ppen vgyan azo

n mindeneket most

agához folyamna

rálj palotáiba h

leg bizonyítia az

táknak ez ő dűcz

l lésen őrók élet,

nek lelke, hanem

dűczősféggel, őró

oronázatik és éke

léked; ő minden

őrócké való hála,

ninket meg erősi

tel, és bõmlátomást me

ünk in illa sancta

ent s ezudállatos vilá

enlenünk.

O Istennek áldot S

phétáknak ez ő őriende

és oluassátok, őró

Mert az mi most

fol.

Nem iob volt vö
humana Sapientia) ho
ohin Angyalok, és a
nyei fenyés és tünde
na eleibe, és magok
&c. Itt légy vezte
vefő atakdra vya
d magadat effe be
tal és kérdéseckel,
ondgyá: An Deo
na mondaná: Kic
éked, hogy az Iste
s examinállyad: Bu
riose inquirat. Röte
llyen, hog nem mi
ose visgallya. Hog
Angyaloknak és An
s feregek ielet völn
is elég dűczőféges vö
enéked nem bünö
es volt volna.
denható W R Isten, az
m Inepet bözöt, nem
aloknak, hanem az bo
háznak, és az más
t és Illyést, ezt akar

Tok űdötől foguán kiuantatot Melsías, kíról
Moses és Illyés, az tób Prophétákkal egyetem
ben, iöuendűtenek.

2. Ezzel vigaztal bennünket, hogy ő m
velünk az mi gyarlóságunk mia kegyelmess
sen akar dispensálni. Mert a miképpen hog
Mosest és Illyést, noha ő benne kis volt az em
beri gyarlóság, ő magától el nem űzte és el
nem vetette, hanem ő raitok meg könyörült:
Ezenképpen vgyan azon kegyelmességéuel
fogad mindeneket mostis, valakik az ő ir
galmaságához folyamnak, és őket az ő men
nyei Király palotáiba helyezti.

3. Meg bizonyítja az felseges W R Isten az
Prophétáknak ez ő dűczősegeckel, hogy bi
zonnyal léssen örök élet, holot nem csak az
embernek lelke, hanem az testeis, az örök é
lettel, dűczőséggel, örömmel és bódogsággal
meg koronáztatik és ékössítetik

Tenéked; ő mindenható örök W R Isten,
légyen öröcké való hála, diczeret és tiztefleg,
hogy minket meg erőssítetél, bizonyossá iöt
tél, és bõmlátomást meg mutatád; mit kell
minekünk in illa sancta & miranda luce, amaz
Szent és ezudállatos világosságban várunk
és reménlenünk.

O tő Istennek áldot Szentij, az kik az Pro
phétáknak ez ő örüenderes dűczősegeket hal
lyátok és oluálatok, örüllyetek és örüendez
zetek. Mert az mit mostanfággal az mi egy

as in con
spectum
A postolo
rum addu
cti.

Deut. 12.
vers 4.

Astor. 30.
Ver. 34.

X.

Abinma-
tra lue
tutis ex
hac vita
auocatio-
ne.

űgyű és halandó nyelűnckel szólunk és erő-
len hűűnckel reménlünk és várunk; az rá-
tunk amot *potenter* & *gloriosè*, hatalmasan és
dűczősegesen bé tellyesedik. Mert az Sere-
geknek Wra igaz Isten, és nem semely való-
gató. Annak okaért az miképpen Mósest és
ilylést meg dűczőitötte, ezenképpen minden
ő válaztói fiait, *simul* & *semel*, meg dűczőiti.

Tizedszór. Gondollyátok meg, menij fok
ház ezer gyermek fekszik az földnek gyom-
rában, az kik közzűl nemely egy óráig, ne-
mely egy napég, egy hétig, egy hóldnapég,
auagy egy egész ezteideig alig él? Sőt, mely
fok ezer ember rothar meg az koporsókban
és sírekben, az kik az tizenhatodik auagy az
húsdik ezteidőt el nem érik? Anno 1568
ő hóldnapban Brazlóban csak leányok az
pestisben két ezerezen temettek el, &c.

Az Isten penig az életnek Wra és szeretőle.
Miert ragadgya el tehát illy hírrelenséggel ez
világból az Ifuságot? az mely ez világnak
még sem gyönyörűségét és örömet nem érte.
Nemely gyermeknek jámbor, Istenfélő, gaz-
dag Ária vagyon, mégis vgyán nagy hírte-
lenléggel el kell ez világot háadni, és bintén
mint az küldtis gyermeknek kell meg halni.
Sőt, fok tanuló liak; vgy mint neműnemű
mennyei óltouányok és plántált gyűnőcz
termő fak, akik az ifuságban, tanulásban,
börgalmatosiak voltak, süleiöknek engedel-

mefek,

melk drága kép virt
és me ekölsituen, az
gyhá aban haznosan
na: Ezek mondom, n
vilag ol kú hiuatiának
amaz gonoz, lator, fő
tünny, röst, fátalan él
tásol hafatosok, pejes
Mely loggő az emher el
képpen penig az kőseru
nal nagyob faldalmok
ueitök. Az erdőkben
peryh és meg rothar
es kü itani, az Oltouán
helyb plántallyak és ne
ezi ir a:

Arida & infelix qua nun
Cadit, & steriles sua d
Parc ur vtilibus. LEX

RIA C

Az meg fárrat és gyűn
parik De az íó és haz
Et inkbe vegyük tal
gyen az oka annak, h
engel az halálnak, h
uek lendő Ifuság köz
ked s. Ennek penig o
Hogy ebből m
röst nees, viálatos, és
lág mra el merült a:

fínkel bölünk és erdő
 k és várunk; az ná
 lortofé, hatalmasan és
 edik. Mert az Sze
 és nem semely vába
 e miképpen Moselt
 ezenképpen mindo
 semel, meg dűczöi
 árok meg, menij
 k az földnek gyom
 mely egy óráig, na
 tig, egy holdnapig
 g alig élt? Sőt, me
 meg az koporókban
 zenhatodik áru az
 n érik? Anno 1568
 ban csak leányok az
 netettek el, &c.
 tnek Wra és heretöle
 illy hirtelenséggel ez
 az mely ez világnak
 et és örömet némi eret
 umbor, Istenfélő, gaz
 is vgyán nagy hirt
 agót nádni, és bimen
 knek kell meg halni
 gy mint nemünem
 a plántált gyümölcs
 fágban, tanulásban
 süleiöknek engedde
 melek

melek, drága szép virtusokba fel öltöztetvén,
 es meg ékösítetvén, az Istennek Anyasent-
 egyházában haznosan szolgálhatának vol-
 na: Ezek mondom, nagy hirtelenséggel ez
 világból kü hiuattatnak. Visszontag pedig,
 amaz gonoz, látor, főfogadatlan, henye ö-
 tünnya, róst, fájtalan életnek, korzások, kár-
 dások, hasartások, perjes patriæ, sokáig élnek
 Mely dolgő az ember el czodálkozik, kiutle-
 képpen pedig az kőserues búuü süleknek an-
 nál nagyob fájdalomok és somoruságok kö-
 uetkőzik. Az erdőkben az ágg meg bárrad-
 peryhűt és meg rothar fákat sokrak le vág-
 és kü irtani, az Oltouányokat pedig helybő-
 helybe plántálják és neuelik. Kiről az Poëta
 ezt írja:

*Arida & infelix quæ nunquam parturit arbor
 Ceditur, & steriles sua damnat inertia ramos:
 Parcitur vitilibus. LEX EST CONTRA-
 RIA COELO, &c.* az az:

Az meg fárrat és gyümölcsztelen fa le vágat-
 tatik: De az jó és haznos fel neuelterik.

Ebűnkbe vegyük tehát mi az okaít, Mi lé-
 gyen az oka annak, hogy az WR Isten meg-
 engedi az halálnak, hogy az virágzó és ne-
 uekedendő Ifuság közöt enniyre kegyetlen-
 kedik. Ennek pedig oka ez:

1. Hogy ebből mi meg lássuk az bűnek
 rőttenetes, viállatos, és ifonyu voltát. Ez vi-
 lág annira el merült az nagy gonozságban,

Cause p-
 ter quas
 matora
 norre la-
 uentus è
 nadro
 lo larur

1.
 Peccato-
 rum tor-
 pundo. &c

aduersus
ea irz di-
uina ma-
gisudo.

vgy hogy akar minemű rőtenetes bűnt cze-
lekedgyékis, mégis az maga bűnében győ-
nyörködik, őruendez, düczededik, és az I-
stennek kemény ítéleit extenuálja. Mely is-
gen rőtenetes és isonyu dolog legyen pedig
az bűn, azt főmünckel iól látiuk. Mert az es-
redendő bűn, és lelki vakfág, romlóság mia-
még az gyermetskéki: az betegség és az halál
alá vettenek.

Hogy ha valaki az te szép virágos aranyas
pohárodba auag kupádba mérget őntő vol-
na, mit czelekednél? El nem vennéd az ara-
nyas pohárt, hanem az mérget kő őntened,
az pohárt meg mosnád és el tennéd, és azt
mondanád, hog annak még az czerepis ió.
Az sent isten pedig másképpen procedál az
dologban. Mert az Embert sentfégben és te-
gazfágban teremte és kegyelemnek edene-
nyetű választoua vala: Miel pedig hogy az
ördög az ő mérget, tudni illik, a bűnt, az em-
berbe őntőte, annak okáért immáran meg-
foyt az halál és meg őlt minden embereket,
és még az kis gyermetskéknék sem keduez:
Melyből ebánkbe vehetiük, mely főnyen
gyűlöli az Wt Istent az bűnt.

2. Ez. Istének okáért vágyon, hogy az
Procrastinátorok és az poenitencia hallogató
emberek az ő előbbi bűnöknek sokot czele-
kedetiről meg rőtentessenek, és az Istenhöz
lérienek.

2.
a. pcca-
tis ad po-
nit. quam
re. catio

3. Iet az Wt Istent
gól meg ne czal-
tól s'ereinekfelegel-
nek.

4. Gyakorta ő mag-
paráznafogok-
kel, kegyelemfőgőkel, és
Mert az Istennek
Hasonlatoské-
hadgya az ő
ad mástól. Mert
őruenyének, és
kezet, harmadő-
és más serifu-
zetben elő hozau-
döntés élék. Ne-
hainak gyűkere-
gyűmőlczet.

on az mi közönfeges M-
gya: ulte splende fa-
maiora a libidine, aut alia
veznek el az ré-
fajtalásigok,

5. Ezzel az gyermek-
ő halál-
nek se edelme niluán va-
hogy vizonnyal lehen ő-
terlen dolog, hog az W-
embe csak ily rőuid v-
Anna okáért bizonyna

3. Siet az W^r Isten az Ihusággal, hogy az ördögtől meg ne czalattassanak, és az tésztelgessektől s'erczenekektől el ne hűtettessenek.

4. Gyakorta ő magok az kűlék okot adnak rea, paráznaflagokkal, téphetetlenségekkel, kegyetlenségekkel, és egyéb halálos bűnökkel. Mert az Istennek embere Syrach azt mondgya: Hasonlatosképpen az Assóniálatis mely el hadgya az ő férfiét, és az ki örökséget fogad mástól. Mert először nem engedte az Isten törvényének, és másodszor az ő férfi ellen vétkezett, harmadszor paráznaflaggal paráználkodott, és más férfiuól kűlt fiait. Ez az gyűléközletben elő hozatartik, és ennek gyermekin büntetés elik. Nem teriednek el effeleknek fiainak gyűkerek, és ezeknek ágai né teremnek gyűmölcszet. Es Philippus Melancthon az mi közönséges Mesterünk, azt mondgya: *Multa splēdida familie pereunt propter maiorum libidines, aut alia scelera.* Sok fő nemzetsegek veznek el az réghi eleinknek fertelmességek, fajtálásagok, és egyéb vétkek mia.

5. Ezzel az gyermetskéknék hirtelen való halálokkal és el ragadásockal, az örök életnek feiedelmé niluán való bizonyagot tesen hogy bizonynyal lesen örök élet. Mert lehetetlen dolog, hog az W^r Isten énnij sok ezer embert csak ily rövid vödöre teremtet volna. Annakokáért bizonynyal váriuk az örök élet.

3.
Insuper
diaboli &
seductio-
nis malo-
rum homi-
num cor-
ruptio.

* Sap 4.
y 10. 13.

4.
Parentum
vita sce-
lerata.
Syrach 13.
y 29. & 10.
quen.

Tom 3.
fol 732.

5.
Aeterna
ita cer-
to scētu-
a testifi-
catio.

2 Mach. 7
vers 23

XI.

A S. Pauli
& D. Ioan
nis testi-
monio.

2. Cor. 12.

¶ 4.

Galat. 1.

¶ 12.

Philip. 1.
¶ 23.

Rom. 14.
vers 9.

Apocal. 7
vers 9

tet, holot az élő Isten az Istenfő Átiáknak az ő engedelmes és főfogadó fiakat megad-
gya.

Tizenegyedyször. S. Pál az harmadik Egh-
ben léuen, az Wr Iesus Christustól tanulta az
Euangéliomot, és ott meg mődhatalan dol-
gokat hallot. Ez az örök életnek őruenderes
tekintete és nézése ötlet oly viggá, erőské és bá-
torfágossá tőtte, hogy semminemű kegyetlen
Tyrannusnak fenyegetésitől, se az tűzzel lan-
gozó ördögnek dühösségétől nem félt és nem
rőtteget, és feltében az fent Euangéliomnak
vallásától el nem szakat, főit nagy örömmel o-
haltatja az mennyei társaságot, ezt kiáltván:
Cupio dissolui & esse cum Christo: Kívánczozó
ez világból kő mőlnom, és az Christussal eg-
gyűt lennem. Item. Az halál énnékem nyere-
segem. Es: Ha élünk az WRnak élünk, Ha
meg halunk, az WRnak halunk meg. Azért
akar éllünk s'akar halunk, vgyan az WRé
vagyunk: Es S. Iános azt mondgya: Az v-
tán tekinték, és imé vala nagy sokaság, mel-
lyet senki meg nem számlalhatna, minden
nemzetisgből, ágazatból, népek és nyelvek
közzül, és állanak vala az fők előtt, és az Bá-
rány előtt, feiér ruhákban fel öltözve, és az ő
kezekben palma ágak, és kiáltnak vala nagy
főuval, monduán: Az vduósség az mi Iste-
nünkől vagyon, az ki az főkben vll, és az
Báránytól.

Mond

Mos dhatná azért val
nos fő öckel lárták, d
kel azt az mit soha nem
Wr Ist n az Egheket me
kemis llyen őruenderes
tatná, ahár én is hűhern
meris agy örömmel és
viselhe nem? Effele elle
vereke nek vala S. Ago
mond yák vala néki: C
quod no video. Azt el h
nem lá ok? Kire meg fel
gya: Si credideritis non
homo, iam tibi possem ost
non hor arer, vt crederes.
ná: O te nyomortult te
én ter ked az Angyal
tortit aeg mutathatná
tadlan örömet, dűczőség
meid eleibe adhatnám
hogy zokat el hűnnéd.
sem t nem hágy helyé
nem c tak az mit főmeit
s'kül őrzékenységuel m
uelet s kiczint kezd az
mike pen győzte meg
nak irályát, és miké
Mor rchianát, azért a n
stori ulok merő fabula
mike ppen állották és é

az Istenfelő Atiákna
ogadó fiaat megad

ál az harmadik Egh

Christustól tanulta az

meg módharatlan dol

ók élelnek örüender

oly víggá, erőfé és b

mmínemű kegyele

stíró, se az tűzzel la

gétől nem felt és ne

bent Euangéliom

sót nagy örömmel o

afágot, ezt kialuán

Christo: Kiváncok

és az Christussal eg

halál énnékem nyere

az WRnak élünk, Ha

ak halunk meg. Azén

yunk, vgyan az WR

azt mondgya: Az

la nagy sokaság, me

ámlalhatna, mind

ból, népek és nyel

az fők előt, és az B

an fel öltözve, és az

és kialtnak vala nag

vdúosság az mi Iste

i az főkben áll, és az

Monc

Mondhatná azért valaki: S. Pal és S. Iá-
nos főmőckel látták, de énnékem hűnnem
kel azt, az mit soha nem láttam? Hög ha az
WR Isten az Egheket meg vyétana, és énné-
kemis ilyen örüenderes spectaculumot mit-
tatná, tehát én is hűhetném, és az én kerezte-
metis nagy örömmel és engedelmesseggel el-
viselhetném? Effele ellenkédő Epicuræusok
vetekeenek vala S. Agostonnalis, kik imez-
mondgyák vala néki: *Quid me iubes credere,*
quod non video. Azt el hűdgyemé én, az mit
nem látok? Kire meg felel nekik, és ezt mőd-
gya: *Nisi credideritis non intelligetis.* Peruerse
homo, si iam tibi possem ostendere, quod videres,
non hortarer, ut crederes. Mint ha azt monda-
ná: Oh te nyomorúlt teremtet állat, hogy ha
én tenéked az Angyalokat és Istennek vála-
zottit meg mutathatnám, és az meg mondha-
talan örömet, dűczőseget és bódogfagos fő-
meid eleibe adhatnám, nem volna hűkség,
hogy azokat el hűnnéd. Hogy ha az ember
semmit nem hágy helyén, s' nem hűsen, ha-
nem csak az mit főmeiuel lát, és okofságául
s' külfő érzékenységeuel meg foghat, igen ke-
ueset és kiczint kezd az hűnni. Nem láttuk
míképpen győzte meg Nagy Sándor Perhá-
nak Királyát, és míképpen foglalta el az ő
Monarchiáiát, azért a mit felőle írnak az Hi-
storicusok merő fabula lésené? Nem láttuk
míképpen állották és égettek meg Ierusalem

Lib. 5. Hb
miliarum
Hom3. 32.

várofarat, miképpen metélték fel az Sidóknak
 hálokat, és miképpen mentek az árnyék fés-
 kekre, hogy (tiszteleggel bõlúan) magokat
 az éhség mia ember gonéual tõlténék, a mint
 Iosephus írja : Nem volna ez tehát igaz ?
 Sõt az te magad lelkedet nem látod , azért ez
 mia kételkednél, ha az Wt Isten tenéked lel-
 ket adot ?

Az S. Lőrincz martyr is nem látta az Wt
 Iesus Christust, mégis annira írreti és magaz
 allya õtet, hogy az õ kedueiért magat erőssen
 sütteti és égettet : Így noha miés az Isten fia-
 nak dúcözösgöket, és az Angyaloknak nagy
 örömöket, az mi testi és halandó bõmeinkkel
 még nem látuk ; azért vgya erős hűttel hűd-
 gyunk az Istennek fiauának , gondolkodván
 az Christusnak amaz mondasáról : Ha hű-
 sed, az Istennek dúcözösgét meg látod.

Tizenkettõdjzör. Hogy bizonyna I leßen ör-
 rök élet. Ezt az S. Martyroknak czudállatos
 és az kennek vdeién való lelki örömöket níl-
 uán és bõsegefen meg bizonyítja. Az eses-
 gazdag és nagy méltóságú emberek nem ve-
 tik magokat mód nélkül az halálnak vesedel-
 mébe. Voltanak penig az Martyrok között
 (iuuenes, viri, virgines & matrone) sok eses-
 gazdag, bõlcz, és nagy méltóságú emberek-
 kik nagy bátorsággal bõnedték el az nagy
 rőczenes kénokat, az kegyetlen Tyrannusok-
 kat meg czuffolták, és e világi bõmfény vez-

Ioan II
 p. 40.

XII.

A sancto-
 rum Mar-
 tyrum in-
 toleran-
 dis cruci-
 atibus &
 acerbita-
 te mortis,
 admiran-
 da letitia
 & alacri-
 tato.

to győ

to gyöny rüleges élet
 Senki enig az embe
 landó bû let örömmel m
 halálnak köferues vola
 nem gy zheti, és az M
 belsitud es örönök ne
 bõuökb n beoltatot vi
 hanem z terméket ellen
 tõl be õt etet örönnel
 eleinek eg köstolt leng
 öröcke. aló Isten az vé
 zepette igazalta és me
 phérana amaz monda
 nes tua iustificauerunt anim
 gaztalál örüedezienek
 eri mor agya Augustin
 culam b ato Laurentio di
 teged S. Lőrincznek ro
 Euseb is azt írja, hog
 Anya meggyháza mi
 pen vli öziennék, és az
 nek vék k há ontáfaual
 nek, a Pogányok köz
 gőzör bõmbözö, emb
 Elõör voltanak an
 berek kik vgyan gerie
 bõssu állának miaia, e
 lehetet volna, menydõ
 le állh menyvõ köuek
 Kerez tenekre : Igazna

teltek fel az Sídókna
mentek az árnyék be
gel fölúan) magoka
néval töltének, a min
olnae ez tehát igaz
nem látod, azért
W Isten tenéked le

is nem látta, az W
nira fíreit és magu
ueiert magát erőlt
ha miés az Isten fia
Angyaloknak nagy
halandó főméinek
gya erős hűtel hűd
nak, gondolkodván
mondásáról: Ha hű
egét meg látod.

y bizonytal leszen
yroknek czudállan
aló lelki örömök m
pizoniutia. Az ebes
gú emberek nem ve
az halálnak vébed
az Martyrok közzü
matrone) sok ebes
mélőfágu emberek
enediek el az nagy
gyeilen Tyrannus
világi főmőny vez

to győ

to gyönyörűsége életet semminek tanuak.

Senki pedig az emberek között az ő ha
landó sűűet örömmel meg nem töltheti, és az
halálnak kőserues voltát a maga ereiből meg
nem győzheti, és az Martyroknak animarum
celstudo és örömmök nem volt tetteit és az ő
sűűökben bé őltatot vélekedés és gondolat,
hanem az természet ellen való, és az S. Lélek
től bé őntetet örömmek híkráia, sőt az örök
életnek meg kőstolt sengie, mellyel őket az
örökté. való Isten az vér főpő Ebeknek kő
zepette vigasztalta és meg erősitette, az Pro
phétának amaz mondása berint: *Consolatio*
nes tua letificauerunt animam meam: Az te vi
gaztaltad őruédezteték az én lelkeimet. Az
eri mondgya Augustinus: *Tua dulcedo crati*
culam beato Laurentio dulcem fecit: Az te edes
sége S. Lőrincznek rostélyát edeséé tőtte.

Eusebius azt írta, hogy mikoron az Istenek
Anyaszentegyháza mind nőt rőnenetes kép
pen vldőzteték, és az vldőt az Kereztienek
nek vérek kő ontáfaul mulának és vezteget
nék, az Pogányok között Négy fele, egymás
közöt kő őmbőző, emberek tálkattanak:

Először voltak az amaz nagy haragú em
berek, kik vgyan geriedeznek vala az nagy
bőssűállásnak miatta, és seiokei tekeruén, ha
lehetet volna, menydörgéseket és villamással
le szálló menyvő kőueket hoztak volna az
Kereztienekre: Igaznak és méltó dolognak

itellik

Psalm. 2.
vers. 12.

In solilo
quis lib. 1.
cap. 1.

Quatuor
diferia
generatio
minim in
ser geres
durante
Eckle
persecu
tione.

P.
Grudelas

iteik vala, hogy őket *tanquam turbatores p
blica tranquillitatis*, mint párt-*vító* és támadá
indító embereket, meñel főrnyebben lehet
ne kénóznák, miért hogy nem maradnának
meg az régi és meg fokot Religio mellett, fő
vgyan Decretumot főrdőzuén róla kü kiáltat
ták, hogy az fent Martyrokat, mennél fő
nyeb és sockáig tartó kénockal lehetne, meg
kénóznák.

2.
Irrisio res.

Másodszor. Az pogány népek közör talál
tattanak Epicuræusok, az Bacchusnak fő
gaj, és az Kereztieni húmek czuffolój, kik
niluán mondgyák vala ezt: Oh tő Kereztie
nek, hezzeg bolond és esetekből kü bódult
emberek vadtok, hog tő az meg fészült Chri
stus kedueiért enni sok kénokat, égetéseket
és vldözéseket szenvedtek: Micsoda haznák
és iutalmát vesítetek ennek az meg fészült Isten
tekről? Nemde nem iob volnaé, hogy háza
tokat és örökségőket, pénzeteiket és kénceze
teket, feleségteket és magzatitokat, és egyet
méltóságokat, és e világi dűczőségőket meg
tartanátok?

3.
Contumacia.

Harmadszor. Vóltanak nemellyek, az ki
niluán protestáltak, hogy ok az ő Atiok
nak és Eleióknek Religióiokban élnek s'ha
nak, és a mint ő nekiek lótt dolgok, okis az
váriák magokra.

4.
Accepto
scandalo

Negyedszor. Sokan az pogány népek kö
zül, lánuán mely nagy czendeiben és engede
mese

elen tőr
okak, meg
ala: Hog
sus Chri
us az öröké
ma vagyő m
ig az embere
meg ráhat az ő
azokat villa
el, kik az ő E
da főlgálná il
ankoztanak n
ztieneknek po
ának az ok
át, miért cze
nek mindenha
bam az ő győ
let enni sok k
es vesedelemi
Czelekefi ezt
raiusoknak b
a, hogy ok az
bégyenitetesse
az nagy gyűlö
Anyabenteg
kü akariák in
törőlni, így ár
tűzzel és vássa
atán kénókn
ellen, és őket
őstörülk, hogy

et tanquam turbatores
nint párt-vtő és táma
neñel sörnyebben leb
hogy nem maradnán
sokot Religio mellett,
sörözüen róla kü kiált
ariyrokot, mennél be
kenockal lehetne, m

gány népek között
k, az Bacchusnak
húinek czuffolój,
ala ezt: Oh tő Kere
l és ešetekből kü böc
g tő az meg feshűlt Ch
sok kénokat, égefele
edtek: Miczoda haza
nnék az meg feshűlt l
iob volnae, hogy ház
t, pénzetekei és kén
s magzatitokat, és egy
ilági dúczölgeitöket m

tanak nemellyek, az k
k, hogy ök az ő An
ligioióokban élnek s h
iek lőtt dolgok, öks
an az pogány népek k
y czendesen és enged
me

mesen tőrnek el az Kereztienek az nagy kes
hokat, meg boiránkoziak, és ézt mondgyák
ala: Hogy ha az Nazarethbeli meg feshűlt
esus Christus az öröcké való Istennek igaz
ja, és hatalma vagyō mind az Angyalokon
mind penig az embereken, Miért nem öl
almazza meg tehát az ő igaz űolgait? Miért
nem őli meg azokat villamásokkal és meny
tő köueckel, kik az ő Ecclesiáit háborgat
ák? Kiczoda űolgálná ilyen Vrat?

Igy boiránkoztanak meg az Pogány né
pek az Kereztieneknek persecutióiókon. De
ni tudgyuk annak az okát és bizonyos fon
domentomát, miért czelekeši azt az meny
pek és földnek mindenható Királya, hogy ő
nam Hephzibam az ő gyönyörűsleges Ecclesiái
t és Iegyeset enni j sok kerezt, nyaualya. nyō
noruság, és vesedelem alatt tartia.

Először, Czelekeši ezt az Wt Istent, az ke
gyetlen Tyrannusoknak bosszúfogókra és gya
azattikokra, hogy ök az ő gonoz hāndekok
ban meg begyenitetuellenek, kik annitra fel
geriedtek az nagy gyűlölségben az Christus
ellen és az ő Anyaszentegyhāza ellen, hog azt
ellyesleggel kü akariák irani, és az földnek
inéről el törölni, így argumentaluran: No
a hozza, tűzzel és vāssal, és minden fele kü
gondolhatatlan kénőknek nemeiuel az Ke
eztienek ellen, és őket mind addig kénoz
tuk és gyűlöltük; hogy meg rōtennyenek,
és ez

peruerse
sapientes

Esala őzt
vers 4
Causa p
secutiōis
Ecclesiæ

Tyranni
corū con
siliorum
& conatu
um confu
sio & per
turbatio.

In explica
tione Psal
mi 91.

és ez után az meg feszült Christusról meg ne
emlékezzenek. És ezt publice proclamáltatá
tiák, az mint Beda bizonyítja: QVIS QVIS
CHRISTVM CONFITEBITVR, tam
diu torqueatur; donec Christus negetur: Valak
az Christust vallyá, mind addig kénosztalék,
míg azt ís meg meg tagadgya. Ezzel ez ke
gyetlen fényegzéssel és öldökléssel akarták az
Istent gyűlölközéni meg íezteni és rőtteni.
Mit művel peniglen ez ellen az ímeg fe
szült Christus, az menynek hatalmas Királya.
Minden ő tanácsokat, gődolatiokat és bán
dokiokat meg ségyeníti. Mint ha mondaná
Am bátor mindenű meg fuyátok az ú vé
res trombitáitokat, kegyetlédgyetek és dü
hősködgyetek, és minden kénoknak nemet
elmerőkben talállyátok és kü gondollyátok,
de azért még sem íeztitek meg az én sent né
pemet. Mert az ő fűnökbe öntöm spiritum
fortitudinis, az erősségnek lelkét: Ha az őrdög
őket meg rőtteni, az ellen az S. Lélek őke
meg vigasztallya, és olly őruenderes bátorfá
got főróz az ő fűnökben, hogy az kegyetlen
Tyrannusokat czuffoluán, a leg nagyob kén
nak közepette az WR Istennek halákat ad
nak, és az ő sent neuét nagy bátorfággal di
czirik és magasztallják. Az kegyetlen Tyrannu
sok az Kerezténeknek fámokat kössebbi
teni és meg vékonítani akariák, és ők ezen
közben meg fokafodnak és többülnek.

2. Tim. 1.
vel 7.

Erről

Erről az l... n fiának cz
ol, gondult... eferől, és a
őleges kü... nieféről, an
nanyr azt m... ndgya: N
perire os hon... is deuoti st
irare const... tiam & fid
V MERI... aduersus Bal
inam fecit l... qui. Quare
no cogitet, quod pericul
ed. considere... quod auxili
Nemi nehez... az WR Istenn
s aitos ke... ezién embe
ni, és az ki... feldie vallat
atoságot... s hollásra vá
az ki az Mo... yes negyedi
eam prop... eta ellen a S
Azért az... persecutiókna
ne gondol... ya, minemü
yit az őrd... g, hanem in
mű erő és... egységei add
am oztán... z DOMINA
NIMIC... DRVM TV
gyál az te... llensegidnek
naituk, m... képpen tellye
ia az ő fo... adafat, Port
lebunt, az... pokolnak kap
zödelme... az én Anya
az Propt... tianál: Bellabu
raualebit, quia ego tecu
berem te... Hadat táma

esült Christusról meg
 ez publicè proclamálta
 izoniua: QVISQVE
 CONFITEBITVR, et
 Christus negetur: Vala
 mind addig kéhoztal
 tagadgya. Ezzel ez
 és öldökléssel akarták
 meg létezni és róntu
 len ez ellen az meg
 nyek hatalmas Király
 gödlatiokat és fia
 i. Mint ha mondan
 meg fuyátok az t
 gyetlédgyetnek és
 den kénoknak nem
 ok és kü gondollyát
 itek meg az én b
 uókbe öntöm spirítu
 nek lelket: Ha az ördög
 ellen az S. Lélek öke
 olly örüenderes bátor
 ben, hogy az kegyet
 lúan, a leg nagyobb k
 Istennék halálkat ad
 et nagy bátorfaggal
 k. Az kegyetlen Tyr
 nek fámokat köllébb
 akarták, és ök ez
 nak és többülnek.

Erről

Erről az Isten fiának ezudaltatos tehen teze
 bl, gondviseléséről, és az ő vigasztalásának
 öseges kü öntéséről, amaz vén Cyprianus
 martyr azt mondgya: Non difficile est DEO,
 perire os hominis deuoti sibi, et confessori suo in
 irare constantiam et fiduciam loquendi, qui in
 VMERIS aduersus Balaam prophetam, etiam
 sinam fecit loqui. Quare in persecutionibus ne
 cogitet, quod periculum Diabolus importet,
 d. consideret, quod auxilium DEVS præstet:
 Nemi nehéz az Wt Istennek, az buzgólagos
 s aittatos kéreztien embernek báiat meg niti
 i, és az ki ő felőle vállalt tehen, annak alha
 tosfágot és hollásra való bátorfágot adni,
 z ki az Móyses negyedik könyueben az Bi
 eam propheta ellen a Szamari holloua törté.
 Azért az persecutióknak vdeien, senki azt
 e gondollya, minemü vésedelembe hoz és
 yt az ördög, hanem inkább lássa meg, mine
 mü erőt és segítségét add az ellen az Isten. Ez
 moztán az DOMINARE IN MEDIO
 NIMICORVM TVORVM: Vralkod
 gyál az te ellenségidnek közepetie. Itt niluán
 átiuk, miképpen tellyesiti be az élő Istennek
 la az ő fogadásat, Porta inferorum non præua
 ebunt, az pokolnak kapui nem véznek gyö
 zodelmet az én Anyaszentegyházamon. Es
 z Prophétánál: Bellabunt aduersum te, sed non
 praeualebunt, quia ego tecum sum, ait Dominus, ut
 liberem te. Hadai támaznak ellen d, de meg
 nem

De Exhortat. martyrii cap 10.

Numb 22 vers 28

Psal. 116 vers 2.

Matth. 16

In Epigr.

nem győznek, mert én veled vagyok, az
mondgya az WR, hogy meg szabadíczalak
tégedet. Mint ha azt mondaná az Wt Istene.
Az tűznek langiával firkázó ördög, és az ö
gyilkos vérszopó Eben, tégedet nagy erővel
meg ostromolnak, de semmiképpen nem ve
heinek te ráad győzödelmet. És amaz régh
Alia Prosser, magasztalván a Christusnak ke
gyelmességét és velünk való jó tétét, azt írta:
Sape quidem Dominus sic cuncta aduersa repellit.

Vt nullo attingi vulnere possit homo.

Sed mirabilior tunc est manus omnipotentis,

Illata afflictum cum mala non superant.

Laudetur custos, virtutem dans tolleranti,

Intima corrumpat ne furor exterior.

Touábba, az mennyei Királynak engedel
méből, ki mindenható Isten, az Istennek sent
és válastor hűvei ezertis vettetnek az öldözés
és háborúság alá, hog ebből meg tessék, hog
léssen más örök élet. Ott az Seregeknek Wt
Istene expostulálván az ő ellenségiuel, meg
bünteti őket, és az ő válastor hűveinek min
den nyomorúságokbā türt engedelmessege
ket, az igaz vallásban való állharatóságokat
és minden ő fenvedet kénokat, meg mond
hatatlan örömmel és dúczóssággal meg fizeti.

Homilia
ad popu
lum Anti
ochenum

*In terra certus, in celo coronam habebis. Ab ho
minibus puniris, sed a Deo honoraris,* azt mond
gya Chrysostomus: Ez földön harizoloz, az me
nvegben meg koronáztatol. Az emberek

veret

veretettel, d az Istenről
Tizenhar adszor. Az
mós, és czu lallatossá for
az Wt Istene nek, és mel
Kis világnak, az
Világ árny koztatik és
czed az en bert) Királyn
az ő töb emter állatin
által örüzt i és meg óta
lami men yei erős és
mindenna bőlegesen
és italocta, az Napot, l
és az feist k felő forgó
ber kedue ert taritia me
Istennnek e ő nómós ter
seregektől a földnek gy
terik, min ő öröckön a
loha fel n támadná,
volna az mber közör
ok közö De igen na
ömbfeg, nelynek min
adni. A nak okáért k
örök élet ek maid meg
Tizenn gedször. Ex
minden lenmondás n
ni Wt k Iesus Christ
öröcké a lo Királya, é
mint me g vagy on irua
nem léss en vége. Enne
az Wt k és Királyn

veretettel, de az Isteniöl meg böczületel.

Tizenharmadszor. Az Ember igen szép, nő-
mős, és czudálatossá formált teremtet állattia
az Wr Istennek, és méltán neueztetik *micro-*
cosmos Kis világnak, az melyben az nagyob
Világ árnyékoztatik és példázatik: Ezt (ér-
czed az embert) Királlyá tette az Wr Isten
az ő több teremtet állatin, az ő fent Angyali
által örűzteti és meg őltalmaztatia, mint va-
lami menynei erős és vitéz hadserok által,
mindennap bősegesen táplállyá szép ételeckel
és italokkal, az Napot, Hóldot, Czillagokat,
és az feűnk felőt forgó Egeket, csak az em-
ber kedueiert tartia meg. Hogy ha azért az
Istennek ez ő nőmős teremtet állattia, mely az
fergektől az földnek gyomrában meg emé-
zetik, mind öröckön az földben fekünne, és
soha fel nem támadná, semmi külömbfeg nem
vólna az ember közöt és egyéb teremtet álla-
tok közöt. De igen nagy ezek közöt az kü-
lömbfeg, melynek mind öröcke kel meg ma-
radni. Annak okáert követkőzik, hogy az
örök életnek maid meg kel lenni.

Tizennegyedszor. *Ex natura Correlatiuorum*
minden ellenmondás nélkül követkőzik. Az
ni Wrunk Iesus Christus, ő az mennyeknek
öröcke való Királya, és Wraknak Wra, az
nint meg vagon írui: Es az ő Országának
nem lésen vége. Ennek okáert azokis, a kik
ez Wrnak és Királynak fentfegben és igaz-

XIII.

Ab homi-
nis admi-
randa cre-
atione

XIIII

A regni
Christi g-
permutate.
Esaia 9.
vers 6. 7.
Apoc. 10
vers 16.
Luca 1.
vers 33.

Apos. 22.
vers 8

ságban foglaltanak, ő vele egyetemben örök
ké élnek és vrlakodnak. Azért mondgya az
Írás: Es vrlakodnak mind öröckön öröcké.

Touábbá. Az mi Iduőzítők fele az egész
Anyaszentegyháznak. Ez Fő pedig az örök
dűczőségbe ment bé. Ennek okáért követke-
zik, hogy Istennek minden válastot hűuen,
az kik az Iesus Christusban bé áltattanak, az
örök életbe és az megmondhatatlan örüen-
detes dűczőségbe mennek bé.

XV.

A Marty-
rio Sancto-
rum, ver-
bi diuini
& Sacra-
mentorū
admini-
stratione
ac reliquis
pietatis
exercitiis
1. Cor. 15
vers 19
2. Reg. 9.
vers 4
Philip. 1.
vers 2.

Tizenötödyször. O mely szegény és nyomor-
dott emberek volnánk mi, hogy ha, á mint
S. Pál mondgya, csak ez világon veretük
volna reménységünk az Wt Iesus Christus-
ba: Miért kénőztatták, verítették, égettették
és ölettették volna magokat az S. Propheták,
Apostolok és Martyrok? Miért könyörög S.
Illyés: O én Wram, vedd el az én lelkemet?
Miért mondgya S. Pál: *Mors lucrum est me-
um*? Az halál én nyereségem? Minek kelte-
hát az Biblia? Mire prædicáltatik az Evan-
géliom? Miért keresztelkedünk meg? Miért
tárulunk az szentséges Sacramentomhoz, ma-
gunkhoz véuen az Wt Iesus Christusnak la-
gaz testét és igaz véréit? Miért temettettük el
az mi szerelmes atyáinkfiat, Bátiainkat, öczé-
inket, Nénéinket és húgainkat ily szép rítze-
ségeken, miért énekelünk és imádkozunk?
Ezek mind ieleij az mi Professiónknak, hog-
erőssen hűsűk és vallyuk az örök életet.

Ezeket

Ezeket z vigasság-
ból egyb sedegiet
fondome nomokat, n
ber iól m g tanítlya,
tosan kő yörögion: l
zonfag- telt, és peczél
sűuem b n. Es hogy h
dög, au gy az Epicur
rege öte ostromlani ke
rást raga kodgyék és tá
stan elő fmlált Argum
damentio mokhoz, ezt
phanus: Tace tu Ba
compefca: Halgasteha
lonnak S Sodomának
némfily, is ne csinály
Ez Articulus, CR
TERNAM, immár
málatro, Ebben vag
minden kedue, viga
nyörűse, Ebben ele
qui men aces facies Pro
Istenne nagy Proph
ázt mo dgya Bernhar
gemet lha meg nem
follyá a t, az mi az ő
Meny s az föld el má
nem mlik.
O m elő Istennek fi
lem az mindenható

vele egyetemben örök.
Azért mondgya az
ind örökön örökö.
üözitök feie az egész
Ez Fő pedig az örök
ennek okáért követke
nden választot hűven,
ban bé áltattanak, az
mondharadlan öröme
k bé.
y fegény és nyomor
mi, hogy ha, a min
ez világon veretők
Wr Iesus Christus
ercetűek, egeretűek
at az S. Propheták
Miért könyörög S.
dd el az én lelkemet
Mors lucrum est me-
gem? Minek kelte-
dicáltatik az Evan-
edünk meg? Miért
cramentomhoz, ma
Iesus Christusnak?
Miért temetterűk d
Bátiáinkat, öcze-
inkat ily szép tüz-
k és imádkozunk
ofefsiónknak, hog
az örök életet.

Ezeket

Ezeket ez vigallágos. és az Istennek igeie-
ből egybe fedegetet Argumentomokat és
fondomentomokat, minden kerezién em-
ber iól meg tanúllyá, és az Prophetáual áita-
tosan könyörögiön: Kéld bé ezt az tanúbi-
zonfág-tételt, és peczételd bé az íróuén az én
süuemben. Es hogy ha az álnok czalárd ör-
dög, auagy az Epicuræusoknak czuffoló se-
rege ötet ostromlani kezdené, tahát mindiá-
rást ragazkodgyék és támazkodgyék ez mo-
stan elő fámlált Argumentomokhoz és fon-
damentomokhoz, ezt monduán az S. Epi-
phaniussal: Tace tu Babylon, et tu Sodomá
compescas: Halgas te hazug Lélek, és te Baby-
lonnak és Sodomának ördögi kuruáia meg-
néműly, és ne csinály Contradicentiákat.

Ez Articulus, CREDO VITAM AE-
TERNAM, immáran eléggé meg confir-
máltatot, Ebben vagyon az én süuemnek
minden kedue, vigasztalása, öröme és gyö-
nyörűsege, Ebben élek s'halok. Tunc es ille,
qui mendaces facies Prophetas? Auagy az elő
Istennek nagy Prophetáijt hazuggá tébedé?
azt mondgya Bernhardus? Az én Istenem en-
gemet soha meg nem czall, és meg nem má-
sollyá azt, az mi az ő fáiaból fármazot: Az
Meny és az föld el múlnak, de az ő Igeie el
nem múlik.

O tū elő Istennek fiaij, dicziríretek én ves-
lem az mindenható Istent, magasztaljátok

G 2

én ves

Conclu-
sio.

Esata 8.
y 16.

Cötra 64.
hazaf so-
ho 159.

In Episto-
la 323.

Psalms 78
vers 35

Lucas 21
vers 33.

2. Petr. 3.
vers 13.
An Expli-
cat. Psal-
mi 74.

Syrach-7
vers 38

Gen. 17. 3
vers 3.

Ezech 18
vers 11.
Jerem 13
vers 16.

Ezech. 7.
vers 5-7.

én velem az világosságnak Ártát, az ki min-
ket az ő szerelmes fét fia által, az Prophéták és
az Apostolok által, így tanítot, confirmált és
meg erősítet: Maradgyátok meg erőssen és
állhatatossan az tő igaz hűterőknek vallásá-
ban: Enekellyetek és mondgyátok az S. Pe-
ter apostallal: Vy Mennyet várunk, &c. No-
stra SPES, tunc erit RES, Az mi mostani
reménységünk akkor leszen valóságosá, azt
mondgya *Augustinus*.

Vísontag pedig: O te hűtlen Világ, ki
nost az Istennek ígéit meg veted, és az mel-
let bolondoskodol, *memorare nouissima*, meg
emlekezzél az vólso dologról: O vefs véget
az te nagy régen győitőgetet és Eghbe fel kie-
áltó bűneidnek, ne fogad ennek viánna has-
rát az gyilkos hazug Léleknek, emlekezzél
meg amaz régi paradiczombeli Tragédiá-
ról, és az ördögnek hűtetéséről, ki azt mon-
da: NEQVAQVAM MORIEMINI,
Nem haltok meg: ő tégedet örömeit az örök
ké való kénba és győtrelemba eytene: Ah
miért akarz ily vesztül meg halni? Date Do-
mino DEO vestro gloriam, antequam contene-
brescat, Adgyátok meg a tisztességet az tő W-
ratoknak Istenőknek, minek előtte az nap
bé alkonyodnék. Mert az nyomorúságnak
napia közel vagyon. Sőt az W-rnak amaz
nagy napia elközelget, közel vagyon im-
már, és igen siet.

Gona

Gondolkodgyát
azokról az kik az v
okis igen vadd, kegy
teden, Isten-károml
nus affony iárekaba
rek valnak, és Noé
pöcnitentiára hiúta
uetik v: De mid
pal elsősnék, nem á
nemis árhaták bé a
hanem megfordene
ő isony a bűnökben
nek, és így végiere k
entia, amini mondgy
és bold nép vgya
bűntetlek. Si diluu
sent, azt mondgya C
pöcnitentiára intő p
volna, és az Wr lé
jobbé outak volna,
özönnek röttenetes
verte volna. Gond
feg, blond, vak, és
so esn aid reiad áll
világak tűz miat va
képp kerülhered el
ragia: Kiczoda öle
uel mented ott mag
tettél az meg téréle
Nap fenyre hozza

Gondolkodgyál, O te meg vakúlt Világ, azokról, az kik az víz özön előtt éltenek, azok is igen vadd, kegyetlen, főfogadatlan, hűtellen, Isten-káromló, kevély, réfeges, és Verus affony iátekában gyönyörködő emberek valának, és Noé patriarchát, a ki őket az pœnitentiára hívta vala, czuffollyák és nevetik vala: De midőn mind éyel mind napal eső esnek, nem állhatának az Isten ellen, nem is zárhatták be az mennyeknek ablakit, hanem meg földének, vzni tanulának, és az ő isonyu bűnökben főrnýüképpen el vesének, és így végtére kezökbe íutot az Experimentia, a mint mondgyák, *Sic voluerunt*, az vak és bolond nép vgyan vgy akarta hogy meg büntetessék. *Si diluuium timuissent, non perissent*, azt mondgya Chrysostomus: Hogy ha az pœnitentiára intő prædicatóknak hűtenek volna, és az Wr Istenet félén, életőket meg iobbéouták volna, az Wr Isten őket az vízözönnek rőtenetes büntetéséuel meg nem verte volna. Gondolkodgyál azért, ő te Réfeg, bolond, vak, és hűtellen Világ, az viólsó es maid reiad állandó tüzes esőről, és ez világnak tűz miat való meg eméztéséről: Míképpen kerülheted el ott az Istennek nag haragját: Kiczoda óltalmaz meg téged: Míuel mented ott magadat: Nám elégfőrintettéül az meg térésre. Mindennap jó reggel Nap fenyvre hozza az ő ítéletit, nem főnik

Gen. 6.
v. 4. 5.

Gen. 7.
v. 17. 18.

Hosea 4.
vers 6.

Homil. 2.
in 2 Thes.
fol. 38.

Matth. 3.

Sophon. 3.
vers 3.

meg, mind az által nem tudgya az semérmet
ez hamis nép.

O miserum mortale genus, quid debuit vltra

Pro te, proq; tua D E V S attentare salute.

Mit kellett volna többet az Istenek czelekedni, az mit nem czelekedet volna az te vduősegednek kedueiert. Gondolkodgyatok arról az mi az tő bekelességtökre néz. Most menyetek az tő Lelki páztorotokhoz, és egyéb Istenfő emberekhez, kérűen őket, *Date nobis de vestro oleo*, Adgyatok nekünk is az tő olajotokban. az az: Tanéczatok meg beűnket, és mondgyatok meg minekünk, miképpen kel igaz poenitentiát tartanunk, miképpen kel az Christusba hűnnünk, sent és megfegyheteli életet viselnünk, az őrdögöt meggyőznünk, az őrdöke való halált el kerűlnünk, és az mi őrusendertes mennyei házánkba iunnunk. Most kolompozzatok és kiálczatok, *APERI NOBIS, O Wram*, Nisd meg az mi süueinket, elménket és fűleinket, hogy mi az te vduőseges Evangéliomodat fűlünk mellől ne boczássuk, hanem azt örök ké való hasonual halgathassuk, meg tanúlthassuk, meg érthellük, és meg tartthassuk: Ne váriatok, míg ezt kiálthiák: *Eccē Sponsus venit*, Im hól iő az Vőlegény: Ne váriatok azt, míg az aitokat bézaniák, Mert azt csak egy kéfőn író Hypocritának sem niuiák meg: az az mennyei aitót senki fel nem törheti, sem

fel

fel nem arólhatia,
ezen senki az ki fel n
sten meg eskűt: Non
am, N m ennek b
ba: E ről gödolkoo
tek, és igazán poeni
meg t rietek: Meri
mok eg nagy és bu
való k rhozatra meri

Az alhatatlan és
nekünk az örök életet
les vilá gon minden
denek ek aianlotta,
röcké aló düzőségé
stusba, vezérellyen
ő Ben Lelkének mal
hűtet rősicze, Es e
az vy Eghekbe iuth
kel a: *V nite exultet*
néki légyen d
mind örö
A

MI VŐLEGÉNY

I M A

O Wram I E S V S
üczősegek öröc
rát: Ez vőlso ves
fűdö ben annjra nagy
az n v Lelki vőlegény l

Hebr 12.
vers 14.

Pſalm 95
VERS II.

1. Ferr. 5.
VCIS 10.

Psalm. 95
v. 1. 2. 6.

64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 107

O Vram IESVS CHRISTVS az nagy
dúcöfégnek öröcké való és mindenható Ki-
rálya: Ez utolsó veszedelmes és nyomorúságos
idők ben annijra nagy hatalmat vót az emberek
az nagy lelki vaklás, látás, és hiuolkodás, és

G 4

hazy

hogy ha szintén annij könyhüllatásink származna-
nakis az mi szömeinkből, hogy egy malom követ
baithatnának, még sem sirathatnánk meg elégse-
gesen, az emberi nemzetnek az ő meg regzet és
meg keményedet gonozságát: Te, kezdettől fog-
ván, hiuád az emberi nemzetet az örök életre, az
áduőseget és az te meg mondhatatlan mennyei ör-
ömödöt ő neki aianlottad és offeráltad: Ezért az
te véghetetlen ió völtodért, az te dűczőseges szent
neuedet, minden embereknek diczirnie és fel ma-
gaztaltnia kell vala, és az örök életet nagy sobáz-
kodással és buzgóssággal kérni és kéuánni: De az
embereknek nagyobb része annira meg vakult, hogy
tégedet meg vet, az te menyországodat nem kéuán-
nya, az Euangelionnak pradicállását kü üzi, és
inkáb halgattia az hazug ördögöt, s többet hiszen
neki, hogy nem mint teneked, az Menynek igaz és
öröcké való dűczőseges Királyának, Miés penig,
kiken az te szentseges neued segítségül hiuattatot,
az hitben igen gyarlók és erőtlének vagyunk, Ah,
mit szöllyunk sokat: Mikoron mi halandó Atiák
az mi magzatinknak valami köntötskét auagy es-
gyébfele aiandekotskát igérünk, ök az mi igerc-
tünknek erőssen búznak, vgy hogy az nagy öröm-
nek miatta se enniek se alunniok nem kell: Menyi
sok ezerször inkább kellene tabát az mi szömeink-
nek, lelkeinknek, elménknék, sőt minden ereink-
nek, és minden czep véreinknek örülni és vigada-
ni, az te meg igért mennyei örömdön és dűcző-
ségeden. De imé (iay) nem czelekekszük azt oly

buzgó-

buzgó ggal, az mint k
hazug rdög evel nap
ges ál okfágo ckal oftr
nek ki zin szikrátskái
bennü k, és minket E
czuff lóuá tenné. Ez
kat e veszedelmünk
pana golkodunk. Es m
gyuk hogy te örök id
nozsa mia, valaki t
vetett, hanem őket m
teltezt Miés az te orsz
ges sz ki eleibe iárulu
erőtl és gyenge hitü
ex A iculust, Credo
mink e, az te S. Lelk
czét llyed. Es miuel
gi ec inynek száioha
őket az te hatalmas
gye uez meg, Minke
lene et, az te kegye
hog ezak tégedet ism
isten mának lenni: V
egy ör meg mondott
tel mi Atiainknak
ted Bizonyyal hisze
és rübe való isten, n
A szentegyházado
fo unk mi az S. Páll
mo duán: ECCE

buzgósággal, az mint kellene, Sőt, amaz átkozot
 buzug ördög egyel nappal czudállatos és mesterfe-
 zes álnokságokkal ostromol bennünket, és az hit-
 nek kiczin szikrátskáiatis ő örömet el oltaná mi-
 bennünk, és minket Epicuræusocká és Christusnak
 czuffolóiua tenne. Ezt az mi nagy gyarlóságun-
 kat és veszedelmünket mi iöl ismeriük, és arról
 panaszkodunk. Es miuel hogy mi bizonynyal tud-
 gyuk, hogy te örök üdöktől foguán senkit az ő go-
 nozsága mia, valaki te hozzád folyamot, el nem
 vetettel, hanem őket meg erősitötted és meg szent-
 telted, Miés az te országodnak király és dicsőse-
 ges széki eleibe iárulunk, és kérünk, hogy az mi
 erőilen és gyenge hitünket meg erősítzed, és im-
 ex Articulus, Credo vitam æternam, az mi szü-
 uünkbe, az te S. Lelked által, bé ölezed és bé pe-
 cztellyed. Es miuel hogy mi az Epicuræus ördö-
 gi edénynek száiokat bé nem dughattiuk, te magad
 őket, az te hatalmas erőddel, verd vissza és sze-
 gyenicz meg, Minket pedig mint az hitben erőtl-
 leneket, az te kegyelmességeddel erősítz meg,
 hogy csak tégedet ismeriünk igaz meg szabadító
 Istenünknek lenni. Valóban láttiuk, hogy az mit
 egyszer meg mondtál, vgy lött, az mit meg igér-
 tel az mi Atiainknak, azt bőségesen bé tellyesít-
 ted: Bizonyyal hiszik azért, hogy te, mint igaz
 és öröcke való Isten, minden Igéretidet az te egez-
 Anyaszentegyházadon bé tellyesítet, etc. Achor
 fogunk mi az S. Pállal örülni és örüendezni, ezt
 monduán: ECCE VETERA TRANSI-

2. Cor. 5
 vers 17

ERVNT. Omnia noua facta sunt. Ime az
regiek el múltanak, és mindenek meg vultanak,
á mint az Vrnak száia mondotta. Ott minden hü-
tetlenek felni és röttegni fognak: Mi peniglen az
egész keresztény szent gyülekezettel örülni és vi-
gadni fogunk, és minden te mi-hozzáánk való ke-
gyelmessegedet, jó vóltodat, igazságodat, örven-
detes színel fogunk diczeni és fel magasztalni.

Teneked legyen tisztetség és diczeret,
mind örökhön örökre,

Amen.

SINOPS

OLIV

crea

1. Pulchr

crea

entio

3. Dono

exce

4. Colloq

zter

5. Cragu

ptat

6. Horre

A. Adam

1. Nobiz

3. Jacob

4. Moyse

5. Hiebi

6. Eliz.

7. Davidis

8. Esai.

9. Septem

venum

raelitic

10. Cypria

aliorum

SYNOPSIS TERTIAE CONCIO-

nis, quæ enumerat.

<p>II. Suspiria san- ctorum de vi- ta æternæ.</p>	<p>1. Oλιγοπισία & in- credulitas. 2. Fulchritudo & copia creaturarum, cuius antidota sunt: 3. Donorum copia & excellencia. 4. Colloquiorum de vitâ æternâ intermissio. 5. Crapula, ebrietas, volu- ptas, luxuria. 6. Horrenda mortis species. 7. Adam. 8. Noë. 9. Jacob. 10. Moyses. 11. Hiob. 12. Elia. 13. Davidis. 14. Esaiæ. 15. Septem lu- venum Is- raeliticorū 16. Cypriani aliorum.</p>	<p>1. Consilij Creatoris 2. Hominis secun- dum animum 3. Infirmitatis crea- turarum 4. Ardens & assidua precatio. 5. Vanitatis & incon- stantiæ rerum hu- manarum diligen- tissimus consideratio. 6. Crebra ineffabilis gloriæ & vitæ æ- ternæ meditatio. 7. Cruciatuum infer- nalis diligentis- sima consideratio Non immoderata secularium nego- ciorum cura.</p>
---	--	---

III. CONCIO.

2. Corinth. 5. v. 1.

Scimus enim, quod si domicilium nostrum, quod est in terra hac, corporis dissolvatur, nihilominus est nobis edificatio, quæ a D E O est domicilium, videlicet, quod non est factum manibus, in cælo perpetuum. Nam etiam propter hoc ingemiscimus & concupiscimus, ut induamus domicilium nostrum, quod est in Cælo. Nisi etiam postquam induti fuerimus, inveniamur nudi. Cum enim sumus jam in hoc domicilio, ingemiscimus a pondere ejus, nec volumus abjicere ipsum, sed indui supra ipsum, ut absorbeatur mortalitas ejus a vita.

Mert iöl tudgyuk, hogy ha ez mi földi házunknak hálloka el bomol, éppüle sünk leszen Istenből, nem kezzeel csinált házunk, hanem öröcké való menyben. Mert azért foházkodunk, miuel hogy kiúánunk az mi mennyei házunkban fel öltözni. Mert fel öltözün, és nem megitelen találhatunk.

Mert

Mert mi
házhodunk
amunk
az halan
ük ez testnek
meg terhelte
vetkezetténi, ha
lóság el nyellette
Magyar

Az
ue
meg ké
Mert az
és az iö
mint az
azt mor
és hogy
ért imm
az teren
eggyik
tellyül
sorgal
valazár
öcczü
felünk
nánk o
elne ez
ta gon
gában
öröké
leg és
ri nye
küán
rödel
Arany és Ezüst
eb az Vásnál é
ded; Meg fel
drágab és iob.
err mindenke
Viz, Ha az ok
dgyák, hogy a
tagoknak is
ran, hogy ha
állatoknak
az máliknál i
lenni; Miér
atolsággal az
abanis; Hübe
tesb volna az
hárra gond
a; Minden e
ilágon, Miér
ot, miképpen
röcké éllyünk é
toen oly nagy
odóság vagy
meg nem mor
ozik tehát az e
és mindennap

quod si domicilium
 in terra hac, cora
 bilominus est no
 DEO est de
 quod non est se
 elo per se
 hoc ingemisc
 us, ut induamur
 quod est e
 m induci su
 di. Cum enim
 cilio, ingemisc
 nec volumus
 di supra ip
 litas ejus a vit
 u ez mi földi házunk
 felünk leszen Isteni
 , hanem öröcké val
 kodunk, miuel hog
 zunkban fel öltöz
 mezitelen találhatunk

Mert

Mert mi kik ez testnek hálokban vagyunk, fo
 házkodunk meg terhelhetetűen, miuel hogy nem ki
 nánunk le vetkeztetni, hanem fel öltöztetni, hogy
 az halandóság el nyeltesse az élettől.

Magyarázattia.

AZ Arany és Ezüst mindē embernél ked
 ueseb az Vashál és az Onnál. Ha az okát
 meg kérded: Meg felelnek, és azt mondgyák,
 Mert az drágáb és iob. Ezenképpen az Borr
 és az jó Serr mindenkör kedueseb, hog nem
 mint az Viz, Ha az okát akarod meg tudni,
 azt mondgyák, hogy amaz iob az taplalásra,
 és hogy az tagoknakis rőb erőt ádd. Nő az
 ert innáran, hogy ha mi ily esefek vagyunk
 az teremtet állatoknak meg válastásában, és
 egyyiket az máliknál iobnak és keduesbnek
 itélyük lenni; Miért nem élünk tehát effele
 forgalmazással az lelki dolgoknak meg
 válastásábanis? Hűsem az Egh fokkal seb és
 bőczületesb volna az földnél: Miért nem vi
 selünk tehát arra gondot, miképpen iuthat
 nánk oda? Minden ember örömeft sokáig
 elne ez világon, Miért nem viselünk tehát ar
 ra gondot, miképpen ou fen az Isten orsá
 gában öröcké éllyünk és vralkodgyunk? Az
 örök életben oly nagy öröm, vigasság, dűcző
 seg és bódogság vagyon, hogy azt az ember
 ri nyelv meg nem mondhattia: Miért nem
 kívánczik tehát az embernek az ő begény
 erőten és mindennap halandó sűue az örök

életbe

életbe? Ah, mit mondgyunk, és miről panaszkodgyunk? Az Tehen és a Borjú nem sokat gondolnak a Szereczen Díó virággal. Az kis gyermetskék egy piros almát, auagy egy maroknyi Confreitet és Nádmézet, nem adnának egy darab Arabiai aranyon. Ez ennéképpen az embereknek nagyobb részének inkább tetszik ez látható világnak gyönyörűséges állapattja, hogy nem mint az Isten országának láthatatlan dűczősege.

Homl. 42
ad popu-
lum Anti-
ochenum

Chrysostomus panaszkodván azt mondgya: Hogy ez világ amaz fekete Czerebogárnak természetit követi, mely az Ló-ganényba buyik, és minden öröme és gyönyörűség lakása abban vágyon. Így ez Világnak is testi szeretőj minden ő bódogságokat csak ez főmfény-vezető és el múlandó gyönyörűségben helyhezteszték: Hogy ha inuitük őket az Isten országának kereséjére, tehát ők nagy vigágnéklük az Iudás Ischariothnak amaz ő régi énekét, *Quid vultis mihi dare, &c.* Mit adtok énnekem. Hogy ha nekik valamit szólunk az mennyei örömről, tehát ők imezt kiáltják: *O Ciues, Ciues, querenda pecunia primum, &c.* O szerelmes Barátim és polgár társaim, pénzt győiczünk előb és kénczet keresünk. Ez ám ez Világnak Cursusa. Az tőket akar mely fejé fordiczad és dőyczed, vgyan csak tőke ő. Így vágyon az dolog ittis, Akar mit énekellyünk, szölyünk, prädicállunk és

irunk

trunk z örök eletről, d
lag ne a akaria se lát
Odo ondlag, O keme
De mint leken ennel
for in mar elega foga
kálko drak volna, és ma
fainta in kiánlagokb
volna, és imáran ez un
el ha ni, vgy farnak,
mus ondgya: Quonia
BO A TEMPORA
POR E AMITT VN
röcke meg maradand
nyei tömer nem kere
vdó b rint való tókais
detők ek kő mülások
az örö ke való tókat m
Az napi fános és n
gen v ria az estuelét, az
ai vion meg faraduán
lft, a Czecz:őpő gy
Rabb az meg szabadulá
con:ia ő auagy Szaran
pozit on és erdőkben
teuey g, s'buydosik, és
leine mozgafarolis fél
roffá gal kiuáncozik h
latria, hogy az fep feny
kel, c ül, és az ő menny
kar ad: Illyen nag kiú

gyunk, és mielőt
Ehen és a Boriu
reczen Dio virágai
piros almát, a
et és Nádmezet, nem
abiai aranyom. Ez
nagyob részének
lágna gyönyörű
mínt az Isten or
sege.

oduán azt mon
fekete Czerebog
mely az Ló-gan
ne és gyönyörű
gy ez Világnak
logságokat ez
lándó gyönyörű
gy ha inuik óke
re, tehát ók nagy
chariothnak ama
ihibi dare, etc. Mit
nekiek valamint
ól, tehát ók im
quærenda pecunia
arum és polgár
lób és kénczet
k Cursusa. Az
és dőyczed, vgar
az dolog ittis, Ak
k, prædicallunk é
irion

írunk az örök életről, de azt a világtalan Vi
lag nem akarja se látni se hallani. O vakság
O bolondság, O kemény vakmerőség.

De mint lehen ennek exitusa és vége? Ho
lot immar eleget forgalmatoskodtak és mun
kálkodtak volna, és magokat minden gonoz
sáttalan kiuánásokban gyönyörködtevék
volna, és imáran ez úndókló világot kellene
el hadni, vgy járnak, az mint Gregorius Ma
gnus mondgya: *Quoniam eterna non querunt:*
BONA TEMPORALIA CVM TEM
PORE AMITTUNT. Miel hogy az ó
röcké meg maradandó düczőséget és men
nyei örömet nem keresik, Annak okáért ez
vdó berint való iókat is el vezrik: És így az ó
elejőknek kúmulások után se ez vdeiket, se
az öröcké való iókat meg nem nyerik.

Az napi fámos és munkás ember mely is
gen vória az estuelet, az gyalog posta az hós
bu vion meg fáraduán, kiuánnya az ió fál
lást, az Czecz-sópó gyermek az ó Anyát, az
Rabb az meg szabadulást, az vándorló és v
ton-járó auagy Szarandok, az ki éytzaka az
puztákon és erdőkben ide s'ouá bolyog és
tevelyeg, s'buydosik, és csak az faknak leue
leinek mozgálatólis fel és rötteg, nagy ahíta
tossággal kiuánkozik házáába, sör mikor
látia, hogy az ssep fényes hainal Czillag fel
kel, örül, és az ó mennyei sent Atiának halá
kat ádd: Illyen nag kiuánssággal kellene m

Libr. 8.
cap. 26.
in lob.

den embereknek az örüenderes örök életet
sentségesen kiűanni. De láttuk hog' külömben
vagyon az dolog, az mint Augustinus
mondgya: *Plus diligunt praesentia quam futura.*
Az jelenvalót szeretik és diczirik, az követsz
közendői penig meg vetik és megváltják.

Ebben penig vétkes az ördög, az ember
nemzetnek kegyetlen ellensége. Mert látván
az ördög, hogy az Istennek Anyaszentegyhá-
zában az Sadduceusoknak és Sodomiták-
nak fiaik bé dúgattatott, és erős felbomolha-
talan Argumentomockal cöfirmáltatott, hog'
bizonylyal és valóban léssen örök élet: An-
nak okáért másféle practicákhoz kezd, mely-
ekkel az embereket meg czallya, el hűteti,
és effele fogásokkal vakítja meg: Nám itt ez
földönis iő lakni, mit forgalmatoskodol az
örök élettről: Nám elég aranyad, ezüstöd, ház-
zad, örökségöd, fántó földöd, szép gyönyör-
tűsleges gyümölcszes kerteid, földöd, és halas-
toid, örömöd és kedues mulatásod, és min-
dened, az mit az te fűűöd kiűán, vagyon:
Hadd az küldűsok és meg nyomorodot se-
gény emberek forgalmatoskodgyanak az örök
élettről. Effele álgyűckal és fogásokkal o-
stromolgya az ördög az Gazdagokat, czak
hogy ők ne kiűánnyak az örök életet.

Mivel penig hogy az gyilkos csalárd örök
dög éyel nappal vgyeközik az mi kárunkra
és veszedelmünkre: Annak okáért hog' min-

ketis

ketis meg ne czallyo-
kerülök z élő Istennek b-
Wrun Iesus Christu-
meg r- ntóiat, hogy n-
zerelly en és igazgass-
amaz bódogfagos k-
fel ser encze, és napr-
Ho gy penig mi be-
és me nyei düczőség-
napra fel geriedgyen-
meg n erheslűk: az ö-
tióban procedálván és
való P edicationkat k-
Elő tör szölyünk: I-
oka, hogy ez nyomor-
nem f- eite igen kiűán-
Es itt atsele impedim-
lyok e álltainak. Mik-
azoka kerezűeni és
tenűn: és meg győzn-
ból az rendről rendre
Má dűször. Elő f-
seep cz állaitos és aita-
házkó áfokat, és em-
ploma rat, miképpen g-
nek v azot fiaij az ör-
ban, melyből magokn-
nyör leges vizagatalást

AZ ELSŐ
Bányások egyne

ketis ő meg ne czallyon, és a törbe ne eiczen, kériük az élő Istennek szerelmes Bent Fiát, az mi Wrunk Iesus Christust, amaz régi Kigyónak meg rontóiát, hogy minket mindenkor vezzerellyen és igazgasson, és az örök életnek amaz ő bódogfágos kiúánfágát mi bennünk fel serkencze, és napról napra öregbítze.

Hogy pedig mi bennünk az örök életnek és mennyei dűczőségnek kiúánfága napról napra fel geriedgyen, és azt örüdetessen meg nyerhessük: az örök életről való Meditációban procedáluán és eléb lépűn, ez jelen való Prædicatióunkat két részre osztuk:

Elsőször szóllunk: Mi legyen annak az fő oka, hogy ez nyomorított és halandó ember nem felette igen kiúánkozik az örök életbe. Es itt hatféle impedimentum ördögi akadályok találtnak. Miképpen kellyen péniglen azokat kerezűeni és vitézi módon meg feitenünk és meg győznünk, Istennek segítségéből azt rendről rendre meg hallýatok.

Másodszor. Elő bámlállýunk egynehány szép czudállatos és aítatos Suspíriomokat főházkodásokat, és emlekezetre méltó Exemplomokat, miképpen geriedeztenek az Istennek válastot fiaij az örök életnek kiúánfágában, melyből magoknak nag' örömet és gyönyörűleges vigasztalást vőtenek.

EL S Ö R E S Z E

AZ Bányások egynehány ház ölnire hága-

H

nak

Partitio
Concio-
nis in duo
membra.

nak és állanak alá az földnek mélységében, csak egy kis darab aranyatskáért auag ezüster. Az vitéz ember bõmlátomást az halálnak veszedelmibe veti magát a tizieslegért, böczüetért, jó hírért, névért, és az jó berencze kedvéért. Az Aros ember minden éztendõben gynehány ház mélföldet jár ide s'ouá, és magát nagy veszedelmekbe veti. Az begény gyalog posta hegyen völgyen egyaránt futó fut. Az Virazio egész éytzaka körül jár, vigyázván minden felé, mind hõban mind esõben egyaránt. Miért czelekesik ezt? Hogy minden magának élelei keressen. De, vastyon kis czoda munkalósik szintén ennire az örök életnek meg nyéréseben? In valóban túnyák, röstek, kedueilenek és aluékonyok vagyuk, ninczen ához sem kedünk és indulatunk, sõt sokakban csak egy éretske sinczen, a mely valóságosképpen kiutáknóznék az öröcké való mennyei házáinkba.

Causarū
enumeratio, pro-
pter quas
non tan-
gat nos
desideri-
um vite
atque

J.

oligotia
incredulitas.

Ezt czelekesi azért Elõször az *oligotia* & *Incredulitas*, az átkozot Hûtelenség. Mert vagy vagyon, az mint köz beszédben szoktak mondani: *Mahus nostræ sunt oculata, credunt quod vident*, Az mi kezeink bõmekék, az mit látnak csak azt hûsík. Az ember azt gondolja magában: Hogy ha az Wrlsten az õ dúcözöfeges Királj békiből le bálván magát megjelentén, és az világoskódó Angyalokat, az benti Patriarchákat, Prophétákat, Apostalo-

kat,

kat, Marrok, és egyé-
nyekből lá borzátaná a
segőkbe: Auagy, hog
den ezü dõben egyne
halottaiól fel támaza
és látha képpen az em
be vint: Minden emb
immar mostan én el
örök ele

Miteneig hogy a
magát e ni vdeig rôte
gyalok és egyéb Szent
mennye dúcözöfeg fel
vadnak az meg holt em
ben meg rothattak, az
tettek, és ez mostani ör
és ez o ért rôteg és
nek bû e, és napról na
az fõie seg és az hûtel

Effig: kérelkedõ és h
toknak, mellyek az lste
nyekbe a *curiose* visgally
helt ne idgyunk. Az m
bad ak ráti mennyei K
hogy a embereknek t
tellek. Ezt az Wrlsten f
senue he, azért paná
lsten: *Tentauerunt Deum*
exacerauerunt. Meg kili
Israel ok Szõit haragra

H

földnek mélységében
nyatskált az ég ezü-
mlatomást az halálma-
t a tisztességért, börtö-
és az jó berencze ked-
minden éztendőben
let jár ide s' touda, és ma-
veti. Az begény gya-
en egyaránt fűző fű-
a körül jár, vigyáz
hóban mind elsőben
sik ezt: Hogy min-
ssen. De, vallyon ki
n ennire az örök é-
lu valóban túnyár-
tűbekonyok vagyunk
ulunk és indúlunk
retsike sinczen, a mely-
koznék az örök é-
szór az Olyonist
or Hűtellenesség. Men-
z bebedben bókak
sunt oculare, credam-
nk bómekék, az mi-
z ember azt gond-
az Wt Isten az ő dű-
sáluán magát meg-
dó Angyalokat, az
phetákat, Apostolo-
kat,

kat, Martyrokat, és egyéb Szenteket az men-
nyekből alá börtöztetné az ő tündöklő fényes-
ségökben: Auagy, hog ha az Wt Isten min-
den éztendőben egynehány száz ezer embert
halottaiból fel támasztaná, meg dűczdöitené,
és láthatóképpen az emberek előt az mennyek-
be vinné: Minden ember azt mondaná: Nő
immáran mostan én el hűtem hogy vagyok
örök élet.

Miuel penig hogy az mindenható Isten
magát enni j' vdeig rőitekben tartia, az An-
gyalokis és egyéb Szentek az köuertközendő
mennyei dűczőség felől nagy halgátásban
vadniak, az meg holt emberek penig az föld-
ben meg rothattak, az fergekiől meg eméz-
tettek, és ez mostani őraiglanis ott sekűznek,
és ez okáért rőtteg és kételkedik az ember-
nek sűue, és napról napra neuekedik benne
az főtűtség és az hűtellenesség.

Effele kételkedő és heában való gondol-
atoknak, mellyek az Istennek tiukait az men-
nyekben curiosé vizsgállyák, mi semmiképpen
heft ne adgyunk. Az mi Istenünk senni és sa-
bad akaratu mennyei Kírály, és nem engedí,
hogy az embereknek törvényekhez kötelez-
tessek. Ezt az Wt Isten semmiképpen el nem
senuedhesi, azért panaszkodik az S. Lélek
Isten: Tentauerunt Deum, & Sanctum in Izrael
exacerbauerunt. Meg kiseretűek az Istent, és az
Izraelnek Szűit haragra indították. Ne sab-

Isaia. 78
v 41.

Esaiz 40.
vers 14.
Rom II
vers 24.
Rom I.
vers 5.

Esaiz 14
vers 27

Exempla
Izraélita-
rum per
marc ru-
brum tra-
situs.

Exod 14
¶ 22 & se-
quent.

In Epist.
ad Hebr.
fol 145.

Iericho ci-
uitas col-
lapsa.
Ios. 6. ¶ 6.

biunk mi módot ő bent fellegetnek, mikép-
pen igazgassa az ő válastor hűveit. Az örök-
ké való Bölcsesség nem sütközik senki ta-
nácza nélkül. Meg kiánnya mi tőlünk az
hűnek engedelmeslegét. Midőn az W R Isten
valamit paranczol és ígér, minden ember
czendez és örüendetes hűvel fogadgya azt,
és az Próphétának amaz éneket mondgya:
Az Seregeknek Wra végezte, és kiczóda te-
szí azt erőtlenné?

Tekinczettek meg az O Testamentombeli
Szenteket, ezeket az W R Isten czudállatos
képpen vezérlette, kiknek süntelen való tu-
sakodások és bayviuások volt ez világgal és
az mágok elmeiöckel. Mikor az veres tenger-
ren kelvát által mettniek, nem vala akkor se
haióiok, se Gallyáiok, se Navaiok, se hide-
gyok, se Czólnokiok, nemis rőppülhertenek
által az vízen feleségöckel és gyetmeköckel.
Hát mit czelekedtenek? Orabant ex mare Ru-
brum pertransibant, azt mödgya Chrysostomus.
Segítségül hívniák vala az fellegetes Istenek ne-
uet, buzgólagos és áitatos imádságok által, és
így sárraz lábbal mennek vala által az tenger-
geren.

Mikorön amaz erős és néppel meg rakot
Iericho vároának kell vala elrontatni és el-
puztatni, meg paranczola az W R Isten az
Sidó népnek, hogy mindennap az ő fegyver-
rőkben és hadi férfamokban fel késülven az

váro-
ra

váro-
ra
hered-
meg fu-
annak
nek és
ember
etlen
imigy
de a v-
folnák
lá egy-
lamaf-
lábok
seges
dot b-
igaz
és az
meg
E-
ues é
zár-
ga o-
daná
nap-
dider
dán
Iste-
ny-
uerk

köfalait meg-
czelekedtek v-
iak, tehát azo-
dastán, tornya-
l romlanának:
okoságtól meg-
geret vala. Völ-
excipialta volna
rosbeliek mink-
és neuetnek? ha-
ehány Legió A-
ckal és menyűtő-
ól. Ne: nem cz-
tennek semmib-
oni és prescrib-
rös hűt állhat-
mit az W R mo-
oit.
E-
meg somorodo-
k koporfoia mel-
ollágának tanác-
Wram, immár-
Christus Wrun-
magnalia Dei vi-
neked, Hogy ha-
nek daczóseget.
alaki az Istennek
ni, annak előb h-
szik oztán az Ocu-

városnak kőfalait meg kerülnék, és holot azt
 nedvsőr czelekedték volna, és az kőröket
 meg fűnák, tehát azomban az ő város, és
 annak bástiáj, tornyaij és kőfalai le dőlne-
 nek és el romlanának: Ez is hallhatatlan és az
 emberi okosságtól meg foghatatlan és hűbe-
 tetlen Igéret vala. Vólt volna olyan, a ki eze-
 imígy excipialta volna: Iól vagyon Wram,
 de a városbeliek minket ezzel csak meg czu-
 folnak és nevetnek: hanem inkább küldgy a-
 lá egynehány Legió Angyalokat, auagy vil-
 lamásockal és menyűtő kőueckel verd le őket
 lábokról. Ne: nem czelekedték ezt, és az fels-
 seges Istennek semmiben nem akartanak mó-
 dot szabni és præscribálni, hanem mint hű és
 igaz erős hűtő állhatatos vitézek el menének,
 és az mit az W R. mondott és ígért ő nekik,
 meg lőtt.

Einleközzetek meg (kérlek) amaz kőse-
 ues és meg bomorodott Márháról, mely Láz-
 zárnak koporsoia mellet leuén, midőn az ma-
 ga okosságának tanácsát köuenné, s azt mon-
 daná: Wram, imináran sagos, mert negyed-
 napi: Christus Wrunk azt felele neki, *Si cre-
 dideris, magnalia Dei videbis.* Nem meg mon-
 dámé néked, Hogy ha hűsz, meg látod az
 Istennek dűczőseget.

Valaki az Istennek orságát akarja meg-
 nyerni, annak előb hűnni kell, az után kő-
 ueközik oztán az *Ocularis demonstratio.* Az-

Mártha
 Ioan. II.
 v. 29. 40.

Ioan 10.
Vers 29.

Libr. 20.
cap. 6.

II.
Pulchritu
do ac co
pia Crea
turarum.

Antidota
ad remo
nenda im
pedimēta
objecta.

1.
Creatoris
consilium

117.

Az örök Eletről

ért mondgya az WR: Bódogok az kik nem
látanak s' húznak. O mely bódog ember az
mind öröcké, az ki imez Articulus, CRE
DO VITAM AETERNAM, az ő főüé
be erőssen bé kapczolhatia és bé peczételhe
ti. Mert á mint Augustinus de Civitate Dei mód
gya, Hic creditis, ibi videbitis. Az mit itt el hű
síttek, azt amott az tő bent és meg dűczőüet
sőmeiöröckel meg látiátok.

Másodszor. Hogy az ember nem s'inte oly
nagy buzgóssággal és áitatossággal kiuánnya
az örüendetes örök életet, ez az oka: CRE
ATURARVM PVLCHRITVDO ET
COPIA. Az teremtet állatoknak s'epsége és
bőséges volta. Mert miuel hogy az Wt Istent
minékünk ez világon igen s'ép és gyönyörű
séges lakó helyet s'örzöt, ez világnak minden
segeletit az ő s'ép és ékes teremtet állatiual bé
töltötte, és az Embert minden teremtet állati
felől Királysá és fejedelmé s'entelte: Ennek ok
káért az embernek főüé igen gyönyörködik
ez világi vraságban, örömben, dűczőségben,
és bódogságban, és az sockal inkább tetzik ö
néki, s' azért örömesben maradna mind ö
röcké csak ez világon.

De mi efféle nagy akadálnak meg gyö
zészere háromféle p'seruatiummal és oruo
ssággal éllünk.

Elsőör. Tekinczük meg Consilium Creatoris.
Az teremő Istennek tanácsár. Az min

denhas

Harmadik Pr

dénaró mindeneknek
ez végr teremtetete vala
gyönyörű s'eges Theatr
hogy a s'eges Istenne
mi me nyet és öröcké
s'eggel s' felekezénk.
künk s' minden go
lathat teremtet állati
Semm keppen nem. H
remtet állatokból az I
s'ágát, s'ölczéget, ió v
ielenlét meg ilmerne
s'óval proclamálnok és
ért mondgya az WR:
gasság az az tő s'őmei
kiczor a teremtetete az
mondgya: Semper in il
Er vnc delesteris. Hogy
tet állati valóságoskép
denk a lkalmasággal
dálko zál, és az mibe
ködte ed.

Eze keppen, hogy h
s'epség meg tekintők
ködgy nk: Hogy ha ez
ily s'ép nek tetzik lenni,
menn eken mindene
gesbe léznek. Hogy h
firma mentomán ily vil
az Npnak teremtoie n

Bódogok az kik nem
 mely bódog ember a
 nez Articulus, CR E
 RNAM, az ő bűne
 atia és bűne peczételhe
 us de Civitate Dei mö
 bitis. Az mit itt el hi
 nt és meg dűczöitett
 ok.

ember nem sítte o
 atossággal kiánn
 ez az oka: CRE
 CHRITVDO B
 llatoknak sűpsége
 el hogy az Wt Iste
 en sűp és gyönyörű
 ez világnak minden
 teremtet állatiual be
 minden teremtet állat
 é sítelte: Ennek o
 igen gyönyörködik
 nben, dűczőségben
 ckal inkább tertzik ő
 maradna mind ő

dálnak meg gyö
 tiuusimál és oruok

g. Consiliu Creato
 tanácsár. Az min
 denhas

déható és mindeneknek teremő Istene, nem
 ez végre teremtetete vala ez világnak sűp és
 gyönyörűsleges Theatrumát és lakó-helyet,
 hogy az felső Istennek dűczőségéről, és az
 mi mennyei és őrdöcké való házánkról, telles
 séggel el felekezzenek, és hogy sűuűnckel les
 kűnckel, és minden gondolatincával, csak az
 látható teremtet állatokhoz ragazkodnánk.
 Semmiképpen nem. Hanem hogy mi az tes
 remtet állatokból az Istennek mindenható
 ságát, bölcseségét, ió vóltat, és velűnk való
 ielen-létét meg ismernők, és azt nagy torok
 sőual proclamálnők és fel magasztalnők. Az
 ért mondgya az WR: Emellyetek fel az ma
 gasságba az tű sőmeitőket, és lássatok meg,
 kiczoda teremtetete azokat. Bernhardus azt
 mondgya: *Semper in illis inuenies quod mireris
 & vnde delecteris.* Hogy ha az Istennek terem
 tet állatit valóságosképpē meg tekinted, min
 denkor alkalmatosságot találz az min el czu
 dálkozzál, és az miben magadat gyönyör
 ködtessed.

Ezenképpen, hogy ha ez látható világnak
 sűpségét meg tekintűk, erről imigy elmél
 ködgyűnk: Hogy ha ez földön minden állat
 ily sűpnek tertzik lenni, annál inkább tartzik az
 mennyekben mindenek sebbek és dűczősé
 gesbek lesznek. Hogy ha az Nap az Eghnek
 firmamentomán ily világos és fenyés, tartzik
 az Napnak teremőie menijuel lehen fenyef-

Esaiæ 40.
 vers 26.

In Solilo-
quis.

feb, világosb és dűczösegesb: Ezenképpen, midőn *in hoc pulcherrimo Mundi Theatro* az Istennek teremtet állati közöt alá s'fel iárdogalunk, auagy házunknál vessük azoknak haznát, mindenkor az örök életről gondolkodgyunk, és az S. Agostonnal magunkat azzal örüendeztesük: *Si tanta facis in carcere, quid ages in palatio?* Hógha ez Lazarethben, az az, ez nyaualyás életben, engemet az én magzatimual egyetemben, az te atiai szerelmedből ennij sok ióckal meg látogatál; Ah tehát ott fen az te Királij örüenderes palotájában menijuel több ióckal kezdez meg látogatni: Illyen sent, kereziüeni, és hálaadó indúlatockal és elmélkedéseckel kellene minékünk az Istennek teremtet állatiual élnünk, de az embereknek nagyobb része el felelkőzik az ő teremtoieről, *Est contemtor Dei, et amator Mundi*, és minden kiuánfága az vólna, hogy az Epicuræusoknak Reguláiát köuuetuén, csak az nagy részegségben élne, mind öröcké. Mi pedig mindennap kiuánkozunk az öröcké vralkodó menyői dűczőségnek Királyához.

Simile.

Mikor az vion iáró embernek leg főb sáfárlása történikis, nem marad ott több v'deig, hanem csak a menyire sűksége vagyon, hanem jó reggel fel keluén hazáia felé hiet: Ezenképpen más, v'g mint lelki sarandokok, éllünk az Istennek teremtet állatiual, az mi sűucínkekel pedig kiuánkozunk az mi igaz menyői

és öröcké

es öröcké v
világnak
us panaf
lunt. Az
nek töml
láfán, és
az ő me
den val
ő előtök
minden
fóházkó

Cor eum inardescat

Om is Creatura vile

Et creator dulcescat

Az én sűuem g

Is te benned ő

Minden állat é

Semminek tel

Csak te benned

Gyönyörköd

Ah e öröcké való ér

az te h

terem

gázgal

Bereth

nem

én mi

nek f

gedg

nak

neg haluán, és az

és öröcké való hazánkba. De nagyobb része ez világnak vgy tartja magát, az mint Augustinus panaszkodik: *Peregrinantur et redire non lunt.* Az hegény nyaualyás ember itt az bűnnek tömlőczében fekszik, és az ördögnek sálalásán, és mégis egy czeplőre sem kívánczik az ő mennyei kegyelmes Atyához. O minden vakfagoknak vakfaga. Az teremtet állat, ő előtök fokkal kedvesb és kellemeteseb az mindeneknek Teremtőjénél. Mi pedig nagy foházkodással imádkozzunk:

Cor meum inardescat,

Omnis Creatura vilescat,

Et Creator dulcescat.

Az én szívem geriedezzon,

Es te benned örüendeezen,

Minden állat én előttem

Semminek tessék mellettem.

Czak te benned Teremtőmben

Gyönyörködhessem életemben.

Ah te öröcké való én Istenem és Atyám, Te az te hatalmasságod szerint sok szép állapotokat teremtetted: Kérlek tégedet, vezérellyed és igazgassad az én szívemet, hogy én azokat ne szerethessem inkább te bent fellegednél én Istenemnél és teremtmőmnél. Ne engedgyed, hogy én mint az teremtet állatnak szerető és bűnnek szolgálja élyek és meg halyak: hanem engedgyed, hogy ez látható teremtet állatoknak meg haluán, és azokat meg viáluán, és

In explicat
tione Psal
mi 119.

Votum.

gedet minden állatoknak felőtte berellelek és diczirielek.

2.

Hominis
secundum
animam
confide-
ratio.

Sermon. 2
in Vigil.
Natauit.

Midőn magunkban érezzük és esünkbe vesszük, hog az teremtet állatoknak mód nélküli való berelme mi beűnk kezd neuekedni, ottan meg gondollyuk, hogy mi lelkünk berint lelkiek vagyunk. Ha lelkiek vagyunk, az lelkieket tractállyuk és forgassuk, és az lelküi örömet keressük, a mint S. Bernhard módgya: *Quid spiritui nostro cum terrenis? Cur non spiritualia desiderat? spiritualia querit? spiritualia sapit? O Spiritus, qui sursum estis, quid vobis cum infimis?* Mi közü (vgy mond) az mi lelkünknek az testiekhez? Miért nem kívánja az lelkieket? Miért nem keresi az lelkieket? Miért nem bölczelkedik az lelkiekben? O ü Lelkek, kik ott fen vagytok, mi közötök tőnétek ez út alar valóckal?

Egy Galamb az másikhöz tart, és egy Vezér az másickal egyűt repül: Ezenképpen kel az emberi Léleknek is az mindenható és teremő Istenhöz és mennyei Királyhoz, a ki lelki állat, magát gondolatában tartani.

Mikor az Madár igen magossan és seűyen repül, az Madaráz őtet meg nem foghatia, és semmiképpen nem árthat nekie: de hogy ha alacsonon le bál, éteit keresűen magának hamarlással nagy mestersegesen meg foghatia, a nagy meg vtheri: Így, mikor az emberi Lélek az élő Istenhöz fel emelkedik, és

fohaz:

Harmadik Pred

fohazok, és az örök élet, az gyilkosa nemzete, az begény Lelket, az közű együled, az nem gödöl, az den na, elműnkben for, amaz, mondásár: VIGIL, TE, és az Istennek Anya, nyörög, ezt mondu, nos mije, cordiam tuam, vt, transcam, per bona tempora, eterna.

Harmadik. Tekincz az állatok, akis az ő erőden, mind, kor lehetnek nek, Arany, Ezüst, Gyöngy, Isten, k ép teremtet áll, berek, őt igen keduelek, runka, meg nem tölthe, mind, nfele kistiretet töl, hatna, az Halál az ő ha, azról, eg nem ned, és, Basilius, azt mondgya: A, nec vult, cum possessoribus, és Ez, el hadgya az em, le ez v, ágból kü menni, testen, ind, aranyval m, hinte, ed, de vallyon az, testen, az koporsóban, ő va, világot meg nem

fohazkodik, és az örök életet kéri, az emberi nemzetnek gyilkosa nem árt hat nekje. De hogy ha az hegény Lelketské ez földi teremtet állatok közzé egyueledik, Istenuel és az örök élettel nem gődol, vezni kel. Azért minden nap elmünkben forgassuk Christushnak amaz mondásár: **VIGILATE ET ORATE**, és az Istennek Anyaszentegyházauál könyörögiünk, ezt monduán: *Multiplica super nos misericordiam tuam, vt te Rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, vt non amittamus eterna.*

Præcatio
Ecclesiæ.

Harmadfor. Tekinczük meg az teremtet állatoknak is az ő erőtlenségeket, mellyek nem mindenkor lehetnek nekünk segitséggel. Az Arany, Ezüst, Gyöngyek és drága kövek, az Istennek szép teremtet állatj, mellyek az emberek előt igen kedvesek, de az mi éh gyomrunkat meg nem töltethetik, az betegseget és mindenféle kifsirtetet tölünk el nem távoztathatnak, az Halál az ő hadseriual egyetemben aztól meg nem ijed, és tölünk el nem salad. *Basilus* azt mondgya: *Aurum deserit hominem, nec vult cum possessoribus emigrare.* Az Arany és Ezüst el hadgya az embert, és nem akar vele ez világból kú menni, és ha hirtén az holt testet mind aranyuál meg fűznéd is és meg hintenéd, de vallyon az mit használna az holt testnek az koporsóban? De ez vaklás, bereztő vak világ ezt meg nem gondolgya, és vgy

3.
Infirmitas
Creaturarum
consideratio.

In Homil.
quod non
adherenti
bus rebus
secularib.
fol. 227.

jár az

Sermon
de Aduen
ru Domi
ni.

íár az mint Bernhardus mondgya: *Caro miser
ra, cæca et stulta, non querit consolationes, sed
desolationes.* Az sègény, vak és bolond Test,
nem keres magának vigasztalásokat, hanem
vešbedelmeket és romlásokat.

Hogy ha az Ezüst és az Arany, sántó föl
dek, rétek, várak, házak, és egyéb teremte
állatok sòlni tudnának, ez világi ióságnak
és pénznek szeretõit èképpen sòlitanák meg:
Miért felekeztek el az élõ Istenrõl, és minket
egyedûl szeretûen, sàuetõket reiánk függze
tenétek? Éyel nappal csak rólunk gòdolkod
tok: mi az beregségbõl tûteket meg nem gyó
gyéthatunk, Lelketõket nem vigasztalhattuk.
Annak okáért tû csak az Istent sereflétek, õ
felõle emléközzetek, õ néki énekellyetek, és
mindenkor csak õ hozzá kiúánkozzatok.
Vay ha ez világ szeretõij efféle Prædicatiókat
és intéseket örömeſt halgatnák és fogadnák:
De à miképpen az Kakuk az maga régi No
ráiát dudollya, Így ez világis az õ régi sòk
lát és természerit meg tartia, tellyeséggel meg
vakúlt, és az ió intést fel nem veszi. Akar me
nije sòllyanak és prædicállyanak õ néki, de
csak annit haznál, mint ha egy sálma sálual
vernéd az Kouátsnak vlójét, auagy, mint ha
az falra hánád az borsót: Sõt vgyan azt a
karia, hogy efféle dologról meg se emlékeze
zenek.

Harmadszor. Hogy nemely ember nem igen

örül,

örül's ne
ka ez: I
CELL
azt gor
Istenne
nagy o
most l
nosan
tiztekr
uánko
Effe
pen sò
pen ke
Sancti
rabant,
támaz
vala r
Isten
aianc
denh
fele b
mazi
gyan
Ho
vdõn
nag
örö
hat
az l
ron

is igen kiúán
ONORVM
NTIA. Nem
dollya: Eſes, bõ
fok aiandeka
olgokról való ex
tel sò emberre,
olgálhatz, és az
méltságotkra
náló az más vilá
vešbedelmes kif
Chrysostomus, me
azt meg gyózn
ortuos excitabant,
Az Szentek (vs
ouának, mégis
eg halni. Az sere
ly priuilegiumu
ékoztá vala, hog
tossága õ általok
tegeket gyógyítu
ak vala, mégis a
iúánnyák vala.
Hogy ha valakit az
ez priuilegium
m felõutéb kiúánk
életbe: Sõt, (kiról
ánk) nemel ember
aldús, csak az iúó
gyos, két auagy hár

mondgya: Caro misere
querit consolationes, sed
vak és bolond Teste
gaztalálókát, hanem
fokát.

s az Arany, Sántó fők
zak, és egyéb teremte
k, ez világi ióságnak
ppen sólirának meg
ő Istenről, és minke
főket reánk függze
k rólunk gödolkod
főket meg nem gy
nem vigasztalhatni
ő Isten keresztek, ő
néki énekellyetek, ő
zza kiánkozzarok
ő effle Prædicatiók
gátának és fogadnák
uk az maga régi Ne
világis az ő régi fők
tia, tellyeséggel meg
nem veszi. Akar mo
állyanak ő néki, de
ha egy falma fálua
őiet, auagy, mint in
ör: Sőt vgyan azt
ról meg se emlékez
nely ember nem igen
örül,

örül s' nem is igen kiánnya az örök életet, o
ka ez: DONORVM COPIA ET EX
CELLENTIA. Nemely ember magában
azt gondolja: Ehes, bős, tudós ember vag,
Istennek fok aiandekaiual meg ékösitétel,
nagy dolgokról való experienciáid vadnak,
most lottel fő emberré, fok embereknek hiaz
nosan szolgálhatz, és az te gyermekidet nagy
tíztekre és méltóságokra viheted, és most ki
uánkoznál az más világra?

Effle veszedelmes kísértetek ellen igen fés
pen fől Chrysostomus, meg mutatuán, mikép
pen kel azt meg győznünk, és azt mondgya:
Sancti mortuos excitabant, & tamen mori deside
rabant. Az Szentek (vgy mond) halottakat
rániáztottanak, mégis vgyan kiánkoznak
vala még halni. Az fent Apostolokat az Wt
Isten oly priuilegiumual és méltósággal meg
aiandekozta vala, hogy az Christuśnak min
denhatossága ő általok operáluán, minden
féle betegeket gyógyítanak és halottakat fel tá
maznak vala, mégis azért az örök életet v
gyan kiánnyák vala.

Hogy ha valakir az Wt Isten ez mostani
vdőben ez priuilegiumual meg ékesítet vol
na, nem felőteb kiánkoznék ez világból az
örök életbe? Sőt, (kiről méltán panaszkod
hatnánk) nemel ember oly nyomorult mint
az küldős, csak az iud falat kenyere sinczeti,
rongyos, két auagy háromféle betegségis az

nyakan,

111
Donorum
copia &
excellen
tia.

In explica
tione Epi
stolz ad
Hebræos
fol 181.

nyakán, auagy fok vdeig sinlik az nagy betegsebben, el sárrad, csak az Czont s' az bőrraíta, hasonlatos a halálhöz, és csak egy czepe nire sem kiúankozik az örök életbe.

Simile.

Hogy ha valami fő Gazdag embernek fia az ellenségek foglágában volna, és azt az tetuek, férgek, bekák és kigyók kénoznák, és az Átia el ióuén akarná őiet kő szabadítani, ő néki penig kedue léuén az tömlőtzhben való v'leshöz, azt mondaná: Ió helyen v'iók itis: minden ember ezt mondaná felsőle. Ez ember (vgy mond) eséből kő bódult. Ezenképpen bizony dolog, hogy nagy azoknak veszedelmek, az kik az bűnnek tömlőtzhben v'luén, az ő mennyei sent Atyokhoz nem kiúankoznak. Ah melly rőttenetes, ísonyú és veszedelmes dolog ez, vgy hogy ha semeinkből anny v'eres czepeckel való könyhállatásunk fo'lnának, hogy (ha lehetséges volna) egy malom követ sűntelen el hálhatnának: is, még sem sirathatnók meg elégségesképpen ez mi vaklágunkat, hitolkodásunkat, és gonozságinkat. Chrysostomus azt mondgya: *Bo-num est gloriari in terris, sed melius est gloriari in coelis.* Istennek nagy aiandeka és ió volta, mikor az embernek ez világon böczülleti és tisztességé vagyón, de az mennyei tisztesség sok ezerkör iób és drágáb ez világinál: Oka ez, Mert az hízelkedés ez világon i'gen el hatalmasot. *Qui te in faciem praedicant, apud seipsos*

In Matth.
Expositio
one poste
riori Ho-
mil. 25.

clancua

clancua substant, a
mus. Nemely ember fel
röffen d'eziri és comm
őiet bol'ndnak tartia
vermeti.

Sok n találatnak ir
fűűű ember, az kik
io bere czeiöket és bő
uán, in ykednek reia
rőkben. neuökben, ti
zak, és k'ba s' vesedele
Igen v'ozandó az em
hartz oly embert, az ki f
teret, be etieret, és dicz
nagy gy'ázatosan el
phetán s' iralmas ének
eldit cor'na Capitis mei,
ekes Coronáia.

Nem minden t'nd a
mely ember az külfő m
magán meg tekintuén,
tudgya, az Eghen iaré a
valami t'ldi lsten, Et ca
es egyeb t' semmit nem
ez világ t'gnő d'uczófé
röcké m'g marad ő rait
seletköz k az élő lsten
v'duölle t'geről, és az örü
Azért mondgya S. Ag
LV S. IONORAN V

igisínlik az nagy be-
zak az Czonts' az bö-
lhoz, és csak egy cze-
z örök életbe.

Gazdag embernek ta-
ban volna, és azt az
kigyók kénóznák, és
ötet kü szabadítani,
az tömlőzben való
Ió helyen vőők itü-
ndán felüle. Ez eme-
kü bódult. Ezenké-
y nagy azoknak ve-
nek tömlőzében vő-
Atiokhoz nem ké-
őtenietes, isonyu-
gy hogy ha semeink
kel való könyhüllatá-
ha lehersegés volna)
en el háihatnának,
meg elégségesképpen
lkódásunkat, és go-
azt mondgya: Bo-
sed melius est gloriari
andéka és ió volta,
lagon böczüllet és
ennyei tizteleg sok
világirál: Oka ez
lagon igen el hatale-
edicant, apud seipfos

clancu-

clanculum subsanant, azt mondgya Chryso-
mus. Nemely ember felebarátját semben e-
rössen dicziri és commendálja, de süueben
ötet bolondnak tartja, és háta meget ő neki
vermet áls.

Sokan találatnak irigy, bú-éuő, és Iudás
süü emberek, az kik felebarátioknak az ő
io szerenczeioket és bódog állapotiokat lát-
uán, irigykednek reáiok, és őket mind hi-
rőkben, neuőkben, tiztelegőkben gyalá-
zák, és kárba s' vesedelembe eüik és hozzák.
Igen változandó az embernek elmeie. Talál-
harz oly embert, az ki sokaktól meg böczül-
tetet, berettetet, és diczirtetet, végére penig
nagy gyalázatossan el veset, és Ieremias pro-
phetának siralmas énekéi keller énekelni: Ce-
cidit corona Capitis mei, El eset az én fejemnek
ekes Coronáia.

Nem minden üid az böczülettel élni. Ne-
mely ember az külfő méltóságot és böczületet
magan meg tekintuén, el húsi magái, azt sem
tudgya, az Eghen iaré auagy az földön, mint
valami földi Isten, Et caput inter nubila condit,
es egyebet semmit nem gondol, hanem hogy
ez világi fentő düczőség és tizteleg mind ő-
röcké meg marad ő raita, és azokközben el
felelközik az élő Istenről, az maga lelkének
vduosségeről, és az örüendetes düczőségről.
Azért mondgya S. Agoston. QVANTO

PLVS HONORAMVR, TANTO PLVS

In Episto-
la ad Ro-
manos fu-
lio 22.

Threnoru
cap. 5

In Expli-
catione
Psalmoru

PERI=

PERICLITAMVR. Mennél inkább bő-
czúlteünk, annál nagyobb veszedelemben va-
gyunk.

Mi vezette Demosthenest Görög ország-
ban, és Cicerót Romában? Az ő nagy Elo-
quentiáiok. Mert az ő bölcseségökért, Elo-
quentiáiokért, ékeessen való állásokért, sok
emberek irigykedienek ő reáikok, őket vldöz-
ték. Es bátor valaki oly eszes és bölcz volt náis,
hogy mindenenek az ő bölcseségével fellyü-
haladnáis, de azért vgyan nem tud minde-
neket, hanem vgy vagyon az mint Prosper
mondgya:

Doctrina Domini penetrabilia tempore in isto

Ad plenum nulli pervia sunt homini.

Semper enim Sanctis superest quo crescere possint.
E. c. Annak okáért senki az ő nagy bölcsesé-
ge és egyéb aiandeki mia magát fel ne tartoz-
tassa, hogy meg maradálat it kiüánná.

IIII.
Colloqui-
orum de
vitâ eter-
nâ inter-
missio.

Ioan 3.

Negyedyször. Hogy ilyen forgalmatlanul vi-
selünk gondot az örök életre, innen vagyunk.
Hogy ez világnak nagyobb része igen ritkán,
auagy soha sem, örömeit beszélget az örök é-
letről. Es valóban igen czudállatos és sokat-
lan Locus Communis ez. Az ki az földből lő-
az földieket beféli. Az Arany forintokról,
tallérokról, gyöngyökről, drága köuekről, és
egyéb el véssendő ez világó maradandó dol-
gokról többet beszélgetnek az emberek, hog-
nem mint Istentől és az ő örüendetes menyey-

Kirá-

Király pa-
Hak az V-
lyik, am-
maiore d-
cit arare m-
Esen be-
ned. Mert az
Mit ki-
inkozzam én
senkine-
nincz arra g-
egy fő-
nem hallok, h-
nek? El-
gy vezti eggy-
az pogá-
y vers író Po-
confecta-
livorem ducit al-
meg ro-
ad, az egész fő-
Ánák-
okáért tő kere-
gyakor-
besélgetnek
itok és le-
niitok előt, az
nica az-
fiával az Ag-
nál vlt-
s, az ház nép-
gessetek? O én édes m-
bőmeit-
oket, és állat-
delmes-
vdókbe i-
utott-
Casuso-
vadnak köz-
Mori-
servat legem, toll-
Az hal-
senkinek nem
peratore-
Reges? Vbi
Vbi Aur-
m & Argentum.
azt mo-
dgya Augu-
stinus
talmis-
Czabárok és Ki-
Hertz-
gek és Nagy-
ságo-
rany-
az Ezüst-
hól az
dogg-
zok? Mi sem vlt-

R. Mennet inkább b
yob vesedelemben v

theneft Görög orőse
ban? Az ő nagy El
ő bölcsességökért, Bo
való föllásokért, fo
k ő reátiók, őket vido
y és és bölcz voltai
ő bölcseséggével fell
yan nem tud minde
gyon az mint Proffe

ia tempore in isto
sunt homini.

est quo crescere pos
ki az ő nagy bölczel
ia magát fel ne tano
álát itt kiüánná.

n forgalmatlanul v
ltre, innen vagy
ob része igen ritkán

t befejelget az őrk
czudállatos és sokat

Az ki az földből lő
Arany forintokról

ól, drága kövekről, és
agó maradandó dol

nek az emberek, hog
ő örüenderes meñye

Kirá

Király palotáiról és dűczőségéről. Ezt az
fiak az Vénektről hallják, és ökis meg tanul
lyák, amaz köz példa-beféd kerint: *A boue
maiore discit arare minor.* Tanúly Tinó ökör
tesen benned. Mert az Ifuság ezt gondollya:
Mit kiüánkozzam én az örök életbe. Nám
senkinek nincz arra gondgya. Senkitől czak
egy főt sem hallok, hogy arról emleközné
nek: Es így vezti eggyik az másikat, a mint
az pogány vers író Poëta mondgya: *Vvāq;
conspēcta livorem ducit ab uva.* Ha eg földő földm
meg rothad, az egéz földő gerézd el vés.

Áñak okáért tő keresztien Átiák és Anyák
gyakorta beszél gessetek az örök élettről a tő fia
itok és leánytok előtt, az mint czelekedet Mo
nica az ő fiával az Agoftonual. Midőn aztal
nál vltők, az ház népének ecképpen beszél
gessetek: O én édes magzatim, nissátok fel
főmeitőket, és lássátok meg, mely igen vesé
delmes vđdőkbe iutottunk, és melly kőserues
Casusok vadnak közöttünk.

Mors servat legem, tollit cum paupere Regem.

Az halál senkinek nem keduez. *Vbi sunt Im
peratores & Reges? Vbi Duces & Principes?
Vbi Aurum & Argentum, & ornamenta eorum?*
Vbi azt mondgya *Augustinus.* Hól vadnak az ha
talmas Czašárok és Királyok: Hól az sok
Hertzegek és Nagyságos Vrak: Hól az A
rany és az Ezüst: hól az ő dűczőségök és bō
dogságok: Mi sem vltünk és éšünk itt mind

Admoni
tio patris
familias
ad liberos
& domas
ticos.

Ad fra
tres in E
remo Ser
mon. 68.

öröcké, hanem az halál minket is az azaletől az ágyba, és az ágyból az koporsóba kerget es vett.

Annak okáért térjete meg tellyes süvel, és mindeneknek előtte nag forgalmatoslaggi keressetek az örök életet. Mi mindnyáian örömeit sokáig elnénk itt e világon, de inkább meg lássuk, hog az Istennek orságában mind öröcké ellyünk. Mindnyáian örömeit gazdagocká és nagy Vracká lennénk, gondolkodgyunk tehát arrais forgalmatoslan, hog mi az örök életben az igaz gazdagfagot, dicsőiséget és vduósséget meg nyerhessük. Akarók hogy ez világon sok fő Rokonink és az tiánkfianj volnának, Ah tehát vgy ellyetek, hogy az mindenható Isten, az ő bent Angyal és választot hűen legyenek az tő Arratokfianj és rokonitok. Oltalmazzatok meg magatokat az büntől, és minden pegyen-vallástól, hog az öröcké való pokolnak tűzébe ne veressetek.

Es így kellene az igaz Atiának és Anyának, vgy mini Istennek igaz emberinek, az ő aiatosságoknak és fenitűgőknek világosságot meg mutatni, így discurrálni, és az pokolnak öröcké való kényyáról gyakran beszélgetni, az mint Chrysostomusis int minket, és ezt kiöánnya: *Vtinam cum coenatur, cum prandium sumitur, aut cum lavatur, de gehenna apud nos mentio fieret.* Vayha mikor vaczorá-

In 2. ad
Thessal. fo
lip 27. Et
in sermo-
ne de pra-
muis San-
ctorum di-
ueris

lunk,

lunk, a nagy ebőlünk
pokolnak k kényyáról e
nánk, e egyink az m
Effe: hazi és azalet
Incélek, Istennek segit
nának Meri mint hog
fiktől meggyulad: Igy
ereie e segitlege által, e
lagos: Ite az másikat fo
ember nagát ez vran a
iöl ioban meg örözn
az min Chrysostomus m
nam pra oculis habet, in G
laki az pokolnak rötten
iöl és gyürelmitől fél és
Istenel: az ter, az nem
ba. V bfontag penig
tuit, G hennam non effug
nak kényyát semminel
pen az el nem kerülhe
An elmus az kerezit
Instru: iór add eleikbe,
más k: zót meg emlek
röl, és a mondgya: Po
los vest os finem vestrum
emus ei ut, & quid vobis
remaneat? Cogitate qu
portabitis? &c. O tő ker
denne gondolkodgya
pokrol: Kie leben az tő

lál minket, az azzal
ól az koporsóba kerg

etek meg tellyes búval,
nag borsalmatossággal
er. Mi mindnyájan
tú é világon, de ink
nnak országában min
nyájan örömeit gaz
ká lennénk, gond
borsalmatossan, ho
gaz gazdagfagor, de
meg nyerhettük. Ak
ok fő Rokonink és
h táhár vgy élyen
ten, az ő bent Ang
yenek aztú Átiárok
nazzaiok meg maga
den fegyver-vallásfő
olnak rúzebe ne ver

z Átiának és Any
igaz emberinek, az
fegőknék világossá
ilcurrálni, és az po
nyáról gyakran be
fostomusis int min
nam cum cenatur, cum
m lavatur, de gehenna
ya mikor vaczorá
lonk,

lunk, auagy ebéllünk, auagy mosdunk, az
pokolnak kényjáról és gyötrelmiről bolla
nánk, és éggünk az másinkat intené.

Effele házi és azzalnál való befélgetések é
intések; Istennek segítségéből, sokat haznál
nának. Mert mint hogy éggünk Szent az má
siktól meg gyulad: Igy az S. Lélek Istennek
ereie és segítse által, egy embernek buzgó
lagos bűve az másikat fel geriezteté, hog az
ember magát ez vran az pokolnak kényjá
ról jobban meg örüzné és óltalmazná. Mert
az mint Chrysostomus mondgya: *Qui Gehennam præ oculis habet, in Gehennam non cadet.* Valaki az pokolnak rőttenetes és ísönyu kényjáról és gyötrelmitől fel és rőtteg, és bűve berinti Istenéhoz tér, az nem mégyen annak kényjárba. Vissfontag penig: *Qui Gehennam non metuit, Gehennam non effugiet.* Valaki az pokolnak kényjár semminek tartia, az semmiképpen azt el nem kerülheti.

Anshelmus az keresztien Házasoknak illy ie
Instrućiór ádd eleikbe, hog mindennap egy
más közöt meg emlékezzenek az örök élet
ről, és azt mondgya: *Ponite quotidia ante oculos vestros finem vestrum. Cogitate incentisime, cuius erunt, et quid vobis proderunt, que post vos remanebunt? Cogitate quò ibitis? Quid vobiscum portabitis? &c.* O tő keresztien Házasok min
dennap gondolkodgyatok az tő vólso órá
okról: Ké léssen az tő házasok, öröksegrők,

in Episto
la ad Thess
sal. fol 37

ibidem
folio 37.

Epistol.
ad Bur
gundum
& Richo
tem, &c.

aranyotok és ezüstötök? Mit viztek magatokkal az koporlóba? Gondolkodgyatok az örök élettről, és imádkozzatok. Hogy az miképpen itt egy házban laktatok és éltetek, ezenképpen engedgye meg azt az mindenható Vr Isten, hogy tő az tő gyermektöcckel egyetemben az Istennek orságában találtsatok. De keuesen vadnak az Házasok közül, a kik erről sűnök sűrűn gondolkodnak, és magöcckel egyetemben gyermekökötis az igaz Isteni felelemre fel serkenterék.

Ezenképpen, mikoron az kereztien Magistratus, feiedelmek, Vrak, Birák és Polgárok, kik ez világon Istennek Helytartói, az tanátsban vlnék, vádolásokat, panáskodásokat, vallásokat, feleleteket és mentéseket halgatnak, es mindenekről végeznek, az Országnek Decretoma sűrűn, illik, hog az Istennek kemény ítéletiről, és az örüendetes örök élettről, gyakorta buzgólagosan meg emlésközzenek, az Istent és az Igazságot sűnök előt forgassák. Mert a miképpen meg vagyont írva: *Altissimus interrogabit opera vestra, et cogitationes scrutabitur.* Az felseges Isten meg kérd titeket az tő czelekedetetekről, és minden gondolatiókat meg vizsgállyá.

Agathon azt mondgya: Valaki az feiedelmsegre és egyéb fő tiztre hiuattatik, három dolgot forgallon elmeiéb. 1. Hog öis csak ember mint egyebek. 2. Hogy törvény szerinti

Sapient. 6.
v. 4.

rini

rinti is
refle. 3. Azis meg g
mind öröcké maradha
ritásb in, méltóságban
leis t etik véle, az m
Isten nondgya: Vor
Tűis intén vgy halto
berel. Senkinek nin
umia Omnes maiores m
Minc Királynak min
földb n kel meg rotha
közö nem tudhatuik
Király, az Vr, és az p
Et il de Magnus supe
Bódog ember az, az
és m gát az Isten pa
ához babia. Mert
az ö czelekedete ber
azt mondgya: Qui
sine me in perpetuum
secu ad eternam tra
prax Regnum exerce
lapilumq; nitorem,
RI. A infernum torq
(vgy mond) ez vilá
kodt, véghetetlenü
fog, is ez világnak f
ké v lö dűzőségbe
álna túl és hamissan
rany as köntöfnek vi

ők: Mit viztek magy
a: Gondolkodgyatok
ádkozatok. Hogy az
ban laktatok és éltek
e meg azt az mindent
tű az új gyermekitőke
nek orfágában találhat
dnak az Házasok köze
berint gondolkodnak
en gyermekökötis az
ferkentének.

ron az keresztien Ma
rak, Birák és Polg
ennek Helytartón, az
áfokat, panáfolko
ereket és mentőseket
ról végeznek, az Or
int, illik, hog az Isten
s az örüenderes örök
fágosan meg emle
Igazságot bómók te
éppen meg vagyot
bit opera vestra, et co
z felseges Isteni meg
ederetekről, és min
vifgállya.

: Valaki az fejed
ge hiuatarit, három
b. 1. Hog őis csak
. Hogy történety be

rini

rint itéllyen, és mindenben az igazságot be
resse. 3. Áztis meg gondollya, hogy ő nem
mind öröcké maradhat meg abbā az autho
ritásban, méltóságban és tiszben, hanem azt
leis tétetik véle, az mint ő maga az felseges
Isten mondgya: *Vos sicut homines moriemini.*
Tűis bintén vgy haltok meg, mint egyéb em
berek. Senkinck ninczen ez ellen Priuilegi
umia. *Omnes maiores mors occupat atq; minores.*
Mind Királynak mind az alatta valónak az
földben kel meg rothadni. Es a sok czontok
közöt nem tudhatjuk meg, mellyik vólt az
Király, az Vr, és az parazi ember koponáia.

Et nil de Magnis superest nisi parva favilla.

Bódog ember az, az ki ezt meg gondollya,
és magát az Isten paranczolatjának regulái
ához sabia. Mert az Wr Isten mindennek
az ő czelekedete berint fizet meg. Es Isidorus
azt mondgya: *Qui in hoc seculo bene imperat,*
sine fine in perpetuum regnat, et de gloria huius
seculi ad æternam transmeat gloriam. Qui verò
prave Regnum exercent, post vestem fulgentem
lapillorumq; nitorem, ET NVDI ET MISE-
RI ad infernum torquendi descendunt. Az ki
(vgy mond) ez világon ió módgyával vral
kodik, véghetetlenül mind öröcké regnálni
fog, és ez világnak szép düczőségéből az örö
ké való düczőségbe megyen. Az kik penig
álnokul és hamissan bíriák az Orfágot, az a
ranyas köntösnek viselése és az drága kövek

Psal. 82.

77.

1. Corin. 3.

72.

Rom. 2.

76.

Lib. 3.

cap. 48.

nek sēpségcs tündöklése vián, meztelen és nyomorúságtól, az pokolnak kényyába vetternek. Ezenképpen egyéb gyűlekezőzetekben is mindennap gyakorta kellene az örök életéről meg emleköznünk.

In Episto-
la ad Mar-
cellū vidu-
am.

Hieronymus azt írja, hogy ő v̄deiében, az Művelek az aratásnak v̄deién, az mezőben igen sēp és gyönyörűséges Psalmusokat énekeltenek, és az örök életéről meg emlekeztenek: *Quocunq; te vertēris, arator sīram tenens Halleluiā decantat. Sudans messor Psalmus se- vocat, & curva attondens vitem falce vinitor, aliquid Davidicum canit. Hæc sunt in hæc Provincia Carmina: hæc (ut vulgò dicitur) amatorie Cantiones. Hic Pastorū sibilus, hæc arma cultura. Illyen emberek találattanak in Palæstina Hieronymus v̄deiében. Novem autem nunc ubi?*

Ez mostani v̄dőben pedig, mind városokban, várakban, falu helyeken, menyegző házaknál, vízárkon, piarokon, és mezőkön, olly heában való, botránkozató és farsitalan beszélgetések, és berelemnek, virág (de bűdös) éneki hallatának, hogy csak meg nem eped belé az keresztian és Istenfélő embernek sūue. Mivel pedig hogy sokan találattanak illy ördögi emberek, annak okáért minden Gazda vgy viselleyen gondot az ő házában leű Ecclesiáskáiára, hogy az emberek az magok lelkőkre annál nagyobb gondot viselleyenek. *Salva animam tuam, & noli respicere.*

Gen. 19
717.

Mencz

Mencz meg az te lelke
bolond világnak erke
ötöszt r. Hogy sol
egy czepe vereczke és
az örök leter kiuánna
Rēbegsēg, tobzódás, g
az nagy ártalanlág. M
ben az s̄pirtusok me
peri lele meg tiltatik
dolaiho ne térhesse.
nyad, és az oktalan áll
öltözik. Az Rēghiek
az árnyhoz hasonli
az verőnyen jár, az
mutat és repræsentál
nyeka m hall, nem
nem ez lekezik: Illy
nekit és tobzódókna
sintén egy iárnak. m
semmi igazán nem l
nak b̄zsgálógan,
uők be int, és semmi
dolgor nem czelekez
Chrysostomus: Edeba
ea non c̄ edebant.

Ahol regnál a

Őr nem lehet

Sőt az Rēbegsēgből és
nak mindenféle bűnel
ért mo dgya Ambrosiu

I 4

Homil. 50
ad popu-
lum Anti-
ochenum

In prima
Epistola
ad Timo-
theum. cap.

Jerem. 51.
v. 9.

VI.
Horrenda
morsis
species.

rum ianua. Ez világi testi gyönyörűség semmi
nem egyéb, hanem az bűneknek aitaia. Ah
mely bámtalan sok ezer ember vezti el az ő
résegségével az örök életet. De ez réseg, bo-
lond, és eszevesztet vak világ nem akarja ezt
meg gondolni. Curauimus Babylonem & non
est sanata. Gyógyéttiuk vala Babylon, és nem
akara meg gyógyulni.

Hatodszor. Hogy az Ember ily forgalmat-
lanul visel gondot az örök életre, és azt nem
felőttéb kiánnyja, ez az oka: HORREN-
DA MORTIS SPECIES, Az Halálnak
rötenetes és ifonyu tekinteti, mely az ember-
nek főmei előtt forog. Hogy ha az Wt Isten
valami aranyas békereit küldene az mennyek-
ből, és azzal egynehány Legio Angyalokat,
trombitákkal, dobockal, kürröckel és sipok-
kal, és minket ez nyomorúságos Lazareth-
ből, minden kén, fájdalom, gyötrelem, rö-
teges és halál nélkül el vinné, örülnénk annak
és örömeft fel vlnénk. De a mindenható Wt
Isten másképpen procedál velünk: Elő ió az
kőserues halál az ő darabantuál és hadsér-
uál, és minket erőssen kénozt, foitogat, főt-
gyan el diribol darabol, vgy hog az mi czo-
toczkainkat hól imit hól amot bedegerik fel.

Enől az Halálnak rötenetes tekintetüől és
az restnek romlafától írtozik az emberi állat.
Azért azt mondgya S. Pál: Mert mi, kik az
tésznek haitokában vagyunk, foházkodunk

2 Cor. 5.
v. 4

meg

megterhelteuen, mi
le vetkeztetni, hanem
monda: Inkáb aka
bennünket az Adám
bűnuel meg terhelte
se vye mennyei kön-
azt mindgya: Volu-
Dei, se per mortem nol-
nénk le az Istennek c-
tal nem akarunk.

Igy gondolkodik
En örömeft el hadná-
kellene az koporsóba
található az minden
módot miképpen kü-
világba: O te Emb-
dolatoznak, és zab-
godat. Mert effele o-
gyéb, hanem az Par-
lált terelő Almáia, a-
fed, hanem inkáb é-
Iustus e Domine, & iu-
Wram és igazak az t-
érdemlők, vgy lak-
Mi egyen penig a-
letnek hadnagya me-
bernel teste porrá é-
képpe kellyen az h-
partia meggyőznün-
cátioókban meg hallo-

ti gyönyörűség semmi
bűneknek aitaia. Az
ember vezeti el az ö
eter. De ez részeg, bo
világ nem akarja ezt
mus Babylonem és non
vala Babylon, és nem

Ember ily forgalmat
örök életre, és azt nem
oka: HORRE NO
CIES, Az Halálnak
mérti, mely az ember
logya az Wt Isten
öldene az mennyet
Legio Angyalokai
kürtöckel és sípok
morulagos Lazaretha
lom, győzrelem, rő
ne, örülnénk annak
e a mindenható Wt
ál velünk: Elő ió az
banciatul és hadseri
hoz, főnöget, főv
gy hog az mi czon
l amot beegerik fel
eneres tekintetűl és
ozik az emberi álla
ál: Mert mi, kik az
yunk, foházkodunk
meg

meg terhelteuén, miuel hog nem kiuanunk
le vetkeztetni, hanem fel öltöztetni. Mint ha
mondaná: Inkáb akarnók, hog az Wt Isten
bennünket az Adámnak az ő ő tiztatalan és
bűnuel meg terhelteuén bõriben hagyuan, er
re vy és mennyei köntõst adna. Es Augustinus
azi mondgya: *Volumus pervenire ad regnum
Dei, sed per mortem nolumus*, Mi örömeit men
nénk bé az Istennek országába, de az halál ál
tal nem akarunk.

Igy gondolkodik nemely embernek fûue:
En örömeit el hadnám ez Világot, csak ne
kellene az koporsóbá meg rothadnom, Nem
található az mindenható és bölcz Isten más
módot, miképpen kü hitta volna az ő fiait ez
világból? O te Ember, hágy békét effele gö
dolatoknak, és zabolázd meg az te okosla
godat. Mert effele okoskodás semmi nem e
gyéb, hanem az Paradiczomnak bűnt és ha
lalt termõ Almáia, azt semmiképpen ne illes
fed, hanem inkáb énekely az Prophétául:
Iustus es Domine, et iudicia tua recta, Igaz vagy
Wram, és igazak az te Ítéletid. Az mint meg
érdemlettük, vgy lakolunk róla.

Mi legyen pedig az Oka, hogy az örök és
leinek Hadnagya meg engedí, hogy az Em
bernek teste porrá és hamuá leßen, és mi
képpen kellyen az halálnak kőserűseges álla
pattiát meg győznünk, azt az előbbi Prædi
cációkban meg hallottátok. Az felfeiges Isten

In Expli
catione
Psalmi 29.

Psalmi 119
v 137.
Lucæ 23.
v 41.

nek ereje segeczen bennünket, hogy mi, vgy
mint Istennek kegyelmességének Edénj, eze-
ket és ezekhez hasonló akadályokat, bódog-
ságosan meg győzuen, az örök életet kiuán-
kerint és nagy ártafóssan meg kiuánhaslunk,
Amen.

P **MASODIK RES; B.**
Rædicatióknak második részében igen
igen lép foházkodások, és emlékeztetire mæ-
tő Exemplomok és példák, sámlálatnak elő-
mikeppen kiuánkoztanak az Istennek fia-
az örök életbe, és minemű nagy lelki öröm-
uel és nagy foházkodásokkal vigasztalták és
confirmálták egymást.

Hebr. 33.

71.

Az Sídókhoz írt leuel azt mondgya: *Intu-*
emini Sanctorum finem, et imitami ipsorum fi-
dem. Tekintzettek meg az Szentek életinek
végét, és kőuessétek az ő hűtőket. Itt az pa-
ranczollja az Istennek Lelke, hogy foház-
matóssan vigyázzunk arra, miképpen végez-
ték el, és minemű propositumual, az Ő és V-
Testamentőbeli Szentek az ő ez világi nyug-
hatatlan életőket. *Chrysostomus* azt mondgya
in genere az Szentek felől: *Circa mortem præ-*
valuit fides. Az halál közöt az hűt győződés-
mésélőit. Mikor az Szenteknek vólso órá-
iok el közelgetet, és ez világtól akartanak el-
búcsúzni, akkor az igaz hűt ő benne erőf-
sen fenlet és tündöklőt, mely hűt magát külső-
képpen is az bent és vduósséges beélegetések-
ben

In Episto-
la ad He-
braeos fo-
lio 185.

ben és cselekedetek
telentet, és nagy ő
hűt kezei en vité-
az ő örök ké való haz-
Az S Patriarchák

nak Sūpiriumi és fo-
ezenek fel írva és íeg-
de min den kétségne-
gondolatiuk, hog-
és napp az Istenhez
vduósséget tizta fűbő-

I A C B gyakorlati
uósséges mennyei la-
li Ecclesiasticának n-
pen látna volna azon-
lá és felvinni: Ielen-
tő. W r l ten miképpen
ta volna őtet az ő bu-
kat gyorta esében
örömmé mjaia kőn-
házkodtal mondot
kép Patrarchai ének-
kím, V i Dominum de-
facta est anima mea. Lá-
ról finre és nem halek-
nélkül g akorta erőf-
és az örök életbe kiuán-

M O S E S prophé-
Istenuel, mint egy atia-
ueközele dő dűzősége

nünket, hogy nu, vgy
ességének Edenn, eze
akadályokat, bódog
az örök életet fűzőnk
n meg kiűnhassuk.

RES; B.

odik részben igen
és emlékeztetve mel
k, sámlálatnak elő
nk az Istennek fia
n nagy lelki öröme
ckal vigasztalták és

azt mondgya: Intu
mitamini ipforum fi
az Szentek életinek
működte. Itt az pa
elke, hogy forgal
a, miképpen végez
umual, az O és Vy
az ő ez világi nyug
omus azt mondgya
Circa mortem pra
t az hűt győződel
teknek viólfo órá
lágrol akartanak el
hűt ő benne erős
ely hűt magát külső
lleges beszélgetése
ben

Harmadik Prædicatio.

138

ben és czelekédetekben megmutatta és meg
jelentette, és nagy örüendzéssel mint nagy
hűt kerezuén vitéznek menének kü-innen
az ő öröcké való hazáiokba.

Az S Patriarcháknak Adámnak és Noé-
nak Suspiriumi és foházkodási iöllehet nin-
czenek. fel írva és jegyezve az Senti Írásban,
de minden kétség nélkül és bizonynyal meg
gondolhattuk, hogy ő kis mindennap éyel
és nappal az Istenhöz foházkodván az örök
vduósságer tizta sűből kiűnták.

IA C O B gyakorta prædicallot amaz vdu-
uósságes menhyei laitoriaról, és az ő házabe-
li Ecclesiáczkaiának meg mondotta, mikép-
pen látta volna azon az Istennek Angyalu a-
lá és fel iárni: Telentuén aztis, az mindenha-
zó. W r Isten miképpen erősítőte és vigasztal-
ta volna őtet az ő buydosásiban. Mely dolgo-
kat gyakorta esében forgatván, az nagy lelki
örömmek miatta könyhúllatással és nagy fo-
házkodással mondotta és reperálta amaz ő
Sép Patriarchái énekée: O en edes gyerme-
kém, Vidi Dominum de facie ad faciem, et salva
facta est anima mea. Látam az W R A T Sín-
ről síre, és nem halek meg. Minden kétség-
nélkül gyakorta erőssen foházkodot, kiáltot,
és az örök életbe kiűnkozot.

M O Y S E S prophéta gyakorta sóltoz az
Istenuel, mint egy atiafi az másikkal, és az kö-
vetközendő dűczósságnak örüendetes izit érz

Adam,
Noé.Iacob,
Gen. 28.Gen. 32
VER. 30.Moyses,
Exod. 33.
VER. 11.

zele

zette és sengeit látta, kiuel ő magát minden nagy tumultusokban és veszedelmekben örüendeztette és vigasztalta.

Iob.

Ezenképpen amaz hegény, minden iauaisól meg foztatot beteg, fekélyes, varas, és sokképpen meg próbáltatot I O B, magát az örök életéről való elmélkedéssel recreállya és vigasztallya, ezt monduán: Tudom én, hogy az én vduőzító Istenem áll, Es ő ez vtán engemet az földnek porából fel támaszt. Touábbá, minek vtánna az fergek az én testemet meg rágiák, és minek vtánna fel ebredék, ebben az testben meg látom az Istent. Vgyan ennen magam látom meg, nem más, és az én főmeim látiák meg, &c.

Iob 19.

v 25. 26.

Elias.

1. Reg 19.

v 25. 26.

Psalms 42

v 25. 26.

Esaias.

ILLYES Istennek amaz nag Prophétája fel kiált az Eghekbe: Domine tolle animam meam. O én szerelmes Wram, vigy haza immáran engemet az örök életbe.

DAVID, amaz szent Király, Istenhöz kiált és ezt mondgya: Szomiuhozik az én lelkem az élő Istenhöz. Vallyon s'mikor mehetek el, hogy bé mutassam magamat az W R előt.

ESAIAS látta az Istennek dűczőségét, és az mennyei Cántorokat az Angyaloknak esneklő Musicistockal halgatta, melyből magának ily nagy örüendetes delectatiót és kedvet vett, hogy az S. Prophétának főme mindenkor azt az Angyaloknak mennyei éne-

köket

köket és az örök életet.
Tekintezetek meg chab. 7 mikor az ő ölüe, elkontzoluának, iné az Antiochogy is meg gondoltstennék paranczolt Vrrâ te me őtet, és imelné. Az Anya ha be föltn az ő fiának Gyermekem, el ne h lattasd magadat, ha uén, és az földet, s' abban adnak meg hogy a Isten azok annak o táért ne fély mest, a mint az te gyelme Isten téged temben is meg me uán, az S. Lélek Isten tyrnak ouét illéré, és azokna azt monda gondolt ároké, hogy nufnak engedek, és a gadom Te átkozot nek iel it és kezéit az én Átámsaj ő m deig meg kénoztattá rök életet váriák, az Es ecképen ezis na

uel ő magát minden
es veszedelmekben ő
ta.

egény, minden iaua
fekélyes, varas, és fők
or IOB, magát az
dóssal recreállyá és v
n: Tudom én, hog
n áll, Es ő ez vran
ból fel támaszt. Tou
férgek az én testem
ánna fel ebredek, co
om az Istent. Vgya
eg, nem más, és az e

amaz nag Prophétá
omine tolle animam me
am, vigy haza immá
erbe.

Király, Istenből ki
omiúhozik az én le
allyon s'mikor méh
n magamat az W

ennek dűczdőségét,
t az Angyaloknak
gatta, melyből mag
tes delectatiót és ke
ophétának főüe min
loknak mennyei én

kők

köket és az örök életet kiúnta és főühozta.

Tekinczének meg amaz hetedik Ifiat 2. Mac
chab. 7. mikor az ő hét Ariáfiáj ő előtte meg
ölve, el kontrolua, és meg égetue fekünné
nek, inté az Antiochus Király az ifiabikat
hogy iól meg gondolná magát, és ha az ő
Istenének paranczolatiát ő meg ségné, nag
Vrrâ tenné őiet, és igen fő melióságra fel e
melné. Az Anya haluán ezt az ígérést, fűli
be főluán az ő fiának ezt monda: O én éde
Gyermeke, el ne hűtettefd és meg ne cza
latrafd magadat, hanem az menybe fel néz
uén, és az földet, s'mindeneket az mellyek
abban vadnak meg főmleluén, ismerd meg
hogy az Isten azokat semmiből teremtetie.
annak okáért ne fély, hanem haly meg örö
mest, az mint az te Ariádfiáj, hogy az ke
gyelmes Isten tégedet az te Ariádfiával egye
temben ísineg meg eleueniczen. Ezeket hal
uán, az S. Lélek Isten az ífú Izraelbeli Mar
tyrnak főüet illeré, és az kík ott állanak vala
azoknak azt monda: Mit várakoztok? Azt
gondoljátok, hogy én ez kegyeilen Tyran
nusnak engedek, és az ő főuát ebből meg fo
gadam? Te átkozót Istenelen látor az Isten
nek ítéletit és kezeit soha el nem kerülheted:
az én Ariádfiáj ő magokat valami keüés v
deig meg kénóztatták, most immár ők az ör
ök életet váriák, az Istennek ígéreti serint.
Es ecképpen ezis nagy örömben léuén, az ő

felkér

lelkét az Istennek átánlá.

Amaz S. Cyprianus martyr felől azt írják: Mikoron ötlet halálra ítélték volna, hogy az feiét el vőlék, és az ő törvényének kü adót fentartásiát kü kiáltának, Cyprianus gladio secur: ő maga az Istennek embere nagy lelki örömmel meg felel, és azt mondgya: Amen. Mint ha azt mondotta volna: Légyen hála az Wt Istennek, Légyen meg hamar az Executioia: Es meg hagyá az ő fogainak, hogy az Hóhérnak 20. aranyat adgyanak.

Historia
ex Theo-
doreto de
Martyre
Iuena.

Theodoretus libr. 3. cap. 37. elő fámlállyá ímez emlekőzetre méltó Historiái: Mikoron egynehány Kereziének vitetnek volna az mészársékre, hog ott meg öletteknének, azok között az nagyobbik azt kiuaná, hogy az kü ő közötték leg külső az öletteflek meg előb. Az Ihu pedig ezt haluán; mindiárást örömmel le tērdeple, és nyakát kü nyuituán oda tartá, hogy feiét vennék. Es mikoron az Hóhér segyueret kü vonután; kariát kü húzta volna, hogy az Ihuinak feiét venné, reia kiált az helynek Præfectusa, és meg paranczollja, hogy légyen veztegséggel. Az Ihu meg buszuluán nagy homoruságnak adgya magát, és az népnek fokassága előt ezt kiáltja: Nem vagyoké méltó, hogy ma az én véremer kü ontottam volna: Mert immár én- rellyeséggel és bizonyal el végeztem vól magamban, hogy ez mai- napon bé léptem volna amaz örüende-

tes és bódogfagos örö
Basilium azt írja
nőmös Abboniálát a
vallásaiat, az tömlő
vala. Mikor on azert
tenek, hogy meg tag
lot nem, ahát iofág
es életet e veziené: n
torlágga azt monda
cunia. Eazula Christi su
en életet mel, Eo hely
bátor viten el min
az én Christuónak f
amáz mnyei örök é
uesb; ez világi állhar
mikor on ő vele az tū
Abboniálatoknak e
kiirik vlla ötlet az ő
helyére, ezképpen f
es io S. özek, köves
az örök életet vuez
es ne mnczerek mag
teet abboniálatti félé
lágga: Mert az min
Abboniálatokat az
zatiára teremtet, és a
ciából leppitet, ho
sen vitet ködgyünk.
bátorlágga ös künel lel
nek köepibe vgyek

tes és bódogfágos örök életbe.

Basilus azt írja: Hogy egy fent gazdag nőmös Abßoniállat az Wt Iesus Christusnak vallásaiert, az tömlőzbe és fogfágba vetteter vala. Mikorpn azért ötet nejzenék, és keberitenék, hogy meg ragadgya' az Christust, hol nem, tehát iobágar, örökséget, tisztelget, és életét el veztené: nagy leiki örömucl és bátorfággal azt monda: *Valeat vita, pereat pecunia. Famula Christi sum.* Mit gondolok én az en életemucl, Eb helye az én pénzemenék; ám bátor vesben el minden kenczem, Mert én az én Christusónak fogálóléanya vagyok: amáz mennyei örök élet ennálám iob és keduesb, ez világi állharatlan és rövid életnél. Es mikorpn ő véle az tűzhöz közelgetnének, az Abßoniállatoknak és az Szűzeknek, az kik kilirik vala ötet az ő kennyának és halálának helyere, ezképpen bóla: O tő Abßoniállatok és tő Szűzek, kéuessetek az én páldámat, és az örök életért vitez módon viaskodgyatók, és ne menczetek magatokat az veletek sületeteter abßoniállati felénksséggel és bátorfálansággal: Mert az mindenható Isten minketis Abßoniállatokat az ő maga képere és abrázatiára teremter, és az ferfiának oldala czonciából feléppitet, hog miés ferfiui süuel erősen vitezködgyünk. Ezeket monduán, nagy bátorfágos süuel léleccel és örömucl az tűzek közepibe vgyék.

Narratio
ex Basilio
de forma
ne nobis
lis in fultu
nendo
martyrio
fortitudi
ne.

Hasonló históriáról emlékezik *Basilius* an az 40. hadakozó vitézekről. Ezek az Euangéliom keduciért halálra ítéltettek vala, meztelen, minden ruháikról megfoztatván, levetkeztettenek, és az nagy erős isonyu hidegben az iégre küvéttetnek. Midőn azért immáran az S. Lélek Istentől megvilágosított keresztien vitézek ezképpen megmeztelenítetnek volna, eggyik az másikat vigasztalván, ezt mondgyák vala: O szerelmes Atyámfiáj, Legyetek bátor fővel: Nám az mi Wrunk Iesus Christustis megfoztották ruháitól, és az keresztfára meztelen feszíteték fel, igen nehéz az kideget elbenednünk, de egy évtzaka el múlván, ottan az Istennek országában lesünk. Mikoron pedig az naghidegnek miatta fázuán igen rezketnének, eggyik ő közzőlők elszakad az Christustól, és az hűter reucállya, s'az Christust megtagadgya, kit mindiárást megragaduán elvitetnek: mellyet ešébe véuén az vigyázó Hóher, elveté az maga ruháit, és nagytorok főtalbűneden ezt kiáltia vala: Enis Keresztien vagyok: Es mindiárást nagy hirtelenséggel az bent Maryrokhoz futot, kik nagy örömben lőnek, hogy az 40. szám egy vy Keresztienuel ily hirtelenséggel bétellyesedet volna. Mikor azért immáran felig megfagytanak volna, bekérre rakták őket, és az tűzhöz vitték, hogy megégetténének. De mi lőn? Az több Maryrok

tyrok

tyrok k zót volt eg
ber, an ak az Any
gint en i az bekér
át, vig ztallya öet
és ezt n ondgya né
és bód gšagos vir
visen, meny el lste
hez az e atádfaiu
Ezek é egyéb Mar
meny i bódogšag
uánák z örök éle
Teki czetek meg
kat, m it neműnem
meg ke eztekködi
Christu inak adáto
hozzá öteleztet
tű főu tők ez ber
életbe. Fideliter int
mond ya August
ber, N győőrd se
De mo ndhána val
mint a ég, az én b
zét ne érzem meg
nám ha ilyen menn
lehetne de kérek, ti
életem, hogy én
érezhe ek az én főu
Kir en ezt ez ker
1. Az kötetiméset f
meg n m melegedh

tyrok között volt egy nagy, erős és vastag ember, annak az Anya oda íőve futua, és fel segiti tenni az sekérre az ő felig meg fagyot fiaát, vigasztallya őtet, és inti az állhatatosságra, és ezt mondgya neki: Most indúltál az áldot és bódogságos vira, mely az Isten orságába visen, meny el Isten híréuel, maid eggyűl lesz az te atiadfiával az Istennek orságában. Ezek és egyéb Martyrok hűsem örültenek az mennyei bódogságnak, és sűuők berini kiúánták az örök életet?

Tekinczetek meg azért immáran magatok, mint neműnemű tükörben, valamenyien meg keresztelkedtetek, és nevetőket az Iesus Christusnak adátok, s magatokat hűtel őshozzá köteleztetetek, ha kiúankoznaké az tő sűueitők ez berini amaz örüendetes örök életbe. *Fideliter interrogate animas vestras*, az mondgya Augustinus. Ide vigyáz te Embert, Ne győőrd se meg ne czald magadat. De mondhatná valaki: Ah igen hideg mæg, mint az ég, az én sűuem, estele örömnem tüzét nem érzem mæg az én sűuemben, akar-nám ha ilyen mennyei öröm kiúánó lelkeim lehetne, de kérlek, miképpen visellyem az én életemet, hogy én ilyen Isteni indúlatokat érezhessek az én sűuemben?

Kire én ezt ez keresztieni feleletet adom:

1. Az kő terméset berini hideg, és magától meg nem melegedhetik, sűkség azért, hogy

Libr. 1. de
Civitate
Dei, Ca.
piter.

Rationes
consequē
diūmotus
divinos &
eterni Re-
gni capi-
dos ani-
mos.

1.
Ardens &
assidua
precatio.

auagy az Napról auagy a tűztől vegyeri ma-
 gának melegseget: Igy az embernek sűűet
 természetét berint igen hideg, rőst, tőny és alu-
 sekony, magát meg nem változtathatja.
 meg nem melegítheti, hogy ha penig annal-
 tel fel gerietteni, sűűség hog az Iesus Chri-
 stus, az Igazságnak amáz ő fenyés napia, az
 Ige által az embernek sűűetben világosko-
 dyék, azt meg vyecca és fel gyűitca. Annal-
 okáért mindennap tellyes sűűet lélecek fo-
 házkodgyunk és könyörőgiünk, hog az W-
 lsten az mi e világ berető sűűetinket meg vál-
 toztassa és meg vyecca, és mīnekünk az örök
 elethöz kiűánkőző és foházkődő Lelket ad-
 gyon, és azt mi bennünk meg tarcza. Mond-
 gyuk el azért imnāran sűűünknek nagy fo-
 házkodásauat és sűűeinknek könyhīllatā-
 sauat az Flāminiushnak imez verseit, eckēppen
 imādkozuā:

Gemītus
 & suspi-
 ra Anto-
 nij Flāmi-
 nij.

*Me solve tandem vinculis
 Istis, ut cyolem tuam
 Beatus in praesentiam,
 Fac interin magis magis
 Amore totus ardeam:
 Tu spes, voluptas, unicum
 Cordis mei sis gaudium.
 Benigne I E S V da precor
 Tuantia cuncta spernere
 Te propter: Omnia fac mihi
 Te propter amita sordiant.*

Domit

Domit forisq; me
 Te querat, invē
 az

Vram engem k
 Oldoz meg f
 Hogy én te h
 Nagy bódog
 Adgyad hog
 Griedezzem
 Mert te vagy
 Es kedues győ
 Szűűetnēk n
 Eggyetlen egy
 O én kegyelm
 Kérlek adgyá
 Ez világot
 Meg vialnon
 Es hogy nek
 Erőted min
 Mind iton
 Teged ohaic
 Teged dicz
 öröcke fel ma

O mindenható k
 tiām, mē it tengk e
 uevēr / es idegen ver
 ért er gēmi az bōnn
 enge lyed, hog én
 iuch: űak: Serkenez
 iēgn l hidegeb lelke

Domini fortisq; mens mea
Te quærat, invocet, canat.

az az:

Wram engem kötelimből
Oldoz meg fok fájdalomimból.
Hogy én te hozzád repüljek,
Nagy bódogni veled élljek.
Adgyad hogy én szerelmedhöz
Gyeredezzem te kedvedhöz.
Mert te vagy én reményem,
Es kedves gyönyörűségem.
Szűnemnek nagy vigasztága,
Egyetlen egy bódogsága.
O én kegyelmes Iesusom
Kérlek adgyád meg Christusom,
Ez világot te kedvedért
Megváltnom szerelmedért,
Es hogy nekem kedvetlenek
Erőted mindenek tessenek.
Mind isten s' mind kúvól elmém
Teged ohaiczon én szűnem,
Teged diczieren imádgyon,
Örökre fel magasztallyon.

O mindenható kegyelmes Istenem és A-
tiam, imé itt tengek és élek, mint valami lő-
vevény és idegen vendég, szabadicz meg az-
ért engemet az bűnnek ez őtömlőzéből, és
engedyed, hogy én az te szent színed eleibe
iuthassak: Serkenez fel és melegicz meg az
iegnél hidegeb lelkemet, hogy én senkit ne

bereslek inkább te bent felfegyednél: Te legy
eggyeddül az én lelkemnek egyetlen egy vi-
gasztalása, öröme, vigassága, és gyönyörűse-
ge, adgyad hog ez világot meg vítlani, min-
den fömpillantásban csak az menyei öröm-
ről és az örök életről gondolkodgyam, &c.

Hogy ha az Menynek élő Királyát min-
denkoron buzgólagosan éképpen imádan-
dod és segítségül hiuandod, bódóg ember
léhez, nem engedi hogy heában kolompoz-
zál, hasonlatánúl imádkozzál és foházko-
dgyál, hanem az mit kérz bizónnyal meg ta-
lálod, az mint Prosper mondgya:

Qui dedit ut queras addet ut invenias.

2.

Vanitatis
& incon-
stantia re-
rum hu-
manarum
confide-
ratio.

z. Szorgalmatoslani considerállyuk és meg-
tekinczük, *Vanitatem Mundi*, ez fömsény vez-
tő és keifés vdeig tündöklő Világnak heába-
valóságát, álhatalanságát, és változandó s el-
romlandó állapotát. Mert miczoda az em-
bernek minden ő ez világi dűczősege, mélt-
ósága, vrasága, és gyönyörűsege? Meddég-
tart? Es minemű az vége?

Pompeius, amaz hatalmas Romai Consul;
és az Romai Imperiumnak Gubernatora, az
ki annak előtte nagy méltóságban vrlakodik
vala, és fok néper nagy Maiestással bir vala;
nagy vesedelembe iuta, in pugna Pharsalica
meg győzetterék, és minden néper egyfő-
s mind el vezte. Onnan el sáfaduán, az Ae-
gyptusnak Királyához indula, hogy ő tőle se-

giti g

. Harmadik

güleget
koczká
Görög
ralyána
vólna
őtet, fe
temeté
emelé
HIC
GNVS
Soha ez
nem ge
hadná
Viss
io bere
ki őve
gel, és
meg v
gen h
méltó
ba, az
mai C
ritől és
reia ro
rom se
Mil
Mariu
ránt h
főrt cz
fele r

gülségeit kérien: Mikoron azért egy Czónokoczkában az vizen által vitetternék, és az Görög Oratiónak (mellyet az Aegyptus Királyának írt vala) oluafásában foglaltatos vólna, véletlen és nagy hirtelenséggel el érek ötöt, fejét vévük, és az ő testét az víz parion el temerék, kinek emléközetire egy Ozlopot fel emelének azon helyen, ilyen inscriptiounal: HIC SITVS EST POMPEIVS MAGNVS. Itt temetteter el az Nagy Pompeius. Soha ez hatalmas Romai Consul élteben azt nem gondolta vólna, hogy illy nyomorultúl hadná el ez világot.

Aemilius
Probus de
Imp.

Vissfontag penig amaz ékősen szóló, nagy íó ferenczés és hatalmas IVLIVS Cæsar, az ki őtuenfő *aperto Marte* vitt meg az elleseggel, és azokat meg győzte, Nyóltz fáz várost meg vőtt és el rontott, Három fáz nemzetesgen hatalmat és gyödelmet vőtt, Es őtfő nag méltóságos Triumphussal ment bé az városba, az Romaiaknak sokáfsok szerint, az Romai Curian, Tanáczházon, az maga Assessoritól és főfő Tanáczitól, az kik hirtelenséggel reá rohanának, le nyomattatott, és husanhárom seb mia holt meg.

Miképpen vese az Antonius és Cleopatra, Marius és Sylla? az Gazdag és a hegény egyaránt haboznak. Nemde mindē eztendőben, sőt csak nem minden nap, külömb külömbfele rőttenetes és isonyu eseteket és Casusokat

Egelesi 1.

72.

3.
Crebra in
effabilis
gloria &
vita eter-
na medi-
tatio.

4.

Cruciatum
in infer-
nalium di-
ligentia
una consi-
deratio.

látunké, mind városokon mind falukon: I-
gazán mondom azért az Bölcz Salomon:
Vanitas vanitatum, et omnia vanitas. Miért nem
gondolkodunk tehát erről?

3. Szerelmes Kereztienem, hogy ha azt
akarod, hog az örök élethöz való kívánság-
nak indulatja legyen az te fűződben, gy-
akorta gondolkodgyál az Isten fiainak örö-
mökéről, és istenesen elmélkedgyél az ő meg-
mondhatatlan és kü tekinthetetlen nagy bő-
dogságokról és dűczőségokról, az mint ezt,
Istennek kegyelmes engedelmeiből, az negve-
dik, ötödik, és hatodik Prædicációban bő-
vebben meg hallod.

4. Elmédben gyakorta forgassád, az A-
koztaknak az ő még mondhatatlan és el-
mondhatatlan pokolbeli nagy kényokat és gyö-
relmeket, a miképpen verik, húzzák, von-
nyák, karzollyák és átkozzák egymást: az
gonosz Lelkek pedig ezt csak nevetik és cüz-
sfollyák. Ott oztán nem lehet helye az ir-
galmasságnak és könyörületességnek, se az I-
stennél se az Angyaloknál, se az választottak-
nál. Gondolkodgyál (kérlek) az öröcké va-
ló veszedelméről: Ne költessed ez átkozot val-
világnak az ő sokását, kinek ha az Istennek
örömgáról és az örök eleiről állanak, nem
hűsi: Ha pedig az pokolnak öröcké való
kényjából intik, hogy aztól ő magát meg ólt-
almazza, az csak neveti és cüzsfollyá, ezt

monda

monduán: De, nem le-
ra a mint mondogyák,
az embernek el tühelle-
Stc. D átkozot heuolk
gyü öreztél? Iay effe-
fele nek, és atzél tern
ert igazán mondogya A
cer sed non timetur Geh-
tón öztől minden em-
nem felünk tehát az ő
Ez ez világ el rémüll
vdé érint való tüztől
táha el az pokolbeli m
ké v ló tűznek langiát
s Az Ember ne e
ma hat felötüb ez vilá-
val mely embernek
gaz codik, és ez vilá-
örönben, és testi gy-
az ember az Isten
halatua.
Crisostomus ezt illy-
dal illyá: Hogy ha a
slag a, mely tele vol-
hany czep mézet róle-
töök, az ezet pedig
nem megatua az
rin mondogya Chry-
ragz kodik, és cza-
gondot, s az öröcké

monduán: De, nem lehen azért színtén annál-
ra az mint mondgyák, hanem csak az mint
az emberek el ürhessek és el fenuedhessek.
&c. O átkozot héuolkodás, mely igen meg-
gyűkőrezél: Iay effele kemény nyakú vas-
feieknek, és arzél természetű sáueknek. Az-
ért igazán mondgya *Augustinus*: *Timetur Car-*
cer, sed non timetur Gehenna Exustio. Ez világi
tömlőztől minden ember fél és rőtög: Miért
nem félünk tehát az ördögnek tömlőztétől?
Ez egész világ el rémül csak ez látható testi és
vdőberint való tűztől: Miért nem rémülünk
tahát el az pokolbeli meg ölthatalan és örök
ké való tűznek langjától?

5. Az Embert ne auaissa és ne egyuelicze
magát felőttéb ez világi sok gondokba. Mert
valamely embernek az sáue ez világghoz ra-
gazkodik, és ez világi tiztesleg kiuanásban,
örömben, és testi gyönyörűségben el merül,
az az ember az Istennek igeiét hasonlatlanúl
halgatia.

Chrysostomus ezt ilyen hasonlatossággal de-
clarállya: Hogy ha az ember az erzetes álta-
lagba, mely tele vólna jó erős erzettel, egyne-
hány czepe mézet töltene, az méz meg emé-
zödik, az erzet pedig meg nem változik, ha-
nem meg tartia az ő sauanyságát: Ez se-
rint mondgya *Chrysostomus*, a ki ez világghoz
ragazkodik, és csak arra vífel forgalmatos
gondot, s az ördöcké valótal nem gondol, és

De verbis
Apostoli
serm. 18.

1.
Nō immo
dica secu-
larium pe-
ccatorum
cura.

Homil. 21.
in Matth.
Explicat
posteriori

azt nemis ohaítia, az csak heába jár az Isten
igeiének halgatására, akar mint énekellye-
nek, prædicállyanak, és beűellyenek, az mint
akariák, az mennyei örömről és bódogság-
ról, de vgyan nem tűnik az az ő sűűőkben, és
semminemű jó indulatot és vduössleges affe-
ciót nem éreznek az ő lelkeőkben: Annak-
okáért az mi Wrunk Iesus Christus ez végre
int minket illy forgalmatoslan, ezt monda-
ván: Meg őltalmazátok magatokat, kogy
valamikor meg ne nehezedgyenek az tū sű-
űeítők, tobzódásnak, rébségsegnek, és ez via-
lági forgalmatosságoknak miatta.

Luc 21.

x 34.

Conclu-
sio.

Ez eleg legyen rövideden mondua mind
az két Réfőről. Először penig, Mellik legyen
az fő oka, hogy az embernek sűűe nem fe-
lőttébs foházkodik az Istenhöz, és nem igen
kiuánnya az Angyalí örömet: Es miképpen
kell ez ellen való akadályokat keresztien vi-
tóz módon meg győznünk. Másodszor, Mi-
nemű nagy foházkodással és lelki kiuánfaga-
gal kiuánták az réghí senni emberek az örök
életet.

Itt tanúllyon az kinek kedue vagyon az
tanúlláshoz. Az Istennek irgalmasságának ez
ő kegyelmes processusa és módgya, ő Isten-
nek válastot hűűű, tessék tū néktek: Ne ra-
gazkodgyatok siniten ennire ez látható cza-
lard világához: Gondolkodgyatok tū amaz
mondásról:

Vxor,

xor, villa, boyes,
A Arany, Ezüst, lo-
gy rmekek, és ez vi-
ag utia, sokaknak
Iste ennek orfágát m-
ta beűelgefferek egy-
ai ak maid maid k-
ör mőkrol, kiualik
fer ő és forgalmato-
za oknál ezt az sēp-
mu ist. Mert hogy
Tnplomban, és tū
za oknál, vezteg ha-
ró gyakorta meg ne-
m nemű emberek
Az ki azt akari-
m blcz teremien, a-
g őltouányokat p-
a ki az Wr Isten-
le ki őltouányokat
fe neuelni, az az k-
ő byermekit sorge-
ta icza, és soktalla-
kő teresere. Sokan
Iste ni felelemben jó-
hú nének, de az I-
az örök életrol val-
ta nak. Parvli peti-
fr ingeret eis. Az Ki
es nem találtaték az

Vxor, villa, boves, cœlum clausere vocatis.

Az Arany, Ezüst, Iószág, örökség, feleség és gyermekek, és ez világnak gyönyörűséges alapartia, sokaknak volt ártalmokra, hogy az Istennek országát meg nem nyerték. Gyakorta befelegestek egymás között az Istennek fiainak maíd maíd követközendő düczőseges örömökről, kíváltképpen tő kerezién Atiák seriő és bõrgalmatossan tractállátok az tő házatoknál ezt az sêp és örüendeter *Locus Communist*. Mert hogy ha mi Prædicátorok az Templomban, és tő Istenfelő Atiák az tő házatoknál, veztég halgatunk, és az örök életéről gyakorta meg nem emléközünk, vallyon minemű embereket és fiakat neuelünk fel?

Az ki azt akaria, hogy kertiben ió gyümölcsz teremjen, az meg lássa, hog sêp gyenge óltouányokat plántállyon: Ezenképpen az ki az *W*r Istennek sênt, igaz, mennyei és lelki óltouányokat akar plántálni, és azokat fel neuelni, az az Istent hja segítségül, és az ő Gyermekeit bõrgalmatossan incze, oktassa, tanicza, és bõktassa az Istenes és sênt életnek követésére. Sokan az Ifiak között az igaz Isteni felelemben ió módgyáual fel neueltetheknének, de az Istennek igaz ismeregire és az örök életéről való tudományra nem taníttatnak. *Parvuli petierunt panem. & non est qui frangeret eis.* Az Kisdedek kenyeret kérének, és nem találatték az ki adna nekik. Sõt so-

Thren. 4

N. 2.

Homil. 57
in Ioan

kan az fiatalan parázna életű, és csak név be-
rint való Euangelicus Gazdák, az magok
gyermekéket meg botránkoztatniák és el vez-
tik. Es valóban vgy vagyon, az mint erről
Chrysostomus panaszkodik: *Video non iuue-
nes tantum sed et senes insanire, filius à patre im-
pudentiam discit.* Látom én, hog nem csak az
Ifiak, hanem még az Vénekis bolondoskod-
nak, az Fiu az Atiától fiatalaságot tanul és
felmertelenséget.

Arra írtot immáran az vődének állaparia,
hogy nem csak az Ifiak, hanem az Vénekis
és életes emberek bolondoskodnak. Mert az
Fiu az ő Atiától tanúlja az vndok rútaságos-
átszokásokat és sütköket, és amaz fiatalan parázna
befédeket. Az Aciá gyakran annira meg-
rakia az bölő főmei, hogy se kezével se lábá-
val nem bír, nem járhat, nem is szólhat: Az
fiak ezt látván látortársasághoz adgyák ma-
gokat, és az atiókat minden látortársaságból meg-
dúllyák. Es mit szólunk erről sokat: *Filij pec-
cant luxuria, patres avaritia, matres superbia et
phantasia,* az mondgya *Chrysostomus.* Az fiak
vétkesnek bujalkodással és mindenféle felle-
erkölczel, az Aciák telhetetelenséggel és fő-
üenyiséggel, az Anyák kevélységgel, Cziffra-
sággal, és egyéb bolondságokkal.

Mit fog penig az felseges Wr Isten, effe-
gorombaságot és éktelen fegyelmet látván,
ez ellen mondani: Foghé ez tezen ő fene-

felseges-

In 2 ad
Corinth.
fol. 116.

felle-
cos i-
nek-
nyo-
ket-
nép-
kén-
dol-
Cyc-
seg-
gon-
hog-
gal-
tése-
fel-
tése-
ko-
nag-
ság-
leg-
uár-
és-
ken-
meg-
áll-
zod-
ni,
fok-
kód-
loz-
enek-
Bizo-
ra sua. Ack-
k: Imé, én u-
at, miképp-
Hányfor in-
ad őket az ő-
járól: Te m-
od, hanem
ops lőder ey-
gben és toz-
od vőle loua-
nem mint az
arokban vife-
hogy nem
rására, és io-
: Hallotad
anak egyéb-
aitarósság-
és az örök-
segit, hogy
agot fel gerie-
nem kere-
O te halar-
minden áll-
atiát: Nem
nyúlázní, v-
nem minden
utókban és
Nem m-
diban, és min-

fellegetnek: Bizony nem. *Tunc loquitur ad eos in ira sua.* Ackoron szól az ő haragjában ő nekik: Imé, én teneked adtam fiakat és leányokat, miképpen és kinek neveltetted fel őket: Hányszor intetted őket: Miképpen tanítottad őket az örök életről, és az pokolnak kényyáról: Te magadnak sem volt róla gondolatod, hanem az mint amaz Epicurus Cyclops lóder éyel nappal csak az nagy szükségben és robzódásban heuerél, nagyob gondod volt louaidra, agáridra és vislaidra, hogy nem mint az magad gyermekidre, forgalmatosban viseltél gondot az pénz győztesre, hogy nem mint az te gyermekidnek fel tartására, és jó erkölcsben való fel neveltetésére: Hallottad gyakorta, miképpen soházkodtanak egyéb Istenféle emberek, és melly nagy ártatossággal kiánták az Istennek orsógát, és az örök dűczőseget, engemet hiúan segítségül, hogy ő benne ez nagy lelki kiúanságot fel geriezhem: Hól voltál penig te, és miért nem kerestted meg az én Király kémet: O te halandó emberi állat, gondold meg minden állatnak romlását és veszendő állapotát: Nem mindenkor fogz az te meződön nyúlászni, vadászni, fűriézni, nyargalni, és nem mindenkoron fogod magadat az sok iátékokban és mulatságokban gyönyörködtetni: Nem mindenkor vllhetz ssep palotáidban, és mindenféle drága marhával é

kénczel meg rakot börtáidban és tárházadban, hogy az vődöt az pénz váltással és oluassal el mulassad: Nem mindenkor fűrhetz bort, se nem főzhetz mindenkor jó sereket, és sokadalmokról sokadalmokra nem mindenkor járhatz: Kérlek azért, vífely gondot az te lelkednek vőduósságere, Tekincz meg az Epicuræusokat, Istén-czuffolókat, vsuráfókat, lárokat, toluaiokat, mikor az halál őket meg foittia: *Ad pecunias crebrò respestant, et quos à prima etate sudores illarum gratia tulerunt deplorant*, azt mondgya *Basilius*. Ackor meg emlekeznek az ő régen győitőit kénczekről, és drága pénzen vőt házakról, örökségekről, kertekről. Ackor kiáltani kezdnek: Iay mely nagy munkával, fáradtsággal, és véres vereitekemmel főzöttem én ezeket, és immáran most az én nag' bõrgalmatos gondviselésemmel győitőt gazdagfágomat el kel hadnom: Ah hápnya azt az *Wr* Istén. Hallyátok meg mit mond az Istennek embere: Az ki felőteb fereti az pénzt, az nem marad bűn nélkül, és az ki az el vesendőit keresi, eggyút el vés véle.

Nám valófágosan láttátok, hogy minden nap be tellyesedik az Prophétának mondása: Minden ember niluán láttia, hog' az Bölczekis meg hálnak, és az bolondok az ezteleneckel egyetemben el veznek, és az ő gazdagfágokat másnak hadgyák: Ha el teme-

tik őket,

Homilia,
Quod non
adheren-
dum re-
bus secu-
laribus
fol. 221.

Syrac. 31.
75.

Psalm 40
710.

tik őt, eggyük
uet, mindenlue
meg ölt Gazdag
penit, az meg h
vgyt, sen dolga
gya: Mint az Iu
halál meg emézi
jó reggel vralkodn
és az okol lésen az
Ez ri küiöl talál
nus a bony íatekáb
goka amaz Cziff
tos, k riás, koczka
mondgya az bent
nus eiu. Más ember
ságalól: O tú bol
kú bõ lalt emberek
lius gadia paratis? N
tú ele rököt: Más
let győitnek, az ma
túzet apartok. Ker
gát, és az bizonyal
Az mi Wrunk le
künk az testi életer
ra, adgya meg éni
denn, valakik ez
fa, hallyák és fo
való dűczó
bóde
A

tiük őket, egyikik imitt másik másut örül és nevet, reménlően hogy ő nékiés része legyen a meg holt Gazdagnak örökségében. Hogyhogyhigpenig az meg holt ember az vy Ballásra jutvgy legyen dolga, a mint az Prophéta mondgya: Mint az Iuhok pokolra vetetnek, az halál meg eméztü őket. Az Igazak ő ráitokio reggel vralkodnak, az ő erősségök el vesés az pokol legyen az ő lakó helyek.

Psalm. 49.
14.

Ezen küüöl találhatnak még, az kik az Venus asbony iatekában gyönyörködteik magokat, amiaz Cziffra, keuély, réseges, hasartos, káriás, kotzkás Ifiaczkák, kikről imezmondgya az Bent Irás: *Alius luxuriatur in bonis eius*. Más ember kezd butyalkodni az ő ióságából: O tū bolond és estől el távozot s'kü bódult emberek? *Cur vobis tormenta, et alius gaudia paratis?* Míképpen rendelítek tū az tū életetöket? Más embernek aranyat és ezüstet gyöüítek, az magatok felére penig eleüertüzet kapartok. Keressétek az Istennek örsgát, és az bizonynyal meg adatik tū néktek.

Syrag. 14.

Az mi Wrunk Iesus Christus, az ki minenkünk ez testi életet kegyelmefertü andekoza, adgya meg énnékem, te neked, és mindennek, valakik ez vduóssleges intést oluaf

lak, hallják és fogadgyák, az öröcké

való dűczölseget, örömet és

bódoglagot,

Amen.

I M A D=

I M A D S A G.

O Mindenható kegyelmes Vr Isten, mi mennyei
szerelemes szent Atiánk: Az mi testünk és vérünk
íay mely czudállatos gyarló és erőlen, örömesben
látná és hallaná te magadat, auagy az te szent An-
gyalidat és válastottidat: De mivel hogy az te I-
steni felfégednek így tehet, hogy te magad mostan
vezteg halgatván, az te Prédicátoridat rendel-
ted: Engedgyed, hogy minekünkis ez te mennyei
kegyelmes és áduősséges processusodnak módgya
teffek, ez világon erős és állhatatos hittel te ben-
ned hűdgyünk, amot peng őruendetes szíuel lé-
leckerl tégedet lássunk, és mind öröcke halgassunk.
Nám te szent felféged minekünk szegény bűnőseke-
nek szép, nagy, és gyönyörűségesen világoskodó
lakó helyet szőrzöt és készitet, holot minden te te-
remtet állatidban láttunk az te meg mondhatatlan
nagy hatalmafságodat, hozzánk való ió vőltodat,
és meg foghatatlan bölcseségedet: Engedgyed,
hogy mi azockal ne gonoszul hanem iól és hazno-
san ellyünk, ez látható Világnak mindennap meg-
balyunk, és tégedet mi teremtonket mindeneink
felőtte szerezünk és szűnetlen diczirünk. Noha
peng az testnek az lelektől való el válása, melyet
mi az mi bűneinkel meg érdemlettük, elég rőtte-
netes és iszonyu dolognak látatik lenni, de mind
azon által mégis te magad erőstisz, igazság, és
vezérelly bennünket, hogy mi magunkat meg alá-
zván, a te kemény és igaz iteletednek engedgyünk.

es az

es a halálnak ke-
es el buetelitől, fel-
ex m romlándó és
le te yúk. Es miue
rezt en hűueid reg
vár tk az örök el
torj gosan várún
det kerünk téged
rőt y hűueiden an
mon lhatatlan irgal
oly cūet, mely te
men yei örök ele
nya Es az mikep
te n ágoskodó és f
alat lánk és mozg
hog mi amaz vy
ach r oztán te sze
loc al, Archangy
egy ttemben, mind
N. TE EXVL
lz és vralkodó

S. Lelecl
ör

ter Vr Isten, mi mennyi
 ez mi testünk és verünk
 és erősen, örömeiben
 t, anagy az te szent Ate
 De miuel hogy az te le
 hogy te magad mostan
 predicatoridat rendel
 künkis ez te mennyi
 ocessusának, módgy
 lhatatos hitel te bna
 örüendetes színel le
 nd öröke halgassunk
 ünk szegény bűnösök
 ifegetesen világoskód
 tet, holot minden te te
 z te meg mondhatatlan
 zánk való io vóltodat
 tegedet: Engedgyed
 hanem töl és hazno
 nak mindennap meg
 tónket, mindeneknek
 n diczirünk. Noha
 aló el válása, melyet
 emlettük, elég röre
 átatik lenni, de mind
 erőfőcsz, igazga, és
 i magunkat meg alaz
 letednek engedgyünk

is az

és az halálnak kegyetlen és iszonyu tekenetétől
 és el iövetelétől, felőtteb meg ne ijedgyünk, hanem
 ez mi romlándó és rothadándó testünket örömeit
 le tegyük. És miuel hogy halljuk, hogy az te ke-
 reztien háueid regenten illy nagy lelki örömsuel
 várták az örök életet; foházkodván és nagy bá-
 torfágosan várván az te dicsőseges el iövetele-
 det: kerünk tégedet, mutasd meg mi raitunkis ez
 rőtlen háueiden amaz te régi vegbetetlen és meg-
 mondhatatlan irgalmaságot, és minekünk adgy
 oly szímet, mely te néked egyedül hűdgyen, és az
 mennyei örök életet nagy foházkodással kíván-
 nya. És az miképpen mostansággal ez földön az
 te világoskodó és feitünk felőt forgó nagy Egheid
 alatt élünk és mozgunk: Így engedgyed nekünk,
 hogy mi amaz vy Eghekkels te hozzád iuthassunk,
 akkor oztán te szent felfegednek mind az Angya-
 lockal, Archangyalockal, és mennyei Seregekkel
 egyetemben, mind öröke cnekelni fogunk: VE-
 NITE EXVLTEMVS DOMINO. Ki

elz és vralkodol, az te szent fiaddal, és az

S. Leleccel egyetemben, mind

örökhön öröke,

Amen.

Synopsis Concionis quae, quae continet

ΚΕΛΗΛΙΑ
Corporum
glorificato-
rum. Quorum
prima est :

1. Aeterna sanitas. Ab hoc lo-
co fit digressio ad causa-
rum enumerationem, pro-
pter quas p[er] affliguntur,
quarum

2. Ineffabilis claritas.

3. Proprietatum Angelicarum participatio,
Consistit autem ΙΣΑΨΗΛΙΑ

4. A tyrannide & potentia Diaboli plenaria li-
beratio, ac aeterna pax & securitas.

5. Vera & perfecta Electorum inter se notitia
& agnitio.

6. Immortalitas

1. Iustitia divinae co-
gnitio
2. Peccati originalis
in mentem revo-
catio.
3. Securitatis, super-
biae, & aliorum pec-
catorum cohibiti-
o.
4. Terrenae vitae fasti-
dium, & aeternae
desiderium.

In pe-
nitentia
nisi
ius
idem
stet-
tus
vigoris.
2. In ag-
itate & ve-
locitate
3. In pe-
petua sine
cibo & potu con-
servatione. Hinc
dignitas
Caeli, propter
quod Deus corpo-
ribus nostris ad-
iungit culinas,
carum

opis Concionis quæ, quæ continet

1. Institutæ divinæ
gnatio
2. Peccati origi-
nem in mentem re-
vocat.
3. Securitatē, supe-
bia, & aliorū p-
ccatorum cohibi-
4. Terrenæ vitæ fati-
dium, & æterni
desiderium.

rum participatio,
em iustitiam

Diaboli plenaria
& securitas.

rum inter se nobis

1. In perpetuitate æ-
ternæ ejusdem ste-
tus & vigoris.

2. In agilitate & ve-
locitate.

3. In perpetua sine
cibo & potu con-
servatione. Hinc
digreditur ad
Causas, propter
quas Deus corpo-
ribus nostris ad-
iunxit culinā,
quarum

1. Occasio agnoscendæ
in p. & victum
necessarium a Deo
petendi.

2. Occasio agnoscendæ
& predicandæ di-
vinæ omnipotentiz
& misericordiz.

3. Recreatio hominis
post perfectos labo-
res vocationis.

4. Rerum necessariarum
admoitio qua
constitit

5. Aeternæ vitæ in men-
tem revocatio.

1. In ponderando ser-
mone & verbis pro-
ferendis.

2. In appetitione verbi
Dei & Sacramento-
rum.

3. In discendo & custo-
diendo Dei verbo.

4. In verbo Dei in-
fusa animæ transi-
entis.

5. In incommodorum
adumbratione.

III. CONCIO.

I. Corinth. 15. v. 41.

Alia est gloria Solis: & alia est gloria Lune: & alia gloria Stellarum: & Stella excellentior est Stella in gloria. Ita etiam Resurrectio mortuorum: Seminantur in Corruptione, surgunt incorrupta. Seminantur in ignominia, resurgunt in robore. Seminatur corpus animale, resurgit corpus spirituale.

Külömb az Napnak dűczősege, külömb az Hóldnak dűczősege, és külömb az Czillagoknak dűczősege. Mert az Czillag külömböz az Czillagtól fenyefféggel. Így leszen az halottaknak fel támadásai. El vettetdik rothadandót est, fel támasztatik rothadatlan. El vettetdik gyalázatos test, fel támasztatik dűczőseges. El vettetdik erőtlen test, fel támasztatik hatalmas. El vettetdik lelkes test, fel támasztatik lelki test, etc.

Quid

Quid feci

Szerelmes Népe
ce ened, hogy en
fel és böczüllez
én e hozzád való
me segémről, czu
vel d czelekedtem
Izrael népeinek.
gy panafolkoc
az ghekből ez m
rae tákra, ezt kiál

Quid feci

in vagyok az
ne a kerehiék.
én vagyok a
és in tölem semm
mindenható
tek. Kegyelme
be inem nem bí
gaz vagyok,
gen nagy, cz
dó Egheim vad
keztok.

En örök élet v
utnok.

Kü nyuuiom
hi zátok, és tő

Quare diligit

Solis: & alia est
 alia gloria Stella
 ellentior est Stella
 tiam Resurrectio
 antur in Corrupta
 rrupta, Seminaria
 surgunt in robore
 s animale, resur-

szősege, különb az
 omb az Csillagoknál
 különb az Csillag
 az halottaknál felsz
 badandó est, felidő
 tetik gyalázatos test,
 vetetik erősten test,
 tetik lelkes test fel

Quid feci tibi Popule meus?

Szerelmes Népem, vallyon mit véretem én
 te ellened, hogy engemet ily kicsinné szeret,
 félz és bőczüllez: Gondolkodgyál csak az
 én te hozzád való ariái jó voltomról, kegyel
 mességemről, czuda-tételimről, melyet én tes
 veled czelekedtem, azt mondgya az Isten az
 Izrael népének.

Igy panaszkodhatnak méltán az Wt Istén
 az Eghekből ez mai napon is az Magyar Izra
 elitákra, ezt kiáltuán:

Quid feci tibi Popule meus?

En vagyok az öröcké való jó, és engemet
 nem keressitek.

En vagyok az legnagyob és gazdagab,
 és én tőlem semmit nem kértek.

Mindenható vagyok, és engemet nem fél
 tek. Kegyelmes és irgalmas vagyok, és én
 bennem nem bíztok.

Igaz vagyok, és énnekem nem hűzték.

Igen nagy, czudálatos, szép és világosko
 dó Egheim vadnak, és tő oda nem kíván
 koztok.

En örök élet vagyok, és engemet nem kí
 uántok.

Kü nyuitom az én kegyelmes kezeimet tő
 hozzátok, és tő ellenem rugodoztok?

Quare diligitis vanitatem et quaritis mendaciam?

Quid

Kz

um?

al m. 4.
y 1.

Jerem. 4.
y 28. 25

um? Miért kerestek az heában-valósfagot, és kerestek az hazugfagot?

Ez berint az W R Isten méltán panaszkodhatnak mostanfaggalis: Nem czuda volna, hogy ha az Egh elálmélkodnék ezen, és meg rőttenne, az mint az Prophéta mondgya. Mert ez Világ annira el merült az nagy vakfagban, gonozfagban, és vakmerőfagban; vgy hogy az kikre az Seregeknek Isten az ő leg iob vóltár bőfegesben küöntötte, azokban tetzik meg leg inkább az nagy háladadanság. Ez vak, bolond, és minden gonozfagban meg részegült és el merült Világ semmi jó intést nem veszen fel, hanem minden jó és haznos tanácsot ő meg vett és meg vtiál.

Táuoly legyen peníg mi tőlünk Kereztiesnektől, hogy az mindenható, erős és bősűválló Isten mi felőlünk és az mi magzatink felől ezképpen panaszkodgyék: hanem mi az ő meg mondhatatlan irgalmasságáról és hozzánk való jó vóltáról erős hűttel és őruendetes sűuel léleckel hálákat adgyunk, hogy ő minket teremtet, meg váltót, és meg sentelt, és minket amaz öröcké való meg hirudhatatlan örökségre, (mely nekünk az mennyekben meg tartatik, és amaz vtólso napon mirtaitunk meg jelentetik) az ő kegyelmességéből el hívót.

Es hogy az mi lelkeink, sűueink, elménk,

és minz

Petr. 2.
y 4.

és minden érzéket
minden czep vére
zendő dűczőfagot
hassza, az előtünk
ban előb előb mer

Az i testünknek az
lepos, őruendetes
töről, meg váltót
la nagy fenyeffe
mel aiandekoroz
meg az Creator
tának testőket.

HOgy ha val
szakadozo
fégy ruhát ves
Hogy hog nem
ne választouj a
sion, mellyel a
na és meg éke
sának fiaj tőle

Az első Kénc
Hueknek testő
ék siri, Aeterna
tege meg aian
kndó és öröcké
Isten az vgy Ege
ős és öröcké n
lit haználma
anyual meg

és minden érzékenységeink, ereczkeink és minden czep véreink, amaz maid követhető zendő dűczőseget annál inkább meg kívánassalak, ez előttünk való vduossages tudománban előb előb menyünk, és bõllyunk

Az mi testünknak az örök életben való czudálatos, örüendetes és vigasságos meg dűczőtéséről, meg változásáról, és ki ielenthetetlen nagy fenyessegeről: holot meg halljuk, miuel aiandékozza, ékesíti és örüendeztet meg az Creator és Recreator az válastotaknak testöket.

HOgy ha valaki az ő, rongyos, és meg szakadozott ruhákat magáról le veti, és fõp vy ruhát veszen fel magára, örülni szokik: Hogy hog nem örülnének tehát az Wristensnek válastottj az nag dűczősegen és bódogságon, mellyel az ő testök meg aiandékoztatnak és meg ékesítenek? Azért iú világosságnak fiaij fõleiteket ide háczátok.

Az első Kéncz, mellyel az felfeges Isten az Hűneknek testöket meg aiandékozza és meg ékesíti, Aeterna sanitas. Az örök Elcinek Herizége meg aiandékozza őket ió, tökéletes, állandó és öröcké meg maradandó egészleggel. Mert az vy Egekben mind egészleges, gyors, erős és öröcké meg maradandó testek lèznek. Mit haználna az embernek, hogy ha valami aranyual meg ékesitet várban laknék, és sem-

Propositio Conci
onis quar
ta, de glo
rificatione & cla
ritate cor
porum hu
manorum
in vita æ
terna.

Крмх-
ливъ Gor
poru glo
rificationis
Aeterna
sanitas.

mi jó egészsége nem volna: Igy, mit hazná-
na az válazottaknak, hog az mennyei, sēp-
dúcőfeges palotába iutnának, és magockal
igen beteg, erőlen, és mindennap halandó
testeket hoznának oda: De az miképpen az
mindenható Wr Isten az ő válazot fiainak
sámokra vy Eget akar éppíteni: Igy őket vy
állandó és öröcké meg maradandó egészsé-
gel akarja meg aiandékozni és ékesíteni. Ott
se vakok, se némák, se sánták, se bennák, se
süketek, se czonkák, se egyéb fogyatkozott
állapatuak nem találtnak. Ott az Istennek
népe kőzöt se görbe lábak, se czipás könyve-
ző sőmek, se süket fülek, auagy egyéb fele-
maculák és fogyatkozások nem találtnak.

Ebben az halandóságban meg kell magát
az embernek vressíteni és tisztítani, és holot
immár mindeneket véghöz vintük volna is
nagy forgalmatosságban, mégis azért vgyan
ártalmas és gonoz neduéssegek maradnak
bennünk, és *varia morborum semina* hordo-
zunk magunkkal. Az embereknek fiaij nag-
hamar és hirtelenséggel meg betegednek:
Nemelynek fülében cżeng és feiében zűgh,
mint ha valami dobos vlné benne: Az más-
siknak a sőmei igen sajdalmasok, el annira,
hogy az nagy kén mia nem tud houá lenni:
Az harmadik éyel nappal kőhög és hurut, és
czak nem a rűdőt és máyát hánnya kű: Az
negyedik ešéből kű bődül, vgy hogy kőte-

leckerl

leckerl lánzockal k
uagy h aztól meg s
valam mely kűba
az láb feiet auagy s
dik meg dagad, és
ket az guia vii meg
dólha, se meg nem
diknek testében k
kilen gediket az g
nozz: Sőt nagy ő
nek, meg foytatnak
gaurak, auagy p
től és gerektől, ebe
gaurak és meg er

Amot pedig az
effele kőserues és v
tunk nemis hallu
sagguia, az min
v h v, minden
nek gyűkeret és ok
az I salmusban:
tuaz. Es S Pál azt
lenf gben, és fel
Isten nek fia bizo
lézük az Istennek
An gyali immára
és kőzzűlők m
vó beteg auagy
ho gy minékünk
rő kē meg marac

na: Igy, mit hazná-
 mog az mennyei, bép-
 nának, és magockal
 mindennap halandó
 De az miképpen az
 z ó válastor fainals
 píteni: Igy őket vy
 maradandó egészse-
 ni és ékesíteni. Ott
 ták, se bennák, se
 egyéb fogyatkozou
 Ott az Istennek
 se czipás könyves
 auagy egyéb fsele
 nem találhatnak,
 meg kell magár
 zizitani, és holot
 sz viitük volnais
 mégis azért vgyan
 fegek maradnak
 semina hordo-
 reknek fiaj nag
 g betegednek:
 s feleiben zúgh,
 enne: Az má-
 afok, el annira,
 tid houá lenni:
 hóg és hurit, és
 hánnya kü: Az
 vgy hogy kóte-

leckel

leckel és lánczokkal kell ötet meg kötözni, a-
 uagy ha aztól meg szabadúlhat, el megyen és
 valami mély kútba vgrík: Az ötödiknek
 az lába feiet auagy sárát metzik el: Az hatos-
 dik meg dagad, és meg fakad: Az hetedi-
 ket az gutta vti meg, vgy hog meg sem moz-
 dúlhat, se meg nem fordúlhat: Az nyolcza-
 diknak testében kigyók neucednek: Az
 kilentzediket az gonoz lélek gyöürí és ké-
 nozza: Söt nagy örög fő testek meg öletet-
 nek, meg foytatnak, és deribról darabra vá-
 gattatnak, auagy penig az tetuektől, sereg-
 től és egerektől, ebektől és maczkáktól el fag-
 gattatnak és meg eméztetnek.

Amor penig az halhatatlanágban semmi
 effele kőserues és veszedelmes esereket nem lá-
 tunk, nemis hallunk. Ott az WR Isten kü-
 faggattia, az mini Basilius mondgya *πονοία*
ὁν ἡδυν, minden erőtlenségnek és betegsé-
 nek gyűkeret és okát. Mert így fól az S. Lélek
 az Psalmusban: *Qui sanat omnes contritiones*
tuas. Es S. Pál azt mondgya: El vetteük erős-
 lenységben, és fel támad hatalomban. Es az
 Istennek fia bizonítia, hogy hasonlatosak
 léznek az Istennek Angyalihoz. Az Istennek
 Angyali immáran 5570. eztendeig éltenek,
 és ő közzülők még ez vdeig csak egy sem
 vólt beteg auagy erőlen. Kőuetkőzik azért,
 hogy minekünkis amor egésleges, erős, és ó-
 rőcké meg maradandó testünk lésen.

fol. 112.

Psalm. 147.

1. Corinth.

15. v. 43.

Marth. 22.

v 30.

Philipp. 3.
vers 20.

Deut. 34.
vers 7.

In lib. 50.
homiliarij
Homil. 28.

In Medi-
tatione
cap. 9.

Ennek fölötte az Istennek amaz ő nagy és fő Apostala az S. Pál azt mondgya: Mert mi vagy mint menyeyi Polgárok vagyunk, honnét az mi meg váló Wrunck Iesus Christustis várjuk, az ki el változtatja az mi alázatos testünket, hogy hasonlatossá legyen az ő megdűczöült testéhez. Gondollyarok meg tehát tő Istennek valasztói, miczoda nagy örömet hoz ez mienkünk, hogy soha mind öröcke semminemű betegsegről nem kell felnünk és rőtegnünk. Moyses mikoron 20. eztendős vólna, soha ő néki se főme se foga nem fájt, ereiében sem fogyatkozot meg, ez penig az Istennek kiáltképpen való aiandeka vala.

Amaz régi vén Romai Pomponius Atticus oly egésleges ember völt, az mint Aemilius Probus írja, hogy ő 30. egez eztendeig semminemű oruossággal nem élt: De az örök életben az Istennek valasztói hűven mindnyáian gyorsak, erőssék és egéslegesek léznek mind örökké: Ackor tellyesedik bé az S. Agostonnak mondása: *Nemo dicet post resurrectionem, Visita egrotum, quia ibi est sanitas sempiterna.* Senki nem fogja azt mondani az feltámadás vrán: Látogald meg te imez auagy amiaz beteget, Mert ott mindnyáian egéslegesek léznek. Es Bernhardus azt mondgya: *Nulla ibi erit tristitia, nulla angustia, nullus dolor, nullus timor, nullus ibi labor, nulla mors, sed perpetua sanitas semper ibi perseverat.* Ott bennünket az élő Isten:

nek

nek hatalmas keze o
dékot, kősit és ál
fogunk, se semmin
leg külsőbbik creczl
ni, hanem Angyal
Amak okáért be
ha ez világon erő
vadnak, és gyakori
ne fogadgyad faul
ördögnek, hanem
az engedelmessege
öröck való és örve

Gyakorta nem
és zuhólodik, kez
godot, kiált és par
mon) énnekem i
enni ődeig fekbe
egy gonoz éle
latnak, a kik min
ben élnek, és nag
nek mely bódog
gyon, vigadnak.
tazolnak, te penig
kal meg terheltet
begzettel vólna.
Istenek bent és i
guickal, hanem i
taljuk, az Wrun
ró a Hallaluiath o
mni Lutherus egy

nek hatalmas keze o'p'privilegiumockal aian
dekoz, ékösit és áld meg, hogy se főmünk, se
fogunk, se semminemű tagunk, sőt csak az
leg külsőbbik ereczkénkis soha nem fog fá-
ni, hanem Angyali életben létünk.

Annak okáért szerelmes Kereztienem, hog-
ha ez világon erőten és faydalmas tagaid
vadnak, és gyakorta beteg ágyadban sínle-
ne fogadgyad sáuát az engedetlen és morgó
ördögnek, hanem foglallyad az te lelkedet
az engedelmesse'gben, és gondolkodgyál az
öröcké való és örüenderes egés'ségről.

Gyakorta nemely Beteg sáu'ben morog
és zugolodik, kezeiuel haboz, lábaiual ru-
godoz, kiált és panaszkodik. Ki vesi (vgy
mond) énnékem immáran haznomor, hogy
ennij ődeig fekszem beteg ágyamban: látod
egyéb gonoz életű emberek, és niluán való
latrok, a kik mindennap vyab vyab bűnök-
ben élnek, és nagy botrányozásokat főróz-
nek, mely bódogok, és mely jó egés'ségők va-
gyon, vígadnak, örülnek, tombolnak és tán-
czolnak, te peníg itt fekszel nagy faydalmok-
kal meg terheltetve, min' ha az ágyadhoz
segezettel volna. Ez s'erint ne visgállyuk az
Istennek s'ent és igaz ítéleit, az mi okos'sá-
gunckal, hanem inkább azt s'eressük és maga-
tallyuk, az W'rnak pohárát meg idgyuk, és
róla Hallaluiath dicziretet mondgyunk: a
mint Lutherus egy fő neuezetes embernek ír

Tomo 6,
tenens
110 237

ia, az kit betegségében ezképpen vigasztall: Szánlak, hogy az Wr Istenről ennij sok betegséggeckel meg terheltetél. Mert én bizony tudom, hogy te Istennek kegyelmességéből eggyik vagy amaz ritka madarak közül, kinek az Istennek ígéire és az Christusnak orfágára főve ferint való gondgya volna, &c. De miuel hogy az Wr Isten tégedet ez betegséggel akart meg látogatni, íob, hogy az ő akaratia légyen meg, hogy nem mint az miénk, valamenin vagyunk.

Igy, hogy ha valaki fogyatkozor állapattal fűltetett volna ez világra, kinek az testén neműnemű macula és rútság volna, auagy az fogláló czelednek rősségök és forgalmatlan fogok mia gyermek korában meg bennűlt és meg sérhűt volna valamellik tagiában, az felelőte ezen ne buslakodgyék, hanem az ő lelkét czendez engedelmeességben foglallya, és örüendeztessé vigasztallya magát az örök élettel, ott efféle fogyatkozások, maculák, és rútságok el vétetnek, az mint amaz Gyermek ágyas asszoniállat mondgya vala az ő gyermekének: Szerelmes magzatom, rút és fogyatkozor állapattal időtél ez világra az te anyádnak méhéből, de az más világon efféle defektus és fogyatkozás nem fog ráitad megtetzeni.

Itt pénig elő idő az emberi bölcsesség, erősen disputál, és azt kérdi: Mi annak az oka.

hogy

hogy az Wr Isten az gon ne ad erős, valte leges teket? Hogy kednének, az ő tiztől annál i abban el iárha oly Quisio, mint ha v czoda annak az oka ember knek har keze adot? Auagy, miért farnya tor mint az Sa Igen ezene minel Istenel meket mindo minde efféle betegség és öket minden tagol ná és g öréné, min gocka feretné, vgy gunk és csak az l soha e fáyna, egy nénk s kiutannánk Isten z mi gondola fordíia, és gyako piros, posgás orzár vdeig való egéssege amaz ent, iámbor berek mind halálíg senek a sinlenek, v filius. &c. Ezt penig kefi.

El bór. Hogy eh gán meg ismerők. N

n ezekpen vigasztall
Istenről ennij sok be
teuel. Mert én bizony
ennek kegyelmességé
ritka madarak köz
geiére és az Christu
nt való gondgya vol
az Wrlsten tégedet
g látogatni, iob, hog
g, hogy nem min
gyunk.
gyatkozot állapate
gra, kinek az testén
ag volna, auagy az
ok és forgalmatlan
ban meg bennült és
lik tagiában, az fe
ek, hanem az ő le
gben foglallya, és
magát az örök é
ások, maculák, és
mint amaz Gyer
ndgya vala az ő
magzatom, rút és
l ez világra az te
más világon effele
m fog rávad meg

ri bölcsesség, erőf
Mi annak az oka.

hogyi

hogy az Wrlsten az ő választottainak ez vilá
gon nem ád erős, vastag, és mindenkör egész
seges testeket? Hogy ha ennire nem beteges
kednének, az ő tizedekben és húarallyokban
annál iobban el járhanának, &c. Ez szintén
oly Quæstio, mint ha valaki azt kérdené: Mi
czoda annak az oka, hogy az Wrlsten az
embereknek hat kezei és tízenkét sőmet nem
adot? Auagy, miért nem adot az embernek
sárnyakat mint az Saskefelyűnek?

Igen terzene minekünk, ha az Wrlsten az
Istenteleneket mindennap vas véssővel és
mindenfélé betegségeknek nemeivel verné,
és őket minden tagokban éyel nappal kéno
ná és győrené, minket pedig egészen egész
gockal beretné, vgy hogy se sőmünk, se fo
gunk, és csak az leg külsőbbik ereczkénk is
soha ne fáyna, egy ilyen Istent és Aitát beret
nénk és kiűnnánk mi. De az mindenható
Isten az mi gondolatinkat és ratioinkat meg
fordítja, és gyakorta nemely Istentelennek
piros, posgás orvát, vastag lábokat, és sok
vdeig való egészeget ád: Visontag pedig
amaz sent, iámbor, és fegyhereilen éléd em
berek mind halálíg betegeskednek, és az ágy
fenekén binlenek, vgy mint Timotheus, Ba
silius, &c. Ezt pedig az Wrlsten azért czele
kebi:

Először. Hogy ebből az ő kemény Igazsá
gát meg ismeriük. Mert hogy ha az Wrlsten

csak

Caute ca
lamitatu
& afflicti
onum, qui
bus pi
opprimu
tur.

1.
Iustitie
divinae a
gn. 10.

csak az Istenteleneket és ördögnek fiait verné, és az ő meg keresztelkedet fiainak minde-
nekből keduezne, az ördögök keménnyen
panaszkoduán az Istennek igaz ítéleti ellen
morognának, és az ő nehezteléseket minden-
képpen elő proponáluán ezt mondanák: Isten
vagyon, minket verhetz és kénoszharz, de
vayha meg tekintened az te keresztienidet az
Ecclesiában, mi ők sem élnek angyalí sent-
ségben és tisztaságban, ők is mindennap vét-
keznek húuókben, elmeiökben, és gondolata-
riokban, Miért nem bünteted tehát őket?
Hogy pedig immár effele ördögi panaszkodá-
soknak ne legyen helye, az W r Isten sok-
féle vesőket és ostorokat veszen kezébe, ház-
ról házra jár, és az ő sent húuein kezdi el az
büntetést. *Iudicium à domo Dei incipit.* Az Isten
let az W rnak házáról kezderik el.

1. Petr. 4.
17.

2.
Peccati
originalis
in men-
tem revo-
catur.

Másodszor, Hogy az Istennek Anyasent-
egyháza meg emléközzék az eredendő bűn-
ről. Hogy ha az W r Isten senkít az meg ke-
restelkedet húuek között betegségekkel meg
nem látogatná, ottan azt gondolnák, hogy
az ő testők és verők job egyéb emberekénél-
auagy hogy mindenestül foguán tökéletes-
sek és angyalí terméshetűek, tiszták volnának.
Hogy pedig effele gondolatoknak eleit ve-
gye, az W r Isten el iő és meg látogatja az ő
választottit, nemelleyeket kétféle betegségekkel
is, és kimilletlenül nyúl hozzájuk, hogy az ő

el röite iziatalanlag
ért azt mondgya az
cio, ne tibi videaris in
légede iteleiben, ho
nek le ni. Es S. Pál
cati, az bűnnek föle
bűnű k nem volna,
Augustinus: Sanitatem
offendi. Az egésség
terem ődet meg bűn
Harmadszor. Az V
Adám nak visgalság
és kü zni, mert egy-
dás, kü elység, és eg-
nünk apról napra o-
kedet neuekedné-
sek, e ésségelek, és g-
na, hogy ha beteg
Qui p titur in carne,
Negyedszor. Az
ait ez rris látogatja
fáidat noékal, hog
tassa, és az örök élete
nyáiu öknak ez vilá-
bűnei k vadnak, m-
ké va x nem felőu-
uán a. Annak oká-
ket a ő köluibe ver-
emb nek teste meg
zárta nak pirossága

el róttet tiztatatlanságokat meg ismeritek, Azért azt mondgya az Isten: *Castigabo te in iudicio, ne tibi videaris innocens.* Meg ostorozlak tégedet ítéletben, hogy ne láttassal büntetésnek lenni. Es S. Pál: *Mors est stipendium peccati*, Az bűnnek földgya az halál. Hogy ha bűnünk nem volna, betegségünk sem volna. *Augustinus: Sanitatem perdidisti, quia Creatorem offendisti*, Az egészséget el vezitted, mert az te teremtetted meg bántottad.

Harmadszor. Az Wt Isten így akarja az O Adámnak visgalságát bennünk meg tiltani és küszölni, mert egyéb-képpen az hiuolkodás, keüelység, és egyébfele bűnek mi bennünk napról napra öregbednének, és neuekedten neuekednének. Nemellyek igen frissek, egészségesek, és gyorsak, s' sockal iob volna, hogy ha beteg ágyokban fekünnének. *Qui patitur in carne, non peccat.*

Negyedszor. Az Wt Isten az ő szerelmes fiait ezért is látogatja meg az betegségekkel és faldalmoékkal, hog vélek ez világot meg vntassa, és az örök életet kiuantassa. Mert mindnyáiuunknak ez világhoz ragat, és azt berető bűneink vadnak, mely az Aeternitast az örök kévalót nem felőteb való buzgósággal kiuannta. Annak okáért az Wt Isten bennünket az ő kölobebe vetet. Es holot immáran az embernek teste meg farrat és meg epedet, őrzésének pirossága el veset, az czontokban való

Ierem. 16.

7. 11.

De verbis
Apost. ser
mon. 4.3
Securita-
tis, super
bia, & ali
orum pec
catorum
consequen-
tia

1. Petr. 4.

4.
Terrenz
vita fasti
dium &
aeternz
delectati
on.

való velők meg sárradiak, és az ő beteg-
gyában való heuerést és fekést meg vnta vol-
ná, így kezd el az kiáltást:

Me solve tandem vinculis

Istis, ut evolem tuam

Beatus ad praesentiam.

W'r Isten sok kenaimból

Oldoz meg nagy fájdalomimból.

Hogy én tehozzád menyegbe

Röpüllyek örök életbe.

II.
Ineffabi-
lis clari-
tas.

Az második Kéncz és Istennek idő-volta,
mellyel az Szenteknek testők meg dűczötte-
nek, *Ineffabilis Claritas*, az meg mondhatat-
an és küielenheteitlen nagy fényesség és dű-
czőség. Mert igen szép gyönyörűséges és meg
dűczötteit testek lésen, az mellyek fénleni és
tündöklenni s'világoskodni fognak, nem vgy
mint az arany és ezüst, hanem mint az Egh-
nek Czillagi, sőt mint az szép fényes Nap.

Dan 12.
v 3.

Az Tanítók és Bölczek fénlenek mint az Ege-
nek fényesége, és az kik sokakat az igazságra
viznek, miként az Czillagok öröckön és ör-
öcké. Es az mi W'rünk Iesus Christus az

Marth 12.
v 43

nondgya: Az Igazak fénlenek mint az Nap
az ő Atioknak országában. Es S. Pál: El vet-

1. Corintl
13. v 42.
Philip 3.
v 20.

retik rohadandó, és fel támad rohadatlan.
Item: Az mi polgári rendtartásunk az Meny-
egben vagyon, honnan az mi meg váltó W'r-
rünk Iesus Christustis várjuk, ki el változtat-
tia az mi alázatos testünket, hog' hasonlatossá

légyen

az ő meg dűcz-
Az Világ bíró Na-
gár a ő Király me-
muta ni, igen szép ar-
gára kire az Eghn-
mest' rűggel bőitete-
aran' as fektebe vlt, &
men' egben sockal v-
ni. I'ert ott az Rex i-
nanti m, minden Kín-
raknak Vra az ő me-
fénye es tündöklő o-
tölköl se fel öitözeti
itt zert gondolk-
onelly igen szép gyö-
késű népe es sere-
acko az Istennek
gyal tündöklőni és
ő dűczőségökben:
aki czudallatos és
yei fényességben fo-
lla de lux magna.
gyönyörködteuen
az viláztouaknak
goss'gnak fiais eg-
dezt' fognak, el cz-
ke a nagy örömon-
meg vagyon irua:
az W'r Isten, és örü-
az én népemben. Es

légyen az ő meg dűczöült testéhez.

Az Világ bíró Nag Sándor mikoron magát az ő Királij méltóságában akarta megmutatni, igen szép aranyas köntöst vett fel magára, kire az Eghnek firmamentoma nagy mesterfeggel kötött vala, és az vián igen szép aranyas fékbe vlt, &c. De az Istennek fiaí az menyegben sokkal világosban fognak félneni. Mert ott az Rex Regum, & Dominus dominantium, minden Királyoknak Királya, és V-raknak Vra az ő mennyei polgárit igen szép fényes és tündöklő ornatuſba és drága köntösökbe fel öltözteti és ékeſti.

Itt azért gondolkodgyal keresztien Lélek, melly igen szép gyönyörűſeges és ékeſen felkészült népe és serege léſen az W Istennek. akkor az Istennek Angyalí és ſent Archangyalí tündöklőni és világoskodni fognak az ő dűczőſégőkben: Ezenképpen az valasztottak is czudállatos és meg mondhatatlan mennyei ſényeſégben fognak ott állani. Et erit in illa die lux magna. Ott az Istennek Angyalí gyönyörködteuén magokat örülni fognak az valasztottaknak vduóſſégőkön. Az világosſágnak fiaíis egyyik az másiknak örüendezni fognak, el czudálkozuán mind örökre az nagy örömön és bódogſágon, az mint meg vagy on írva: Ime vigadok én, vg mód az W Isten, és örüendek, s'gyönyörködöm az én népemben. Erről az örüenderes dűcző-

Esai x 6.
#19.

teről

segről, ő én Kereztienim, emlekdözzünk meg
gyakorta, magunkat abban gyönyörködte-
uen, és borgalmatosan vgyeközzünk arra,
hog miis in splendoribus Sanctorum találtaffunk.

Mikor magadra veszed az te vdnepő a-
uagy menyegzős sēp drága ruhaidat, outan
meg emlekdözzél az bñnről, és az te halandó
állapatoadról. Mert az mint Athanasius mond-
gya: *Tunica est mortalitatis nota*, Az Kőnő-
lemmi nem egyéb, hanem az halandóságnak
jele és bélege. O én édes menyeyi S. Atiám
diczi rem és fel magasztalom te sēnti felfe-
det, hog te énnékem házat és örök seget, éte-
italt, ruházatot, és egyéb életemre való sűk se-
ges dolgokat adtál és rendeltél. O én Istenem
i galmaz énnékem, az te szerelmes sēnti fiad-
nak kedueiert. Es miuel hogy látom, hogy
az emberek közzül eggyik az másik után az
koporsóban meg rothadnak, és az sērgeköt
meg eméztetnek, kérlek tégedet Seregeknek
Wra, hogy mikoron énis földē porrá léssek,
és engemet visontag az földből feltámasztasz,
aiaandékoz meg engemet akkor az mennyei
örüendetes ékes kőntőssel.

Ilyen és ehöz hasonló könyörgéssel és sű-
ből sármazot könyhúllatással és foházkodál-
sal kellene minden gazdag és maga bíró em-
bereknek az felfeget Istennek eleibe állani
De iay mely keuefen találtafnak effélék. *Rari
avis in terris, etc.* az keueység és felsualkodás

De cruce
x passio
ne Domi-
ni.

nem b... czatua az e...
deshő... és imádságn...
hogy z ő ez világi...
czölég... őlk, és sōmfe...
röcké... meg marad...
gya: *Proficiamur*
patres, *ostende vxorē*
ram in *lucbat*? NIH
TRI... DA O SSA...
lőziő... e ide, és me...
mural... meg énnéke...
még felfegetet. Hő...
denn... p iziffrān bá...
la? S... mmít nem lá...
hat tel... eket és meg s...
gēket... Visontag p...
és cz... k vāsonból...
sōrō... heiz magad...
miké... open fualkod...
rēseg... gben és min...
rűlt v... lág, egy kicz...
tēssel... l sēnuedgyed...
től az öröcké való d...
Augu... inus mondgy...
venit, Az meg adál...
el. M... koron vron...
Sun... nem sōktuk...
fel v... nni.
A... nnak okáért v...
mik... ron elő iō a m...

nem boczáta az embereket effle ehnélkö-
deshöz és imádsághoz. Mert azt gondolják,
hogy az ő ez világi gazdagfágok, tetteit dű-
czőségök, és bőmfény vezető bódogfágok, ő-
röcké meg marad, a mint Chrysostomus mond
gya: *Proficiscamur ad sepulchra, ostendē mibi
patrem, ostendē vxorem tuam. Vbi est qui purpuram
induebat? NIHIL VIDEO NISI PV-
TRIDA OSSA ET VERMES.* az az:
lőziőse ide, és menyünk az koporsókhoz,
mutasd meg énnékem az te Atiádat, mutasd
meg feleségedet. Hól vagy az, az ki min-
dennap iziffrán bárszony köntösben jár va-
la? Semmit nem látok, hanem csak az rot-
hat testeket és meg fárrat tetemeket, és az sér-
geket. Visontag penig, hog ha seregny vag,
és csak vászonból csinált egy köntöst sem
sörözhetz magadnak, látod penig ez ellen,
miképpen fualkodik fel az bolond, vsúrás,
résleglegben és minden gonozságban el me-
rült világ, egy kiczin vdeig engedelmes tū-
téssel el beruedgyed ezeket, és váriad az Isten
től az öröcké való dűczőségét. Mert az mint
Augustinus mondgya: *Tempus dandi nondum
venit.* Az meg adáfnak napia nem iött meg
el. Mikoron vron járunk, auagy munkáló-
sunk, nem főktrük akkor az leg iob ruhákor
fel venni.

Annak okáért várakozzál egy kiczinné,
mikoron elő iő a munkától való meg sűnē-

Homil. 77
in Matthe
um.

Homil. 11.
lib. 50. Ho-
miliarum

nek estuelti v̄deie, és amaz nagy Szombat el kezdődik, akkor oztön te is ezudállatos b̄p, tündöklő, fenyés, és öröcké meg maradandó mennyei ruhába fel öltöztetel.

Erről kellene az s̄gényeknek és nyomorultaknak gyakorta gondolkodni és elmélkedni. De még ezek közzül is igen keuesen vadnak, az kiknek az örök élet valaha csak esőksbeis jutna, az ő s̄génysegőkben még hiuolkodók, testi bátorok, s̄foga datlanok, vakmerők, és fel fualkodot elmeiük, az mint Gerson panaszkodik: *Multi vix necessaria laborando ac mendicando conquirunt, tamen si hic semper vivere possent, de regno Dei nihil curarent.* Soker vadnak, az kik nagy munkáual, fárasaggal, és küldulással élnek, de mégis ha mindenkor ez világon élhernének, az Istennek orságáról semmit sem gondolnának. Ah ez világ sem akarja magát corrigáltatni, és vgyan nem akar meg iobbólni.

O *miseri, dum tempus adest, cognoscite tempus.* O tū s̄gény meg nyomorodot emberek gondolkodgyatok valaha az tū v̄duősségtokról, s̄llyetek az Istent, és vgy ellyetek, hogy amaz fenyés és öröcké meg maradandó örüendek mennyei kőntőst az Istennek orságában meg nyerhesseitek.

Nil lachrymæ & gemitus defuncto corpore possunt, &c.

Az S. Irás pedig arról bizonságot teszen

hogy

Lib. I. cap.
22 de imi-
tatione
Christi, &
contemptu
mundi.

hogy az válaztottal
tennek hanem hog
stek kőntőis nagy kő
S. Pál erről bizonyí
Naprak dűczősege
nak dűczősege, küld
sege. Merraz Czilla
tól s̄nyességgel, így
támaszais. Azért n
más világon az s̄ri
az ki mint élt és mün
ob tiz s̄sségők, méltó
ben, az kik az ő igaz
tetel, ndománnyal,
mes tő s̄ssel meg bizo
egyebeknek. Ott Mo
alnak, Kereztelő S. I
S. Pálnak, nagyob
nem mint egyeb en
nem munkálonanak
pen az kereztien Feie
nek s̄ssései promo
plánulák, az Ecclesi
ták, az igazságot ol
ságot utizotk s̄rint
és küntoták, kiutál
gel meg koronázta
az s̄sses Istentől.
Hsonlatosképpen
kik az ő Oeconomiai

amaz nagy Szombat e
ron te is czudállatos lép
örökké meg maradandó
töztetel.

egényeknek és nyomo
gondolkodni és elmé
közül is igen kevese
örök élet valaha cza
ségénységökben meg
rok, főfogadatlanság
dot elmeiük, az min
Multi vix neceffaria la
onquirunt, tamen si bi
e regno Dei nihil cura
kik nagy munkáit
találnak, de mégis ha
elhetnének, az Isten
it sem gondolnának
a magát corrigáltam
g jobbúlni.

deft, cognoscite tempus
morodot emberek gö
az tú yduóflégtöröl
ny ellyetek, hogy ama
maradandó örüende
Istennek országában

es defun. to corpore pos

ól bizonságot tehen

hogy

hogy az vála zionnak nem csak meg dűczöi
ternek, hanem hogy az meg dűczöitetet tes
tek dűzöis nagy külömbfeg léssen, az mint
S. Pál erről bizonságot tehen: Külömb az
Naphnak dűczöfeg, és külömb az Czíllagok
nak dűczöfeg, külömb az Hóldnak dűczö
feg. Mert az Czíllag külömböz az Czíllag
tól fényességgel, így léssen az halottaknak fel
támadásais. Azért mondgya Lutherus: Az
más világon az ferint léssen az külömbfeg,
az ki mint élt és munkálkodot, Amot nagy
ob tizteffegök, méltóságok és dűczöfegök lé
ssen, az kik az ő igaz hűöket az ariafui feres
tetel, tudománnyal, imádsággal, és engedelm
mes tűréssel meg bizonsítják, hog nem mint
egyebeknek. Ott Moysesnek, Ilyésnek, Esai
áfnak, Kereztelő S. Iánosnak, S. Péternek, és
S. Pálnak, nagyobb dűczöfegök léssen, hogy
nem mint egyéb embereknek, az kik annit
nem munkálottanak és fenuedtenek, Ezkép
pen az kereztien Feiedelmek, az kik az Isten
nek tizteffegét promouéálták, az ő sent igeiér
plántálták, az Ecelesiákat és Scholákat taplá
ták, az igazságot oltalmazták, és az gonoz
ságokat tiztök ferint az legyuerrel büntették
és kü irították, kiáluképpen való dűczöfeg
gel meg koronáztatnak és fel ékösítetnek
az felfeges Istentől.

1. Cor. 15.
p 41. 42.

Tom. 6.
fol 355.

Hasonlatosképpen az Afiák és Anyák, az
kik az ő Oeconomiaiokban az Wr

czírték, gyermeköket az igaz Isteni feleletre és úzteleire tanították és oktatták, az bünt és gonoszágot meg tiltották és meg feddették, az Asmodeus és házi ördögnek ellene állottanak, és az Wt Istennek benti és mennyei ágaskákat fel neveltének, &c. ezek is amó vg mint Istennek áldot emberi tulajdon és kiutáltképpen való dűczőseget és örömet nyertek.

Ezt pedig az prærogatiuumot és dűczőseget egyik az másiknak bűne bérint fogja kiutálni, semmi konkoly bõmmel való nézés és irigykedő bű nem találtatik közöttök. Azért mondgya Chrysostomus: *Etenim iusti etiam in hoc sunt mirabiles, quia sic ut de propriis bonis sic gaudent de bonis fratrum.* Az Igazak ebben is czudállatosak, hogy felebarátioknak is annyiót kiutánnak, mint magoknak. Mert noha nem egyenlő lében az dűczőség, hanem külsőmb, mint az Egghi Czillagoknak, mind azon által vgyan azon egy Egők lében, vgyan azon mennyei házaiok, vgyan azon vduősegek, és mindnyáian egyenlőképpen bűntelen meg lárták az Istennek tündöklő, fényes és világoskodó orszáát és binit.

III.
Proprieta-
tum An-
gelicarum
participa-
tio.

Az harmadik Kéncz, mellyel az Szenteknek és válastottaknak testök meg dűczőitnek, nem egyéb, hanem ez, hogy ou az Angyaloknak természetioekben és tulajdonfagolási részfűltetnek. Mert azt mondgya az

elő

elő Istennek minden-
léznek az Istennek A-
az Christusnak benti
érezed az végre, min-
az Angyaloknak sub-
angyal állatá változ-
mi rében az Ang-
ne. T dñi illik:

1. Az benti Angyal-
nem mekednek, se-
nak, hanem az min-
remetete és formája,
meg, Vgy mint: Ga-
ponis inien olly fép-
völt az ő teremésenel-
pen aottis az Szeni-
ban meg maradnak,
obba, se külsőbbek
dekel bek, se kőüer-
Az k hatuan auagy-
vagy n dolga ez vilá-
mondgya: *Si senex er-*
ha meg vénhedel, ac-
kor az embernek
fépse meg bomol,
nek lása el vész, el-
bis piri sunt, az Vén-
nak, és végre gy-
örök életben affle-
lében.

et az igaz Isteni felelme
és oktatták, az bűnt é
roták és megfeddették
ördögnek ellene állor
nek sient és mennyi á
nek, &c. ezek is amov
emberi tulajdon és k
őféget és örömet nyer
gatiúmor és dűczőse
k főne berint fogia k
y főmmel való nézo
áltatik köztök. Azén
: *Etenim iusti etiam*
ut de propriis bonis
Az Igazak ebbent
lebarátuoknak is ami
goknak. Mert noha
dűczőség, hanem kö
illagoknak, mind a
y Egők lében, vgyan
vgyan azon vduő
yenlőképpen főneve
ek tündöklő, sennyet
és binit.
mellyel az Szentek
stők meg dűczőit
ez, hogy ott az An
ben és tulajdonfá
Nert azt mondgya az
elő

elő Istennek mindenható Fia: Hasonlatosak
léznek az Istennek Angyalához. Ezt pedig
az Christushnak sient és örüenderes bauár ne
érezed az végre, mint ha az embernek teste
az Angyaloknak substantiáját venné fel, és
angyali állatrá változnék, hanem hogy vala
mi részében az Angyalokhoz hasonló len
ne. Tudni illik:

1. Az Szent Angyalok és Archangyalok
nem neuekednek, sem apadnak auagy fogy
nak, hanem az mint az Isten őket elein ter
remtette és formálta, csak abban maradnak
meg, Vgy mint: Gabriel angyal ez mai na
ponis sientén olly szép és oly erős az minemű
völt az ő teremtesének első napián, Ezenkép
pen amottis az Szentek vgyan azon állapot
ban meg maradnak, és nem léznek se nagy
obbak, se külsőbbek, se magasbak, se temér
dekebbek, se kőütrebbek, se őziőütrebbek.
Az ki hatuan auagy hetuen eztendőt élt vgy
vagyon dolga ez világon, az mint *Augustinus*
mondgya: *Si senex eris, pulcher non eris.* Hó
ha meg vénhedel, akkor ékes nem léfel. Ak
koron az embernek ereie meg fogyatkozik,
sépsege meg bomol, fülének hallása és főmő
nek látása el vész, elméie meg tompúl. *Senes*
bis pueri sunt, az Vének gyermeki dolgot hoz
nak elő, és végtére gyermeckéléznek. De az
örök életben afféle *mutatio* és változás nem
lében.

Matth. 27
7 39.

In quibus
rebus si
militudo
notri cu
Angelis
constat.

1.
In perpe
tuitate v
nius ejus
demq; sta
tus & vi
goris.

In Ioan.
tract. 37.

2.
In agilitate & velocitate.

2. Az Szent Angyalok igen könnyű és feletté gyors lelkek, kik se meg nem tiltathatnak, se penig meg nem tartoztathatnak. Ha az Wt Isten az ő Szent Angyalinak valamit paranczol, és valahova el küldi őket, egy sőmpillantásban ott léznek ahól lenni kell: Es hogy ha az Wt Istennek paranczolatát expedíálták és véghez vitték, vgyan azon sőmpillantásban ismeg az Egekben lehetnek. Illyen gyors testek leszen az válazottaknak az örök életben. Ez világon, hogy ha valaki az ő táuoly földön lakó ariafát akarja meg látogatni, nem mehet ő hozzá egy sőmpillantásban, hanem vőd múltában kell ő hozzá menni, auagy gyalog, vagy szekeren, vagy ló hátán. De az örök életben Angyalgyorsaságunk leszen, kiről azt mondgyák az Régiek: *Vbicunq; voluerit esse spiritus, ibi protinus erit et corpus.* Valahól az embernek lelke, elméje, és gondolatja leszen, mindiárast ott tartatnak az testeis. Mit szólunk sokat? Az miképpen az Szent Angyalok az felhőkben viseltetnek, így miis egyaránt ő vélek fogunk viseltetni, és mind öröcké az Wt Istent dicsírni és fel magasztalni.

3.
In perpetua sine cibo & potu conseruatione.

3. Az miképpen az Szent Angyalok az Istennek hatalmassága által étel és ital nélkül meg tartanak: Ez berint az válazottak is az Istennek hatalma által meg tartanak, meg erősítetnek, és meg aiaendőztanak. Ott né

leszen

leben fűség az okra
se fűtés, se főzés, ne
ra. Az Atriának és
fűség bõrgalmatossá
mondán: *Quid man
fát, ső, vayar, és m
mint Szent Pál mond
nem él sem ital, ha
S. Léleken. Es Augu
V S er. *cibus noster*
deficit. Az Isten leszen
Étel eleget meg, és
Angyal állapotunk
utközendő és örven*

Mondharná azért
Mivel hogy az mi
meny i Király az ő v
kül öröcké el tarthar
delte ahát ő Szent fel
ez világon enni és in
el ben münket mostan
lokát el és ital nélkül
ne világnem gondol
lyek) telre és italra,
nám, és az Wt Istent
penig, magok gond
tiogrok, ezt monduá
nélk. élénk, sok fel
mar. Magnak ellene áll
bold, Isten ellen ká

lében szükség az okatlan állatoknak le verése, se fűtés, se főzés, nem vífelünk gödöt az hasra. Az Aciáknak és az Anyáknak nem lében szükség forgalmatossan gondolkodni, imezt monduán: *Quid manducabimus? Hól vegyünk fát, sót, vajat, és mindenféle sirt? Mert, az mint Szent Pál mondgya, az Istennek orsága nem étel sem ital, hanem békeesség és öröm az S. Lélekben. Es Augustinus azt mődgya: De V S erit cibis noster. Solus ille cibis reficit, nec deficit. Az Isten lében az mi ételünk, Czak az Etel eleuenit meg, és soha el nem fogy. Illyen Angyali állapotunk lében minekünk az köuertközendő és örüendetes örök életben.*

Rom: 14.

v. 14.

Psal. 50.

Mondhatná azért valaki, és kérdehetné: Miel hogy az mindenható és öröcké való menyei Király az ő választottait étel és ital nélkül öröcké el tarthatia, elis tartia; miért rendelte tehát ő Szent felfege, hogy az embernek ez világon enni és innya kel? Miért nem tart el bennünket mostansággal mint az Angyalokat étel és ital nélkül? Hogy ha nem kelle ne vífelnem gondot (azt mondgyák nemelyek) ételre és italra, mindenkor imádkoznám, és az Wr Istent diczírném. Nemelyek pedig, magok gondolatanúl, akar mit kötögnak, ezt monduán: Hogy ha étel és ital nélkül élnénk, sok fgle bűnökről való alkalmatosságnak ellene állhatnánk, &c. Effele vak bolond, Isten ellen káromló haragnak edes

kölködnék, nem fokat gondolna az ő men-
nyei Atriául és Wrául. Hogy pedig az W
Isten az emberi nemzeter magához hiuogaf-
sa, vgy rendelte ő fent felfege, hogy az em-
bernek enni és innya kellyen.

Az ember ő maga magát nem taplálhat-
tá és nem ruházhattá. Mert mezitelen íót ez
világra, és magául csak egy fonat sálát sem
hozot. Ha pedig enni és innya kel, és magát
meg ruházni, ez nutrimentumot és tegumentu-
mot maga magának nem szörözheti, hanem
egyeb teremtet állatoknak kel azt keresni, ő
maga azt nem teremtheti, hanem Istennek
kel azt néki adni.

Ha bátor minden emberek nagy forgal-
matossan sántánának, sőt vgyan dárdákkal
és hellebárdokkal egybe gyülekezuén, az föld-
nek paranczolni akarnának, hogy búzát és
mindenféle gyümölcszet adgyon, csak egy
sem búzát sem vayhatnának kü tőle erővel,
se feddével, hanem mindenek csak az íó I-
stennek áldásából sármaznak. Ennek okáért
az mi mennyei fent Atriánk ez mindennapi
taplálás által minket magához akar vonni,
hogy mi az ő királi sékít mindennap zör-
gessük, és az mi mindennapi sükfegünkre
való taplálásunkat csak ő tőle kériük.

Másodszor. Az kegyelmes W Isten erre is
nézet, hogy mi az mi szerelmes gyermekink-
uel az ő mindenharósfágát és irgalmasságát

2.
Occasio
agnos-
da & pra
dicandæ

divina o-
mnipoten-
tia & mi-
sericor-
dia.

aztalunk felőis meg ismeriük, és azt fel ma-
gaztalljuk. Mert az leg külsőbbik teremtet-
állatokskánis, akár hal, akár madár, auagy e-
gyébféle állat legyen, látiuk és vgyan meg ta-
paztalljuk, az Istennek mindenhatóságát, és
meg mérhetetlen nagy bölcseségét.

Hogy ha minden emberek egybe gyűné-
nek, és minden mestersegőket, bölcsesegőket,
reia vejnék, mind azon által egy piros almát
az fán, egy kis madaraczkát az felhőkben,
egy halaczkát az vízben, és egy főlő geréz-
deckét az kertben nem teremthetnének, és
nem formálharnának. Az Istennek minden-
hatósága penig efféléket és ezekhez hasonló
czudállatos teremtet állatoczkákat nagy böl-
cséggel ádd: Az Egheket meg tölti madarak-
kal, az folyó vizeket halackal, az mezőket
búzával, és mindenféle veteményekkel, az
kerteket és főlő hegyeket szép termő fákkal,
gyümölcszeckel, és kedues főlő gerézdeckel,
és ezeket az mi aztalunkra minékünk fel hor-
datattatja, hogy mi ezeket látuán el czudál-
kozzunk, és el almlékdgyünk az W Isten-
nek nagy hatalmasságán, irgalmasságán, és
bölcseségén.

Az Isten ezt mondhatta volna minékünk:
Tű embereknek fiaij, füllatok az erdőkre, és
gyöiczetek magatoknak tölgy mackot, auagy
fenyő czapokat, auagy egyeteket legyeket és
fergeket, mint az madarak, auagy kigyókat,

mint

mint a Szaruafok, 8
az felső ges mennyei
minké vgy életet, k
volatit cœli, hanem
sen és össegesen élet
ban v ab vyab és fel
dat neünk előnkbe.

Ez az Istennek lát
völtat s hatalmassága
czorak or mindnyáit
és fel magasztalni. Ne
ha az Istennek amaz
el el ő, és az te azta
ket rakta elődbe, ne
miatta nem el almlé
fiadai, somfed bar
egybe ninád, és ez
tok, e tál etkeket é
mennegből küldött
ló Anyala által, azé
adgya ok hálát az W
Istus Dominum, etc. Ier

Miért nem celebr
tahát a Istennek hozz
lő volt te Mert noha
minék nk az menn
nem b znak élet, de a
ex mar Domini, az élő
zéből ármaznak.

Az ki az Istennek

mint az Szaruafok, &c. Nem, Nem tetzet ez az felsőges mennyei Királynak, ő nem akar minket vgy elteni, *tanquam pecora campi & volatilia caeli*, hanem gazdagon, bőczületesen és bőfegesen élter minket, és minden hóban vyab vyab és febnél feb tál érkeket hozdat nekünk előnkbe.

Ezt az Istennek látható és tapasztalható ióvóltát és hatalmasságát minden Ebéd és vacsorakor mindnyáfunknak diczirni kellene és fel magasztalni. Nemde nem igazé: Hogy ha az Istennek amaz ő nagy Angyala Gabriel el iőne, és az te aztalodra egynéhány tál érket rakna elődbe, nemde az nagy örömmnek miatta nem el almléknálnál ezen a dolgon fiaidat, bomséd barátidat és ió atiadfiadat egybe hinád, és ezt mondanád: Imè, lássatok, ez tál érkeket énnékem az Wt Isten az mennyegből küldötte, az ő kiualtképpen való Angyala által, azért noha én vetem egygyűrt adgyarok hátat az Wt Istennek. *Venite adoremus Dominum, &c.* Iertek imádjuk az Wrat.

Psalm. 95.
86.

Miért nem celebrálljuk és magasztallyuk tehát az Istennek hozzánk való mindennapi ióvóltát? Mert noha az Istennek Angyalij minékünk az mennyegből láthatóképpen nem hoznak ételt, de azért vgyan mindenek *ex manu Domini*, az élő Istennek hatalmas kezéből származnak.

Az kit az Istennek ez ő ió vóltat fel nem

india

indit és serkent az hálaadáfra, annak süu-
keménnyeb az Ierufalembeli kőszikláknál, é-
ue meg hólt, gonoszáb amaz fene Bestiánál,
sőt ezeckel gonosúl élűen, az pokolnak örö-
ké való üzét és kínnyát nyeri magának. Ezt
kellene mienkűnk, mikoron éfűnk és ífűnk,
considerálnunk, és erről süuűnk berint elmél-
kődnünk.

De az Gomorrhabeli nemzetiségnek ez so-
ha nem jut eszébe, hanem olly rendtartást vi-
sel az életnek módgyában, mint amot amaz
Izraeliták, kikiről meg vagy on írva: Euének
azért, és igen meg elégedének, és az ő kiuán-
ságokat bé tölté. Az ő kiuánóságoktól még el-
nem távoztanak vala, még az étekis az ő há-
sókban vala, mikor az Istennek haragia fel-
geriede ő ellenek, és az Izraelnek válastottj
közűl sokakat meg öle. Es az Hóseas pro-
phétánál: Bő földre hozám őket, s' meg elé-
gedének, meg telének, s' el hiúék magokat,
és el felekezének én rólam. Es vgy vagy on

Psal. 72.

v. 29.

Hoseas 13.

v. 6.

De verbis

Apostoli

Serm. 4.

Serm. 332.

de rem-

pore.

az mint *Augustinus* mondgya: *Bibunt mensura sine mensura*, Mértőckel mértékledenül iznak. Eggyik az másikat késerűi, vgy hogy nemel-
ember ereie és tehersege ellenis ísik.

Kár pedig az, hogy *Servum non vis habere ebriosum*, *¶ tu es servus Dei*, *¶ es ebriosus*, azt
mondgya *Augustinus*. Az te házadban az ré-
ség fogát el nem szenvedheted, te magad
pedig az hatalmas és bent Istennek fogáia az

karz

karz lenni, annak is
mint az Czap olly ré-
lan rése, segből sár-
stentelen parázna és
nem egéb, hanem
geriezés és indító ü-
ua gyalizattal illete-
Ihuuság meg borránk
pientuli, kiknek az ag-
czeségű igen vizket-
ter pocul, módnélkül
ditanak meg vetűen
bent Caechismust, v-
den tényegésbe viú-
Nemely az Prædesti-
lazatásról, Nemelly-
czoránk Sacramen-
az rése gesek veske-
nak, vgdalkoznak
iák és öik, és így az
tetet Lék, el hagy-
lyét, onnan kü költő-
tudomoua.

Illyen DEO GRA
az minenható men-
ió volt: Nem ez
ta: Az bent Apostolo-
sábtartók dőnkbe, m-
künk önünk. Domum
mine, zi mondgya

aladára, annak búu
embeli kőbiklálnál, és
b amaz fene Bestiánál
ien, az pokolnak örö
nyeri magának. Ez
koron éfünk és ífünk
l búuunk berint elmél

li nemzetiségnek ez l
em olly rendtartást vi
an, mint amot arm
vagyon trua: Euéne
dének, és az ő kiú
kiúánágokról még
nég az étekis az ő b
Istennek haragja f
z Izraelnek yalazom
e, Es az Hófeas pro
ozám őket, s'meg ele
s'el híuék magokat
am. Es vgy vagy on
dgya: Bibunt mensur
mértekledenöl iznak
ritü, vgy hogy neme
ellenis ísik.

Servum non vis habere
Dei, et es ebriofus, az
Az te házadban az ré
nuedhered, te magad
eni Istennek bologáa a

karz

karz lenni, annakis mondod magadat, és
mint az Czap olly réseges vagy. Effele okta
lan résegségből származnak az vtán amaz I
stentelen parázna és fáitalan besédek, melly
nem egyéb, hanem az Isten haragiának fels
gerieztő és indító tüze, holot az Wrnak sa
ua gyalázattal illetetik, az fel neuekedendő
Istuság meg botránkoztatik. Más helyen Sa
pientuli, kiknek az agyaveleiek az tetetet böl
czesegről igen vizket, igen ekeskednek, és in
ter pocula módnélkül való disputariókat in
dítanak, meg yetuén és semminek tartuán az
sönt Catechismust, vy, veszedelmes, és min
den téuelygésbe viúó kérdéseket indítanak,
Nemely az Prædestinatióról az Istenek el vá
laztásáról, Nemelylek az sentséges Vég Va
czorának Sacramentomáról, Harmad helyen
az résegesek veselkednek, vstők tántzot iárs
nak, vagdalkoznak, és egymást erőssen vág
iák és ölök, és így az résegséggel meg terhel
tetet Lélek, el hagyuán az ő házát és lakó-he
lyét, onnan kü költözik, és el megyen, nem
tudom houa.

Illyen DEO GRATIA ST ádd ez Világ
az mindenható mennyei Náztagynak, az ő
ió vóltáért: Nem ez vólna az Evangelica dia
ta: Az sönt Apostolok más regulát és módot
sábtanak előnkbe, mihéppen kellyen mine
künk élhünk. Domum tuam decet sanctitudo Do
mine, azt mondgya az Prophéta, Az ki az

Psalm 93.
* 8.

elö

Amos 7.
v 2.

Ezech. 13.
v 13.

Ezech. 20.
v 17.

Zachar. 1.
v 6.

Gen. 7.
v 22. &
scq

Gen. 19.
v 24. &
scq.

In Medit.
cap. 2.

Precatio
cibum ca
ianitum

élő Istennek Temploma akar lenni, az az ő
benszeges életét mutassa meg, hogy az világ-
goscodgyék az emberek között. De ez világ-
nak viólsó sonkolyában élő emberek nem
engedik azt hogy reformáltaffanak : Annak
okáért meg esküt az Iehoua W R az ő maga
semélyére, Hogy imé napok követköznek a
relátok, melyekben el viősen tüteket az ellen-
ség horgockal, és az ü maradétkokat mint
az haláznak halásó horgáual. Az bánatnak
kenyerét esítek, és az kóserűségnek pohárát
isítok. Mert az Seregeknek W R nem ezü-
soltantia meg magát. Vals veső alá vedek tü-
teket. *Nonne verba mea comprehenderunt Patres
vestros.* Neimde az hasnak solgálóh és *Epicu-
rei de grege porci*, az rőtenetes víz-özönben
nem büntettek meg : Az Sodomabeli és az
Gomorrhabeli Cētaurusokat vályó meg ké-
milletté az W R Isten : Bizony nem. Bernhar-
dus azt mondgya : *Vbi sunt amatores mundi
comederunt, biberunt, riserunt, duxerunt in bonis
dies suos, et in puncto ad Inferna descenderunt.*
Hól vadnak az világnak feretőh : őttek, it-
tak, nevettek, és az ő napokat keduesen és
gyönyörűségesen mulatták el, de egy főmpis-
lantásban az pokolnak fenekére szállottak.

Engedgye az felszeges mindenharó W R I-
sten, hogy mi ez földön életünkben vgye-
gyünk és ígyünk, hog ennek viánna az me-
nyegben az sent Angyalockal, és az Istennek

válazo

válazot h uetuel min
és örüllük.

Harmadik. Az W
piaplálá azéri rend
az ő sok ő fűntelen v
lami recitatio és eny
ne. Ezért adia az W
gana sensu, hogy ő az
annak egyikét az m
Amaz na mezei kőb
küán, ak r sűlt s'akar
semmiuel sem gondol
kar borua s'akar mal
azzal sem gondol, sem
meri ninc semmi érzi
nem tudg rá meg vál
penig az W R Isten a
gyéb instumentomo
latokat ezze, és egg
tudgyon válaztani. M
na az W R Isten : Nő
Te ma imdkoztál, az
moueált, tizedben
zán el iárl, és minde
höz vitte : Annak o
immáran az te házad
és pihenél meg, im
enned és nnod adok,
gedet, &c.

In ism glatiuk az

válaztat hűveivel mind öröcke vigadgyunk és örüllünk.

Harmadszor. Az W r Isten az mindennapi taplálást azért rendelte, hogy az embernek az ő fok és fűntelen való nyaualyáiban valami recreatióia és enyhítő örömetzkeie legyen. Ezért adta az W r Isten az embernek *Organa sensus*, hogy ő az ételt meg kiuánnyá, és annak egyikét az másiktól meg válássa. Amaz nag mezei kőszikla se ételt se italt nem kiután, akár sült s'akár fűt éteket régy eleibe semmiuel sem gondol, meg sem mozdul a kar borual s'akar malofauul őssed meg ötet. azzal sem gondol, semmit sem haználz véle. meri nincz semmi érzékenység ő benne, és az nem tudja meg válaztani. Az embernek penig az W r Isten adot ereket, inakat, és egyéb instrumentomokat, hog az teremiet általokat érezze, és egyiket az másiktól meg tudgyon válaztani. Mint ha mondotta volna az W r Isten: Nő én ferelmes emberem. Te ma imádkoztál, az én tiizessegemet promoueáltad, ríztedben és hűuatalodban igazán el jártál, és minden házi dolgodat véghez vitted: Annak okáért vly aztalodhoz immáran az te házad népével, nyugodgy és pihennyél meg, im én immáran tenéked enned és innod adok, és meg nyugatlak te gedet, &c.

Itt is meg látniuk az W r Istennek hozzáuk

való

Recrea-
tio homi-
nis post
perfectos
labores
ocatio-
nis.

válaz

Ecclesi. 9

v. 9.

4.
Retum ne
cessariarū
admoniti
o, & quasi
simula-
chra, qua
constitunt

1
In ponde-
rando ser-
mone &
verbis p-
ferendis.

In Explic.
Psalmi 5.

2.
In appeti-
tione ver-
bi Dei &
Sacramen-
torum.

3.
In discen-
do & cu-
rodien

való kegyességét és jó voltát. Mert nem akari az W R, hogy ő fiaij az nagy testi forgalmatosságnak aduán magokat, az Stoicufoknak módgyok szerint, az nagy bánatnak adgya magokat, és az embereknek conversatióitól magokat meg vonuán, mindenkor cziarrianak. Azért mondgya az Irás: Nő azért egyed vigassággal az te kenyeredet, és igit vidamsággal az te borodat. Mert kedvesen Istennek előtte az te czelekedetid.

Negyedőör. Az mindenható mennyes Náznagy minékünk igen szép haznos és bölcséges instructiókat ádd. Vgy mint:

1. Hogy ha az ember enni akar, meg lártia, hogy ha tizta és egészséges étet hoznak e leibe: Ecképpen te is embernek fia, ha bölcs akarsz, előb azt iól meg gondollyad, és magadban meg mértékellyed, hogy ha jó, tizta, bölcséges és vduósséges dolgokról akarsz valamit proponálni és befélleni. Azért mondgya Augustinus: *Sicut eligis quo vescaris, sic eligis quod loquaris.* Az mint meg válaztod mit kel enned, így meg válazd mit kel főlnod.

2. Az miképpen az éh gyomor kiüánnya az testi ételt: Így az belső embernek is tizta szóból kel kiüánni az Istennek igéiének hallgatását, és az szent Sacramentomnak vszlatását vele való élésért.

3. Mikor az éh ember az aztalnál vll, szue szerint hozzá nyúl az ételhez, hogy az éh-

seget me- enyhítze é-
relmes K- rezitiénem,
plomába- mégy, ou i
kodgyál, s'elmeddel
galy, se- enig mefse
auagy e- yeb ez világ
Chryso- mus: In Ecc-
lia. Hat em az Isten
gaztalh- jó és vduóss-
törmel, buzgóssággal
uel, figye- metessen ha-
büvedbe- capczollyad
életedet az szerint ha-

4. Bernhardus így
ád előnk- be, miképpen
meg tart- nunk, és az
simus pars in penu ac
di mucia- s, vel consum-
qu opiam surripi potest
lum dem- sum mures no-
ferent. A ventriculo em-
nas Mesc- ticas transmu-
post sang- is, & in omni-
modo cupi- di verbum D-
ra quada- n animae tue:
at & ser- mones tuos: Si
haud du- ium, quin ab-
mond, z áldot keny-
kölárba- n vagyon, m-
gerekis- meg ehetik az

seget

feget meg enyhítze és le czendésítze: Így Bernelmes Kereztienem, mikor az Wrnak Templomába megy, ott ne aludgyál, és gondolkodgyál, s' elméddel imit amot ne sérálydogyál, se penig messze földre el ne vándoroly, auagy egyéb ez világi dolgokat ne tractály.

Chrysostomus : In Ecclesia nemo cogitet de familiaria. Hanem az Istennek bent, drágalátos, vizsgálható és vduóssleges Igeiét, nagy lelki örömuél, buzgósságba látóssággal és jó kedvvel, figyelmetessen halgassad, meg tanúlljad, búuedbe kapczollyad, meg tarczad, és az te életederis az szerint babilad és rendellyed.

4. Bernhardus igen szép hasonlatosságot ad előnkbe, miképpen kel az Istennek Igeiét meg tarratunk, és azt mondgya : Cum dulcissimus panis in penu ac cophino reponitur, vel redacti mucus, vel consumi à muribus, vel à famelicis quopiam surripi potest. Comestum & in ventriculo demissum mures non arrodent, neq; fures auferent. A ventriculo enim concoquitur, & per venas Mesaraicas transmittitur ad Epar : efficitur post sanguis, & in omnes venas spargitur. Eodem modo custodi verbum Dei, & traiciatur in viscera quedam animæ tuæ : transeat in affectiones tuas & sermones tuos : Si sic verbum Dei servaveris, haud dubium, quin ab eo serueris. Mikor, vgy mond, az áldot kenyér az sekrenyben auagkosárban vagyon, meg penészedhetik, az eregis meg ehetik azt, auagy valami éh b

do Dei
verbo.

Homil. 1.
in Ioan.

4.
In verbo
Dei in vi-
scera ani-
mæ traji-
ciendo

N

rátunk

rátunk azt el ragadhatta. De hogy ha azt meg ötüik, és az gyomrunkba boczátuk, azt az egerek meg nem rághatták, az éh lopók sem lophatták el. Mert azt az gyomor meg eméztü, és annak vjánna per venas mesaricat az embernek mayához boczátia, ott vérté lében, és annak vjánna mind az erekbe el o-
 szol. Így kell minékünkis az Istennek ígeit halgatunk, hogy az, az mi füleinkből s-
 uunkbe, süuunkból lelkünkbe, és lelkünk-
 külső tagainkba szálljon és sármazzék. Hogy ha így halgatandod az Istennek vduósságes ígeit, és azt meg tartandod, minden kétsé-
 nélkül el hűdgyed, hogy az meg tartia az te lelkedet az örök életre, Ezt mondgya Bern-
 hardus.

Serm. 3
 de Aduen-
 tu Domi-
 ni.

5.
 In incom-
 modorū
 adumbra-
 tione, ex
 neglectu
 verbi &
 Sacramen-
 tosum p-
 venienti-
 um.

Sap. 16.
 v 26.

In Match.
 cap 4.

5. Hogy ha az ember az ő mindennapi
 taplalásaitól meg foztatik, meg fonnyad, meg
 eped, meg fárad, és ereiében meg fogyatko-
 zik: Ezenképpen hog ha valaki az Istennek
 ígeit el, és az Wr Iesus Christusnak igaz tes-
 tének és vérének sentséges Sacramentomá-
 ual magát nem taplállyá, és azzal nem áll, és
 rőtlenne és beteggê lében, és lélek serint meg
 hal. Mert az mint az sents Irás mondgya: Az
 te igéd tartia meg azokat, az kik te benned
 hűznek. Hieronymus: Quisquis non vescitur ver-
 bo Dei, is non vivit. Valaki az Istennek ígeit
 nem sereti, nem halgattia, nem tanítlyá, és
 meg nem tartia, az lélek serint meg holt. Sed

quis

quis credi auditui nost
 romfor négyfőris
 halgatt penig az
 látták de az Wr I
 tomána király tábl
 Vaczo ánál: Erről
 tendők enis egyfő
 rius igei sēp közön
 elönkb: Si egrotus
 odore a horret: ami
 iudicio mortis suscepto
 am cum dno verbum
 menta aternatur, cer
 lis: omni sancti Ange
 us offenditur. Ita iugel
 mas illas que non ves
 cibo. M kor az beteg
 élést ne a sagolhatti
 benueaeti, az ő A
 és azt az halálnak b
 és nagy somoruság
 mikor z ember az l
 lé rendetet Sacram
 meg vallya, bizony
 lélek serint meg hól
 sőt meg ő magays az
 serüleg e esnek. Így
 sents A gyalyh az lel
 az me nyi és lelki é
 örök bór. Az Dúc

quis credit auditui nostro? Nemely ember há-
romszor s' négyször is esik napiában: Hánszor
halgattá penig az Istennek igéiét: Mikor
látják őtet az W^r Iesus Christus Sacramen-
tomának királj tábláiánál, az fenefeges Vég
Vaczoránál: Erről egynéhány ember sok ez
tendőkből is egyször nem emlekezik. Maca-
rius igen szép közönséges hasonlatosságot ad
előnkbe: Si egrotus à pane aliisq; cibis et eorum
odore abhorret: amici perterrefacti, certo inde
iudicio mortis susceptio dolorem capiunt: ita etia-
m cum homo verbum Dei et sacrosancta Sacra-
menta aspernatur, certa nota est mortis spiritua-
lis: omnes sancti Angeli contristantur, et ipse De-
us offenditur. Ita iugiter Deus et sancti Angeli ani-
mas illas, quæ non videntur cælesti ac spirituali
cibo. Mikor az beteg az kenyere és egyébféle
élést nem sagolhatta, és maga mellet el nem
senuedheti, az ő Atiasiaj ottan meg fednek,
és azt az halálnak bizonyos ielének tartják,
és nagy somoruságba esnek: Ezenképpen
mikor az ember az Istennek igéiét, és az mel-
lé rendeltetett Sacramentumokat meg veti és
meg vátlya, bizonyos iele annak, hogy az,
lélek érint meg holt: az Istennek Angyalj,
sőt még ő magais az W^r Isten bánatba és kö-
serűségbe esnek. Így sirattia az Isten és az ő
sönt Angyalj az lelkeket, mellyek nem élnek
az mennyei és lelki ételuel.

őrdőször. Az Dűzőségnek és mennyei őz

Esai 55.

V 1.

Romul. 3.

6
Aeterna
Iustitia in
mentem
renovatio

römnek mindenható Királya meg emlékeztet minket arról, hogy mi ez világi taplalásunk és gyönyörűséges lakásuk mellet ő bennünk fellegetől amaz nag és öröcké meg maradandó lelki örömet kériük.

Luc. 23.
V 30.

Mert mit használ az embernek, hogy ha ez világon király és mindenféle drága bőrszörmőckel el késítetett érkekel élne, az más világon pedig az Istennek haragiának edénijével öröckön öröcké élhgye, kénlődnék, gyötrődőnek, iagatna, és ezt kiáltana: O ti hegyek düllyetek mi reánk? Sok ezerfő örök volna, hogy ő soha ne fűletet volna. Az Epicuræusok az hasznak bolgaj, csak torkoknak kedueznek, és azt gyönyörködteik, vő konyhakat vőnek fel, sünek, főznek, éssnek, isznak, lakoznak, vendégeskednek, buyalkodnak, tombolnak és éntizolnak: az begényeket pedig, az kik küldülással keresik életőket, nevetik és czuffollyák, és az imádságról telyleggel el felekeznek. De te keresztien lélek meg ne botrányozzál az Istenteleneknek ez világi bódog állapotaiokon, se az Sodomitáknak és Epicuræusoknak ió lakásokon és buyaságos örömkönn. Az Epicuræus díznó hadlakiek, buyalkodgyék, bolondoskodgyék, és réségeskedgyék, vay mint meg poroltatják és meg fizetetik véle, az vőn éssik még iziben az ió lakás. Mert az mint Augustinus mondgya: Pro parva letitia vite huius si tamen

De tempore Sermon 225

alitia vel vita dicere
ormen a. Az ő ió
öröck való gyötre
M penig, vgy m
fírató fiaj, kik má
festi t plálásunk me
től, é az világo
angy lí és öröcké m
dűcz seget.
En nek okiért ő
nyák. Gazdák és Ga
zetek meg az Istene
serke czetek és fel g
iak n penek illy rőu
Nő é ferelmes ma
ható itenünk és At
bőse esset meg elég
és m g vidamitot,
hála dás, mind örö
nem mind öröcké
hog mindenkor c
nen is kel buczúz
gedged Wt Isten, l
háztan nem paláta
te or ágodban éllyü
gy k. Mert mi ott
men nyei örömet, dū
Ez öröcké való men
sor almatos gondo
Isten eleneket, kik az

etitia vel vita dicenda est, perpetua sustinebunt tormenta. Az ő jó lakásokát és buyaságokat öröcké való gyötrelem és fájdalom követi.

Mi pedig, vagy mint Istennek megvilágosítatot fiaij, kik más életet várunk, ez világi testi taplalásunk mellett, az öröcké való Istentől, és az világosságnak Atjától, kerüük amaz angyali és öröcké megmaradandó örömet és dicsőséget.

Ennek okáért ő tő kereztien Atiák és Anyák, Gazdák és Gazdaságonyok, emlékeztetnek meg az Istenes ítéletről, magatokat felszerkenczettek és felgeriezhetek, és az tő házaik népének illy rövid prædicációt tegyettek: Nő én szerelmes magzatim, az mi mindenható Istenünk és Atiánk ísmeg ennünk adot, bőségesen meg elégítet, meg örüendeztetet és meg vidamított, ő néki dicséret, tisztesség és hálaadás, mind öröcké. Mivel pedig hogy nem mind öröcké vltetünk itt az aztalnál, hogy mindenkor csak ennénk, hanem innen elis kel buczúznunk, ennek okáért engedgyed Wt Isten, hogy mikoron többé ez házban nem találhatunk, hogy mi ott fen az te orságodban éllyünk, és öröcké ott vigadgyunk. Mert mi ott talállyuk meg amaz igaz mennyei örömet, dicsőséget és bódogságot. Ez öröcké való mennyei örömré vísellyetek forgalmatos gondot, és ne kövessetek az Istenteleneket, kik az ő Datumiokat csak ez

Concio
Patrum &
matrum-
familias,
ad libe-
ros, post
cibum ca-
ptum.

világi torok örömben helyezteték, pinte-
zőket fő borokkal, börtönök és kamarákat
mindenféle éléssel meg rakták, és az ő szegény
lelkekről el felekeztenek.

Dumq; alimenta parant, vivendi tempora perdunt.
Tú pedig szerelmes gyermekim tekénczerek
meg magatokat Iosephnek példáiában, vgy
mint egy neműnemű tükörben, ki, mikoron
az ő ezüst pohárából innék, iőuendőt, az az,
az Istennek adot hálákat az ő kegyelmességé-
ről és iő vőltáról, és minden kétség nélkül az
ő azzalánál sok szép, ieles, drága, vigasztalha-
tó prädicációkat tőti.

Amaz nagy szent Dáuid Király igen come-
mendáltatik, az nagy Isteni szelemlről, mely-
lyet követet az étel közöt,

Sic Cinerem Rex ille Deo dilectus, edebat,

Et sua miscbat pocula cum lachrymis.

Ki hamuval ő kenyérét

Elgyéti iő ékeit,

Es ő iő kedves italát.

Könyhullatással pohárát.

Ilyen főckal (mondom) kellene minden ke-
reztien Atiáknak és Anyáknak az ő házok-
népének főllani. Bódog az, az ki az ő háza-
népét ecképpen oktatja: Atkozot pedig, az
ki az ő gyermekit, vendégét és háza-népét
meg borrántoztatja.

IIII.

A tyrannus
de & po-
Az Negyedik Kéncz, mellyel az vála-
zotak az örök életben meg dűczöitetnek és meg-
ékőfősi-

ékőfősi-
tek, ez: b-
dóg, és az állok, c-
gyilkos világ, nem
ni, nem fogia őket
ni. Mikor az S. Iob
lakoznak és vig-
is el iőu- nek, az h-
dőték, az lakod-
meg őle: Amou-
dóglag an az Isten-
emberel leznek. ő u-
beri nem azetek el-
lyes varckal annin-
veri, hgy csak eg-
az ő test: Amot p-
ket fog ieki hadni

Olufunk

Mikoron Kará-
nekkel sokasága e-
Templomba, meg-
len Tyannus, hog-
nak, és az Karáczo-
hadgyak. De midő-
és az Iőepnek meg-
meg főni, neki gy-
éppület, és az nap-
meg az Kereztiene-
penig az Istennek f-
vő: fő- ő ebektől és
borga- athanak se

éköcsitnek, ez: Hogy amaz kígyó fele őrdög, és az álnok, czalárd, irigy, és kegyetlen gyilkos Világ, nem fog nekiek többé ártani, nem fogia őket kergetheini és öldözhetheni. Mikor az S. Iobnak fiaij egygyüt ennének, lakoznának és vígadnának, az gonosz lelkek is el iöüének, az házat fel fordítván reáiak döirék, és az lakodalomban őket mind egyig meg ölék: Amott pedig az öröcké való bódogságban az Istennek válastor hűeij ment emberek leznek. Ő magát az S. Iobot az ember nemzetenek ellensége sok vndok fekélyes varackal annira meg hintegeri és meg veri, hogy csak egy épp tagoczká sem volt az ő testén: Amott pedig az örök éleiben béké: fog néki hadni az bűn réusó Satan.

Oluafunk Nicephorusnál:

Mikoron Karáczon napián az Kereziéneknek sokasága egybe gyülekezeti volna az Templomba, meg izente nekiek az kegyetlen Tyrannus, hogy onnan el vakarodgyanak, és az Karáczon napiának meg illészet el hadgyák. De midőn ezek az Isteni tiszteletől és az Idnepnek meg illésztől nem akarnának meg sünni, néki gyuitatá és meg égetteté az éppületet, és az nap közel húz ezerezen halának meg az Kereziének közzül. Az örök életben pedig az Istennek fiaij és hűeij az kegyetlen vér-ööpő ebektől és Tyrannusoktól nem háborgathatnak se nem öldöztethetnek. Ak-

tentia dia
boli ple-
naria libe-
ratio, ac
æterna
pax & se-
curitas.

Iob 1. & 19
Iob 2. & 7.

kor őket egy Antiochus sem háborgatja, se Diocletianus nem nyomorgatja.

Ez világi nyomorúlt életben felőtte igen nagy hatalmai vót az gonozság. Eggyik az másikat gyakorta meg sebesíti, meg czonkítja, meg öli, csak egy főértis: fői egy ember az másíknak mérget ádd, és álnokúl titkon meg öli őtet. Amaz vén Fabricius Romanus egy Atiáfiát leuele által ecképpen inté: *Consanguineus tuus tibi venenarum parat: igitur te volo admonitum, nisi caveas, iacebis.* Az te vér szerinti való Atiádsia mérget készít tenéked, azért intlek, meg óltalmazd magadat. Mert ha meg nem óltalmazod magadat, el vesel.

Effele veszedelmektől az örök életben egy: czeplnere sem kel felnünk. Az Isten azt módgya: *Sedebit populus meus in pulchritudine pacis, &c.* Lakozik az én népem az békelességek hálokában, és békelességes sátorokban és gazdag nyugodalmokban.

Ennek az czudállatos meg mondhatatlan mennyei békelességek örüllyetek és hozzá késsüllyetek, ő tő Istennek válaztottj, éllyetek ez földön mint az békelességek Angyalj, Oltalmazzatok meg magatokat az gyűlölségtől, irigységtől, háboruságtól és egyenetlenségtől. Emlékezzetek meg az Iesus Christusnak paranczolatjáról: *Salem & pacem habete inter vos.* Mert az mint az Irás mondgya: Békelességet tarczatok minden embereckel. Mert az

Esai 32.
v 18.

Marc. 9.
v 50.
Hebr. 9.

nélkül

nélkül az Isten sen
békelességet és az örök
meg, és azt főünk
nagy őmben és b
abban az házban n
vralkonni.

őrdök Kéncz, t
tor fiaj az örök élet
Hogy minden Sze
egymással eggyüt n
uerfalta ak, mégis i
ismerik egymást. M
az, hogy ha eggyik
Nemde nem igazé
iáró ember valami i
és idegen népek és e
dik és smorkodik
kel: Ki zoda imez
ue ennk és aman
ember: Az örök él
kedések nélkül min
Istennel minden h
tökéllete ten és igazá
Ádám mindiárást
hogy az ő hűsából e
noha an nak előte sc
S. Petrus apostol, M
halandó főmeiuel se
koron az Wr Iesus C
na az Tbor hegyre

nélkül az Istent senki nem lathatja. Ezt az békelességet és az örömnök házat miés keressük meg, és azt főúrnok szerint kívánjuk. O mely nagy örömben és békelességekben lésünk, mikor abban az házban mi fogunk lakni, és öröckévralkodni.

Ötödik Kéncz, mellyel az Istennek vála-
tor fiaij az örök életben meg ékösítetnek, ez,
Hogy minden Szentek és válaztottak, noha
egymással eggyütt nem éltenek sem nem con-
uersaltanak, mégis igazán és tökéletesen meg
ismerik egymást. Mert miczodás élet volna
az, hogy ha eggyik az másikat nem ismerné.
Nemde nem igazé? Mikor valamely vton-
iáró ember valami idegen országba megyen,
és idegen népek és emberek közzé íő, bänko-
dik és somorkodik azon. Ott kérdezkedni
kel: Kiczoda ímez? Kiczoda amaz? Kí ne-
ue ennek és amannak? Miczoda rendbeli
ember? Az örök életben penig efféle kérdez-
kedések nélkül mind el fogunk leheni. Mert
Istennek minden hűueij meg fogiák ismerni
tökéletesen és igazán az válaztottakat.

Adám mindiárást meg ismeré az ő Eváíát,
hogy az ő hűsából és czonttiából alkotott,
noha annak előtte soha nem látta őtet.

S. Peter apostol, Moysést és Ilyést az ő test-
halandó főmeiuel soha sem látta, mégis mi-
koron az Wt Iesus Christushoz el íőtek vol-
na az Tabor hegyre, ottan meg ismere őket.

Hebr. 12.

v. 14.

V.
Vera &
perfecta
Electorum
inter se
notitia &
agnitio.

Gen. 2.

v. 23.

Ioan. 20.

v. 16.

Maria Magdalena meg ismeré az Wt Iesus Christust, az ő fel támadásának után, az szűáról, noha Keresz képeben jelentette volt még akkor magát.

Apost. 7.

v. 55.

S. István látta az Wt Iesus Christust az ő dűczőségében, vlni az ő mennyei sient Atiának iobián, és nagy őruenderes sűuel léleke uel imádgya őtet.

Dan. 12.

v. 3.

Daniel prophéta azt mondgya: Az Tané-
rők és Bölczek senlenek mint az Eghnek sennyessége, és az kik sokakat az igazlagra viznek, miként az Czillagok öröckön öröcké.
Hogy ha penig az Tanétokat kel meg vála-
tanunk, megis kel őket ismernünk. Mert az
mit nem ismerünk, azt meg sem vála-
ztatjuk. Annak okáért az vála-
ztottaknak csak ezenis nag örö-
mök és vigasságok leszen, hog
az Istennek fiaitól meg ismertetnek.

On amaz Istenfelő Cornelius, az Cæsareabeli Hadnagy, S. Péternek köszönni fogia az ő prädicatioiát, mellyet az ő házában tört.
Az Corinthusbeli Kereztienek is az ő Apostalyokat az S. Pált diczirni fogiák, hog őket tanította, minden ióra intette, az sőtérsegből az világosságra, az kárhozatból az örök életre hozta.

Ezen örüll azért és őruendez te kereztien ember: Hogy ha ez világon az embereknek ismeretibe nem jutottál, sőt csak kaptza fölgyanánt tartottak, meg verettek és meg vát-

tak,

tak, ortáiokat te től
ki nem kart ismerni
egy kicsin vdeig en
nek ors gában min
tutak meg ismerek
és kedv sen hozzád
li ió ke uóker és s
mutattik, on mind
neke vál ztoninak is
és serele őkből leszel
élet, az edues élet, é
őruende es élet. Az
ta: Beati qui habitant
dogok zok Wram
laknak.

Hato ők Kencz és
nek vál ztor hüuerj
tatnak é ékölsitetne
hatalas ság, hog en
ne rom llyanak, se el
ne haly nak, hanem
lyenek é vralkodgya
Igen rós ígérün
gyon, hog az Iesus
tó mennei Király, az
meg dű zóiti, hog a
tezet test nöz hasonl
czed, eg nchány rés
mondgya Christus f
dominabur, Az halál

tak, orszáiokat te töled el fordították, és senki nem akart ismerni: tünd és fenued el ezt egy kicsin vdeig engedelmeffeggel, az Istennek orságában. mind az Angyalok és válazottak meg ismernek tégedet, nagy kegyesen és keduesen hozzád állanak, és az ő angyali íó keduoőket és szerelmőket te hozzád meg mutatják, ott mind az Angyaloknak és Istennek válazottainak ismeretőkben, keduoőkben és szerelmőkben léssel: Az léssen az igaz fenület, az kedues élet, és az meg mondhatatlan örucndetes élet. Azért mondgya az Propheta: *Beati qui habitant in domo tua Domine.* Bódogok azok Wram, az kik az te házadban laknak.

Harodik Kencz és Gratia, mellyel az Istennek válazott hűuej és fiaij meg aiaendőztatnak és éköfsitetnek, ez, *Immortalitas*, az Halhatatlanság, hog ennek vátanna ők soha meg ne romollyanak, se el ne törtetessenek, se meg ne halynak, hanem hogy mind öröcké éllyenek és vralkodgyanak.

Igen erős ígeretünk és reménységünk vagy on, hogy az Iesus Christus az mindenható mennyei Király, az mi romlandó testünket meg dűczóití, hogy az ő bent és meg dűczóiteteret testéhez hasonló és egyenlő legyen. Ercezed, egynéhány réséből. S. Pál peníglén azt mondgya Christus felől: *Mors illi ultra non dominabitur.* Az halál ő raita többé nem vral-

kodik.

Psal. 84
v. 5.

v. 1
Immortalitas.

Philipp. 3.
v. 21.

Rom. 6.
v. 9.

codik. Ergő követkőzik, hogy az kőserű halál ez vñn mi hozzánk sem nyúl, és nem foy meg többé.

Psal. 116. 79. Az S. Dáuid király és Prophéta azt mondgya: *Ambulabo coram Domino in regione vivorum*, Iárok az Wrnak ortzáia előt az élőkné földőkben. Ergő követkőzik, hogy az Halál többé minket földhöz nem vér, és az vñn soha sohól csak egy halot sem találtaik. *Psal. 89. Misericordias Domini cantabo in aeternum.* Az Wrnak irgalmasságát hirdet meg mind örökké. Ergő követkőzik, hogy ennek vñna az Halál az mi nyeluűnkét meg nem zabolázza, s meg nem kőti, se inyűnkhez nem ragaztja. Ennek okáért ez halhatatlanfogy minden ember nagy borigalmatossággal keresse.

Itt ez világon élűnkben nyakunkon vifelyűk az közönfegy halandó állapotot, senki nem bizonyos, se bátor, se nem assecurált, az maga élete felől, az leg erősebb és vastag embereket is az halál csak egy sőmpilantásban földhöz verheti, és meg foytathatja, az mint ezt sok kőserűes Casusok eseteke bizonítják. Nemely ember az talánál vñn hirtelen meg hal. Nemely házában dolgozóduán, nemely peníg főrdőni akarván és ebúrúduán oda marad, és véledenül meg hal. Nemelyet résségességében ölnek meg, és igen nyomortulul el vés. Ah, mely sokan vesének

el az

el az me nyei tül és el múlt 82. ez tünderek hótanak hirtelendőben az vízbe dások ma. Es vallyó fámláln az sok nyau lyek az emberekén tö

Hogy ha mília halórak, mellyek e nag hirtelenséggel kü nélkül elveznek, igen nánk el ősmuel és v

Ennel felőte erőntön foyunk, minden zelgetű, és az mi kofuton fuyunk, az min

Diem vivere quid est ali

Ennek t hāt az dolo az ember serkenteni követkőzendő halhatosb gon dot vifelne. gyob rének gemánt vagyon. Az lsten sok köckel fuytol bennűnk merdek örű világ az gyon az mint meg vag runt me, d non dolui. T si. Meg ertek engeme uá hirtelűn rásigaltat erzetem Es Hieronymu

el az menyeyi tűz és menyvítő kövek mia ez
el múlt 1582. ezteendőben. Ah, mely sok em-
berek hóltanak hirtelen meg vgyan azon ez-
teendőben az vízbe, az sokaitan nagy árra-
dások mia. Es vallyon s'ki győzné mind elő
fámlálni az sok nyaualyákat és eseteiket, mel-
lyek az embereken történnek?

Hogy ha láthatnók mind azokat az
halotakat, mellyek ez féles világon egy nap
nag hirtelenséggel kű múlnak, és sokan mód-
nélkül el veznek, igen keüés napokat mulat-
nánk el örömmel és vígassággal.

Erínek felötte erőnkbenis minden nap fog-
ton fogyunk; mindennap fialálunkhoz kö-
zelgetünk, és az mi koporsoinkhoz óránként
futon futunk; az mint *Augustinus* mondgya:
Diem vivere quid est aliud, nisi ad finem currere:
Ennek tahat az dolognak hűsem fel kellene
az emberi serkenteni és gerieztetni, hogy az
követközendő halhatatlansagra forgalma-
tosb gondot viselne. De az embereknek na-
gyob részének gémánt hűuók és vűek bűmők
vagyon. Az lsten sok fele ostorokkal és ves-
zőekkel súytol bennünket, de ez kemény és te-
mérdek bőrü világ azt nem érzi, és vgy va-
gyon az mint meg vagyon írva: *Verberave-
runt me, sed non dolui. Traxerunt me, sed non sen-
si.* Meg verrek engemet, de nem fáyt. Idesto-
uá hurrizoluán tasigáltanak engemet, de nem
erzeitem. Es *Hieronimus* panaszkodik: *Quo-*

De verbis
Domini
Scema. 39.

23.
v 35

in Episto-
a.

tidie

tidie morimur, quotidie commutatur, & tamen
 aternos nos esse credimus. az az: Mindennap
 nyögőn nyögünk, és erőnkben fogyton fo-
 gyunk, és meg változunk, mégis nemelylek
 el hűtéek magokban, hogy ők soha meg nem
 halnak, hanem mind öröcké itt élnek.

Mi pedig szerelmes Kereztienim, meg te-
 kíntuén ez ielen való veszedelmeket, az hal-
 hatatlan Istent bűnünk szerint mindennap az-
 on kériük, hogy az más világon adgya meg
 nekünk az halhatatlanságot. Meg adha-
 tja pedig azt minékünk. Mégis adgya. Men-
 nám meg paranczolta minékünk, hogy mi-
 azt ő tőle kériük.

Mikoron az Nagy Sándor Babyioniában
 triumphálna, és külömb külömb fele Királyi
 aiandekokat oztogátná, vóltának ott valami
 bölcz Philosophusok, kik az hatalmas és vi-
 Kírálytól semmit nem akarának kérni, kit az
 Nagy Sándor ő tőle nagy neheztelesséssel vón-
 fel, és meg haraguán kemény főckal expo-
 stulál vala vélek, meg akaruán tudni, ha ke-
 uelységből sualkodtak vólna fel, hogy ő tőle
 semmit nem kérének, és semméről nem su-
 plicálnának: kire ők ezt felelének, hogy örö-
 mest kérének ökis, de az Király elégtel vón-
 na annak meg adására. Az Nagy Sándor ezt
 haluán, annál inkább fel geriede haragiában,
 és serió meg paranczola, hogy ők mondanák
 meg mit kiuánnának. Felelének azért: De-

nobi

nobis immo talitatem: Fel-
 dának) hogy ha benn
 lamuel meg aiandekor
 künk hall atadanságot.
 el pírula és magát me-
 ster és Annyat, városl
 az másik ak adhat, de
 miképpen nem.

Ez aiandekot az ha-
 gyedül nagának tarre
 halhatatlanságnak ke-
 lenni, az mindenben f-
 és Isteni elégségnek, és
 miképpen az Istennek
 la mondgya: Ne szeress-
 okat meltek ez vilá-
 világ elnülük együtt a-
 ki pedig az Istennek a-
 öröcké meg marad. E-
 mondgya: Qui in ete-
 Dei, qui ternus est, vol-
 Mi, kik mind öröcké
 annak alarait, az I-
 kedgyők.

Őn szerelmes Kerez-
 sággal kecskétek az ha-
 zonnyal halhatatlansá-
 pedig az az halandé-
 vés, azt mondgya Syr-
 hatatlanagot, telles f-

e commutatur, & tamen
ut. az az: Mindennap
s örökben fogton fo
runk, mégis nemelyle
hogy ők soha meg nem
öröcké itt élnek.

s Kerezitiénim, meg
vésebedelmeket, az ha
serini mindennap
ás világon adgya m
lanfágot. Meg adha
k. Mégis adgya. M
ta minékünk, hogy

Sándor Babyloniab
omb külömb fele Kir
há, voltanak ott vala
k, kik az haralmas
n akarának kérni, ki
nagy nehezettel
n kemény bôccal exp
g akarván tudni, ha
k volna fel, hogy ô
k, és semmíról nem
ezi felelének, hogy ô
de az Király elégi
ra. Az Nagy Sándor
felgeriede haragjáb
ola, hogy ők mondan
k. Felelének azért: D

nobis Immortalitatem: Felfegetes Király (vg mon
dának) hogy ha bennünket ugyan akarz va
lamivel meg aiandekozní, tehát adgy mine
künk halhatatlanságot. Kik hálván a Sándor,
el pírúla, és magát meg fégyenlé. Mert Ezü
stet és Aranyat, városokat és falukat égyyik
az másíknak adhat, de halhatatlanságot sem
miképpen nem.

Ez aiandekot az halhatatlan Isten ezak e
gyedül magának tartotta. Valaki pedig az
halhatatlanságnak kegyelmében részes akar
lenni, az mindenben háuát fogadgya ô Senti
és Isteni felfegének, és ôtet köuessé. Mert az
miképpen az Istennek amaz ô nagy Aposto
la mondgya: Ne sereffétek ez világot. se az
okat mellyek ez világban vadnak. Mert ez
világ el múlik égyyút az ô kiuanfágával. Az
ki pedig az Istennek akaratiát czelekebsi, az
öröcké meg marad. Es S. Cyprianus martyr azt
mondgya: *Qui in æternum manere volumus,*
Dei, qui æternus est, voluntatem facere debemus.
Mi, kik mind öröcké Istené akarunk lenni,
annak akaratiát, az ki öröcke való, czele
kedgyük.

Ô én Szerelmes Kerezitiénim, forgalmatos
sággal keressétek az halhatatlanságot, és bi
zonnyal halhatatlanságot találtok. Visíonag
penig az ki az halandót és ez világit keresi, et
véf, azt mondgya Syrach. Keressétek az hal
hatatlanságot, tellyes súból keressétek azt, ke

ressétek

154n. 20
v. 15.

In Sermo.
ne de Ora
tione Do
minica.

Syrach 32.
v. 6.

Conclu-
sio.

reſſetek azt moſt ez világon életökben. Megláſſátok, hogy ſenki az Iſtennek kegyelméſſégét el ne mulaſſa. Az ki Róſákor akar ſedni kedues és alkalmas ſdöben ſedgye. Az ſvágator ſa ſemí gyümölcszet nem teremther.

Ezeket akartam ſerelmes Kereztienim, az magam vígáztaſára, és az tő vígáztaſáſtokra, röüdeden elő ſámlálnom, az meg mondatlan és czudállatos dűczőſégről, melyet a mi emberi teſteink meg dűczőſíternek, meg álandókoztatnak, és éköſíternek. Ez légyen az mi vígáztaſáſunk, örömünk és vígaſtaſgunk, ez mi ielen való és közőnſéges romlandóſágunkban és halandóſágunkban.

Az Epicuræuſoknak ſerege és az bűnnek ſolgaí, ezt csak ſabulának, meſének tartúák. neuerik és czuffollyák, ezt monduán: Mi haználak tűnékrek az tő mindennapi imáſágtok? Mit haznál tűnékrek az tő ſenſegitők és alamíſnálkodáſtok. Holot magatokat elégge vígáztaſítotok volna az tő hűterőckel és reménſegitőckel, és az tő könyhűllaſtókual, ſiráſtókual és ſoházkodáſtókual magatokat elégge ſorínyasztottátok volna, és az tő teſterőket meg ſeſíterítetek volna, mind azon áttal azért meg kell végtére betegednetek, meg kel halnorok, és megis rothadtok.

Mit ádd immár tűnékrek az tő meg ſeſítő Chriſtuſtok? Ez Epicuræuſoknak Sarcaſmuſokkal ſerelmes Kereztienem, ne gondoly, és

hűtőde

hűtődben meg ne laſerőſſen, és mondgyaſtionem. E vitam æternſel támad: ſát, és az őſen meg ſeſítő Chriſtúit ſok arnyat és ezűhogy ami engemet való egész és dűczAngyali nyelſéggel ſen meg éköſíſiue.

Tunc ego ec lachrymilla ſciam, ſed erunt la

A kor ſiráſtókoházkodáſtókual meg bűnnek ſeſítőkual

Ott ſe kűlaſt, ſe nykodót, ſe beteget nem Ott mi mnt valami köſíteret nennyei Klockal és Archangy: ſalkodni, nyáiáſkodſen mind n mi örömdogſágunk: Ez teſtergalyi és réſtől fogkoréggyi Kereztienbódogſágan és dűczőruunderetni és czű Ez mi reménſégűk ſeſítők minket

hűdöben meg ne lankadgyál, hanem hűgy
erőssen. és mondgyad: *Credo carnis resurre-*
ctionem. & vitam æternam. Hűsem az testnek
fel támadását, és az örök életet. Hogy ha az
én meg feshűlt Christusom nem ad énnékem
itt sok aranyat és ezűstet, bizonynyal tudom,
hogy amoi engemet meg aiaandékoz öröcke
való egészfeges és dűczősfeges testuel, az mely
Angyali fenyeffeggel és halhatatlansággal lé-
sen meg ékősfítue.

*Tunc ego nec lachrymas, tunc nec suspiria cordis
Vlla sciam, sed erunt letissima iubila tantum.*

Akkor siráftól főmeink

Foházkodáftól főueink

Meg főnnek. Mert nagy örömben

Lésünk ott nagy dűczősfegben.

Ott se kűldűst, se nyaualyáról való panaszol-
kodás, se beteget nem látunk és nem találűk.
Ott mi mint valami czudállatos főpen fel é-
kősfítetet mennyei Királyok az sent Angya-
lockal és Archangyalockal fogunk conuer-
salkodni, nyáiáskodni és befelgerni, ez lé-
sen minden mi öröműnk, vigasságunk és bó-
dogságunk: Ez léfen amaz igaz, sent, An-
gyali és regűltáról foguán kiűántatot élet, az-
kor egyűk Kereztűen az másfknak az ő nagy
bódogságán és dűczősfegén nem fogg elégge
örüendezhetni és czűdalkozhatni.

Ez mi reménfegűnk penig, vigasztalásunk
és öröműnk minket meg nem czal. Mert hog

Esaiæ 61.
v 3.

De verbis
Apostoli
Serm. 34.

ha az Wr Isten az földet, kit lábainkkal tapodunk; minden ezrendőben ennire megékőlsiti, tehát az válastottaknak testőket, kiből ő maga lakot; nem dűczőiteneit meg. Hogy ha az Wr Isten mind kertü gyümölcs-termő és erdei vad fákat, kiket mi le vágunk, és az rútre vetünk, minden ezrendőben illy képen ekőlsiti meg, tehát minket ő válastott fiait, vgy mini igazságnak fiait, nem átiandékoznáé és nem ekőlsitenéicé meg vgy és mennyei fényességgel és dűczősséggel. Augustinus azt mondgya: *Qui grana seminum mortua et putrefacta vivificat, per quæ in hoc seculo vivas, multo magis teipsum resuscitabit, ut in æternum vivas.* Hogy ha az Wr Isten az el veter és meg rothat magot az földben meg eleueniti, hog az által tenéked életed légyen, annál inkább tégedet fel támaszt, és meg dűczőit, hog öröké ély. Mert hűsem iob az ember az el veter magnál. Az mi Istenünkis peníg nagy Isten, és felféges dűczősséges mennyei Király, annak okáért azt akarja, hogy ő néki igen szép, nagydűczősséges és ekős serege légyen mellette mind örökké. Örüllyenek azok az kik ezt hűslik; reménlik és váriák: Szégyenüllyenek meg peníg és pirúllyanak az Isten telenek, az kik ezt nem akariák hűnni.

Iőjel azért immáran én edes Wram Iesu Christus, ielencz meg fényességedet, dűczőicz meg az mi testünket, és tellyesicz be ráte

tunk

tunk az esent és iga
der. Tetősed adallé
birdlom, minc
A

I M A

O Minenkato és d
Angyalidat és minket
teremtette, Te elz és
Hadnagyidat mind ör
meg betegsünk, le felh
immáran ez világon a
stók rothad meg, hog
nem számílhattunk. E
ualyát mi z mi engede
gunkra. Mert hogy h
meféségbe meg marad
lok, az öröké való eg
vigaságot, szintén mi
tuk volnánk. Ha nem vet
ne meg hűnünk. Most
lettük vgy lakolunk ró
veghetetlen ió völtodab
ból az e bberi nemze
künk meg paranczoltat
uán, az tiszteletigedn
letet te tőted kerünk, ki
hogyelmen meg iger
séddel meg erősítettet
erőstlen s mindennap

tunk az te szent és igaz beszédedet és ígérte-
det. Tenéked adassék tiszteleg, hatalom és
birdalom, mind öröckön öröcké.

Amen.

IMADSAG.

O Mindenkato és öröcké való Isten, ki az te
Angyalokat és minket embereket az örök életre
teremtettel, Te elz és vralkodol az te mennyei
Hadnagyiddal mind öröcké: Mi pedig emberek
meg betegszünk, te feksznünk, és meg halunk: Sőt
immáranis ez világon anni sok ezer embernek te-
stök rothadot meg, hogy azokat semmiképpé meg
nem számlálhattuk. Ezt az rőttenetes nagy nya-
ualyát mi az mi engedetlen-ségünckel hoztuk ma-
gunkra. Mert hogy ha mi az tökéletes engedel-
meségben meg maradtunk volna, mint az Angya-
lok, az öröcké való egészsegetis, életet, örömet és
vigasságot, szintén mint az Angyalok meg tartot-
tuk volna. Ha nem vétkezünk volna, nemis kelle-
ne meg halnunk. Most pedig az mint meg érdem-
lettük egy lakolunk róla. Mivel pedig hogy az te
véghetetlen jó vóltodból és nagy irgalmasságod-
ból az emberi nemzeten könnyóráltal, és mine-
künk meg paranczoltad, hogy mi pœnitentiát tart-
ván, az te szent ígédnek hűdgyúuk, és az örök é-
letet te tőled kerjük, kit hogy minekünk meg adod,
kegyelmesen meg ígerted, és az te szent esküvé-
seddel meg erősítettet: Ennek okáért mi szegény
erőtlen és mindennap balandó emberek te hoz-

zád foházkodunk, és ez mai napon te hozzád h
 áltunk, Boczásd meg minden bűneinket, vezered
 és igazgas minket az te S. Lelkeddel, tarcz meg
 bennünket az igaz hátben, vigasztaly minden nyom
 morúltakat, és örüendextes minden meg kösereket
 szíveket, könnyebicz minden keresztien beteghe
 nek kinnyokat és saydalmokat. Es miuel hogy te
 testi életet kegyelmességéből ingyen aiandekoz
 tad te minékünk, kérünk tégedet, hogy add meg
 nekünk az örök életetis. Alkalmás ideig vándor
 lottunk és bűdostunk in terra morientium, az
 halandóknak földökben, adgyad meg immár, hogy
 in terram viventium, az élőknek földökbe
 iuthassunk. Itt mi erőtlének vagyunk, betegek és
 nyomorúltak, amot pedig aiandekoz meg minket
 öröcké való egésséggel, és amaz nagy düczőfég
 gel, mellyet nekünk az te szent igédben kegyelme
 sen meg ígértél: Mert hogy ha mi te szent selfe
 gedtől az öröcké való örömbe, düczőfégbe, és bű
 dogtságba bé nem fogadtatnánk, lay mely szegény
 nyomorúlt és bűdostalā teremtet állatid vólnánk,
 iob vólt vólna minékünk kőuecké és tökecké len
 nünk. O kegyelmes Istenünk és Atiánk, ne vesd ei
 ne vtáld meg a te szegény teremtet állatodat. Em
 lekőzzel meg, hogy mi az te szerelmes szent fiad
 nak az Iesus Christusnak drága vére hullásául
 mentettünk és szabadúltunk meg. Hadd világos
 kodgyek és fénylyek a te meg mondhatatlan nagy
 irgalmaságod mi raitunkis. Nám amaz halandó
 Latornak meg adtad az örök életet. Ez szerint ad

meg

neg minékün is az öröcké
 get és bűdog
 temben, és e
 láfára az S
 düczőitötte
 rik vala leni
 testiinketis,
 öröcké való
 és az te irg
 örök ön öröcké d
 magasztal
 Ame

meg minekünk az öröcké való örömet, dicsőfés-
get és bódogságot, az te választot fiaiddal egye-
temben, és az miképpen az te népednek vigazta-
lására az S. István protomartyrnak orvát meg
dicsőitötted, vgy hogy Angyalí abrázatnak láta-
tik vala lenni: Ezenképpen dicsőicz meg az mi
testünkétis, és mi az te dicsőfészes szent nevednek
öröcké való és örüendetes Halleluiáth énekelünk,
és az te irgalmasságodat, kegyelmességedet mind
öröckön öröcké diczirniük és fele-
magasztalljuk.
Amen.

Synopsis Concionis Quintæ, quæ comprehendit

ΚΑΛΩΣ
animarum ha-
manarum in
virâ æternâ,
Quorum est

1. Illustris Glari-
tas & glorifi-
catio
2. Splendor di-
vinæ lucis &
sapientiæ.
3. Perfecta sanita-
tis & iustitiæ
communicatio
4. Perfecta puri-
tas & integri-
tas.
5. Ineffabilis læ-
titia, quæ di-
scernitur à ter-
renâ varietate
dis:
6. Cum Divina
maiestate co-
habitatio.

Est enim ter-
rena lætitia

Sed cele-
stis

1. Umbratilis, &
mutata.
 2. Instabilis, da-
mnoſa.
 3. Manca, impura
ineptiis repleta.
 4. Tædioſa, eva-
neſcens.
 5. Cyclopica, Deo
inviſa, inutilis.
 6. Brevis, fugitiva.
1. Vera, genuina.
 2. Conſtans, ſelix.
 3. Perfecta, mun-
da, Deo placens.
 4. Perpetua, nulla
faſtidia gignens.
 5. Beata, & in Deo
ſolo acquieſcens.
 6. Aeterna.

Pſalm.

Stödik Pra

CONC

Pſalm. C
verſ. 7.

Redi anima mea
am, quum Jeſova
ga te.

Quand quidem
a morte: oculos me
dem meum a lapſu.

Indefinenter am
boras in Legionibus

Téry meg én Lelken
Mert az Iehováh iól tótt
Mivel hogy megfz
met az balá iól, az en ſz
táſtól, és az a lábomat az
lárok: Vrnak ort
nek föld.

477

CONCIO V.

Psalm. CXVI.

vers. 7. 8. 9.

Redi anima mea in requiem tuam, quum Jehovas beneficis sit erga te.

Quandoquidem eripuisti me ipsum a morte: oculos meos a lacrymis: pedem meum a lapsu.

Indesinenter ambulabo coram Jehovas in Regionibus viventium.

Téry meg én lelkem az te nyugodalmodba. Mert az Iehowah iöl tött te veled.

Mivel hogy meg szabadítottad az én lelke= met az haláltól, az én szömeimet az könyhüllá= tástól, és az én lábomat az esettől.

Iárok az Vrnak orzáia előtt az élők= nek földökben.

4730

is Quinta, que
enast

1. Umbratilis, mulara.
2. Instabilis, in
mola.
3. Manca, im
ineptis regi
4. Tardiosa, in
nescens.
5. Cyclopeus,
invisus, inu
6. Brevis, fugi

7. Vera, genu
8. Constant, fir
9. Perfida, in
da, Deo plac
10. Perpetua, in
faffidia gign
11. Beata, bea
12. Solo acquit
13. Accerta.

sed cole
tis

*Quid est homo, quod memor es ejus,
 & filius hominis, quia visita-
 tas eum?*

Psalm. 8.

O Mindenható WR Isten, mi mennyei
 szerelmes bent Atiánk, Micsoda az em-
 ber, hogy ennire szereted őtet, és az te bőf-
 ges áldásoddal így meg látogatod őtet: az
 mondgya az Próphéta nagy almélkodással
 és czudálkozással.

Ecképpen miés mindennap és minden
 som-pillantásban őruendetes búuel léleked
 az Egekbe fel kiálczunk, és az Istennek nagy
 irgalmasságán és meg mondhatatlan kegyel-
 ségén el almélkodgyunk és czudálkozzunk.

Mert sem az Ehgen sem az földön nincs
 olly teremtet állat, kihöz az mindenható és
 felleeges dűczőségnek Királya az ő sok iauai
 ily bőfeggel meg mutatva volna, mint az em-
 berhöz. Vay ha az Eghi madarak, és az víz-
 ben lakó halak, és az erdei s mezei oktal-
 vad állatok, föl-ki tudnának, gyakorta nagy
 almélkodással meg föllitanának minket, és
 ezt mondanák: O tű áldot emberek, bezzeg
 sok iérkal látogatót meg az WR Isten türeket,
 egyéb teremtet állatoknak felötte. Tű az Isten
 nek képerre teremtetetetek, Mi penig nem. Tű
 mi raitunk vralkodtok, és nekünk paranczo-
 tok, Mi penig tünétek szolgálunk. Tüné-
 tek szép házaitok vadnak, meleg sabaitok, és

éköfse

éköfse meg éppült pa-
 Ehg alar, az erdőkön
 imit amor rebdelünk,
 bennünke, és csak eg-
 vagyunk izonyosak
 tű ez világ ra búleltette
 tű veletek az ő réghi
 vyétia, é veletek örö-
 gyet köt: Mi penig ch-
 litől meg f ztatunk.
 vgy mint Christusna
 lágon vité kedtek, és
 el végezite, nima vag-
 nyeknek k puia, sőt az
 öröcké val dűczőséghe
 tetek: Mi nekünk pen-
 ménlegűr: Iolhehet
 és lakunk miés, de ne-
 da bé me nünk, hanc
 mind lelk istül testestül
 ezhöz ha onló főkat h
 az Volatil a cali & P
 nának.

Es mi: ról vallást
 Isten benr inker focak
 giomocka látogatót n
 gyéb terem tet állatokar
 géről hálal dó búuel fog
 uen fel ma gatzalljuk.

Nagy az azok az iol

O

quod memor es ejus,
minis, quia visita
eum?

WR Isten, mi mennyi
Atiánk, Miczoda az te
teretted ötet, és az te ből
meg látogatod ötet, és
héra nagy almlétkodál

mindennap és miné
ruendetes süvel lele
unk, és az Istennek na
eg mondhatatlan kegy
unk és czudálkozzunk
en sem az földön ni
kihöz az mindenható
ek Királya az ő sok tan
autata volna, mint az
Eghi madarak, és az v
s az erdei s mezei oktal
udnának, gyakorta na
g föllitanának minket,
ú áldot emberek, bezz
ot meg az WR Isten tite
atoknak felőre. Tú az I
tetetek, Mi pedig nem
dók, és nekünk paranc
néktek szolgálunk. Tö
vadnak, meleg sabbatok
éköl

ékössen meg éppült palotaitok : Mi pedig az
Ehg alatt, az erdőkön, mezőkön, puztákon
imit amot rebdesünk, buydosunk, az első vér
bennünket, és csak egy sôm-pillantásig sem
vagyunk bizonyosak életünk felől. Mikoron
ú ez világra születettek, az felséges WR Isten
ú veletek az ő réghi kötést és ígértit meg
vyettia, és veletek öröcké való kegyelem-frig
gyet köt : Mi pedig effele kegyelemnek kötés
sítól meg foztattunk. Hó ha valami vdeig,
vgy mint Christushnak sentelt vitézi, ez vi
lagon vitézkedtek, és életetöket le téfíttek és
el végezíttek, nitra vagy on tünétek az men
nyeknek kapuita, sőt az sent Angyaloktól az
öröcké való dúczófegbe és örömbe bé vitet
tettek : Minekünk pedig nem lehet ilyen re
ménységünk : Iöllehet az Ehg alatt rebdesünk
és lakunk miés, de nem szabad minékünk o
da bé mennünk, hanem, ha meghalunk, mi
mind lelkestül restestül oda lesünk. Illyen és
ezhöz hasonló sôkat hallanánk mi, hogy ha
az *Volatilia cæli* & *Pecora campi* fölni tud
nának.

Es mi arról vallást résünk, hogy az WR
Isten bennünket fockal töb jóckal és privile
giomockal látogatot meg, hogy sem mint es
gyeb teremtet állatokat, kit mi ő sent felsé
gétől hálaadó süvel fogadunk, és azt diczir
uén fel magasztaljuk.

Nagyok azok az iók, az mellyeket mi az

mindenható Istennek kezéből vőünk el ez világo elünkben: de az Isteñek leg főb aian dékañ, és leg seb és drágáb kénceñ, Clinodiumj, még ide hátra vadnak, de ezeketis mayd meg adgyák minékünk, tudni illik, mikoron az felfeges Wr Isten az Szenteknek meg hólt és meg rothat testőket fel támasztia, és azokat meg aiandékozza:

1. Öröcké való egésséggel, erős, gyors, vastag és öröcké való egésséges testet aduán nekik.

2. Miuel hogy az öröcké való és mindenható Isten, vgy mint az világosságnak Atia, az meg mondhatatlan dűczőségnek és világosságnak miatta fenlik és tündöklök, akaria, hogy ő néki fenlő, tündöklő és világoskodó fiaj legyenek, kik vgy fognak fenleni mint az Ehgnek firmamentoma mind öröcké.

3. Az Szenteknek meg dűczőitert testök *qualitates Angelicas*, Angyali tulajdonságok nyerne. Mert a mint hogy az mennyei Lelek vgyan azon állapotban, az melybe teremtettenek, mind öröcké meg maradnak, és semmínemű változást ő magokban nem éreznek: Igy az Isteñek válaztot fiainakis semmínemű mutatóiok és változások nem leszén az ő állapotokban. Mint hogy a f. Angyalok meg foghatadan gyorsasággal privilegiáltattak meg: Igy az Seregeknek Wra és Istene az ő válaztot hűueinekis illy gyors és

hamar

hamar testet fog aian pen az Wr Isten ez m étel és ital nélkül czud kosságról meg foghata meg iartit Ezenképp denható reie által m mind örö ké.

4. Az mindenható felfeges Ist n, minékün godalmos és békességet semmínem i teremtet ál se meg nem fog serten.

5. Az nennyeknek ő válaztot népének őll értelmet ad l, hogy min Szenteket iuáltképpen

6. Az Wr Isten mē kénceztis sezd oziog közzé, az enig lésen a azért imm ran nem cz kel é serin meg dűczőit etus Sancto m, az mind te az ő kegyelmes ió vol kénis akari meg mutat emberek el fegesképp gyanak, és ő néki hálák

Hogy p nigen mi er haznosan s yduössége az Kiráñj Irophétának rázuán m stanfággal b

hamar testeket fog állandékozni. Az mikép-
pen az Wt Isten ez mennyei Hadnagyokat
étel és ital nélkül czudállatos és az emberi os-
kosságról meg foghatatlanképpen erősíti és
meg tartja: Ezenképpen minket is az ő min-
denható ereie által meg erősít és meg tart
mind örökké.

4. Az mindenható, és örökké diczirendő
felső Isten, minkünk oly kegyelmes nyu-
godalmot és békefességet söröz, hogy minket
semminemű teremtet állat nem fog bántani,
se meg nem fog sérteni.

5. Az mennyeknek kegyelmes Királya az
ő válastot népének öly szép világozlágot és
értelemet ádd, hogy minden ember minden
Szenteket kiváltképpen meg ismerhet.

6. Az Wt Isten még valami czudállatos
kényszeris kezd oztogatni az ő válastot fiaij
közé, az penig léfén az Halhatatlanlag. Nő
azért immáran nem csak az emberi Testnek
kel é sérint meg dűczőitetni: hanem az *San-
ctus Sanctorum*, az minden Szenteknek Szen-
te az ő kegyelmes iő vólrát az embernek lela-
kénis akaria meg mutatni, vgy hog azon az
emberek elégfességeképpen örüllyenek, vigad-
gyanak, és ő neki hálákat adgyanak.

Hogy peniglen mi erről is ez Articulusról
haznosan és vduósségesen emleközhessünk,
az Királyj Prophétának textusát meg magya-
rázuán mostanlással állunk:

Az em

Az emberi Lelkeknek czudállatos glorificatióiokról, meg diczöitésekről.

Holok meg halljuk, minemű kéncezekkel és aiandékokkal aiandékozza és ékösíti meg az mindenható felleget és halhatatlan Isten az ő kereztien háueit.

Anima ho
minis.

Az embernek lelke Istennek czudállatos teremtet állatoczkája. Miel hogy lelki állat, és halhatatlan. Mert jóllehet az Test meg hal és földé leßen, az Lélek pedig el nem vész, hanem meg marad és áll mind öröcké, &c. Az Isten pedig minden embernek sayát és tulajdon s'külömb külömb el oztharatlan Lelket adot.

Errores
Ethnico-
rum, de
transmi-
gratione
animæ in
diversa
corpora.

Az Pogányfagban sok fő, bölcz, és tudós emberek nagy tévelygésben voltak, és ezt mondták: Hogy ninczen minden embernek sayát és tulajdon lelke, hanem csak idegen és kölczön vött, és azt mondták: Hogy ha az Lélek egyik testből kü megyen, mind írást más testbe áll, és hogy ha ezis meg hal, harmadikba, *et sic deinceps in infinitum, &c.* Sőt az is merék mondani, hogy ha valami faytalan és fömtelen ember meg hal, hogy annak lelke az Ebbe megyen, az vduari jó és tréfás embernek lelke pedig az Mayomba.

Julianus Apostata azt gondolta, hogy amaz Nag Sándornak lelke az ő testébe állott volna. Innen azért lártuk és esünkbe vehetjük *coecitatem et levitatem humanarum mentium*, az

emberi

emberi elének vakf, hog az fő udós és bölc, ba, niluá való és tap, zuglagok hintegette, álalmazk.

Hogy eníg az emb, nem buyosk egyik, ilyen argumentomock, nittuk meg:

1. Az Iásazi mond, lelkök az Iseñek mark, bántia ok az györele, ueközik, hogy nem b, egy állásról az másikra,

2. Az Pophéa azt gyál én lelkem: Mert a, Hogy ha eníg az lélek, s'ouá, az nint az Pog, kedrenék, gen nagy ny, na. De az Szenteknek, ba és békei egbe iutnak, is az Wt Ie is Christus n, az meg tért atornak: M, diczombar, Annak ok, az embernek lelke nem, sik egyik testből az má,

3. Augustinus azt mo, Christi hanc sam animam, do habemus. Az Iesus C, előt vgyan zen lelkünk

emberi elmének vaklágát és álhatatlanlágát, hog az fő tudós és bölcz emberek ily goromba, niluán való és tapasztalható ördögi hazugságokat hintégettek, s' azt iauallották, és általmazták.

Hogy penig az embernek lelke ezképpen nem buydosik eggyik testből az másikba, azt ilyen argumentomockal erősfittük és bizonyítottuk meg:

1. Az Irás azt mondgya: Az Igazaknak lelkök az Istenek markában vadnak, és nem bántia őket az győrelem. Annakokáért követkőzik, hogy nem buydosnak ide s' touda egy szállásról az másikra.

2. Az Prophéta azt mondgya: Nyugodgyál én lelkem: Mert az Wr iől tött te veled. Hogy há penig az lélek így buydosnék ide s' touda, az mint az Pogányok bolondúl vélekedtének, igen nagy nyughatatlanlágba iutna. De az Szenteknek lelkök nyugalombba és békeségbe iutnak, az mint Iduőzítőnk is az Wr Iesus Christus niluán mondgya ama az meg tért latornak: Ma velem léz az Parádiczomban. Annak okáért követkőzik, hog az embernek lelke nem s'etál és nem buydosik eggyik testből az másikba.

3. Augustinus azt mondgya: Ante tribunal Christi hanc ipsam animam habebimus, quam modo habemus, Az Iesus Christushnak ítélő s'eki előt vgyan ezen lelkünk léssen, az mely most

vagyön.

Refutatio
erroris p
rationes
adductas,
quarum
sumitur

1.
Ab anima
rū in ma
nu Dei ex
stentia.
Sap. 3. v. 1.

2.
Ab anima
rum qui
cre.
Psalms. 116.

3.
A dicto
Augustini
de verbis
Apostoli,
Serm. 34.

I.
Illustris a.
nimz cla-
ritas de
glorifica-
tio.

vagyon.

Szóllyunk azért immáran az Embernek lelkének czudállatos glorificatiojáról, dűczőségéről.

Az Első Beneficium és Istének jó volta, melyél az embernek lelke meg ékösítetik, imez. Hogy az Seregeknek Wra Istene azt az ő állatiából és substanciaiából meg vyétia és meg dűczóiti, az ő mindenható ereie által. Az első az ember az ő testében sokkal sebb, erősb, méltóságosb volt, Így az ő lelkeis nagyob dűczóséggel és fényességgel meg áiandekozott vala. De immáran mostansággal az életén minden látható teremtet állatok alá alá állanak, és ereikben sűpségekben fogynak: Az Nap elein sokkal sebb és fényesebben világosít, hogy nem min mostansággal: az Isten peniglen meg ígerte, hogy ő az mennyet, földet, és az emberi testet meg változtatia és meg vyétia, ahonnan mi ezt concludállyuk: Mivel hogy az jó és kegyelmes Wra Isten az földet és az embert a karia meg vyétani, és dűczóiteni, hogy vgy fénylyék mint az Nap: Ennek okáért az Wra Isten vgyan azon ő Isteni hatalmát és ereit meg mutatia az embernek lelkénis, és az czudállatos és meg mondhatatlan mennyi dűczóséggel és fényességgel meg ékösíti, az Prophetának mondása szerint: Dominus implebit splendoribus animam tuam. Az WR meg

Psalm. 94.
v 19.

Isaia 58.
v 10.

tölti az e lelkeder dűczóséggel. Ennek felőte Christusa: Az Valasztottak hasonlósága: Az Valasztottak Angyalhoz. Az fényes, lángozó, és dűczós lelke. Annak okáért az hűvek lelkeis igen fényességgel és dűczóséggel, hogy ökis az ő állatiából meg dűczóiti, az ő mindenható ereie által. Az első az ember az ő testében sokkal sebb, erősb, méltóságosb volt, Így az ő lelkeis nagyob dűczóséggel és fényességgel meg áiandekozott vala. De immáran mostansággal az életén minden látható teremtet állatok alá alá állanak, és ereikben sűpségekben fogynak: Az Nap elein sokkal sebb és fényesebben világosít, hogy nem min mostansággal: az Isten peniglen meg ígerte, hogy ő az mennyet, földet, és az emberi testet meg változtatia és meg vyétia, ahonnan mi ezt concludállyuk: Mivel hogy az jó és kegyelmes Wra Isten az földet és az embert a karia meg vyétani, és dűczóiteni, hogy vgy fénylyék mint az Nap: Ennek okáért az Wra Isten vgyan azon ő Isteni hatalmát és ereit meg mutatia az embernek lelkénis, és az czudállatos és meg mondhatatlan mennyi dűczóséggel és fényességgel meg ékösíti, az Prophetának mondása szerint: Dominus implebit splendoribus animam tuam. Az WR meg

tölti

lőlti az te lelke der dűczőfeggel és fenyeffeggel. Ennek felőtte Christus Wrunk azt módgya: Az Válastottak hasonlók lesznek az Istennek Angyalához. Az senni Angyalok pedig igen fenyés, lángozó, és igen világoskodó lelkek. Annak okáért köveiközik, hogy az hűeknek lelke is igen czudálatos mennyei fenyeffeggel és dűczőfeggel meg ékősitetnek, hogy ők is az ő állattikban fenlenni és tündökleni fognak mind öröcké. Kín el czudálkoznak Augustinus és Bernhardus, és azt mondgyák: *Qualis erit splendor animarum, quando solis claritatem habebit lux corporum.* En Istennem, melly igen fenyések és dűczőfegyek lesznek az Lelkek, mikor az Test hasonló lesz az Napnak fenyességhöz. Míne ha azt mondanák az senni Atiák: Gondolkodgyatok róla szerelmes Kereztienim, hogy ha az mi Testeink úgy fognak fenyleni mint az Nap, bizony dolog, hogy az embernek lelke sokkal nagyobb dűczőfeggel és fenyeffeggel ékősitetik meg. De erről az Lelkeknek fenyességéről ez mostani halandóságban nem sokat szólhatunk, se nem írhatunk. Meri azt csak egy sőm sem látta. O Wram Iesus Christus, ki az mi lelkeinket teremtetted, még váltottad, és meg sennelted, tárcz meg azokat az örök életre, ájándékoz meg őket amóris az te örögságodban az öröcké való örömmel, fenyeffeggel és dűczőfeggel.

Augustin
de verbis
Apostoli
Scrm. 35

Az má

11.
Splendor
divina lu
cis & sa
pientia.

Az második Beneficium es Istennek io vo
ta, ez: Hogy az embernek lelke Isteni bölcz
seggel, és igen szép fényesleges világossággal
meg aiandekoztatik és meg ékösítetik. Az
eset előtt az Wr Isten az ő bölczeségének czu
dállatos és fényesleges radiusit közlőtte vala
az emberuel. Ackor az ő elmeiében tündö
klót az Istenek kegyelmességének szép és gyö
nyörűleges világossága, hogy az ember az ő
Wrát és teremtiőt, és minden teremtet állat
it, igazán meg ismerhette. Adám iól tudta
Istennek minden paranczolatit, noha még
ackor ilyl niluán írásban kü nema adattat
nak vala. Adám ismerte minden fűueknek,
fáknak, oktalán állatoknak, és Czillagoknak
természetitöket és tulajdonságokat, sőt ő iól
tudta, miért teremtette legyen az Wr Isten az
leg küsseb teremtet állatoczkátis.

Ezt az ő belé öntöt és aiandekoztatot böl
czeséget az ember immáran el vezette, Nem
külömben, mint mikor on valami tűz sokáig
éguen, végére el alusik, de azért mégis an
nak hamuában valami sikkácska meg mar
ad: Így az eset után az mi belénk öntöt böl
czeségnek valami részecskéie meg mara
nak. Es így immáran az Atiától és Anyától
születtetet ember semmi nem egyéb, hanem
frater ignorantia, melly mágáual vak lelket és
meg holt fűuet hoz. Es noha éyel nappal ra
núl, de mégis nem mindent foghat meg az ő

okossá

okossá
föld: is az mi bennünk
hogy allást kel róla ten
dolgoznak, vgyan nagy
meheünk végére. Azért
Jem udra ezt még iókell
sonla osképpen az vióllo
veger. Es az mi bódog ei
Melteünk Philippus Melan
Caca e infelix arrogantia es
in nobis infirmitatis esse: nos
minisio esse. Igen vakmerő
kedékeleg ez, mikor azt g
semmi egyatkozás nincz
nem hogy mindeneket tud
Sok ió tudós és bölcz C
Anato micusok voltak,
töket z emberi testnek
annak tulajdonágának m
tegette és mulatták el. Ho
declaráltak és commentál
vegerenek, és niluán val
ők az lennek bölczeséget
nek telben fénlik, az ő go
nem feghatják, és az ő ny
képpen kü nem mondhatt
Igy n rerum natura sok
röitett, melyeknek még
bölczeg végére nem mel
nomuoknak az ő faculrás

okosságáual csak merő darablás, töldezés és földözés az mi bennünk vagyon, el annira, hogy vallást kel róla tennünk, hogy mi sok dolgoknak, vgyan nagy fárratsággal, nem meherünk végére. Azért mondgya Syrach: Nem tudta ezt még tökéletessen az első, hasonlatosképpen az violsó nem ment annak végére. Es az mi bódog emlékeztető heremes Mesterünk Philippus Melanchton azt mődgya: *Cæca et infelix arrogantia est: si putamus nihil in nobis infirmitatis esse: nos nihil ignorare et omniscios esse.* Igen vakmerő és bódogtalan kérdésen e, mikor azt gondoljuk, hogy semmi fogyatkozás nincz mi bennünk, hanem hogy mindeneket tudunk és értünk.

Syrac. 24.
v 32.

In Resp.
ad Artic.
Bavaricos

Sok fő tudós és bőlez Orvos Doctorok és Anatomicusok voltak, kik az ő tellyes életüket az emberi testnek elmélkedésében, és annak tulajdonságának meg írásában, veztegeték és mulatták el. Holot penig ezekről declamáltak és commentáltak volna, ebbenis véget vernek, és niluán vallást téznek, hogy ők az Istennek bölcseségét, mely az embernek testében fénlik, az ő gondolatiocokkal meg nem foghatták, és az ő nyelűöckel elégségesképpen kü nem mondhatták.

Igy in rerum natura sok titkok vadnak el rejtetve, mellyeknek még eddig az emberi bölcsesség végére nem meheret. Az Astro-
nomusoknak az ő facultásokban sok myster

riomok vagyon, melyeknek végére ő ma-
gok sem mehetnek. Hogy ha pedig az Sen-
tírás kezünkbe vessük, és az Istennek czudá-
latos dolgait meg tekintjük, vallást kell ten-
nünk, hog az fellyül haladgya az mi okossá-
gunkat, és annak mi tökéletessen végére nem
mehetünk.

Athanasius az Erethnekek egy v dőben reá
fogák ez kérdésre: Mondgya meg nekik,
Miképpen születettnek az Istennek Fia, és az
S. Lélek miképpen származot az Atyától és az
Fiutól? Es ő ezt felele: *ὁ πολυπραγμων, ὁ
ἀσπιστος: Non curiosè inquirò, sed credo.* Az
nagy mennyei titkos dolgon én nem töröm
feletem felőtt, hanem csak hűsem. Eckép-
pen Chrysostomusis kérdik vala: *Quomodo An-
cilla Deum portabat? Quomodo Creatura Crea-
torem?* Miképpen viselte és hordozta az bol-
gáló leány az Istent? Az teremtet állat az Te-
remőt? &c. Kire ő ímezt felele: *Si me inter-
rogas, nescio. Fide credo, non comprehendo rati-
one.* Ha engemet kérdez, nem tudom. Hű-
uel hűsem, jóllehet okosságommal meg nem
foghatom. Sőt Istentől minden meg világos-
sítat és meg bontat sűűek niluán való val-
lást téznek arról, hogy ők az Istennek ily czu-
dallatos és hiozzánk való íó voltát elméiöcke-
és okosságokkal meg nem foghatják.

Az iámbor és fő fogadó gyermek a Scho-
lában azt tanúslya, az mit az Præceptora ád

eleibe.

Dialogo
de Sancta
Trinitate.

eléb noha nem minde-
tellese, mint az elem-
meg: azért vgyan proced-
orom és az vran egynehán-
lauri annak haznár: Ecké-
ben zak A b c dariusok v-
dől llabicáló Deák gyerm-
mik r pedig mi az lsten
seggé e iutunk, és az telles-
örök e való Academiába c-
lauru meg oztán az örök-
nekt köré, és az öröcke va-
nekt ő külsőből isunk, és
Azéi mondgya S. Pál: Ré-
benn nk az tanítás, téz fe-
lás, c minek vttanna el ió-
telly seg, el törlöttek a mi
Dij imus hic artis document-
B mi emberi erőlenfeg-
nap önyörgenünk és imá-
az F. gentiussal: Ab ipsa ver-
ri m. to plura, quæ nescio, a
quæ s. o. Ipsam rogo, ut praver-
te m. j. recordiã, quæcunq; scin-
scio, deat me. In his quæ vera-
In qu. us. VTHOMO fallo-
quib. veris timbo, confirmet m-
xiis. ipiat me, &c. Az Igazi
hog engemet meg taneczó-
dok ötet kérem, hog az ő e

mellyeknek végére ő m
Hogy há penig az Istennek czud
ik, és az Istennek czud
kénitűk, vallást kell te
il haladgya az mi okoll
i tökéletesen végére ne

ethnekek egy v dőben
Mondgya meg nekik
ék az Istennek Fia, és
armazot az Auiától és
le: ου πολυπραγμων
se inquirō, sed credo.

s dolgon én nem tő
nem csak hűsem. Eke
kérdik valai: Quomodo
Quomodo Creatura C
viselte és hordozta az
e: Az teremtet állat az
imezi felele: Si me in
redo, non comprehendo.

érdez, nem tudom. E
okosságomual meg m
ntől minden meg vlla
lt hűnek niluán való
gy ők az Istennek ily
k való ió voltát elmé
eg nem foghatják.

ő fogadó gyermek a S
z, az mit az Preceptor
de

eleibe, noha nem mindeneket érni igazán és
tökéletesen, mint az élemeres és öreg ember,
mégis azért vgyan procedál in curriculo studi-
orum, és az vtán egynehány eztendő múltuán
látia annak haznát: Ecképpen miés ez élet-
ben csak A b c darsufok vagyunk, és el kez-
dő syllabicáló Deák gyermekczkek vagyunk,
mikor penig mi az Isten orfágának dűcző-
ségébe iutunk, és az tellyes S. Háromságnak
öröcké való Academiába collocáltatunk, on-
látuuk meg oztán az öröcké való fenyefeg-
nek tükörét, és az öröcké való Isteni böltseseg-
nek élő kűtfeiből isunk, és meg elégítetünk.
Azért mondgya S. Pál: Réz serint vagyon
bennünk az tanulás, réz serint az Prophétá-
lás, de minek vtánna el iőuend az tökéletes
tellyeseg, el töröltetük a mi réz serint vagyon,
Discimus hic artis documenta, implebimus illic.

Ez mi emberi erőtlenségünkben minden-
nap könyörgenünk és imádkoznunk kell ama-
az Fulgentiussal: Ab ipsa veritate postulo doce-
ri multo plura, quæ nescio, à qua accepi pauca,
quæ scio. Ipsam rogo, ut præveniente et subsequen-
te misericordiâ, quæcunq; salubriter scienda ne-
scio, doceat me. In his quæ vera novi, custodiat me.
In quibus V T H O M O fallor, corrigat me. In
quibus veris titubo, confirmet me, et à falsis et no-
xiis eripiat me, etc. Az Igazságot arra kérem,
hogy engemet meg tanéczon, az mit nem tu-
dok: diet kérem, hog az ő elő iáro és ez vtán

1 Cor. 13.
v 9. 10.

Fulgent.
libr. 1. de
Prædesti-
natione.

köveiközendő idő-volta és irgalmassága sűrűn tanáczon, az mi énnékem vduósságes hogy tudgyam: Es abban az melyben bizonyos vagyok, meg tarczon és meg örűzen: Az melyekben penig *mint ember* tételygek, oktasson: Az mely igazakban téltouázom, fel emellyen és meg erősiczen, és minden tételygéstől és ártalmas tudománytól engemet meg mentzen és meg szabadiczon. De az Istennek orságában nem fogunk effele imádság nélkül súkolkódní. Minden, az mi nekünk ez világon súlyos, nehéz, és meg foghatatlan vólt, ámot, *in illa admiranda luce*, ráitunk meg nilatkoztatí. Ackor mi az Istennek sient, öröcké való, és mindenható állatíat igazán meg ismeriök, az mint az mi W-runk Iesus Christus mondgya: Ez az örök élet, hogy tégedet egyedül ismerienek lenni igaz Istennek, és az kí el boczáttál az Iesus Christust. Ackor tókélletessen meg fogiuk látni az élő Istennek kegyelmes tanáczát. Miért meg váltotta legyen az emberi nemzetet, az ő szerelmes sient Fia az Iesus Christus által. Miért igazgatta és bírta az ő sient hűueit illy czudállatosképpen. Miért enigedte meg im-ezt auagy amazt, &c.

Az Isteni bölczefégnek az ő mi velünk való közösülésén az válastottaknak leg nagyob örömök és vigasságok leszen. Mikor valamely tudós és bölcz ember valami nehéz, fő és ha-

ioan. 17.
vers 3.

nos

nos olgot forgat és spe-
az a mak vanna kívánlag
visei czudállatos nagy lelki
gáb: n. Mennél inkább fog
örüi edezni az világosságn
bőli tefégének mi velünk
és a nak reánk való küön
lártí k azt, hogy valamely
gári árságban mind egyi
amb: nek laknának, hanem
ság e: más között egyuelede
mely olíában sáz tudós e
gyon: vísőonag találatna
zan, z kik semmit nem tan
mely embernek az bõmeb
kucz: al az bolondság, meg
és b: cznek caritia magát.
O qu: Morosophos tellus par
Az: rök életben penig az
lése: illy egyueles. Ou nen
sták: fratres ignorantie sem
vunt: mnes docti à Deo. Mind
tos: lagossággal és bölczel
Ha: nien valaki ez ielen v
és n: omorúságos életben
pen: le volnais, igen könye
den: nesterlegét és tudomá
7: mpore Ciceronis Rom
mat: us vólt, ez annira el ve
mei: vgy hogy az hűsán

nos dolgot forgat és speculál elmeiében, és az annak váánna kívánsága szerint véghőz vísi, czudállatos nagy lelki örömet érez magában. Mennél inkább fognak tehát örülni és örüendezni az világosságnak fiaij, az Isteinek bölcsességének mi velünk való közösülésen, és annak reánk való küöntésen. Soha nem láttuk azt, hogy valamely városban az polgári társaságban mind egyig tudós és bölcz emberek lankának, hanem az emberi társaság egymás között egyueledet. Hogy ha valamely Politiában száz tudós és bölcz ember vagon, visszontag találtnak egynehány száz, az kik semmit nem tanulnak. Sőt nemely embernek az séméből vgyan kü kuczkál az bolondság, mégis vgyan ebesnek és bölcznek tartia magát.

O quot Morosophos tellus parit, et Philodaros, etc.
Az örök életben penig az Isteinek népe nem léssen ily egyueles. Ott nem léznek *Simplicisták, fratres ignorantie* sem találtnak. *Sed erunt omnes docti à Deo.* Mindnyáian czudállatos világossággal és bölcsességgel bé telnek. Ha sántén valaki ez ielen való Lazarethben és nyomoruságos életben sokat tanult és experiált volna, igen könnyen el veztheti minden mesterfégét és tudományát.

Tempore Ciceronis Romában egy fő Grammaticus vólt, ez annira el vezette vólt az ő elmeiét, vgy hogy az husan négy bőrtüket nem

tudta elő fiamláni rend szerint. Így írt amaz Georgius Trapezuntius, ez az Görög és Déák nyelvben igen fő tudós ember vala, kinek az ő jó híre nevé sok Országokba el hatott vala, de végtére holott az nagy vénység el érte volna őtet, minden tudományából annálra kő fogyor, mint ha soha semmit nem tanult volna.

Effele feledékenységtől, és az velünk közlő bölcseségnek el vezetésétől, az örök életben nem kel selymünk. Hogy ha pedig, ô embernek fia, azt akarod, hogy az élő Istentől az igaz világozottsággal, bölcseséggel, és dicsőséggel meg aiandekoztassál, tanuld meg ez életben *Alphabetum Theologicum*, és az te kezrezién *Catechismus*odat. Mert az miképpen S. Pál mondgya: *Superinducimur, si non nudi reperiemur*. *Nazianzenusis* ekeppen szól: *Qui Deum agnoscunt, à Deo cognoscuntur*. Hogy ha valamely *Musica* szerint való énekes gyermek valami feledelmnek azag *Hertzegnek* *Chorusában* akar az több *Musici*sokkal együtt énekelni, búkséggéppen meg kívánják tőle, hogy azt előb iól meg tanulja legyen: Ezen képpen az ki azt akarja, hog az dicső S. Háromságnak *Academiájába* bé fogadtassék, és az öröcké való bölcseségnek kütfeléből meg elégiessék, az az más világra az igaz tudománnak valami *initiumiát* eleit és kezdetit magával vigye. Mert ha nem, vgy léssen dolga az mint mondgyák: *Ignorans ignorabitur*.

2. Corin. 5

In Orati-
one con-
tra Aria-
nos folio
169.

1. Cor. 74

38.

Harman

Harmadszor. Amaz *Sanctorum Sanctissimus* az keresztien hűeknek lelkeket kegyelmesen meg áfandékozza tőkélletes szentséggel és igazsággal. Mert mit haználna az minékünk, hogy az meg dűczőült testben, vak, bolond, és bűnuel meg terheltetett lélek laknék.

Ez világon gyakorta vgy szokot lenni, az mint amaz vén Átia mondgya: *Sæpè in pulcherrimo corpore habitat anima pessima*. Gyakorta az szép testben igen gonoz, rút, vndok, és átkozott lélek lakozik. Amot pedig az örök-ké való dűczőségben az meg dűczőitett testben szent és meg dűczőült lélek fogg lakozni. Sőt amot merõn rítza, szent, igaz és tőkélletes Keresztienek leznek eggyütt, az mint S. Péter mondgya: *Vy Mennyet és vy földet várunk*, az Istennék ígérteit szent, melyben igazság lakozik. Es Ezechiel: *Es adok tünétek vy sűuet, és vy lelket adok tû belétek, és el vessem az kő sűuet az tû testetõkbõl, és adok tünétek hűs sűuet*. Es az én lelkemet adom tû belétek, és czelekesem hogy az én paranczolásimban járjatok, és az én ítéletimet meg õrűzitek, és meg czelekedgyétek azokat. Es Esaiás: *Nisszatok fel az kapukat, hog menyen be az igaz nép*. Mert az Isten igaz Isten, sőt õ maga az Igazság és szentség. Annak okáért õ azt akarja, hogy az õ király palotájában merõ szent Angyalok és szent emberek legyenek melette.

111.
Perfecta
sanctitatis
de iustitiis
communica
tio.

2. Epist. 3.

Ezech. 36.
v. 26.

Esai. 26.
v. 2.

Ez életben az kerezién hűuekis igazak *per imputationem*, az az: Az Iesus Christusnak *benifeges engedelmessege*, az hű által ingyen való kegyelméből, ő nekiek aiandékoztatik és tulaydonítatik, hog' ők a Közbeniáró kedueiért minden bűntől meg öldatassanak, az öröcké való kintől meg szabadúllyanak, és az Istennek kegyelmébe fel véteffenek. Ez az *imputata iustitia*, az tulaydonítatot Igazság, ez után követkőzik az *Donum per gratiam*. Mert az Aia Isten és az Iesus Christus az Istennek fia, az bűntől meg öldoztatot és kegyelembe vétettetet embert nem hadgyák vgyan azon állapotban, hanem az hű és bűntől meg öldoztatot emberbe az S. Lelket öntik, az pedig az Istennek lelke az emberben nem hiuolkodik, hanem vy világosságot és sent indulatokat geriezt fel, meg világossítia és megvyértia az embert, és az jó dologhoz való kiutánfágot ádd, hogy vy és sent élethöz kezdgyen.

Ez az S. Lélektől el kezdettetet *benifeg és igazság ez világon*, még igen gyenge, erőtelen és elégtelen. Mert az leg iámborab embernekis mindennap imádkozni kel, Ab *ocultis meis munda me*. O Wram, az én titkos és el rőytet bűneimtől tiszticz meg engemet.

Az ember, ha nem tudom mel' sent, igaz, airtos és buzgósfágos vólnais, mégis mindennap panafolkodni kel az Augustínusfal,

Psal. 29
v. 13.

ezt

ezt mo duán: Non tantum
ben. Az én bűnem és lelke
féllege let oly buzgósfágos
Ita mi den nap az Miserer
bűntel n foházkodunk

Ne queso more Iuda

Quid egerim, qui

Quid cogitárim,

Peccata sed mea o

Tuo crure delect

Kérlek Wram meg

Mi igaz Biro

Mi műveltem s'

Mi gondoltam,

Hanem az én bű

Töröld el fok ve

Az te drága ben

Es kedues sent é

Mi or pedig az nagy

megváltó Wram Iesus Ch

sege n g nilatkoztatik, a

nek gy iköre, és az prava con

leggel n iatattik. Ackor a

latok em fognak bennün

gani, s az mód nélkül val

gok n n fognak bennünke

leni, v y az mini most, han

lelkün s és minden erőnk, t

termé nek, tisztik, léznek.

tellye sűből fogiuk Seren

ezt monduán : *Non tantum diligo quantum de-*
beo. Az én fűuem és lelkem nem szereti te fent
 felsegedet oly buzgóféfogosan az mint kellene.
 Itt mindennap az Mifererét kel mondanunk,
 süntelen foházkodnunk és könyörgenünk :

Ne queso more Iudicis,

Quid egerim, quid dixerim,

Quid cogitarim, pondera :

Peccata sed mea omnia

Tuo cruore deleas.

Kérlek Wram meg ne büntes,

Mint igaz Biro s'meg ne vefs.

Mit műveltem s'mit mondotam,

Mit gondoltam, és mit sóltam.

Hanem az én bűneimet

Töröld el sok vétkeimet,

Az te drága fent véreddel

Es kedves fent érdemöddel.

Mikor penig az nagy Istennek, és az mi
 meg váltó Wramk Iesus Christusnak dűcző-
 sege meg nilatkoztatik, akkor oztán az bűn-
 nek gyűköre, és az prava concupiscentia, tellye-
 seggel kü irattatik. Ackor az gonoz gondo-
 latok nem fognak bennünket többé hábor-
 gatni, és az mód nélkül való gonoz kiűnsá-
 gok nem fognak bennünket az bűnre inger-
 leni, vgy az mint most, hanem az mi fűuünk
 lelkünk, és minden erők, fentek és Angyal
 természetűek, tizták, léznek. Ott az Wram Isten
 tellyes fűből fogiuk szeretni, és felebarátun-

kat mint magunkat, és amaz gonoz és az mi természetünkben meg gyűkerezet gonoz kiánfág, tellyeséggel kü irtatik.

Hogy ha valakinek testében alkalmas vde ig kigyó lakot volna, és ő belőle az kü vzetetnék, hatalmas Isten, mint örülne és örüendezne? Így, mikoron az átkozot bűn mi belőlünk kü vzetetik és kü kergettetik, akkor tellyesedik bé naitunk minden örömnék öröme. Az lében amaz igaz Angyali, mennyei, és Isten előt kedues, kellemetes, örüendetes élet. Erről mondgya amaz nagy Prophéta és Istennek embere: Meg látom én az te Országdat igazságban, &c. Ez lében amaz *Iustitia consummata sine peccato*. Így el immár gyorsan ő áldot és örüendetes óra, hogy immáran valaha az bűntől mi meg szabaduljunk.

Negyedőör. Az felféges és mindenható W R Isten az Embernek lelkét még ennélis felelyeb meg dűczőiti, és az ő drága aiaendékával meg ékösíti, sőt abban meg confirmálja, hog soha semminemű bűnben ne találtaffék, és semmi bűnt ne czelekedheffék, az mint meg vagy on irua: Az én Lelkem, melly te benned vagy on, és az én befédím, mellyeket adtam az te bádba, el nem távoznak a te bádától, mostantól fogva mind öröcké. Es az Királyj Prophéta Dáuid: Téry meg én Lelkem az te nyugodalmodba. Mert az W R iól tőte veled. Es S. Pál: Mi élők, kik meg mara-

Psalms 27.
vers 15.

III
Perfecta
puritas &
integritas

Esai 59.
vers 21.

Psalms 136
vers 21.

1. Thess 4.
vers 17.

dunk,

dunk el ragaditunk azok
az fellébe, az Wnak ele
és ecké open mindenkoron a
Es S. I moslárásról in Köny
meg világositja őket, és o
öröck in öröcké. Ez monda
zik, h gy az válaizotak oly
ual m g aiaendekoziamak, h
öröck semminemű bűnben
Augusti az mondgya: Tunc
non solus factus, sed nec concupis
faciem derimus. Mikor mi a
egges rzhiát fogjuk látni,
átval, e gondolatiával nem
Es Mac rius az mondgya: A
quam v luerabitur. Az meg
soha r eg nem sebelutetik.
Itu f ikfég hog égyink az
Meny el, és többé ne vélkez
quod h bes, ne coronam tuam ac
szad a mid vagy on, hogy a
más ei ber el ne vegye. Am
intés n kül nem fogunk bűk
Itu n indennap vyab vyab
Istente nsegeket, tévelygéseke
fokot, oly nagy bű faydalm
az lste nek válaizot fiaj az e
kodál ekal protestálván kiál
az Eh ig iaygának. Amot
nek n pe közöi semmi ereith

dunk, el ragadtatunk azockal egyetemben az felhőkbe, az Wrnak eleibe, az Eghekbe: és ecképpen mindenkoron az Wrral lészünk. Es S. Iános látásáról irt Könyvben: Az W R meg világosítja őket, és orságnak mind öröckön öröcké. Ez mondásokból követhető, hogy az válazottak oly privilégiumokkal meg aiandekoztatnak, hogy soha mind öröcké semminemű bűnben ne élhessenek. Augustinus azt mondgya: *Tunc non peccabimus, non solum factis, sed nec concupiscentis, cum illum faciem viderimus.* Mikor mi az Istennek szentes orszáit fogjuk látni, az ember se bűnével, se gondolatával nem fog vétkezni. Es Macarius azt mondgya: *Anima sanata nunquam vulnerabitur.* Az meg gyógyult Lélek soha meg nem sebesítetik.

Itt sükség hog' eggyink az másinkat incze: Meny el, és többé ne vétkezzél. Item: *Tene quod habes, ne coronam tuam accipiat alter.* Tartsd az mid vagyon, hogy az te Coronádat más ember el ne vegye. Amot penig effleintés nélkül nem fogunk sükölködni.

Itt mindennap vyab vyab bűneket latunk Isteni telenségeket, tévelygéseket, botránkozásokokat, és oly nagy sű fájdalmakat, vgy hogy az Istennek válaztot fiait az ellen az ő foházkodásokkal, protestálván kiáltnak, és bűntén az Ehgig iaygatnak. Amot penig az Istennek népe között semmi erehnektség és tévely-

Apoc. 22.
vers 5.

De Tempore, Sermon 49

Romil. 20

Ioan. 5.

gés

Ierem. 9.

ges, semmi bűn és botorankozás nem leszen. Ott nem fog többé Ieremias kiáltani; *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum?* O ha valaki az én fejemet vizek-ké változtatná, és az én sőmömöt könyvtá-lásoknak kütféleüé. Vegezetre monduán: Ott semminemű panaszokodások és foház-kodások soha nem hallatnak, hanē mind az Angyaloknál mind az embereknel merő fenélséget, igazságot, jámborságot, Isteni fe-lelmet, fogunk látni és hallani.

Ezen, az Isten fiainak követszőzendő Pri-vilegiumán és dűczőségén, miés mindnyá-an fűűünk ferint örüllünk és örüdezzünk. Mert mit hazálna az embernek, hog mind teste s' mind lelke meg dűczőiternék, és az meñyei bódogságos örömbé bé vitetternék, és annak vtánna valami ház eztendőben on-nan ismet kü rekeztetternék és kü tásigáltatnék, mint Adám az Paradíczombeli örömből: De efféle relegatióról és kü vztéstől soha nem kel minekünk felnünk és röttegnünk. Mert az Iesus Christus az mi Istenünk, Királyunk és meg váltónk, ön maga vigaztal bennün-ke, ezt igérüen minekünk: Az tő örömo-ke senki el nem veszi tő tőterek. Item, Orsá-golnak és vrlakodnak mind öröcké.

Valaki pedig az válastottackal ez privile-giomban és dűczőségben részes akar lenni, az általmazza meg magát az bűntől, tisztatalan

Ioan. 16.
vers 22.
Apoc. 22.
vers 5.

ságtól

fértelmességéről, az
lallyon, az ördög
gyén, hanem az e
n, az mint meg va
thámo, hogy hog
Meg mostam az e
euetném azokat az
Sátán tégedet az en
erl, és vyonnan az
ba és ossadékiába akar
edgy néki, hanem
al mondanak: No
Je adgyatok helyt a
iak: *Resistite, & fr*
ne az ördögnek, és
Az stennek amaz ő ian
ustinus, igen bép inst
ne vulneret Diabo
Meg lássuk, hogy
e sebecsje, az kit az
Inti ha azt mondot
énim, az seleges m
ndennap meg gyog
neg feneteli az tő lek
reg, hogy az lélekne
és isó gyilkosa az tő fel
akazba, és meg ne
Wt Isten tő raitatok
yogyétot. Az kik en
adnak, oly privilegi

bortráncokozás nem létezik
 Jeremias kiáltani: *oculus meus fontem*
 alaki az én fejemet vi
 z én főmőmet könyh
 Vegezetre monda
 anafolkodások és fo
 hallatának, hanē n
 ind az embereknel
 iámborlágot, Isten
 és hallani.
 inak követközendő
 öfegén, miés mindr
 üllünk és öruēdezz
 az embernek, hog m
 az dúcöletnek, és
 os örömbe bē virett
 alami ház ezendőben
 ztenék és kü táfigálat
 aradiczombeli örömb
 tól és kü vzeftől soha
 nünk és rőtegnünk.
 az mi Istenünk, Király
 ön maga vigazral benn
 inekünk: Az tő örömb
 vésí tő rőletek. Item, O
 dnak mind öröcké.
 az válaizouackal ez priv
 öfegben rébes akar lenni
 magát az büntől, tiztara

lástól, fertelmességtől, az vy engedelemben
 procedállyon, az ördögnek, ez világnak ne
 engedgyen, hanem az ellen vñon és hada
 kozzon, az mint meg vagy on írva: Le veter
 tem ruhámot, hogy hogy öltözherném fel í
 meg? Meg mostam az én lábaimat, mimő
 don keuerném azokat az sárba? Annak oka
 ért az Sátán tégedet az engedetlenlégre izga
 és ingerl, és vyonnani az bűnniek lűrő sár
 ba és possadékiába akar tégedet vinni: de
 ne engedgy néki, hanem fogadgyad hauiat
 az S.Pál mondásának: *Nolite locum dare Dia*
 bolo. Ne adgyatok helyt az ördögnek, Es az
 S.Iacabnak: *Resistite, & fugiet à vobis.* Allya
 tok ellene az ördögnek, és el halad előttek.
 Az Istennek amaz ő iámbor és sent embe
 re *Augustinus*, igen sēp instructiōt ad nekünk:
Caveamus, ne vulneret Diabolus, quod sanavit Do
minus. Meg lássuk, hogy az ördög vyonnani
 meg ne sebesítze, az kit az Wr meg gyógye
 tot, Míni ha azt mondotta volna: Szerelmes
 Kereztienim, az felseges mindenható Wr I
 sten mindennap meg gyógyétia, meg tizit
 tia, és meg senteli az tő lelkeiteket, kérlek lās
 tatok meg, hogy az léleknek amaz kegyetlen
 és isonyu gyilkosa az tő sebeiteket vyonnani
 fel ne szakazza, és meg ne veztegebbe azt, az
 kit az Wr Isten tő raitatok meg iobbitot és
 meg gyógyétot. Az kik ennek engednek, és
 őt fogadnak, oly privilégiumockal a fände

In Cantico
 Cantic.
 cap. 5. 7.

Ephesi. 4.

Iacobi. 4.
 vers 7.

Sermo
 de tem
 pore.

koztat

Votum.

koztatnak amot meg, hog' soha mind örökké semmi bűnt nem cselekeznek. Engedgyed Wram Iesus Christus, hogy miés ezt az privilegium aeternae sanctitatis meg nyerhessük, és vgy mint ez privilegiumban meg confirmáttatott Szentek te veled álljunk, és mind örökké vralkodgyunk, Amen.

v.
Ineffabili
laxitia.

Ioan. 16.
vers 4.
Esai. 65.
vers 14.

Apoc. 19.
vers 6.

Az ötödik Beneficium és Istennek kegyelmes íó volta, mellyel az emberi lélek meg te kölsítetik és aiandekoztatik, ez: Hogy igen nagy és meg mondhatatlan mennyei öröme és vigassága legyen. Az mi meg váltónk az Iesus Christus azt mondgya: Az tő süuetők örülni fog. Es az Propheta: Imé az én Solga im vigadnak az ő süuőknek gyönyörűségben. Es sent Iános az ő mennyei látásáról ír könyvében: Es hallék vgy mint sokaságnak sauat, és vgy mint sok vizeknek zúgását, és vgy mint nagy menydörgéseknek sauat, kik ezt mondgyák vala: Halleluia. Mert vralkodik amaz Mindenható, az mi Wrunk Istennünk. örüllünk és örüendezzünk, és adgyüdicziretet néki.

Psal. 34.
vers 9

Ez világon az Wr Isten, vgy mint minden vigasztalásnak kút-seje, az ő hűueinek ad neha valami örüendes és óráczkát, hog' a Wr Iesus Christusnak valami édesflegét érezék. Az S. Lélek Isten őket meg erősíti és meg örüendeztet, és bizonyfagot téten az lelkeknek, hogy Istennek fiajvá lőtenek. E

valan addig ez örüend
gofis gy iárnak mint az
lagos entelt vívési, semm
lagot meg czuffollyák és
döge és imez triumphál
mundus hic Demonit
Scateret sicut vermil
Nil timeremus anxie
Vincemus tandem str
Nocere nescit Nebulo
Cum fractus sit vel ver
Ez a világ ördögöck
Rakua volna mint
Azért tőle mi ne fell
Es süuünkben ne ró
Mert mi őket maid
Christus veréuel m
Nem ártat nekünk
Am dühösködgyék
Meg győzetteret egy
Istennnek berit beféd
Ez z mi süuünknek bel
nem mindenkor egyaránt
nem t mar el enyétik, és g
tes na y félnek, sübeli b
es fap almok követköznek r
egbet peng az Istennnek hű
ki öre nek és somorúfagna
tele v tozása, hanem merő
öm é vigasság legyen. Ott ke
vala

valameddig ez örüendetes lang égh és vilá-
gosit, vgy lárnak mint az Christusnak bátor-
ságos kentelt vitézi, semminek tarttiák ez vi-
lágot, meg czuffollyák és meg neuetik az ör-
döget, és imez triumpháló éneket éneklík:

Rom. 8.
vers 16.

*Si mundus hic Daemonibus
Scateret sicut vermibus,
Nil timeremus anxie,
Vincemus tandem strenue.
Nocere nescit Nebulo,
Cum fractus sit vel verbulo,*

Ha ez világ ördögöckel
Rakua volna mint sergeckel,
Azért tőle mi ne féllünk,
Es süüünkben ne rőutegiünk.
Mert mi ötet maíd meg győzzük,
Christus véréuel meg köntük.
Nem árthat nekünk az Lator,
Am dühösködgyék ő bátor.
Meg győzettetet egy Igéuel,
Istennek sent besédéuel,

Ez az mi süüünknek belső és lelki öröme
nem mindenkor egyaránt marad meg, ha-
nem hamar el enyészik, és gyakorta rőutene-
tes nagy felelmek, sübeli szorgalmatosságek
és saydalmok köuetköznek reia. Az menny-
egben penig az Istennek hüueñ közöt az lel-
ki örömnek és somorúságnak nem lésen ez
fele változása, hanem merő és véghetetlen ör-
öm és vígasság lésen. Ott kezdődik el amaz

igaz

igaz Gaudeamus.

Erről, és az maíd maíd követközendő menyeyi örömről iöllehet ez Lazareiben és beteg segnek házában valami keveset szólhatunk. De mégis hog az mi sűueink meg meleged- gyének és fel gerieztessenek, meg kel tekente- nünk és considerálnunk, ez világi látható és az mennyeyi láthatadan öröm és vígasság kö- zöt való külömbseget.

Discrimē
letina spi
ritualis &
terrena
in quibus
rebus con
sistat

1.

Terrena
letitia um
bratilis &
simulata,
Coelestis
vera & ge
nuina.

1. Nemely ember ez világon tetteri nagy örömet, erőssen örül, vigad, neuet és kiált, hogy csak meg nem fakad belé: De ez falsum gaudium, csak tetteret sőmfeny vezető és képmutató öröm. Ha az ő sűueinek belső részét meg tekentenéd, egyebet nem találnál ott az Melancholiánál és az sőmoruságnál. Azért sőkta még ez világis köz prouerbiumban mondant: Nem minden vigli az ki neuet. Az világosságnak fiaíjnak penig nem ilyen tetteret, képmutató és sőmfeny vezető örömről lésen, hanem az ő lelők, sűuők, elmeiők, ereiők, czontiók, és minden teremeczekiők és czöp véreczekiőkis, mind test sserint, mind lélek sserint, örülni és örüendezni fognak, az mint Christus Wrunk mondgya: Az tő sűuetek örülni fog.

Ioan. 16.
vers 22

2.

illa insta
bilis & da
mnosa.
Hæc con
stans & fe
lix.

2. Az második külömbsegg ebben áll: Ne mely ember magának valami bizonyos na pot válazt, és magában azt el végezi, hogy az napon örülni és vigadni fog, eleger süter

főze

és mindeneki ké
lleszen az dolog, nagy
tina calamitas, az vele
iczétlenfeg, mely az
tattia, az hivatalos v
gya
izei
mik
nán
len
tani
örö
Al
ra né
lól la
ána
dön
mest
lor v
xand
azon
tan e
és bá
nem
dik, é
An
rálj
vlné.
taná
bó ro
ben é
főze
és mindeneki ké
lleszen az dolog, nagy
tina calamitas, az vele
iczétlenfeg, mely az
tattia, az hivatalos v
gya
izei
mik
nán
len
tani
örö
Al
ra né
lól la
ána
dön
mest
lor v
xand
azon
tan e
és bá
nem
dik, é
An
rálj
vlné.
taná
bó ro
ben é
főze
és mindeneki ké
lleszen az dolog, nagy
tina calamitas, az vele
iczétlenfeg, mely az
tattia, az hivatalos v
gya
izei
mik
nán
len
tani
örö
Al
ra né
lól la
ána
dön
mest
lor v
xand
azon
tan e
és bá
nem
dik, é
An
rálj
vlné.
taná
bó ro
ben é
főze

főzet, és mindeneket késítet. De ezenközben mint lében az dolog, nagy hírtelen el íő az *repentina calamitas*, az véletlen és czudállatos szerenczétlenség, mely az örömet félben hagyattatja, az hiuatalos vendégeknak megízenik, hogy otthon maradjanak. Auagy, mikor leg iob kedűek és leg vigabbak vólnának, elő veti magát külögaluán az kellettlen és keduetlen somoruság, és az régen kiúántatot el késült és el kezdetet vigasságot és örömet fel bontja és interurbálja.

Alexander Magnus egy vödöben az ő vduara népével és főfő solgaival vendégeskeduén iól lakik vala. Es mikor nagy örömben vólnának mindnyáian, fel vgrék Sándor, és midőn az Clytus az Királynak leg főb és szerelmes Ariasia, egynehány iréfa befédet szólott vólna, fel geriede nagy haragiában Alexander, az almával hagyittia Clytust, és vgyan azon helyen meg öli, mely sörnyű dolog vátan el fűt az ő király palotájába, busultában és bánattában nem tud mit czelekedni, hanem iaygat, buslakodik, kiált, és panaszkodik, és magát akarja meg ölni.

Amaz kegyetlen Tyrannusis magának királyi földör késíteté. Mikor azért az földörbe vlna, és ott keményen izadna, magát vakartatná, mosogatná, karzolatná, sietseggel bé rohan az ellenség, és vgyan ott az földörben ötet meg ölék.

Alexander Magni latitia fel le contrupta.

Historia Tragica.

Historia
Tragica.

Ez elöt egynehány eztendőtel egybe gyű-
leközének valami fő nevezetes Vrak és Nő-
mős emberek, és az ió lakás vrán valami ör-
röm látékhoz és vígassághoz kezdenek; és
egynehány semélti vgy öltöztetének fel, mint
valami Satyrosokat vadd embereket. Mikor
azért immáran így iádzanának; tombo-
nak, és vgrádoznának; közikbe esék az tűz-
nek egy híkráczkáia; és az égyiknek ruhái-
át meg gyuitá; az másik azt akarván meg ölt-
tani, az is neki gyullad, és égten égg, az har-
madik is ezektől meg gyullad; és az többiuel
egyaránt égg, *et sic per consequens*. Ezenköz-
ben nag hirtelenséggel iszonyu kiáltástamad,
és fokban az fő emberek közölis anira el pör-
sölték magokat, hogy keüés óra múluán meg-
hóltak belé. Oh segény és nyomorult világi
öröm mi vagy? Meddig tartaz? Miczodás
annak az vége?

Az örök életben penig az válazottaknak
örömök ecképpen nem interurbáltatik, se fel-
nem bontattatik: Mert ott semminemű nyar-
ualyának, berenczétlenfégnék; se gonoz em-
bernek, se az büntető ördögnek; ki minden
goriozslagnak oka és autora, nem lése-
nye. Mert azt mondgya Christus Wrünk: Az
tű örömöteket senki tű töletek el nem veséi.

3. H3 harmadik külömbség ez: Ez világ
öröm mellett gyakorta sok bolondságok, vad-
uári tréfák, és boiránkoztató czufos iátékok

vadnak,

Ioan 16.
7 22.

3
illa man-
ca, impu-
ra, incipi-

vadnak, és sokféle phanta-
sia, és nemű fátyalanfag-
nyel magokat bolon-
dri íőre ber, auagy inkább
akár minemű bolondfag-
deke czáczognak, hogy
gyen min és mit nevetni.
kelne, és ió réggel az teg-
meg meközreik őket, fe-
karna tudni semmit az teg-
Es gy korra vgy lése, az
moncgya: *Sæculi letitia*, es
Ez világi öröm semmi ne-
bunte esnélkül való latorfag-
ban é Collatióban elő áll
latorias, és akar minemű
közre, virág és bereleni
tok és ual és semtelenül éne-
stinus panafolködik etről
flagit, *et tamen cantant*, tam-
immo diu. Tudgyák hogy la-
nek, zért affelől vgyan en-
özim mbak és lairabbak az
töfise pen éneklük.
3. Az negyedik külömb-
menet ei öröm közöt ebbert
vdei ündöklő emberi öröm
dominimemű nagy, tetetes
völme is, az mint az ember az
tudni gondolni, de mégis a

ny ezendővel egybe gy
ő nevezetes Vrak és N
z ió lakás vñán valanti
gallághoz kezdenek;
gy öltöztetének fel, mi
vadd embereket. Mik
iádzanának; tombol
nak; közikbe esék az tő
, és az eggyiknek ruh
ásik azt akarván meg
ad, és égreñ égg, az h
gy gyűllad; és az többi
per consequens. Ezenk
gel ifonyu kiáltástam
rek közzülis añira el p
gy keües óra múlúan m
egény és nyomorúlt vilá
meddig tartaz? Miczo
penig az választottak
nem interturbáltak. Le
Mert ott semminemű ny
etlenlegnek; se gonoz
uó ördögnek; ki mind
a és autora, nem lében
dgya Christus Wrunk:
ki tő ióiterek el nem vesít
k külömbfég ez: Ez vilá
orra sok bolondfágok, v
ránkoztató czufos iárdk
vadnak

vadnak, és sok fele phantasiák. Nemelleyek a
kar minemű faytalanságokat beszélgetnek,
nemelleyek magokat bolondá téstik, és vdua
ri ió ember, auagy inkább Mayom módgyáta
akár minemű bolondfágokat és tréfa befé
dekét czáczognak; hogy az embereknek lé
gyen min és mit neuetni. Ha penig reggel fel
kelnek, és ió réggel az tegnapi bolondfágról
meg emlekdöztetik őket, ségyenlik, nemis a
karnak tudni semmit az tegnapi dolog felől.
Es gyakorta vgy lésen, az mint Augustinus
mondgya: *Sæculi letitia, est impunita nequitia.*
Ez világi öröm semmi nem egyéb, hanem
büntetésnélkül való latorfág. Más lakodalom
ban és Collatióban elő áll valami semtelen
lator Inas, és akar minemű faytalan, borrán
koztaó; virág és berelem énekeket nagy to
tok főual és semtelenül énekel, az mint Augu
stinus panaszolkodik ettről: *Sciunt se cantare
flagitia, et tamen cantant, tanto libentius, quanto
immundius.* Tudgyák hogy latorfágot énekel
nek, azért affelől vgyan éneklük, és mennél
őczmámbak és latrábbák az énekek, annál ö
römesben éneklük.

3. Az negyedik külömbfég ez világi és az
mennyei öröm közöt ebben áll: Ez világi és
vdeig tündöklő emberi öröm, bárót nem tu
dom minemű nagy, tetteres, és méltóságosb
vólnais, az mint az ember azt leg iobban kü
tudná gondolni, de mégis az embernek fű

is repleta.
Hæc per
fecta, mū
da, Deo
placens.

De verbis
Domini
Serm 37.

In expli
catione
Psalm. 118.

4.
Illa tradio
sa, evane
scens. Hæc
perpetua,
nulla fa
stidia gi
gnens.

ue azt hamar meg vnnya, és mindenkor matt
es vyat kiuan. Ha valami lakodalomban fo-
káczkáig vll hamar kő farad. Ha valami szép
zöld erdőben sétálgat, azzalis az gyönyörű-
séggel hamar meg elégszik. Hogy ha valami
sepen szóló kedues és gyönyörűséges éneklest
Musicát halland, aztis hamar meg vnnya, etc.
De amaz örüendetes öröcké valótságban az
nennyei bódogságos, dúczóféges örömet és
vigasságot soha meg nem vnhatiuk.

5.
Illa Cye-
lo pica, Deo
invisā, in-
utilis, ani-
mā & cor-
pori exiti-
osa. Hęc
beata, in
Deo solo
acquie-
scens.

5. Az ötödik külömbség ebben áll: Mi-
koron ez világi emberek valami Gaudeamust
örömet söröznek, mindenféle repelő állato-
kat és lábos barmokat le veretnek, sünek,
főznek, éśnek, isznak, réśegeskednek, tobzó-
dóznak, az Istennek szép aiandekait veztege-
tik, és azockal abutálnak, minden tagokat er-
rőlennē téznek, az gyomornak természet be-
rint való melegségét el óltiák, elméiőket, eső-
ket meg isűbák és meg tompitiák, és vgy iá-
nak az mint amaz vén Atia mondgya: Cor-
pus ante tempus destruitis, & animam. O tū nyo-
morúlt, eztelen és bolond Réśegesek, ez tő
Sodomaí faytalanlágtockal és éyeli réśegség-
tőckel kerűle gyűlkoságot czelekeztek, Teste-
iőket ydőnek előte el vezittek, és Lelketőket
meg őlitek. Imez az nag réśegség mia le düll
és el aluszik: az másik el feketődik és el ayúl:
az harmadik hirtelen és véletlen meg hal: az
negyediker kézen lábon fogua, mint az dö-
gob

gor az yra hirtzollyak
loban gy vagyon az min
gya: ident servuli Domin
manibi: suis portant bellatores
maga: czuffollyak és neu
réśeg gőket: Reggel sel
nek, etegek és keduetien
kodn k.

Mi mondaná mostan A
ha effe Barbaricus & Cye-
segeke és faytalan tobzóda
O felf ges, öröcké való, és
lsten. sz vak, bolond, eze
gor el ggé inuiük, de igen
dek tū in vadnak, és nem
indur erunt cervicem suam.
gédís gen kiczint haznál
doma ubunt. Az ő faytalan
az S domabelieknek fay
quim axantur, tunc indigna
kodit Chrysostomus. Ha va
ségű őkről meg feddi, ő
De az az te bent és lsten
kel fűnk, hogy nem mi
torko lágokról. Egyéb en
ez vi ghoz řabtiák mag
gokl in helyhezittek őro
nyoi ségőket.

H hogabalus mikor mag
uenc zitetni akarná, egy

göt az a *z* *yra* hurrzollyák, és le fektetik. Es va
loban vgy vagy on az mint *Ambrosius* mond
gya: *Rident servuli Dominorum opprobria. &*
manibus suis portant bellatorem. Az *bolgák* önz
magok czuffollyák és neuetik az ő *Vroknak*
részegségöket: Reggel fel kelvén igen *Erőtle*
nek, betegek és kedvetlenek, és igen komor
kodnak.

Mit mondaná mostan *Adám* és *Eva*, hogy
ha effele *Barbaricas & Cyclopicas* eyeli részeg
ségekert és faytalan tobzódásokat látnának?
O felseges, öröcké való, és mindenható *Wr*
Isten. Ez vak, bolond, eztelen és részeg vilá
got eléggé inuitük, de igen goromba temér
dek főlen vadnak, és nem akar főrt fogadni.
Indurauerunt cervicem suam. Mert az te *s*ent *I*
gédís igen kiczint haznál nekik. *Vinum So*
domæ bibunt. Az ő faytalanfágok nē külömb
az *Sodomabelieknek* faytalanfágoknál. Et
quum taxantur, tunc indignantur, így panaszo
dik *Chrysostomus.* Ha valaki őket az ő rés
ségőségökről meg feddi, öléssel fenyegetnek.
De azért az te *s*ent és *Isteni* felsegedről inkább
kel felnünk, hogy nem mint az részegeseknek
torkosságoktól. Egyéb emberek penig, kik
ez világhoz *habták* magokat, másféle dol
gokban helyhezterték örömöket és testi győ
nyörűségöket.

Heliogabalus mikor magát recreálni és ör
uendeztetni akarná, egy házba bē rekezked

In libr. de
Helia &
de Iesu-
nio cap. 13

Jerem. 9.
v. 13.
Deut. 32.
v. 23.
In Episto-
la ad He-
braeos Ho-
milia 30.

det, az háznak padimontomára pénzt hintet, és azon alá s' fel íárt. Más ember ísmeglen gyönyörködik az drága s' ép és r'ziffra ruhában : De ezis igen s'egény, nyomorúlt, és el vesendő gyermeki öröm.

Mikoron amaz nagy gazdag Cræsus Király egy v'döben az ő leg s'eb és ékös b Király ruházatiában mutatva vólna magát, kérdé az bölcz Solont, hogy ha ő életinek rendiben s'eb és drágab ruházattal meg ékösíteteb embert látot vólna? Felele Solon : Az Páva az ő természeté s'erint való és véle s'ületer ékös s'egéuel és s'eps'egéuel sokkal fellyül halad t'egedet, ő te Király, &c. Iay az ruházatnak öröme melly nyomorúlt öröm. Amaz s'ep s'eny és aranyual tündöklő ruhák az beteg embernek semmit sem haználnak, az meg somorodot s'üuet nem vígaztathatták, es az embernek testéből kü ment lelket meg nem vídamíthatták, se meg nem nyugozhatták. Ah, ez világi öröm igen s'egény, czalárd és hirtelenséggel el múlandó öröm. Chrysostomus azt mondgya : *Gaudium carnis finitur cum carne*. Hogy ha az teremtet állat el vés, ez világ nakis el vés az ő öröme. De az Szenteknek az ő örömö k l'esen az öröcké való mindenható és halhatatlan mennyei Királyban. Az én lelkem és az én s'üuem (azt módgya Dáuid) örülnek az élő Istenben, *Gaudens gaudebo in Domino*. Örülűen örülők az W'iban, és az én

In Matth.
Expositio
ne post
iori, Ho
milia 25.

Psalms. 34

Esai. 61.

lelkem

lelkem igad az én Isten
6. A harodik külömb
Ez világi öröm igen rövid
mar el múlandó, s'öm s'eny
nyörűg, el enyészik mint
és hirtelen el vés mint am
borék Gyakorta történik
talma és valami keües v'c
Király az kinek mind or
mind örönája, mind Sc
dűzőge, és ez világi mel
t'ere meg fogator, meg k
re venet, és mint az lo s'
á min amaz hatalmas Feie
ekede és procedalt az ő
rab Királyual. Mikoron g
karut magat, yalahouá s'
negy ab Királyok fog
kik onták oiet. Az r'öbl
eggy e bé fogator Kirá
néz v'la hátra. Az hatalmas
ben uen meg kiálnia öten
gyak ria hátra? Es az Ra
nézet miképpen forog az
fellyv'vagon, maid alá s'
dort v'olna : Im gondolko
röm ek és dűzőf'egnek m
nag alhatatlan s'ágaról. Ez
rály s' hatalmas Feiedem
nig zak egy nyomorúlt R

dimontomára pénz hi
iári. Más ember íme gl
drága ssep és izifra ruh
segény, nyomorult, és
öröm.

nagy gazdag Cræsus R
z ő leg ssep és ékősb Kirá
tata volna magát, kér
gy ha ő életének rendib
házattal meg ekősfített
Felele Solon: Az Pá
a való és véle sületer ék
sokkal fellyül halad
tc. Iay az ruházatnak
ült öröm. Amaz ssep
indókló ruhák az ben
sem haználak, az m
nem vigasztalhatják, és
kú ment lelket meg ne
meg nem nyugozhatják
igen segény, czalárd
landó öröm. Chrysofom
dium carnis finitur cum co
metet állat el vész, ez vilá
örme. De az Szenrekn
az öröcké való mindent
ennyei Királyban. Az
em (azt módgya Dávid
nben, Gaudens gaudebo
ülők az Wrban, és az e

lelke

lelkem vigad az én Istenemben.

6. Az hatodik külömbfég innen vétetik :
Ez világi öröm igen rövid, állhatatlan, ha
mar el múlandó, földfény vezető öröm és győ
nyörűség, el enyészik mint az füst az Eghen,
és hirtelen el vész mint amaz vízen való bu
borék. Gyakorta történik, hogy nemely ha
talmas és valami keüés vdeig jó serenczeiü
Király, az kinek mind orfága, mind népe,
mind Coronája, mind Sceptruma, öröme,
dúczófége, és ez világi méltósága volt, vég
tère meg fogattatot, meg kötöztetet, tömlöz
re vettetet, és mint az ló szekérbe fogattatot,
a mint amaz hatalmas fejedelem Sesostris cze
lekedet és procedált az ő meg győzetetet és
rab Királlyal. Mikoron gyönyörködtemni a
karuán magát, yalahouá szekeren kú ment, az
négy rab Királyokat fogatta az szekérbe, az
kik vonták őtet. Az többi közöt penig az
eggyik bé fogattatot Király igen gyakorta
néz vala hátra. Az hatalmas Király az szeké
ben vluén meg kiáltia őtet, Miért nézne oly
gyakorta hátra? Es az Rab monda: Im azt
nézem miképpen forog az kerék, az ki most
fellyül vagyon, maíd alá áll. Mint ha mon
dotta volna: Im gondolkodom ez világi ő
römnek és dúczófégnek meg mondhatatlan
nagy állhatadságáról. Ez előtt enis nagy Ki
rály és hatalmas Fejedelem voltam, most pe
nig csak egy nyomorult Rab és segény bol

6.
Illa brevis
fugitiva.
Hæc æter
na.

ga vagyok, &c.

De az mennyei örömnek, melyet az mindenhataró Isten az ő válastot hűuejnek aiande-
kozza, mind öröcké kel meg maradni. Vra-
kodnak és regnálnek mind öröckön öröcké.
Ezt az öröcké meg maradandó mennyei ör-
met kiüánnyad, s' ehöz ragazkodgyál, O én
szerelmes emberem, és azért könyörögy az
mindenhataró Istennek éyel és nappal. Sokake-
nek ez világon igen keués és rőuid örömök
vayon, amot penig öröcké való ordítások,
iob vólt vólna ezeknek soha nem sülettemi,
hogy nem mint öröcké el vezni.

VI.

Cum Divi-
na maje-
state coha-
bitatio.

Psal. 116
v 9.

1. Thess. 4.
vers 17.

Ioan. 12.
vers 26.

Az hatodik *Gratia*, melyel az válastottak
meg aiandekoztatnak, ez: *Divina maiestatis*
cohabitatio. Hogy az emberi lélek az ő előbbi
és immár meg dűczőitetet testével az felféges
Istenuel, az fent Angyalokual és Archangya-
lokual egygyüt fog lakozni. *Ambulabo coram*
Domino, Az Wrrnak ortzáia előt iárok. Az
mindenhataró, dűczőféges és nagy W R Isten,
nem akar magának sayát és külön szakasztat
mennyet, az Angyaloknakis meg mást, és az
embereknek harmadikat éppíteni. Nem sem-
miképpen, hanem hogy mindnyáian ő véle
egygyüt legyenek, és egygyüt őruendezzenek,
az mint erről az Apostalis bizonságot tesent:
Mindenkor az Wrral egygyüt lészünk. Es az
mi vduőzió Iesus Christusunkis ezzel aiana-
lya magát minékünk: Az hól én vagyok ott

kel len

kel len i az én boldaim
tám, : carom, hogy a hól
on leg enek, az kikerénn
gorius Nazianzenus aza mo
parva umina, circa LV M
GNV M tripudiantes. Az l
az vá istottak ollyak lézn
pen v ágoskodó Györtüi
tos na y és mindenhataró
dőlő övednek mellet, és
mianta rgran, tombolni és
O mel y nagy öröm, o me
dűczé eg és bódogság lésen
Ez z *Gratia* és Istennek
igen n gy, vgy hogy ha
eztem öben termet fának
az eg z mezőlegnek mind
iañ, it minden salma bá
föllő mberi nyeluek vólna
féges ólna) még sem dűcz
talhat ák elégfegesképpen a
hozzá k való kegyelmes ió
Ez il vígaztald magadar
te fen kereztién és Istentől
lélek. Ha ez világ előt meg
lami gény fugolyban vlut
keller gödolkodgyál az Am
minoi l, akkor te is oztán elő
fent Angyalok s' Archangy
az te vromód és dűczőfegőd

kel lenni az én fogaimnakis. Es ísmeg: A-
 tiám, akarom, hogy a hól én vagyok, azokis
 ott legyenek, az kiker énnékem adtál. Es Gre-
 gorius Nazianzenus azt mondgya: *Futuri sumus
 parva lumina, circa LV MEN ILLVD MA-
 GNV M tripudiantes.* Az Istennek orságában
 az választottak olyvak léznek, mint amaz sés-
 pen világoskodó Györttiák, amaz czudalla-
 tos nagy és mindenható és fényességgel tűn-
 dőklő főuednek mellet, és az nagy örömmek
 miatta vgraní, tombolni és tapsolni fognak.
 O melly nagy öröm, o melly nagy vigasság,
 dűczőség és bódogság léssen az.

Ez az *Gratia* és Istennek kegyelmessége oly
 igen nagy, vgy hogy ha ez jelen való 1632.
 ezteendőben termet fának minden leuelő,
 az egész mezőségnek minden fűeij, és virág-
 zaij, sőt minden falma fálak, merő ékösten
 álló emberi nyeluek vólnánakis, (ha lehet-
 seges vólna) még sem diczírhetnék és magaz-
 talhatnák elégfegesképpen az Nagy Istennek
 hozzánk való kegyelmes jó voltát.

Ezzel vigasztald magadat, ennek örűly, o-
 te sent kereztién és Istentől meg világosítator
 lélek. Ha ez világ előtt meg vetet vagy, és va-
 lami seregény sugolyban vluén, senkinek nem
 kellez, gödolkodgyál az *Ambulabo coram Do-
 minoról*, akkor te is oztán elő ragadtatol, és az
 sent Angyalok s' Archangyalok között léssen
 az te örömod és dűczőségöd. Hogy ha meg

Ioan. 14
 vers 26.
 In Oratio-
 one de fu-
 nere Pa-
 tris, fo. 75

psalm 116
vers 7.

kel halnod, és ez földfeny vezető világot kel
el hadnod, czelekedgyed azt, az mi amaz
sant Martyr Babylas czelekedet. Az ki miko
ron az ő fiaival együtt az ő halálának helyé
re vitéstetnek, és az népnek sokfága követe
tet, el kezdé, és nagy torok és örüendetes föld
ul azt monda: *Revertere anima mea in requi-*
em tuam, etc. Oh én lelkem meny el ismeg az
te nyugodalmodba: és kére, hogy az lántzot
és az vass békákat, melyeket az nyakán és az
lábain visel vala, véle egyetemben és ráita te
metnek, hogy az vólso napon az élő Istene
nek sent fia eleibe illy ékösséget vinne. Mi az
oka penig, hogy ez ember az halálnak rötte
netes és isonyu tekinteti előt meg nem íedet,
és meg nem rőtten: Ezért, mert ő iól tudta,
mit remélnene és várna az test és az lélek az
örök életben. Ecképpen vigasztalták mago
kat az Léleknek követközendő dűczősegeivel
az mi vődönkbéis sok Istenselő keresztien em
berek, czuffoluán és semminek tartuán az
halált, és vgy mint nagy hűrű és bátorlagos
keresztien sentelt vitézek, az halálon trium
phálua által mentek az öröcké való örüende
es életbe.

Conclu
sio.

Miuel penig hogy az mi meg váltó és vő
uőzítő Istennünk az mi lelkünket meg mon
dhatatlan nagy fenyeleggel meg aiandékozza
za, Isteni bölcseséggel bē tölti, sentseggel és
igazsággal meg aiandékozza, és oly privilē

giom

mal méltoztatia, ho
vétkeshesnek, és a
mondhatatlan öröcké
ellet tartia az ő fenye
rságában. Annak ok
és magasztaltatua az W
temben diczirte és ma
aró teremő Istent, ho
engedte, hogy az mi le
s nagy védelemben,
an, és az bűnnek tön
nak és el vesének. O ő
rat, és soha el ne feler
hataatlan nagy ió vólcan
rczad az te teremő Ist
elkednek követközenni
meg nyerhesse.

H sonlatosképpen, ő iól
or Templomj, viselley
leke. Ökre. Mert az mint A
leo Christiani facti sumus
ma, quia pro corpore, labore mu
Keresz tenecké, hogy minden
borga matosb gondot visell
künk, hogy nem mint az
Hog a az mi lelkünknek iól
gyat az testnek sem lében se
zása.

A Istenelemek igen kiczir
nek a ő lelőknek vőuősségen

omfeny vezető világot ke-
edgyed azt, az mit ama-
szerelekedet. Az ki miko-
gyúr az ő halálának helyi-
z népnek sokfága követe-
nagy torok és őruendetes be-
vertiere anima mea in requi-
em lelkem meny el ísmeg-
a: és kére, hogy az lánsz-
mellyekei az nyakán és
éle egyetemben és ráíta-
völő napon az élő Iste-
ily ékösségei vinne. Mi-
ember az halálnak rö-
kintei elő meg nem fe-
Ezért, mert ő iöl tu-
várna az test és az lélek-
képpen vigasztalták mag-
követkőzendő dúczóssége-
sok Istenfelő kereztiene-
án és semminek tartuán-
int nagy hűrű és bátorlag-
viézek, az halálón trü-
etek az öröcké való őruen-
hogy az mi meg való és v-
az mi lelkünk meg mon-
nyelleggel meg atandéko-
sséggel be tölti, bentséggel
atandékozza, és oly privi-

glio

giommal méltóztatia, hog' soha mind örök-
ké ne vétekezessenek, és azzal közölvén az
meg mondhatatlan öröcké való örömet, ma-
ga mellet tartia az ő fenyelleges és dúczóssé-
ges orságában. Annak okáért az ki diczir-
heti és magasztalhatta az Wrat, az én velem
egyetemben diczirje és magasztallya az min-
denható teremő Istent, hogy ő sent fellege-
nem engedte, hogy az mi lelkeink az rötte-
tenetes nagy vesedelemben, az öröcké való
halálban, és az bűnnek tömlőzében, meg-
halyanak és el vesenek. O én lelkem álgyad
az Wrat, és soha el ne feletkőzzél az ő meg-
mondhatatlan nagy jó vóltáról: Es magadat
vgy tarczad az te teremő Istenedhöz, hogy
az te lelkednek követkőzendő dúczósségei te
meg nyerhesse.

Hasonlatosképpen, ő tő Istennek vála-
zot és áldot Templomj, visellyetek gondot az tő
lelkeitőkre. Mert az mint *Augustinus* mond-
gya: *ideo Christiani facti sumus, ut plus pro ani-*
ma, quam pro corpore, laboremus. Azért lőrtünk
Kereztienecké, hogy mindenkor nagyobb és
sorgalmatosb gondot visellyünk az mi lel-
künkre, hogy nem mint az halandó testre.
Hog' ha ez mi lelkünknek iöl visellyük gond-
gyát, az testnek sem lében semmi fogyatko-
zása.

Az Istenelenek igen kiczín gondot visel-
nek az ő lelkőknek vduösségére, *magis curant*

tuni-

Gratia-
rumactio
pro glori-
ficatione
anima-
rum no-
strarum.

tunicas, quàm animas, az ő drága ruháiokat elzárják, aranyokat és ezüstöket el lakatoltyák és bé peczérlik, az lelket pedig az segre fűgeztük, az mint ön magok szoktak befelleni. Oh minden bolondságnak és vaklágnak feyül haladó bolondsága és vaklaga: Ha az test meg betegszik, mindiárást minden segelesekben tanácsot és segítséget keresünk: De vallyő miképpen gyógyíthattuk meg az mi halálra való lelkünket? Miczoda lelki oruost keresünk ahhoz?

Gen 19.
vers 17.

In Oratio
ne de Pa-
ce, fo 119.

Mi pedig, szerelmes Kereztienim, minden gondolatinkat, sűueinket, elménket és okoságinkat arra fordítzuk, hogy az mi lelkeink az örök életre meg tartassanak. Mindenkör meg emleközzünk amaz szentseges és Angyalí sórol, SALVA ANIMAM TVAM, Szabadít meg az te lelkedet. És az mint Gregorius Nazianzenus az ő predicatioiában kiánnya, ezt monduán: *Vtinam nemo pereat.* Ezneképpen, miuel hogy az lelkeknek teremő, és az embereknek meg váltó Istene, engemet méltatlan voltomra, lelki Páztorrá választ és hívot, kiánnom azt sűuemnek tellyes belső indulattiból, az Nazarethbeli meg fészült Iesus Christus engedgye és adgya, hog csak egy lélekis, az mely ez Prædicatiót halgatta, auagy ez után hallandgya auagy oluafandgya, el ne veszen. Czeleked ezt én Wram és én Istenem, hog mi mindnyáian eggyüi meg

dűczöl

dű
az
ban
elfi
Ezt
han
Léle
ta
om,
ot,
mind örökkön
Amen.

O
lindenható öröke való
s em
rekek álát Királya,
az ter
mésben igen szép, sz
and
köchel meg ehesített
az ha
uglágnak lelke meg iri
mink
meg exalt és el hűtetet
tenet
képpen meg rontot. Mi
nós ei
berek hálát adni te
hogy
rőttenetes lelki veszed
gedeo
hogy mi meg halyunk, h
szereli
es Fiadat minekünk köz
al renc
léd. O diczirtselek az
telles
völtod. Mert a mit az
len gy
osa az ő mergénel meg
azt az
mi Vrumk Iesus Christus
meg n
erte és helyére hozta. Tíz
eld m
g ez utánis az mi szegény
te t
mplomid legyenek es ma

düczöitessünk, és az bent Angyaloknak am-
az ő nagy fényes és ündöklő Chorusá-
ban az öröcké meg maradandó Gloria in ex-
celsis Deót tenéked vy nyelueckel énekelyünk.
Ezt engedgyed meg minékünk Te minden-
ható öröcké való WR Isten, Atria, Fiu, és S.
Lélek. Kinek legyen tiszteleg, düczöleg, ha-
talom, birodalom, és hálaadás, itt és am-
or, mind öröckön öröcké,
Amen.

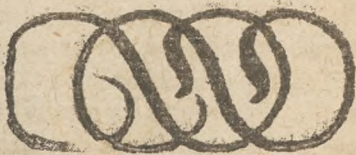
I M A D S A G.

O Mindenható öröcké való Isten, Angyaloknak
és embereknek áldot Királya, te az mi lelkeinket
az teremtésben igen szép, szent és czudálatos
aiandéköckal meg ékecsitetted, de ezt minékünk
az hazugságnak lelke meg irigyle, annak okáért
minket meg czalt és el hátet, meg foztot és röt-
teneteskeppen meg rontot. Mi pedig szegény bü-
nös emberek hálákat adunk te szent felségednek,
hogy ez rőttenetes lelki veszedelemben nem en-
gedted hogy mi meg halyunk, hanem a te szent és
szerelmes Fiadat minékünk közönséges Orvosunk
ül rendelted. O diczirtefsek az te nagy és veghe-
tetlen jó vóltod. Mert a mit az Lelkeknek kegyet-
len gyilkosa az ő mérgéuel meg ölt és el vextet,
azt az mi Vrunck Iesus Christus minékünk ismeg
meg nyerte és helyére hozta. Tixticz meg és szen-
teld meg ez vtánis az mi szegény lelkeinket, hogy
az te templomid legyenek és maradgyanak mind
öröcké.

es Kereziénim, min
einket, elménket és ok
zuk, hogy az mi lelke
ariassonak. Minden
az szent és Ang
A N I M A M T V A M, S
elkedet. Es az mint Gre
ő prædicatioában ki
vtinam nemo pereat. Ez
y az lelkeknek terem
g váltó Istene, engem
a, lelki Páztorrá vála
azt búuemnek tellyes
Nazarethbeli meg f
edgye és adgya, hog
ez Prædicatiót halga
llandgya auagy olual
Czeleked ezt én Wram
i mindnyaian eggyü
düczö

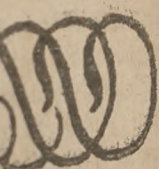
öröcké. Es miuel hogy amax tűzzel langozó
szikrázó Sárkány, az mi lelkünknek gyilkosa,
éyel nappal környületünk iáruán, az mi lelkünk
vtán leselkedik, mi penig magunkat ő ellene meg
nem óltalmazhattiuk, légy minekünk óltalmunk,
paisunk, és erős kő várunk, az te hatalmas kezéd
igazgasson és vezéréllyen bennünket. Te számlá-
lod az mi feiünknek hay szálait, annak okáért ör-
uendezünk azon, hogy az mi lelkünkre annál na-
gyob gondot viselz, az mellyet te teremtetted, te
váltottad meg, és te tarthatod meg. Tarcz meg
azért és örúzd meg azt, az te kegyelmes ígéréte-
szerint. En édes Istenem te benned bizunk mi, so-
ha nem engeded, hogy mi meg szégyenüllyünk. Te
vagy az öröcké való Igazság, ennek örülünk mi,
és tégedet mint igaz és irgalmas Istent diczirünk,
áldunk és fel magasztalunk, mostantól fogva
mind öröckön öröcké,

Amen.

- inspectu & intuitu
In hac autem vita pa-
Deus
1. In perpetua securitate
mni metu & curis im-
3. In aeterna pace & tran-
4. In iucundissima habita-
pulchritudine & amoeni-
5. In splendida Elektorum
one & colloquiorum sy-
6. In aeterni ignis evasione
7. In conspectu & prae-
8. In dulcissima coelestis
9. In manifestatione bono-
10. In coelestium donorum
miorum distributione

hogy amax tízzel langoz
 az mi lelkünknek gyill
 ületünk iáruán, az mi lelk
 penig magunkat ő ellene
 uk, légy minekünk óltalm
 ó várunk, az te hátalmás k
 rellyen bennünk. Te szál
 k hayzálat, annak okán
 hogy az mi lelkünkbe annál
 az, az mellyet te teremtet
 te tarthatod meg. Tarcz
 az, az te kegyelmes igér
 nemem te benned bizánk mi
 gy mi meg szegényálljunk. Te
 lo igazság, ennek örülünk
 az es irgalmas Isten dicz
 magasztalunk, mostaniól fogu
 d örökön öröké,
 Amen.

Syn

Synopsis Concionis Sextæ, quæ docet

1. In aspectu & intuitu Dei visibili.
- In hac autem vitâ patefecit se Deus
2. In perpetuâ securitate, & ab omni metu & curis immunitate.
3. In æternâ pace & tranquillitate.
4. In iucundissimâ habitationis pulchritudine & amœnitate.
5. In splendida Electorum consociatione & colloquiorum suavitate.
6. In æterni ignis evasione.
7. In conspectu & prædicatione severissimæ Dei iustitiæ.
8. In dulcissimâ cœlestis Musices harmonia & concentu.
9. In manifestatione bonorâ operum.
10. In cœlestium donorum & præmiorum distributione.

1. In creatione & cōseruatione creaturarum.
2. In specie peculiari Patriarchis & Prophetis exhibita.
3. In verbo revelatō secundum essentiam & voluntatem.

Sunt enim summa quatuor Dei miracula:

1. Quod Deus sua dona, quæ ipse in nobis efficit, coronat & præmiis ornat.
2. Quod omnes electos simul & semel glorificat.
3. Quod præmia distribuit secundum labores, non secundum eventum.
4. Quod maiora præmia daturus, quàm ut ea cogitationibus comprehendi queant.

CONCIO VI.

Esaie LXV.

vers 17.

*Et ecce creaturus sum celos novos
& terram novam: neq. commemo-
rabuntur hæc priora: neq. conveni-
ent in animum.*

Vers 18.

*Sed gaudete & exultate in sem-
piternum, quos ego recreo: Nam, ec-
ce ego recreo, urbem Ieruschalaimo-
rum exultatione, & populum ejus
gaudio.*

vers 19.

*Et exultante me de Ieruschalaimis,
& gaudente de populo meo:
non audietur in ea amplius vox fle-
tus aut vox clamoris.*

Bernhar-
dus in pre-
catione
Rythm.

*Quocunque loco fuero,
I E S U M meum desidero.
Quam lætus cum invenero?
Quam felix cum tenuero?*

Esaie

Esaie

E imé en teremtek vy E
az e öbbiek ingyen sem en
rekn k eszökbé sem tutnak.
H nem örülnek és örven
lyek en teremtek, mind d
ime e meg vyeitom Ierusalem
mak n bet örömmel.
Es vigadok Ierusalembe
népei ben, és nem hallattatik
mak a agy kiáltásnak száwa.

Talamegy felé forduló
Es sok helyből helyb
AZ en I E S V S O
Sziuem szérint öt ki
Kit midőn en meg tal
Nagy örömben achor
Magamat valom bód
Isteniől áldot ember

R

uturus sum celos no

vam: neq. commen

priora: neq. conve

exultate in

ego recreor: Nam

rbem Ierusalai

ne, & populum e

te me de Ierusalai

dente de populo m

in ea amplius vox

l amoris.

e loco fuero,

M meum desidera

et us cum invenero?

lix cum tenuero?

Ela

Esaie 65.

Es imé én teremtek vy Egheket és vy földet, és az előbbiek ingyen sem emlitenek, és az embernek eszökbe sem jutnak.

Hanem örülnek és örüendeznek azoknak, melyeket én teremtek, mind örökkön örökké. Mert imé én meg vyetom Ierusalemet vigassággal, és annak népet örömmel.

Es vigadok Ierusalembe, és örüendek az én népemben, és nem hallattatik többé abban síratomnak auagy kiáltásnak szava.

Valamely felé fordúlok,

Es sok helyből helybe járok.

Az én IESVSOMAT várom,

Szüem szerint őt kiánom.

Kit midőn én meg talállok,

Nagy örömben akkor vagyok:

Magamat vallom bódognak,

Istentől áldot embernek.

Exordi-
um à di-
cto Bern-
hardi.

Mindenütt valahol én járok, állok, ülök,
és lakom, azt mondgya S. Bernhard,
az én vődöztető Wrainhoz az IESVS
Christushoz kiánkozzom, és süntelen kérem
azon ötet, hogy én ő hozzá iuthassak az ő
mennyei sent országába. O melly nagy örö-
möm és vigasságom leszen énnekem akkoron
mikor én az ő dűczőseges és mennyei se-
nyesleggel tündöklő országába jutok. O mely
ő szerenczés és bődög ember leszek én, mikor
én ő vele egyűt fogok élni, és mind örökre
örvölködni, azt mondgya az S. Bernhard.
Adná az Wt Istén, hogy minden élő ember-
ekben illy fel geriedet, és Christus szerel-
mel langozó, és az mennyei dűczőség kián-
ható és foházkodó süvek találatának. De
ez igen ritka Madár, és sohál nem hallunk
effele embert, az kiből ez ő buzgólag és lel-
ki aitatosság forrult volna: Ez világnak fia-
nak más suspiriumiok és foházkodások va-
gyon. Amaz bolond és arany éhező somi-
hozó Király is foházkodik vala, ezt mond-
uán:

Effice quicquid

Corpore contigero solum vertatur in aurum.

Engedgyed, azt mondgya az Pénz-kéüvő
bolond, valamit testemmel illelek mind szép
újta sarga aranyá változzék. O te bolond,
és esedő meg föztattator Pénz-Király, Mit
kiánz? Mit beüllez? Mi ördög haznár ves-
zed az sok pénznek? Höl marad az te terem-

to és

ő meg váltó lstened
lebi á te begény lelked
az mennyeknek országá
De az Világ csak az te
ber dő el mulandó dolg
redite, qui terrena vol
Ha az ökör eleibe, nem
stet arany, gyöngyök
na, y rakással töltetélis, d
ma okni fénár azon nem
ber ekis az ő Gyémánt te
ue l ckal inkább gyönyör
sté, i bomsfny vezető el m
hog nem mint az öruen
mai dandó mennyei dű
nig ez vak, bolond, és t
ber őjt el hagyván, kőu
nak példáját: Es valahó
lún, esünk, auagy mun
gye emben ecképpen fol
Quocumq; loco fuer
Iesum meum desin
Quam latus cum
Quam felix cum t
Eze legyenek az S. Lelk
crei ből az mi mindenna
Me vallyon ki volna az
az kennek illy szép, nagy,
sen esleggel tündöklő Egh
uan coznek az világossá

ő és meg válto Istened? Hol marad, és hova
lében a te szegény lelked? Ninczené gondod
az mennyeknek országára, és az örök életre?
De ez Világ csak az Testit keresi, és az el ves
zendő el múlandó dolgokhoz ragazkodik.

Credite, qui terrena volunt, celestia nolunt.

Há az ököre eleibe, nem tudom, mennyi ezü
stet, aranyat, gyöngyöket, és drága kőveket,
nagy rakással tölténélis, de mind azokkal, egy
marokni sennát azon nem adná: Igy az em
bernek is az ő Gyémánt természetű kemény bü
ne sokkal inkább gyönyörködik ez világí, tes
ti, és fömszény vezető el múlandó dolgokban,
hogy nem mint az örüendős és öröcké meg
maradandó mennyei dűczőségben. Mi pe
nig ez vak, bolond, és telhetetlen világnak
keresőjét el hagyván, kövesűk az S. Bernhard
nak példáját: Es valahol járunk, állunk, &
lünk, esünk, auagy munkálódunk, ő vele es
gyetemben ecképpen foházkodgyunk:

Quocumq; loco fuero,

Iesum meum desidero.

Quam letus cum inuenero?

Quam felix cum tenuero?

Ezek legyenek az S. Léleknek vezérléséből és
ereiből az mi mindennapi foházkodásunk.
Mert vallyon ki volna az, az ki nem örülne
az Istennek illy bép, nagy, gyönyörűséges, és
fényességgel tündöklő Egheinek? Ki nem ki
üankozne az világosságnak Atyához, az

In Expli-
catione
Psalmo-
rum.

dűczőségnek Királysághoz az Iesus Christus-
hoz, és az vigasztaló S. Lélek Istenhöz?

Augustinus imez exclamatióval áll:

Membra Christi cogitate, quale Caput habeatis:

Filij Dei cogitate, qualem partem inveneritis:

Christiani cogitate, quæ vobis hereditas pro-
mittatur.

O Christusnak bent ragián, kik az Istens-
nek bent fiában bé áltattatván vagytok, gon-
dolkodgyatok róla, micsoda Főörök vagyon.
O élő Istennek válastott fia, gondollyátok
meg, minemű kegyelmes és felséges Atiátok
vagyon az mennyekben. O tő Kereztien em-
berek, emlékezzetek meg, minemű patrimo-
niumot és örökséget tő nyertetek. O kérlek,
gondolkodgyatok, és hűvetők szerint elmél-
ködgyetek, minemű meg mondhatatlan czu-
dállatos nagy lelki öröm léssen, mikoron az
Christusnak imez áldot savaa bé tellyesedik:
ET IBUNT IN VITAM AETERNAM:
Es el mennek az örök életbe. O mely örüen-
detes tapodások és lépések léznek ott. Ackor
az Válastottak bé mennek az örök életbe, nem
ma ezer, holnap ismeg ezer, hanem egyfőre-
s' mind mindnyáian, Ackor az hűvek elő idő-
nek az nagy maestásban mint valami Coro-
nás Királyok, meg mondhatatlan örömben
és dűczőségben. Ackor nagy jubilummal és
örüendetelleggel fognak egymásnak örüen-
dezni, ezt monduán: O szerelmes Atyámfián,

édes

Bátián és özein
n, amor mi az bün
n, nagy nyomorúság
a mi az mi Atyánk
et nagy köserűséggel
ik az ő temető helyek
an lépünk az örök
t mennei házánk ba
rón inek miata azt fogi
mu. Domini ibimus, El bé n
háza. Ott tellyesedik b
mc idás: Venientes venien
tan. s manipulos suos. Az
me yünk vala és vissük
go most peng immá
enc s főval iduunk, hoz
mi teueinket. &c.

zt az czudállatos és
ze dő örüenderes vira
me g mondhatatlan nag
go dűczőséget és bódogl
uer mel meg mondanán
go dolatommal semilkep
ham, mennél inkább ázi
mc dhatom, se meg nem
O tő élő Istennek kedv
lál itokat meg mozdítván
ált l hágok, auagy mikor
bá okban, auagy az pad
s fi iartok és seáltok, kérle

R

Édes Bátorjaim és Öczeitim, Édes Nénémim és Húgajaim, amot mi az bűnnek tömlőczében lévén, nagy nyomorúságokban voltunk, gyázkorta mi az mi Atyánkfiájnak meg holt testőket nagy kőserűséggel gyáz ruhában kiserítettük az ő temető helyekhez, most pedig immáran lépünk az öröcké való és régen kiűnt atator mennyei házáunkba. Ackor az nagy örömmek miatta azt fogiák mondani: *In domum Domini ibimus*, El bé megyünk az Wrnak házába. Ott tellyesedik bé amaz örüendetes mondas: *Venientes venient cum exultatione, portantes manipulos suos*. Az el múlt világon sirva megyünk vala és vísszük vala az nómós magot: most pedig immáran nagy örömmel és ének szóval jöuünk, hozuán magunkkal az mi kéueinket. &c.

Psalm. 122
vers 1.

Psalm. 126
vers 6.

Ezt az czudállatos és majd majd követezőzendő örüendetes vira való indulást, és az meg mondhatatlan nagy örömet és vigasságot, dűczőséget és bódogságot, örömeft nyeluemmel meg mondanám, de elmémmel és gondolatommal semiképpen meg nem foghatom, mennél inkább aзи szóval én meg nem mondhatom, se meg nem írhatom.

O tú élő Istennek kedues fiaij, valamikor lábaitokat meg mozdítjátok, és az küszöben által hágtok, auagy mikor házatokban, szobátokban, auagy az padimontomokon alásfel jártok és sétáltok, kérlek az Christushnak

Matth. 25.

ez ő bent és örüendetes mondasáról gondolkodgyatok: *Et ibunt in vitam eternam.* Ez világnak buyalkodó és héuolkodó vad fiaj idg s'touá iárnak, futnak, nyargalnak, és sietnek mint az Sásákak, egy helyből az másikba, és csak azon forgalmatoskodnak, miképpen nyerhessenek ez világon nagy vraságot, természetek kinczet és gazdagságot, és csak egy földal sem említik, se nem gondolkodnak az *ibunt in vitam eternam*ról.

De tő imez kedues sentenciát, *ibunt in vitam eternam*, az tő földieitökből soha kü ne rekeztétek: hanem az tő földieitek eleiben, vgy mint neműnemű tükörben, proponályátok magatoknak, mint ha valami nagy roppant hatalmas seregeket és népeknek sámlálhatalatlan sokságát látnátok, holot mindenek világonak, világoskodnak, tündöklőnek és szentlenek mint az Napnak fényessége, és mint ha egymás között örüendeznének, és az nagy örömnnek miatta tapsolván bé mennének az ezudállatos örüendetes világosságba, és az örök életbe.

Matth. 25.

Erről az válaztoszoknak áldot és örüendetes viokról gyakorra meg emleközzél te embernek fia, ahól iázz és állaz, és kéried az te Istenedet süntelen, kiutálképpen mikor nyugodalmas ágyadba le fekszel, hogy ez Igéknek igaz volta, *Et ibunt in vitam eternam*, teraítadis bé tellyesedgyék, és hog te is az Isten-

enk

nel bent népével ar
ind után, iuthas az ör
iga hazádba.

ze engedgye meg t
mi dnyátoknak, az ki
hú uel halljátok auag
ké aló, mindenható és
mit fogunk mi akkor
és üendezni. Omely

és f renczés kegyelemne
milk r az Istennek orfós
és eg gyűt vralkodni, ach
iubi ntes & triumphante

MI ANTIVM, éneke
hala dásokat mondunk
rócl.

Ō azért immár ecke
az e ō való Prædicatiob
duc öitene az Istennek
ueij ek testők. Ezenképp
za és kökösi meg az mi
való fen az emberi lelke
dolo bha elő lépűen és pr
és tar allyuk meg. Mit ke
vinn nk amaz köveitköz
rök é tben. Mert hogy h
tén e mire kel örülni az ō
az a Istennek ígeieiből m
ni, r it nyér és mit talál m
A gullinus azt mondgy

R 4

leves mondanírói gond
 in vitam eternam. Ez v
 és héuolkodó vad fiaj i
 ak, nyargalnak, és fien
 gy helyből az másikba,
 marokkodnak, miképp
 világban nagy vraságot, t
 gazdagfágot, és csak eg
 nem gondolkodnak r
 ról.

sententiát, ibunt in vita
 tókba soha kü ne reke
 főmeitek eleiben, vg
 róban, proponálják
 ha valami nagy roppan
 és népeknek bámlálhara
 k, holot mindenek vil
 nak, rónóklónék és se
 nak fenyeleget, és mint h
 dezanének, és az nagy ó
 solván bé mennének a
 rta világosságba, és az ó

aknak áldot és öründe
 ra meg emléközzél te em
 z és állaz, és kéried az te
 ciálátlaképpen mikor nyu
 le fekszel, hogy ez Igé
 ibunt in vitam eternam, te
 gyék, és hog' te is az lité

enk

nek fent népével arra az örüenderes vira el
 indúlván, iuthas az öröcké való életbe, és az
 igaz házadba.

Ezt engedgye meg énnékem, tenéked, és
 mindnyáitoknak, az kik ez Prædicatiót igaz
 hű fővel halljátok auagy oluassátok, az örök-
 ké való, mindenható és halhatatlan Isten. O
 mint fogunk mi akkor egymás között örülni
 és örüendezni. O mely bódog, ó mely áldot
 és szerenczés kegyelemnek edénij létünk mi,
 mikor az Istennek orságában fogunk lakni,
 és együtt vralkodni, akkor mi egymás között
 iubilantes et triumphantes DOMINO DO-
 MINANTIVM, énekeket, diczireteket, és
 halaadásokat mondunk, mind öröckön ó-
 röcké.

Nö azért immár eckedig meg hallottátok
 az elői való Prædicatióban, miképpen meg-
 dűczőiternék az Istennek válaztot és fent hű-
 uejnek testők, Ezenképpē miuel aiaandéko-
 za és ékőfsiri meg az mindenható és öröcké
 való Isten az emberi lelket. Ennek okáért az
 dologbā elő lépüen és procedálván, halljuk
 és tanuljuk meg, Mit kell többet minékünk
 várnunk amaz követközendő örüenderes ó-
 rök életben. Mert hogy ha az embernek sín-
 tén ennire kel örülni az örök életnek, meg kel
 azt az Istennek ígeiből mutatni és bizonyíta-
 ni, mit nyer és mit talál magának amot.

Augustinus azt mondgya: Quia parum co-

R 4

gnosco,

In Solilo-
quiis.

**Propo-
sitió.**

Quibus in
rebus coe-
lestis & æ-
terna læ-
titia con-
sistat.

I.

In aspectu
& intuitu
Dei visi-
bili.

Iob 19.
vers 27.

Psal. 17.
vers 16
Ioan. 17.
vers 24.

I. Ioan. 3.
vers 2.

gnosco, parum diligo, & quia parum diligo, pa-
rum in te gaudeo. Vt Isten miuel hog én tége-
det kiczinné ismerlek, azért kiczinné szeret-
lek. és miuel hogy én tégedet kiczinné szeret-
lek, annál kevesebbet gyönyörködöm ben-
ned. Ennek okáért nagy Isteni felelemben ez
Articulustis elő vegyük, és szóljunk

Az Isten fiajnak meg mondhatatlan men-
yei örömökről Es itt erről is meg emleköz-
zünk: Miért és min fognak az világossá-
nak válaztot fiaj minden Szent Angyalokkal
és Archangyalokkal egyetemben örülni és ö-
röcké örüendezni.

I. Először. Hog az Istennek fiaj az ő meg dő-
czóitester főmőckel meg látiák az mindenha-
tó áldot és halhatatlan Istent, az ő fenyeleggel
jündöklő állatitában és az ő Királyi sékiben.

Ebben az testben meg látom az Istent, va-
gyan ennen magam látom meg, nem más, és
az én főmeim látiák meg őtet.

En pedig igazságban meg látom az te or-
szádat. Item:

Atiám, akarom én, hog áhól vagyok, az-
okis oti legyenek én mellettem, az kiker én-
nékem adtál, hog lássák az én dűczőségemet.

Item: Szerelmeim, mostan Isten fiaj va-
gyunk, de még nem ielen meg míczoda le-
sünk, tudgyuk pedig, hogy mikor ő meg ie-
lenendik, hasonlatosak lesünk ő hozzáia.
Mert meg látiuk őtet az mint vagyon.

Ez vilá-

E világi életben a-
képp in ismereti meg
az te emter állatoknak m
Eh meg nagy, az fenye-
sép, az földnek kerek leg
czu álaros ssep formálta
kal, őueckel meg ékősi
az p gány Bölczekis az
világ osságból fel indita
nek, állást téven arról, h
rós, őlecz, mindenható é
ezek teremette, és eddi
ért mondgya S. Pál: Az
mass, gát és Istenlegét ez
nyáb l és az teremtet állat
nűnl és ismernünk.

Crisostomus: Caelum cl
habe. t. Az nagy világosk
zony sagot téven arról, ho
Wra Es Augustinus gyako
Ex vi bilibus creaturis, agno
atore. Az látható teretét
ismerünk az láthatatlan te
2. A mindenható Isten n
nak é Prophétáknak partic
tőre agát, és neha Angy
nagy őznek langiában, m
3. Az Isten agát meg
ban, az ő Szent állattia és ak
ort p mig az öröcké való há

er quia parum diligo, p
Isten miel hóg én teg
ek, azért kiczinné Bere
ni tégedet kiczinné Bere
et gyönyörködöm be
nagy Isteni felemben
gyók, és bolyunk.

meg mondhatatlan me
in erőlts meg emlekö
fognak az világossá
inden bent Angyalok
egyetemben örülni és

Istennek háj az ő meg d
meg látiak az mindenha
an Isten, az ő fényesség
n és az ő Királyné felemben
n meg látom az Isten, s
n látom meg, nem más,
k meg ötet.

gban meg látom az te o

én, hóg áhói vagyok, az
n mellettem, az kiker én
állak az én dűczölégeme
sim, mostan Isten háj va
m ielen meg miczoda le
ig, hogy mikor ő meg i
tolak leünk ő hozzala
ter az mint vagyok.

Ez vilá

Ez világi életben az Isten magát három
képpen ismerteti meg. 1. Az Teremtés és
az teremtet állatoknak meg tartása által. Az
Ehg meſ nagy, az fényes firmamentom mely
sép, az földnek kereksege peniglen ennij sok
czudálatos sēpē formáltatot virágokkal, fáke
kal, fűueckel meg ékösítetet, vgy hogy meg
az pogány Bölczekis az természetet érint való
világosságból fel indítattanak és késerítette
nek, vallást téuen arról, hogy lenni kel oly es
rös, bölcz, mindenható és ió Istennek, az ki
ezeket teremtette, és eddig meg tartotta. Az
ért mondgya S. Pál: Az ő öröcké való hatal
masságát és Isteniségét ez világnak alkotmá
nyából és az teremtet állatokból kel meg érte
nünk és ismernünk.

*Chrysostomus: Cælum clamat, quod Dominum
habeat.* Az nagy világoskodó Ehg kiált és bi
zonyfágot tésen arról, hogy ő néki vagyon
Wra. Es *Augustinus* gyakorta mondgya ezt:
*Ex visibilibus creaturis, agnoscas invisibilem Cre
atorem.* Az látható teretet állatokból kel meg
ismernünk az láthatatlan teremő Isten.

2. Az mindenható Isten nemē Patriarchák
nak és Prophétáknak *particulariter* meg ielen
tötte magát, és neha Angyalí ábrázatban, a
nagy tűznek langiában, mutatja meg magát.

3. Az Isten magát meg ieleni az S. Írás
ban, az ő bent állattia és akarattia érint, am
ott penig az öröcké való házánkban az Wr

R s

Isten

Deus in
hac vitā
quib mo
dis se pa
tescerit

1.
In creatio
ne & con
servatio
ne crea
tyraturum

Rom. 1.
vers 20.

In Actis
homil 41

2.
In specie
peculiani
Propheti
& Patriar
chis exhi
bita.

3.
In verbo
revelato
secundum

essentiam
& volun-
tatem

1 Cor. 13
vers 12.

Matth 18
vers 10

Lih 22. de
Civit Dei
cap 29.

Isten meg mutatja magát az ő dűczőségének
czudállatos és őruenderes fényességében. Az
ért mondgya S. Pal: Mostan látunk tükör ál-
tal és homályos befed által, de amackor föld-
ről földbe. Az mi Wrunk Iesus Christusis
azi mondgya: Az Angyalok látták mind-
kor az én Atiámnak ortzáját az mennyeg-
ben. Ebből Augustinus imezi hozza kü, mő-
uán: *Sicuti Angeli vident faciem Patris, ita &
nos visuri sumus.* Ez fiént és az felféges Istennek
főüünk erőlsíró látása lében *premium fidei*, az
hűnek jutalma.

De az felféges Istennek mindenható dű-
czősége és fényessége nem csak az Prophéták
tól látatik meg, hanem minden válazottak-
tól, nem 20. 30. ezüendőben egybőr, hanem
mindenkor mind öröckön öröcké.

Ez lásható Nap, auagy verőfény, gyakor-
ta el rőyti magát, vgy hogy egynehány na-
pog nem láshatjuk őtet: De az mindenható
Isten, amaz öröcké való világosság, soha ma-
gát el nem rőyti, hanem, az mint meg va-
gyon írva: Az WR lében az te öröcké való
világosságod.

Az élő Istennek penig az ő látása nem lé-
ben valami puzia, el múlandó, és hasonlatlan
notitia, tudomány auagy ismeret. *Exempli gra-
tia*: Ha amaz Nagy Sándor vluén az ő dű-
czőségének Királij sekiben nagy Maieftasság,
és el őuén valami Macedoniai parazi ember

reczke

e reia nézne, és ifi
ann hazna volna benne
miki az Királyi nem l
az r i dolgunk, hanem
keg elemnek látása lében
fiarf ak az ő leg nagyob
gok az melyben gyönyö
Te miéri fiént ilyen
hate lan az Angyal ő
mer látták, azi mondgya
az er mennyei fiént Atiám
ból: z Augustinus, *Sicuti
Patri ita & nos visuri sumus.*
Ang alok látták az Atiám
caut, így láttuk miés me
ama őruenderes eneket,
gy é nekelné: *Letentur co-
ghel és te föld örüllerek n*
M koron lácób az Isten
éze agy vesedelembe lé
duel üzdene, és keménnye
meg, yőzné, őromnek ma
ual fe kiált, és ezt mondgya:
te fac : *ad faciem, & salvafa-
Laua az WRat sínról fiént*
meg. Amot penig az öröck
az ör m és vigasság sockal n
vegh teien és meg mond
non gy Augustinus: *Beatus e
ad videndam Claritatem tuam*

Elam 42
vers 19.

reczke reia nézne, és isínege el menne, bintén
anni hazna volna benne, mint annak előtte,
mikor az Királyt nem látta. Nem így lésen
az mi dolgunk, hanem az örök életben ez
kegyelemnek látása lésen az világosságnak
sírának az ő leg-nagyob öröme és vigassá-
gok, az melyben gyönyörködni fognak.

De miért bintén ilyen nagy és meg-mond
hatatlan az Angyali öröm? Felelet: Ezért,
mert látiák, azt mondgya Christus Wrunk,
az én menyeyi binté Afiámnak ortzáiát. Így
fól az *Augustinus*, *Sicuti Angeli vident faciem*
Patris, ita et nos visuri sumus. Az miképpen az
Angyalok látiák az Afiának binté és abrá-
zautiát, így látiuk miés meg. Ezen el kezdik
amaz örüendéies éneket, és az Prophétuál
így énekelnek: *Letentur cæli et terra*. O tő E-
ghek és te föld örülljetekek mi velünk.

Mikoron lácób az Istennek czudállatos vi-
léze nagy vesédelemben léuén, az Iminanus
eluel küzdene, és keménnyen hartzoluán öter
meg győzné, örömmek miatta. nag-torok bő-
ual fel kiált, és ezt mondgya: *Vidi Dominum*
de facie ad faciem, et salvafacta est anima mea.
Láttam az Wrat bintől bintre, és nem halék
meg. Amot penig az öröcké való házánkba
az öröm és vigasság sockal nagyob lésen, fő-
vegheteden és meg-mondhatatlan. Azért
mondgya *Augustinus*: *Beatus ero, si fuero admis-*
sus ad videndam Claritatem tuam. O mely bö-

Lib 32. de
Civit Dei
cap. 29.

Gen. 32.
vers 30.

In solilo-
quis.

dog

Tom 6. le
neñ. fol.
243.

Psalm. 42
vers. 2.

Psalm. 80
vers. 2.

In Solilo-
quus.

Epistola
vers. 11.

Similitu-
do 2 Solc.

dog és szerenczés ember léssek én, mikor engemet az Isteni fényességnek és dűczőségnek látására hozzá bocsátának. Es D. Luther azt mondgya: Az Istennek egy főmpillantásig való látása és nézése sokkal iob leßen, hogy nem mint ez világnak minden öröme, ha binte az egynehany ezer ezteideig tartanaís.

Ez örüendetes látást kiúánnya és főmiu- hozza az Istennek amaz ő nagy Prophétáia: Miképpen kiúánkozik az Szaruas az folyo- vizekre, acképpen kiúánkozik az én lelkem te hozzád Wt Isten. Szomiuhozik az én lelkem az élő Istenhöz. Vallyon s' mikor mehe- tek el, hogy láthassam az Istennek sinét. Es más helyen azt mondgya: Mutasd meg nekünk az te orizádat, és meg szabadulunk. Es Augustinus: O Domine, moriar, ut te videam. No- lo vivere: Volo mori, dissolvi cupio, & esse cum CHRISTO. Mori desidero, ut videam Christum. Oh én szerelmes Wram, hadd halyak meg, hogy én az te dűczőségedet lássam. Nem aka- rok élnem, hanem meg halnom. és az Chri- stussal együtt lennem. Meg halni kiúánko- zom, hogy lássam az Christust.

Ezt az Seregeknek Wrának Istenének dű- czőségét meg nem látiák az Istentelenek és hűtelenek, az mint S. Iános mondgya: Az ki gonosfúl czelekedik, nem látia meg az I- stent. Az vak embernek főmért erőssen süi és egeri az Nap, de az vak nem látia az Napot:

Igy az

Igy az Istentelenek és hű-
telenek, de a Seregeknek
ha meg nem látiák. Mer-
szelge, és az ő vduölle-
ták valgatni, annak okán-
me, hogy amotis öiet
Ez az Istennek meg látá-
talál inkább fogia öke-
ni, hogy nem mint az po-
nya s tormeniumia, a mi-
gya Omnia gehenna suppl-
non idere. Az Istennek
fozi sa, az pokolnak min-
hala gya. Mikor egy v-
örök eletről prædicállana-
ter c uffollyak vala, ezt m-
ha z Wt Isten ez vilá-
den tor ió, bódog, egell-
nap kar adna, az melle ö-
es e: világi melóslágot, b-
gon lólnánk ő véle, se pen-
orfa ával. Kire az Isten-
lel, te monduán: O infeli-
DE S non mittat in pœnam,
ciem tuam te videre non per-
méli fuerat te non fuisse n-
vak s nyomorult lelek, ha
Isten ny és igaz ítéleti meg-
han m czak az ő bent fény-
róy ne te töled, kiúánnod

Igy az Isten teleneke is érzeni fogják az Istennek haragját, de a Seregeknek Wrát és Istenét soha meg nem látták. Mert mivel hogy ő Szent felleget, és az ő vduósséges igeiért nem akarták halgarni, aŋnak okáért ezzel büntetteinek meg, hogy amoris őtet soha meg ne lássák. Ez az Istennek meg látásfától való meg foztásockal inkább fogia őket kinezni és győzteni, hogy nem mint az pokolnak minden kinyája és tormentumia, a mint Bernhardus módgya: *Omnia gehennæ supplicia superabit Deum non videre*, Az Istennek sine látásának meg foztása, az pokolnak minden kinyát felyül haladgya. Mikor egy vduóban Augustinus az örök életéről prædicállana, ez világnak fiaj őtet czuffollyák vala, ezt monduán: O, hogy ha az Wr Isten ez világon minékünk mindenkör ió, bódog, egésséges és ió berenczés napokat adná, az melle örömet, vigasságot, és ez világi melósságot, böczületet, nem igen gondolnánk ő véle, se penig az mennyeknek orságáual. Kire az Istennek embere meg felel, ezt monduán: *O infelix anima, etiam si te DEVS non mittat in pœnam, et tantummodo faciem suam te videre non permittat, nunquid non melius fuerat te non fuisse natum.* O te begény vak és nyomorúli lélek, ha bintén az Istennek kemény és igaz ítéleti meg nem büntetteis, hanem csak az ő Szent senyességes orzáját el rőytene te tőled, kiúánnod kellene, hogy so-

Privatio
cōspetūs
Dei in im
piis omni
bus tor-
mentisin-
ferni gra-
vior & in-
tolerabilior.

De domo
interiori,
cap. 8c.

Libr. 50.
Homilita-
rum Ho-
milta 9.

há ne

Jerem 22.
vers 1.

In Expli-
catione
Psalmi 97.

oan. 11.
vers 40.
March. 5.
v. 8.
febr. 12.
vers 14.

II.
In perpe-

ha ne sültetettel volna. Ezek intés kedueti hozattanak elő, az mint meg vagy on írva: Szóltam tenéked még mikor iol volna dolgod. De az miképpen az réghi Affricabeli Centaurusok ezt csak czuffollyák vala, Igy e noztani vólso vak világis, me! az Epicurusoknak sokáskor követi, az is intést csak sófaportátnak, sőt vgyan fabulának tartia.

De mi, én szerelmes Kereztienim, az Istennek az ő sennyelges orizáának örüllünk és örüendezzünk, sőt ebből kövessük az S. Agoston Doctori, ki ezt mondgya: *Ad hanc visionem preparate corda vestra.* Ez látásra későzerek az tő süveitöket.

Kérdherne valaki: Miképpen késüllyek én hozza: Felelet: Hűdgy az prædicáltatot Eua ngéliomnak, meg lásd hogy tizta süved le gyen, iáry az szeretetben, békeességben és eg gyességben, és váriad az nagy Istennek dü czőségges meg jelenését, és meg látod a te meg düczöitetet tömeiduel az öröcké való Isten nek meg mondhatatlan és kü jelenihetetlen nagy düczőségét és sennyelgét, az mint meg vagy on írva: Hogy ha hűs, meg látod az le tennék düczőségét. Item: Bódogok az tizta üűűek, meri ok Istent meg látiák. Es: Kö vessetek az békeességet mindeneckel, és a bent eletet, mely nélkül az Wrat senki nem lát hatia.

II. Az Szentek ezértis fognak örülni és

örüen

örüezni. Mert az örü elméitök és okolá ben ezendzességben le zogn k felni, írödni és r Ez valandóságban az nem elhetik és meg nem lakir ek ezer forinca va tán, amaz régi prouerbi No est in mundo dives, q Nini ez világon oly gaz gya: Mindeneckel bőuölke Marcus Crassus civis Ro Toni a aranyual birt, még vala i orgalmatos gondgy: öbbi hein és öregbithetn are p mig, mikor az Pár agat ator volna, oluazior orká na, és czuffoluan ö vala: Auro satari non potui Aran rual meg nem eléged nár i, yal aranyat, &c. Ha nya v gyon, azt akaria ho na ha vagy on, ottan nagy Az világ Biro Nagy Sán agnal nagyob réset az m tator i volna, és hallaná h agis s na, azon kezde spölkö lni, miképpen gyözl ma deud tehetné. Ily telhet k e ue.

öründezeni. Mert az örök életben az ő sűűők
lelkők, elméiők és okosságok nagy békelessé-
ben és czendzességben léznek, és semmitől nem
fognak felni, irtózni és röitegni.

Ez halandóságban az embernek sűűre meg
nem telhetik és meg nem elégedhetik. Ha val-
akinek ezer forintia vagyon, tíz ezret kí-
ván, amaz régi prouerbium szerint:

Non est in mundo dives, qui dicat, abundo.

Nincz ez világon oly gazdag, ki azt mond-
gya: Mindeneckel bőűűlöködöm.

Marcus Crassus civis Romanus egynehány
Tonna aranyual birt, mégis eyel nappal arra
vala sörgalmatos gondgya, miképpen meg-
többithetné és őregbithetné az suminát. Veg-
tère penig, mikor az Parthiabeliektől meg-
fogtatott volna, oluaztor aranyat őténék az
orkába, és czuffoluán őtet, ezt mondgyak
vala: *Auro satiari non potuisti, bibe nunc aurum,*
Aranyual meg nem elégedhetél, nosssa im-
nár ígyál aranyat, &c. Ha valakinek két fa-
nya vagyon, azt akarja hog hat volna, hog
ha hat vagyon, ottan nagy vraságot kíván.

Az világ Bíró Nagy Sándor mikor ez vi-
lagnak nagyob réset az maga birtoka alá
hatotta volna, és hallaná hogy még töb vi-
lgis volna, azon kezde speculálni és gon-
dolkodni, miképpen győzhetné azis meg,
és magaeutá tehetné. Ily telhetetlen az ember-
nek sűűe.

tuas euri-
rate, et ab
omni me-
tu & cu-
ris immu-
nitate.

Mr Crassi
avanna.

Es ha

Es ha sîntén immáran az halandó ember
fokat gyôit, ôzue, annál több és nagyobb s'vya
gondgyaîj érkeznek. Ha vezteg heuerô pén
ze vagyon, éyel nappal felni kel, hogy azt a
lopók el ne lopják. Ha háza, öröksége va
gyon, azon sîorgalmatoskodík, hog' azt meg
ne égessék. Ha ez világon nag' bôczûlete, tíz
telessége, vralága, hatalmassága, és kiuanlaga
szerint méltósága vagyon, sîntelenképpen
való rôttegesben kel lenni, hogy le ne degradá
dáltatassék, aztól meg ne foztattassék, és sîm
kûvetésbe ne ôzettelessék. Mert *Fortuna ma
gna non caret formidine.*

Fortuna
Bellisarij
instabilis.

Bellisarius amaz ió szerenczeiû vitéz Had
nagy, az ki egynehány nagy és kiualtképpen
való gyôzôdelmet vôt az ellenfégen, olyan
nagy dignitásra és méltóságra emeltetett vala
fel, vgy hogy az *Iustinianus Imperator* vy Mo
nétár és pénzt verettetuén, egy felől az Czár
sárnak képe, más felől peníg az Bellisariusé
vala, imez inscriptióual: *BELLISARIVS
ROMANORVM DECVS.* De végteze ez
nagy ió szerenczeiû és híres neues vitéz em
ber az ô méltóságáról degradáltatott, sî az
sîomeis kû tolatattak, és niluán az vízákon
és piartzokon ôluén, kûldül vala, ezt monda
uán: *Date obulum Bellisario, quem virtus extul
lit, invidia depressit.* Adgyatok Isten nevében
Bellisariusnak egy fillért, kit az ô vitézsége
fel magasztalt vala, de az Irigység ôret ismég

földig

le rontá. Így forog
kerék. Azért mond
párnak vdeien emlé
bó áll
hogy ez vián gonosbúl lehe
dűz segnek orkágában az
vélei en és hirtelen való s
nem cel sînt és rôttegn. Mo
ua: edebit *populus meus in p*
Es C *ristus Wrunk* azt mo
rôtta eket senki is rôtetek el
sîmus azt mondgya: *Eur tibi*
tollis.) *EV M:* Az arany
az k ôk el viheik és el lo
mín: enhaîó Isten valyon
d: I y az embernek sîu
dolg n nem fogg kiuan
ezer dez bekellégen lésen.
Pal: mondgya: *DEVS erit*
Az ten minden lésen min
mior dgya: *Deus erit MVL*
BV. Az Isten sok lésen min
ért n ondgya Dáuid prophé
teter á te abrázarddal, mi
Es C *ristus Wrunk* is így sîl
zár mindnyáîá, kik meg sî
terh lteuén vagytok, én m
tûte et, és nyugodalmor tal
rôk ek.
I I. Az Vázazottak egy
dez: ni fognak, az Nagy és m

2. Örök Eletről

mmáran az halandó en
annál több és nagyobb s
nek. Ha vezeg beuerő
nappal felni kel, hogy a
iák. Ha háza, örökleg
galmatoskodók, hogy azt
e világon nag' bóczülete
hatalmassága, és kiután
vagyoni, büntelenkép
kel lenni, hogy le ne de
meg ne foztatassék, és
teueffék. Mert Fortuna
idine.

z ió berencező vívőz F
hány nagy és kiálték
vőit az ellenfegen, olt
és méltóságra emeltet
Justinianus Imperator v
retretuén, egy felől az
is felől pedig az Bellis
ptioul: BELLISARI
M DECVS. De végien
jű és híres neues vívőz
gáról degradálator, fő
attak, és niluán az vztá
uén, kiúdlál vala, ezt mo
Bellisario, quem virtus e
it. Adgyarok Isten nevé
gy fillyért, kit az ő vívőz
la, de az Irigység örer il

Hatodik Predicatio.

272

földig le rontá. Igy forog ez világon az be-
rencze kerék. Azért mondgya Syrach: Az
ió állapotnak vdeien emléközzél meg róla,
hogy ez vian gonosúl lehet dolgod. De az
dúcözösgnek orságában az embernek effle
véletlen és hirtelen való berenczeitleneségtől
nem kel felni és rőtegni. Mert meg vagyó ír-
ua: *Sedebit populus meus in pulchritudine pacis.*
Es Christus Wrunk azt mondgya: Az tő ő-
rőmőteket senki tő rőteket el nem vési. Augu-
stinus azt mondgya: *Fur tibi tollit aurum, quis
tollit DEVM?* Az arányat és ezüstet te tőled
az lopók el viheik és el lophatták: De az
mindenható Istent vallyon kiczoda vihetné
el: Igy az embernek búueis és lelke semmi
dolgot nem fogg kiuánni, hanem ott nagy
ezendez békefűgben lében. Mert az mint S.
Pál mondgya: *DEVS erit omnia in omnibus.*
Az Isten minden lében mindenekben. Nem
mondgya: *Deus erit MVLTa IN OMNI-
BVS.* Az Isten sok lében mindenekben. Az-
ért mondgya Dáuid prophétais: Meg elégé-
tetem á te abrázatoddal, midőn fel serkenek.
Es Christus Wrunk is így söl. Iőjtek én hoz-
zám mindnyáia, kik meg fáradtatok és meg-
terheltetuén vagytok, én meg könnyebűlele-
tűteket, és nyugodalmot találtok az tő lelke-
tőknek.

III. Az Vázalottak egymás közöt örue-
dezni fognak, az Nagy és mennyei békefűg-

S

nek

Syrach 11.
q 26.

Esai 32.
v 18.
Ioan. 16.
v 22.
De rom-
pore, Ser-
mone 205

1. Cor. 15.
v 28.

Psal. 17.
v 15.

Matth. 11.
v 28.

III
In eterna
pace &
tranquil-
litate

Esaia 37.

Rom. 14.

p. 17.

nek kedueiért; amaz mondás szerint: *Sedebit populus meus in pulchritudine pacis.* Es S. Pál azt mondgya: Az Istennek orsága semmi nem egyéb, hanem igazság, békeesség és öröm. Ott az Pax és Concordia regnálni fognak mind örökké. Békeések legyen az fellelges mindenható Istenel. Mert soha semmi emlékezőt nem legyen az mi bűneinkről. Békeések legyen az Szent Angyalokkal és Archangyalokkal. Mert ezek behűnket szeretni és bőczülleni fognak. Békeések legyen ön magotkal. Mert az belső és mostan regnáló lelki hariznak és bayviúásnak vége szakad. Az sű ennek utánna nem fog az jó ellen rugodozni; és az virtussal ellenkedni. Békeések legyen a gonoz és czalárd világtrólis. Mert ott semmi iriggy, bűrtéűő Balások, és háborúság bőrző garázdas embereknek nem legyen helyek, hanem ott merő Szent békeesség szerető, czendez elmeűő és felid erkölczű emberek fognak mind örökké vralkodni. Vtőlfor; Békeések és nyugodalmok legyen az Sátánról, az emberi nemzetnek meg foytojáról, az haláltól, és minden sűbéli faydalmokról, és győrtelmektől. O Istennek drága jó volta és nagy dűczősege, mely mindeneket felyűl hatad az ő jószágauál és győnyörűségűel.

Mit haználna az embernek, ha valami szép aranyas házban laknék, holot még az aytok is aranvasok vólnának, az aztalok és fékek ezűtse-

telek, és minden sű
kedni, fűtkozódni,
ni kellene. Bizony d
keűő őrome vólna.
nak okáert az menn
adenható Királya az
kőlinek és őrkők tá
hy godalmoi és béke
ze. őrlű: Hög ha it ház
fui aid vadnak, kik ellen
rőf n őztkőlinek, tggvik
ze: langia vran az málik
ge: ertribulálnak, és min
nal ne vű meg vélek, ne
ne: ly. Mert a mint Chry
dre us est in corde habere
er vidiam. Az mērges se
ste en nagy kárt tēben, L
és őssűálló sű focakal na
m: bőroz,
őűessed inkább az S.A
azi mondgya: *Cum procel
tor: n seuiunt arboribus evul
der: is, quid prudentes homi
mis pugnīs vim ventorum re
for: et fenestras occludan
tan: Vos ventorum flatus, m
pe: atibus ac procelis oppugn
m: emissi, nos, uxores et lib
sus isorbebit. Mikoron a*

ezüstferek, és minden sőmpillantásban csak
vesekedni, sűrűzodni, háborogni és vere-
kedni kellene. Bizony dolog, hogy ennek is-
gen keües öröme volna. *Pax optima rerum.*

Annak okáért az mennyeknek dűczőfeges
mindenható Királya az Iesus Christus, az ő
örökösinek és örökös társainak öröcké való
nyugodalmot és békességet akar sűrűzni. E-
zen örűly: Hog ha itt házi ördögöd és egyéb
furiaid vadnak, kik ellened hartzolnak és e-
rössen öziökölnék, eggyik háboruságnak tū-
ze és lángja vñ az másikat fel gerieztik, te-
gedertribulálnak, és minden felől söröngat-
nak, ne vñ meg vélek, ne vesödgy és bosszu-
ne állj. Mert a mint Chrysostomus mondgya :
Melius est in corde habere viperam, quam iram
et invidiam. Az mérges fereg az embernek tes-
tében nagy kárt téhen, De az irigy, haragos
és bosszuálló sű sockal nagyobb sűbeli faydalk-
möt sűrűz.

Homil. 41
in Actis.

Köüessed inkább az S. Agoston Doctort, ki
azt mondgya : *Cum procellae et tempestates ven-*
torum seuiunt arboribus evulsis, et tegulis et tecto-
decussis, quid prudentes homines faciunt? Non ar-
mis, pugnis vim ventorum repellere conantur, sed
foras et fenestras ocludunt, orant, et sic cogi-
tant: Vos ventorum flatus, non perpetuo nos tem-
pestatibus ac procellis oppugnabitis: et furore o-
mnino emissis, nos, uxores et liberos nostros non pro-
sus absorbebitis. Mikoron amaz nagy hábor-

Esaia 9.
76.

Romi. 13.
in Cantu-
eis.

gó fél vések zúgnak és fúnak, és az hatalmas
erős fákat gyökereitől kúrántiák, és az ház-
nak heizattáról az ezerepeket, sindeleket és
farufákat idestouá hánnyák és verik, mit cze-
lekeznek az eses és Istenfelő emberek? Nem
harizolnak az felek ellen fegyverekkel és do-
rongokkal, hanem ayitóiokat és ablakokat bé-
záruán, nagy aitarossan imádkoznak, és így
gondolkodnak: Nosza tő felek. Mert nem
fogtok mind öröcké reánk történi, ostromla-
ni, és feleségeitől gyermekeitől el nyelni. Ez-
zenképpen miés az keresztiení feledeggel
győzzük meg az háboruság főrző ördög-
nek porontit, és így gondolkodgyunk: Nő
Princeps pacis az békefélegnek hatalmas fele-
delme, hűsem valaha énnékem és az ő hű-
ueinek nyugodalmat és békeféleget főrző.

Ez dűczőféleg mi elégfélegesképpen, a mint
mélto volna, nem magaztalantiuk. Meg lá-
látok ráhát, hogy azt az mennyei örömet ke-
resztek, az mini Bernhardus maga eleibe vesí
az Christusnak imez mondásai: *Pacem meam
do vobis*, Az én békefélegemet adom tőnéktek.
Erre meg felel Bernhard: *Sufficit mihi, quatenus
ter suscipio, quod relinquit*. O én kerelmes W-
ram, meg elégsem én az aiandeckal, tő ked-
uel és háladó hűuel vésem és fogadom én
ezt te senti felfegedet, az te ríztellegedet, fe-
nyellegedet, és dűczőfélegedet magadnak tar-
czad, csak az te békefélegedet adgyad énné-

kem.

kem. Bené mecum agitur
ha a az áldor menyei
hete a, elég nagy és bód-
ról a.

I II. Mindnyáian
meg mondhatatlan nag-
ságlan léznek, amáz gy-
és c udállatos lép lako-
hog amot igen czudáll-
kír, és menyei örüende-
nak knis és azt birni m-
kor: z W Isten az Men-
vyet a, és azt oly lép fen-
fitt, lóg az S. Léleknek T-
nak yozni azon elégfé-
koz, és el almélkodni, a-
irua Imé én teremtek
det, az az előbbiek ingy-
az e bereknek előbbé
azt mondgya: Vy Eghel-
az i éret ferint, melyekb-
ságl. Apocal. 21. Imé mi-
tok: Brez meg. Mert ez l-
és ig zak. Esaia prophe-
irua Az Napnak világ-
gyol lesén, hogy nem m-
E meg vyetator Eghel-
gi K rályoknak és feiedel-
és B on meg éköfsiteret h-
füst s parazi házacz kák,

S

kem. Benè mecum agitur, si pacem habuero. Hogy
ha amaz áldot menyei békefűget meg nyer-
hetem, elég nagy és bódog lélek én mind ör-
röcké.

III. Mindnyáian az világosságnak fiaj
meg mondhatatlan nagy örömben és vigas-
ságban léznek, amaz gyönyörűséges, kedves
és czudálatos szép lakó helynek kedvűért,
hogy amot igen czudálatos, szép, fényesleges
király és menyei örüenderes palotákban fog-
nak lakni, és azt birni mind öröcké. Mert a-
kor az Wt Istén az Mennyer és az földet meg-
vyétia, és azt oly szép fényességgel meg ékös-
síti, hog az S. Léleknek Templomj nem fog-
nak győzni azon elégsegesképpen el czudá-
kozni és el almelkődni, az mint meg vagyón
írua: Imé én teremtek vy Eghekert és vy föld-
et, és az előbbiek ingyen sem említetnek, és
az embereknek eőkbe sem jutnak. S. Péter
azt mondgya: Vy Eghekert és vy földet várjuk,
az ígérert szerint, mellyekben lakozik az Igaz-
ság. Apocal. 21. Imé mindeneket meg vyé-
tok: Ercz meg. Mert ez beszédek tökéletesek
és igazak. Esaiás prophétánál meg vagyón
írua: Az Napnak világossága hétbör na-
gyob lésen, hogy nem mint most.

Ez meg vyétator Eghekhöz képest ez vilá-
gi Királyoknak és fejedelmeknek lakó helyek
és sépen meg ékösítetett házak, csak valami
fűtős parazi házaczkák, és ehöz ragasztator

YIII.

In iucun-
dissima
habitati-
onis pul-
chritudi-
ne & a-
munitate

Esa iz 63.
v 17.

2. Epist 3.
v 13.

vers 5.

Esaiz 30.
v 26.

Feczke fešek gyanánt tartatnak és alitatnak. Ott az Sareptabeli nyomorult özuegy affo-
niállat ecképpen föllitá meg Illyés prophé-
tát: O te Istennek einbere, amott az előbbeli
világon egy nyomorult háznak fűk segele-
sében vünk vala, itt pénig az mennyei ör-
uendetes palotában regnálunk és vralkoduk
&c. Hasonlatosképpen az S. Iosephis örue-
dezéssel föllitá meg az ő Ariáfiát: O én se-
relmes Báuiám és Ariámfiáj, mikor Aegy-
ptusba hozzám ióttetek vala, Király házake-
ben és palotákban hordoztalak úteket, De
immár mostan Istennek országában vagyunk,
Ott az véghetetlen örömnék miata nagy to-
rok squal fogiák az ő teremő Istenőknek am-
az örueendetes Te Deum laudamus énekelni.

Az Istennek fiaí penig az fényesleges E-
gheket nem fogiák egymás közöt meg oztá-
ni, mint az Izraeliták az Canaan földet, sem
nem fognak nemünemű bé foglaltat és ide-
stouá el féledet különböző helyekben lakni, á
mint mostansággal minden városnak, vár-
nak és falúnak bizonyos határi vadnak. Né-
lén semmi bé fonua, bé kerítue, bé rekezte-
ue és bé zárua, hanem minden Kereztiennek
és mennyei Polgárnak plenum dominiumia és
tellyes hatalma lénen. Ackor tellyesedik bé az
Apostalnak mondása: Omnia vestra sunt. Ez
világő az házak és még az erős várak is rom-
landók, és gyakorta vgyan fundamentom-

1. Cor. 9.
v 21.

ból kü

ból i döyeteinek és el-
nig l mmi defectust és ro-
Si danapalust, az rése-
sign ik hires neues Király
rába i mikor meg állott
tölse vesedelmér, az ő F
gáhi z hivatá, minden ő
éköl göckel, neki gyúit
vtán tizen ötöd napég é
men yei dúlától és rom-
stenn k vázatoninak felt
V örülni fognak az S
akn k az ő nagy, fép, fé
ló tár alágokon és nyáíál
M haználna az emb
ami fep aranyas várba
emb r sem volna mellet
natb és fűbeli faydalon
esnél Mert hogy ha az
kar l ni, okáris kel anna
kalm tollágát keresni, az
falok ter meg nem vida
fűkfé hogy ió barátj és
lette. Annak okáért az W
nek n gy örömet akar fō
egybe akaria győíteni. A
nak l tia minden ő vála
gyele nek edénj, ezen ké
Ang lokat és Archangy-
ezek gymást szeretni fogi

ből kü döyetteinek és el töretteinek, amoi pe
nig semmi defectust és romlást nem látunk.

Sardanapalust, az rébségűnek és faytalan-
ságnak híres neues Királyát, az ő Kiráji vá-
rában mikor meg szállották volna, és látná v-
tölso vesedelmét, az ő Fray-Czimmerit ma-
gához hívatá, minden ő szép ornátusockal és
ékösségöckel, neki gyuitá az várat, és egymás
vián tizen ötöd napég égien ége, &c. Effele
mennyei dúlástól és romlástól nem kel az I-
stennek válazottinak felni és röttegni.

V. örülni fognak az Szentek az válazot-
taknak az ő nagy, szép, fő és kiáltképpen va-
ló társaságokon és nyáiaságokon.

Mit haználna az embernek, hogy itt va-
lami szép aranyas várban vline, és csak egy
ember sem volna melléte, gyakorta nag bá-
natba és sübeli faydalomba és gyöttelembé
esnék. Mert hogy ha az ember vig kedü a-
kar lenni, okátis kel annak, smódgyát, és al-
kalmatosságát keresni, az Ozlopok és az kö-
falok ötet meg nem vidamíthatiák, hanem
sükség hogy jó barátj és társaj legyenek mel-
lette. Annak okáért az Wt Isténis az ő népé-
nek nagy örömet akar sörözní, és az ő fiajt
egybe akarja gyöiteni. Ackor az világossá-
nak Atria minden ő válaztot, meg sentelt kes-
gyelemnek edénijt, ezenképpen minden sent
Angyalokat és Archangyalokat egybe gyöit,
ezek egymást szeretni fogiák, tisztelni, bözü-

Sardaz-
napalus.

V.
In splendi-
da Electo-
rum con-
sociatio-
ne, &c. col-
loquorñ
suavitatē.

leni és venerálni. Ott egy sem viállyá sem ex-
tenuállyá az másikat, senki magát másnál job-
nak nem fogja tartani. Ez világon sokan az
őtanácsokat diszsimulállyák és el titkollyák,
és főúdknek gondolatiár, senkinek nem me-
rik meg jelenteni. Mert az álnokság, czalárde-
ség, hazugság és Czigánység, annára el hatal-
mazot, és olly közönfegyessé lőtt, hogy bátor-
mostan az ember két felé nézzen, ha azt a-
karia, hogy meg ne czallyák őtet. Gyakorta
mondgyák ezt:

Candida de nigris, & de candentibus atra.

Excm. 9.

१३.

Es vgy vagyon az mint Ieremias panaszkodik: Mindenütt vialkodik az Csalárdlag. *Mel in ore, fel in corde.* Száiookban méz, sü-
uők pedig rakva méreggel. Iőc a mint az Pro-
phéta mondgya: *In medio Scorpionum habitus.*
Az Scorpióknak közepette lakozol. Es az
mint amaz mondgya:

Omnis homo mendax qui te laudavit in ora,

A tergo longas porrigit aurículas.

Ne hűdgy az emberek hízelkedő diczártek
nek. Most főmódben diczártek, de hol az
háttad csak alig el fordítottad, meg sídnak
és híredben neuedben meg gyaláznak. Az
ért mondtak az Pogányokis:

Nulli te facias nimis sodalem :

Gaudebis minus & minus dolebis.

De mind ezeknek felőtte sok káromló, ártalmas és ember hús rágó nyelveket találunk.

kikröl

kélre magunkat semm
 ólra: azhatniuk. Meri á
 és b: ember mondgy
 lum f gies, ubi tuus sis a
 mell k orságnak fejele
 gon z nyelviöl meg ol
 dat: De az örök életb
 emb r czuffoió Calum
 tam k: Hanem az Vá
 bere uel és bent reuerer
 más özői keduesen lako
 On fog az ő búókben z
 fel g riezerei Berelem é
 ralk dñi. On fog ő kő
 kozr az Charitá y Con
 fog vtián, így panábol
 ő ba átiáról magát meg
 den útióksáknak ne hű
 lsten nek bent embere, ne
 min sei inczen, ezi mon
 uti c nfidu. Ezer baráid
 egyi k: hanem on leben
 és ég yesség.
 Si minden válazította
 keze ter az felleges lstenh
 ó: óláról halálat adna
 ez g noz, álnak, és czalár
 ges igyóiól, és az áruló
 uek öl meg badiutoria é
 őke az gonoz káromló n

Ott egy sem viállya sem
 ikas, senki magát másmál
 artani. Ez világon sokan
 mulállják és el tükolly
 dolatiár senkinek nem
 i. Meri az álnokság, czalárd
 Czigánység, anntra el ha
 szónlegessé lőn, hogy bá
 er két felé nézzen, ha az
 ne czallják őiet. Gyako

is, et de candentibus astra.
 z mini Ieremias panaßolkodni
 yralkodik az Czalárd
 orde. Száiookban méz,
 méreggel. Iői a mint az F
 In medio Scorpionum habi
 közepette lakozol. Es
 lgya:

idax qui te laudant in ora
 porrigit auriculas.

erek hizelkedő dicziret
 ben diczirnek, de holoc
 el fordironad, meg fidni
 ben meg gyaláznak. A

Pogányokis:

nimis sodalem:

us et minus dolebis.

nek felőre sok káromló,

is rágó nyelveket találun

killet

kikiől magunkat semmikeppen meg nem
 őltalmazhattuk. Meri a mint amaz fő tudós
 és bölcz ember mondgya: *In quem orbis angu-*
lum fugies, ubi tutus sis a mala lingua? Vallyon
 mellők orságnak hegeletire futhartz, hogy az
 gonoz nyelvtől meg őltalmazhatnád maga-
 dat? De az örök életben effele káromló és
 ember czuffoló Calumniátorok nem talál-
 tatnak: Hanem az Válastottak tizta sübeli
 szeretetuel és sent reuerentiával fognak egy-
 más között keduesen lakozni és nyáiaszkodni.
 Ott fog az ő süuőkben amaz sent és Istenről
 fel gerieztetel berelem égni, langozni és v-
 ralkodni. Ott fog ő közöttők és ő vélek la-
 kozni az *Charitas et Concordia*. Ieremias sem
 fog ez vián így panaßolkodni: Minden az
 ő barátjáról magát meg őltalmazza, és min-
 den ariátokfiának ne hűdgyetek. Syrachis az
 Istennek sent embere, nem léssen sükfeg hog
 minket inczen, ezt monduán: *Inter mille vix-*
uni confidas. Ezer barátid között alig hűdgy
 egynek: hanem ott léssen amaz nagy szeretet
 és eggyesség.

Ierem. 9.

34.

Sőt minden válastottak egyetemben az ő
 kezeket az felfegetes Istenhöz fel emelik, és az
 ő iövöltáról hálákat adnak néki, hogy őket
 ez gonoz, álnak, és czalárd világtól, az mér-
 ges kigyótól, és az aruló Iudas termésétü sü-
 uektől meg szabadította és meg mentette, és
 őket az gonoz káromló nyelvektől el fakasztá-

uán, az ſent, áldot, és mennyei tarſafágba transferálta és helyheziette.

Ez világon gyakoria az emberek egymás mellett vlnék, és veztég halgatván, csak egyik az másikra néz, és csak egy ſót ſem mernek egymással bátorſágofſan és örömmel beſélleni: De amor az ſent Angyalok és emberek nagy atiahuſágosképpen, nagy ſereztetel, és kedueſen fognak egymással beſéllgetini. Ackoron Adam particulariter rendről rendre elő ſámlállyá, mint s' hogy vólt ő néki ez világon dolga. Noé patriarchais nagy örömmel fogia commemorálni, minemű ſerenczen és ſerenczelenſégű voltak az ő néki az viz özön előt, az viz özönkor, és az viz özön után. Ott az ſent Angyalok, a kik az mi vti tárfaink vóltanak, rend ſerint elő fogiák ſámlálni, miképpen lefelkedet az gonoz és fertelmes lélek mi utánunk, nilaſt reánk igazítoua és iránzoua: De ők mi reánk vigyázuán, az őrdögnek lefelkedetét viſſa verték, és minket fok ſele veſedelmektől meg őltalmazuán, ő raitok eggyik győződelem után másikat vóttek. Az Iſtennek azért az ő Szenteinek effele beſélgeteteket mi minden meg vnás és kedueſenſég nélkül fogiuk halgatni.

Oluaſtuk, hogy egy v'dőben Ariſtoteleſſel beſélgetet egy Czáczogó ember. Mikor az őre immáran akar minemű heában való és

haſon

haſon alan dolgokról ſol
na, ké e Ariſtoteleſt, hogy
czáſſe, hogy ſintén illy ſo
vólt meg őtet. Felele Ari
om: Iás gondolaim vóltan
mem udom mit czáczog
Amc penig az válaſztoua
és alr élkodással fogiák hal
tokn k és ſent embereknek
ket, a ok léznek amaz igaz,
deztet, és Iſten előt kedueſ
félge ſek. Omelly bódog
nek a okat fogiák halgatni.
V Az Iſtennek nepe az
s őru ndezni, hog az pok
b tüz töl meg menekedet, e
erit ule az után, hog az Iſt
gel b let embereckel és az b
onu ſátkodgyék és nyáiaſh
M kor az válaſztouak meg
ſteni lenekről, az kik az pol
a de utálatnak, és ſőmőcke
iczi né oda pillontanak, (l
tias: ondgya: Kú menuén
olna holt teſteket, kik én ell
nek, egymás között őruende
őke uas és őruenderes ſőuel
z ſe ſtellennek hálákat adni
epii perüſſem, niſt me guber
ker: k Wra, hogy ha te enge

hasontalan dolgokról sokat czázogot volna, kéré Aristotelest, hogy ő néki meg bo-
czásson, hogy bintén illy fok sőual bántotta
vólna meg őtet. Felele Aristoteles: Ió barát-
om más gondolatum vóltanak énnékem, én
nem tudom mit czázogtál mostansággal.
Amot penig az válaztottak nagy örömmel
és almélkodással fogiák halgatni az Angya-
loknak és benti embereknek az ő befélgetése-
ket, azok léznek amaz igaz, ió, benti, őruen-
deztető, és Isten előtt kedues, kellemetes be-
félgetések. O melly bódog fűlek azok, mel-
lyek azokat fogiák halgatni.

VI. Az Istennek népe azonis fog örülni
és őruendezni, hog az pokolnak őrocké va-
zó tűzétől meg menekeder, és hogy nem ké-
seritetik az vtán, hog az Istenrelen és őrdög-
gel bélet embereckel és az bűnnel szolgálual
conuersáltakodgyék és nyáiaszkodgyék.

Mikor az válaztottak meg emléköznék az
Istenrelenekről, az kik az pokolnak kényyá-
ra deputáltaknak, és sőmőckel táuol csak egy
kiczinné oda pillontanak, (Mert az mint E-
saiás mondgya: Kű menuén meg látríák az-
oknak hólt testeket, kik én ellenem vétkezte-
nek,) egymás között őruendezni fognak, sőt
iő kedues és őruendetes sőual fog mindenik
az benti Istennek hálákat adni Augustinussal:
Depius perissem, nisi me gubernasses. O Sere-

VI.
In aterni
ignis eva-
sione.

Esaiz 66
vers 24.

In solilo-
quis.

gattál

In Solilo-
quiis.

Psalms 96.
vers 11.

VII

In conspe-
ctu & pre-
dicatione
severissi-
mæ Dei
iustitiæ,
quam ex-
ercebit in
peccatis dia-
boli, mun-
di & Ty-
rannorum

Psalms. 97.
vers 8.
Psalms. 98.
vers 10.

gattál és vezérlettel volna, én sokszor az bű-
nek mélyseges fárában el merültem és el bu-
rultam volna. *Affuit tentator, non defuit locus,
non defuit tempus, sed ut non consentirem, tu me
tenuisti.* Ielen volt az kísértő ördög, ki az bűnt
én előtem olly édesse tévé mint az Nádmé-
zet, és olly könnyűvé mint amaz pih tollac-
kát, alkalmatosságom és vődöm volt hozzá,
hogy pengig abba ne consentiállyak, és az
czelekedetemmel bé ne tellyesíczem és conse-
ntiállyam, azt az te kegyelmes igazgató kee-
zednek köszönhetem. Ezen nagy öruende-
zéssel és nagy torok sóval fognak kiáltani,
ezt monduán: O új Eghek és te föld örüllye-
tek mi velünk.

VII. Az Istennek népe között nagy lubi-
lacio öruendezés leszen, Ezért. Mert ott fő-
nöckel meg látták az Istennek nagy és ke-
mény Igazságát, miképpen tártotta az Sá-
ránt az öröcké való veszedelemre, miképpen
büntette meg ez világot, és az kegyetlen vé-
sopó Tyrannusoknak miképpen fizet meg.
Mert így vagyon meg írva: Kétség nélkül az
te főmeiddel nézed, és az hűtleneknek bű-
tetésőket meg látod. Item: örül az Igaz, mi-
kor látia az bosszuállást, az ő lábait mosla az
hűtlennek vérében. Ott amaz Istenfió A-
bel minden irgalmasság nélkül, bánás és kö-
serülés nélkül meg látia, miképpen fog az ö-
gyilkos bántia az Cain gyötörödni és kénlő-
ni: Ott

ni: C meg mondgya A h
gyon, s houá folytetel el n
Amot mind tüzet, vizet, fű
tör, ala mi tölünk, és K
en íé ágóktól meg foztuá
gya: ázattal illeti vala: lá
mikej pen lakol mostan az
azn: t vőtte az ő kegyetlen
z hé Asiafiakis Izraelnek
vik: z máfikhoz fog kiálta
ni A tióchusunk miképp
mikej pen fizetnek neki: S
elen eluén az ő áauokat, a
gazt gát diczirni fogják és
ron: tán: Iustus es Domine,
mnia Igaz vagy Wram,
d íg azak.
Ei nek okátri ő én berel
tóg ra ez világon sok irig
ölsé: be estél, kergeterel és
ly b bűstü te magad, hanem
tón: örög vala ezt monduán
Wre Igaz Bíró, ki az embe
ra fő öket meg próbálad, lá
mún teledeit ő raitok, mely
iken Meri tenéked jelentem
gye vet.
III. Az Istennek me
brü ni fognak, az igen sép
fok itlan és ennek előtte hall

tel volna, én sokszor az
arában el merültem és el
ffuit tentator, non desuit
sed ut non consentirem,
az kisliró ördög, ki az
édelsé tévé mini az Nác
yűvé mini amaz pih tol
gomis és vdom volt ho
ne consentiállyak, és
bé ne tellyelczem és
te kegyelmes igazgat
tem. Ezen nagy örüet
rok búval fognak kiál
Eghek és te föld örü

ni: Ott meg mondgya Athanasius: Höl va
gyon, és houá rőtyezet el immár az Iulianus:
Amot mind tüzet, vizet, fűvet, fát, &c, meg
iliet vala mi tőlünk, és az Kereziének min
den időségokról meg foztuán meg czuffollya
és gyalázattal illeti vala: láshadza immáran
miképpen lakol mostan azokról, és minemű
haznát vőtte az ő kegyetlenségének? Így am
az hét Atiafiakis Izraelnek martyromj. eg
gyik az másikhöz fog kiáltani: Lászlátok, az
ni Antiochusunk miképpen győtrődik, és
miképpen fizetnek neki? Sőt, az válaztottak
el emeluén az ő saukokat, az Istenek kemény
gazságát diczirni fogiák és magasztalni, ezt
monduán: *Iustus es Domine, et recta iudicia tua*
omnia. Igaz vagy Wrami, és minden te léle
ld igazak.

Psalm 219
vers 27

Ennek okáért ő én szerelmes Kereziénem,
mög ha ez világon sok irigyid vadnak, gy
öltségbe estél, kergetteiel és háborgattatol, ne
ly bosszút te magad, hanem légy Ieremias, ki
könyörög vala ezt monduán: O Seregeknek
Wra, igaz Bíró, ki az embereknek veseidőket
és búuóket meg próbálad, lássam meg az te
büntetéseidet ő raitok, mellyel meg bünteted
őket. Mert tenéked jelentettem meg az én v
gyemet,

Ierem. 21.
vers 20.

VIII. Az Istennek meg dűczőitetet fia
örülni fognak, az igen szép gyönyörűsége,
sokatlan és ennek elötte hallatlan Musicán és

VIII.
In dulcissi
ma cele-
stis Mu-

lices Har-
monia &
concordia.

mennyei éneklésen. Ott az S. Angyalok, vgy
mint az mennyei Chorusnak Cantorj, és é-
neklő Mesterj, egyyk örüendetes éneket az
másik ván intónálnak, és az Istennek vála-
zatiual énekelni fognak. Ott az ő módgyok
serint az hangos Trombitáckal és Kürtöckel
az világosságnak Auiát, és az dűczöfögnak
haralmas Kírályát az Iesus Christust, az S. Lé-
lecek egyetemben, diczirni és magasztalni
fogiák.

Ez az hallhatatlan és gyönyörűséges sző-
saurú és hangt mennyei Musica, az válasto-
raknak szűöket nagy öröme fogia indítani.
Mert nám ez halandóságbanis, midőn az i-
gaz, fő, és meg próbálatot Musicusok az ő
külfő vigasságtéuő férfámokkal és instrumen-
tomokkal, Virgináiockal concordálnak, és
egy igaz harmóniáiook vágyon, igen czudál-
latos öröme és vigasságot indit és geriezt fel
az embernek szűében, az mint ezt minden
éhes ember érzi magában. Mint léseu táhát,
mikor mind az Angyalok és emberek meg
dúczoitetet nyelueckel, és meg tisztítotot tor-
kockal fognak énekelni:

Annak okáért, O tő élő Istennek vála-
saj, mikor tő itt ez Lazareben Jeremiafnak
Lamentaióijt éneklitek, és Ezechiél prophé-
tával az közöttek vrlakodó botfánkózi-
sírattátok, emlékezzetek meg akkor az men-
yei Cantoriáról és éneklésről, ott mi csak

merő örüendés énekeket fogunk énekelni.
Ezenképpen, hogy ha valami menyegzei
lakodalomnak öröm napjára hivatottok, és
ott sápen és ékössen egybe szerkeztetett Musi-
cár (kiben mi Magyarok nem felőttéb győ-
nyörködünk, mely dolog nagy Barbaries és
vaklág mi bennünk) hallotok, gondollyá-
tok meg ottan, hogy az Istennek nagy aian-
doka az somoruságnak el vitése és el táuo-
tatására, mely minket az öröcké való meny-
ei örömről meg emlekeztet. Es hogy ha azt a-
karod, hogy az mennyei Eneklőknek sere-
gek közzé transferáltassál és bē fogadtattassál,
hisce hinc principia, az te nyelueddel itis di-
szird és magasztal az Wt Istent. Ne forgas-
d elmédben az ördögnek váganlat, ne hal-
lattattassanak az te sádból amaz faytalan ifu-
lág botránkoztató ez világi serelemnek vi-
lág éneki. Mert effele Discantisták, Tenóri-
sták, Altisták és Bassisták nem illenek az men-
yei örömnek öröcké való világosságnak
Chorusába.

IX. Az Isten fiainak örömök ezért is nag-
lesen. Mert az minden helyeken lévő és min-
denható Isten, ki az sűveket által látia, és az
veszket vizsgálly, minden ő ió gondolat-
kat, bent indítatásokat, vduössges tanácz-
kat, és minden ió czelekedeteket, meg níl-
koztatia, az mint S. Pál apostal mondgya.
Azért vdo előt semmit ne illlyetek, míg nem

1 X.
In manife-
statione
bonorum
operum.

1. Corin. 4
75.

el ió

Matth 25.
v 28.

el ió az WR, ki az főzettségnek titkait világra hozza; és az főueknek tanácsát meg ielenti. és akkor lében mindentől Istennek diczireti. Es Christus Wrunk azt mondgya: Iól vagy on iámbor és hű solga, keuefen hű vóltal, sokra bizlak ez vtán, meny bé az te Wradnak örömébe. Es az vtán: Ehezttem, és en nem adtatok, somiuhoztam, és innom adtatok, vtón iáro vóltam, és bé fogadtatok, &c.

Ackor fog meg tetzení, kik vóltanak az igaz Istenfélő és buzgólagos Lelki páztorok, auagy penig rőst, embereknek kedueskedő, néma Egyházi ebek, és vak vigyázók, ör álólók. Meg fog akkor tetzení, az ió feiedelmek és Magistrátusok miképpen szerették az Istennek ígejét, miképpen taplálták az Ministeriumot; miképpen promouéálták az Studiumot; és mint tractálták s miképpen viselték magokat az ő tiztókben és hiuatallyokban, Ezenképpen meg halljuk ou, kik vóltak az Istenfélő, iámbor életű, és kereztién Atiák és Anyák, Gazdák és Gazdaaßonyok, miképpen tanították és neueltek fel az ő gyermeköket, és miképpen soktatúák őket az igaz Isteni felesemre és tiziettre. Az ió czelekedeteknek az ő Isteni meg nitalköztatások és ielentések az Szenteket igen meg fogia örüendettetni. Ez lében az leg nagyob Glória dűczőség és tizieség, mely az emberen meg történhetik.

Enne

nek okáért berelm
az be tteggben és igazság
latos az sok ió czeleked
meg állad, hogy az Iste
azza ne dűczöködgyél,
mi Wrunk Iesus Christu
Hog ha mindeneket m
mell eket én paranczolta
gyá k azt: Heában való
Es Christus Iohannis azt mond
daver t, Deus te non laudabi
dat commendálad, mag
ama Sanctorum Sanctissim
com mendálni és diczirni
min öröcké, az kit az m
prol ál és bé fogad.

X. Ezértis nagy, dűc
és n eg mondhatatlan lé
nak nennyei örömök,
ő ne riek dies retributionis
meg adásának napia. A
Ister ki minden gazdag
Ati és kúrfise, merő ió,
az e berek előt sokatlan
kat og osztogatni, és mi
vég eietle iutalmockal k
tetti. Ou kiáltani fog az
Szi elmes fiaim, amot az
az n Solgaim által procla
tatu m: Eledí mei non lab

Ennek okáért szerelmes Kereziénem, ély az benségben és igazságban, és légy foglaltos az sok jó czelekedetekben, csak hogy meg lássád, hogy az Istennek ítélő séki elő azzal ne dűczöködjél, hanem köuessed az mi Wrunk Iesus Christust, ki azt mondgya: Hogy ha mindeneket meg czelekedtetek, az mellyeket én paranczoltam tőnétek, mondgyátok azt: Heában való szolgálak vagyunk. Es Chrysostomus azt mondgya: Si te ipsum laudaveris, Deus te non laudabit. Hogy ha temagadat commendálad, magasztalod és dicsíred, amaz Sanctorum Sanctissimus nem fog tégedet commendálni és dicsírni. Bódog ember az mind öröcké, az kit az mindenható Isten appróbál és bé fogad.

X. Ezértis nagy, dűczőseges, czudállatos és meg mondhatatlan lében az válazottaknak mennyei örömök, Mert ackoron lében ő nekik dies retributionis, az mindeneknek meg adásának napja. Ackoron amaz nagy Isten, ki minden gazdagságnak és iótételnek Atia és kűrfeie, mérő jó, nagy, czudállatos és az emberek előt sokatlan mennyei áfandékokat fog osztogatni, és minden ő Kereziénit véghetelē jutalmokkal kezd meg őruendeztetni. Ott kiáltani fog az Isten, ezt monduán: Szerelmes fiaim, amot az előbbi világon ezt az én szolgálaim által proclamáltatam és kiáltatam: Electi mei non laborabunt frustra, an-

Luc. 17.
v 10.

Homil 38.
ad popu-
lum Anti-
ochenum

X.
In celestium dono-
rum & præ-
mium distribu-
tione.

nak immáran most kel ráítatok bé tellyesedni. Mert nem akarom, hogy hehában munkáldotatok légyen énnékem, és mindennek meg fizet az ő bent erdöme berint.

Ist pengig bolyunk négy kiálképpen való czudállatos dolgokról.

1. Az mindenható és öröcké való Isten operál és czelekesik mi bennünk minden bencgödolatokat, bokat és czelekedeteket, a mint meg vagyon irúan: Wram, valamit mi czelekesünk, te adiad mienkünk. Es Chrysostrmus azt mondgya: In tua pugna DOMINVS preliatur, & victoria tibi ascribitur. Az WR meg győzi te általad az kigyó feiű világnak fejedelmét, és az victoriát győzödelmet az te bennélednek tulajdonitja, mint ha te az te magad erődből nyerted volna meg az győzödelmet. Ez valóban nagy Gratia és Istennek kegyelmessége, de mégis czudállatosb ez, hogy az nagy, hatalmas és öröcké vralkodomennyei Király, ezis akaria meg fizetni kienel czudálkozik Augustinus, és ezt gyakorta elmondgya: Coronat in nobis DEVS dona misericordiae suae. Az Isten meg fizeti mi bennünk nem az mi czelekedetünket, hanem az ő czelekedetét, az kit mi bennünk és mi általunk operált és czelekedet.

2. Az élő Istennek második czudállatos dolga, melly ist előnkbe adattatik, ez: Hogy az WR Isten minden ő berelmes fiait egybör-

Quatuor
summa
miracula

1.

Quod Deus sua dona, quae in nobis efficitur, coronat & praeiudicat. Esai. 26.

v. 12.

In Roma de Martyribus. Quod autem imitandi sunt, aut non laudandi.

Tract. in Joannem.

2.

Quod omnes electos simul

simul

glorificálya, meg dicsőíteti. Ou csak egy ekeztusban igazán hűvért, Augustinusnak mondani: Non cadit oblivio, Nem holnap másnak megmondani: Istenek hódolomúla, hanem megdicsőít, akar meg dicsőíteni örömet akar örömeti soha nem látta, nem

E világi állapotbanis állcos Casusok elnek. A ri h zug, in aula Imperatoris dicsőeket, hog ő a sagal több pénzt talált volna, tudós, eses és bölcsé anyokkal és mestersegi régi prouerbiu benczi: azzevev mioras me. Vagyob bolond valaketeie vagyon. Effle orában nem leznek, ha az k az selegge Istenek saglan bologatának, egy az ő tulajdonak és fizetők ak iol, az k az te nehel eken találtuk az bencny rüfeges és örmendet az Vr lundának az ő c

& semel
glorificat

Tom 3. in
sententiis

Palmer. 61.
Y 6.

3.
Quod pre
mia distri
buit secu
dam labo
rem, &
non secu
dum even
tum.

3. Az harmadik czuda dolog, az kin mi
mind öröcké czudálkozni és abban örüen
dezni fogunk, imez : Hogy az mi ió, kegyel
mes és meg váltó Istenünk az ő kereztien hű
ueinek az ő kőserues munkáiokat, és tíztek
serint való forgalmatos göduiféléseket meg
fizeti, nem vgy á mint az vak serencze hoz
ná, hanem az ő forgalmatos gondúifélések
és buzgótságok serint, ki miképpen iárt el az
ő tiztiben és hiuatallyában.

Nemely Haláz éyten éyztaka halászik, de
semmit nem fog, azért semmi hazna nincze
az ő halászásának : Ha penig sokat fog, az ő
éyeli munkáia és halászáa iól meg fizetteik ő
néki. Az felseges Isten penig nem ez serint
procedál az ő válastot hűueiuel. Amaz sent
és Istenfélő Noë, nag gondot és kőseues mun
kát fel von magára, meg fegyuen és meg dor
gáluán az Istentelen, gonoz, vakmerő vilá
got, és hiuán azt az meg térésre, hogy az ál
tal az Istennek haragiát ő magoktól el távoz
tatnák, örömeft mind őket ő meg térítette vól
na, de az Istentelenek meg czuffolták őiet :
visfontag penig S. Péternek egy prædicati
oiára, melyet Pünkösdi napján Ierusalembe
tón, három ezer ember tért meg. Annak o
káért az felseges mindenható Wr Isten míne
mű italmockal fogia meg fizetni Noë pa
triarchának és S. Peternek az ő ió czeleked
teket és munkáiokat : Ezt meg magyarázza

A & or. 2

Chryso

Chrysostomus Doctor,
misquit propriam merce
sumi liborem, non secund
4. Negyedősr. Mi
meg világozator kegy
zen i éltán kell el czu
felfegz minekünk, és a
nyat meggházának, k
meg váltot, sockal iób,
deko at, örömet, viga
bodo sagot ádd, hogy
nyon örült földi sergek
dolni az mint meg vag
zetiz a toknak, az kik az
más helyen : Az föld n
nak t értenik, kik az Iste
dó él tbenis az minden
ő kegyelmes ió voltár so
ta mi hozzánk, de á mí
gya : Omnia, que in pres
magn. videantur & plurim
ne futi rorum, parva & pa
valan ink ez világon va
nak i sokaknak lázatni
uekő tendókhöz képest
gyan emmik, Ezt az Iste
harat in, kü íelenheteret
harat ilan, ió kedű, ke
nem et seret Atiai búu
raia i lelki-páziur öröme

Chrysostomus Doctor, és ímezt mondgya : *Vnusquisq; propriam mercedem accipiet, secundum suum laborem, non secundum eventum.*

4. Negyedfőor. Minden fent és Istentől meg világosítator kegyelemnek Edénijnek ezen méltán kell el csudálkozni, hogy ő fent felfeje mienkünk, és az ő egész kerezién. A nyafentegyházának, kit az ő drága vérevel meg váltott, sokkal több, nagyobb, drágább átiandékokat, örömet, vigasságot, dúcözöset és bódogságot ádd, hogy nem mint az szegény nyomorult földi fergek tudták volna gondolni, az mint meg vagyon írva : *Iól meg fizet azoknak, az kik az te neuedet félük.* És más helyen : *Az főm nem látta, az mi azoknak történik, kik az Istent várták.* Ez halandó életben is az mindenható teremő Isten az ő kegyelmes ió voltát sok képpen meg mutatja mi hozzánk, de a mint Hieronymus mondgya : *Omnia, que in presenti vita habemus, licet magna videantur & plurima, tamen comparatione futurorum, parva & pauca sunt.* Mindenek, valamink ez világon vagyon, noha nagyoknak és sokaknak lázatnak lenni, de az közvetkőzendőkhöz képest igen kicsiznek és vgyan semmik. Ezt az Istének az ő meg módharatlan, kü íelentheterlen, és meg gondolat haratlan, ió kedű, kegyelmes, és emberi nemzet fereő Átiái fővet, és is szegény méltatlan lelki-páziator örömet commendálnám,

Honril. 9.
in priori
Epistola
ad Corinthios.

4.
Qndd ma
jora præ
mia dato
tus est,
quàm ut
ea cogita
tionibus
compre
hendi que
ant.

Psalm. 61.
v 6.

Esais 64.
v 5.

In Matth.
cap. 25.

exaggerálnám, amplificálnám, és fel magasztalnám, hog' én magamat és egyéb keresztien sűueket az hálaadásra fel serkenténém, de az én elmém és gondolatim erre igen együgyűek és elégtelenek, de még csak olyan czudás főkat és süserkentő igéket sem találok én magamban.

Annak okáért ô rű Istennek választottj, az kik most (vgy mint sent és mennyei bódogság expectansok várakozók) az örök életet várjátok, könyörögtek én velem egyetemben az mindenható S. Lélek Istennek, világosítza meg az mi sűueinket és elmeinket, hogy mi az élő Istennek, ilyen nagy meg nem fogható, meg nem érdelem, és meg nem kereset kegyelmességét és jóvoltát meg ismerjük, ô sent felfogja tizta buzgólagos sűuünk-ből beressük, dicszírjük, és öröcké fel magasztalljuk.

Es ez legyen az Hatodik Predicatio, melyben Tíz kiáltéppén való Okok sámláltnak elő, hogy az mennyei öröm és dűczőség az más világon igen nagy meg mondhatatlan, kü jelenhetetlen és végheletlen lésen.

Hogy pedig miés ez sent, Isteni, Angyalis és öröcké való mennyei örömet, dűczőséget és bódogságot meg nyerhessük, erre segéllyen minket mindnyáiuunkat az mindenható halhatatlan W R Isten, Atria, Fini, és Sz.

Lélek.

Léle. Kinek neue le
fogván mind örö
Amer

I M A D

B dogok, és mégis bódók
kik allyák, az melyeket
örö ké való Királyunk, mi
lása kra mostansággal elő
min tünk ez kegyelmes m
nem enne reszünk, iay mel
és at ozot edények volnánk
szent felfegednek, és véghe
nak, hogy mincünk ez kőu
és mennyei örömet meg iele
hűsz k, bizonytal remény
min en szompillatásban
Hog ha az Meny, melyen
nős zómeinket külső képp
dűczőség, ilyen ferjessege
ságg l meg ekösítet: Men
tehet talát az a hely, a holot
az ti sent Angyaliddal és v
zol e reszideálz. Oh en ead
det h főképpen lártuk, szü
dolai nekalis benne vagyunk
fegg és engedgyed, hogy m
tehtu és meg szenteltetet lele
benn lakhasunk és elheszünk
aláz tos, igen szűkfejes, és

Lelek. Kinek neue legyen áldot mostantól
foguán mind öröckön öröcké,
Amen.

I M A D S A G.

Bódogok, és mégis bódogok azok az sülek, az
kik hallják, az mellyeket te mindenható Isten, mi
öröcké való Királyunk, minekünk az mi vigasztalásunkra
mostansággal előnkbe adtál: Hogy ha
minekünk ez kegyelmes mennyei vigasztalásban
nem lenne részünk, iay mely szegény, nyomorult
és átkozot edények volnánk mi. De legyen hála te
szent felségednek, és véghetetlen irgalmaságodnak,
hogy minekünk ez követhőzendő dicsőiséget
és mennyei örömet meg íentetted, ezt mi erőssen
hűszük, bizonyyal reménylünk, annak örülnünk, és
minden szömpillantásban nagy örömmel várunk.
Hogy ha az Meny, mellyet az mi balandó és bűnös
szömeinket külső képpen látunk, ily szép, ily
dicsőőseges, ilyen fényességgel tündöklő világossággal
meg ékösitet: Menij száz ezer ször szebb
lehet tehát az a hely, a holot te öröcké való Isten
az te szent Angyaliddal és választottaidal lakozol
és resideálz. Oh én édes Atiám, az te Egheidet
külsőképpen lártuk, szömeinket pedig és gondolatunkkal
benne vagyunk: adgyad, legy segítséggel, és engedgyed,
hogy miés meg dicsőőitetet testuel és meg szenteltetet
lelekuel oda iuthassunk, benne lakhassunk és elhesünk
mind öröcké. Ez mi alázatos, igen szűkőseges, és az te igéretedre fon-

dáltatot könyörgésünket hűszem meg nem vated,
és meg nem vialod, és az mit kérünk tőlünk meg
nem tagadod. Valaki az te Országodban az te
Angyalid és válastottaid közöt nem találhatik, an
nak iob volna, hogy soha ne születtetet volna. Mi
peniglen hűszük, kerünkis azon tégedet, hogy fo
gadgy bé minketis az nagy mennyei örömbe. Mert
ezkeppen szöllöt az te szentfejes fiad: Quærite
& invenietis, Keressetek és meg találjátok, zör
gessetek és meg nitatik tő néktek. Venientem ad
me non eiicio foras, Az ki kegyelmet kiúan, ke
gyelmet talál. Az ki az Mennyekek Országát
kéri, meg adatik annak. Ebben ez szent, és te tö
led fel geriettetet vigasztalásodban mi élni, imá
dozni, és munkálódni, és hogy ha az te dűczőse
ges el idűeteled előnket nem vész, vgyan ebben
akarunk megis halni és el temettetni. VENI
DOMINE IESV, Idij el én édes Iesus Chris
tusom, Idij el, támaxd és serkencz fel az te Ke
rextienidet, és tellyesicz bé raitunk az te szent és
örüendetes gyönyörűséges szödat: ET IBVNT
IN VITAM AETERNAM. Engedgyed,
miés abba az mennyei örüendetes világosságba
és fényességbe iuthassunk. Ki élz és vralko
dol öröcke áldandó Isten,

Amen.

Synopsis

Synopsis Conci

Mod m consequentia sal
tis, q am acquirit homo nō
per t na opera aut merita
Idij probatur

II.

Causa salutis meritoriam
efficit item, quæ est I & vs
CHR ST VS, quem oport
uit e e redemptorem huma
ni generis.

III.

Causa salutis instrumen
talem quæ est fides, quam
requirit Deus ab electis.

IIII.

Causa finalem salutis ere
ditiōis à Christo prome
ritæ, & nobis patefacta
est div nigr.

Synopsis Concionis Septimæ, quæ continet

I.
Modum consequendæ salutis, quam acquirit homo nõ per bona opera aut merita: Idq; probatur

1. A verissima humanæ naturæ corruptione
2. A Dei ipsius excusatione
3. Ab exemplo S. Patriarchæ Abrahami.
4. A domi & meriti contrarierate
5. Ab ingenua confessione Davidis.
6. A testimonio Filij Dei infallibili.
7. A testimonio Petri & Pauli apostolorum
8. Ab exemplis primorum parentum, latronis, & Pauli apostoli.
9. A vocatione & acceptatione gentium gratuita.
10. Ab autoritate sanctorum Patrum.

II.
Causam salutis meritoriam efficientem, quæ est IESVS CHRISTVS, quem oportuit esse redemptorem humani generis.

1. Propter peccati infirmitatem.
2. Propter immensam iræ Divinæ ardorẽ.
3. Propter manifestationem iudicii Divini adversus peccata.

III.
Causam salutis instrumentalem, quæ est fides, quam requirit Deus ab electis.

1. Ut instruamur de modo applicandi Dei beneficia.
2. Ut repressâ superbiâ deducamur ad humilitatem & gratitudinem
3. Ad demonstrandam causam exitij hominum.

III.
Causam finalem salutis credentium à Christo promittit, quæ nobis patefacta est divinis.

1. Ut Deus ametur & glorificetur.
2. Ut sit firma promissio,
3. Ut reprimatnr elata animi superbia.

CONCIO VII.

Ephes. 3.

Deus autem, qui dives est in misericordia sua, propter charitatem suam magnam, qua dilexit nos, cum mortui essemus per peccata, vivificavit nos cum Christo: & per gratiam suam redemit nos: & resuscitavit eum, sedereq; nos fecit cum eo per Jesum Christum:

Ut ostenderet seculis futuris magnitudinem opulentie gratiæ suæ, et benignitatem suam: quæ fuit erga nos per Christum Jesum.

Gratia enim ejus redempti sumus per fidem: & hoc nequaquam ex vobis, sed donum est Dei, non ex operibus, ne quis glorietur.

✠

Az Isten

Ephes.

A: Isten peng, ki ga
az ő egy szerelméből, n
M: tor az véteknek d
is, egy vút meg elevenitet
kinek egyelméből tartat
Es: egyút fel támasztot
menyb n az Iesus Christus
Ho: y meg mutatná hód
ó kegy lmeségének nagy
zánk v ló kegyelmességéb
Me: kegyelemből tart
tala, e ez nem tti töledek
Ne: az ezelekedetek
kedgy h.

CIO VII.

Ephes. 3.

Ephes. 3.

Az Isten pedig, ki gazdag az irgalmaságban,
az ő nagy szerelméből, mellyel szeretet minket:

Mikor az vétkeknek általa meg hőltünk volna-
is, együtt meg elevenítet minket az Christus által,
kinck kegyelméből tartattatok meg.

Es együtt fel támasztot, és együtt helyhez tetet
menyben az Iesus Christusbán.

Hogy meg mutatná hőetközendő időkhben az
ő kegyelmeiségének nagy gazdagságát, az ő hoz-
zánk való kegyelmeiségéből az Iesus Christusbán.

Mert kegyelemből tartattatok meg, hűtnek ál-
tala, és ez nem tő töletek vagyon. Isten aiandéka.

Nem az czelekedetekből, hogy senki ne kér-
kedgyek.

Szerel.

Az Isten

Szerelmes és Istentől meg világosított Kereziének, az örök Eletnek sent és vduössges Tractatióiban, Istennek kegyelmes engedelmeiből, rend szerint meg hallottuk, Vgy mint:

Az Első Prædicatióban, Mi legyen az Oka, hogy az Isten fainak maíd maíd következendő mennyei örömökről és dúcözösgökről mindennap, sőt vgyan minden sőmpilantásban, kellyen meg emléköznünk, arról mindenütt sőllanunk és prædicállanunk.

Az Második Prædicatióban, az Sodomitáknak és az Epicuræus hals hízaló sőlgáknak az sáiok bē dugattator, és tizenöt erős és fel bomolhatatlan meg győzhetetlen argumentomockal meg confirmáltator, hogy ez maíd el mőlandó és nyomorúságos élet vran bizonynyal öröcké való mennyei és Angyalis őruendetes életnek kel követközni.

Az Harmadik Prædicatióban sőllottunk amaz nagy és velünk sőletteter vaklágról: Mi legyen az igaz oka, hogy az sēgény nyomorult és mindennap halandó ember ily kicsinné kiúankozik ez nyomorúságnak és kőserűségnek házából az örök életre. Es itt elő sāmálaltunk hat fele akadályt, declarálván és meg mutatván, miképpen kellene illa impedimenta æternæ salutis, az mi örök vduössgőnknek akadályt el távozattunk és meg győöznünk. Az mely dolognak inflammati-

óára

óára és sőbéli fel inditattott mehány sēp és emléközött és e emplomokat refektuáltunk, miképpen kiúankozott a Szentek, a kik mi elöröcké való dúcözösgöt és denfele nyaualyaiokban sāmálaltak, miképpen ő gaztaltattak magokat.

Az legyedik Prædicatióban az Testeknek czudállatos Tractatiókról, meg változó sőkről. Es itt meg mondtattott az Isten miuel aiandeközöttől niuel ékössitott és az Szenteknek és váláztottak. Az ötödik Prædicatióban el lelelt az esőitőkbe vőtt elkekről minemű kiúankozósgöt léssen.

Az Hatodik őruendetes sőllottattott az én testi és halandó mennyei nagy örömről, a mi az mint kelleltet. Es itt fő és nagy sāmálaltunk elő, mi legközelebb az világosságnak vála-
nak elég geskeppen el czü-
lni: és min s miben fog-
alkozóak és meg mondt

Istentől meg világosítat
az örök Eletnek sem és v
atíóiban, Istennek kegy
rend berint meg hall

catióban, Mi legyen az
fainak maid maid köv
i örömökről és dűczösg
örvgyan minden somp

meg emleköznünk, an
nk és prædicállanunk.

ædicatióban, az Sodon
æreus hals hízlaló solg
gattat, és tizenöt erős

meg győzhetetlen arg
confirmátor, hogy

és nyomorúságos élet v
való mennyei és Angy

kel követközni.

Prædicatióban állottu
unk fűlerteti vaklágró

oka, hogy az hegény ny
nap halandó ember ily

ik ez nyomorúságnak
ából az örök életre. Es

te fele akadályt, declarál
m, miképpen kellene illa

lutis, az mi örök vduó
jt el távozattunk és m

nely dolognak inflamma

óia

óára és sübeli fel inditására geriezésere, egy
nehány sèp és emleközetre méltó *Suspiriumo*-
kat és exemplomokat referáltunk és elő sám-
áltunk, miképpen kiuanták és aították az
égi Szentek, a kik mi előttünk éltenek, az ó-
röcké való dűczöfseget és vduóffseget, és min-
denféle nyaualyáiokban, és még bintén az
halálbanis, miképpen öruendeztették és vi-
gaztaltatták magokat.

Az Negyedik Prædicatióban állottunk
az Testeknek czudállatos és öruendetes glori-
ficatióiokról, meg változásokról és dűczöf-
sökről. Es itt meg mondtuk, az minden-
ható Isten miuel aiandekozza, és kegyelmese-
ségéből miuel éköfsüti és öruendezteti meg
az Szenteknek és válaztottaknak testeket.

Az ö:ödik Prædicatióban, öruendetes sű-
el lelecek esetőkbe vőutetek, Az válaztot
elkeknek minemű kiualképpen való dű-
zöfegők lésen.

Az Hatodik öruendetes Prædicatióban,
állottam az én testi és hálaidó nyeluemmel,
az mennyei nagy örömről, *non ut debui, sed ut
potui*, nem az mint kellett volna, hanem az
mint lehetet. Es itt fő és meg mondhatatlan
oka it sámáltuk elő, mi legyen annak az oka,
hog az világosságnak válaztot fiañ nem fog-
nak elégfegesképpen el czudálkozhatni és ö-
ltni: és min s'miben fog állani az ó el czu-
álkozások és meg mondhatatlan nagy örö-

mök

4.

5.

6.

mők:

Propo-
sitiō Con-
sionis se-
primæ.

Most azért immáran következőik az Hetedik Prædicatio: Miképpen kell jutnunk az örök életbe.

Hogy ha valaki valami mély kútba esel volna, minden gondgya azon vagy, miképpen vonattatassék ki a kútból. Ezenképpen minékünkis életünknek minden rendiben, és vgyan minden sőm pillantásban, arra legyen forgalmatos gondunk, azon kérdezkedgyünk, és az Istennek igéiből megtanóljuk, miképpen mi meg szabadulván az bűnnek sűrő és ragadó sárából, amaz nagy fenyesleges Eghekbe, az Istenek sent sine életbe, az Angyaloknak meg mondhatatlan örömeikbe, iuthassunk. Es így kellene minden élő embernek az S. Bernhardnak foházkodni és imádkozni:

In præcati-
ōne Rhyth.

Sit hæc mea prima cura,

Vt te queram mente pura.

Légyen ez én első gondom,

Es nagy forgalmatosságom,

Hogy téged czendez elméuel

Keresselek tizta sűuel.

De az emberi nemzetnek amaz irigy és gyilkos ellensége semmiképpen nem engedte meg, hanem ahól ő tőle behet, árt, és az embereket czudállatosképpen meg vakította.

In concilio
de habitū
in Lacini.
folio 214

Mert az mint Basilius mondgya: *Non est contentus primā clade, sed novas excogitat insidias.*

Az első

Az első áncz és víköze-
berint le, hog minket az
be yeret az Paradiczm
rötegel nek tömlőzébe, é
na hoz t: most pedig u
lakat és álnokságokat go
képpen hozhama az töm
pert az naga láiat hatalm
öröcke t rarián. Mert i
nevelé Istennek öröggé
nazug li ek, hogy az Iste
s öröcke vrlakodó fia az
önyörű t, az mi testünke
d vörte az ő felét meg r
örte, az oklort meg dúl
öröcke va halált meg foy
gygylt tenifő keresztie
nan ma ahoz vetten ve
utlan öröcke való öröm
nnak o áért és álnokos
chersege berint, hogy az
gyellen rdőgi tömlőzét
öröket az ő örök vduőssé
ben me tülhaná és elle
Az töl czalard. álnok
nachina ok közört pedig
nek ré i praçticás ellen
e fogássa áll:
Ne helyeket igen n
raufoc tá tešen az emb

máran követközik az Hetedik
Miképpen kell tennünk

aki valami mely könyvben
gondgya azon vagyom, n
tallék kő az könyvből. Ezen
életünknek minden ren
inden bõm pillantásban,
maros gondunk, azon k
az Istennek igéiből m
pen mi meg szabadulván
agadó sárából, amaz nág
e, az Istenek benti bñe el
nak meg mondhatatlan
lunk. Es így kellene mind
z S. Bernhardus fohászok
i:

prima cura,
ram mente pura.
en első gondom,
Borgalmatosságom,
ged czendez elmével
ek tizta szívvel.

ri nemzetnek amaz irig
ge semmiképpen nem eng
m áhól ő róle behet, árt
állarképpen meg vaki
asilius mondgya: Non est
ade, sed novus excogitat inf

Az

Az első lánccz és víkőzet az Sátannak kedue
serint lőt, hog minket az igazságból az bñs
be eytet, az Paradiczomból az feleletnek és
rõtegetnek tõmlõrzébe, és az halálnak házá
ba hozot: most pedig immáran vy Practi
cákat és álnokságokat gondol és formál, mi
képpen hozhatná az tõmlõrzbe vettetet em
bert az maga saját hatalmába, hog azt mind
örökké ott tartaná. Mert igen bányá az
kevely és Istennek orságából kő rásigálatot
hazug lélek, hogy az Istennek mindenható
és örökké vralkodó fia az emberi nemzetet
könyörült, az mi testünket vérünket magára
fel vőtte, az ő felét meg rontotta, orságát el
võtte, az poklot meg dúlta és fojtotta, az ő
örökké való halált meg fojtotta, és immáran
eggyik Istenfelő kereztien embert az másik
vian magához vetteti vesi az meg mondha
talan örökké való örõmben. Practicálkodik
annak okáért és álnokoskodik õis minden
tehetsege serint, hogy az embereket az ő ke
gyetlen ördõgi tõmlõrzében meg tarthatná,
és õket az ő örök vduósságoknak meg nyere
sében meg tilthatná és ellenek álthatná.

Az tób czalárd, álnokságos és veszedelmes
machinatiók közöt pedig az emberi nem
zetnek régi practicás ellensege imez négy fe
le fogással áll:

1. Nemellyeket igen nagy görõmba Epi
scopususocká tésen az emberek közzül, hogy

Machinez
Dispositio,
quibus a
diabolo
minibus
ad salutē
aeternam
præcludit
i.
Episcopus

egy

vitz zter
na negle-
tia.

egy általlában vgyan nem hűsík az örök é-
leter, hanem azt vgy mint neműnemű embe-
ri főtől kú gondolt találmányt és fabulát ex-
plodállják és kú űzik, és az Menyország s'az
Angyaloknak és embereknek követkőzendő
örömök felől csak annit sem tartanak, mint
az Mólnár Szamára.

2.
Amor vo-
luptatum
& delici-
arum.

2. Az második nagy sereget az őrdög ez-
zel vakittia meg; hogy az az ő Dátumiat, ő-
römét és vígasságát csak ez világi testi és sem-
fényvezető gyönyörűségben helyezteti; és
ezek azt mondgyák: Ez világónis íó mine-
künk laknunk, had amaz segény nyomorult
küldások vesékedgyenek és marakodgya-
nak az mennyeknek országán, és oly nagy
gondgyok vagyon az ő űduősségőkre, mint
az vad lúdnak az felhőkben,

3.
Neutrali-
tatis studi-
um.

3. Sok embereknek sűűőkbe sűya bé im-
ez gondolatot és hamis vélekedést, hog min-
den ember, akar míczodás religiót köuessen
és hűdgyen, Isten előt kedues, és űduőzül.

4.
Iustitie
proprie
fiducia

4. Találatnak sok ezer emberek, kiknek
nagy gondgyok vagyon az Istennek ígeiére,
és őrmest űduőzülének, de amaz Paradis-
czombeli hazug lélek el téuezti és el rekkenti
az igazságot, hogy az igaz, sent, és Istenből
meg ielenitetet űduősségnek és kegyelemnek
viát és kapuiát meg ne talállyák, á mint erről
az Prophéta panasfokodik: *Viam pacis non
cognoverunt.* Az békeslégnek viát meg nem

Esaiz 59.
v 8

ismer-

Ezek az Erdene-
kétől foguán élének,
Ezek az ő-
gondolt és elmeidőben t-
entleg és igazságok
nyern az örök életet. Ez
első ez világon, és minde-
alma in vrlakodot, és m-
az Pá-
Eni okáért ez nagy
ról földi-án, ímez Négy dol-
sorgafok:

I.

Eldő ő, Igen erős és meg-
gumer tömőckal meg biz-
ag ke-
meny teleti előt, az ő ma-
dere, őrdöme, iámország
csak egy ember sem nyer-
életet.

II.

Má-
az őrd-
geget ő-
te, tud-
zitiók az
és az b-
z Mariának fia.

III.

Ha-
igazul-
nk, miképpen kellye

V

ismerték. Ezek az Erdemések, kik világnak kezdetitől foguán éltenek, és még mostanis sokan vadnak. Ezek az ő magok feiekből kü gondolt és elmeidőkben talált czelekedetek, bentségek és igazságok által akariák meg nyerni az örök életet. Ez téuelgés volt az leg első ez világon, és minden v'dőben nag' haz talmasan vralkodot, és még mostansággal is az Pápaságban igen vralkodik,

Ennek okáért ez nagy és bűkséges dologról szólván, imez Négy dolgot tractállyuk és forgassuk:

I.

Először, Igen erős és meg győzhetetlen argumentomockal meg bizoniczuk, hogy világ kezdetitől foguán, az Istennek igaz és kes meny ieteleti előt, az ő maga saíat ió czelekedete, érdöme, iámborsága és bentsége által, csak egy ember sem nyerhette meg az örök életet.

II.

Másodszor. Kiczoda az, az ki minekünk az örök életet és az meg mödhatatlan dűczőseget és örömet meg érdemlelte, és meg nyerte, tudni illik, az mi édes Királyunk és Iduőziönk az IESVS CHRISTVS, Istennek és az bűz Mariának fia.

III.

Harmadszor. Imez Propositiót: Hűt által igazulunk, miképpen kellyen érienünk.

V

Negyed

Propo-
tio con-
stans qua-
tuor par-
tibus.

ondolkodgyunk az Isten
kegyelmes tanácsáról: Ugy
az mindenható halál
Isten, ilyen nagy és örök
örömet, minden meg
ien embernek; ingyen
ól, az ő kegyelmes be
ulnak kedueiért, akart

RESZERÖL.

anufágor illeti, Hogy
ogán az Istennek ig
t előt, az maga fát
i, iamborsága és be
ember sem nyethette
tán kellene minden
maros gondor viselni
b része ezzel semmit
ria hallani és tanulni.

zudás tudományi em
nek azt proponálná,
ény kódexből íó Mag
álni, az emberek mind
nak, és az áauók berin
hogy őket az Alchim
arának mesterfeges czi
De mit háználna az
ennap harminz ezer m

aran

aranyat csinálhatnais, vgyan nem vduőzi
tne azért ötet az ő aranya. Mert az minden
ható Isten azt mondgya: Az ő Ezüstök és A
ranyok meg nem szabadítja őket. Az halális
még nem ned az ezüstös fegyver és aranyas
kopiák előt. Basilius azt mondgya: *Quis pro-*
pter pecuniam iustus est? Vallyon kis vót fel az
Isten az emberek között az mennyeknek or
ságába, az ő pénze kedueiért? Senkit. Még
is nagyobb és forgalmatosb gondgyok va
gyon az pénzre, hogy nem mint az Isten or
ságának vduősséges viára.

Ezech. 7
719.Psalma. 1.
fol 66.

Ennek felötte, sokan vadnak kedue tölt és
képmutató Kereziének, kik effle fundamen
talia & doctrinalia fülök mellől boczatták,
mint ha ez nehéz Articulus De Iustificatione,
az meg Igazulásról és az örök életnek meg
nyeréséről, még az ő Anyoknak mehekben
meg tanulták és gyermeki saruiokban el sag
gatták volna. Effle kedue tölt képmutató Ke
reziének, és fáy berint való Szentek, csak
magokat czallyák meg és hűtetik el. Mert ez
Articulus egyyk az leg nehezeb és sullyosab
dolgok között az Kereziéni hűnek vallásá
ban.

Mert az miképpen régenten völt az Sídó
Ecclesiában, mikor az Iesus Christus, S. Peter
és S. Pál prædicáltak, hogy az ember in
gyen, kegyelemből és az igaz hű által vduő
zúlne, az Papi feiedelmektől és minden Col

Epheſ. 2.
v. 2.Matth. 9.
v. 23.Larro in
cruce.

legiumokról, Synagogákról, mint leg gonoszabb Isten káromló és ártalmas támadás indító és háboruság sörző, békeség rontó emberek kárhoztattanak és kű átkoztattanak. Így vagyō dolgok az Euangelicusoknak is, mind az Ecclesiában s' mind az Scholákban. Hogy ha azt tanítottuk: **GRATIA DEI SALVATI ESTIS, NON EX OPERIBVS.** Kegyelemből v̄duőzűtettek, nem czelekedetekből. Item, Az te hűted v̄duőzűteter tégedet: mindíárást *tanquam turbatores, catharmata*, v̄y hűű és téuelygō lelkeknek proclamáltatunk és kű átkoztatunk.

Mind ezeknek felőtte, igen nehezen iudicálnak az emberek hozzá, hogy ez Articulus el hűdgyék: *Exempli gratia*: Amaz keresztfán függō meg tért Lator Sámuelam sok ezer és rőttenetes halálos bűnőket czelekedet, mellyek mia az Magistratustól meg is büntetett, mezítelen és veressen fűg az Ehg és földközör, sőt az maga lelke ismereti vādollya őtet, dörög és villamik, mint ilyen gonoszteuő ellen, kit az őrdög maíd maíd el ragadná, és az őrók kárhozatra, az pokoknak fenekére vetne. Hogy peniglen ilyen rőttenő menydörgéseket és villamásokat ő meg győzöt, az W̄r Iesus Christusban hű, és magát az Istennek irgalmasságával vigasztalta, és az meg febült Iesus Christustól az őrók életet kéri, hűűen az Christusnak áldot és bű eny-

hűű

hűű szának: Ma vele
szomban: és így illy rem
hűű lelke. Ez az nagy lelki
datere nagyobb iz halom
Ez látnia és experiallya a
tribro atane az Sátánna
de proindis az mély legbő
uid és onas, aung mikor
közeli. Ennek okáért a
gyon z tanuláshoz, az
börgal hatossan meg tanu
Nő zert immáran, na
bizon ezuk meg, Hogy v
uán az Istennek kemény é
maga iat iō czelekedete,
saga s' ensége által csak
uőzűteter, és az őrók élet
hette.

Eldő. Anntra meg v
az goz lélekről, és min
mellyek az Isten őtet m
anntra meg foztatator, és
sebesítet, hog immáran
czolauat, az maga ereiéb
nem ra thauia. Hogy ha
rontanlk, derekát keűt
vágna, az soha semmit n
nem r ankálódhatnak: Ig
keis, el neie, akarattia, sōu
fonykēppen meg ver

nagokról, mint leg gon-
d és ártalmas támadás ind-
örző, békesség rontó emb-
k és kü átkozottanak. Ig-
Euangelicuskonak is, min-
mind az Scholákban. Ho-
GRATIA DEI SALV-
ON EX OPERIBV
őzülhetek, nem czeleked-
háted vődözölet tégede
turbatores, catharmata, v-
keknek proclamáltatun

előtte, igen nehezen in-
hozza, hogy ez Artic-
templi gratia: Amaz ke-
teri Lator hámalam so-
lalos bűnöket czeleked-
gistratustól megis bűnte-
eressen fűg az Ehg és föl-
elke ismereti vādollya ő-
ik, mint ilyen gonoz-
ög maid maid el ragad-
azara, az pokoknak fe-
peniglen ilyen rőntene-
államásokat ő meg győ-
ristusban hűt, és mag-
tágával vígasztata, és a
ristustól az örök élet-
stusnak áldoi és kü eny-

hic

hitő háuának: Ma velem léhez az Paradí-
czomhan: és így illy reménfeggel böczátia
kü lelkét. Ez az nagy lelki *miraculum* és Czua-
datétel nagyobb eiz halornak fel támadásanal.
Ezi látia és experiállya az ember, mikor in-
tribro *Satanæ* az Sátánnak rostáiában vll, és
de *profundis* az mély segből kiált, az mint Dá-
uid és Ionas, auagy mikoron az vtolso óra el-
közelget. Ennek okáért az kinek kedue va-
gyon az tanuláshoz, az ez Articuluszt iöl és
fogalmatosfan meg tanullya.

Nó azért immáran, nag Isteni felelemben
bizoniczuk meg, Hogy világ kezdetiöl fog-
uán az Istennek kemény és igaz ítélei előt az
maga sáiat iő czelekedere, érdöme és iámbor-
sága s'benisege által czak egy ember sem v-
dözülhetet, és az örök életet meg nem nyer-
hette.

Először. Annira meg verettetet az ember,
az gonoz lélektől, és minden áandekaitól,
mellyekkel az Isten őiet meg ékőfsitotte vala,
annira meg foztattator, és ibonyuképpē meg
sebesitet, hog immáran az Istennek paran-
czolatiát, az maga ereiéből, tőkélletessē meg
nem tarthattia. Hogy ha valakinek sárát el-
rontának, derekát keité törnék, és kezeit el-
vagnák, az soha semmit nem művelhetne, és
nem munkálódhatnék: Így az embernek lel-
keis, elmeie, akarattia, hűue és minden ereie,
ibonyuképpen meg verettek, és sőnyer

Lucz 21
48.

Nemo p-
priis me-
ritis & bo-
nis operi-
bus vitam
aeternam
assequi-
tur.

1.
A verissi-
ma huma-
na natu-
ra corru-
ptione.

Rom. 8.
77.

Libr 7 de
Civitate
Dei, cap 3

meg sebesítetek. Az embernek az ő teremő
Istenét berteini kel vala, és imé gyűlöli: min-
den kedvének, gyönyörűségének és öröme-
nek az Isten ígéjében kell vala lenni, és imé
azt lábbal tapodgya, és azt leg nagyob bo-
londságnak tartia, az Aescopusnak fabulait,
Plautusnak Comœdiait, és az Anacreonnak
verseit ezerször is örömesben halgattia, hogy
nem mint az Prophétákat. Sőt, az mint Au-
gustinus panaszkodik, *Plures appetunt Vene-*
rem, quam Virtutem, sokkal többen gyönyör-
ködnek az Venus asbony iatékának kiána-
ságában, hogy nem mint az szép virtusoknak
ióságos czelekedeteknek követésében.

Es iöllehet, némellyek ő közzülök külső-
képpen vgy viselik magokat, hogy ez világ
előt czendez, tisztességes és iámhor életet
követnek, a mint *Socrates, Aristides*, de mind
azon által az WR Isten ez külső igazsággal
meg nem elégefik, az ő elmeiök meg tölt az
nagy lelki vaklással és törtellességgel, sűuők pe-
nig geriedez és vgyan langozik az nagy go-
noz kiúanságokban és latorlágokban, és az
miképpen az gonoz és vad fa gonoz gyű-
mölcszet, és vad, izetlen, és kedvetlen almá-
kat terem, és az mérges gyűkérnek még az
fűueis és a virágia mérges: Így az embernek
lelkeis és fűue gonoz gyűmölcszet terem. Az
ért mondgya az WR: Miképpen czeleked-
hettek iót, ha gonosok vagytok.

Es noha

Es noha az meg kereszt-
ből meg igaztatot, és az
andó coztatot emberek, m-
bent letnek, és az ió cze-
tésér kebseritnek: De
bent rás azt mondgya, h-
nan ületet és meg igazi-
sintet rellyessegen itza-
ressel, hanem magocka-
halál g az bűnnek eredet-
nak káért még soha ez
vdu zülhetet, az ő mag-
te, ér löme, igazsága és h-
M sodsor. Az menn-
ró és l alhatatlan Királya,
ok né kül meg nem vet,
Mert ő bent és igaz Isten.
am. Nem czelekebsen te-
enge elmes és főfogad-
ő, és zokat hadgya az
öröm ben, dűczőségben.
Hogy ha miés ő néki eng-
gedet nességben alhatat-
azt a mi velünk köz-
melté ágos, örömet és d-
tarthtuk volna. Mostan
Sancti simus az egész emb-
mób: kövén, és egy ra-
ne pa naszkodik, és ezt
menda. Mind hazugok

az embernek az ő terem-
ala, és imé gyűlölt: mi-
nyorúságának és öröme-
ben kell vala lenni, és it-
ya, és azt leg nagyobb
az Aescopusnak fabula-
diat, és az Anacreonti-
simesben halgattia, hog-
nékat. Sőt, az mint A-
ik, *Plures appetunt Ven-*
sokkal többben gyönyö-
sönyorúságának kiűar-
mint az sēp vírusokna-
nek kövételében.
lyek ő közzűlők külfő-
magokat, hogy ez vilá-
sleges és iambor élete-
crates, Aristides, de min-
isten ez külfő igazsága-
az ő elméiők meg róla
és sörétséggel, sūuők pe-
an langozik az nagy go-
és latorfagokban, és a-
oz és vad sa gonoz gyű-
teiten, és kedueten almi-
nérges gyűkérnek még a-
nérges: Így az emberne-
oz gyűmölczet terem. A-
R: Míképpen czeleked-
sók vagyok.

Es noha

Es noha az meg kereszteltetek, és Christus-
tól meg igazitator, és az S. Léleccel meg ai-
andékoztator emberek, meg vyétatnak, meg
sénteltetnek, és az jó czelekedeteknek köve-
tésre készeritetnek: De mind azon által az
sént Irás azt mondgya, hogy még az vyons-
nan sūletet és meg igazitator sūuőkis nem
sintén tellyességesen tiszták és perfecté tökéle-
tessek, hanem magockal hordozzák mind
halálíg az bűnnek eredendő gyűkérét. An-
nak okáért még soha csak egy ember sem
vduózúlhetet, az ő maga sáiát jó czelekedes-
te, érdome, igazsága és sentsége által.

Másodszor. Az mennyeknek mindenha-
tó és hathataltan Királya, senkít méltatlan és
ok nélkül meg nem vet, és meg nem büntet.
Mert ő sēnt és igaz Isten. *Non facio tibi iniuri-*
am. Nem czelekesem te veled hamissan. Az
engedelmes és sōfogadó Angyalokat sēreti
ő, és azokat hadgya az meg mondhatatlan
örömben, dūczóségben és bódogságban:
Hogy ha miés ő néki engedelmesek, és az en-
gedelmességben álhatatosak vólunk vólna,
azt az mi velünk közölteit *Dignitást* nagy
méltóságot, örömet és dūczóséges miés meg
tarthatuk vólna. Mostan penig az *Sanctorum*
Sanctissimus az egész emberi nemzeter egy czo-
móba kötűen, és egy rakásba sōrituán, el-
ne panaşolkodik, és ezt kiálutia: *Omnis homo*
mendax. Mind hazugok az emberek. Item:

II.
A Deip
us accu-
satione.
Marth. 20
813.

Psal. 116
811.

Rom. 8.
23.

Mindnyáian vékezienek, és bűkölködnék az Istennek dűczősege nélkül. Annak okáért minden ellen módás nélkül köveközik, hog világ kezdetiől foguán senki az ő maga iö czelekedere és érdöme által az örök vduőseget meg nem nyerhette, és meg nem igazulhasot.

III.
Ab exemplo
patriarchæ A-
brahami.

Gen. 15.
6.

Az harmadik Argumentum vétetteik az S. Pál apostalnak Romába írt leuelének 4. részéből, ahol S. Pál ecképpen argumentál: Az miképpé az Atria igazul és vduözül, vgy kel az Fiánakis vduözülni. Mert az örök életre és vduősségre ninczen több egy vtnál. Azt mondgya peniglen az Irás: Abraham credidit DEO, et imputatum est illi ad iustitiam. Abraham hűt az Istennek, és az tulajdonítor ő néki meg igazulására.

Ha valaki az emberek közzül dűczekedhetet volna az maga sentsége felől, mindezek felől Abraham az. Mert mikor az Isten ő néki meg paranczolna, hogy az báluányozó Chaldaeusok közzül kü menne, és az ő rokoni és ariafiai el hadná, völte volna oly emberek, az ki imez exceptióckal élt volna: Edes Wram, én itt igen iö meleg fészekben vlok. illy söp örökségem és ióságom leuén, hogy hogy hagyhatnám el azt, és mint valami küldús feleségemmel egyetemben ideftouá terminálnék és buydosnám? De ezt ő nem czelekesi, hanem enged, és hűsen az W Istennek.

Annak

Annak viánna penig
nek idegen bolgán
diana, egy ördög imi
lya és háborgatja öre
gy gyözüen, az hűt
mrad. Harmadfor.
ac néki, és az vtn meg
az fel konzollya, és az
di zza. Ez penig ő néki
ue dolog vala, Praecepta
gen re videbantur, és így az
lat a az több paranczolat
tat k vala. Egy helyen az
lleti: Ne ölly. Itt azt me
ölc meg a te Fiadat, &c.
ber nem hű meg az Iste
czt anján, hanem min
mi or az W Isten me
ho környülmeceltessék.
em erek, az kik azt neh
nig nem.
s így látiuk, hogy A
sen ember völt, de azért
zül az maga sentsége
ten döl, az W Iesus Ch
legyedőör. S. Pál ap
Arak az ki munkálód
ingyen adatik, hanem a
ez ember igazán és hű
at kü tölti, az ő szet

Annak viánna pedig az vton, mikor az
bűnnek idegen szolgálk közöt iárna és vándorlana, egy ördög imit, az másik másut vezálya és háborgatja őtet, de ő mindeneket meg győzuen, az hűben állhatatossan meg marad. Harmadsor. Az Wt Istent egy Fiát ad néki, és az vtn meg hadgyá néki, hogy azt felkontzollya, és azt az Wt Istennek áldozza. Ez pedig ő néki igen nehéz és köserves dolog vala, *Præcepta Dei cum præceptis pugnare videbantur*, és így az Istennek paranczolatia az iób paranczolatokkal ellenkezni látszik vala. Egy helyen azt mondgya az Wt Istent: Ne öly. Itt azt mondgya: Meny el, és öld meg a te Fiadat, &c. De az Istennek embere nem ijed meg az Istennek ez ő paranczolatian, hanem mindenben enged, sőt, mikor az Wt Istent meg paranczolna néki, hog környülmeréltessék. találtattak volna oly emberek, az kik azt neheztelték volna, ő pedig nem.

Es így látniuk, hogy Abrahám igen nagy szent ember volt, de azért vgyan nem vduozult az maga szentsége által, hanem kegyelemből, az Wt Iesus Christus által.

Negyedsor. S. Pál apostol azt mondgya: Annak az ki munkálódik, az jutalom nem ingyen adatik, hanem adósságból. Ha az vitéz ember igazán és hűuen szolgálúan, az ő nauát kü tölci, az ő fizetését és soldgyát meg

IIII.
A doni &
meriti cō
trarietate
Rom. 4.
v. 4.

varia es meg kiűánnya, az ő néki aiandékon nem adattatik, hanem azt ő meg érdemlett és meg szolgálta. Az mit penig *Gratiából* kegyelemből ingyen aiandékoznak, azt nem kel meg szolgálni és meg érdemleni. Az W Isten az poenitentia tartó és irgalmasság kereső bűnösöknek bűnöket meg engedi, és ingyen meg bocsátia, a mint meg vagyon írva: Bódog az, az kinek bűneij meg bocsátattanak. Item: Ki tenéked minden bűneidet meg bocsátia. S. Pál azt mondgya: Az Isten meg bocsátta nekünk mindē mi bűneinket. Es az Credóban azt mondgyuk: *Credo remissionem peccatorum*, Hűsem az bűnnek bocsátatniát. Annak okáért következik, hogy mindnyáian, az kik vduózúltek, nem az magok érdemeiből, hanem ingyen csak merő kegyelemből nyerték azt meg. *Gratiā Dei salvati estis*. Az örök élet Istennek aiandéka, örödsőr. Halgassuk meg miképpen szól S Dáuid Király és Prophéta, *de Iustificatione*, az meg igazulásról. Először *ponit negativam*, az dolognak tagadó formán való állását: *Wram, ha az mi bűneinket meg tartandod, valahon s'ki maradhat meg*. Es ísmei így könyörög: *Wram, ne pöröly az te szolgál dal*. Mert egy igaz sem találtatik te előtted az élők között. Itt niluán meg tanét az Prophéta, hogy az Iste nek igaz és kemény ítélő feki előt csak egy ember sem vduózúlhet az maga érdome

és igaz

Psal. 12.

v 1.

Psal. 103.

v 3.

Coloss. 2.

v 13.

Ephesi. 2.

v 8.

Rom 6.

v 12.

v

Abing-

nuā con-

fessione

Regis &

Propheta

Davidis,

Psal. 130

v 7.

Psal. 143

v 2.

és igazsága által. Más helyen ponit affirmati-
uam, az dolognak iaualló formán való bállá-
sát. Mert itt mondhatná valaki: Míképpen
kel tehát meg nyernem az örök életet? Erről
is az Prophéta niluán és világosan meg tanít
minket, vgy mint: Bódog az, a kinek hamis-
sága meg borzáttatott, és az kinek az ő bűne
d fedeztetet. Item: *Saluum me fac propter mis-
ericordiam tuam.* Szabadicz meg engemet az
te irgalmasságodért. Es az vián ismeglen azt
mondgya: Wram, ragad kű az énlelkemet
az te irgalmasságodért és bentségedért. Nem
mondgya azt: Wram, ragad kű az én lelke-
met az vesedelemből az én jámborságomé-
ri és igazságoméri: Nem, semmíképpen.

Itt figyelmezzél forgalmatosan az Prepo-
sitióra amaz kiczid igaczkére, Propter, hól és
és mint élek ezzel az Prophéták és Aposto-
lok: vgy mint az Király prophéta Dáuid azt
mondgya: *Saluum me fac propter misericordi-
am tuam.* Szabadicz meg engemet az te irgal-
masságodért. Item: Az én ínságomnak bű-
neiről és én vétkeimről meg ne emleközzél,
hanem inkább Wram az te irgalmasságod se-
rint emleközzél meg rólam, d te jó voltodért.
Itt vagy on árn, Propter bonitatem tuam. Daniel
prophéta azt mondgya: *Exaudi nos, Propter
Dominum,* Hálgaśd meg az te bōlgaidnak kő-
nyörgéset, az WRért. Es mindiárast ez vián
azt mondgya az nagy Prophéta: Mert nem

Psalm. 31.
v 1.
Psalm. 6.
v 5.

Psalm 6
v 4.
Et hie no-
tetur par-
ticipia,
Propter
Psalm. 25.
v 7.

Daniel 9.
v 17.

az mi

Rom. 9.
v 19.

az mi igazságunknak bizodalombā vetiül
elődbe az mi könyörgésünket, hanem az i-
nagy írgalmaflágodban való bizodalomban
Es S. Pál azt mondgya: *Propter unius obediē-
tiam multi constituuntur iusti.* Egynek engedel-
messége által sokan igazak lesznek. Ergó kö-
vetkezik, hogy csak egy ember sem vduő-
zult az maga ió czelekedete, érdőme és enge-
delmessége által.

v 1.
A testimo-
nio filij
Dei infal-
ibili

Ioan. 1.
v 18.
Esai. 48.
v 9

Ioan. 4.
v 25.

Matth. 17.
v 5.

Ioan. 3.
v 16.

Ioan. 14.
v 6.
Lucz. 7.
v 19.

Harodszor. Halgassuk meg immáran az é-
lő Istennek eggyetlen egy Fiát, *Angelum ma-
gni Concilij*, az nagy tanácznak Angyalát, az
ki ió az ő mennyei és öröcké való bent Atiá-
nak kebeléből. Erről iőrendült amaz nagy
Prophéta: *Tunc terra replebitur scientiā Domi-
ni.* Ackor tellyes leszen az föld az Wrnak tu-
dományával. Es amaz Samariabeli asszoni-
allat azt mondgya: Mikor el iő az Mefsias.
mindeneket meg ielent mi nekünk. Es az
mindenható Atia Isten ezt kiáltia és ezt pa-
ranczolja: Ez az én szerelmes fiam, kibén-
ennékem keduem iólt, őtet halgassatok.

Mit mond tehát immáran az mindenha-
tó mennyei követ? Vgy szerető Isten ez vilá-
got, hogy az ő eggyetlen egy fiát adná, hogy
minden valaki hűsen ő benne, el ne veszen,
hanem örök életet vegyen. Es ís meg: En va-
gyok az Vt. az Igazság, és az Élet. Item: Az
te hűd vduőzitet ígedet. Annak okáért
ísmeg következik, hog világ kezdetitől fog-

után

Senki nem vduőzül-
terdőme és iámor-
eredő. Rőüdede-
Péter és S. Pált, miczo-
ga írották az Istennek
az.
z. Péter azt mondgy-
ni d az Prophétákis b-
bűnnek boczána-
al, minden az ki hűsen
ul lembeli Concilium-
Mc tan ańak okáért mie-
z anetuányok nyak-
ne yet sem az mi Atia-
noi dozhauunk: Hanen-
iul ak kegyelme által h-
au nk, miképpen azok
z mi pedig S. Pált
cz. *triculust ex professo*
Ep tolaiban és leueleib-
Ne tivam. Tudgyuk az
Tő üennek czelekedetib-
ter: Az Tőruennek cze-
sen vduőzül Istennek el-
fin retti az tőruény által
ha az Tőruény által va-
nai Christus ok nélkül
Es isontag a mi az Aff-
míl án meg tanit: Az C-
zemől bölczelégünk

uán senki nem vduőzult az maga ió czelekedete, érdöme és iámborfsága által.

Hetedsör. Röüdeden halgassuk meg S. Pétert és S. Pált, miczoda vira mutatták és igazították az Istennek igaz Anyafentegyházát.

Sz. Péter azt mondgya: Az Christusról mind az Prophétákis bizonyfagot teznek, hog bűnnek boczánatiát veszi az ő neute által, minden az kí hűsen ő benne. Es az Ierusalembe Conciliumnak azt mondgya: Mostan aňak okáért miért kishittek az Isten az Tanéruányok nyakába olly Igát vetuén mellyet sem az mi Atiaink, sem mi el nem hordozhattunk: Hanem az WR Iesus Christusnak kegyelme által hűsük, hogy meg tartunk, miképpen azokis.

Az mi penig S. Pált illeti, ő kiúálképpen ez Articulus *ex professio* tractálta az ő küldött Epistolaiban és leueleiben. Es elősör őis *ponit Negativam*. Tudgyuk azt, hogy az ember az Törüennek czelekedetiből meg nem igazul. Item: Az Törüennek czelekedetiből egy Test sem vduőzül Istennek előtte. Mert az bűnnek ismereti az törvény által vagy on. Es ismeg: Ha az Törvény által vagy on az Igazfag, tehát a Christus ok nélkül és hejába holt meg. Es visontag a mi az *Affirmativát* illeti, arrais niluán meg tanit: Az Christus löt mintekünk az Isteniöl bölczesegünk, sentsegünk. igaz-

segünk,

vii

A testime
nis Petri
& Pauli
apostolorum.

A. Cor. 10.
v 43.

A. Cor. 15.
v 17. 11.

Gal. 2.
v 16.

Rom. 3.
v 20.

Gal. 2.
v 21.

1. Corin. 1.
v 20.

Rom. 8.
v 24.

Ephefi 2
v 8. 9.

Aktor 16.
v 30. 31.

VIII

Ab exem-
plo pri-
morum
parerunt.
Larronis
x Pauli
apostoli.

figunk és váltságunk, hog az mint meg va-
gyon írva: Az ki dűczekedik az Istenben
dűczeködgýék. Item: Meg igazúlunk ingyē
az czelekedetek nélkül, Istennek kegyelmē-
ből, az Iesus Christusban lőv váltságnak álra-
la. Es más helyen: Kegyelemből vduőzülte-
tek, és az nem tū töletek vagyon: Istennek ai-
andéka, Nem az czelekedetiből, hogy senki
ne kérkedgýék. Es ísmeg: Az Christus az
mi bűneinkert adatot halálra, és fel támadot
az mi meg igazulásunkert. Es mikor az róm
lőv tartó kérdenē, Mit kell nekem czeleked-
nem, hogy vduőzüllyek? Monda Pál és Sy-
lās: Hűdgy az Wt Iesus Christusban, és vdu-
őzülz mind te, mind peng házad népe. Es
innen ísmeg meg tertzik, hogy senki az ma-
ga ió czelekedete, érdöme és bentsége által az
örök életet meg nem nyerheti.

Nyóltzadsor. Tekinczük meg egynehány
példákat. Mikor az mi első sűleink az Para-
diczomnak kertében Istennek paranczolat-
tiát által háguán és meg seguen, az ő Wrok-
nak és teremtoióknek haragiát magokra, és
az egéz emberi nemzetre hozták volna, mit
czelekedének az eser vtán? Meltán kellett vol-
na ő nekiek felni és rőttegni, magokat vádol-
ni, és kőserues könyhűltatásóckal és siralmas
bőmőckel az Misererēt énekelni, és az Istenek
irgalmasságát segítségül hini: de inā el felet-
keznek az bűnről, Istennek haragiáról, és az

öröckel

ké való kárhozattól
günölcz termő fak ala
m paciálnak és bátor
agoknak az süge fal
ny-kötőket czínálnak,
ett lker azzal bē fűdőzu
ő lki sebeka és rízatal
to az lsten őket az ő iga
bi ciálna és hinā, meg
ő lkar adának neki, m
mi t ha nem binte olly b
vol ta. Hól voltak akkor
es ődmők: Hól volt az
dei iárbíók: Bizony se
logy peng az min
At a az ő eggyeden egy
k lldi, és nekiek az ő k
az l meg nem érdeml
me ő kegyelem, mindē
is rak az ő nagy ió vol
la sonlatosképpen, a
La or anni bāmatalan sok
ite telenfeget, és botrá
dei vala, hogy őiet min
dei meg bűntettek, és h
Hól voltanak akkor az ő
er nondgya Augustinus
er in cruce et de sauce
al gnum, de ligno in Para
te quod locutus est. Mit

öröcké való kárhozatról, az Paradiczombeli gyümölcsz termő fák alatt egymással kedvesen spaciálnak és bátorságosan járdognak, és magoknak az füge fáknak leveleiből kőrsnyül-kőrtöket csinálnak, az ő külfő meztelen testöket azzal bé fődőzűen, de nem az ő belső lelki sebeket és riztatlanságokat. Sőt, mikor az Isten őket az ő igaz kemény ítéleti eszébe cítálna és hiná, még gonoz és heába való sókat adának néki, mentuén ő magokat, mint ha nem binte olly bőrnynen verkeztenek volna. Hól voltak akkor az ő jó czelekedetek és érdömök? Hól volt az ő főbölőioek és közbenjárótok? Bizony senki nem vala.

Hogy pedig az minden Irgalmasságnak Atria az ő egyyelen egy és szerelmes benti Fiát el küldi, és nekiek az ő kegyelmét hirdetteri, azt ők meg nem érdemlették, hanem az csak merő kegyelem, mindē czudáknak czudáia, és csak az ő nagy jó volta.

Hasonlatosképpen, az keresztán függő Lator anni sámtalan fok büni, latorfagot, istentelenséget, és botráhkozásokat czelekédeset vala, hogy őiet mint illy gonoz téű ember meg büntették, és halálra sentenciázták: Hól voltak akkor az ő jó czelekedetű? Azert mondgya Augustinus: Quid ille lator attulerat in crucem? de sauce ad iudicium, de iudicio in lignum, de ligno in Paradysum. Credidit, propter quod locutus est. Mit hozot magával am-

In expli-
catione
Psalmi 55.

az Lator

az Lator az kereszfára? az ő gonoz és gyilkos czelekedetiből jutot ítéletbe, az ítéletből az kereszfára, az kereszfáról az paradiczomba. Hűt, és azért állott.

S. Pál az meg térés előtt az meg feshült Iesus Christust, és az ő bent Tanítvánit, kergezte, hogy ha minden keresztien hűueket egy sompillantásban ő meg ölhetet volna, meg czelekedie volna. Miczoda jó czelekedet voltanak akkoron ő néki? Hallyátok meg S. Páli ő magát, ő maga gyonást és vallást teiben büneiről, és azt mondgya: Es hálát adok annak, az ki engemet erőstől tőtt, az Christus Iesusnak mi Wrunknak, hogy engemet hűnek ítelt lenni, helyheztetuén ez szolgálata: ki ennek előtte Isten káromló, háborgató és bosszútó valék, de én irgalmasságot nyertem, és könyörült raitam, hogy én raitam elsőben meg mutaná az Iesus Christus minden kegyelmességét, hogy lennék példáiul az ő benne hűűőknek örök életre. Es Augustinus azt mondgya: *Paulus nihil boni attulit, & saluus factus est. Ergo &c.* S. Pál semmi vduósságra való íót nem czelekedet, és azért vgyan mégis vduózúl.

In explicar one
Plalmi 15.

IX.
A vocatio
ne & acceptatione
gentium
gratuita.

Kilenizedsőr. Hogy az ember az Istennek csak ingyen való kegyelmességéből és irgalmasságából, az Iesus Christus kedueiért, hű által igazúl meg és vduózúl, ezt meg bizonyítia *Gentium vocatio*, az Pogányoknak czu-

dállá-

latos hiuatallyok, és lo fel vétefck. Mert az ő és minden felelem tenetes isonyu bűnökben élnek vala. Az Ninivebeliek ann az nagy gonozságban trofist el nem sülyedet ő snak menybe menetele döggel bétlet emberck egy sókan még az Christus zülis disputáltak egy gezték, Hogy az Pogánának arra, kiknek az zos, bent és vduósságtatának: de azért az Isten az ő kegyelmébe, gy bőségget az ő S. L. dekozuán az örök élet nmal ísmeg nagy ha g erőstüitük, Ho az ltennek kegyelméből Tizedsőr. Ez Articulus velünk egyetem g erőstüit. Augustinus itam promittit, & non pter merita nostra, sed m. Quid enim boni egim in nekünk meg igerte a gya meg nekünk az

zárta: az ő gonoz és gy
sól iutor iúéletbe, az iúélet
keresztjáról az paradicsor
jött.

érés előtt az meg fészült le
sint Tanitvánit, kerge
nden keresztien búveket

ő meg őlheter volna, n
Miczoda jó czeleked
ő néki: Hallyátok meg

ga gyonást és vallást reb
mondgya: Es hálát adok a
erőllé ion, az Christus

nak, hogy engemet hún
zeuén ez foglálaba:
káromló, háborgató és b

irgalmasságot nyertem
hogy én raitam előb
Jesús Christus minden

ynének példáiul az ő b
életre. Es Augustinus
nihil boni attulit, et salu

S. Pál semmi vduóllg
kedet, és azért vgyan m

Hogy az ember az Isten
kegyelmességéből és ing
sus Christus kedueiént,
és vduózúl, ez meg bí

Hetedik Prædicatio.

320

dállatos hiuatallyok, és Istennek kegyelmébe
való fel vévésék. Mert azok az népek semtes
lenöl és mindenfélelem nélkül mindenféle
történetes isonyu bűnökben és fertelmessé
gekben élnek vala.

Az Ninivebeliek anntra el merűltenek va
la az nagy gonozságban, hogy csak az egész
városis el nem sülyedet ő mlatok. Az Chri
stusnak menybe menetele után olly gonoz és
ördöggel bället emberek találtatának, vgy
hogy sokan még az Christusnak tanéuán
közűlis disputáltak egymás között, és azt
végezték, Hogy az Pogányok nem méltók
vólnának arra, kiknek az őruenderes, vigas
sages, bent és vduóllges Euangéliom prædi
cáltatnék: de azért az Isten vgyan bé fogada
őket az ő kegyelmébe, kü őntuén ő reitáók
nagy bőfeggel az ő S. Lelkét, és őket meg ai
andékozuán az örök élettel. Mely fondomē
tommal ísmeg nagy hatalmassan és niluán
meg erőssitűük, Hóg az ember ingyen, csak
az Istennek kegyelméből, igazúl és vduózúl.

Tizedikör. Ez Articulus az réghí bent A
tiákis velünk egyetemben confirmállyák és
meg erőssitik. Augustinus azt mondgya: De
us vitam promittit, & non dat illam nobis, quasi
propter merita nostra, sed propter misericordiam
suam. Quid enim boni egimus, ut mereremur? Az
Isten nekünk meg ígerte az életet, de azt nem
adgya meg nekünk az mi jó czelekedetűnk:

Psal. 63

Psal. 6.

In expli-

catione
Psalmi 70

Rom. 9.

Rom. 1.

In Episto-
la ad Gal
fol. 95.

ért, hanem az ő irgalmasságaért. Mert val-
lyon miczoda iőt czelekedtünk, hogy mi az
meg érdemlettük volna? Es más helyen: O-
mnes peccaverunt, sed CREDENDO iustifi-
cantur. Mindnyáian vétkeztenek, de hű által
igazulnak meg. Es ís ímeg: DOMINE, me-
morabor iustitiae tuae solius, o SOLIVS. Quid
dedit, solius, rogo vos? Sufficeret: Memorabor
iustitiae tuae, SOLIVS, inquit prorsus, VBI
MEAM NON COGITO: WRam, én
Csak az te irgalmasságodról gondolkodom.
Itt Augustinus azt mondgya: Szerelmes Ke-
zeztienim, bõrgalmatossan vigyázzatok az
Prophétának bâuára. Nem mondgya: W-
ram, én meg emlekezem az te irgalmasságod-
ról: hanem hozzá veti az exclusiua. En Csak
te irgalmasságodról emlekezem meg. Mert
én nem emlekezem az én igazságomról es
beniségemről. Ambrosius azt mondgya: Sola
fides posita est ad salutem. Csak az hűt rendel-
tetet arra, hogy az által meg igazuljunk es
vduózuljunk,

Theodorus: Sola fide allata, remissionem peccatorum accipimus. Csak az hűt magunkkal
hozuán, vessük az bűnnek boczánuat.

Chrysostomus. Pseudoapostoli dicebant: Qui
sola fide nititur, execrabilis est. Hic contra demon-
strat: Qui SOLA fide nititur, cum benedictum
esse. Az hamis Apostalok, érdemesek, nagy
káromlással kiálnak vala, ezi monduán: Az

ki az

mondgya, Hogy
il, átkozot az, és el ka
az ellen, és azt mo
gaz hűt veti fond
it az, és vduózul. Es
za Chrysostomus az ré
megyáznak tudomá
Propheta non dixit,
de. Az Propheta ne
ember törvényből el
z vitán concludallya
im esse, manifestum est
z, az ki az hűt fon
n, niuán való dolog.
Iulius: Noli signa q
alvus eris. Ne kiua
tat, csak hűg, és v
Az S. Bernhardis azt
venire ad eternam be
t, Senki az örök él
n csak az hű által. E
a Bernhardus: Nunc iu
n gloriatio erit per sp
candi sunt per speciem,
per fidem. Mostani v
hű által lèben. Mert
keppen és külön lèb
nõn auagy kiua képe
ni, azoknak elõbb az
tatni az hű által.

ki azt mondgya, Hogy csak az hű által vő-
duőzúl, átkozot az, és el kárhozot. S. Pál pro-
testál az ellen, és azt mondgya: Az ki csak
az igaz hűtet veri fundamentom gyanánt,
áldot az, és vőduőzúl. Es az vtán hamar elő-
hozza Chrysostomus az régi közönséges Anya
Szentegyháznak tudományát, és azt mond-
gya: *Propheta non dixit, iustus ex lege vivit, sed*
ex fide. Az Prophéta nem mondgya: Az i-
gaz ember törvényből él, hanem az hűből.
Es az vtán concludállyá: *Eum, qui fide nititur,*
iustum esse, manifestum est. Hogy az legyen az
igaz, az ki az hűtet fundamentom gyanánt
veri, niúán való dolog.

Eusebius: *Noli signa querere. Credet tantum,*
et saluus eris. Ne kívány az Istentől vy czu-
dakat, csak hűgy, és vőduőzúl.

Az S. Bernhardis azt mondgya: *Nemo pos-*
test venire ad eternam beatitudinem, nisi per fi-
dem, Senki az örök életbe nem mehet, ha-
nem csak az hű által. Es másut azt mond-
gya Bernhardus: *Nunc iustificatio fit per fidem,*
nam glorificatio erit per speciem: &c. Et qui glo-
rificandi sunt per speciem, à Deo prius iustifican-
tur per fidem. Mostani vődöben az meg igazús-
lás hű által lésen. Mert az meg dűczőítés ki-
uálkeppen és külön lésen, &c. Es az kiknek
külön auagy kiuálkeppen kell meg dűczőí-
teni, azoknak előb az Istentől kell meg igaz-
sítatni az hű által.

Abac. 1.
74

In hemil
de Regu-
lo.

Sermo. 1.
de fide.

Libro Sen-
tentiariū

Ezekből azért immáran ez moztantagga
 elő állmált fondomentomokból (Istennek
 kegyelmességéből) látniuk niluán és világo
 san, hogy mi nem valami vy hűtet, Religio
 es tudománt proponálunk, hirdetünk és pre
 dicálunk, hanem a mit az Patriarchák, Pro
 phéták, Apostolok, és az régi kerezién Szent
 Atiak tanítotának és hűtenek, miés azt ta
 nítuuk, hűsük és vallyuk. Az mindenható
 és öröcké való Isten varczon meg bennünk
 az közönséges Kerezién Anyakentegyház
 nak az ő igaz, Szent és vduössleges vallásában.

Es ez légyen rövideden monduán az Első
 Reséről. Következik az Második Resé.

AZ MASODIK RESZERŐL.

Kiczoda érdemlette és nyerte meg mine
 künk az örök életet, és meg mondha
 tatlan dúczófséget, örömr, és az Isten
 nek országát?

ERről minékünk bizonyíogat téhen ez es
 géz derék Szent Irás, mutatván minket
 az élő Istennek eggyetlen egy és min
 lenható fura, az ki az mi testünket és vérün
 ket fel vőtte magára, és mi érdemünk az Isten
 nek ke nény Igazságának eleget téuen, az ő
 ok életet meg nyerte, az mint meg vagyon
 írva: Az Ábboniállatnak magua meg ront
 tá és meg tőri az Kigyónak felét. Esaiás pro
 phétánál: Meg sebeteteti az mi bűneinkert,

és meg

Gen 3.
 * 15.
 Efaiás 23.
 * 5a

meg vereteti az mi
 ő raita vagyon, ho
 ink lenne Es az ő fel
 Item: Szolgálau
 üneideri. faraziaz er
 dal. En vagyok, en
 az te álnoklagidit
 ő dől meg nem em
 S. Iános azt mondg
 B. ánya, ki el vési ez
 Christus Wrunk ő mag
 ernek fia nem ió,
 ne i, hanem hogy ő bo
 é etér válságra fokaké
 ita az mi bűneinkert
 m dor az mi meg ig z
 be seltetünk az litenu
 tal mikor még ő ellen
 az ő leuelében: Az Ies
 me fának vére meg ti
 bi neinkből. Es az Me
 b n: A Iesus Christus
 or sot minket az mi
 álal.
 It niluán és világo
 h gy az emberi nem
 ő k élnek meg ny
 rti Iesus Christusna
 Ezen az Istennek c
 elekedetin, fok vi

es meg verettetet az mi vétkünkért. Az bűn-
 tetés ő raita vagyon, hogy minekünk békef-
 legünk lenne. Es az ő sebei által gyógyultunk
 meg. Item: Szolgálatul terhelz engemet az
 te bűneidért. fārazta engemet az te hamissá-
 giddal. En vagyok, én vagyok, az ki el tōr-
 lōm az te álnoklagidat én magamért, és az te
 bűnődrol meg nem emlekezem. Es Kereztet-
 lō S. Iános azt mondgya: Imē az Istennek
 Baránnya, ki el vési ez világnak bűneit. Es
 Christus Wrunk ő maga azt mondgya: Az
 embernek fia nem iōt, hogy szolgállyanak ő-
 néki, hanem hogy ő szolgállyon, és adgya az
 ő életet váltságá sokakért. S. Pál: Az Chris-
 tus az mi bűneinkért halálra adator, és fel tá-
 mador az mi meg igazulásunkért. Item: Meg-
 bekeltetünk az Istenuel az ő fiának halála ál-
 tal, mikor még ő ellenségi voltunk. S. Iános
 az ő leuelében: Az Iesus Christusnak az Iste-
 nek fiának vere meg tisztet miket minden mi
 bűneinkből. Es az Mēnyeí látásrol ír könyv-
 ben: A Iesus Christus fereget minket és meg-
 mosot minket az mi bűneinkből az ő vere
 által.

Itt niluán és világosan esünkbe vehetődik,
 hogy az emberi nemzetnek váltságát, és az
 örök életnek meg nyerését, csak az mi W-
 runk Iesus Christusnak kel tulajdonitanunk.

Ezen az Istennek czudállatos tanácza és
 czelekederin, sok visga és agyafűrt elméit

Esai 43.
 v 24 25.

Ioan. 1.
 v 26

Matth. 20
 v 28.

Rom. 8
 v 25

Rom. 5.
 v 10.

1. Ioan. 1.
 v 7.

Apocal 1
 v 5.

De agone
Christi
cap. 1.

Quas ob
causas Fi-
lium Dei
oportuit
esse redē-
torem ge-
neris hu-
mani.

1.
Propter
peccati in-
firmitate.

Apost. 20
v. 28.

emberek, és Istennek haragjának Meny vga-
tón és ostromlón el czudálkoznak, és az ellen
disputálván azt mondgyák: Mivel hogy az
Isten mindenható, és magánál helyeb való,
ő nem ismer, ez Commissariusságot (érzed
az emberi nemzetnek váltóságát) valami An-
gyalra bízhatta volna, auagy ebben más mód-
or és ezközti találván, az ő eggyetlen egy és
szerelmes Szent fiának keduezet volna, és az
emberi nemzetet más módon meg válthatta
volna, és azt vduőzithette volna. Kire meg
felel Augustinus: Si aliter faceret stultitia vestre
displiceret. Ha külömben czelekedne, az sem-
terzene az tú bolondságoknak.

Az Istennek fia az maga semélyében ió-
el. Mert olly rőttenetes és isonyu dolog volt
az bűn, hogy semminemű teremtes állat azt
el nem törölhette, és elégseges árrát meg nem
fizethette, és ha bintén az ember magát tözs-
fogokkal hággattatnáis, és mindennap egy-
egy ragoczkát ő testéből kő vágatván, azt
porrá égettetnéis, csak az leg külfib és leg a-
láb való bűnért sem fizethetne meg: Az em-
ber pedig sok ezerbör vékezett, mellyért ha-
sonló büntetés kiüantatik, kit soha csak egy
teremtes állat sem viselhetet, s' nem is viselhet
el. Annak okáért búkség volt, hogy az élő I-
stennek Szent Fia el ióuén, az egéz emberi nem-
zetnek bűnét meg fizessen. az mint S. Pal-
mondgya: Az Isten az ő népét az maga tu-

laydon

don saiat vére által
Ami Wrunk Iesus Ch-
ak vére meg tisztít
ne kből. Es azért mon-
bei az ő neue, mellyen
ni Igazságunk.
Touabba. Mert az
de ő és langozó harag
az sem az Angvalok,
ne n ölthetők. Hogy h-
na kinek mind béli t-
mily föld volna, melyb-
kr k, nagyok és kiczin-
ke denének égni, és v-
tona vizet, s' azzal ak-
tari, minden ember a-
és barátom, heitaba-
kés és fáradságod, &c-
ne meg okharaian ha-
ne nk fel gerieztetene-
Angyal sem ember ne-
ar nak okáért el ióue-
és az ő Atiának nagy-
ra jának tűzét meg en-
Harmadbör. Az W-
te az czudállatos és ke-
az ő Senti és igaz itele-
la koztallék, és annál
te gek. Mert az mint B-
v s hominem solo verbo

ek haragiának Meny ve
czudálkoznak, és az ell
ondgyák: Mivel hogy
és magánál fellyeb va
ommissariusságot (érz
ek váltságát) valami A
na, auagy ebben más m
n, az ő égyeiden egy
k keduezer volna, és
s módon meg váltha
zichette volna. Kire m
iter faceret stultitie vest
ben czelekedne, az se
ságtoknak.

az maga semélyében i
és is isonyu dolog vi
minemű teremesállat
elég seges árrát meg ne
én az ember magát t
áis, és mindennap eg
ből kő vágatván, a
ak az leg külféb és leg
fizethetne meg: Az
ör véikezet, melyém
aták, kit soha csak e
felheter, s' nemis vifelt
lkség volt, hogy az elő
uén, az egész emberi ne
g fizessen. az mint S. F.
n az ő népét az maga
laydo

aydon saíát vére által váltotta meg. S Iános: 1. Ioan. 1.
Az mi Wrunk Iesus Christusnak az Istennek 7.
fának vére meg tisztét minket minden mi bű
neinkből. Es azért mondgya Ieremias: Ez le
sen az ő neue, mellyen neuezik őtet, Iehouah
az mi Igazságunk.

Touábbá. Mert az Istennek tűzzel gerie
dező és langozó haragia oly nagy volt, hogy
azt sem az Angyalok, sem az emberek meg
nem ölthatták. Hogy ha olly nagy erdő vol
na, kinek mind féli mind hobbá ezer ezer
mely föld volna, melyben minden fak és bo
krok, nagyok és kicsinyek, egybör s' mind
kezdenének égni, és valaki vinne oda egy
tonna vizet, s' azzal akarná az Erdőt meg öl
tani, minden ember azt mondaná neki: O
édes barátom, heában való minden munk
kád és fáradtságod, &c. Igy ég vala az Isten
nek meg ölthatalan haragiais, kit az mi bű
neink fel gerieztetnek vala, azt pedig sem
Angyal sem ember nem ölthattá vala meg:
annak okáért el jóue az WR Iesus Christus,
és az ő Atiának nagy és meg ölthatalan ha
ragiának tűzét meg enyhíté es meg ölta.

Harmadkor. Az Wr Isten ezért is elő vő
te ez czudállatos és kegyelmes ezköze, hogy
az ő sent és igaz ítélete annál inkább meg ni
latkoztassék, és annál iobban meg ismertet
tessék. Mert az mint Beda mondgya: Si D E
V S hominem solo verbo redemisset, Diabolus pos

1.
Propter
immonstū
ardorem
ira Divi
ne

9.
Propter
manife
stationem
iudicij di
vini advar
sus pec
cata.

In libro
Quaestio-
num, Qua-
stio 19.

set conqueri, eum magis usum esse Dominica pote-
late, quam iustitia equitate. Hogy ha az Wre-
sten az emberi nemzetet csak egy főval büntet-
etés és fizetés nélkül meg váltotta volna, az
gonosz lelkek az mindenható Istennek Des-
crétomát és Ítéletit meg marizongatták vol-
na, és erőssen panaszkoduán ezt kiáltották
vólna: Iól vagyon minket meg büntethetél,
és az mennyei örömből el kürtáigálhattál
mi az emberekis vétkезtenek, miért engeded
meg tehát az ő büntetéseket? Annak okért
hogy efféle ördögi kiáltás ne legyen, és az I-
stennek igazsága meg tessek, az elő Istennek
fia, az mi Wrunk Iesus Christus, azt mi erő-
tünk ő maga meg fizete, ő neki legyen d-
czőség, dicziret, tisztesség, és hálaadás, mo-
stantól foguán mind örökké.

Következőik immár az harmadik Rész.

AZ HARMADIK RÉSZ E-

RÖL.

Imez Propositiót, Az Hűt igazét és Őd-
uözét, miképpen kel igazán értenünk
és fogadnunk.

ERről az Istennek népét fundamentaliter
fundamentomból kell meg tanítanunk.

Sok czáczogó Hypocriták vadnak, kik
az Euangéliomi tudományul és Kereziáni
hűtel dúczekekednek, de semmi Isteni felelem
ninczen bennök, hanem imez hamis Persua-

sio igen

fo gen meg regzet a
go idollyák, ha ők az
riát tudgyák, és az
és ecenseálhatták, ho
az űduősségre: De eff
az Bibliának recitálá-
az űrök űduősségre,
gyi: Az Istennek or-
Ea Christus Wrunkis
m-nnek bé mindnyá-
az zik ennékem azt m-
ra n. Ezenképpen in-
em bere: Multi adoran-
re naturi cum Christo. N-
na az azok egyűi vral-
ki az templomba i-
gának, és az Sacrame-
n minden ember meg l-
ne czallya és el ne hű-
Tauábba. Taláitai
ny magában el hű-
az ember az ő hűt-
k gyelmét, az bűn-
k és az űrök életet ny-
y lekedés sem igaz.
ci cum spēte és nagy k-
se áll: Nem mond-
Ppter fidem. Az emb-
i nek kedueiert. Nem
k lőmb igeczkeuel áll

örök Elettel

magis usum esse Dominica po
equitate. Hogy ha az W
mzetet csak egy főalbü
meg váltotta volna, a
mindenható Istennek D
it meg marizongaták v
asólkodván ezt kiálto
n minket meg büntetete
omból el kü rásigálhatt
kezezenek, miért enged
teréseket? Annak okát
kiáltás ne legyen. és az
meg tessék, az elő Isten
sus Christus, azt mi ér
zete, ő neki legyen di
szelleg, és haladása, m
d öröke.

már az harmadik Rése.

ADIK RESZ E
RÖL.

Az Hű igaz és űda
n kel igazán értenünk

ek népét fundamentál
ból kell meg tanítanun
Hypocriták vadnak, k
ományul és Kereziú
de semmi Isteni fele
nem imez hamis Perso

sto igo

sto igen meg regzet az ő sáukben, hogy azt
gondolják, ha ők az Bibliában való Histo
riákat tudják, és azokat elő sámlálhatták
és recenseálhatták, hogy már az elég legyen
az űduósságre: De effele puzia tudomány és
az Bibliának recitálása senkinek nem haznál
az örök űduósságre, az mint S. Pál mond
gya: Az Istennek orsága nem befédben áll.
Es Christus Wrunkis azt mondgya. Nem
mennek be mindnyáian Istennek orságába,
az kik ennékem azt mondgyák, Wram, W
ram. Ezenképpen inti minket az Isteñek sent
embere: Multi adorant Christum, et non sunt
regnaturi cum Christo. Nem mindnyáian fog
nak azok egyűű vralkodni az Chrístuffal, a
kik az templomba jártak, predicációkat hal
gattak, és az Sacramentomockal éltek. Azért
minden ember meg lássa, hogy magát meg
ne czallya és el ne hűtesse.

Tauábba. Találhatik olly Gyűlekezetis, az
mely magában el hűte, és azt gondolja, hog
az ember az ő hűtinek mi vóltaual Istennek
kegyelmét, az bűnnek bocznautiát, a S. Le
ket, és az örök életet nyeri és érdemli meg. Ez
velekedés sem igaz. Mert az sent Irás igen
circumspecté és nagy külömbözéssel értelme
sen sáll: Nem mondgya, Homo iustificatur,
Propter fidem, Az ember meg igazul az ő hű
tinek kedueiért. Nem, nem. Hanem más és
külömb ígéczkéuel áll, és azt mondgya: Ho

1. Corin 4
v 10.
Math. 6
v 21.

In explie
Psalms 50.

X 5

mo iustia

Gratia Dei saluati estis, PER fidem, & id non
ex vobis, Dei donum est, ne quis gloriatur. Isten-
nek kegyelméből v̄duözöltek, az Hűt által,
és az nem tő magatokból, Istennek aiandeka,
hogy senki ne dűczekődgýék.

Ez serint: Tekenczétek meg amaz Nap-
keleti Bőlczeker, ezek Bethlehembe iőnek az
vyonnan süleitetet gyermek Iesushoz, ou ők
nem látnak se coronát, se Sceptrumot, se ara-
nyat, se ezűstet, se egyébfele Kiráji dőczőse-
get és méltóságot, mégis térdre esnek és imád-
gyák őtet. Ez nagy hűű Kereztien vitézeken
igen el czudálkozik amaz iámbor Bernhard
Doctor, és ezt mondgya: Quid facitis, ó Ma-
gi quid facitis? Lactantem puerum adoratis, in tu-
guriolo vili, in vilibus pannis? Ergone Deus est
ipse? Deus certe in templo sancto suo: Deus, in ca-
elo sedes eius: & vos queritis eum in vili stabulo,
in matris gremio? Quid facitis, quod & aurum
offeritis? Ergo Rex est ipse? Et ubi aula regia? U-
bi thronus? ubi Curie regalis frequentia? Num-
quid aula est stabulum? thronus praesepium? Cu-
rie frequentia est Ioseph & Maria? Quomodo
ita insipientes facti sunt viri sapientes, ut adorent
parvulum, despicabilem, tam suā etate, quam pau-
pertate suorum, &c. Mit műueltek, tū Bőlczer,
mit műueltek? Egy begény czeczőpő gyer-
meczkét imádtoké, igen nyomortól haylés
koczkában és rongyos pokáczkákban: Ez
gyermek Istené: Bizonyában az Isten az ő

Ephesi:
v. 9.

Gene

Szent Templomában vagyon: Az ő lakása a mennyekben: Es iű őiet ez nyomorúlt ifta-
 böczkában keresitek, és az Anyának élében.
 Mit műveltek, hogy még aranyatis aiande-
 koztok neki? Királyé ő? Höl vagyō tahár az
 ő Király vduara és palotája? hól az ő Thronu-
 sa? hól az ő sok vduar népe? Neralántán
 az Istáló az ő Király vduara és palotája? Az
 Istáló az ő Thronusa és Király feke, Ioseph
 és Maria az ő nagy vduar népe? Miképpen
 lőttek az Bölczek bolondocká és ezelenecké,
 hogy ez kis gyermekket imádgják, kinek
 semmi látatja és tekénti ninczen, nézuén
 mind annak gyermekfegere, mind peniglen
 azokra, az kik mellette vadnak, és környű-
 lőtte forgolodnak, &c.

Az azért immár az Kérdés: Miért boczá-
 ta meg az mindenható Isten az Napkeleti
 Bölczeknek az ő bűnöket? Miért adta nekik
 az S. Lelek és az örök életet? Nem az ő hű-
 tőknek czelekedéséért, mint ha ők az ő hű-
 tinek őruendező langitűal, auagy valami
 bent indítattal, és az belső reuerenciűal, bő-
 czűlettel érdemlették volna meg. Nem: Ha-
 nem ingyen való kegyelemből. Az mi W-
 runk Iesus Christusnak az Istennek fiának vé-
 re viziért meg minket minden bűneinkből,
 azt mondgya S. Iános.

Daniel Istennek Szent embere és kedues Pro-
 phétája, az Babyloniai fogfagban igen czu-

Joan 8
v 7.

repia

latos nagy hűtű es
 Isten Eűne Berint Bereti
 te itleggel és sok iő cze-
 la mellyeket az S. Lel-
 cz lekedet. Ez azért i-
 az oka, hogy Daniel
 in g az Isten neki az ő
 hűtinek kedueért, sem-
 be etetiért, hanem ingy-
 az Wért, ki ő igaz es l-
 ga lot. Obedientia filij I-
 rei da est nostre novitati
 en gedelniet fámálhata-
 nű nagyobnak kell bő-
 en gedelnünknel.

Viktor azért immár
 Iré Berint ecképpen de-
 gy ríztatik, és az törő-
 te i kegyelmességének
 Cl ristushoz vicutenel
 az Isten kegyelmességén-
 leg haraguznak, és az
 u ománinak békét kel-
 vi gnak hiuolkodo ha-
 az al gonoskú sokot eln-
 es tentelenségének el fe-
 fel lűnk az S. Bernhard
 ta m oriatur, quam ut vi-
 ne gy botrányozás légye-
 g zlagot el hadnok. A

dallatos nagy hűű és alhatatos bűű vala, az Isten bűűe berinti bereti és dicziri vala, és nagbentfeggel és sok iő czelekedeteckel rakua vala, mellyeket az S. Lélek ő benne operált és czelekedet. Ez azért immár az Kérdés: Mi az oka, hogy Daniel vduőzült? Miért adta meg az Isten neki az örök életet? Nem az ő hűűnek kedueiért, sem az ő czelekedetiért és beretiért, hanem ingyen való kegyelemből, az W rért, ki ő igaz és hű bűűel magához fogador. *Obedientia filij Dei in infinitum antefenda est nostræ novitati.* Az Istennek fiának engedelmeit bámlálhatatlanfor és véghetetlenül nagyobnak kell bõczüllenünk, az mi vengedelmeinknél.

Mikor azért immáran ez *Propositio* a Bentírás berint ecképpen declaráltatik és meg magyaráztatik, és az törödelmes bűűek s'az Isten kegyelmességének keresőij, csak az Iesus Christushoz vitetnek, az Hypocritak és az Isten kegyelmességének képmutuo ellenségi haraguznak, és azt mondgyak, hogy ez tudománinnak békét kellene hadni. Mert ez világnak hiuolkodo fiaj és Istentelen serege azzal gonoskul sokor élni, az maga bűűneinek és istentelenségének el fedezésére? Kire meg felelünk az S. Bernhardsal: *Melius est ut scan-*

alum oriatur, quam ut veritas relinquatur. Job ad Diogenem.

hogy boitráncozás legyen, hog nem mint az gazságot el hadnók. Az boitráncozás ked-

ueiért

ueiért, nem kel az mennyei vduössges Igazságot meg hamisítanuk, auag el veztenünk. Mikor S. Pál az Euangéliomot predíállana és a Pogányokat az Iesus Christushoz vinné, fok Istenielenek valának, kik azt mondgyát vala: *Ergo faciamus mala, ut eveniant bona.* Czelekedgyünk tehát gonosúl, hogy abból is követközzék. De azért S. Pál apostal czelelmia nem halgator vezteg, és *Articulum de fide iustificante*, az vduössges hűtről való *Articulus* nem hadia félben.

Hogy penig hűntelen és vntalan nagy torok sáual ezt kiáltiák mi reiánk, és azt iriák, Hogy az íó czelekedeteket tiltiuk: azt ók soha mind öröcké reiánk nem rakiák, és meg nem bizoniúiák. Az mi Euangéliomunk né tiltia az íó, sent és kereztieni czelekedeteket, hanem Istenünkhöz való engedelmet kián, és meg mutatia, minemű sent, kereztien, és Isten elői kedues kellemetes czelekedetekben foglallyuk magunkat.

Nem értünk egyet az *Libertinsockal*, se az Isten haragiának átkozot edénjuel, kik az Euangéliommal gonosúl élnek: Hanem az bűnök az Átiáktól és Anyáktól háznál, az kereztien Magistratustól nián minden ember láttára, és az Ministeriumtól az Templóban, szabadon, bizuást, és minden felelem és rőteges nélkül meg feddetnek, és meg bűntetnek. Azt mondgyuk mi az Christussal:

Menyel

Ne y el, és többé ne v
S. F. illal: Ne vralkodg
ani ő testetőkben.

Tem csak imez küllő
házi zégeres bűnket se
ani tiük és inüük az Ist
aiú, hog az ő gonoz g
illy nak. Es gyakorta p
nar inak imez monda
peccatum sentiens, non pe
el el az, mel magában é
eng d annak. Az mi H
a é efitiük az Biblián
Qui iustus est, iustificetur
dita sek meg ez vranis.

Ber hardual: minime
mel or esse non vult. Az
má: kozik, és azon t
nap tól napra iámora
nen az Istennek vála
har em az olly sent em
mint Cain Patriarchán

It ismeg vy és fűk
Miel hogy az minden
letei az poenitentia tar
vali kegyelméből, az
ert, ándékozza, Mien
ők az Hűter

Iti halljátok meg f
Az S. Háromfagnak

mennevei vduőleges Igaz-
 tanúk, auag el veztenél
 angeliomoi predíállan
 tus Christushoz vinne
 anak, kik azt mondgya
 mala, ut eveniant bona. Ca
 gonosál, hogy abból i
 azért S. Pál apostol eze
 ezte, és Articulum de fi
 leges hűtről való Artic
 a.
 elen és vntalan nagy to
 k mi reánk, és azt irák
 ereket iltük: azt ók se
 nk nem rakák, és me
 nk mi Euangéliomunk n
 ereztieni czelekedetke
 való engedelmet kiá
 nemű bent, kerezteni,
 emetes czelekedetkebe
 a.
 az Libertinsokkal, se
 rozor edénjuel, kik
 osál élnek: Hanem
 es Anyáktól háznál, a
 stól nitán minden en
 isteriumtól az Templ
 st, és minden felelem
 eddeinek, és meg bi
 gyuk mi az Christusa

Menye

Meny el, és többé ne vékezzel. Azt tanétiuk
 S. Pállal: Ne vralkodgyek az bűn az tő ha-
 lándó testetőkben.

Ioan. 3.
 v. 14.
 Rom. 6.
 v. 12.

Nem csak imez külső goromba tapaztal-
 ható tzegetes bűneket fedgyük penig, hanem
 tanétiuk és intiuk az Istennek meg igazult fi-
 aitis, hog az ő gonoz gondolatioknak ellene
 ilyanak. Es gyakorta proponálljuk S. Bern-
 hárdnak imez mondásat: *Felix anima, que*
peccatum sentiens, non peccato consentit. Bódog
 lélek az, mel magában érezüen az bűn, nem
 enged annak. Az mi Halgatóinknak gyakor-
 ta élesitiük az Bibliának imez mondásat:
Qui iustus est, iustificetur adhuc. Az ki igaz, iga-
 zítassék meg ez vtanis. Sőt protestalunk a S.
 Bernhárdnak: *minimé procerto bonus est, qui*
melior esse non vult. Az ki sűue berint nem i-
 mádkozik, és azon nem vgyekőzik, hogy
 napról napra iámborab és benteb legyen, az
 nem az Istennek válastot hűvei közzül való,
 hanem az olly bent embernek mondattatik,
 mint Cain Patriarchának.

Lib. 1. de
 Consci-
 entia.

Apo. 22.
 v. 17.

Bernhar.
 Epist. 9.

Itt ísmeg v y és sűksűges Kérdés támad:
 Miuel hogy az mindenható Isten, az örök és
 leter az pœniteitia tartó embereknek ingyē
 való kegyelméből, az ő bent Fiának keduei-
 ért, aiaandékozza, Miért kiúánnya tabár ő tő-
 ő kaz Hűtet?

Itt halljátok meg berelmes Kereziténim:
 Az S. Háromsagnak mēlyseges tanáczaiban

és Decré.

Maro. 16.
v 16.
can. 5.
v 18.
Habac. 2.
v 4.
can. 3.
v 36.
can. 11.
v 49.

Ve instru-
amur de
modo ap-
plicandi
dei bened-
ictio.

Idem. 8.
v 13.

és Decretomában vgy végeztetett és rendeltet, hogy az Wr Isten egy hűtelen emberem sem akar könyörölni, az mint Christus Wrunk önnön maga mondgya: Az ki nem hűsen, el kárhozik. Item: Az ki nem hűsen in már el kárhozor. Visontag azt mondgya az Prophéta: Az igaz ember az maga hűti által áll. Es Christus Wrunk azt mondgya: A ki én bennem hűsen, annak örök elete va gyon. Es ismeg azt mondgya: Hög ha hűsen meg látod az Istennek dűczőségét. Ez Condi- tiót az mindenható és felféges Isten mi tölünk ezért kiűánnya:

Először. Hög minket meg tanítzon és meg mutassa, miképpen kell minékünk az Iesus Christusnak nyert kénczet magunkéuá ten- nünk és tulaydonitanunk: Tudnia illik, Az igaz hűt által. Az öröcké való Atria Isten kö- nyörült az emberi nemzeten: Az Istennek fia- penig az mi bűneinkért meg sebitetett, az Tör- uént bé tölöttte, túrt, szenvedet, &c. Ezt az végheetlen kegyelmet és mennyei gratiát, az öröcké való felféges Wr Isten az ő Igeiebe és Sacramentomiba takaria, és azt minékünk aianlya és offerállya, az embernek penig hű- ti el kel azt fogadni, és magának tulaydoni- taní, az mint S. Iános mondgya: Valakik ö- tet bé véuek, ada azoknak oly méltóságot és hatalmat, hóg Istennek fiaij lennének, (tudni illik) azoknak az kik az ő neuében hűznek.

Másoda

Másodszor ezért. Hög megismerie, hóg ő mag nem nyerhet, és azzal- han m az Istenek igaz i- aláz- sa, az Atria Istennek mi hozzánk való nagy Iesus Christust dűczim- Mer ő mi erőitünk az Meg verettet, hogy m- lenn.

Haradszor. Hög e- nem az Isten oka az e- bed minék. Saul és D- ható mas Királyok, min- nesi, és mind az keze- való igéretet: Mi peni- Saul el kárhozor, és Da- Fels: Saulnak egy cz- és a Istennek irgalmat- tiu foghatia, hanem- hal Visontag penigle- Da id éánnya és siratú- : mellet az Istennek fogja, és hűsi, n- néki minden- bocz

Követközik
R

Másodszor ezért, Hogy az ember igazán meg ismerie, hog' ő maga az örök életet meg nem nyerhette, és azzal magát el ne hűnne, hanem az Istennek igaz ítéleti előt magát meg alázná, az Atria Istennek hálákat adná, az ő mi hozzánk való nagy szerelméért, és az W R Iesus Christust dicsírné és fel magasztalná. Mert ő mi erőttünk az Törvényt bé töltötte. Meg veretett, hogy minékünk békefűgünk lenne.

Harmadszor. Hogy ebből meg tessék, hog' nem az Isten oka az emberi nemzetnek veszedelmének. Saul és Dávid mind az ketten hatalmas Királyok, mind az ketten pengig bűnsek, és mind az ketten tudták az Messiásról való ígéretet: Mi pengig annak az oka, hogy Saul el kárhozott, és Dávid kegyelmet nyert? Felelet: Saulnak egy czep igaz hűti sem vólt, és az Istennek irgalmaságát az hű által meg nem foghatta, hanem kétségbe esik, és meghal. Visontag pengiglen az Királyj Prophéta Dávid fia, és sírattá az ő esetét és bűneit, a mellet az Istennek irgalmaságát meg fogja, és hűti, hogy az W R ő nekí minden bűneit meg bocsátia.

Következik az Negyedik Rész.

2.
Vt repres-
sā super-
biā deducamur ad
humilitatem &
gratitudinem.

3.
Ad demō-
strandum
exitiū ho-
minum
causam.

AZ NEGYEDIK RESZ E.

R. 3. L.

Miczoda annak az oka, hogy az mindena-
ható, halhatatlan és üdvözítő Isten, il-
lyen nagy és örökre való mennyei örö-
met, minden meg tért és igaz hitű ke-
reztien embereknek, ingyen való ke-
gyelmességéből, az ő szerelmes szent
Fiának az Iesus Christusnak kedueiért,
akar adni és aiandekozni.

EZ is az mi kegyelmes meg váltó és v-
d-
özítő Istenünk minckünk meg ielen-
tötte

Elsőör ezért: Hogy mi tőlünk az fellege-
s mindenható Isten meg szeretessék, diczirte-
ssék és fel magasztaltassék. Annak okáért az vá-
lázottak mind örökre hálakat fognak adni
az mennyei Atria Istennek, hogy ez ő czudál-
atos Decretumát rendeluen, az ő szerelmes
szent fiát szabadítóit! válaztotta és el küldötte.
Mert az Istennek fia ilyen nagy köueisfeg-
es Commissariusagra magát be nem auanta-
nam az örökre való Atria Isten, az ő mi-
nozzánk való nagy szerelméből, így végezte,
iról azt mondgya az Iesus Christus: Vgy
serege Isten ez világot, hogy az ő egyyeden
gy fiát adná, hogy minden valaki hűsen ö-
benne, el ne vessen, hanem annak örök éle-
te legyen. Es S. Pál azt mondgya: Az Isten
az ő egyyeden egy és fiaiát fiának nem kedue-

Causa fi-
nalis salu-
tis cre-
dentium
a Christo
sola pro-
merita,
qua nobis
patefacta
alivinitus.
t.
Vt Deus
ametur &
glorificetur.

Ioan. 3.
v 16.

Rom. 8.
v 32.

zet,

et, hanem mi erőünk n-
ötet. Chrysostomus: Na-
remissa sunt, sed maius. q-
uoniam remissa sunt. Na-
mineink meg boczáta-
vob annál, hogy az v-
ere által meg boczáta-
utak.

Hasonlatosképpen az
asztatok és meg dözö-
liczirni és fel magasztal-
és és sülyos köueisfeg-
bert segénnyé lőit. hog-
rágában gazdagocki-
et, hogy minckünk be-
től, hogy mi mind ör-
elkeis mind örökre
magasztalni, ezért, ho-
stienek tanácza, és az
nozzánk való v-
entette és meg nilako-
gaz hűter geriezet fel-
tarot. Ezt az Istenne-
lő voltát mi mind örö-
alni fogiuk, Misericor-
in eternum, Az Wtnal-
ünk mind örökre.

Másodör. Az W-
hogy az örök életet, in-
kedueiért, minden p-

Y

...oka, hogy az minden
...és üdvözítő Isten, ill
...való mennyei örök
...és igaz hitű ke
...ingyen való ke
...az ő Szerelmes szent
...Christusnak kedueiért,
...dehogy.

...elmes meg való és v
...minckünk meg iele

gy mi tőlünk az felle
...eg beretessék, diczirre
...Annak okáért az
...eké hálakat fognak ad
...ennek, hogy ez ő czud
...endeluén, az ő Szerelm
...válaztotta és el küldö
...ilyen nagy köueisf
...magár bé nem autat
...aló Atria Isten, az ő m
...Szerelméből, így végezt
...az Iesus Christus: Vg
...or, hogy az ő égyv
...minden valaki hűben
...hanem annak örök éle
...azt mondgya: Az Iste
...faiát fiának nem kedue

zet, hanem mi örösuünk mindnyáiuunkert ad
ia ötet. Chrysostomus: Magnum est, quod pecca
ta remissa sunt, sed maius, quod per sanguinem Do
minicum remissa sunt. Nagy dolog, hog az mi
bűneink meg boczáttattak: De ez sokkal na
gyob annál, hogy az Wr Iesus Christusnak
vére által meg boczáttattak és meg mosogata
ttak.

Hasonlásokképpen az Istennek fiáis az vá
laztattak és meg dűczöitettek bűntelē fogiák
diczirni és fel magaztatni, ezért, hogy ez ne
héz és sullyos köueisfget ő fel vötte magára.
Mert segénnyē lőtt, hogy minket az Istennek
orságában gazdagokká tennē: Meg verette
tet, hogy minekünk békeisfegünk lenne: Meg
hólt, hogy mi mind öröcké élneünk. Így az S.
Lelkeis mind öröcké diczirni fogiuk és fel
magaztatni, ezért, hog ő minekünk az Atria
Istennek tanácza, és az Wr Iesus Christusnak
hozzánk való vduóssleges ió voltát meg ie
lentette és meg nilatkoztatta, mi bennünk is
gaz hűtet gerieztet fel, és az örök életre meg
tartot. Ezt az Istennek meg mondhatatlan
ió voltát mi mind öröcké diczirni és magaz
tatni fogiuk, Misericordias Domini cantabimus
in eternum, Az Wrnak irgalmasságát éneke
lünk mind öröcké.

Másodszor. Az Wr Isten azt el végezte,
hogy az örök életet, ingyen az ő Szent Fiának
kedueiért, minden poenitentia-tartó bűnő

In Epist.
ad Ephes.
fol. 135.

psalma 85.
v. 2.

2.
Vt sit fir
ma pro
missio.

Rom. 8.
v 16.

lőknék aiandekozza, Ezért, Vt sit firma promissio, hog az hegény emberi nemzetnek sűs ue meg czendezkedgyék, és az ő lelkének v d uőssége felől bizonyos legyen. Mert hogy ha az bűnnek boczánauia, az Istennek kegyelme, és az örök élet, az mi emberi érdóműn kőn és bentségűnkőn fundálatnék, és aztól sügne, az embernek sűue soha meg nē czendezkednék, és semmi békessége nem lenne, hanem magát az sok kérelkedő gondolatokkal fálná, rágná és marná.

Rom. 8.
v 1.

Hogy pedig ez nyaualyának eleit vegye, az W r Isten magát arra aianlotta, hogy minke ingyen való kegyelméből akar vduőziteni. Az ki immáran az Istennek ez ő rendelkezése mellett meg marad, és ához ragazodik, az érzi magában az vigazialást, örömet és békességet. *Iustificati fide, pacem habemus.* Meg igazságuán az hűnek általa, békességűnk vagy on az Istennél. Visontag pedig az Erdő meleknek, és az Isten kegyelmességének ellen ségűnek, kik az ő emberi érdómők és id czelekedetek által váriák az örök vduősséget, nyughatatlan sűuők vagy on: *Viam pacis non cognoverunt.* Az békességnek, Igazságnak és vduősségnek vát meg nem ismerték. Vgy vagy on dolgok á mint az Propheta mondgya: *Opera eorum, opera inutilia.* Az ő czelekedetek hasontalanok és heában valók. Am az bolond éppítő Mesteri követik, az ki az ő

Esai 59.
v 3.

Esai 59.
v 6.

háza

azaz az tegen éppí
s rőtegesnek pohar
narzolnak, és á hal
vayon dolgok, á n
gya: *In miseria non s*
gor meg nem álha
nagy felelemben, r
ésben imez rőtene
yák: *Ve mihi nascer*
lay énnékem mikor
nében vőlnék. Iay n
kor immár meg kel
az *Experientia* nilu
hogy az Apostolák
az Prophétáknak é
nyokat és vallások
karantok berint és
taták, rőtenetes é
Harmadkor. A
menyei *Decretom*
és kegyelemből va
éris bőrzette és
Hog senki az Isten
czekődhessék, mi
li Coronát és örö
dék on vőte vőln
czelekederiuel val
Effele keuély d
W r Isten maga m
benedhet, az kik

za, Ezért, Vt in prima pre
ny emberi nemzetenek f
dgység, és az ő lelkének v
vos legyen. Mert hogy b
autia, az Istennek kegye
, az mi emberi érdömü
ön fundálatnék, és az
fide soha meg nē czo
mi békelege nem lenn
kéreikédő gondolatol
arná.

yaualjának elei vegy
rra aianlotta, hogy mi
velméből akar vduözni
az Istennek ez ő rende
, és ához ragazkodik
z vizsgálást, örömet
fide, pacem habemus, Me
k általa, békelegünk v
ifonrag pedig az Erd
kegyelmességének ele
beri érdömök és id czo
ak az örök vduölge
vagyoni Viam pacis nē
ellegnek, igazságnak
meg nem ismerék. Vg
mint az Prophéta mond
vera inutilia, Az ő czele
ok és heában valók. An
estert kövessük, az ki az
háza

nazát az iegen éppíti. Mikor az felelemnek
es rőtegesnek poharából isznak, az őrdöggel
harizolnak, és a halálual küzdenek, akkor vg
vagyon dolgok, a mint az Prophéta mond
gya: *In miseriis non subsistent*, Az nyomorúsá
got meg nem álhatták. Hanem el menuén
nagy felelemben, rőtegesben és kétségbe es
sésben ímez rőttenetes bomoru éneket dúdol
lyák: *Væ mihi nascenti, væ nato, væ morienti*.

Iay énnékem mikor még az Anyámnak me
hében vólnék, Iay mikor sülettem, Iay mi
kor immár meg kel halnom. Az mint erről
az *Experientia* niluan való bizonfságot tesen,
hogy az Apostolák és hűtől el szakadtak, kik
az Prophétáknak és Apostoloknak tudomás
nyokat és vallásokat, lelki ismereteket ellen, az
karattok berint és tudua átkozták és kárhoz
tatták, rőttenetes és isonyuképpen veztek el.

Harmadsör. Az Wr Isten ez czudállatos
meñyei Decretomot, az örök életnek ingyen
és kegyelemből való aiandékozása felől, ez
értis börtette és rendelte, *Ne quis gloriatur*,
Hog senki az Istennek igaz ieleli előt ne dűz
czekódhessek, mint ha az meñyei és Angya
li Coronát és örömet, csak ingyen és aiana
dékon vőite vólna, hanem hogy őis az ő ió
czelekedetiuel valamit érdemlet vólna.

Effele keuély dűczekedő Erdőmefeket az
Wr Isten maga mellett semmiképpen el nem
senedhet, az kik ellen az Seregeknek Wra

Rólm. 140

3
Verepri
matur cla
ta animi
superbia.

Ierem 9
v 23. 24.

Istene ecképpen proteſtál: Az Bölcz ne dű-
czekődgyék az ő bölczefégében, ſe az erős
az ő nagy ereiében, ſe az gazdag az ő nagy
gazdagságában: Hanem az ki dűczekedni
akar, dűczekedgyék ebben, hogy iſmerien
és tudgyon engemet, hog én vagyok az W, r,
ki czelekedem irgalmatláſágot, ítéletet és igaz-
ſágot ez földön. Mert ebbē gyönyörködöm
én. Azt mondgya az W, R.

Ez az embernek meg igazuláſáról és az örök
életbe fel véuelſégről való igaz, régi, ſent,
közönſéges és vűdölſéges tudomány, melly
az Iſtennek Fiának *αὐτοῦ προσώπου ἡγεῖ αὐτοῦ
φύσιν in propria persona*, az maga ſemélye és
ſáya által meg ielentetet, és az Patriarchák,
Prophéták, Apoſtalok, Martyrok, és az ſent
Atiák által propagáltat, hirdettet, és mi-
nekünkis ez vűlſő vűdőkben czudálatoskép-
pen meg ielentetet és kezünkbe iutot, a mint
ezt az ſent Prophéta meg iőuendűlte, *Vesper-
ri lux erit*, Eſtue felé világofſág lēſen. Ez vű-
dölſéges Igazſág és világofſág mellel marad-
gyunk meg mind végig, és az emberi fűtől
kű gondolt Traditióktól és találmányoktól
magunkat meg őyuk és meg őltalmazzuk; Es
Gal 1 v 8. hogy ha ſintén Angyal iőneis az mennyeg-
ből, és más Euangéliomot akarná prædicál-
lani minekünk, ezen kűtől, a kie el vűtűnk,
átkozot lēgyen. *Nihil prodeſt vita bona, cum
prava doctrinā*, azt mondgya Chryſoſtomus. Ha

Monnl. 56
in Joannē

valaki

valaki mindennap
eriumot által oluſtva
közűn, ſ' egynehány T
ná Iſten nevében, ez
től és az vűdölſéges
veſet és el kárhozot e

Az mindenható I
dó Fia, *Angelus magni*
nácznak Angyala, i
és rarczon meg beűt
es adgya, hogy mi m
ſegének Edenj és hű
ellyűnk, vűdölſéges
meg halljunk, őrom
amaz czudálatos me
az ſent Patriarchák
ſtalokkal, Martyron
rator ſ' meg dűczőie
uendēſſen iűſűnk
gedgye minekünk a
Iſtene, az világofſá
nek ſeiedelme az Ieſ
lek Iſten, amaz igaz
perum, az mi igaz b
az Szegényeknek
diczirteſſek,
mind ör

valaki mindennap böjtolne, és az egész Pfalteriumot által oluafuán könyörögne és imádkozná, s' egynehány Tonna aranyat oztogatná Isten neuében, eztől penig az Isten ígéretől és az űduóssleges tudomántól elszakadna, veszt és el kárhozott ember volna az.

Az mindenható Istennek örökké vralkodó Fia, *Angelus magni Consilij*, amaz nagy Tanácsnak Angyala, igazgasson, vezérellyen, és tarczson meg beűnker az ő Igazságában, és adgya, hogy mi mint Istennek kegyelmességének Edénj és hűuén, kereztiéni módon éllyünk, űduósslegesen kü müllünk, bódogúl meg hallunk, örömmel fel támadgyunk, és amaz czudálatos mennyei fényességbe mind az űeni Patriarchákkal, Prophétákkal, Apostalokkal, Martyromockal, és meg világossírató s' meg dűczőítetett kereztién hűueckel örüendeteffen iussunk és bé mehessünk. Ezt engedgye minékünk az minden vigasztalásnak Istene, az világosságnak Atria, az békeességnek feiedelmé az Iesus Christus, és az S. Lélek Isten, amaz igaz *Paracletus* & *Pater pauperum*, az mi igaz fűsölünk, vigasztalók, és az Szegényeknek Atria. Ki mi tőlünk dűczirteffek, mostantól foguán mind örökkön örökké.

Amen.

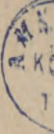
I M A D S A G

Felfeget Vr Isten: amaz régi Paradiçzombeli hazug ördög, eckedig czudakeppen practicalkodot, és az ő gonoz és káromló Edenij által sok fele opiniókat, hamis velekedéseket, hintegetet, az örök életnek meg nyérése felől, az embereknek színiükben, csak hogy őket az örök élettől elszakíthatná. Mi pedig hálákat adunk teneked Vrang IESVS CHRISTVS, tu sapientia æterni Patris, ki vagy az te mennyei és öröcké való szent Atiádnak bölcsesége, hogy te minékink ez vtolsó nagy zürzauarban, és ez világnak vtolsó sonkolyában, az te drágalátos, szent és áduósseges Igedet aiandekoxtad, és minket az te szent Sacramentomidnak igaz értelme és élése mellett meg tartottál. Adgyad hogy mi ez te drága szent kénezedet életünknek minden ádaiében szereffük, bőczálljuk, és azt az mi maradékinkra plántáljuk, és igaz örökség és le tétetet kéne gyanánt önnékiek fiuról fiúra, és nemzetsegről nemzetsegre hagyháffuk.

Olthalmaz meg bennünket, magzatinkat, házánkat, nemzetsegünket, és az egész Kereztienseget az Erdőmeseleknek, Arrianusoknak, Stenckfeldiánusoknak, Anabapiistáknak, és Sacramentáriusoknak tévelygefektől és hamis vallásoktól. Adgyad, hogy mi te rólad és az te igazságodról nagy örömmel bátorfagossan vallást te gyünk, és te hozzád az te dúczóseges és fenye-

seggel

seggel tündöklő Eggy
berré leted, szörnyű és
medesed, és dúczóseges
élz és wralkodol az
dal, és az Sz
tembe
hatalomban
mind ő
ké,

seggel tündöklő Eggeidbe iuthassunk, az te Em-
berré léted, szörnyű és köserues kén s-halál szen-
vedésed, és düczőseges fel támadásod által. Ki
élz és vralkodol az te menyeyi szent Atiáde
dal, és az Szent Léleckel egye-
temben egyenlő
hatalomban és düczőségben,
mind öröckön örök-
ké, Amen,

AMEN.

BARTPHAN
NYOMTATTATOT
KLÓZ IACAB
ALTAL,

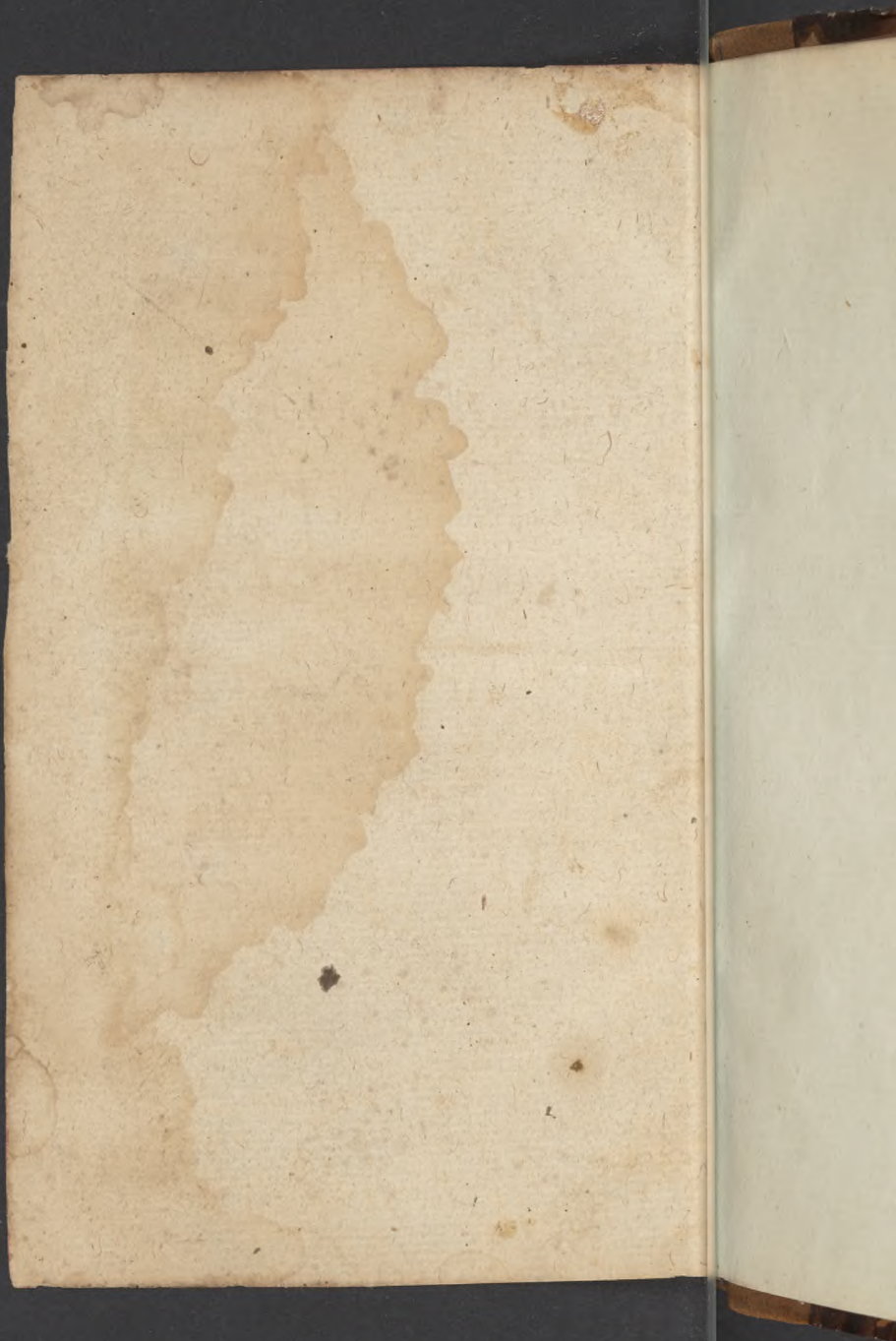

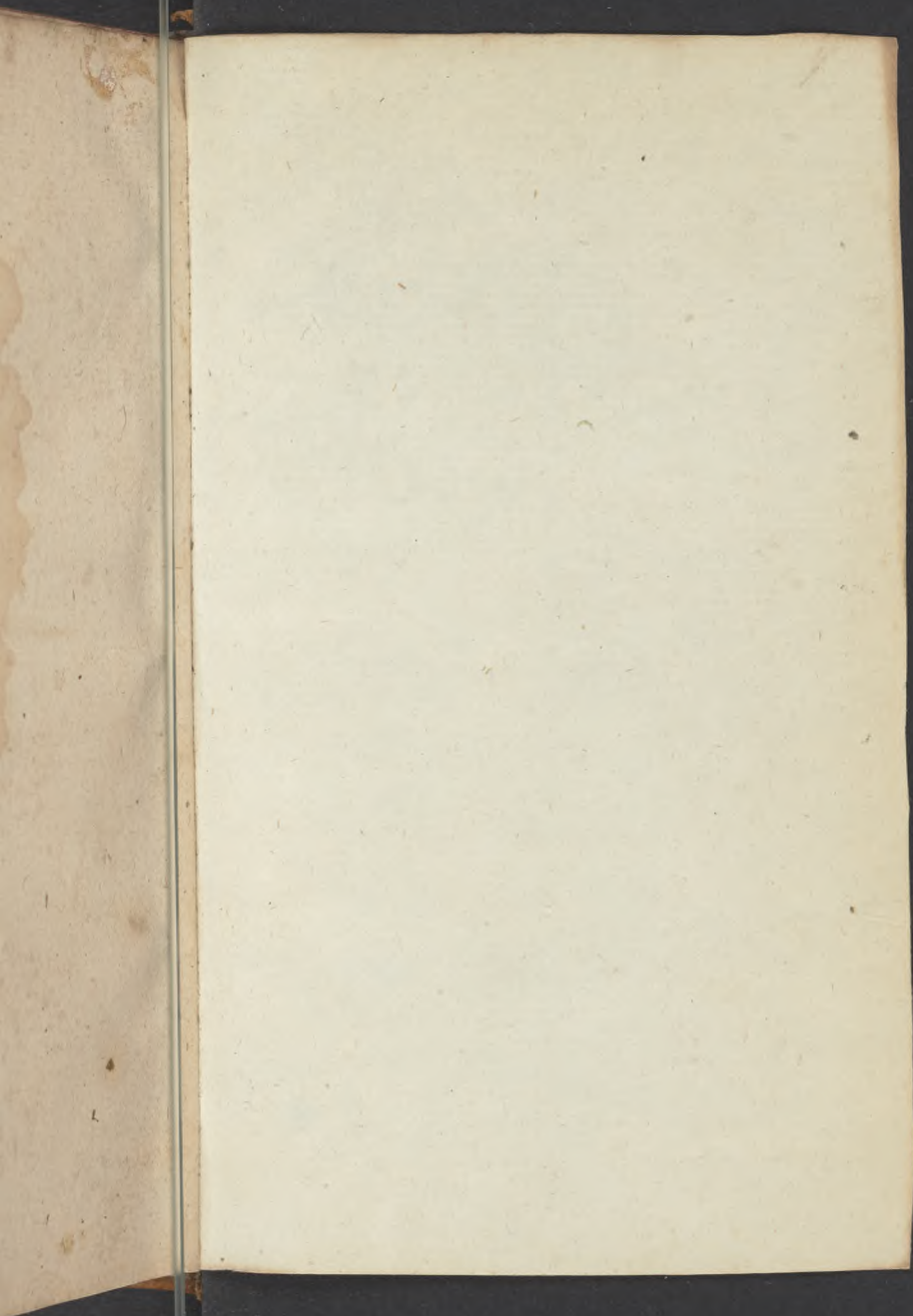
MDCXII. EZTEN-
DÓBEN.

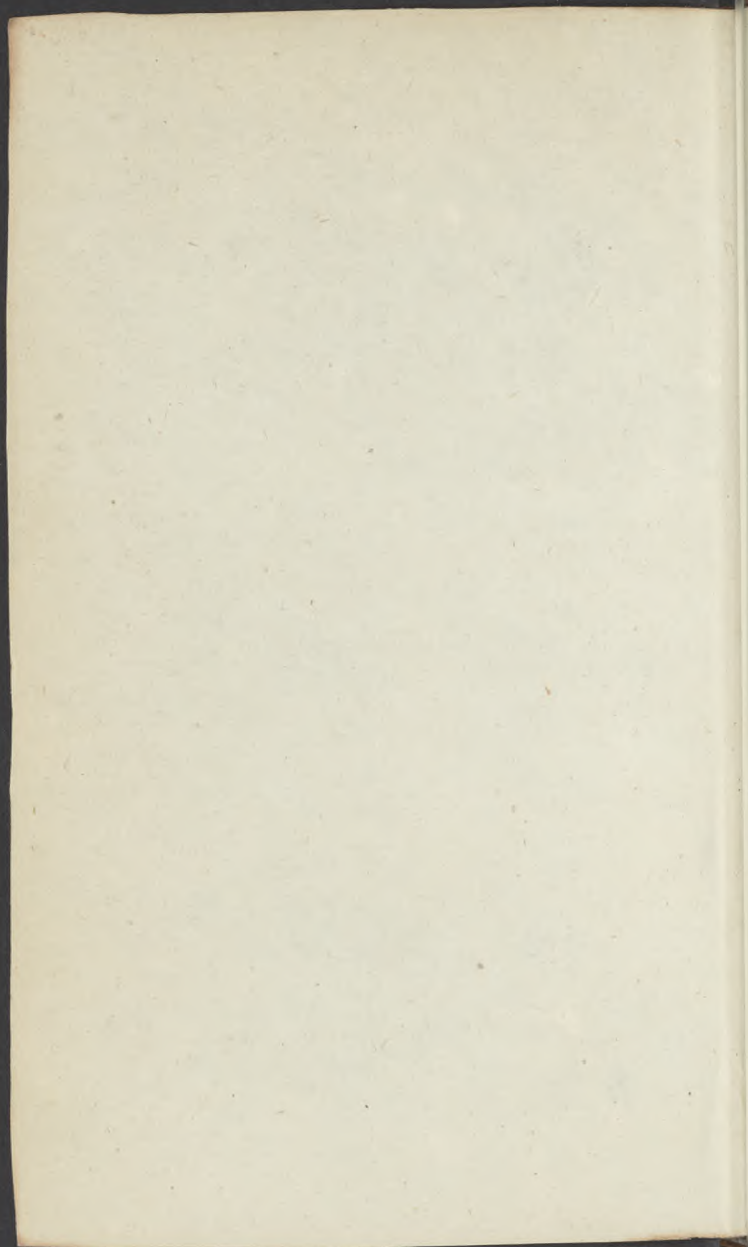
HAN
TATOT
ACAB
L

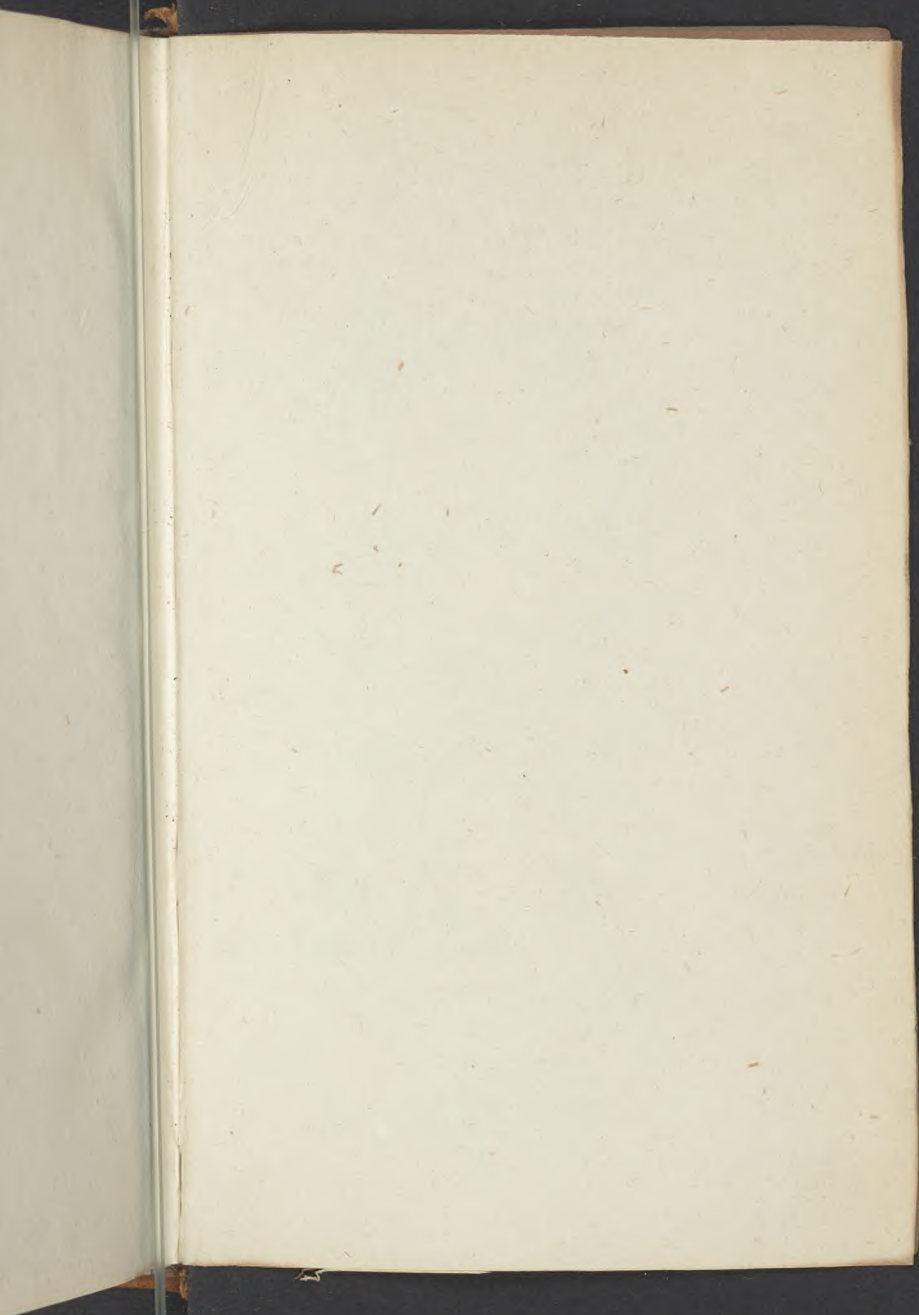

ZTEN
N

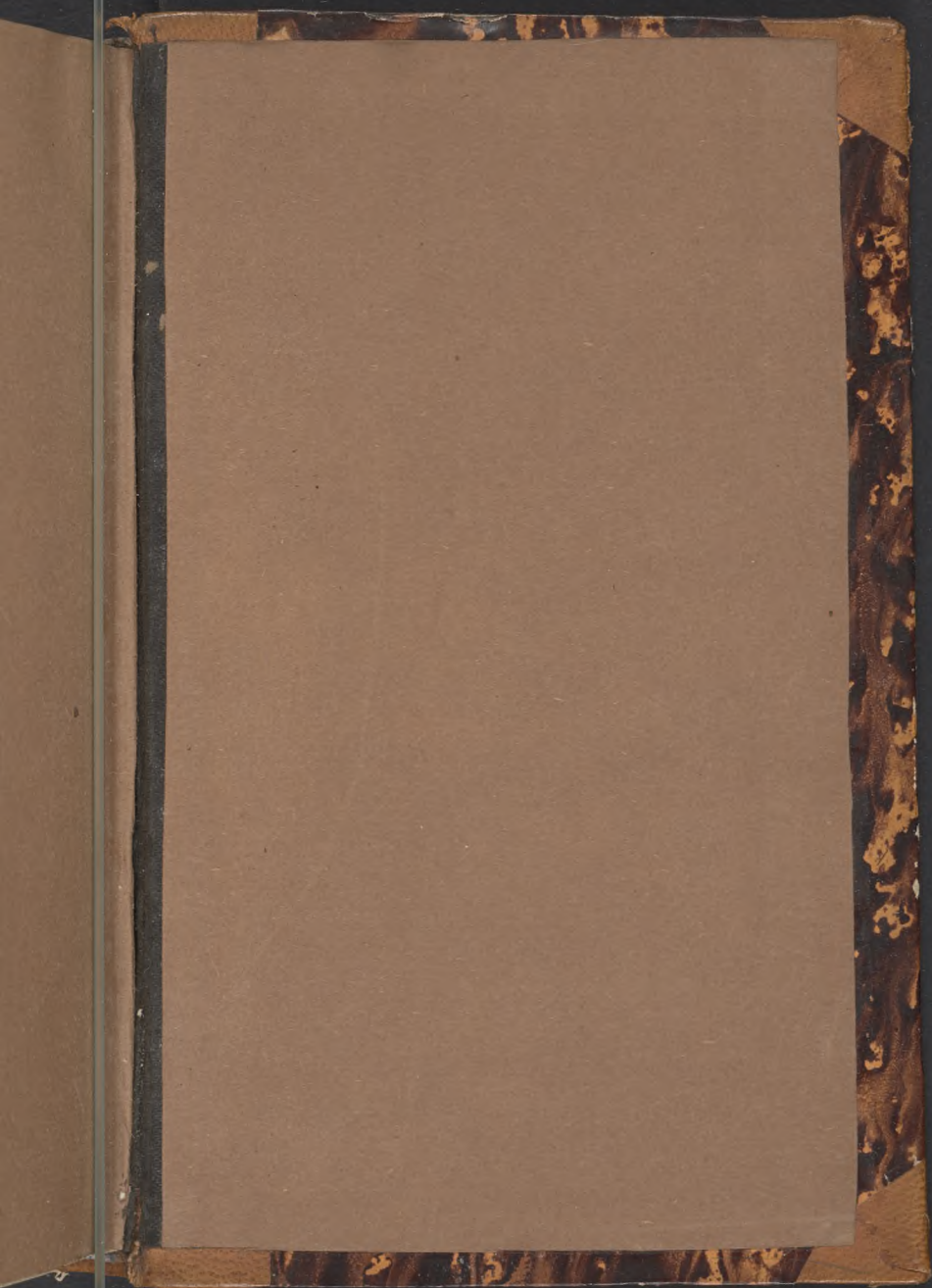

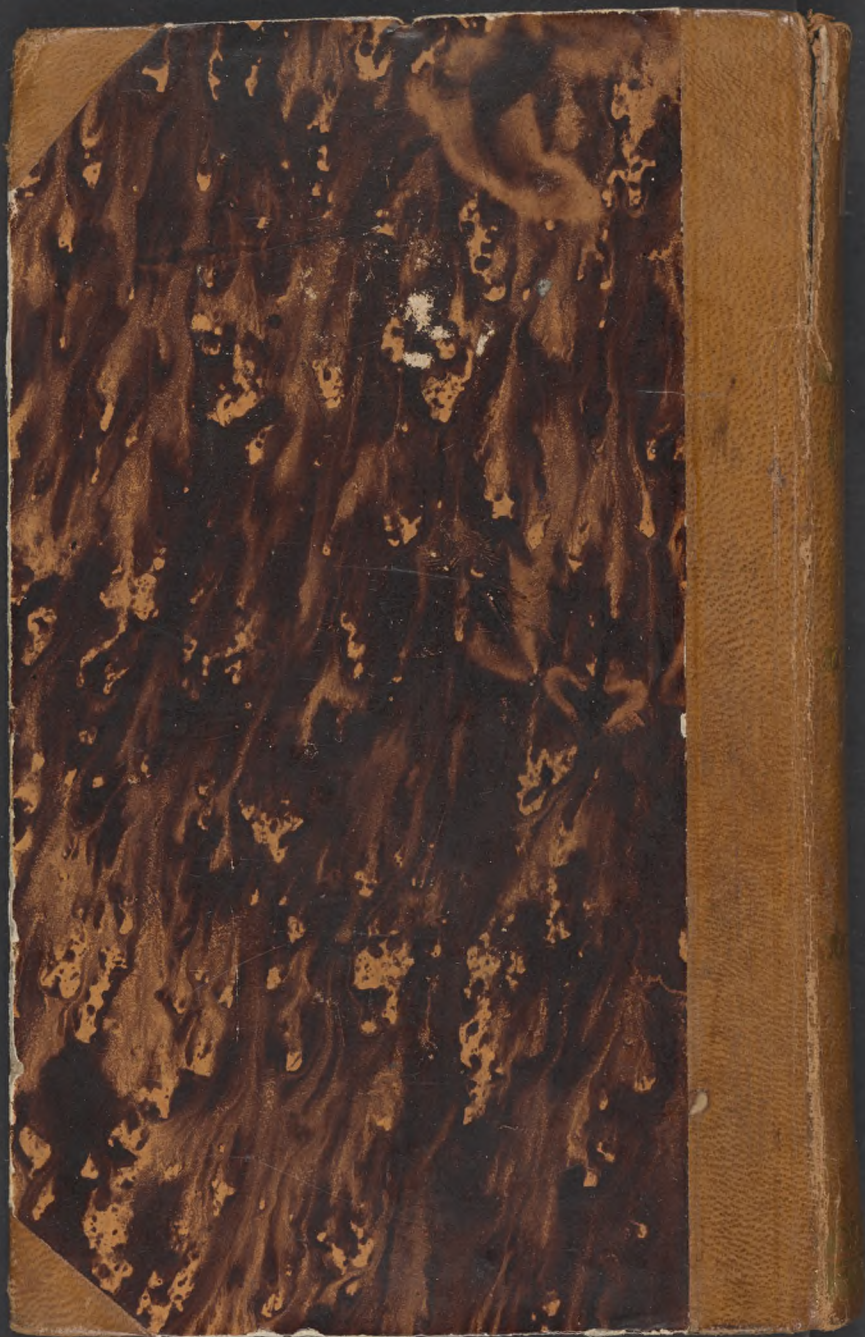

RMK. I.

432

MIHALYKÖZLÖNY

AZ ÓRÁK

ÉLETRŐL

1812.

